

АДВЕНТИСТИТЕ  
ОТ СЕДМИЯ  
ДЕН  
ВЯРВАТ... 27

Библейско  
изложение на  
основни учения

# АДВЕНТИСТИТЕ ОТ СЕДМИЯ ДЕН ВЯРВАТ...

Библейско изложение на 27 основни учения

Превод от английски език

*Изданието е поръчано  
от Съюза на църквите на адвентистите  
от седмия ден в България*

*Всички библейски текстове са взети от издание  
на Библията на български език от 1940 година.*

Seventh-day Adventists Believe...  
1988 by the Ministerial Assotiation  
General Conference of Seventh day-Adventists

**АДВЕНТИСТИТЕ  
ОТ СЕДМИЯ  
ДЕН** *Библейско  
изложение на 27  
основни учения*  
**ВЯРВАТ...**

София, 1991 г.

# СЪДЪРЖАНИЕ

## Към читателите на тази книга

### ДОКТРИНАТА ЗА БОГА

ГЛАВА 1	Божието слово	9
ГЛАВА 2	Божеството	20
ГЛАВА 3	Бог Отец	30
ГЛАВА 4	Бог Син	37
ГЛАВА 5	Бог Свети Дух	58

### ДОКТРИНАТА ЗА ЧОВЕКА

ГЛАВА 6	Сътворението	67
ГЛАВА 7	Естеството на човека	77

### ДОКТРИНАТА ЗА СПАСЕНИЕТО

ГЛАВА 8	Великата борба	97
ГЛАВА 9	Животът, смъртта и възкресението на Христос	105
ГЛАВА 10	Опитността на спасението	117

### ДОКТРИНАТА ЗА ЦЪРКВАТА

ГЛАВА 11	Църквата	133
ГЛАВА 12	Остатъкът и неговата мисия	149
ГЛАВА 13	Единство в Христовото тяло	165
ГЛАВА 14	Кръщението	175
ГЛАВА 15	Господната вечеря	185
ГЛАВА 16	Духовни дарби и служби	194
ГЛАВА 17	Дарът на пророчеството	202

### ДОКТРИНАТА ЗА ХРИСТИЯНСКИЯ ЖИВОТ

ГЛАВА 18	Божият закон	217
ГЛАВА 19	Съботата	231
ГЛАВА 20	Служба на домоуправител	247
ГЛАВА 21	Християнско поведение	256
ГЛАВА 22	Бракът и семейството	268

### ДОКТРИНАТА ЗА СЪБИТИЯТА ОТ ПОСЛЕДНОТО ВРЕМЕ

ГЛАВА 23	Службата на Христос в небесното светилище	285
ГЛАВА 24	Второто идване на Христос	299
ГЛАВА 25	Смърт и възкресение	313
ГЛАВА 26	Хилядолетието и краят на греха	324
ГЛАВА 27	Новата земя	334

# КЪМ ЧИТАТЕЛИТЕ НА ТАЗИ КНИГА

## Какво знаете за Бога? Кой е Той? Какво иска Той от нас? Как изглежда?

**Б**ог каза на Мойсей, че никой не може да види лицето Му и да оживее. Исус обаче рече на Филип, че всеки, който Го е видял, всъщност е видял Отец (Йоан 14:9). След като Исус бе сред нас и стана един от нас, ние можем да разберем кой е Бог и да Го опознаем.

Представяме нашите 27 основни учения, за да покажем как адвентистите от седмия ден възприемат Бога. Това са нашите разбирания за Неговата любов, доброта, милост, благодат, справедливост, духовна чистота, праведност и миролюбие. Чрез Исус Христос можем да видим как Бог милоствиво се грижи за Своите чада. Виждаме Го да плаче край гробницата на Лазар, разтърсен от мъката на скърбящите. Виждаме любовта Му, изразена в думите: „Отче, прости им, защото не знаят какво правят” (Лука 23:34).

Написахме тази книга, за да споделим вярата си в Христос - вяра, която е съсредоточена в кръста на Голгота, където „милост и вяръност се срещнаха, правда и мир се целунаха” (Пс. 85:10). На Голгота Исус прие греха на света върху Себе Си, „за да станем ние чрез Него праведни пред Бога” (2Кор. 5:21).

Написахме тази книга, съзнавайки колко много дължим на библейските истини, които сме приели от историческото християнство. Признаваме благородното свидетелство на хора като Уиклиф, Хус, Лутер, Тиндейл, Калвин, Нокс и Уесли, които възприеха новата светлина и поведоха Църквата към по-пълно разбиране на Божието естество. Тази светлина постоянно се увеличава. „Пътят на праведните е като видело на разсъмване, което се развиделява, догдето стане съвършен ден” (Пр. 4:18). И все пак, когато ни се откриват страни от Божието откровение, те би трябвало да бъдат в пълна хармония със свидетелството на Писанията. Написахме тази книга с ясното съзнание за следните наставления: „Ако изследвате Писанията, за да защитавате собствените си мнения, вие никога няма да стигнете до истината. Изследвайте, за да разберете какво Господ ви казва. Ако започнете да се съмнявате в нещо, докато четете, ако видите, че мненията ви не са в съгласие с истината, не изопачавайте истината, за да я пригодите към своите вярвания, а приежете светлината. Отворете умовете и сърцата си, за да видите чудните неща в Божието слово” (Елена Вайт, „Притчи Христови”).

Не сме написали тази книга, за да представим някакво верую-изложение на вярвания, поставени в богословска рамка. Адвентистите имат едно-единствено верую: „Библията и само Библията“.

Не сме написали тази книга, за да дразним приятно въображението. Това не е философски труд! По-скоро това е изчерпателно изложение на ученията, в които вярваме, основани на Библията и съсредоточени в Христос. Ученията, които представяме, не са някакъв кабинетен анализ. Те са резултат на повече от 100 години, посветени на молитва, изучаване, молитва, размишляване, молитва... С други думи, те са резултат на адвентния растеж „в благодатта и познаването на нашия Господ и Спасител Исус Христос“ (2Петр. 3:18).

Написахме тази книга, съзнавайки, че някои ще попитат наистина ли доктрините са толкова важни във века, когато хората се борят за оцеляване; когато техническият напредък разтърси света; когато християнството напразно се опитва да прогони призрака на бедността, глада, потисничеството и невежеството. И все пак...

Написахме тази книга с дълбокото убеждение, че всички доктрини, ако бъдат правилно разбирани, ни насочват към Него - Пътя, Истината и Живота - и затова са изключително важни. Доктрините разкриват същността на Бога, на Когото служим. Те тълкуват събития, минали и настоящи, давайки ни чувство за реалност, за нашето място и целта на съществуването ни във вселената. Те описват целите на Бога в Неговите постъпки. Доктрините са ръководство за християните, което ги прави стабилни, тъй като в противен случай те биха се ръководили единствено от променливите си чувства. Доктрините дават сигурност в едно общество, което отрича абсолютното; дават храна на човешкия разум и поставят цели, които вдъхновяват християните и ги подтикват към добри дела.

Написахме тази книга, за да подтикнем адвентните вярващи към по-дълбочена връзка с Христос чрез изучаване на Библията. Само тези, които са укрепили разбиранията си с библейската истина, ще могат да устоят в предстоящия последен конфликт.

Написахме тази книга, за да помогнем на всички, които са заинтересувани и искат да знаят в какво вярваме. Това изследване, написано от адвентисти, не е само показване на фасадата. Внимателното изследване би довело до по-голямо желание за разбиране на Божия спасителен план и събитията, които предстоят.

Написахме тази книга най-вече защото осъзнаваме, че доктрините, водещи ни до Христос, имат три основни цели: първо, те наставляват църквата; второ, съхраняват истината; и трето, представят евангелието в цялото му богатство. Истинските доктрини изискват нещо повече от обикновена вяра - те призовават за действие. С помощта на Светия Дух християнските учения се превръщат в чудесни дела. Само истинското познание за Бога, Божия Син и Светия Дух е спасително познание. Това е и темата на тази книга.

#### ОТ ИЗДАТЕЛИТЕ

Ministerial Association

General Conference of Seventh-day Adventists 6840 Eastern Avenue NW Washington, DC 20012

## **Доктрината за Бога**



### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Свещеното писание - книгите на Стария и на Новия Завет - са писаното Божие слово, дадено чрез небесно вдъхновение на свети Божии мъже, които са говорили и писали, движими от Светия Дух. В това Слово Бог е дал на човека познанието, необходимо за спасение. Свещеното писание е непогрешимо откровение за Божията воля. То е критерий за характера, изпитание за духовната опитност, авторитетен източник на учения и достоверен документ за Божиите действия в историята.*

## Глава 1

# Божието слово

**Н**икоя книга не е била така обичана и мразена, почитана и обругавана, както Библията. Хора са умирали за нея. Други са убивали заради нея. Тя е вдъхновявала най-великите и благородни човешки дела и е била обвинявана като причина за най-отвратителни и пъквени злодеяния. Заради Библията са се водили войни, кралства са се разделяли чрез нейните идеи. Личности с всякакви разбирания - от свободомислещи теолози до капиталисти, от фашисти до марксисти, от диктатори до освободители, от пацифисти до военнлюбци - претърсват страниците ѝ за пасажи, които биха оправдали деянията им.

Неповторимостта на Библията не произтича от несравнимото ѝ политическо, културно и социално влияние, а от нейния източник и същност. Тя е Божието откровение за единствения Богочовек, Синът на Бога, Исус Христос, Спасителят на света.

### БОЖЕСТВЕНО ОТКРОВЕНИЕ

През цялата човешка история някои са се съмнявали в съществуването на Бога, но в същото време мнозина са свидетелствали уверено, че Той съществува и че е открил Себе Си. По какви начини се е разкрил Бог и как ни Го представя Библията?

**Всеобщо откровение.** Разкриването на Божия характер чрез историята, чрез човешкото поведение, съвестта и природата често се нарича „всеобщо откровение“, тъй като е достъпно за всички по мисловен път.

На милиони „небесата разкриват славата Божия и небосводът показва делото на ръцете Му“ (Пс. 19:1). Слънцето, дъждът, планините и потоците свидетелстват за Един обичаш ни Създател. „Понеже от създанието на света това, което е невидимо у Него, сиреч вечната Му сила и Божественост, се вижда ясно, разбираемо чрез творенията, така шото човещите остават без извинение“ (Римл. 1:20).

Други виждат любещия Бог, изявен в прекрасните взаимоотношения и изключителната любов между приятели, между членове на семейството, съпруг и съпруга, родители и деца. „Както един, когото утешава майка му, така Аз ще ви утеша“ (Ис.66:13). „Както баща жали чадата си, така Господ жали ония, които Му се боят“ (Пс.103:13).

Но същото слънце, свидетелстващо за един любещ Създател, може да превърне земята в изпепелена пустиня, носейки ѝ гладна смърт. Същият дъжд може да се превърне в порой, който дави хора по пътя си, а величе-

стената планина може да се разпука, раздроби и накрая да рухне. Човешките взаимоотношения пък често съдържат ревност, завист, гняв, дори омраза, водеща до убийство.

Светът около нас поражда толкова много въпроси, на които трябва да се отговори. Той разкрива, че съществува конфликт между доброто и злото, но не обяснява как е започнал този конфликт. Между кои се води битката, защо или кой ще победи в крайна сметка?

**Специално откровение.** Грехът ограничава Божието себеразкриване чрез творението, като помрачава нашата способност да схванем Божието свидетелство. Но в своята любов Бог ни даде специално откровение за Себе Си, за да ни помогне да получим отговор на тези въпроси. Чрез Стария и Новия Завет Той ни се разкри особено ясно, като не ни остави в съмнение. Разкри ни, че характерът Му е любов. Първоначално говори чрез пророците; след това чрез личността на Исус Христос (Евр .1:1,2). Библията ясно изразява истината за Бога, разкрива Го като личност. И двата вида откровение са необходими. На нас ни е необходимо да познаваме Бога чрез Исус Христос (Йоан 17:3) и „истината, както е в Исуса“ (Еф.4:21). Чрез писанията Бог прониква през нашите умствени, морални и духовни ограничения, предавайки ни силното Си желание да ни спаси.

## ЦЕНТЪР НА СВЕЩЕНОТО ПИСАНИЕ

Библията разкрива Бога пред човечеството. Тя откроява нашата безизходица, но посочва и как Той разрешава проблемите ни. Представа ни като изгубени, отчуждени от Бога и посочва Исус като единствения, който ни намира и връща отново към Бога.

Исус Христос е центърът на Священото писание. Старият Завет говори за Божия Син като Месия, Избавител на света. Новият Завет Го представя като Исус Христос, Спасителят. Всяка страница чрез символ или реалност запознава с някаква фаза от делото и характера Му. Смъртта на Исус на кръста е най-яркото откровение за Божия характер.

Кръстът е най-красноречивото откровение, защото в него се срещат двете крайности - човешкото безкрайно зло и Божията неизчерпаема любов. Какво по-добре би ни показало дълбините на греха? Кръстът разкрива един Бог, позволил единственият Му Син да бъде убит. Каква жертва! Каква по-голяма любов би могъл да изяви Той? Наистина, сърцето на Библията е Исус Христос. Той е в центъра на космическата драма. Скоро триумфът Му на Голгота ще достигне своята кулминация с унищожаване на злото. Връзката между Бога и човешките създания отново ще бъде възстановена.

Темата за Божията любов, изявена в Христовата жертвена смърт на Голгота - най-великата истина във всемира, е централната точка на Библията. Ето защо всички големи библейски истини трябва да бъдат изследвани в тази светлина.

## АВТОРСТВО НА СВЕЩЕНИТЕ ПИСАНИЯ

Авторитетът на Библията за вярващите идва от нейния произход. Авторите ѝ я считат за съвсем различна от другата литература. Те я наричат „Свято Писание“ (Римл. 1:2), „Свещени писания“ (2Тим. 3:15) и „Божествени писания“ (Римл. 3:2; Евр. 5:12).

Уникалността на Писанията е в техния източник. Библейските писатели заявяват, че не са първоизточник на своите вести, а са ги получили от Бога. Именно чрез божествено откровение те са могли „да видят“ истините, които предават (виж Ис. 1:1; Амос 1:1; Михей 1:1; Евр. 1:1; Ер. 38:21). Тези писатели посочват, че Светият Дух е предавал вестите до народа чрез пророците (Неем. 9:30; сравни Зах. 7:12). Давид казва: „Духът на Господа говори чрез мене и словото Му дойде на езика ми“ (2Царе 23:2). Езекил пише: „Духът влезе в мен“, „и Господният Дух слезе върху мен“, „Духът ме издигна“ (Ез. 2:2, 11:5, 24). А Михей свидетелства: „Аз съм пълен със сила чрез Духа Господен“ (Мих. 3:8).

Новият Завет утвърждава ролята на Светия Дух в създаването на Стария Завет. Исус казва, че Давид е бил вдъхновен от Светия Дух (Марко 12:36). Павел вярва, че Светият Дух е ръководил всички пророци, а не само някои (1Петр. 1:10, 11; 2Петр. 1:21). Понякога писателят напълно се губи, като се признава само истинският автор - Светият Дух: „Светият Дух казва...“, „С това Светият Дух показва...“ (Евр. 3:7; 9:8).

Писателите на Новия Завет посочват Светия Дух като източник на своите вести. Павел обяснява: „А Духът изрично казва, че в последните времена някои ще отстъпят от вярата“ (1Тим. 4:1). Йоан говори: „в Господния ден бях в изстъпление чрез Духа“ (Откр. 1:10). А Исус изпрати своите апостоли чрез посредничеството на Светия Дух (Деян; 1:2; срв. Еф. 3:3-5).

И така, Бог в лицето на Светия Дух е разкрил Себе Си в Свещените писания. Той ги е написал не със собствените Си ръце, но чрез около 40 души за период от близо 1500 години. И тъй като Бог Свети Дух е вдъхновявал писателите, то Бог е самият автор.

## ВДЪХНОВЕНИЕ НА ПИСАНИЯТА

„Всичкото писание - казва Павел - е боговдъхновено“ (2Тим. 3:16). Гръцката дума „теопнеустос“, преведена като вдъхновение, буквално означава „вдъхнат от Бога“. Бог е „вдъхнал“ истината в умовете на хора. Те на свой ред са я изразили чрез думи. Ето как чрез вдъхновението Бог предава вечната Си истина.

**Процесът на вдъхновението.** Божественото откровение бе дадено чрез вдъхновение от Бога на „свети Божии мъже“, които бяха „движени от Светия Дух“ (2Петр. 1:21). Тези откровения са били предадени с човешки език, на който са присъщи ограничения и несъвършенства, но въпреки всичко те са Божие свидетелство.

Дали пророците механично са възпроизвеждали точно това, което им е било внушено от Светия Дух? В някои случаи писателите са получавали заповед да предадат точно определени Божии думи, но в повечето случаи

Бог ги е наставлявал да опишат според най-добрите си възможности това, което са видели или чули. В тези случаи писателите са използвали собствения си начин и стил на изразяване.

Павел отбелязва, че „духовете на пророците се покоряват на самите пророци" (1Кор. 14:32). Истинското вдъхновение не заличава индивидуалността, разума или личността на пророка.

До известна степен взаимоотношенията между Мойсей и Аарон илюстрират връзката между Светия Дух и писателя. Бог каза на Мойсей: „Ето, поставих те бог на фараона и брат ти Аарон ще ти бъде пророк" (Изход 7:1;сравни 4:15,16). Мойсей предаваше на Аарон Божиите вестии, а Аарон на свой ред ги предаваше на фараона със своя собствен речник и стил. По подобен начин библейските писатели са предавали Божиите заповеди, мисли и идеи, използвайки собствения си език и стил. Понеже Бог е предавал вестите си така, отделните библейски книги имат различия в стила, отразяващ образованието и културата на самите писатели.

Библията не е Божие мислене и изразяване. Хората често казват, че даден израз не прилича на изречен от Бога. Но Бог не се е поставил на изпитание в словата, логиката или риториката на Библията. Писателите ѝ са хора, държали молив, но не са били самият Негов молив. „Вдъхновението въздейства не върху думите или изразите на човека, а върху самия него, който под влияние на Светия Дух бива изпълнен с мисли. Но думите носят отпечатъка на неговия собствен мозък. Божественият разум и воля се комбинират с човешкия разум и воля, така словата, изговорени от човека, представляват словото на Бога" (Елена Вайт, „Избрани вестии", т.1).

При един случай имаме точните изговорени и написани Божии слова, Десетте заповеди. Те са построени от Бога, не от човек (Изход 20:1-17,31:18; Второз. 10:4, 5), но все пак е трябвало да бъдат предадени чрез ограничния човешки език.

И така Библията е божествена истина, изразена с човешкия език. Представете си, че учите едно бебе на квантова физика. Това е и проблемът, с който Бог се сблъсква при опита Си да внуши божествени истини на грешното, ограничено човечество. Именно нашите собствени ограничения са препятствие за това, което Той може да ни предаде.

Съществува паралел между въплътения Исус и Библията. Както Исус беше Бог и човек, божествено и човешко естество в едно, така и Библията е съчетание между божествено и човешко. Това, което е казано за Христос, може да бъде потвърдено и за Библията - "Словото стана плът и пребиваваше между нас" (Йоан 1:14). Това съчетание между божественото и човешкото прави Библията уникално явление в литературата.

**Вдъхновението и писателите.** Светият Дух подготви определени личности да предават божествената истина. Библията не обяснява подробно как Той е дал необходимите качества на тези хора, но по някакъв начин е създал единство между божествения и човешкия посредник.

Писателите на Библията не бяха избрани поради вродени таланти, нито бе задължително божественото откровение да преобрази човека или да му гарантира вечен живот. Валаам изяви божествена вест, бидейки под

вдъхновение, а в същото време действаше противно на Божиите съвети (Чие. 22-24 гл.). Давид, който бе използван от Светия Дух, извърши големи престъпления (срв. Пс. 51). Всички писатели на Библията бяха хора с грешно естество, нуждаещи се ежедневно от Божията милост (срв. Римл. 3:12).

Вдъхновението на библейските писатели бе повече от озаряването или божественото ръководство, което получават всички търсачи на истината. Всъщност библейските писатели понякога записваха божествената вест, без да я разбират напълно (1Петр. 1:10-12).

Писателите реагираха различно към вестите, които носеха. Данаил и Йоан съобщават, че са били много объркани от това, което пишат (Дан. 8:27; Откр. 5:4), а някои писатели търсеха значението на своите вестии или на записаните от други (1Петр. 1:10). Понякога тези хора се страхуваха да предадат дадена вест, а други дори спореха с Бога (Ав. 1; Йона 1:1-3; 4:1-11).

**Метод и съдържание на откровението.** Често Светият Дух предава божественото знание чрез видения и сънища (Чие. 12:6). Понякога Той говори на вътрешните им възприятия. Бог говори на Самуил „в ухото му“ (1Царе 9:15). Захария получи символично представяне с обяснения (Зах. 4). Небесните видения на Павел и Йоан бяха съпроводени от устно дадени наставления (2Кор. 12:14; Откр. 4:5). Езекил наблюдаваше събития, извършващи се на друго място (Ез. 8). Някои писатели вземаха участие във виденията си, изпълнявайки определена роля като част от самото видение (Откр. 10).

Що се отнася до съдържанието, Светият Дух разкриваше на отделни писатели събития, които предстояха (Дан. 2,7,8,12). Други записваха исторически събития на основата на личен опит или чрез набиране на материали от съществуващи исторически източници (Съдии, 1Царе, 2Лет., Евангелията, Деяния на апостолите).

**Вдъхновение и история.** Библейското твърдение, че „всичкото Писание е боговдъхновено“ или „вдъхнато от Бога“, полезно и поучително за морално и духовно живеене (2Тим. 3:15, 16), не оставя никакво съмнение относно божественото ръководство при избора. Независимо дали информацията идва от лично наблюдение, устни или писмени източници или чрез пряко откровение, тя се предава на писателя от Светия Дух. Това гарантира достоверността на Библията.

Библията разкрива плана на Бога в Божие динамично взаимодействие с човешката раса, а не като сбор от абстрактни доктрини. Бог се изявява в реални събития, случили се в определено място и време. Достоверността на историческите доклади е от изключителна важност, тъй като тя формира рамката на нашето разбиране за Божия характер и Неговата цел за нас. Едно правилно разбиране води до вечен живот, а неправилното схващане - до объркване и смърт.

Бог е наредил на определени хора да напишат историята на Неговите взаимоотношения с Израил. Тези исторически разкази, написани от гледна точка, различна от тази на светската история, съставляват важна част

от Библията (сравни Чис. 33:1, 2; Ис. Нав. 24:25, 26; Ез. 24:2). Те ни осигуряват точна, обективна история от божествена гледна точка. Светият Дух е давал на писателите специално проникновение, за да могат да записват събитията в тяхното противоречие между добро и зло - това разкрива характера на Бога и ръководи хората в тяхното търсене на спасението. Историческите моменти са „примери, написани за поучение нам, които сме достигнали последните времена" (1 Кор. 10:11). Павел казва: „Защото всичко, що е от по-напред писано, за поучение нам е написано, та чрез търпението и утешението на писанието да имаме надежда" (Римл. 15:4). Унищожението на Содом и Гомор служи като предупреждение (2Петр. 2:6; Юда7). Оправданието на Авраам е пример за всеки вярващ (Римл. 4:1-25; Яков 2:14-23). Дори гражданските закони от Стария Завет, изпълнени с дълбоко духовно значение, са написани за наша полза (1 Кор. 9:9,10). Лука споменава, че е написал своето Евангелие, защото иска да докладва за живота на Исус, „за да познаеш достоверността на това учение, в което си поучаван" (Лука 1:4). Критерият на Йоан при избора на епизоди от живота на Исус, включени в Евангелието му, е бил „да повярвате, че Исус е Христос, Син Божи, и като вярвате, да имате живот в Неговото име" (Йоан 20:31). Бог е ръководил библейските писатели да представят историята по такъв начин, който би ни направлявал към спасение. Биографиите на библейските личности също дават доказателства за божествено вдъхновение. Те внимателно подчертават както слабостите, така и силните страни на разкритите характери. Вярно описват греховете и успехите им.

Никакво покривало не скрива липсата на самоконтрол у Ной или измамата на Авраам. Записани са недостатъците на Мойсей, Павел, Яков и Йоан. Библейската история показва падението на най-мъдрия израилев цар и слабостите на дванадесетте патриарси и дванадесетте апостоли. Писанието не ги извинява, нито прави опит да намали вината им. То ги описва такива, каквито са били и каквито са станали или не са успели да станат чрез милостта на Бога. Без божествено вдъхновение никой биограф не би могъл да направи такъв проникновен анализ.

Библейските писатели са гледали на всички тези исторически разкази, включени в Библията, като на истинни исторически доклади, а не като на митове или символи. Мнозина скептично настроени съвременници отхвърлят разказите за Адам и Ева, Ной и потопа. Но въпреки това Исус ги приема като исторически верни, изпълнени с духовно значение (Мат. 12:39-41; 19:46; 24:37-39).

Библията не учи за частично вдъхновение или за степени на вдъхновението. Хората, развиващи такива теории, ограбват Библията от божествения ѝ авторитет.

**Верността на Писанията.** Както Исус „стана плът и пребиваваше между нас" (Йоан 1:14), така и Библията е дадена на човешки език, с цел да разберем истината. Вдъхновението на Писанията гарантира тяхната достоверност.

Дали Бог е опазил достоверността на текста? Дали е осигурил валидността и истинността на вестта? Ясно е, независимо от факта, че древните

ръкописи се променят, основните истини са запазени. Докато е възможно преписването и преводачите на Библията да са направили малки грешки, доказателства от библейската археология разкриват, че много от обявените грешки се дължат на погрешно тълкуване от страна на учените. Някои от тези проблеми са възникнали поради това, че хората са чели библейската история и обичаи през очите на Запада. Трябва да признаем, че хората имат само частично познание - тяхното проникване в божествените действия остава непълно.

Забелязваните несъответствия не бива да подриват доверието в Писанията; те често са продукт на нашите неточни разбирания, а не на истински грешки. Съмняваме ли се в Бога, когато се натъкнем на изречение или пасаж, който не можем да разберем? Ние може би никога не ще бъдем в състояние да обясним всеки текст от Писанието, но това не е необходимо. Изпълнените пророчества потвърждават достоверността на Писанието. Въпреки опитите да бъде унищожена Библията, тя е останала запазена с удивителна точност като по чудо. Сравнението на свитъците от Мъртво море с по-късни ръкописи на Стария Завет показва колко внимателно е била предавана достоверността и сигурността на Писанията като безпогрешно откровение на Божията воля.

## АВТОРИТЕТ НА ПИСАНИЯТА

Писанията имат Божествен авторитет, тъй като в тях Бог говори чрез Светия Дух. Библията е писаното Слово на Бога. Къде е доказателството, че това е истина и какви са последствията за нашия живот и нашето търсене на познание?

**Твърдения на Библията.** Библейските писатели свидетелстват, че вестите им идват направо от Бога. „Словото на Бога“ е това, което дойде до Еремия, Езекил, Осия и други (Ер. 1:1, 2, 9; Ез. 1:3; Осия 1:1; Йоил 1:1; Йона 1:1). Като Божии вестители (Агей 1:13; 2Лет. 36:16) на Господните пророци бе наредено да говорят от Негово име, казвайки „Така говори Господ“ (Ез. 2:4; срв. Ис. 7:7). Неговите думи съставляват техните акредитиви и авторитет.

Понякога човешкият посредник, когото Бог използва, остава на заден план. Матей намеква за авторитета на старозаветния пророк и го цитира: „Всичко това биде, за да се сбъдне реченото от Господа чрез пророка“ (Мат. 1:22). Той вижда Господа като авторитет, а пророка - като косвен посредник.

Петър класифицира написаното от Павел като Писания (2Петр. 3:15,16), а Павел свидетелства за това, което е написал: „Аз не го приех от човека, нито бях научен от него, но то дойде чрез откровение от Исуса Христа“ (Гал. 1:12). За новозаветните писатели думите на Христос бяха Писания и те ги възприемаха като притежаващи същия авторитет, както и Писанията на Стария Завет (1Тим. 5:18; Лука 10:7).

**Исус и авторитетът на Писанието.** В цялото си проповядване Исус подчертаваше авторитета на Писанията. Когато бе изкушаван от Сатана



или когато отвърщаше на противниците си, думите „Писано е“ бяха Неговата защита и обвинение (Мат. 4:4, 7,10; Лука 20:17). „Човекът не ще живее само с хляб - казваше Той, - но с всяко слово, което излиза от Божията уста“ (Мат. 4:4). Когато Го питаха как може да се влезе във вечния живот, Той отговори: „Какво е писано в закона? Как четеш?“ (Лука 10:26).

Исус постави Библията над човешките предания и мнения. Той порица евреите, че са пренебрегнали авторитета на Писанията (Мар. 7:7-9) и ги призова към по-внимателно изучаване, казвайки: „Не сте ли чели какво казват Писанията?“ (Мат. 21:42; срв. Мар. 12:10, 26).

Той силно вярваше в авторитета на пророческото слово и разкриваше, че то сочи към самия Него. „Писанията - казваше Той - свидетелстват за Мен“. „Ако вярвате на Мойсей, бихте повярвали и на Мен, защото той писа за Мен“ (Йоан 5:39,46). Най-убедителното потвърждение за божествената мисия на Исус произтича от изпълнението на старозаветното пророчество (Лука 24:25-27).

Без всякаква резерва Христос прие Свещените писания за авторитетно откровение на Божията воля към човешката раса. Той виждаше Писанията като нещо истинско, като обективно откровение, дадено на човечеството, за да го изведе от тъмнината на фалшиви предания и митове и да му посочи истинската светлина на едно спасително познание.

**Светият Дух и авторитетът на Писанието.** По времето на Исус религиозните водачи и безразличната тълпа не разпознаха Неговата истинска същност. Някои имаха чувството, че Той е пророк, подобно на Йоан Кръстител, Илия или Еремия или просто човек. Когато Петър изповяда, че Исус е „Христос, Син на Живия Бог“, Исус посочи, че именно божественото озарение е направило възможна тази изповед (Мат. 16:13-17). Павел подчертава същата истина: „Никой не може да каже, че Исус е Господ, освен чрез Светия Дух“ (1Кор. 12:3).

Така е и с писаното Божие слово. Без озарението на Светия Дух върху нашите умове ние никога не бихме разбрали правилно Библията, нито бихме я признали за авторитетната Божия воля. Защото „никой не знае Божиите неща, освен Божият Дух“ (1Кор. 2:11), а „естественият човек не възприема нещата на Божия Дух, защото те са глупост за него, нито пък може той да ги познае, защото те се духовно изпитват“ (1Кор. 2:14). Следователно „вестта за кръста е безумство за тези, които погиват“ (1Кор. 1:18).

Само с помощта на Светия Дух, Който търси „дълбоките Божии неща“ (1Кор. 2:10), човек може да се убеди в авторитета на Библията като откровение на Бога и на Неговата воля. Именно тогава кръстът става „сила Божия“ (1Кор. 1:18) и човекът може да се присъедини към свидетелството на ап. Павел: „А ние приехме не духа на света, но Духа, който е от Бога, за да познаем това, което е дарено нам от Бога“ (1Кор. 2:12).

Свещените писания и Светият Дух не могат да бъдат разделени. Светият Дух е авторът и откривателят на библейската истина.

Влиянието на Писанието в нашия живот расте или намалява съобразно с нашето схващане за вдъхновението. Ако приемаме Библията просто като

сборник от човешки свидетелства, или почитта, която и отдаваме, зависи от това, как тя влияе на нашите чувства и емоции, ние подриваме нейния авторитет в живота си. Но когато признаем, че Божият глас е говорил чрез писателите, независимо колко слаби и несъвършени са били те, Писанията стават абсолютен авторитет по отношение на вяра, оценка, поправление и наставление в правдата (2Тим. 3:16).

**Авторитет и обхват на Писанието.** Противоречията между Писанията и науката често са резултат от спекулация. Ако не можем да доловим хармонията между науката и Писанието, това се дължи на „неправилното ни разбиране или на науката, или на откровението..., но правилно разбрани, те са в идеално съзвучие (Елена Вайт, „Патриарси и пророци“).

Цялата човешка мъдрост трябва да бъде подчинена на авторитета на Писанието. Библейските истини са нормата, чрез която трябва да бъдат изпитвани всички други идеи. Да се съди Божие слово според ограничените човешки стандарти е все едно да се измерват звездите с метър. Библията не може да се подчинява на човешки норми, понеже е по-висша от всяка човешка мъдрост и литература. Вместо да я съдим, ние всички ще бъдем съдени от нея, тъй като тя е стандартът за характер и за проверка на всяко дело и мисъл.

Писанията запазват авторитета си дори над дарби, идващи от Светия Дух, включително дара на пророкуване или говорене на езици (1Кор. 12; 14:1; Еф. 4:7-16). Даровете на Духа не изместват Библията, Те могат да бъдат изпитвани чрез нея и ако не са в съгласие с нея, трябва да бъдат отхвърлени като фалшиви. „Търсете в закона и в свидетелството. Ако не говорят според това слово, наистина няма зазоряване за тях" (Ис. 8:20, виж глава 17 от Исаия).

## ЕДИНСТВО НА ПИСАНИЯТА

Едно повърхностно четене на Писанията ще доведе и до повърхностното им разбиране. Четена по този начин, Библията може да изглежда като бъркотия от разкази, проповеди и история. И все пак, озарените от Божия Дух, които желаят да търсят откритите истини с търпение и много молитва, откриват, че Библията е забележително единство на учението и на принципите за спасение. Библията не е монотонна, напротив, тя представя богато и пъстро разнообразие от хармонични свидетелства с рядка и открояваща се красота. И поради своето разнообразие от гледни точки отговаря най-добре на човешките потребности през всички времена.

Бог не е разкрил Себе Си на човечеството чрез цялостна верига от непрекъснати изказвания, а малко по малко, през последователни поколения. Писани от Мойсей в Мадиянското поле, или от ап. Павел в римския затвор, нейните книги откриват едни и същи вести, вдъхновени от Духа. Разбирането на това последователно откровение помага да разберем Библията в нейното единство.

Макар и писани с пауза от няколко поколения, истините на Стария и на Новия Завет остават неразделни; не си противоречат едни на други. Двата Завета са едно, както Бог е едно. Старият Завет чрез пророчества и сим-

воли разкрива евангелието на бъдещия Спасител, а Новият - чрез живота на Исус разкрива Спасителя, Който дойде - ето го евангелието в действие. И двата разкриват един и същ Бог. Старият Завет служи като основа за Новия. Той осигурява ключа за Новия Завет, който обяснява тайните на Стария.

Бог милостиво ни призовава да се запознаем с Него, изследвайки Словото Му. В Него можем да намерим богато благословение - сигурността на нашето спасение. Можем да открием за себе си, че Писанията са „полезни за поучение, изобличение, поправление, наставление в правдата“. Чрез тях можем да бъдем „свършени, приготвени за всяко добро дело“ (2Тим. 3:16,17).

**Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Съществува един Бог - Отец, Син и Свети Дух - единство от три съвечни личности. Бог е безсмъртен, всемогъщ, всезнаещ, стоящ над всичко и вездесъщ. Той е безкраен и извън човешкото разбиране и въпреки това познат чрез Неговото себеразкриване . Той е завинаги достоен за поклонение, преклонение и служене от страна на цялото създание.*

## Глава 2

# Божеството

**Н**а Голгота почти всички отхвърлиха Исус. Само малцина разпознаха кой в действителност бе Той - сред тях бяха умиращият разбойник, който Го нарече Господ (Лука 23:42), и римският войник, който каза: „Наистина този човек беше Син Божи!“ (Мар. 15:39).

Когато Йоан писа „У своите си дойде, но своите Му Го не приеха“ (Йоан 1:11), той имаше предвид не само тълпата около кръста, не дори само Израил, но всички поколения, живели на тази земя. С изключение на една шепа хора цялото човечество, подобно на грубата тълпа при Голгота, не успя да разпознае в лицето на Исус своя Бог и Спасител. Тази грешка на човечеството, най-голямата и най-трагичната, показва, че познанието за Бога е съвсем недостатъчно.

### ПОЗНАНИЕ ЗА БОГА

Множеството теории, опитващи се да обяснят Бога и многото аргументи за и против Неговото съществуване, показват, че човешката мъдрост не може да проникне в божествената. Опитът да се изучи Бог на база само на човешката мъдрост е подобен на изследване на съзвездията с увеличително стъкло. Оттук за мнозина Божията мъдрост е „скрита мъдрост“ (1 Кор. 2:7). За тях Бог е мистерия. Павел писа: „Никой от първенците на тоя век не я е познал, защото ако бяха я познали, не биха разпнали Господа на Славата“ (1 Кор. 2:8).

Една от най-основните заповеди на Писанието е „да възлюбиш Господа твоя Бог от всичкото си сърце, от всичката си душа и с всичкия си ум“ (Мат. 22:37; Вт. 6:5). Не можем да обичаме някого, за когото не знаем нищо, но не можем и чрез търсене да разкрием дълбоката истина за Бога (Йов 11:7). Как тогава можем да опознаем и да възлюбим Създателя?

**Бог може да бъде опознат.** Познавайки трудното положение, в което се намира човекът, Бог в Своята любов и състрадание ни подава ръка чрез Библията. Тя разкрива, че „Християнството не е история на търсенето на Бога от страна на човека, продукт на Божието откровение за Самия Него и за Неговите цели към човека“ (Гордън Люъс, „Реши за себе си“). Това себеразкриване цели да сложи мост над пропастта между един бунтовен свят и един любещ Бог.

Проявлението на Божията най-велика любов дойде чрез върховното Му откровение - Исус Христос, Неговия Син. Чрез Исус ние можем да по-

знаем Отца, както Йоан казва: „Божият Син е дошъл и ни е дал разум да познаваме истинния Бог" (1 Йоан 5:20).

Исус каза: „А това е вечен живот, да познаят Тебе, единия истинен Бог и Исуса Христа, Когото Си изпратил" (Йоан 17:3).

Това е добра вест. Макар че е невъзможно да опознаем Бога напълно, Писанието позволява едно практично познание за Него, което ни е достатъчно, за да влезем в спасителни взаимоотношения с Него.

**Получаване на познание за Бога.** Познанието за Бога, за разлика от друг вид познание, засяга толкова сърцето, колкото и разума. То обхваща цялата личност, не само интелекта. Човекът трябва да приеме Светия Дух и да има желание да върши Божията воля (Йоан 7:17; срв. Мат. 11:27). Исус каза: „Блажени чистите по сърце, защото те ще видят Бога" (Мат. 5:8).

Ето защо невярващите не могат да разберат Бога. Павел възкликва: „Де е мъдрият? Де е книжникът? Къде е философът на този век? Не превърна ли Господ в глупост мъдростта на света? Защото понеже в мъдростта на Бога светът със своята мъдрост не Го позна, Бог благоволи чрез глупостта на това, което се проповядва, да спаси онези, които вярват" (1 Кор. 1:20, 21).

Начинът, по който се учим да познаваме Бога на Библията, се различава от всички други методи за придобиване на познание. Не можем да поставим себе си над Бога и да Го третираме като обект за анализиране и измерване. Търсейки познание за Бога, трябва да се подчиним на авторитета на Неговото собствено откровение - Библията. Тъй като тя сама обяснява себе си, следва да се подчиним на принципите и методите, осигурени от нея. Без тези библейски указания ние не можем да познаем Бога.

Защо толкова много хора в дните на Исус не успяха да видят Божието откровение в Него? Защото отказаха да приемат ръководството на Светия Дух чрез Писанието, разбраха погрешно Божията вест и пожертваха Спасителя. Проблемът не зависеше от интелекта им. Затворените им сърца бяха виновни за помрачаването на ума им, което доведе до вечна загуба.

## СЪЩЕСТВУВАНЕТО НА БОГА

Съществуват два главни източника на доказателства за съществуването на Бога - книгата на природата и Писанията.

**Доказателство чрез творението.** Всеки може да научи за Бога чрез природата и чрез човешкия опит. Давид писа: „Небесата разказват славата Божия и просторът известява делото на ръцете Му" (Пс. 19:1). Йоан поддържа, че Божието откровение, включително и природата, просвещава всекиго (Йоан 1:9). Ап. Павел възкликва: „Понеже това, което е възможно да се знае за Бога, на тях е известно, защото Бог им го изяви. Понеже от създанието на света това, което е невидимоу Него, сиреч вечната Му сила и божественост, се вижда ясно, разбираемо чрез творенията, така щото човещите остават без извинение" (Римл. 1:19,20).

Човешкото поведение също дава доказателство за съществуването на Бога. В атинското боготворене на „Непознатия Бог“ ап. Павел видя доказателство за вяра в Бога. И той каза: „На непознатия Бог, онова прочее, на което се кланяте, без да го знаете, това ви проповядвам“ (Деян. 17:23). Ап. Павел също посочи, че поведението на нехристияните разкрива свидетелство за „тяхната съвест“ и показва, че Божият закон е написан „в сърцата им“ (Римл. 2:14,15). Вътрешното чувство, че Бог съществува, се открива дори у онези, които нямат достъп до Библията. Това общо разкриване на Бога е довело до множество класически рационални аргументи за съществуването на Бога.

**Доказателство от Писанието.** Библията не доказва съществуването на Бога. Тя го приема. Нейното начало обявява: „В началото Бог създаде небето и земята“ (Бит. 1:1). Библията описва Бога като Създател, Вседържител и Властелин на цялото творение. Божието откровение чрез създанието е така могъщо, че не съществува никакво извинение за атеизма, породен от потискане на божествената истина или от умове, отказващи да признаят доказателството, че Бог съществува (Пс. 14:1; Римл. 1:18-22,28).

Съществуват достатъчно доказателства за Божието съществуване, които да убедят всеки сериозно опитващ се да открие истината за Него. И въпреки това вярата е предварително условие, тъй като „без вяра не е възможно да Му бъде угоден човек, защото който дохожда при Бога, трябва да вярва, че има Бог и че Той възнаграждава тия, които Го търсят“ (Евр. 11:6).

Но вярата в Бога не е сляпа. Тя е основана на достатъчно доказателства, намиращи се в Божиите откровения, в Библията и в природата.

## БОГ В ПИСАНИЯТА

Библията разкрива основната същност на Бога чрез Неговите имена, действия и качества.

**Божии имена.** По времето, когато са създавани Писанията, имената са имали важно значение, както все още имат в Близкия изток и Ориента. Там се счита, че името разкрива характера на притежателя си, неговото истинско естество и самоличност. Значението на Божиите имена, разкриващи Неговото естество, характер и качества, е разкрито в заповедта Му „Не изговаряй напразно името на Господа твоя Бог“ (Иzx. 20:7). Давид пееше: „И ще възпявам името на Всевишния Господ“ (Пс. 7:17), „Свято е, преподобно е Неговото име“ (Пс. 111:9), „Нека хвалят името на Господа, защото само Неговото име е превъзнесено“ (Пс. 148:13).

Еврейските имена „Ел“ и „Елохим“ (Бог) разкриват божествената сила на Всевишния. Те Го описват като силен и могъщ, Бог на сътворението (Бит. 1:1; Изх. 20:2; Дан. 9:4). „Елион“ (Всевишен) и „Ел Елион“ (Бог Всевишен) подчертават Неговото положение (Бит. 14:18-20; Ис. 14:14). „Адонай“ (Господ) представя Бога като всемогъщ Владетел (Ис. 6:1; Пс. 35:23). Тези имена открояват царствената и върховна същност на Бога.

Други имена откриват Божията готовност да влезе във взаимоотношения с хората. „Шадай“ (Всемогъщ) и „Ел Шадай“ (Бог Всемогъщ) определят Всемогъщия Бог, източника на благословение и утеха (Изх. 6:3; Пс. 91:1). Името „Яхве“, преведено „Йеова“ или Господ, подчертава Божията заветна вярност и милост (Изх. 15:2,3; Осия 12:5,6). В Изход 3:14 Яхве описва Себе Си като „Аз Съм Този, Който Съм“, или „Аз ще бъда това, което ще бъда“, показвайки непроменителното Си отношение към Своя народ. Понякога Бог се разкрива още по-интимно - като „Отец“ (Вт. 32:6; Ис. 63:16; Ер. 31:9; Мал. 2:10), наричайки Израил „Мой Син и Мой първороден“ (Изх. 4:22; ср. Вт. 32:19).

С изключение на „Отец“ новозаветните имена на Бога имат еквивалентно значение на тези от Стария Завет. В Новия Завет Исус използваше „Отец“, за да ни доведе в близки и лични отношения с Бога (Мат. 6:9; Мар. 14:36; срв. Римл. 8:15, Гал. 4:6).

**Божии действия.** Библейските писатели отделят повече време за описание на Божиите действия, отколкото на Неговото съществуване. Той е представен като Създател (Бит. 1:1; Пс. 24:1,2), Вседържител на света (Евр. 1:3), Избавител и Спасител (Втор. 5:6; 2 Кор. 5:19), носещ бремето за крайната съдба на човечеството. Той създава планове (Ис. 46:11), прави предсказания (Ис. 46:10) и дава обещания (Вт. 15:6; 2Петр. 3:9), прощава грехове (Изх. 34:7) и в отговор заслужава нашето преклонение (Откр. 14:6, 7). Накрая Писанията разкриват Бога като Владетел, „Цар Вечен, безсмъртен, невидим, единствен Бог“ (1Тим. 1:17). Действията Му потвърждават, че Той е личен Бог.

**Божии качества.** Библейските писатели осигуряват допълнителни сведения относно същността на Бога чрез свидетелства за божествените Му качества.

Божии неизразими качества са аспекти на Неговото божествено естество, които не са дадени на творенията. Бог е самосъществуващ, защото притежава „живот в Самия Себе Си“ (Йоан 5:26). Той е независим по воля (Еф. 1:5) и сила (Пс. 115:3). Той е Вездесъщ, знаещ всичко (Йов 37:16; Пс. 139:1-18; 147:5; 1Йоан 3:20), защото като Алфа и Омега (Откр. 1:8) знае края от началото (Ис. 46:9-11).

Бог е навсякъде (Пс. 139:7-12; Евр. 4:13), напълно присъства във всяка част от пространството. Той е вечен (Пс. 90:2; Откр. 1:8), преодолява границите на времето, като присъства във всеки момент от времето.

Бог е всемогъщ, всемоушен. Това, че няма нищо невъзможно за Него, ни дава сигурност, че ще изпълни намеренията Си (Дан. 4:17,25,35; Мат. 19:26; Откр. 19:6). Той е неизменен или непроменен, защото е съвършен. Той казва: „Аз съм Господ, аз не се променям“ (Мал. 3:6; виж Пс. 33:11; Яков 1:17). Тъй като в определен смисъл тези качества определят Бога, те са неизразими с човешки език.

Божии изразими качества произтичат от любовта Му към човечеството. Те включват любов (Римл. 5:8), благоволение (Римл. 3:24), милост (Пс. 145:9), търпение (2Петр. 3:15), святост (Пс. 99:9), правда (Ездра 9:15; Йоан 17:25), справедливост (Откр. 22:12) и истина (1Йоан 5:20). Тези дарби идват със самия Дарител.



## ВЪРХОВНАТА ВЛАСТ НА БОГА

Писанията ясно предават Божията върховна власт. „По волята Си Той действа..., и никой не може да спре ръката Му" (Дан. 4:35). „Защото Ти си създал всичко и поради Твоята воля всичко е съществувало и е било създадено" (Откр. 4:11). „Господ прави всичко, що Му е угодно, на небето и на земята" (Пс. 135:6). И Соломон можа да каже „Сърцето на царя е в ръката на господа като водни бразди. Той накъдето иска го обръща" (Пр. 21:1). Ап. Павел, осъзнал Божията върховна власт, писа: „Ако ще Бог, пак ще се върна при вас" (Деян. 18:21, вж. Римл. 15:32), докато Яков поучаваше: „Вие трябва да казвате: Ако ще Господ" (Яков 4:15).

*Предопределението и човешката свобода.* Библията разкрива Божия пълен контрол над света. Той „предопредели" хората „да бъдат съобразни с образа на Сина Му" (Римл. 8:29,30), да бъдат осиновени като Негови деца и да получат наследство (Еф. 1:4, 5,11). Как се отнася тази върховна власт към човешката свобода?

Глаголът „предопределям" означава „да определя предварително". Според някои тези текстове означават, че Бог своеволно избира едни хора за спасение, а други за проклятие, независимо от техния собствен избор. Но изучаването в контекст на тези пасажии показва, че ап. Павел не говори за такъв Бог, който онеправдава когото и да е по Свой каприз.

Същността на тези текстове включва всеки човек. Библията ясно обявява, че Бог „желае всички хора да бъдат спасени и да дойдат до познание на истината" (1Тим. 2:4). Той не желае „никой да погине, но всички да дойдат до покаяние" (2Петр. 3:9). Не съществува доказателство, че Бог е постановил някои да бъдат загубени; такова постановяване би отрекло Голгота, където Исус умря за всички. Изразът „който и да е" (български превод на Библията „ни един" - бел. прев.) в текста „Защото Бог толкоз възлюби света, щото даде Своя единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в Него, но да има вечен живот" (Йоан 3:16) означава, че всеки може да бъде спасен.

Това, че свободната воля на човека е определяща за неговата лична съдба, личи от факта, че Бог постоянно представя последициите от послушание и непослушание, като подканя грешника да избере послушание и живот (Вт. 30:19; Ис. Нав. 24:15; Ис. 1:16,20; Откр. 22:17) и че е възможно вярващият, приел някога благодатта, да отпадне и да бъде изгубен (1Кор. 9:27; Гал. 5:4; Евр. 6:4-6; 10:29).

Бог може да предвиди избора на всяка личност, но това Негово предварително знание не определя какъв ще бъде този избор... Библейското предопределение се състои в действителната цел на Бога всички избрани да вярват в Исус и да бъдат спасени (Йоан 1:12; Еф. 1:4-10).

Тогава какво има предвид Писанието като казва, че Бог възлюби Яков, а намрази Исав (Римл. 9:13) и закорави сърцето на Фараона (стихове 17,18; срв. стихове 15,16; Изх. 9:16, 4:21)? Контекстът на тези думи показва, че ап. Павел има предвид мисия, а не спасение. Изкуплението е достъпно за всеки - но Бог избира определени лица за специални задачи. Спасението

е било еднакво достъпно и за Яков, и за Исав, но Бог избра Яков, а не Исав за родовата линия, чрез която Той щеше да да дойде на света с вестта за спасение. Бог упражнява върховна власт при Своята мисионска стратегия.

Когато Писанието казва, че Бог е закоравил сърцето на Фараон, то просто приема, че Той прави това, което счита за правилно, но не намеква, че станалото е предварително предписано от Него. Отрицателният отговор на Фараон на Божия зов всъщност илюстрира как Бог зачита свободата на избора му.

**Предузятие и човешка свобода.** Някои вярват, че в отношенията Си с хората Бог не знае предварително какъв избор ще направят те, че Той знае определени бъдещи събития като Второто пришествие, хилядогодишнината и възобновяването на земята, но няма и понятие кой ще бъде спасен. Смятат, че динамичните взаимоотношения между Бога и човека ще се объркат, ако Той знае всичко, което ще се случи от вечност до вечност. Предполагат, че Той би се отегчил, ако знае края от началото.

Но Божието знание за това какво ще направят отделните хора, влияе върху техния избор толкова, колкото и познанието за действията им в миналото може да повлияе върху самите тези действия. Както камерата записва дадена сцена, но не я променя, така и предвиждането на събитията в бъдещето не променя това бъдеще. Възможността на Божеството да предвижда никога не накърнява свободата на човека.

## ДИНАМИЧНИ ВРЪЗКИ В РАМКИТЕ НА БОЖЕСТВОТО

Само един Бог ли има? А как да обясним Христос и Светия Дух?

**Единството на Бога.** За разлика от околните езически народи Израил вярваше в съществуването само на един Бог (Вт. 4:35; 6:4; Ис. 45:5; Зах. 14:9). Новият Завет поставя същото ударение върху единството на Бога (Мар. 12:29-32; Йоан 17:3; 1Кор. 8:4-6; Еф. 4:4-6; 1Тим. 2:5). Това монотеистично потвърждение не противоречи на християнското схващане за триединен Бог или Троица - Отец, Син и Свети Дух, то по-скоро потвърждава, че не съществува пантеон от различни божества.

**Множествеността в рамките на Божеството.** Макар че Старият Завет не учи подробно, че Бог е триединен, там се намеква за една множественост в рамките на Божеството. Понякога Бог използва местоимения за множествено число като „Нека направим човека по Наше подобие" (Бит. 1:26), „Ето, човекът стана като един от Нас " (Бит. 3:22), „Елате да слезем" (Бит. 11:7). Понякога Господният Ангел се идентифицира с Бога. Явявайки се на Мойсей, Господният Ангел каза: „Аз съм Бог на баща ти, Бог Авраамов, Бог Исаков и Бог Яковов" (Изх. 3:6).

Отделни пасажии различават Божия Дух от Бога. В разказа за сътворението „Божият Дух се движеше над водата" (Бит. 1:2) някои текстове не само говорят за Духа, но включват и трета личност в Божието изкупително дело: „И сега Господ Бог (Отец) и Неговият Дух (Свети Дух) Ме пра-

тиха (Божият Син)" (Ис. 48:16). „Аз (Отец) съм положил Духа Си върху Него (Месия). Той ще постави правосъдие за народите" (Ис. 42:1).

**Взаимоотношенията в рамките на Божеството.** Първото идване на Христос ни дава много по-ясна представа за триединния Бог. Евангелието на Йоан разкрива, че Божеството се състои от Бог Отец (виж глава 3 на тази книга), Бог Син (глава 4) и Бог Свети Дух (глава 5), вечно единство от три личности, притежаващи уникални и загадъчни взаимоотношения помежду си.

**1. Взаимоотношения на любов.** Когато Христос извика „Боже Мой, Боже Мой, защо си ме оставил?" (Мар. 15:34), Той страдаше от отчуждението Си от Своя Отец, което грехът беше предизвикал. Грехът разруши първоначалната връзка на човечеството с Бога (Бит. 3:6-10; Ис. 59:2). В последните си часове Исус, Който не познаваше грях, стана грях за нас. Вземайки нашия грях, нашето място, Той изпита отделянето от Бога, което бе наша съдба, - и като последица от това загина.

Грешниците никога няма да разберат напълно какво означаваше Исусовата смърт за Божеството. От вечността Той беше със Своя Отец и Духа. Те живееха вечно заедно, съществуващи в пълно себеотдаване и любов един към друг. Това, че бяха заедно от толкова дълго време, показва съвършената, абсолютна любов, съществуваща в рамките на Божеството. „Бог е любов" (1 Йоан 4:8) означава, че всеки от тях живееше така за другите, че те изпитваха взаимно допълване и щастие.

Определението за любовта е дадено в 1 Кор. 13 глава. Някои може да се чудят как качествата дълготърпение и търпение могат да се отнасят за Божеството, притежаващо идеални отношения на любов. Търпението беше за първи път необходимо при третирането на разбунтуваните ангели и по-късно при своенравните човешки същества.

Няма дистанция между лицата на триединния Бог. И трите са божествени, но все пак си поделят своите божествени сили и качества. В човешките организации крайният авторитет има една личност - президент, крал или министър-председател. У Божеството крайният авторитет се намира и в трите части.

Докато Божеството не е една личност, то Бог е един в Своята цел, разум и характер. Това единство не обезличава отделните личности на Отца, Сина и Светия Дух. Съществуването на тези отделни личности в рамките на Божеството не разрушава монотеистичната същност на Писанието, т.е. Отец, Син и Свети Дух са един Бог.

**2. Взаимоотношения в действие.** В рамките на Божеството съществува хармонично разпределяне на функциите. Бог не дублира излишно работата. Редът е първият небесен закон и Бог работи по начини, в които цари ред. Той произтича от единството и го запазва в рамките на Божеството. Отец изглежда действа като източник, Синът като посредник, а Духът - като осъществител или реализатор.

Превъплъщението чудесно демонстрира в действие взаимоотношенията между трите лица на Божеството. Отец даде Сина Си, Христос даде Себе

Си, а Духът направи възможно раждането на Исус (Йоан 3:16; Мат. 1:18,20). Свидетелството на ангела към Мария ясно показва дейността на тримата за изпълнение на загадъчното превъплъщение на Бога в човек. „Свети Дух ще дойде върху ти и силата на Всевишния ще те осени, затуй и святоето, онова, което ще се роди от тебе, ще се нарече Божи Син“ (Лука 1:35).

Всеки член на Божеството присъстваше при кръщението на Христос, Отец даде окуражение (Мат. 3:17), Христос даде Себе Си да бъде кръстен за наш пример (Мат. 3:13-15) и Духът даде Себе Си на Исус, за да Му даде сила (Лука 3:21, 22).

Към края на Своя земен живот Исус обеща да изпрати Светия Дух като съветник и помощник (Йоан 14:16). Часове по-късно, висейки на кръста, Исус извика към Своя Баща: „Боже Мой, Боже Мой, защо Си Ме оставил?“ (Мат. 27:46). В тези върховни моменти от историята на спасението Отец, Син и Свети Дух бяха заедно.

Днес Отец и Синът ни подават ръка чрез Светия Дух. Исус каза: „А когато дойде Утешителят, когото Аз ще ви изпратя от Отца, Духът на истината, Който изхожда от Отца, Той ще свидетелства за Мене“ (Йоан 15:26). Отец и Синът изпратиха Духа да открие Христос на всеки човек. Великата и трудна задача на Троицата е да доведе Бога и познанието за Христос до всеки (Йоан 17:3) и да направи Исус настоящ и реален (Мат. 28:20; срв. Евр. 13:5). Вярващите са избрани за спасение, каза Петър, „според предузнанието на Бога Отца, чрез освещението на Духа, за да са послушни и да бъдат поръсени с кръвта Исус Христова“ (Шетр. 1:2).

Апостолското благословение включва и трите лица на Божеството. „Благодатта на Господа Исуса Христа и любовта на Бога, и общението на Светия Дух да бъдат с всички вас“ (2Кор. 13:14). Христос е в началото на списъка. Божията допирна точка с човечеството беше и е Исус Христос - Богът, Който стана човек. Въпреки че членовете на Троицата работят заедно за спасение, само Исус живя като човек, умря като човек и стана наш Спасител (Йоан 6:47; Мат. 1:21; Деян. 4:12). Но защото „Бог в Христа примиряваше света със Себе Си“ (2 Кор. 5:19), Бог би могъл също да бъде наречен наш Спасител (срв. Тит 3:4), тъй като Той ни спаси чрез Христа Спасителя (Еф. 5:23; Фил. 3:20; срв. Тит 3:6). В разпределението на функциите различните членове на Божеството изпълняват различни задачи за спасяване на човека. Дейността на Светия Дух не добавя нищо към жертвата, която Исус Христос принесе на кръста. Чрез Светия Дух обективното помиряване на кръста се прилага субективно чрез въвеждане на Изкупителя Христа в човека. И ап. Павел говори за „Христос във вас, надеждата на славата“ (Кол. 1:27).

## ЦЕНТЪР НА СПАСЕНИЕТО

Ранната църква кръщаваше хора в името на Отца, Сина и Светия Дух (Мат. 28:19). Но тъй като именно чрез Исус бяха разкрити Божията любов и цел, Библията насочва вниманието към Него. Той е надеждата, чиято сянка бяха старозаветните жертви и обреди. Той стои в центъра на евангелията. Той е Добрата вест, прокламирана от апостоли в проповеди

и послания - Блажената надежда. Старият Завет очаква с нетърпение Неговото идване. Новият Завет докладва за първото Му идване и очаква с нетърпение Неговото завръщане.

Христос - посредникът между Бога и нас, ни свързва с Божеството. Исус е „пътят, истината и животът“ (Йоан 14:6). Добрата вест е съсредоточена в една личност, а не просто в някакъв обичай. Тя е свързана със взаимоотношения, не само с правила - защото християнството е Христос. В Него намираме ядрото, съдържанието и контекста за цялата истина и живот.

Гледайки към кръста, ние проникваме в сърцето на Бога. На това средство за мъчения Той изля любовта си към нас. Чрез Христос любовта на Божеството изпълва нашите болни, празни сърца. Исус увисна там като Божи дар и наш заместник. На Голгота Бог слезе до най-ниската точка на земята, за да се срещне с нас, но това е най-високото място, където ние можем да отидем. Когато сме на Голгота, ние сме достигнали най-голямата висота по пътя към Бога.

На кръста Троицата разкри напълно Своето себеотрицание. Там беше най-пълното откровение на Бога за нас. Христос стана човек, за да умре за човечите. Той ценеше себеотрицанието повече от собственото Си съществуване. Там Христос стана наша „правда, освещение и изкупление“ (1 Кор. 1:30). Всяка стойност и значение, които имаме или можем някога да имаме, идват от Неговата жертва на този кръст.

Единственият истинен Бог е Богът на кръста. Христос разкри пред всемира безграничната любов на Божеството и Неговата спасителна сила. Той разкри един триединен Бог, Който с готовност премина през агонията на раздялата, движен от безусловната си любов към една разбунтувала се планета. От този кръст Бог отправя Своята изпълнена с любов покана към нас: „Помирете се и мирът Божий, който надвишава всяко разбиране, ще пази сърцата и умовете ви в Христа Исуса“ (Фил. 4:7).

**Адвентистите от седмия ден вярват ...**

*Бог, вечният Отец, е Създателят, Източникът, Вседържителят и Владетелят на цялото създание. Той е справедлив и свят, милостив и пълен с благодат, търпелив и изобилстващ с постоянна любов и вярност. Качествата и силата, изявени в Сина и Светия Дух, са също откровения на Отца.*

## Глава 3

### Бог Отец

**З**апочва великият ден на съда. Огнени тронове с горящи колела застават на местата си. Древният по дни заема Своето място. Величествен, Той застава начело на съда. Внушителното Му присъствие преобладава над огромното множество в съдебната зала. Много свидетели са застанали пред Него. Съдилището се открива, книгите се отварят и започва изследването на житейските доклади за хората (Дан. 7:9,10). Цялата вселена чака този момент. Бог Отец ще извърши Своето правосъдие над злото. Присъдата е произнесена: „Отсъдено бе в полза на светите“ (Дан. 7:22). Радостни възхвали и благодарения огласят небесата. Божият характер се разкрива в цялата му слава и Неговото чудно име бива възвеличено от всемира.

#### СХВАЩАНИЯ ЗА ОТЦА

Бог Отец често е схващан погрешно. Мнозина разбират Христовата мисия на земята за спасение на човешката раса и ролята на Светия Дух за всеки отделен човек, но какво общо има с нас Бог Отец? За разлика от милостивия Син и Дух, Той напълно ли е дистанциран от нашия свят, като отсъстващ Владетел или безучастна Първопричина?

Дали Той е, както някои Го възприемат, „Старозаветният Бог“ - Бог на отмъщението, характеризиращ се с правилото „око за око и зъб за зъб“ (Мат. 5:38; срв. Изх. 21:24), или един прецизен Бог, изискващ съвършени дела и нищо друго? Или Той стои в пълно противоречие с новозаветния Бог на любовта, Който ни съветва да обърнем и другата буза, и да изменим и втората миля (Мат. 5:39-41)?

#### БОГ ОТЕЦ В СТАРИЯ ЗАВЕТ

Единството на Стария и Новия Завет и на техния общ план за избавление се разкрива от факта, че един и същ Бог говори и действа и в двата Завета за спасението на Неговия народ. „Бог, който при разни частични съобщения по много начини е говорил в старо време на бащите ни чрез пророците, в края на тия дни говори нам чрез Сина, Когото постави наследник на всичко, чрез когото и направи световите“ (Евр. 1:1,2). Макар Старият Завет да наемква за Лицата на Божеството, той не ги разграничава. Но Новият Завет дава ясно да се разбере, че Христос, Бог Син, бе активната страна при сътворението (Йоан 1:1-3, 14; Кол. 1:16), че Той бе Богът,

който изведе Израил от Египет (1Кор. 10:1-4; Изх. 3:14; Йоан 8:58). Това, което Новият Завет говори за Христовата роля при сътворението, както и съобщението в Изход, дават да се разбере, че дори Старият Завет представя портрета на Бог Отец чрез посредничеството на Сина. „Бог в Христа примиряваше света със Себе Си" (2Кор. 5:19). Старият Завет описва Отца, използвайки следните понятия:

**Бог на милостта.** Никое грешно човешко създание не е видяло Бога (Изх. 33:20). Ние нямаме Негова снимка. Бог показа Своя характер чрез делата Си на благодат и чрез словесната картина, която предаде на Мойсей: „Господ, Господ, Бог жалостив и милосърд, дълготъпрелив, Който изобилства с милост и вяръност, Който пази милост за хиляди поколения, прощава беззаконие, престъпление и грях, но никак не обезвинява виновния; въздава беззаконието на бащите върху чадата и върху внуците им до трето и до четвърто поколение" (Изх. 34:6,7; срв. Евр. 10:16,17). Но въпреки това милостта не прощава сляпо, а се ръководи от принципа за справедливост. Хората, които отхвърлят милостта Му, ще пожънат наказание за беззаконието си (Евр. 10:26,27).

На Синай Бог изрази желанието Си да бъде приятел на Израил, да бъде с него. Той каза на Мойсей: „И да Ми направят светилище, за да обитавам между тях" (Изх. 25:8). Божието земно обиталище, светилището, стана център на израилевата религиозна служба.

**Бог на Завета.** Тъй като силно желаше да установи трайни взаимоотношения, Бог направи сериозни завети с хора като Ной (Бит. 9:1-17) и Авраам (Бит. 12:1-3,7; 13:14-17; 15:1,5,6; 17:1-8; 22:15-18, виж гл. 7 от тази книга). Тези завети разкриват един личен Бог на любовта, Който се интересува от Своя народ. Той даде на Ной обещание за редовни сезони (Бит. 8:22) и че никога няма да има втори световен потоп (Бит. 9:11), а на Авраам обеща многобройно потомство (Бит. 15:5,18; 17:8).

**Бог на избавлението.** Като Бог на Изхода, Той чудотворно изведе един народ от робство към свобода. Това велико дело на избавление е фонът на целия Стар Завет като пример за Неговото силно желание да бъде наш Избавител. Бог не е далечна, безпристрастна и незаинтересована личност, а един Бог, силно загрижен за нашите дела.

Псалмистите бяха особено вдъхновени от дълбочината на Божията любов и грижа: „Когато гледам Твоите небеса, делото на Твоите пръсти, Луната и звездите, които Ти си отредил, казвам си: Що е човек, та да го помниш? Или човешки син, та да го посещаваш?" (Пс. 8:3, 4). „Любя Те, Господи, сило моя. Господ е скала моя, крепост моя и избавител мой, Бог мой, канара моя, на когото се надявам, щит мой, рогът на избавлението ми и високата ми кула" (Пс. 18:1,2). „Защото не е презрял и не се е отвращавал от скръбта на оскърбения" (Пс. 22:24).

**Бог-наше прибежище.** Давид видя Бога като личност, при която можем да намерим прибежище - подобно на шестте израилеви градове-прибежища, които приютяваха невинни бегълци. Повтарящата се в псалмите тема



за „прибежището“ е символ както на Христос, така и на Отца. Божеството бе прибежище. „Защото в зъл ден ще ме скрие под покрива си, ще ме покрие в скривалището на шатъра си, ще ме издигне на канара“ (Пс. 27:5). „Бог е нам прибежище и сила, винаги изпитана помощ в напасти“ (Пс. 46:1). „Както хълмите окръжават Ерусалим, така Господ окръжава хората си отсега и до века“ (Пс. 125:2).

Псалмистът изрази копнежа си към своя Бог: „Както еленът пъхти за водните потоци, така душата ми въздиша за Тебе, Боже. Жадна е душата ми за Бога, за живия Бог“ (Пс. 42:1,2). От личен опит Давид свидетелства: „Възложи на Господа товара си и Той ще те подпре. Никога не ще допусне да се поклати праведният“ (Пс. 55:22). „Уповавайте на Него, люде на всяко време, изливайте сърцата си пред Него, Бог е нам прибежище“ (Пс. 62:8). „Бог многомилостив и благодатен, дълготърпелив и изобилстващ с милост и вяност“ (Пс. 86:15).

**Бог на прощението.** След като съгреши с изневяра и убийство, Давид искрено се молеше: „Смили се за мене, Боже, според милосърдието си, според множеството на благите си милости изличи беззаконията ми.“ „Да не ме отхвърлиш от присъствието Си, нито да отнемеш от мене Светия Си Дух“ (Пс. 51:1,11). Той бе утешен от обещанието, че Бог е премного милостив. „Защото колкото е високо небето от земята, толкова голяма е милостта Му към ония, които Му се боят. Колкото отстои изток от запад, толкова е отдалечил от нас престъпленията ни. Както баща жали чадата си, така Господ жали ония, които му се боят. Защото Той познава нашия състав, помни, че ние сме пръст“ (Пс. 103:11-14).

**Бог на добротата.** Бог „извършва правосъдие за угнетените, дава храна на гладните. Господ развързва вързаните. Господ отваря очите на слепите, Господ възправя сгърбените, Господ люби праведните. Господ пази чужденците, поддържа сирачето и вдовицата, а пътя на нечестивите превръща“ (Пс. 146:7-9). Каква величествена картина на Бога разкриват Псалмите!

**Бог на верността.** Въпреки Божието величие Израил се отклоняваше от Него през повечето време (Левит 26, Второз. 28). Бог обича Израил така, както съпруг обича съпругата си. Книгата на Осия трогателно илюстрира Божията вяност, срещнала невярност и отхвърляне. Постоянното Божие прощение разкрива характера Му, изтъкан от безусловна любов. Макар че Бог остави невярната Израил да изпита бедствията, причинени от нейното нечестие, опитвайки се да поправи пътищата ѝ, Той пак я обгърна с милостта Си. Той обеща: „Ти си Мой служител, аз те избрах и не те отхвърлих. Не бой се, защото аз съм с тебе, не се ужасявай, защото аз съм твоят Бог. Ще те укрепя, да! Ще ти помогна. Да! Ще те подпра с праведната Си десница“ (Ис. 41:9,10). Въпреки нейната невярност, Той нежно обеща: „Ако изповядат беззаконието си и беззаконието на бащите си в престъплението, което са извършили против Мене и още, че са ходили противно на Мене... ако тогава се смири езическото им сърце и признаят

вината си - тогава ще си спомня завета си с Яков с Исаак... с Авраам" (Лев. 26:40-42; срв. Ер. 3:12).

Бог напомня на Своя народ за готовността Си да го избави: „Израилю, няма да бъдеш забравен от Мене. Изличих като гъста мъгла престъпленията ти и като облак - греховете ти. Върни се при Мен, защото Аз те изкупих" (Ис. 44:21, 22). Не е чудно, че Той каза: „Към Мен погледнете и спасени бъдете, всички земни краища! Защото Аз Съм Бог и няма друг" (Ис. 45:22).

**Бог на спасението и възмездието.** Старозаветното описание на Бога като Бог на възмездието трябва да се разбира в контекста на унищожаването на верните Му люде от злите. Чрез темата за „Господния ден" пророците разкриват Божиите действия за Неговия народ в края на времето. Това е ден на спасение за Неговите верни люде, но и ден на отмъщение за враговете им, които ще бъдат унищожени. „Кажете на ония, които са с уплашено сърце: „Укрепете се! Не бойте се! Ето вашият Бог! Възмездието ще дойде, с Божие въздаяние; Той ще дойде и ще ви избави" (Ис. 35:4).

**Бог-Баща.** Обръщайки се към израилтяните, Мойсей нарича Бога техен Отец, Който ги е избавил: „Не е ли Той Отец ти, който те е купил?" (Втор. 32:6). Чрез избавлението Бог осинови Израил като Свое дете. Исаия писа: „О, Господи, Ти си наш Отец" (Ис. 64:8; срв. 63:16). Чрез Малахия Бог потвърди: „Аз съм Бащата" (Мал. 1:6). На друго място Малахия свързва Божието бащинство с Неговата роля на създател: „Нямаме ли ние всички един Отец? Не един ли Бог ни е създал?" (Мал. 2:10). Бог е наш Отец както поради сътворението, така и поради изкуплението. Каква славна истина!

## БОГ ОТЕЦ В НОВИЯ ЗАВЕТ

Богът на Стария Завет не се различава от този на Новия Завет. Бог Отец е разкрит като начинател на всички неща, Отец на всички истински вярващи и в особен смисъл Отец на Исус Христос.

**Отец на цялото създание.** Павел говори за Отца, като го отличава от Исус Христос: „Има само един Бог, Отец, от Когото е всичко, ...и един Господ Исус Христос, чрез Когото е всичко и чрез Когото ние живеем" (1Кор. 8:6; срв. Евр. 12:9; Йоан 1:17). Той свидетелства: „Прекланям коленете си пред Отца на нашия Господ Исус Христос, от Когото носи името си всяко бащинство на небесата и на земята" (Еф. 3:14,15).

**Отец на всички вярващи.** В новозаветните времена духовната връзка Отец-Син съществува не между Бога и Израил като нация, а между Бога и отделния вярващ. Исус осигури условията за тази връзка (Мат. 5:45; 6:6-15), която се установява с приемането на Исус Христос от страна на вярващия (Йоан 1:12,13).

Чрез избавлението, осъществено от Исус, вярващите са осиновени Божии деца. Светият Дух подпомага тази връзка. Христос дойде „да изкупи

ония, които бяха под закон, та да получим осиновението. И понеже сте синове, Бог изпрати в сърцата ни Духа на Сина Си, който вика: Авва, Отче!" (Гал. 4:5,6; срв. Римл. 8:15,16).

**Исус разкрива Отца.** Исус, Бог Син, даде най-изобилна представа за Бог Отец, когато дойде в човешка плът като Божие себеоткровение (Йоан 1:1, 14). Йоан твърди: „Никой никога не е видял Бога, Единородния Син... Той Го изяви" (Йоан 1:18). Исус каза: „Аз съм слязъл от небесата" (Йоан 6:38), „Който е видял Мен, видял е Отца" (Йоан 14:9). Да познаваме Исус означава да познаваме Отца.

Посланието до евреите подчертава важността на това лично откровение: „Бог, Който при разни частични съобщения и по много начини е говорил в старо време на башите ни чрез пророците, в края на тия дни говори нам чрез Сина, Когото постави наследник на всичко, чрез Когото и направи световите... бидейки сияние на Неговата слава и отпечатък на неговото същество" (Евр. 1:1-3).

**1. Бог, Който дава.** Исус разкри Своя Отец като даващ Бог. Ние виждаме Неговите дарове в творението, във Витлеем, на Голгота.

При Сътворението Отец и Син действаха заедно. Бог ни дари живот, макар и да знаеше, че това ще доведе до смъртта на собствения Му Син. Във Витлеем Той даде Себе Си в лицето на Своя Син. Бог изпита болка, когато Неговият Син дойде на нашата опетнена от греха планета! Представете си чувствата на Башата, Който вижда как Синът Му заменя любовта и преклонението на ангелите за омразата на грешниците, славата и блаженството на небето - за пътеката към смъртта.

Но именно Голгота ни дава най-дълбокото проникновение в Отца. Отец бидейки божество, изтърпя болката да се отдели от Своя Син - в живота и смъртта. Той изпита мъка много по-остро от което и да е човешко същество. Страдаше с Христос и то в същата степен. Какво по-велико свидетелство за Отца може да бъде дадено! Кръстът най-добре разкрива истината за Отца.

**2. Бог на любовта.** Любимата тема на Исус бе нежността и изобилната любов на Бога. „Обичайте неприятелите си - каза Той, - благославяйте онези, които ви ругаят, правете добро на онези, които ви правят зло и се молете за тези, които ви преследват, за да бъдете чада на вашия Отец на небесата; защото Той прави слънцето Си да изгрява над злите и над добрите и дава дъжд и на праведните, и на неправедните" (Мат. 5:44,45). „И наградата ви ще бъде голяма, и ще бъдете чада на Всевишния, защото Той е благ към благодарните и злите. Затова бъдете милосърдни, както и Отец ваш е милосърд" (Лука 6:35,36).

Навеждайки се да измие нозете на Своя предател (Йоан 13:5,10-14), Исус разкри любовта в естеството на Отца. Когато Го виждаме да храни гладните (Мар. 6:39-44, 8:1-9), да изцелява глухия (Мар. 7:32-37), да дава словесност на немия (Мар. 9:17-29), да отваря очите на слепия (Мар. 8:22-26) да изцелява прокажените (Лука 5:12-13), да възкресява мъртвите (Марк 5:35-43; Йоан 11:1-45), да прощава на грешници (Йоан 8:3-11) и да изгонва

бесове (Мат. 15:22-28; 17:14-21), ние виждаме Отца сред човеците-как им дава Своя живот, освобождава ги, дава им надежда и им посочва една нова бъдеща земя. Христос знаеше, че разкривайки скъпоценната любов на Своя Отец, ще отключи сърцата на хората за покаяние (Римл. 2:4).

Три от Христовите притчи рисуват Божията изпълнена с любов загриженост за загубеното човечество (Лука 15). Притчата за загубената овца учи, че спасението идва по Божия инициатива, а не в резултат на нашето търсене. Както овчарят обича своите овце и рискува живота си, когато някоя от тях липсва, така, дори в по-голяма степен, Бог проявява Своята силна любов към всеки загубен човек.

Тази притча има и значение в космически мащаб - загубената овца представлява нашия разбунтувал се свят, един атом в Божия необятен всемир. Бог даде скъп дар - Своя Син, за да върне нашата планета отново в кошарата. Това показва, че падналият ни свят Му е така скъп, както и останалата част от Неговото творение.

Притчата за изгубената монета подчертава колко сме скъпоценни на Бога ние, грешниците. А притчата за блудния син показва безграничната любов на Бащата, който посреща в дома си своите каещи се деца. Ако има радост на небето заради един грешник, който се кае (Лука 15:7), представете си радостта, която ще настане във всемира при Второто идване на нашия Господ.

Новият Завет показва ясно непосредственото участие на Отца в завръщането на Сина Му. При Второто Пришествие злите извикват на планините и канарите: „Паднете върху нас и скрийте ни от лицето на Седящия на престола и от гнева на Агнето" (Откр. 6:16). Исус каза: „Защото Човешкият Син ще дойде в славата на Отца Си със Своите ангели" (Мат. 16:27), и „Ще видите Човешкия Син, седящ отдясно на силата и идещ на небесните облаци" (Мат. 26:64).

С копнеещо сърце Отец очаква Второто пришествие, когато избавените най-сетне ще бъдат доведени в своя небесен дом. Тогава ще се докаже, че изпращането на „Единородния Му Син на света, за да живеем чрез Него", не е било напразно (1Йоан 4:9). Само необяснимата, всеотдайна любов обяснява защо „ние сме били примирени с Бога чрез смъртта на Неговия Син" (Римл. 5:10), макар че сме били врагове. Как бихме могли да презрем такава любов и да не Го признаем за наш Отец?

### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Бог Вечният Син се възплъти в Исус Христос. Чрез Него бяха сътворени всички неща. Той изяви Божия характер; чрез Него се осъществява спасението на човечеството и се съди светът. Завинаги истински Бог, Той стана и истинският човек Исус Христос. Заченат от Светия Дух и роден от дева Мария Той живя и изпита изкушения като човешко същество, но даде идеален пример за Божията правда и любов. Той изяви Божията сила чрез чудесата, които извърши, и беше утвърден като Божия избран Месия. Страда и умря доброволно на кръста за нашите грехове вместо нас, бе възкресен от мъртвите и издигнат за свещеник в небесното светилище, за да служи за нас. Той ще дойде отново в слава за окончателно избавление на Своя народ и за възобновление на всичко.*

## Глава 4

# Бог Син

**З**миите бяха превърнали пустинята в кошмар. Те плъзваха внезапно под тенджерите, увиваха се около колчетата на шатрите, промъкваха се сред играчките на децата и се спотайваха в сламениците. Отровните им зъби се забиваха дълбоко, вкарвайки смъртоносна отрова.

Пустинята, която някога бе прибежището на Израил, стана негова гробница. Стотици лежаха в агония. Осъзнавайки бедственото положение, ужасените родители бързаха към Мойсеевата шатра, молейки за помощ. Мойсей се молеше за народа.

А Божият отговор? - Направете змия и я издигнете високо - и всички, които погледнат към нея, ще живеят. „И тъй, Мойсей направи медна змия и я тури на най-високата върлина и когато змия ухапеше някого, той като погледнеше медната змия, оставаше жив" (Числа 21:9).

Змията винаги е била символ на Сатана (Бит.3; Откр.12), на греха. Лагерът бе в сатанински ръце. А какво бе Божието спасително средство? Не да погледнат към агнеца върху жертвения олтар, а към една медна змия.

Това бе един странен символ на Христос. Точно както подобие на змиите, които жилеха, бе издигнато на върлина, така Исус, „в плът, подобна на греховната плът" (Римл. 8:3) трябваше да бъде издигнат на позорния кръст (Йоан 3:14,15). Той стана грях, вземайки върху Себе Си всички грехове на живелите някога, сега и в бъдеще хора. „Защото Той за нас направи грешен оногова, който не е знаел грях, за да станем ние чрез Него праведни пред Бога" (2 Кор. 5:21). Гледайки към Христос, отчаяното човечество може да намери живот.

Как би могло въплъщението на Христос да донесе спасение на човечеството? Какво влияние оказа то върху Сина? Как можеше Бог да стане човешко същество и защо това бе необходимо?

### **ВЪПЛЪЩЕНИЕТО: ПРЕДСКАЗАНИЯ И ИЗПЪЛНЕНИЕ**

Божият план да спаси отклонилите се от мъдрия Му съвет (Йоан 3:16; 1 Йоан. 4:9) убедително изяви Неговата любов. В този план Синът Му бе „предопределен преди създанието на света" да бъде жертва за греха, надежда за човешката раса (1 Петр. 1:19, 20). Той трябваше да ни върне обратно към Бога и да ни осигури освобождение от греха, като разруши делата на злото (1 Петр. 3:18; Мат. 1:21; 1 Йоан. 3:8).

Грехът отдели Адам и Ева от източника на живота и можеше да доведе

до незабавната им смърт. Но според плана, определен преди създаването на света (1 Петр. 1:20,21), на „съвещанието за установяване на мир“ (Зах. 6:13), Бог Син застана между човека и божествената правда като мост над пропастта, за да ограничи смъртта. Далеч преди кръста Неговата милост запази грешниците живи и им обеща спасение. Но за да ни възстанови напълно като синове и дъщери на Бога, Той трябваше да стане човек. Веднага след като Адам и Ева съгрешиха, Бог им даде надежда, обещавайки да установи свръхестествена вражда между змията и жената, между семето на змията и на жената. Според загадъчните думи на Битие 3:15 змията и потомството ѝ представляват Сатана и неговите последователи, а жената и нейното семе символизират Божия народ и Спасителя на света. Това бе първото обещание, че борбата между доброто и злото ще завърши с победа за Божия Син. Но победата щеше да бъде съпроводена с болка: „Той (Спасителят) ще ти нарани главата, а ти (Сатана) ще му нараниш петата“ (Бит. 3:15). Никой нямаше да остане невредим. От този момент човечеството започна да очаква обещания Спасител. Старият Завет разкрива този копнеж. Пророчествата предсказаха, че когато Обещаният пристигне, светът ще получи доказателство, за да се увери, че това е Той.

**Пророческо представяне на спасението.** След навлизането на греха Бог постанови жертвоприношения на животни, за да илюстрира мисията на бъдещия Спасител (виж Бит. 4:4). Тази символична система представяше начина, по който Бог Син щеше да премахне греха.

Поради греха - престъпването на Божия закон - човешката раса се сблъска със смъртта (Бит. 2:17; 3:19; 1Йоан. 3:4; Римл. 6:23). Божият закон изискваше живота на грешника. Но в безграничната си любов Бог даде Своя Син, та „нито един, който вярва в Него, да не погине, но да има вечен живот“ (Йоан 3:16). Какво непонятно снизхождение! Бог, вечният Син, сам плаща заради нас наказанието за греха, за да ни осигури прощение и примирение с Божеството.

След излизането на Израил от Египет жертвите се принасяха в скиния като израз на заветните взаимоотношения между Бога и Неговия народ. Построено от Мойсей по божествен модел, светилището и неговите служби бяха предназначени да илюстрират спасителния план (Иzx. 25:8,9,40; Евр. 8:1-5).

За да получи прощение, каещият се грешник принасяше в жертва животно без недостатък - символ на безгрешния Спасител. След това трябваше да постави ръка върху невинното животно и да изповяда греховете си (Лев. 1:3,4). Това символизираше прехвърляне на греха от виновния грешник върху невинната жертва, представяйки заместническата същност на жертвата.

Тъй като „без проливане на кръв няма прощение“ на греховете (Евр. 9:22), грешникът трябваше да убие животното, за да се изяви естеството на греха - смъртта. Тъжен начин за постигане на надежда, но единствен, по който грешникът изразяваше своята вяра.

След свещеническата служба (Лев. 4-7) грешникът получаваше прощение на греховете чрез вяра в заместителната смърт на бъдещия Избави-

тел, символизирана чрез жертвоприношението на животното (срв. Лев. 4:26, 31, 35). Новият Завет признава Исус Христос, Сина на Бога, като „Агнецът Божи, Който взема греха на света" (Йоан 1:29). Чрез скъпоценна кръв, „като на агне без недостатък и пречист" (1Петр. 1:19), Той осигури избавление за човешката раса от неизбежното наказание за греха.

**Предсказания за Спасител.** Бог обещава, че Спасителят-Месия, Помазаният, ще дойде от рода на Авраам: „В твоето потомство ще се благославят всички народи на земята" (Бит. 22:18;срв. 12:3).

Исая предсказва, че Спасителят ще дойде като дете от мъжки пол и ще бъде не само човек, но и Бог: „Защото ни се роди дете, син ни се даде и управлението ще бъде на рамото му, и името му ще бъде Чудесен, Съветник, Бог Могъщ, Отец на вечността, Княз на мира" (Ис. 9:6). Този Избавител щеше да се възкачи на Давидовия трон, за да установи едно вечно управление на мир (Ис. 9:7). Витлеем щеше да бъде родното Му място (Михей 5:2).

Раждането на тази божествено-човешка личност щеше да бъде свръхестествено. Цитирайки Исая 7:14, Новият Завет потвърждава: „Ето, девица ще зачне и ще роди Син, и ще Го нарекат Емануил, което значи „Бог с нас" (Мат. 1:23).

Мисията на Спасителя е изразена в следните думи: „Духът на Господа Йеова е на Мене, защото Господ Ме е помазал да благовествам на кротките, пратил Ме е да превържа сърцесъкрушените, да проглася освобождение на пленниците и отваряне затвора на вързаните, да проглася годината на благоволенieto Господне" (Ис. 61:1, 2;срв. Лука 4:18, 19).

Колкото и странно да е, Месия щеше да бъде отхвърлен. Щяха да го смятат за „корен от суха земя". „Нямаше благообразие, нито приличие, та да Го гледаме, нито красота, та да Го желаем. Той бе презрян и отхвърлен от хората, човек на скърби и навикнал на печал... Презрян бе и за нищо Го не счетохме" (Ис. 53:2-4).

Близък приятел щеше да Го предаде (Пс. 41:9) за тридесет сребърника (Зах. 11:12). По време на процеса Му щеше да бъде оплюван и бит (Ис. 50:6). Хората, които Го разпнаха, щяха да хвърлят жребий за дрехите Му (Пс. 22:18). Никоя от костите Му нямаше да бъде счупена (Пс. 34:20), но страната Му щеше да бъде прободена (Зах. 12:10).

При мъченията Си Той нямаше да се съпротивлява, но „както овца, която пред стригачите си не издава глас, така Той не отвори устата Си" (Ис. 53:7).

Невинният Спасител щеше да страда много заради грешниците. „Той наистина понесе печалта ни и със скърбите ни се натовари... Но Той биде наранен поради нашите престъпления, бит биде поради нашите беззакония, на Него дойде наказанието, докарвашо нашия мир и с Неговите рани ние се изцелихме... И Господ възложи на Него беззаконието на всинца ни... Той биде отсечен отсрещ земята на живите поради престъплението на Моите люде, върху които трябваше да падне ударът" (Ис. 53:4-8).

**Как да разберем кой е Месия.** Само Исус Христос е изпълнил тези пророчества. Писанията проследяват Неговия произход до Авраам, наричайки



Го Син на Авраам:(Мат. 1:1), а ап. Павел потвърждава, че обещанието , дадено на Авраам и на неговото семе, бе изпълнено в Христос Гал (3:16). Титлата на Месия „Син Давидов" беше широко прилагана към Него (Мат. 21:9). Той беше посочен като обещания Месия, който щеше да седне на Давидовия трон (Деян. 2:29:30).

Рождението на Исус бе чудотворно. Девицата Мария „се намери непразна от Светия Дух" (Мат .1:18-23). Една римска заповед я доведе във Витлеем, предсказаното рождено място (Лука 2:4-7).

Едно от Исусовите имена бе Емануил, или „Бог с нас". То отразяваше Неговото божествено-човешко естество и илюстрираше уеднаквяването на Бога с човечеството (Мат. 1:23). Неговото най-познато име Исус посочваше мисията Му да спасява: „И ще Го наречеш Исус, защото Той ще спаси хората Си от греховете им" (Мат. 1:21).

Исус отъждестви Своята мисия с тази на Месия, предсказан в Исаия 61:1, 2: „Днес се изпълни това писание във вашите уши" (Лука 4:17-21).

Макар че оказа огромно влияние върху Неговия народ, вестта Му като цяло беше отхвърлена (Йоан 1:11; Лука 23:18). С малки изключения Той не беше признат за Спасител на света. Вместо да бъде приет, към Него бяха отправени заплахи (Йоан 5:16; 7:19; 11:53).

Към края на три и половина годишното служене на Исус Юда Искариотски, един от апостолите, Го предаде (Йоан 13:18;18:2) за тридесет сребърника (Мат. 26:14,15). Вместо да се съпротивлява, Той порица апостолиите Си, че се опитват да Го защитят (Йоан 18:4-11).

Макар и невинен, без да е извършил каквото и да е престъпление, по-малко от двадесет и четири часа след като Го арестуваха, Той бе заплюван, бит, вързан, осъден на смърт и разпънат (Мат. 26:67; Йоан 19:1-16; Лука 23:14,16). Войници хвърлиха жребий за дрехите Му (Йоан 19:23,24). По време на разпятието никоя Негова кост не беше счупена (Йоан 19:32,33,36), а след като умря, войниците Го прободоха с копие (Йоан 19:34,37).

Христовите последователи видяха в смъртта Му единствената жертва за грешниците. „Бог препоръчва своята към нас любов в това, че когато още бяхме грешници, Христос умря за нас" (Римл. 5:8). „Ходете в любов - писа той, - както и Христос ви възлюби и предаде Себе Си за нас принос и жертва на Бога за благоуханна миризма" (Еф. 5:2).

**Времето на Неговото служене и смърт.** Библията разкрива, че Бог изпрати Сина Си на Земята, „когато се изпълни времето" (Гал. 4:4). Когато Христос започна Своята служба, Той обяви: „Времето се изпълни" (Мар. 1:15). Тези указания за времето показват, че мисията на Спасителя се извърши в съгласие с определен пророчески план.

Преди повече от пет века чрез Данаил Бог бе предсказал точното време за започване на Христовото служене и на Неговата смърт.

Към края на седемдесетте години от пленничеството на Израил във Вавилон Бог каза на Данаил, че е дал на евреите и на града Ерусалим пробен период от 70 седмици.

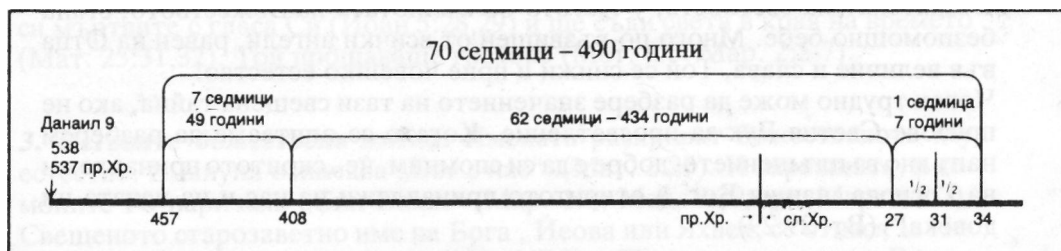
През този период чрез покаяние и подготовка за идването на Месия еврейската нация трябваше да изпълни Божиите намерения.

Данаил писа също за „умилостивение за беззаконието“ и за „въвеждане на вечна правда“ като белези на този период. Тези месиански действия показваха, че Спасителят трябваше да дойде в рамките на този период (Дан. 9:24).

Пророчеството на Данаил посочи, че Месия ще се появи след „седем седмици и шестдесет и две седмици“, или общо 69 седмици след „излизането на заповедта да се съгради изново Ерусалим“ (Дан. 9:25). След 69-та седмица Месия щеше да бъде „посечен, но не заради Себе Си“ (Дан. 9:26) - тук става въпрос за Неговата заместническа смърт. Той трябваше да умре в средата на седемдесетата седмица, правейки „да престанат приносът и жертвата“ (Дан. 9:27).

Ключът за разбиране на пророчествата за време се крие в библейския принцип, че един пророчески ден е равен на една буквална календарна година (Чис. 14:34; Ез. 4:6). Според този принцип 70-те седмици (или 490 пророчески дни) представляват 490 буквални години.

Данаил посочва, че този период ще започне с „излизането на заповед за възстановяването и съграждането на Ерусалим“ (Дан. 9:25). Този декрет, даващ на евреите пълна автономия, е бил издаден в седмата година на персийския цар Артаксеркс и е влязъл в сила през есента на 457 г.пр.Хр. (Ездра 7:8; 12-26; 9:9). Според пророчеството 483 години (69 пророчески седмици) след този декрет щеше да се появи „князът Месия“. 483 години след 457 г.пр.Хр. ни водят в есента на 27 г.сл.Хр, когато Исус беше кръстен и започна службата си сред народа. Приемайки тези дати - 457 г.пр.Хр. и 27 г.сл.Хр., Глийсън Арчър коментираме това е „една изключително забележителна точност в изпълнението на такова древно пророчество. Само Бог е могъл да предскаже идването на Своя Син с такава поразителна точност; това отхвърля всякакво рационалистично обяснение“.



При кръщаването Си в Йордан Исус беше помазан от Светия Дух и там прие Божието призвание като „Месия“ (еврейски) или „Христос“ (гръцки) - и двете означаващи „Помазаник“ (Лука 3:21, 22; Дан. 10:38; Йоан 1:41). Думите на Исус „времето се изпълни“ (Мар. 1:15) се отнасят за изпълнението на това пророчество.

В средата на седемдесетата седмица през пролетта на 31 г.сл.Хр., точно три и половина години след кръщението Си, Месия сложи край на жертвената система, като даде Своя живот. В момента на смъртта Му завесата на храма беше „раздрана на две отгоре до долу“ по свръхестествен начин (Мат. 27:51), показвайки божественото премахване на всички служби в храма.

Всички приноси и жертви бяха сочили напред към достатъчната за всички жертва на Месия. Когато Исус Христос, истинският Божи Агнец, беше пожертван на Голгота като откуп за нашите грехове (1Петр. 1:19), символът се среща със символизираното и сянката се стопа в реалност. Земните служби в светилището бяха вече ненужни.

Той умря в точното пророкувано време - Пасхата. „Наистина - казва Павел, - Христос, нашата Пасха, беше заклан за нас" (1Кор. 5:7). Това удивително точно пророчество дава едно от най-силните доказателства за основната историческа истина, че Исус Христос е отдавна предсказаният Спасител на света.

**Възкресението на Спасителя.** Библията предсказа не само смъртта, но и възкресението на Спасителя. Давид предсказа, „че душата Му няма да бъде оставена в шеол, нито плътта Му ще види изтление" (Деян 2:31; срв. Пс. 16:10). Макар че Христос беше възкресявал други (Мар. 5:35-42, Лука 7:11-17; Йоан 11:1-44), Неговото собствено възкресение изяви силата, стояща зад претенциите Му, че е Спасителят на света: „Аз съм възкресението и животът. Който вярва в Мене, ако и да умре, ще живее. И никога, който е жив и вярва в Мене, няма да умре до века" (Йоан 11:25,26). След възкресението Си Той обяви: „Не бой се, Аз съм Първият и Последният, и живеещият; станах мъртъв, и, ето, живея до вечни векове. и имам ключовете на смъртта и на ада" (Откр. 1:17,18).

## ДВЕТЕ ЕСТЕСТВА НА ИСУС ХРИСТОС

Казвайки, че „Словото стана плът и пребиваваше между нас" (Йоан 1:14), Йоан провъзгласи една голяма истина. Въплъщението на Бог Син е тайна. Писанието нарича Бога, изявен в плът, „тайната на благочестието" (1Тим. 3:16).

Създателят на световите, у Когото бе пълнотата на Божеството, стана безпомощно бебе. Много по-възвишен от всички ангели, равен на Отца във величие и слава, Той се снижи и прие човешко естество!

Човек трудно може да разбере значението на тази свещена тайна, ако не призове Светия Дух за просветление. Когато се опитваме да разберем напълно въплъщението, добре е да си спомним, че „скритото принадлежи на Господа, нашия Бог, а откритото принадлежи на нас и на чадата ни до века!" (Вт. 29:29).

**Исус Христос наистина е Бог.** Кое е доказателството, че Исус Христос е Бог? Как виждаше Той Себе си? Разпознаха ли хората Неговата божественост?

**1. Неговите божествени качества.** Христос притежаваше божествени качества. Той е всемогъщ. Той каза, че Отец Му е дал „всяка власт... на небето и на земята" (Мат. 28:18; Йоан 17:2).

Той е всезнаещ. В Него, казва ап. Павел, „са скрити всичките съкровища на премъдростта и знанието" (Кол. 2:3).

Исус потвърди, че е вездесъщ с думите: „Ето, Аз Съм с вас през всичките

дни до свършването на века" (Мат. 28:20) и „Дето двама или трима са събрани в Мое име, там Съм и Аз посред тях" (Мат. 18:20).

Макар че като Божество бе вездесъщ, въплътеният Христос доброволно се ограничи в това отношение, избирайки Светия Дух за посредник (Йоан 14:16-18).

Посланието към евреите утвърждава Неговата непроменимост: „Исус Христос е същият вчера, днес и завинаги" (Евр. 13:8).

Неговото собствено съществуване бе очевидно, когато Той говореше, че има живот в Себе Си (Йоан 5:26) и Йоан свидетелства: „В Него бе животът и животът бе светлина на хората" (Йоан 1:4). Христос обяви: „Аз Съм възкресението и животът" (Йоан 11:25), което потвърждава, че в Него е първоначалният, незаимстван и непроизтичаш от друго живот.

Светостта е част от Неговото естество. При благовещението ангелът каза на Мария : „Светият Дух ще дойде върху ти и силата на Всевишния ще те осени. Затова и Святото онова, което ще се роди от тебе, ще се нарече Божи Син" (Лука 1:35). При вида на Исус демоните изкрещяха „Остави ни!... Познавам Те кой си, Светий Боже" (Мар. 1:24).

Той е любов. „От това познаваме любовта - писа Йоан, - че Той даде живота си за нас" (1 Йоан 3:16).

Той е вечен. Исаия го нарече „Отец на вечността" (Исаия 9:6). Михей Го нарече Онзи, „чийто произход е от начало, от вечността" (Мих. 5:2). Павел говори за Неговото съществуване „преди всички неща" (Кол. 1:17). Йоан е на същото мнение: „То в начало беше у Бога. Всичко чрез Него стана и без Него не е станало нищо от това, което е станало" (Йоан 1:2,3).

**2. Неговата божествена сила и права.** Делата на Бога се приписват на Исус. Той е определен като Създател (Йоан 1:3; Кол. 1:16) и Вседържител: „Всичко чрез Него се сплотява" (Кол. 1:17; Евр. 1:3). Той може да възкреси мъртвите с гласа Си (Йоан 5:28,29) и ще съди света в края на времето (Мат. 25:31,32). Той прощаваше грехове (Мат. 9:6; Мар. 2:5-7).

**3. Неговите божествени имена.** Имената разкриват божественото Му естество. Емануил означава „Бог с нас" (Мат. 1:23). И вярващите, и демоните Го наричаха „Син Божи" (Мар. 1:1; Мат. 8:29; срв. Марко 5:7). Свещеното старозаветно име на Бога, Йеова или Яхвех, се отнася за Исус. Матей използва думите на Исаия (40:3): „Пригответе пътя за Господа", за да опише подготвителната работа за Христовата мисия (Мат. 3:3). А Йоан посочва Исус като Господ на небесните множества, седящ на трона Си (Ис. 6:1, 3; Йоан 12:41).

**4. Неговата божественост бе потвърдена.** Йоан описа Исус като божественото Слово, което „стана плът" (Йоан 1:1,14). Тома призна възкръсналия Христос за „Моя Господ и моя Бог" (Йоан 20:28). Павел говори за Него като за Онзи, „който е над всички - Бог, благосклонен довека" (Римл. 9:5), а в Посланието към евреите Исус е наречен Бог и Господ на създанието (Евр. 1:8,10).

**5. Неговото лично свидетелство.** Самият Исус признаваше равенството си с Бога. Той се определяше като „Аз Съм" (Йоан 8:58). Бога от Стария Завет. Той нарече Бога „Мой Отец", вместо „нашия Отец" (Йоан 20:17). И неговото изявление „Аз и Отец Ми сме едно" (Йоан 10:30) потвърждава, че Той бе една същност с Отца, притежаващ същите качества.

**6. Приемане на равенството Му с Бога.** Неговото равенство с Бог Отец се приема за даденост във формулата при кръщаване (Мат. 28: 19). в апостолската благословия (2Кор. 13:14), в Неговите заръки при раздялата (Йоан 14:16) и в Павловото изброяване на духовните дарби (1Кор. 12:4-6). Писанието описва Исус като сияние на Божията слава и „отпечатък на Неговото същество" (Евр. 1:3). И когато беше замолен да покаже Своя Отец на учениците си, Исус отговори: „Който е видял Мен. е видял Отца" (Йоан 14:9).

**7. Той е почитан като Бог.** Хората Му се покланят (Мат. 28:17; срв. Лука 14:33). „Всички Божии ангели Му се покланят" (Евр. 1:6) Павел писа, че „в Исусовото име следва да се поклони всяко коляно... и всеки език да изповяда, че Исус Христос е Господ" (Фил. 2:10,11). Някои благословения Му отдават „слава във вечни векове" (2Тим. 4:18; Евр. 13:21; срв. 2Петр. 3:18).

**8. Неговото божествено естество е необходимост.** Христос примири човечеството с Бога. Хората се нуждаеха от идеално разкриване на Божия характер, за да установят лична връзка с Него. Христос отговори на тази нужда, показвайки Божията слава (Йоан 1:14). „Никой никога не е видял Бога. Единородният Син, Който е в лоното на Отца, Той Го изяви" (Йоан 1:18; срв. 17:5). Исус свидетелстваше: „Който е видял Мен. видял е Отца" (Йоан 14:9).

Напълно зависим от Отца (Йоан 5:30), Христос използваше божествена сила, за да изяви Божията любов. С божествена сила Той разкри Себе Си като любящ Спасител, изпратен от Отца да изцелява, възстановява и прощава грехове (Лука 6:19; Йоан 2:11; 5:1-15, 36; 11:41-45; 14:11; 8:3-11). Никого обаче Той не извърши чудо, за да Си спести трудности и страдания, които другите хора биха изпитали при подобни обстоятелства. Исус Христос е едно по естество, характер и цел с Бог Отец. Той наистина е Бог.

**Исус Христос наистина е човек.** Библията свидетелства, че освен божествено Исус има и човешко естество. Приемането на това схващане е от голяма важност. Всеки, който „изповядва, че Исус Христос дойде в плът, е от Бога", а всеки, който не изповядва това, „не е от Бога" (1 Йоан. 4:2,3). Христовото човешко раждане, развитие, качества и лично свидетелство са доказателство за Неговото човешко естество.

**1. Неговото човешко раждане.** „Словото стана плът и пребиваваше между нас" (Йоан 1:14). Тук „плът" означава „човешко естество", едно естество, много по-низше от небесното Му естество. С прости думи Павел

казва: „Бог изпрати Сина Си, който се роди от жена" (Гал. 4:4; срв. Бит. 3:15). Христос бе създаден „по човешко подобие" и в „човешки образ" (Фил. 2:7, 8). Това явяване на Бога в човешко естество е „тайната на благочестието" (1Тим. 3:16).

По произход Той е „Синът Давидов" и „Синът Авраамов" (Мат. 1:1). По своето човешко естество Той „беше роден от семето на Давид" (Римл. 1:3; 9:5) и „Син на Мария" (Марко 6:3). Макар и роден от жена като всяко друго дете, имаше една голяма разлика, нещо уникално при раждането Му. Мария беше девица и това Дете беше заченато от Светия Дух (Мат. 1:20,23; Лука 1:31-37). Исус можеше да претендира за истинско човешко естество чрез Своята майка.

**2. Неговото човешко развитие.** Исус бе подчинен на законите на човешкото развитие - „растеше, крепеше и се изпълваше с мъдрост" (Лука 2:40,52). На 12 години Той осъзна Своята божествена мисия (Лука 2:46-49). В детството Си се покоряваше на своите родители. (Лука 2:51).

Пътят към кръста беше път на постоянно израстване чрез страдание, което изигра важна роля в Неговото развитие. „Той се научи на послушание от това, което пострада и като се усъвършенства, стана причина за вечно спасение за всички, които са послушни" (Евр. 5:8,9; 2:10,18). И макар че се развиваше като човек, не съгреша.

**3. Беше наречен „човек".** Йоан Кръстител и Петър говорят за Него като за „Човек" (Йоан 1:30; Деян. 2:22). Павел говори за „благодатта на единия Човек, Исус Христос" (Римл. 5:15). Той е „Човекът", който донесе „възкресение на мъртвите" (1Кор. 15:21), „единият Посредник между Бога и хората, Човекът Исус Христос" (1Тим. 2:5). Обръщайки се към Своите врагове, Христос нарече Себе Си Човек: „А сега искате да убиете Мене, Човека, който ви казах истината, която научих от Бога" (Йоан 8:40).

Едно от любимите имена, които Исус употреби за Себе Си 77 пъти, беше „Човешки Син" (срв. Мат. 8:20; 26:2). Титлата Син Божи насочва вниманието върху взаимната връзка вътре в Божеството. Името Син човешки подчертава Неговото единство с човешката раса, изразено чрез въплъщението.

**4. Неговите човешки качества.** Бог направи хората „малко по-долу от ангелите" (Пс. 8:5). По подобен начин Писанието представя Исус като Един, „който беше направен малко по-долу от ангелите" (Евр. 2:9). Неговото човешко естество не притежаваше свръхчовешки възможности. Христос беше истински човек и това бе част от мисията Му. Отговаряйки на необходимостта да притежава основните характеристики на човешкото естество, Той беше „кръв и плът" (Евр. 2:14). „Във всички неща" Христос бе направен „подобно" на човека (Евр. 2:17). Човешката Му природа изпитваше същите умствени и физически влияния, като всички хора: глад, жажда, умора и безпокойство (Мат. 4:2; Йоан 19:28; 4:6; срв. Мат. 26:21; 8:24).

В службата Си за другите Той проявяваше състрадание, справедлив гняв и мъка (Мат. 9:36; Мар. 3:5). Понякога се чувстваше разстроен и тъжен, понякога дори плачеше (Мат. 26:38; Йоан 12:27; 11:33,35; Лука 19:41). Той се молеше, ридаейки, веднъж дори по челото Му изби кървава пот (Евр. 5:7; Лука 22:44); Молитвеният Му живот изразяваше Неговата пълна зависимост от Бога (Мат. 26:39-44; Марко 1:35; 6:46; Лука 5:16; 6:12). Исус вкуси смъртта (Йоан 19:30-34). Той бе възкресен не по ДУХ, а в тяло (Лука 24:36-43).

**5. Степен на Неговото уеднаквяване с човешкото естество.** Библията разкрива, че Христос е вторият Адам. Той живя „в подобие на грешна плът“, „по подобие на грешен човек“ (Римл. 8:3). До каква степен Той стана еднакъв с падналото човечество? От решително значение е правилното разбиране на израза „подобие на човешка плът“. Неправилни схващания по този въпрос са предизвиквали раздори и конфликти през цялата история на християнската църква.

**а. Той беше „в подобие на грешна плът“.** Издигнатата в пустинята змия, която описахме по-рано, обяснява човешкото естество на Христос. Както медният образ бе изработен по подобие на отровните змии и издигнат за изцеление на хората, така и Синът Божи бе създаден „в подобие на грешна плът“ и трябваше да бъде Спасителят на света.

Преди възплъщението Исус беше „в Божи образ“ („във формата на Бог“), тоест божественото естество беше Негово от началото (Йоан 1:1; Фил. 2:6,7). Приемайки „формата на слуга“, Той изостави божествените Си привилегии. Стана слуга на Отца Си (Ис. 42:1), за да извърши волята Му (Йоан 6:38; Мат. 26:39, 42). Облече Своята божественост с човешко естество. Създаден бе в „подобие на грешна плът“ или на „грешно човешко естество“ (срв. Римл. 8:3). Това в никакъв случай не означава, че Исус Христос е бил грешен или подвластен на грешни дела и мисли. Макар и създаден в подобие на грешна плът, Той бе безгрешен и Неговата безгрешност е несъмнена.

**б. Той бе вторият Адам.** Библията прави паралел между Адам и Христос, наричайки Адам „първият човек“, а Христос - „последният Адам“ или „вторият Човек“ (1Кор. 15:45,47).

Но Адам имаше предимство пред Христос. При грехопадението живееше в рай. Бе съвършено човешко същество, притежаващо умствени и телесни възможности в пълна мярка.

Не беше така с Исус. Когато Той прие човешко естество, човечество вече се беше изродило през 4-те хиляди години грях на прокълнатата поради греха планета. Така че, за да може да спаси потъналите в бездните на упадъка, Христос прие такова човешко естество, което, сравнено с това на непадналия Адам, беше много по-отслабнало физически и умствено. Но въпреки това Той изпълни мисията Си, без да съгреши.

Когато Христос прие човешкото естество, носещо последиците от греха, Той стана подвластен на слабостите и немощите, които всички изпитват. Неговото човешко естество беше „претрупано със слабост“ и „заобико-

лено с немощ" (Евр. 5:2; Мат. 8:17; Ис. 53:4). Той чувстваше Своята немощ. Трябваше да отправя със силно викане и сълзи молитви и молби към Този, Който можеше да Го избави от смърт (Евр. 5:7), сливайки се по този начин с нуждите и немощите, присъщи на човечеството.

Така човешкото естество на Христос не бе като това на Адам преди грехопадението. То бе естеството на падналото човечество, т.е. естеството на Адам след грехопадението. То не беше Адамово, защото притежаваше в невинност слабостта на човешкото естество, но не беше и паднало, защото никога не се поддаде на морална нечистота. Ето защо то беше буквално нашето естество, но без грях.

**в. Неговата опитност с изкушенията.** Какво влияние оказваха изкушенията върху Христос? Лесно ли Му беше да им устои? Начинът, по който преминаваше през тях, доказва, че Той наистина беше човек.

**г. „Във всяко нещо изкушен като нас“.** Това, че Христос беше „във всяко нещо изкушен като нас“ (Евр. 4:15), показва, че Той беше напълно подобен на човека. Изкушението и възможността да съгреши бяха реалност за Христос. Ако Той не можеше да съгреши, нямаше да бъде нито човек, нито наш пример. Христос прие човешкото естество заедно с всичките свързани с това отговорности, включително възможността да се поддаде на изкушение.

Как бе възможно Той да бъде изкушен „във всичко“ като нас?

Очевидно „във всичко“ или „във всяко отношение“ не означава, че Той се сблъска с точно същите изкушения, с които се сблъскваме днес. Той никога не беше изкушаван да гледа неморални телевизионни програми или да надвиши пределната скорост на автомобил.

В основата на всички изкушения стои въпросът дали да се подчиним на Божията воля. При всеки сблъсък с изкушение Исус запазваше верността Си към Бога. Чрез постоянна зависимост от божествената сила Той успешно устояваше на най-силните изкушения, макар че беше човек.

Христос победи изкушението и затова е способен да съчувства на човешките слабости. Нашата победа над изкушението зависи от Него. „Бог е верен, който няма да ви остави да бъдете изпитани повече, отколкото ви е силата, но заедно с изпитанието ще даде и изходен път, така щото да можете да го издържите“ (1 Кор. 10:13).

В края на краищата трябва да се признае, че на смъртните не е разкрита тайната как Христос бе изкушен във всичко като нас и въпреки това остана без грях.

**д. „Пострада като изкушаван“.** Христос пострада, докато беше подложен на изкушение (Евр. 2:18). Той бе „усъвършенстван чрез страдание“ (Евр. 2:10). Тъй като сам се сблъска със силата на изкушението, можем да сме сигурни, че знае как да помогне на всеки изкушаван. Той бе едно с цялото човечество в страданието поради изкушенията, на които е подложено човешкото естество.

Как страдаше Христос под влияние на изкушението? Макар че беше „в подобие на греховна плът“, Неговите духовни сили бяха свободни от вся-



какво греховно опетняване. В резултат на това свято Му естество бе изключително чувствително. Всеки контакт със злото Му причиняваше болка. И тъй като страдаше съразмерно със съвършенството на Своята святост, изкушението Му причиняваше повече страдание, отколкото на всеки друг човек.

Колко пострада Христос? Преживяванията Му в пустинята, в Гетсимания и на Голгота разкриват, че Той устоя на изкушението дотам, че проля собствената Си кръв (срв. Евр. 12:4).

Христос не само страда съразмерно със Своята святост. Той се сблъска и с по-силни изкушения от тези, които ние, хората, се налага да посрещаме. Б.Ф. Уескът отбелязва: „Състраданието към грешника в неговото изпитание не зависи от самия грях, а от силата на изкушението към грях, чиято пълнота може да познава само безгрешният. Този, който пада, се предава, преди да е направил последното усилие." Ф.Ф. Брус изказва същото мнение: „Въпреки това Той издържа триумфално всяко изпитание, което човек би могъл да издържи, без никакво отслабване на вярата в Бога или отстъпление от послушанието Си към Него. Такава устойчивост изисква повече, а не по-малко обикновено човешко страдание."

Христос се сблъска и с едно силно изкушение, непознато на човека - изкушението да използва божествената Си сила за Своя собствена полза. Е.Г. Вайт казва: „Той бе приемал почести в небесните дворове и бе свикнал с абсолютното Си могъщество. За Него беше толкова трудно да запази равнището на човешките възможности, колкото е трудно на хората да се издигнат над низините на безсилното си естество и да станат съучастници на божественото естество.

**е. Можеше ли Христос да съгреша?** Християните имат различни мнения по въпроса дали Христос е могъл да съгреша. Ние сме съгласни с Филип Шаф, който каза: „Ако Той (Христос) беше надарен от началото с абсолютна безгрешност или с невъзможност да съгреша, Той не би могъл да бъде истински човек, нито наш образец за подражание: Неговата святост, вместо Негово собствено постижение и вътрешна добродетел, щеше да бъде случаен или външен дар, а изкушенията му - фалшива показност". Карл Улман добави: „Историята на изкушението, макар и да може да се обясни, нямаше да има някакво значение, а думите в Посланието към евреите „изкушен беше във всичко като нас" щяха да бъдат безсмислени."

**б. Безгрешността в човешкото естество на Исус Христос.** Ясно е, че божественото естество на Исус беше безгрешно. Но какво да кажем за Неговото човешко естество?

Библията рисува човешкото естество на Исус като безгрешно. Раждането Му беше свръхестествено - Той бе заченат от Светия Дух (Мат. 1:20). Като новородено бебе. Той бе „Светият" (Лука 1:35). Той прие естеството на човека в неговото паднало състояние, понасяйки последиците от греха, не от съгрешаването. Исус бе едно с човешката раса, но без грях.

Исус „беше във всичко изкушен като нас, без да се открие у Него грях", бе „свят, невинен, непорочен, отделен от грешните" (Евр. 4:15;7:26). Павел писа, че Той не „познаваше грях" (2Кор. 5:21). Петър свидетелства,

че Той „грех не е сторил, нито се е намерила лукавщина в устата Му" (1Петр. 2:22) и Го сравни с „Агнец без недостатък и пречист" (1Петр. 1:19; Евр. 9:24). „В Него - каза Йоан - „няма грех... Той е праведен" (1Йоан. 3:5-7).

Исус имаше нашето естество с всичките му слабости, но бе свободен от наследствена поквара или развала и действителен грех. Той предизвика противниците Си: „Кой от вас Ме обвинява в грех?" (Йоан 8:46). Преди най-тежкия процес Исус обяви: „Иде князът на тоя свят, но той няма нищо в Мене" (Йоан 14:30). Исус нямаше никакви зли наклонности или предразположения, нито дори грешни страсти. Никаква лавина от изкушения не би могла да унищожи верността Му към Бога.

Исус никога не изповяда грех, нито принесе жертва. Той не се молеше „Отче, прости Ми", но „Отче, прости им" (Лука 23:34). Стремейки се винаги да върши волята на Отца Си, а не Своята собствена, Исус постоянно поддържаше зависимостта Си от Отца (срв. Йоан 5:30).

За разлика от падналото човечество, духовното естество на Исус е чисто и свято, „свободно от всякакво петно от грех". Би било погрешно да се мисли, че Той е „всецяло човек" като нас. Той е вторият Адам, единственият Син на Бога. Ние не трябва да Го приемаме като „човек с грешни наклонности". Въпреки че човешкото Му естество беше изкушено във всичко, Той никога не падна, никога не съгреши. Никога в Него не се прояви наклонност към злото.

Наистина Исус е най-висшият и най-свят пример за човечеството. Той е безгрешен и всичко, което извърши, говори за съвършенството Му. Наистина Той е съвършеният пример за безгрешно човешко естество.

**7. Необходимостта Христос да приеме човешко естество.** Библията дава различни причини, поради които Христос трябваше да бъде в човешко естество.

**а. Да бъде първосвещеник на човешката раса.** Като Месия Исус трябваше да заеме мястото на първосвещеник или посредник между Бога и човека (Зах. 6:13; Евр. 4:14-16). Тази функция изискваше човешко естество. Христос отговори на изискванията: I. Той можеше да „състрадава с невяжките и заблудилите се", защото сам Той беше „обложен с немощ" или „обиколен с немощ" (Евр. 5:2); II. Той е „милостив и верен", понеже беше във всичко „подобен на братята Си" (Евр. 2:17); III. Той „може да помага на изкушаваните", тъй като „сам пострада като изкушаван" (Евр. 2:18); IV. Той състрадава на нашите слабости, нали „беше във всичко изкушен като нас, без да се открие у Него грех" (Евр. 4:15).

**б. Да спаси и най-падналия човек.** За да достигне до хората там, където са, и да спаси дори и най-безнадеждните, Той се унижи до положението на слуга (Фил. 2:7).

**в. Да даде Своя живот за греховете на света.** Христовото божествено естество не може да умре. За да умре, Христос трябваше да притежава човешко естество. Той стана човек и плати наказанието за греха, което

е смърт (Римл. 6:23; 1Кор. 15:3). Като човешко същество Той вкуси смъртта заради всички нас. (Евр. 2:9).

*г. Да бъде наш пример.* За да даде пример как хората трябва да живеят, Христос трябваше да живее безгрешен живот като човешко създание. В естеството си на втори Адам Той разруши мита, че хората не могат да се подчиняват на Бога и да удържат победа над греха. Той показа, че човечеството може да бъде вярно на Божията воля. Там, където първият Адам падна, вторият Адам постигна победа над греха и Сатана и стана както наш Спасител, така и наш съвършен пример. С Неговата сила победата Му може да бъде наша (Йоан. 16:33).

Гледайки Го, хората „се преобразяват в същия образ от слава в слава“ (2Кор. 3:18). „Нека погледнем на Исуса, начинателя и усъвършителя на вярата ни... Размислете за този, който издържа такова противодействие от грешните човечи, за да не се уморявате и да не ставате малодушни“ (Евр. 12:2, 3). Наистина Христос „пострада за нас и ни остави пример да следваме по Неговите стъпки“ (1Петр. 2:21; срв. Йоан 13:15).

#### ЕДИНСТВО НА ДВЕТЕ ЕСТЕСТВА

Личността на Исус Христос притежава две естества: божествено и човешко. Той е Богочовек. Но забележете, че с въплъщението вечният Божи Син прие върху Себе Си човешко естество, а не човекът Исус е придобил божественост. Посоката е от Бога към човека, а не от човека към Бога. В Исус тези две естества бяха слети в една личност. Забележете следното библейско свидетелство:

Христос е единство от две естества.

Множествеността, свързана с Триединния Бог, не съществува в Христос. Библията Го описва като една личност, а не две. Различните текстове говорят за божественото или човешкото Му естество, но само като присъщи на една личност. Павел описа личността Исус Христос като Божи Син (божествено естество), роден от жена (човешко естество, Гал. 4:4). Така Исус „като беше в Божия образ пак не счете, че трябва твърдо да държи равенството с Бога, (божествено естество), „но се отказа от всичко, като взе на Себе Си образ на слуга, и стана подобен на човеците“ (човешко естество; Фил. 2:6,7).

Христовото двойно естество не е съставено от абстрактна божествена сила или влияние, свързано с човешкото Му естество. „Словото - каза Йоан - стана плът и пребиваваше между нас и видяхме славата Му, слава като на единородния от Отца, пълно с благодат и истина“ (Йоан 1:14). Павел писа, че Бог изпрати „Своя собствен Син в подобие на грешна плът“ (Римл. 8:3), „Бог бе явен в плът“ (1Тим. 3:16; Йоан. 4:2).

*Съчетаването на двете естества.* На места Библията описва Божия Син откъм човешкото Му естество. Бог изкупи Своята църква със собствената Си кръв (Деян. 20:28; срв. Кол. 1:13,14). На други места Писанията характеризират Човешкия Син откъм божественото Му естество (срв. Йоан. 3:13; 6:62; Римл. 9:5).

При Христовото идване на света, „едно тяло“ беше приготвено за Него (Евр. 10:5). Когато Той прие човешко естество, божествеността Му бе облечена с човешкото. Това не бе постигнато чрез замяна на човешкото с божествено или на божественото с човешко. Той не излиза извън Себе Си, за да премине в друго естество, но приема човешкото естество в Себе Си. Така божественото и човешкото естество са съчетани едно с друго.

Когато се въплъти в човек, Христос не престана да бъде Бог, нито божествеността Му се сведе до равнището на човешкото естество. Всяко от двете естества запази мястото си. „В Него - каза Павел - обитава телесно пълнотата на Божеството“ (Кол. 2:9). При разпятието човешкото Му естество умря, но не и Неговата божественост, защото това би било невъзможно.

**Необходимостта от единство на двете естества.** Разбирането за връзката между двете естества на Христос позволява да се вникне в Христовата мисия и в самото наше спасение.

**1. За да примири човечеството с Бога.** Само един божествено-човешки Спасител би могъл да донесе спасение. При въплъщението Христос, за да придаде божественото Си естество на вярващите, прие човешкото естество в самия Себе Си. Чрез заслугите на кръвта на Богочовека вярващите могат да участват в божественото естество (2Петр. 1:4).

Стълбата в съня на Яков символизираше Христос, Който достига до нас, където и да се намираме. Той прие човешко естество и победи, така че ние, приемайки Неговото естество, да можем да победим. Божествените Му обятия обгръщат Божия трон, докато човешкото Му естество прегръща човечеството, свързвайки земята с небето.

Божествено-човешкото естество осъществява Христовата умилюстителна жертва. Животът на едно безгрешно човешко същество или дори на ангел не би могъл да извърши умилюстително за греховете на човешката раса. Само Създателят Богочовек можеше да изкупи човечеството.

**2. За да облече божествеността с човешко естество.** Той изостави небесната Си слава и величие, за да могат грешниците да живеят в Неговото присъствие, без да бъдат унищожени. Макар че беше Бог, Той не се яви като Бог (Фил. 2:6-8).

**3. За да живее победоносно.** Христовото човешко естество никога не би могло да издържи пред мощните измами на Сатана. Исус можа да победи греха, защото в Него пребиваваше „телесно всичката пълнота на Божеството“ (Кол. 2:9). Като се упова напълно на Отца (Йоан 5:19,30; 8:28), Неговата божествена сила, съчетана с човешкото естество, постигна в името на човека вечна победа.

Христовият победоносен живот не е Негова изключителна привилегия. Той не упражни сила, която хората да не могат да упражнят. И ние можем „да бъдем изпълнени с всичката пълнота на Бога“ (Еф. 3:19). Чрез Христовата божествена сила имаме достъп до всички неща, отнасящи се до живота и светостта.

Ключът за това е вярата във „великите и скъпоценни обещания“, чрез които „можем да бъдем участници в божественото естество, като сме избягали от произлязлото от страстите разтление в света“ (2Петр. 1:3,4). Исус ни предлага същата сила, чрез която Той победи, така че всички да могат да се подчиняват във вярност и да имат победоносен живот. Христос утешително обещава победа: „На тогава, който победи, ще дам да седне с Мене на Моя престол, както и Аз победих и седнах с Отца Си на Неговия престол“ (Откр. 3:21).

## СЛУЖЕНЕТО НА ИСУС ХРИСТОС

Службите на пророк, свещеник и цар бяха уникални, задължително изискваха освещаване чрез помазване (1 Царе 19:16; Изх. 30:30; 2Царе 5:3). Според пророчествата идващият Месия, Помазаникът трябваше да извърши и трите служби. Христос изпълнява делото на посредник между Бога и нас чрез службите на пророк, свещеник и цар. Христос Пророкът обяви Божията воля за нас, Христос Свещеникът ни представи на Бога, а Христос Царят упражнява Божията власт да оказва милост на народа Си.

**Христос Пророкът.** Бог откри на Мойсей Христовата пророческа служба: „Аз ще им въздигна отсрещ братята им пророк, както съм въздигнал тебе и ще туря думите Си в устата му, и той ще им говори всичко, което Аз му заповядвам“ (Вт. 18:18). Христовите съвременници разпознаха изпълнението на това пророчество (Йоан 6:14; 7:40; Деян. 3:22,23).

Исус се наричаше „пророк“ (Лука 13:33). Той провъзгласи с пророчески авторитет (Мат. 7:29) принципите на Божието царство (Мат. 5-7; 22:36-40) и откри бъдещето (Мат. 24:1-51; Лука 19:41-44).

Преди възплъщението Христос изпълни библейските писатели с Духа Си и им даде пророчества за Своите страдания и в последствие слава (Шетр. 1:11). След Възнесението Си Той продължи да открива Себе Си на Своя народ. Писанието казва, че Той дава Своето „свидетелство“ - „духа на пророчеството“ - на верния Си остатък (Откр. 12:17; 19:10; виж Глава 17 на тази книга).

**Христос Свещеникът.** Една божествена клетва твърдо установи свещеничеството на Месия: „Господ се закле и не ще се разкае, като каза: Ти си свещеник довека според чина Мелхиседеков“ (Пс. 110:4). Христос не беше потомък на Аарон. Подобно на Мелхиседек, Неговото право за свещеническа служба дойде чрез божествено назначение (Евр. 5:6,10, виж гл.7). Посредническата Му служба на свещеник имаше две фази: земна и небесна.

**1. Христовата земна свещеническа служба.** Свещеническата роля пред олтаря на жертвоприношението символизираше Христовата земна служба като свещеник. Исус беше идеално подготвен за службата на свещеник: Той беше истински човек и беше „призован от Бога“, и „действаше в неща, присъщи на Бога“ със специална задача да принася „дарове и жерт-

ви за грехове" (Евр. 5:1,4,10).

Свещеникът трябваше да примирява богомолците с Бога чрез жертвената система, която откриваше предвиденото умилоствивение за греха (Левит 1:4; 4:29,31,35; 5:10; 16:6; 17:11). Така постоянните жертви върху олтаря за всеизгаряне символизираха постоянния достъп до умилоствивението.

Тези жертви не бяха достатъчни. Те не можеха да направят приносителя идеален, да отстранят греховете му или да очистят съвестта му (Евр. 10:1-4; 9:9). Те просто бяха сянка на идващите добрини (Евр. 10:1; срв. 9:9, 23, 24). Старият Завет посочи, че самият Месия ще заеме мястото на тези жертвени животни (Пс. 40:6-8; Евр. 10:5-9). Защото тези жертви бяха символ на заместническите страдания и умилоствивителната смърт на Христос, Спасителя. Той, Агнецът Божи, стана грях за нас, проклетие за нас, Неговата кръв ни очисти от всички грехове (2Кор. 5:21; Гал. 3:13; 1Йоан 1:7; срв. 1Кор. 15:3).

При земната Си служба Христос беше и свещеник, и жертва. Неговата смърт на кръста беше част от свещеническата Му служба. След жертвата Му на Голгота ходатайството Му като свещеник имаше за център небесното светилище.

**2. Христовата небесна свещеническа служба.** Свещеническата служба, която Исус започна на земята, продължава в небето. Неговото смирение на земята като Божи страдащ слуга Го подготви да бъде наш първосвещеник в небето (Евр. 2:17,18; 4:15; 5:2). Пророчеството разкрива, че Месия трябваше да бъде свещеник на Божия трон (Зах. 6:13). След възкресението Си смиреният Христос беше възнесен. Сега нашият първосвещеник седи „отдясно на престола на Величието в небесата“, служейки в небесното светилище (Евр. 8:1,2; срв. 1:3; 9:24).

Христос започна Своята посредническа служба веднага след възнесението Си. Възносящият се благоуханен облак в светая на храма бе символ на Христовите заслуги, молитви и правда, които правят нашето поклонение и молитви приемливи пред Бога. Тамян (благоухание) можеше да бъде поставен само върху въглища, взети от олтаря за всеизгаряне, което показва тясна връзка между посредничеството и умилоствивителната жертва на олтаря. Така Христовата ходатайствена служба се основава на заслугите от Неговото завършено жертвено умилоствивение.

Христовото ходатайство е окуражение за Неговия народ: „Той може свършено да спасява тия, които дохождат при Бога чрез Него, понеже всякога живее да ходатайства за тях“ (Евр. 7:25). Тъй като Христос е посредник за Своя народ, всички обвинения на Сатана са загубили законно основание (1Йоан. 2:1; срв. Зах. 3:1). Павел задава риторичен въпрос: „Кой е оня, който осъжда?“ След това заявява, че сам Христос е отдясно на Бога, ходатайстващ за нас (Римл. 8:34). Потвърждавайки ролята Си на Посредник, Христос каза: „Истина, истина ви казвам, ако поискате нещо от Отца, Той ще ви го даде в Мое име“ (Йоан 16:23).

**Христос царят.** Бог „е поставил престола Си на небето и Неговото царство владее над всичко“ (Пс. 103:19). Естествено Божият Син като част

от Божеството споделя тази божествена власт над целия всемир. Христос, Богочовекът, ще упражни Своята царска власт над онези, които са Го приели като Господ и Спасител. „Твоят престол, о, Боже - казва Писанието, - е до вечни векове, скиптър на правота е скиптърът на Твое-то царство" (Пс. 45:6; Евр. 1:8,9).

Христовото царство не беше установено без конфликти, защото „опълчват се земните царе и управниците се наговарят заедно против Господа и против Неговия Помазаник" (Пс. 2:2). Но плановете им пропадат. Бог ще постави Месия на Неговия престол според постановлението: „Аз поставих Царя Си на Сион, Светия Мой хълм". Той е обявил: „Ти Си Мой Син, днес Аз Те родих" (Пс. 2:6,7; Евр. 1:5). Името на Царя, който ще заеме Давидовия престол, е „Господ, нашата Правда" (Ер. 23:5,6). Неговата роля е уникална, тъй като Той ще бъде както свещеник, така и цар на небесния престол (Зах. 6:13).

Ангел Гавраил събщи на Мария, че Исус ще бъде този Месиански владетел с думите: „Ще царува над Якововия дом до века и царството Му не ще има край" (Лука 1:33). Царската Му власт е представена от два трона, символизиращи двете Му царства. „Престолът на благодатта" (Евр. 4:16) представлява царството на благодатта, а „престолът на славата" (Мат. 25:31) - царството на славата.

**1. Царството на благодатта.** Веднага след съгрешаването на първия човек бе установено царството на благодатта. То съществуваше по Божие обещание. Чрез вяра хората можеха да станат негови поданици. Но то не бе напълно установено до смъртта на Христос. Когато Той извика на кръста „Свърши се", изискванията на изкупителния план бяха спазени и Новият Завет бе утвърден (срв. Евр. 9:15-18).

Проповедта на Исус „Времето се изпълни и Божието царство наближи" (Марко 1:15) пряко сочеше към царството на благодатта, което щеше скоро да бъде установено с Неговата смърт. Основано върху делото на изкуплението, а не на творението, това царство приема своите поданици чрез новородението. Исус постанови: „Ако се не роди някой от вода и Дух, не може да влезе в Божието царство" (Йоан 3:5; срв. 3:3). Той сравни растежа на това царство с бързото развитие на синаповото семе и с действието на маята върху тестото (Мар. 4:30-32; Мат. 13:33).

Царството на благодатта не е явно, но е видимо неговото влияние върху сърцата на вярващите. Това царство, учеше Исус, „не иде така, щото да се забелязва, нито ще рекат: „Ето, тук е! или, Там!". Защото, ето, Божието царство е сред вас" (Лука 17:20, 21). То не е царство от този свят - каза Той, а царство на истината. „Аз съм цар. Аз затова се родих и затова дойдох на света, за да свидетелствам за истината. Всеки, който е от истината, слуша Моя глас" (Йоан 18:37). Павел каза, че това царство е Христовото царство на „ правда, мир и радост в Светия Дух", в което вярващите биват въведени (Римл. 14:17; Кол. 1:13).

Установяването на това царство бе мъчително и доказа, че не съществува корона без кръст. В края на служенето Си Исус - Месия. Богочовекът, дойде в Ерусалим като законен наследник на Давидовия престол. Възседнал осел, както беше юдейският обичай за влизане на царски особи (Зах.

9:9), Той се радваше на спонтанния възторжен прием, изразяващ подкрепа. При триумфалното Му влизане в царския град „голямо множество“ постилаха дрехите си, за да направят царски килим, хвърляха палмови клонки и викаха: „Осанна на Давидовия Син! Благословен е Този, Който идва в името Господне!“ (Мат. 21:8, 9), изпълнявайки по този начин пророчеството на Захария. Така Христос се представи като Цар Месия. За съжаление претенцията Му за престола не остана без противодействие. Сатанинската омраза към Безгрешния достигна своята кулминация. За дванадесет часа защитниците на вратата - Синедрионът, наредиха тайното Му арестуване, изправиха Го пред съд и издадоха смъртна присъда.

По време на съдебния процес Исус публично потвърди, че е Божият Син и Царят на Своя народ (Лука 23:3; Йоан 18:33-37). В отговор на това твърдение презрително Го облякоха в царска роба и поставиха корона на главата Му - корона не от злато, а от тръни (Йоан 19:2). А когато римският управител Пил ат Го представи пред народа с думите: "Вижете вашия Цар!", Неговият собствен народ единодушно Го отхвърли, крещейки: „Махни Го! Махни Го! Разпни Го!“ (Йоан 19:14,15).

Чрез най-дълбоко унижение - смърт на кръста - Христос установи царството на благодатта. Възкресението обаче сложи край на това унижение. При възнесението Си Той бе поставен на небесния престол като Свещеник и Цар, споделяйки престола на Отца Си (Пс. 2:7,8; срв. Евр. 1:3-5; Фил. 2:9-11; Еф. 1:20-23). Това възкачване на престола не Му даде някаква нова власт, която Той до този момент нямаше като Божи Син. Сега Той бе богочовешки Посредник и човешкото Му естество участваше за първи път в небесната слава и власт.

**2. Царството на славата.** Царството на славата бе представено на планината на Преображението. Там Христос се представи в Своята слава. „Лицето Му светна като слънцето, а дрехите Му станаха бели като светлината“ (Мат. 17:2). Мойсей и Илия представяха изкупените, Мойсей - умрелите в Христос, които ще бъдат възкресени, а Илия - вярващите, които ще бъдат взети на небето при Второто пришествие, без да вкусят смърт. Царството на славата ще бъде установено с катаклизмите при Христовото завръщане (Мат. 24:27, 30-32). След съда, когато посредническото дело на Човешкия Син в небесното светилище завърши, „Древният по дни“ - Бог Отец - ще Му даде „владичество, слава и царство“ (Дан. 7:9,10,14). Тогава „царството и владичеството, и величието на царствата, които са под цялото небе, ще се дадат на людете, които са светиите на Всевишния, чието царство е вечно царство и на когото всичките владичества ще служат и ще се покоряват“ (Дан. 7:27).

Царството на славата ще бъде окончателно установено на земята в края на хилядата години, когато новият Ерусалим слезе от небето (Откр. 21:2). Ако приемем Исус Христос за наш Спасител, ние можем да станем поданици на Неговото царство на благодатта днес и на царството на славата при Второто Му идване. Пред нас е открит един живот с неограничени възможности. Животът, който Христос предлага, не е изпълнен с неуспехи, разбити надежди и мечти. Това е живот на растеж, на успешно ходене



със Спасителя. Той е непрестанен израз на истинска любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милост, вяност, кротост и себеобуздание (Гал. 5:22, 23) - все плодове на връзката, която Исус предлага на всички, посветили живота си на Него. Кой може да се противопостави на такава покана?

### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Бог, вечният Дух, действаше с Отца и Сина при творението, възплъщението и изкуплението. Той вдъхновяваше писателите на Писанията. Той изпълни живота на Христос със сила. Той изпитва и осъжда човешките същества, а онези, които откликнат, биват преобразени по подобие на Бога. Изпратен от Отца и Сина, за да бъде винаги с Неговите чада, Той дава духовни дарби на църквата, дава ѝ сили да носи свидетелството Христово и в хармония с Писанията я води към истината.*

## Глава 5

# Бог Свети Дух

**М**акар че разпятието удиви, уплаши и стресна последователите на Исус, възкресението внесе утеха в живота им. Когато Христос счупи веригите на смъртта, Божието царство изгря в сърцата им.

Сега в душите им се разпали неугасим огън. Различията, които няколко седмици по-рано бяха прегради между апостолите, се стопиха. Те изповядаха вината си един на друг и се приготвиха да приемат Исус, техния възнесъл се Цар.

Единството на това доскоро разпръснато стадо укрепваше, докато прекарваха ден след ден в молитва. В един незабравим миг шум, подобен на вой от ураган, изпълни пространството помежду им. Сякаш огънят в сърцата им стана видим - огнени пламъци слязоха върху главата на всеки от тях. Като буен огън Светият Дух слезе над тях.

Изпълнени с Духа, апостолите не можаха да скрият новата си пламенна любов и радост в Христос. Открито и ентузиазизирано започнаха да възвестяват добрата новина за спасение. Възбудени от шума, множество местни граждани, както и пришълци от различни страни, се стекоха към сградата. Изпълнени с удивление и объркване, те чуха - всеки на своя собствен език - могъщи свидетелства за Божието велико дело, изговорени от непросветени галилеяни.

„Не разбирам - казваха някои - какво означава това?" Други се опитваха да отминат събитието с думите „Те са пияни". „Не е така - провикна се Петър над шума на тълпата. - Часът е едва девет сутринта. Това, което чувате и виждате, става защото възкресеният Исус Христос е въздигнат до дясната ръка на Бога и ми дава сега Светия Дух" (Деян. 2).

### КОЙ Е СВЕТИЯТ ДУХ

Библията разкрива, че Светият Дух е личност, а не безлична сила. Изрази като „Защото се видя за добре на Светия Дух и на нас" (Деян. 15:28) показват, че ранните вярващи са гледали на Него като на личност. „Той ще Ме прослави - каза Исус, - защото от Моето ще взема и ще ви известява" (Йоан 16:14). Писанията, говорещи за Триединния Бог, описват Духа като личност (Мат. 28:19; 2Кор. 13:14).

Светият Дух е личност. Той владее (Бит. 6:3), поучава (Лука 12:12), убеждава (Йоан 16:8), Той направлява църковните дела (Деян. 13:2), помага и ходатайства (Римл. 8:26), вдъхновява (2Петр. 1:21) и освещава (1Петр. 1:2). Тези дейности не могат да бъдат извършвани просто от една сила, влияние или качество на Бога. Само едно лице може да ги извърши.

### **СВЕТИЯТ ДУХ НАИСТИНА Е БОГ**

Писанието разглежда Светия Дух като Бог. Петър каза на Ананий, че лъжейки Светия Дух, той е излъгал „не човеци, но Бога“ (Деян. 5:3,4). Исус определи непростимия грях като „хула против Духа“, казвайки: „И ако някой каже дума против Човешкия Син, ще му се прости, но ако някой каже дума против Светия Дух, няма да му се прости нито в тоя свят, нито в бъдещия“ (Мат. 12:31, 32). Това би могло да е вярно само ако Светият Дух е Бог.

Писанието разкрива божествените качества на Светия Дух. Той е живот. Павел Го нарича „животворящ Дух“ (Римл. 8:2). Той е истина. Христос Го нарече „Духът на истината“ (Йоан 16:13). Изразите „любовта на Духа“ (Римл. 15:30) и „Светият Божи Дух“ (Еф. 4:30) разкриват, че любовта и светостта са част от Неговото естество.

Светият Дух е всемогъщ. Той разпределя духовни дарби „на всеки поотделно, както Му е угодно“ (1 Кор. 12:11). Той е вездесъщ. Ще „пребивава“ с Неговия народ довека“ (Йоан 14:16). Никой не може да избяга от Неговото влияние (Пс. 139:7-10). Той е и всезнаещ, защото „Духът издирва всичко, даже и Божиите дълбочини“ и „никой не знае що има у Бога, освен Божият Дух“ (1 Кор. 2:10, 11).

Делата на Бога също са свързани със Светия Дух. Той взе участие както в сътворението, така и във възкресението. Йов каза: „Духът Божи ме е направил и дишането на Всемогъщия ме оживотворява“ (Йов 33:4). А псалмистът заявява: „Изпращаш ли Духа Си, те се съживяват и подновяват лицето на земята“ (Пс. 104:30). Павел твърдеше: „същият, който възкреси Христа Исуса от мъртвите, ще съживи и вашите смъртни тела чрез Духа Си, който обитава във вас“ (Римл. 8:11).

Само един вездесъщ личен Бог, а не някакво безлично влияние или създадено същество, би могъл да извърши чудното зачатие на божествения Христос в една човешка личност, Мария. На Петдесетница Духът представи единствения Богочовек, Исус, във всички, които желаят да Го приемат.

Светият Дух се счита за равен с Отца и Сина в поръчението за кръщаването (Мат. 28:19), в апостолското благословение (2 Кор. 13:14) и в проповедта за духовните дарби (1 Кор. 12:4-6).

### **СВЕТИЯТ ДУХ И БОЖЕСТВОТО**

От вечността Бог - Свети Дух обитава в Божеството като трето лице. Отец, Синът и Светият Дух са равни и самосъществуващи. Въпреки че всеки е равен на другия, съществува определено разпределение на функциите в рамките на Триединството (Виж глава 2 на тази книга).

Истината за Бог Свети Дух се разбира най-добре, ако се разгледа чрез Исус. Духът идва при вярващите като „Духа на Христа“ - Той не идва по Свое собствено право, носейки Свои собствени пълномощия. Дейността Му в историята има за център Христовата спасителна мисия. Светият Дух бе активен участник при раждането на Христос (Лука 1:35), Той потвърди Неговата обществена служба при кръщението (Мат. 3:16,17) и доведе

благословенията на Христовата умилостивителна жертва и възкресение до човечеството (Римл. 8:11).

В рамките на Божеството Духът изглежда изпълнява ролята на реализатор. Когато Отец даде Своя Син на света (Йоан 3:16), Той бе заченат от Светия Дух (Мат. 1:18-20). Светият Дух дойде да изпълни плана и да го направи реалност.

Непосредственото участие на Светия Дух в сътворението е явно от присъствието Му по време на създаването на света (Бит. 1:2). Произходът и поддържането на живота зависят от Неговата дейност. Отдалечаването Му означава смърт. Библията казва, че ако Бог „оттегли Духа Си и дишането Си, то ще издъхне заедно всяка плът и човекът ще се върне пак в пръстта“ (Йов 34:14, 15; срв. 33:4). Можем да видим отражения от съзидателното дело на Духа в дейността Му за всеки човек, приел Бога. Бог провежда делото Си за отделните личности чрез Създателя Дух. И така, при въплъщението, сътворението и новородението Духът идва и привежда Божието намерение в действие.

### ОБЕЩАНИЯТ ДУХ

Човекът бе предназначен за храм на Светия Дух (виж 1 Кор. 3:16). Грехът на Адам и Ева го отдели както от Едем, така и от обитаващия в него Свети Дух. Това отделяне продължава - огромното падение преди Потопа бе причина Бог да обяви: „Духът Ми не ще владее вечно в човека (Бит. 6:3). В старозаветни времена Духът даваше възможност на определени личности да изпълняват специални поръчения (Чис. 24:2; Съд. 6:34; 1 Царе. 10:6). Понякога Той е „в“ хората (Изх. 31:3; Ис. 63:11). Несъмнено истинските вярващи винаги са осъзнавали Неговото присъствие, но пророчеството предсказва изливане на Духа „върху всяка плът“ (Йоил 2:28), когато по-силното проявление на Духа ще даде начало на нова епоха.

Докато светът беше в ръцете на узурпатора, изливането на Светия Дух в пълнота трябваше да почака. Преди да можеше Той да бъде излят върху всяка плът, Христос трябваше да изпълни земната Си служба и да принесе умилостивителната Си жертва. Посочвайки службата на Христос като служба на Духа, Йоан Кръстител каза: „Аз ви кръщавам с вода“, но Той „ще ви кръсти със Светия Дух“ (Мат. 3:11). Евангелията не разказват как Исус е кръщавал със Светия Дух. Само часове преди смъртта Си Исус обеща на апостолите: „Аз ще поискам от Отца и Той ще ви даде друг Утешител да бъде с вас до века, Духът на истината“ (Йоан 14:16, 17). На кръста ли бе получено обещаното кръщение с Духа? Никакъв гълъб не се появи на распети петък, а само тъмнина и светкавици.

Едва след Своето възкресение Исус вдъхна Духа Си на апостолите (Йоан. 20:22). Той каза: „И ето. Аз ще изпратя върху вас обещаното от Отца Ми, а вие седете в града Ерусалим, докато се облечете със сила отгоре“ (Лука 24:49). Тази сила щеше да бъде приета „когато дойде върху вас Светият Дух“, Който щеше да направи вярващите Негови свидетели до всички краища на земята (Деян. 1:8).

Йоан писа: „Светият Дух не бе даден, понеже Исус още не бе се прославил“ (Йоан. 7:39). Приемането на Христовата жертва от страна на Отца

беше предварително условие за изливането на Светия Дух.

Новата епоха започна едва когато нашият триумфиращ Господ бе възнесен на небесния престол. Само тогава Той можеше да изпрати Светия Дух в Неговата пълнота. След „като се възвиси до Божията десница“, Исус „изля“ Светия Дух (Деян. 2:33) върху Своите апостоли, които, очакващи това събитие, се бяха събрали „единодушно в постоянна молитва и моление“ (Деян. 1:5,14). На Петдесетница, петдесет дни след Голгота, новата епоха навлезе с цялата сила от присъствието на Духа. „И внезапно стана шум от небето фученето на силен вятър и изпълни цялата къща, дето седяха... И те всички се изпълниха със Светия Дух“ (Деян. 2:2-4).

Мисията на Исус и на Светия Дух е напълно взаимно-зависима. Пълнотата на Светия Дух не можеше да бъде дадена, преди Исус да завърши мисията Си. А Исус, на Свой ред, бе заченат от Духа (Мат. 1:18-21), кръстен от Духа (Мар. 1:9,10), воден от Духа (Лука 4:1), извършваше Своите чудеса чрез Духа (Мат. 12:24-32), стана жертва на Голгота чрез Духа (Евр. 9:14,15) и бе възкресен също чрез Духа (Римл. 8:11).

Исус беше първият, който изпита пълнотата на Светия Дух. Удивителната истина е, че нашият Господ желае да излее Своя Дух върху всички, които искрено Го желаят.

## МИСИЯТА НА СВЕТИЯ ДУХ

Думите на Христос, че ще си отиде от тях, силно обезпокоиха апостолите вечерта пред смъртта Му. Той веднага ги увери, че ще получат Светия Дух като Негов личен представител. Нямахме да ги остави сираци (Йоан 14:18).

**Произходът на мисията.** Новият Завет разкрива Светия Дух по уникален начин. Нарича Го „Духът на Исус“ (Деян. 16:7), „Духът на Неговия Син“ (Гал. 4:6), „Божи Дух“ (Римл. 8:9), „Духът на Христа“ (Римл. 8:9; 1 Петр. 1:11) и „Духът на Исуса Христа“ (Фил. 1:19). Кой даде началото на мисията Му - Исус Христос или Бог Отец?

Когато Христос разкри началото на мисията на Светия Дух за загубения свят, спомена два източника. Първо спомена Отца : „Аз ще поискам от Отца и Той ще ви даде друг Утешител“ (Йоан 14:16;срв. 15:26 "от Отца"). Кръщението със Светия Дух Той нарече „обещаното от Отца“ (Деян. 1:4). Второ, Христос говори за Себе Си: „Аз ще ви изпратя Него (Духа) (Йоан 16:7). Светият Дух произхожда както от Отца, така и от Сина.

**Неговата мисия за света.** Можем да признаем, че Христос е Господ само под влиянието на Светия Дух. Павел каза: „Никой не може да каже, че Исус е Господ, освен чрез Светия Дух“ (1Кор. 12:3).

Дадено ни е уверение, че чрез Светия Дух Христос, „истинската светлина“, „осветлява“ всеки човек, който дойде на света (Йоан. 1:9). Неговата мисия е да „обвини света за грях, за правда и за съдба“ (Йоан 16:8).

Първо, Светият Дух ни дава дълбоко убеждение за греха, по-специално за греха, че не сме приели Христос (Йоан 16:9). Второ, Духът ни подтиква да приемем Христовата правда. Трето, Духът ни предупреждава за съда,

едно мощно средство за събуждане на помрачените от греха умове, за да осъзнаят необходимостта от покаяние и обръщане.

Щом се покаем, можем да се новородим чрез кръщение с вода и със Светия Дух (Йоан 3:5). След това ние ще имаме нов живот, защото сме станали обиталище на Христовия Дух.

**Неговата мисия за вярващите.** Повечето от текстовете за Светия Дух разкриват връзката Му с Божия народ. Неговото освещаващо влияние води до послушание (1Петр. 1:2), но никой не продължава да пребъдва в Неговото присъствие, ако не отговаря на определени условия. Петър каза, че Бог е дал Духа на онези, които постоянно Му се покоряват (Деян. 5:32). Вярващите са предупредени да не се противят на Духа, да не Го оскъряват и да не Го угасят (Деян. 7:51; Еф. 4:30; 1Сол. 5:19).

## КАКВО ПРАВИ ДУХЪТ ЗА ВЯРВАЩИТЕ?

**1. Той помага на вярващите.** Когато представи Светия Дух, Исус Го нарече друг „Параклетор“ (Йоан 14:16). Тази гръцка дума е била превеждана като „Помощник“ (Ново издание на Крал Джеймс), „Утешител“ (Издание на Крал Джеймс), „Съветник“, а може да означава също и „Ходатай“, „Посредник“ или „Застъпник“. Единственият друг „Параклетор“, споменат в Писанието, е Христос. Той е нашият Застъпник и Ходатай пред Отца. „Дечица мои, това ви пиша, за да не съгрешите, но ако съгреси някой, имаме ходатай при Отца, Исуса Христа праведния“ (1Йоан. 2:1).

Като Ходатай, Посредник и Помощник Христос ни представя пред Бога и разкрива Бога пред нас. По подобен начин Духът ни води към Христос и ни разкрива Христовата благодат. Това обяснява защо Духът е наречен „Дух на благодат“ (Евр. 10:29). Един от най-големите Му приносни е прилагането на Христовата изкупваща благодат към хората (виж 1 Кор. 15:10; 2Кор. 9:14; Яков 4:5,6).

**2. Той носи Христовата истина.** Христос нарече Светия Дух „Духът на истината“ (Йоан 14:17; 15:26; 16:13). Неговите функции включват „напомняне на всичко, което съм ви казал“ (Йоан 14:26) и „ще ви упътва на всяка истина“ (Йоан 16:13). Неговата вест свидетелства за Исус Христос (Йоан 15:26). „Няма да говори от Себе Си - каза Христос, - но каквото чуе, това ще говори и ще ви извести за идните неща. Той ще Ме прослави, защото от Моето ще взима и ще ви известява“ (Йоан 16:13,14).

**3. Той носи Христовото присъствие.** Той не само носи вестта за Христос, но и самото Му присъствие. Исус каза: „За вас е по-добре да отида аз, защото ако не отида, Утешителят няма да дойде на вас, но ако отида, ще ви Го изпратя“ (Йоан. 16:7).

Обременен с човешко естество, Човекът Исус не беше вездесъщ, поради което бе целесъобразно да си отиде. Чрез Духа Той можеше да присъства навсякъде и винаги. Исус каза: „Аз ще поискам от Отца и Той ще ви изпрати друг Утешител, който да пребъдва с вас до века, Духът на истината.“ Той увери, че Духът ще пребъдва „с вас и във вас ще бъда. Няма да

ви оставя сираци. Ще дойда при вас" (Йоан 14:17,18). Светият Дух е представител на Христос, но лишен от личностното човешко естество и независим от него.

При възплъщението Светият Дух донесе присъствието на Христос в една личност - Мария. На Петдесетница Духът предаде победоносния Христос на света. Христовите обещания - "Никак няма да те оставя и никак няма да те забравя" (Евр. 13:5) и „Аз съм с вас през всичките дни до свършването на века" (Мат. 28:20) - се осъществяват чрез Духа. По тази причина Новият Завет дава на Духа име, което никога не е използвано в Стария Завет - "Духът Исус Христов" (Фил. 1:19).

Както чрез Духа Отец и Синът правят вярващите Свой храм (Йоан 14:23), така единственият начин да пребъдваме в Христос е чрез Духа.

**4. Той направлява действието на църквата.** Тъй като Светият Дух носи самото присъствие на Христос, Той е истинският Заместник на Исус на земята. Той е постоянен център и авторитет по въпросите на вярата, затова пътищата, по които води църквата, са напълно в съответствие с Библията. „Отличителна черта на протестантизма - без която не би имало протестантизъм - е, че Светият Дух е истинският Заместник или наследник на Христос на земята. Да зависим от организация, от ръководители или от човешка мъдрост означава да поставим човешкото на мястото на божественото" (Фрум).

Светият Дух бе непосредствен участник в управлението на апостолската църква. Избирайки мисионери, църквата получаваше Неговото ръководство чрез молитва и пост (Деян. 13:1-4). Избраните личности бяха известни с това, че приемаха ръководството на Духа. „Деяния на апостолите" ги описва като „изпълнени със Светия Дух" (Деян. 13:9 срв.52). Дейността им беше под Негов контрол (Деян. 16:6,7). Павел напомняше на църковните старейшини, че са поставени на своите места от Светия Дух (Деян. 20:28).

Светият Дух играеше важна роля при разрешаването на сериозните трудности, заплашили единството на църквата. Всъщност Писанието представя решенията на първия църковен съвет с думите „Защото се видя за добре на Светия Дух и на нас..." (Деян. 15:28).

**5. Той дава на църквата особени дарби.** Светият Дух е надарил с особени дарби Божия народ. В старозаветни времена „Духът Господен" идваше „върху" отделни личности, давайки им необичайна сила, за да водят и освободят Израил (Съд. 3:10; 6:34; 11:29 и пр.), както и способност да пророкуват (Чис. 11:17, 25, 26; 2Царе 23:2). Духът дойде върху Саул и Давид, когато те бяха помазани за царе на Божия народ (1Царе 10:6, 10, 16:13). За някои хора изпълването с Духа имаше за резултат особени художествени способности (Иzx. 28:3, 31:3, 35:30-35).

По същия начин в ранната църква именно чрез Светия Дух Христос даваше дарбите Си на църквата. Духът разпределяше тези духовни дарби на вярващите, както Му беше угодно, в полза на цялата църква (Деян. 2:38; 1 Кор. 12:7-11). Той осигуряваше особената сила, необходима за прогласяване на евангелието до краищата на земята (Деян. 1:8, виж гл. 16 на тази книга).



**6. Той изпълва сърцата на вярващите.** Въпросът на Павел към апостоли-те в Ефес „приехте ли Светия Дух като повярвахте?" (Деян. 19:2) е съдбоносен за всеки вярващ.

Когато Павел получи отрицателен отговор, той положи ръце върху онези апостоли и те приеха кръщението със Светия Дух (Деян. 19:6).

Този случай показва, че убеждението за грях, предизвикано от Светия Дух и изпълването на живота с Духа са две различни неща. Исус посочи необходимостта да се родим от вода и от Духа (Йоан 3:5). Непосредствено преди възнесението Си Той нареди новите вярващи да бъдат кръщавани „в името на Отца и Сина и Светия Дух" (Мат. 28:19). В съответствие с тази заповед Петър се молеше „дарът на Светия Дух" да бъде приет при кръщението (Деян. 2:38). А Павел потвърждава важността на кръщението със Светия Дух (виж глава 14 на тази книга), като настоятелно призовава вярващите да „бъдат изпълнени с Духа" (Еф. 5:18).

Изпълването със Светия Дух, Който ни преобразява по образа на Бога, продължава делото на освещение, започнато при новородението. Бог ни е спасил според милостта Си „чрез окъпването, сиреч новородението и обновяването на Светия Дух, Когото изля обилно върху нас чрез Исуса Христа нашия Спасител" (Тит 3:5, 6).

„Именно поради липсата на Духа проповядването на евангелието е така безсилно. Познания, талант, красноречие, всякаква естествена или придобита дарба може да са налице, но без присъствието на Божия Дух нито едно сърце няма да бъде докоснато, никой грешник няма да бъде спасен за Христос. От друга страна, ако те са свързани с Христос, ако дарбите на Духа са техни, най-слабият и най-необразованият от Неговите апостоли ще има влияние върху сърцата. Бог ги прави проводници за изливане на най-висшето влияние във всемира" (Елена Вайт).

Духът е жизнено необходим. Всички промени, които Исус Христос извършва в нас, идват чрез службата на Духа. Като вярващи ние трябва постоянно да чувстваме, че без Духа не можем да извършим нищо (Йоан 15:5).

Днес Светият Дух насочва нашето внимание към най-великия дар на любов, който Бог предлага чрез Сина Си. Той умолява да не се съпротивляваме на призивите Му, а да приемем единствения начин, по който може да се примирим с нашия любещ и милостив Отец.

## **Доктрината за човека**

### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Бог е Създател на всички неща и е открил в Писанието съзидателната Си дейност. В шест дни Господ направи „небето и земята " и всички живи същества на земята и си по чина в седмия ден на тази първа седмица. Така Той установи Съботата като постоянен паметник на Своето завършено творческо дело. Първият мъж и първата жена бяха направени по подобие на Бога като корона на цялото създание. Беше им дадена власт над света и им бе възложена отговорността да се грижат за него. Когато светът бе завършен, той беше „твърде добър" и прогласяваше Божиата слава.*

## Глава 6

# Сътворението

**Д**окладът на Библията е прост. При Божията заповед за сътворение „небето и земята, морето и всичко, що е в тях" (Изх. 20:11) се появи-ха мигновено. Само за шест дни се извърши промяната, от „пуста и не-устроена" земята се покри с буйна растителност, гъмжаща от напълно съзрели създания. Нашата планета бе украсена с ясни, чисти и ярки тонове, форми и аромати, съчетани със съвършен вкус и точност във всяка подробност и функция.

Тогава Бог „си почина". Той спря, за да отпразнува и да се наслади. Тази почивка щеше да направи така, че да се запомнят завинаги красотата и величието на тези шест дни. Нека хвърлим бърз поглед към доклада на Библията за Началото.

„В началото Бог създаде небето и земята". Земята беше заобиколена с вода и мрак. През първия ден Бог раздели светлината от тъмнината, наричайки светлината „ден", а тъмнината - „нощ".

На втория ден Бог „раздели водите", раздели атмосферата от водата, прилепнала към земята, създавайки по този начин условия, подходящи за живот. В третия ден Бог събра водите на едно място, установявайки суша и море. След това облече голите брегове, хълмове и долини, "Сушата произрасти растителност: растения, носещи семе според вида си и дървета, носещи плод със семе в него според вида си" (Бит. 1:12).

На четвъртия ден Бог създаде слънцето, луната и звездите „за знаци и за показване на сезоните, дните и годините". Слънцето трябваше да владее деня, а луната - нощта (Бит. 1:14-16).

Бог сътвори птиците и морските животни на петия ден. Той ги създаде „според вида им" (Бит. 1:21), което показваше, че създанията щяха да се размножават според собствените си видове. На шестия ден Бог създаде по-висшите форми на живот. Той каза: „Да произведе земята одушевени животни според видовете им: добитък, гадини и земни зверове според видовете им" (Бит. 1:24).

Коронното дело на сътворението беше създаването на човека от Бога „по Негов образ". „По Божия образ го създаде, мъжки и женски пол ги създаде" (Бит. 1:27). Бог видя всичко, което беше направил и „наистина то беше твърде добро" (Бит. 1:31).

## ТВОРЧЕСКОТО БОЖИЕ СЛОВО

„Чрез Словото на Господа - писа псалмистът - станаха небесата и чрез дишането на устата Му - цялото им множество" (Пс. 33:6). Как действаше това творческо слово?

**Творческото слово и предварително съществуващата материя.** Думите в Битие „рече Бог" представят динамичната божествена заповед, предизвикала величествените събития през шестте дни на сътворението (Бит. 1:3,6,9,11,14,20,24). Всяка заповед съдържа творческа енергия, с която бе преобразена една „пуста и неустроена" планета в рай. „Защото Той каза, и стана, Той заповяда, и затвърди се"(Пс. 33:9). Наистина „светове-те са били създадени с Божието слово „ (Евр. 11:3).

Това съзидателно слово не беше зависимо от предварително съществуваща материя (екс нихилис): „С вяра разбираме, че всемирът е бил образуван при Божията заповед, така че това, което се вижда, не беше направено от видимото" (Евр. 11:3). Макар че понякога Бог използваше предварително съществуваща материя (Адам и животните бяха образувани от пръстта, а Ева - от реброто на Адам (Бит. 2:7,19,22), в крайна сметка Бог създаде цялата материя.

**Разказът за сътворението.** Задавани са много въпроси относно доклада в Битие за сътворението. Противоречат ли си двата разказа за сътворението, намиращи се в първата книга на Библията, или са съвместими? Дните на сътворението буквални ли са или представляват големи периоди от време? Наистина ли небесата - слънцето, луната и дори звездите са били направени само преди 6000 години?

**Докладът за сътворението.** Двата доклада за сътворението в Библията, единият в Бит. 1:1 до 2:3, а другият в Бит. 2:4-25, са в съгласие един с друг. Първият разказ изброява в хронологичен ред създаването на всички неща.

Вторият разказ започва с думите „Тези са потомствата на..." (Издание на Крал Джеймс) - израз, който в Битие представя дадена фамилна история (срв. Бит. 5:1, 6:9, 10:1). Този разказ описва мястото на човека при Сътворението. Той не е прецизно хронологичен, но разкрива, че всичко е служило за подготвяне на околната среда за човека. Той дава повече подробности за създаването на Адам и Ева и за природата, която Бог осигури в Едемската градина. Освен това той ни дава информация за естеството на човека и за божественото управление. Само ако тези два доклада за сътворението се приемат буквално и исторически, те са в съгласие с останалата част от Писанието.

**Дните на сътворението.** Дните в Библейския доклад за сътворението означават буквални 24-часови периоди. Типичен начин за измерване на времето у старозаветния Божи народ е изразът „вечер и утро." Той (Бит. 1:5,8,13,19,23,31) определя отделните дни с началото на деня - вечерта или залеза (виж Лев. 23:32; Втор. 16:6). Няма основание да се разбира,

че този израз означава един буквален ден в Левит, например, а стотици или милиони години в Битие.

Еврейската дума, преведена като ден в Битие 1, е „йом“. Когато „йом“ бъде съпътстван от определено число, винаги означава буквален 24-часов ден (напр. Бит. 7:11; Изх. 16:1) - доказателство, че в доклада за сътворението става въпрос за буквални 24-часови дни.

Десетте заповеди представляват друго доказателство, че докладът за сътворението в Битие обхваща буквални дни. В четвъртата заповед Бог казва: „Помни съботния ден, за да го освещаваш. Шест дни да работиш и да вършиш всичките си дела, а на седмия ден, който е събота на Господа твоя Бог, да не вършиш никаква работа... защото в шест дни Господ направи небето и земята, морето и всичко, що има в тях, а на седмия ден си почина. Затова Господ благослови съботния ден и го освети“ (Изх. 20:8-11).

Бог разказва накратко историята на Сътворението. Всеки ден (йом) е бил изпълнен със съзидателна дейност, а съботата е кулминационният край на творческата седмица. Ето защо 24-часовият съботен ден е възпоменание за буквалната седмица на сътворението. Четвъртата заповед би била безсмислена, ако всеки ден е продължавал цяла ера.

Тези, които цитират 2Петр. 3:8 - „За Господа един ден е като хиляда години“, опитвайки се да докажат, че дните на Сътворението не са били буквални 24-часови денонощия, пренебрегват факта, че същият стих завършва с думите: „и хиляда години - като един ден“. Онези, които виждат в дните на сътворението хиляди години или огромни, безкрайни периоди от милиони или дори милиарди години, подлагат на съмнение Божието слово - точно както змията изкуси Ева.

**Какво са „небесата“?** Някои хора са озадачени, и това не е никак чудно, от стиховете, в които се казва, че Бог „създаде небесата и земята“ (Бит. 1:1, срв. 2:1; Изх. 20:11) и че Той е направил Слънцето, Луната и Звездите в четвъртия ден от творческата седмица преди 6 000 години (Бит. 1:14-19). Всички небесни тела ли са били създадени тогава?

Седмицата на Сътворението не включва небето, в което Бог обитава от вечността. „Небесата“ от Битие 1 и 2 вероятно се отнасят за планетите и звездите, намиращи се най-близо до Земята.

Наистина Земята, вместо да бъде първото създание на Христос, е била най-вероятно последното. Библията представя как Божии синове, вероятно Адамовците на всички непаднали светове, се срещат с Бога в някакъв отдалечен край на всемира (Йов 1:6-12). До този момент изследванията в Космоса не са довели до откриване на други населени планети. Те очевидно са разположени в далечния Космос - извън обсега на нашата замърсена от греха Слънчева система, предпазени от заразата на греха.

## **БОГЪТ НА СЪТВОРЕНИЕТО**

Що за Бог е нашият Създател? Интересува ли се тази необхватна личност от нас - малките зрънца живот в един отдалечен ъгъл на всемира? След като създаде земята, Той продължи ли с по-големи и по-добри неща?

**Един грижлив Бог.** Библейският доклад за сътворението започва с Бога и продължава до човешките създания. Той показва, че със създаването на небето и земята Бог приготви съвършена обстановка за човешката раса. Човекът, мъж и жена, беше най-славното Му творение.

Докладът разкрива Бога като Творец, Който грижовно планира всичко с внимание към своето творение. Той насади специална градина за техен дом и им възложи отговорността да я обработват. Той създаде човешките същества така, че да имат връзка с Него. Това не беше насилствена, неестествена връзка. Той ги създаде със свобода на избора и способност да Го обичат и да Му служат.

**Кой беше Създателят Бог?** Всички лица на Божеството бяха включени в сътворението (Бит. 1:2,26). Активният посредник обаче беше Божият Син, предварително съществуващият Христос. В пролога към доклада за Сътворението Мойсей писа: „В началото Бог създаде небето и земята.“ Спомняйки си тези думи, Йоан уточни Христовата роля в Сътворението: „В началото бе Словото и Словото беше у Бога и Словото бе Бог... Всичко чрез Него стана и без Него не е станало нищо от това, което е станало“ (Йоан 1:1-3). По-нататък в същия текст Йоан съвсем ясно обяснява за кого пише: „Словото стана плът и пребиваваше между нас“ (Йоан 1:14). Исус беше Създателят - Този, Който сътвори земята (виж Еф. 3:9; Евр. 1:2).

**Израз на Божията любов.** Колко е дълбока Божията любов! Когато Христос с нежна грижа коленичи над Адам, оформяйки ръката на този пръв човек, Той сигурно е знаел, че човешки ръце един ден ще Го наранят и накрая ще Го приковат на кръста. В определен смисъл Сътворението и кръстът се сливат, тъй като Христос, Създателят, беше заклан от основаването на света (Откр. 13:8). Неговото божествено предумание не Го спря. Под зловещия облак на Голгота Христос вдъхна в ноздрите на Адам жизнено дихание, знаейки, че тази Негова творба ще Го лиши от собственото Му жизнено дихание. Необхватната любов е основата на сътворението.

## ЦЕЛТА НА СЪТВОРЕНИЕТО

Любовта мотивира всички дела на Бога, защото Той е любов (1Йоан 4:8). Той ни създаде не само за да можем да Го обичаме, но и за да може Той да ни обича. Неговата любов Го накара да сподели чрез Сътворението един от най-великите дарове, които може да дари-съществуването. Посочва ли Библията с каква цел съществуват всемирът и неговите обитатели?

**За да разкрива Божията слава.** Чрез творението Си Бог разкрива Своята слава: „Небесата разказват славата Божия и просторът известява делото на ръцете Му. Ден след ден те изливат реч, нощ след нощ изразяват знание. Няма реч или език, където гласът им не се чува. Техният глас се разнася по цялата земя, думите им - до края на света“ (Пс. 19:1-4).

Защо така се проявява Божията слава? Природата служи като свидетел за Бога. Той възнамерява творенията Му да насочват хората към техния Създател. Павел казва: „Божии невидими качества - вечната Му сила и божественост - се виждат ясно, разбираемо чрез творенията, така че хората остават без извинение" (Римл. 1:20).

Привлечени към Бога чрез природата, ние научаваме повече за Неговите качества, които могат да бъдат внедрени в нашия собствен живот. Отразявайки Божия характер, ние Го прославяме, като по този начин изпълняваме целта, за която сме създадени.

**За да се насели светът.** Създателят не възнамеряваше земята да бъде самотна, празна планета. Тя трябваше да бъде населена (Ис. 45:18). Когато първият човек почувства необходимостта от другарка, Бог създаде жената (Бит. 2:20-22; 1Кор. 11:9). Така Той установи брака (Бит. 2:22-25). И като Създател не само даде власт на двойката над този новосътворен свят, но с думите „Плодете се и се умножавайте", Той им даде привилегията да участват в Неговото творчество.

## ЗНАЧЕНИЕ НА СЪТВОРЕНИЕТО

Хората са изкушавани да пренебрегват доктрината за сътворението. „Кой се интересува - казват те - как Бог е създал земята? Това, което трябва да знаем, е как да стигнем в небето. " И все пак доктрината за едно божествено Сътворение формира необходимата основа за християнската и библейска теология. Няколко основни библейски схващания се базират на божественото Сътворение. Наистина познанието за това, как Бог е създал „небесата и земята," може в крайна сметка да ни помогне да намерим пътя към новото небе и земя, за които говори Йоан в Откровението. Какви са заключенията от доктрината за сътворението?

**Противоотрова спрямо идолопоклонството.** Творческата дейност на Бога Го отличава от всички други богове (1Лет. 16:24-27; Пс. 96:5,6; Ис. 40:18-26; 42:5-9; 44гл.). Трябва да боготворим този Бог, който ние създал, а не боговете, които ние сме сътворили. Поради Своята творческа способност Той заслужава изцяло нашата преданост. Всякакви други отношения, пречещи на тази вярност, са идолопоклонство и подлежат на божествено осъждане. Така верността към Създателя е въпрос на живот или смърт.

**Основа за истинско богослужение.** Нашето служене на Бога е основано на факта, че Той е нашият Създател и ние сме Негови създания (Пс. 95:6). Важността на този въпрос се разбира от призива, отправен към земните жители непосредствено преди Христовото завръщане - да се поклоним на Този, „Който е направил небето и земята, морето и водните извори"(Откр. 14:7).

**Съботата - паметник на Сътворението.** Бог установи съботата в седмия ден, за да имаме нещо, което да ни напомня всяка седмица, че сме Негови творения. Съботата е дар на благодат, говорещ не за това, което ние сме



направили, а за това, което Бог е направил. Той особено благослови този ден и го освети, за да не забравим никога, че освен работа животът ни трябва да включва общуване със Създателя, почивка и празнуване на Божието чудно творческо дело (Бит. 2:2,3). За да подчертае важността на този ден, Създателят постави заповедта в центъра на моралния закон като свещен паметник на Неговата творческа мощ за вечен белег и символ на Сътворението (Иzx. 20:8-11; 31:13-17; Ез. 20:20; виж глава 19 на тази книга).

**Бракът - божествена институция.** През седмицата на Сътворението Бог постанови и брака като божествена институция. Той възнамеряваше този свещен съюз между две личности да бъде неделим: мъжът трябваше да „се прилепи към жена си“ и те трябваше да „станат една плът“ (Бит. 2:24; виж също Мар. 10:9; виж гл. 22 на тази книга).

**Основа за истинска себеоценка.** Докладът за Сътворението обявява, че сме създадени по Божие подобие. Това разбиране ни дава вярно схващане за стойността на отделния човек. То не оставя място за ниска оценка на самите нас. Наистина ни е отредено уникално място при Сътворението, специална привилегия за постоянно общуване със Създателя и възможност да ставаме все повече подобни на Него.

**Основа за истинско другарство.** Творческото дело на Бога представя Неговото бащинство (Мал. 2:10) и разкрива, че всички хора са братя. Той е наш Баща, ние сме Негови деца. Независимо от пол, раса, образование или положение, всички са създадени по Божи образ. Разбрано и прилагано, това схващане би отстранило расизма, грандоманията и всякаква форма на дискриминация.

**Лично служене.** Тъй като Бог ни е създал, ние сме Негови. Този факт подсказва, че имаме свещена отговорност вярно да използваме своите физически, умствени и духовни способности. Действия в пълна независимост от Създателя са белег на неблагоприятност (виж гл. 20 на тази книга).

**Отговорност за околната среда.** При Сътворението Бог постави първия мъж и първата жена в градина (Бит. 2:8). Те трябваше да обработват земята и да „владееят“ над целия животински свят (Бит. 1:28). Ние също сме натоварени от Бога с отговорността за опазване на нашата околна среда.

**Достойнството на ръчния труд.** Създателят помоли Адам да се грижи и да пази Едемската градина (Бит. 2:15). Възлагането на това полезно занятие на човека в един свършен свят разкрива достойнството на ръчния труд.

**Стойността на физическия свят.** На всеки етап на Сътворението Бог казваше, че това, което е направил, е „добро“ (Бит. 1:10,12,17,21,25). Той обяви своето завършено създание за „твърде добро“ (Бит. 1:31), така че създадената материя не е по същество зла, а добра.

**Лечебно средство срещу песимизъм, самота и чувство за безсмислие.** Разказът за Сътворението разкрива, че вместо да се появи в резултат на случайна еволюция, всичко е било създадено с определена цел. Човешката раса е била определена за вечно общуване със самия Създател. Когато разберем, че сме били създадени по тази определена причина, животът добива смисъл и се обогатява, а болезнената празнота и разочарованието, които мнозина изпитват, изчезват, заместени от Божията любов.

**Светостта на Божия закон.** Божият закон съществуваше преди грехопадението. В непадналото си състояние човешките същества му бяха подчинени, той беше като предупреждение срещу себепоразрушението и разкриваше границите на свободата (Бит. 2:17), като защитаваше щастието и мира на поданиците в Божието царство (Бит. 3:22-24; виж гл. 18 на тази книга).

**Неприкосновеността на живота.** Създателят на живота продължава да взема участие в създаването на човешкия живот, като по този начин прави живота неприкосновен. Давид възхвалява Бога за Неговото участие в раждането му: „Ти си образувал чреслата ми, обвинил си ме в утробата на майка ми. Ще Те славя, защото страшно и чудно съм направен... костникът ми не се укри от Тебе, когато в тайна се работех и в дълбочините на земята ми се даваше разнообразната ми форма. Твоите очи видяха необразуваното ми вещество и в Твоите книги бяха записани всичките ми определени дни" (Пс. 139:13-16). В книгата на Исаия Господ се разкрива като Този, „който те е образувал в утробата" (Ис. 44:24). Тъй като животът е дар Божи, ние трябва да го почитаме, а имаме и моралния дълг да го пазим.

## БОЖИЕТО ТВОРЧЕСКО ДЕЛО ПРОДЪЛЖАВА

**Завършил ли е Бог Своето Сътворение?** Разказът за Сътворението завършва с думите: „Така се свършиха небето и земята, и всичкото множество същества в тях" (Бит. 2:1). Новият Завет потвърждава, че Божието създание е било завършено при „основаването на света" (Евр. 4:3). Означава ли това, че Христовата съзидателна енергия не действа вече? Съвсем не. Творческото слово продължава да действа по различни начини.

**1. Христос и Неговото съзидателно слово.** Четири хиляди години след Сътворението един стотник каза на Христос: „Кажми само дума и слугата ми ще оздравее" (Мат. 8:8). Точно както беше действал при Сътворението, Исус проговори и слугата бе изцелен. През цялата земна служба на Исус същата съзидателна енергия, която даде живот на безжизненото тяло на Адам, възкресяваше мъртви и даваше нов живот на болни, нуждаещи се от Неговата помощ.

**2. Съзидателното слово днес.** Нито този свят, нито всемирът действат благодарение на някаква собствена вътрешна сила. Този Господ, който

ги създаде, ги запазва и поддържа. Той „покрива небето с облаци“, „приготвя дъжд за земята“ и „прави да расте трева по планините. Той дава храна на животните и на гарвановите пилета, които пиукат“ (Пс. 147:8, 9; срв Йов 26:7-14). Той поддържа всичко чрез словото Си и „всичко чрез Него се сплотява“ (Кол. 1:17; срв. Евр. 1:3).

Ние зависим от Бога за функционирането на всяка клетка от нашето тяло. Всяко вдишване, всеки удар на сърцето, всяко мигване на окото говорят за грижата на един обичаш Създател. „В Него живеем, движим се и съществуваме“ (Деян. 17:28).

Божията творческа мощ е включена не само в Сътворението, но и в изкуплението и възстановяването. Бог възстановява сърцата (Ис. 44:21-28, Пс. 51:10). „Защото сме Негово творение - казва Павел, - създадени в Христа Исуса за добри дела“ (Еф. 2:10). „Затуй, ако е някой в Христа, той е ново създание (2Кор. 5:17). Бог, който разпръсна множеството галактики в космоса, използва същата тази сила, за да възстанови най-пропадналия грешник по Свой собствен образ.

Тази изкупваща, възстановяваща сила не е ограничена до променянето само на човешкия живот. Същата сила, която първоначално създаде небето и земята, след последния съд ще ги възстанови - ще направи от тях ново и величествено творение - ново небе и нова земя (Ис. 65:17-19; Откр. 21, 22гл. ).

## СЪТВОРЕНИЕ И СПАСЕНИЕ

И така, в Исус Христос се срещат Сътворението и спасението. Той създаде един величествен всемир и един съвършен свят. Важни са както контрастите, така и приликите между Сътворението и спасението.

*Продължителността на Сътворението.* При Сътворението Христос започнаше и то незабавно се изпълняваше. Вместо огромни периоди на метаморфоза, Неговото мощно Слово предизвика Сътворението. В шест дни Той сътвори всичко. И все пак защо бяха нужни дори шест дни? Не можеше ли Той да проговори само веднъж и да извика всичко в съществуване за един миг?

Може би Бог изпита удоволствие при разгръщането на нашата планета в тези шест дни. Или може би това „продължително“ време има повече връзка със стойността, която Той отдаваше на всяко създадено нещо, или с Неговото желание да даде седемдневната седмица като модел за цикъла на труд и почивка, който Той беше отредил за човека.

Но Христос не само вдъхна живот на създанието. Процесът на спасяване на хората се простира в продължение на хилядолетия. Той включва Стария и Новия завет, Христовите 33 и половина години на земята и Неговото близо 2 000-годишно посредничество на небето. Това е голям период от време - според хронологията в Писанието около 6 000 години след Сътворението, а хората все още не са върнати в Едемската градина.

Контрастът между времето, необходимо за Сътворението и за възстановяването, показва, че дейността на Бога е винаги в полза на човешката раса. Краткостта на Сътворението отразява Неговото нетърпение да

създаде напълно развити личности, които да се радват на творението Му. Ако бе забавено Сътворението, ако бе зависимо от един процес на постепенно развитие през дълги периоди от време, това би било в противоречие с характера на един любещ Бог. Продължителното време за възстановяването разкрива желанието на любещия Бог да спаси колкото е възможно повече хора (2Петр. 3:9).

***Христовото творческо дело.*** В Едем Христос изговори творческото Слово. Във Витлеем „Словото стана плът и пребиваваше между нас“ (Йоан 1:14) - Създателят стана част от създанието. Какво велико снизхождение! Макар че никой не беше свидетел как Христос създаде света, мнозина бяха свидетели на силата, дала зрение на слепия (Йоан 9:6,7), реч на немия (Мат. 9:32,33), изцеление на прокажените (Мат. 8:2,3) и живот на мъртвите (Йоан 11:14-45).

Христос дойде като втори Адам, за да даде ново начало на човека (Римл. 5). Той му даде дървото на живота в Едем, човекът Го разпъна на дърво на Голгота. В рая човекът стоеше изправен в образа Божи, на Голгота Човекът висеше безпомощен в образ на престъпник. Както в петъка при Сътворението, така и на Разпети петък думите „Свърши се“ говореха за завършено творческо дело (Бит. 2:2; Йоан 19:30). Първото Христос завърши като Бог, другото - като Човек; едното - бързо, с мощната си сила, другото - страдайки като човек; едното - за определено време, другото - за вечността; едното - подлежащо на падение, другото - с победа над Сатана.

Свършените, божествени ръце на Христос дадоха живот на човека. Същите тези ръце, прободени и окървавени, ще дадат на човека вечен живот. Защото човекът е не само създаден. И двата акта са поравно Христово дело - никой от тях не е станал от само себе си чрез естествена еволюция.

Създадени по образа на Бога, ние сме призвани да Го прославим. Ние сме корона на Неговото създание и Бог поканва всеки от нас да влезем в общение с Него, всекидневно да търсим възстановяващата сила на Христос, за да можем да отразяваме по-пълно образа Му за Божия слава.

## **Адвентистите от седмия ден вярват..**

*Мъжът и жената са създадени по Божий образ със своя индивидуалност, със свободата и силата да мислят и да действат. Макар и създадени като свободни същества, всеки от тях представлява неделимо единство от тяло; ум и дух, зависими от Бога за своя живот и дишане и всичко останало. Когато нашите първи родители не се подчиниха на Бога, те отрекоха своята зависимост от Него и паднаха от високото си положение и близост с Бога. Божият образ в тях бе помрачен и те станаха подвластни на смъртта. Потомците им споделят тяхното паднало естество и неговите последици. Те се раждат със слабости и склонности към зло. Но Бог чрез Христос примири света със Себе Си и чрез Своя Дух възстановява у каещите се грешници образа на техния Творец. Създадени за слава на Бога, те са призвани да Го обичат и да се обичат един друг, както и да се грижат за природата около себе си.*

## Глава 7

# Естеството на човека

**И** рече Бог: "Да направим човека по нашия образ, по нашата прилика". Бог не създаде човека само чрез изричане на определени думи. Вместо това Той се наведе с любов, за да оформи това ново създание от пръстта на земята.

И най-великият творец на земята никога не би могъл да извае толкова съвършено същество. Може би някой Микеланджело би могъл да оформи една поразителна външност, но какво да кажем за анатомията и физиологията, съвършено проектирани с оглед на функция и красота?

Съвършената скулптура лежеше завършена, с всеки косъм, мигла и нокът на своето място, но Бог още не бе свършил. Този човек не трябваше да бъде само купчина пръст, но да живее, да мисли, да твори и да расте в слава.

Навеждайки се над това съвършено творение, Създателят „вдъхна в ноздрите му жизнено дихание и човекът стана жива душа" (Бит. 2:7; срв. 1:26). Осъзнавайки, че на човека е нужен другар, Бог му направи „подходящ помощник". Той даде на Адам „дълбок сън", извади едно от ребрата му и направи от него жена (Бит. 2:18,21,22). „И Бог създаде човека по Своя образ, по Божия образ го създаде, мъжки и женски пол ги създаде." Тогава Бог ги благослови и им каза: „Плодете се и се размножавайте, напълнете земята и обладайте я и владейте над морските риби, над въздушните птици и над всяко живо същество, що се движи по земята." Един дом - градина, по-прекрасен от най-хубавите, съществуващи днес на земята, бе даден на Адам и Ева. Там имаше дървета, лози, цветя, хълмове, долини - всички украсени от самия Господ. Имаше и две особени дървета - дървото на живота и дървото за познаване на добро и зло. Бог даде на Адам и Ева свободно да ядат от всяко дърво с изключение на дървото за познаване на доброто и злото (Бит. 2:8,9,17).

Така короната на създанието бе завършена. И „Бог видя всичко, което направи , и ето, беше твърде добро" (Бит. 1:31).

### ПРОИЗХОДЪТ НА ЧОВЕКА

Макар и днес мнозина да вярват, че човешките създания са произлезли от по-низши форми на живот в резултат на естествен процес, траял милиони години, такава идея не може да бъде в съгласие с доклада на Библията. Съществено библейско схващане за естеството на човека е, че човешките същества са били подложени на дегенериране.

**Бог създаде човека.** Човешката раса води началото си от един божествен съвет. Бог каза: „Да направим човека“ (Бит. 1:26). Множественото число „ние“ се отнася до триединното Божество - Бог Отец, Бог Син и Бог Свят Дух ( виж гл. 2 на тази книга). Тогава Бог започна да създава първото човешко същество с една цел (Бит. 1:27).

**Създаден от пръстта и земята.** Бог оформи човека от „пръст из земята“ (Бит. 2:7), използвайки предварително съществуваща материя, а не други форми на живот, независимо дали става въпрос за морски или сухоземни животни. Когато оформи всеки орган и го постави на неговото място, Той вдъхна на човека „жизнено дихание“, което го направи живо същество.

**Създаден по божествен образ.** Бог създаде всички останали животни - риби, птици, влечуги, насекоми, бозайници и пр., „според вида им“ (Бит. 1:21,24,25). Всеки вид имаше своя типична форма и способност да възпроизвежда собствения си вид. Човекът, обаче, бе създаден по божествен образ, не според типа на животинското царство. Бог каза: „Да направим човека по нашия образ, по нашата прилика“ (Бит. 1:26). Съществува ясна разграниченост между човешките същества и животинското царство. Родословното въведение, в което Лука открива произхода на човешката раса, е просто, но изчерпателно: „Адам, син Божи“ (Лука 3:38).

**Издигнатото положение на човека.** Създаването на човека бе зенитът на цялото творение. Бог постави човека, създаден по Негово подобие, за управител на планетата Земя и на целия животински свят. Л. Беркоф казва за Адам: „Негово задължение и привилегия бяха да накара цялата природа и всички създания, поставени под властта му, да се подчинят на волята и намеренията му с цел той и творението да възхваляват всемогъщия Създател и Господ на вселената“ (Бит. 1:28; Пс. 8:4-9).

**Единството на човешката раса.** Родословните дървета, дадени в Битие, показват, че всички поколения след Адам и Ева са произлезли от тази първа двойка. Като хора ние споделяме същото естество, съставляващо генетично или генеалогично единство. Павел казва: „От един човек Той (Бог) направи всяка човешка нация, така че те да населят цялата земя“ (Деян. 17:26).

Нещо повече - ние виждаме признак за органичното единство на нашата раса в библейското уверение, че грехът на Адам донесе грях и смърт за всички, а спасението бе осигурено пак за всички чрез Христос (Римл. 5:12,19; 1 Кор. 15:21,22).

**Единството на човешкото естество.** От какво се състои човекът? Дали от няколко отделни компонента като тяло, душа и дух?

**Жизнено дихание.** Бог „образува човека от пръст из земята и вдъхна в ноздрите му жизнено дихание. И човекът стана жива душа“ (Бит. 2:7). За да създаде от земните елементи живо същество, Бог „вдъхна“ „жизнено дихание“ в ноздрите на безжизненото Адамово тяло. Това жизнено ди-

хание е „дишането на Всемогъщия“, което дава искрата на живота (Иов 33:4). Можем да го сравним с електрическия ток, който протича през различни електрокомпоненти и превръща безмълвното сиво стъкло в пулсираща цветна движеща се картина, когато завъртим копчето на един цветен телевизор. Електричеството дава звук и движение там, където преди това не е имало нищо.

**Човекът - жива душа.** Какво направи жизненото дихание? Когато Бог оформи човешкото същество от елементите на земята, всички органи бяха там: сърцето, белите дробове, бъбреците, черният дроб, далакът, мозъкът и пр. - свършени, но безжизнени. Тогава Бог вдъхна в тази бездиханна материя жизненото дихание и „човекът стана жива душа“. Уравнението в Писанието е просто и ясно: пръст от земята (земни елементи) плюс жизнено дихание равно на живо същество или жива душа. Съчетаването на земните елементи с жизненото дихание доведе до живо същество или душа.

Това „жизнено дихание“ не е ограничено само за хората. Всяко живо създание го притежава. Библията например приписва жизнено дихание както на животни, насекоми, влечуги и зверове (Бит. 1:20, 24; 2:19).

Еврейският термин в Битие 2:7, преведен „живо същество“ или „жива душа“, е „нефеш кайях“. Този израз не се отнася само за човека, а и за морски животни, насекоми, влечуги и зверове (Бит. 1:20, 24; 2:19).

Думата „нефеш“, преведена като „същество“ или „душа“, идва от „нефеш“, което означава „дишам“. Гръцкият ѝ превод в Новия Завет е „психе“. Доколкото дишането е най-очевидното доказателство за живот, „нефеш“, в основни линии, означава човека като живо същество, лице. Когато се използва за животни, както е в разказа за създанието, той ги описва като живи същества, които Бог е създал.

Важно е да се отбележи, че според Библията човекът стана жива душа. Нищо в доклада за създанието не намеква, че човекът е получил душа - някаква отделна единица, която при Сътворението е съединена с човешкото тяло.

**Неразрушимо единство.** Разказът за Сътворението е особено важен за правилното разбиране на човешкото естество. Писанието представя човека като едно цяло, подчертавайки органичното му единство. Как тогава душата и духът са свързани с естеството на човека?

**1. Библейското значение на „душа“.** Както вече споменахме, в Стария Завет „душа“ е превод на еврейската дума „нефеш“. В Битие 2:7 тя обозначава човека като живо същество, след като жизненото дихание е вдъхнато в едно физическо тяло, оформено от земните елементи. „По подобен начин една нова душа започва да съществува при раждането на едно дете, като всяка „душа“ е нова единица живот, уникална, различна и отделна от други подобни единици. Именно тази индивидуалност като качество на всяко живо същество, която го оформя като неповторима единица, изглежда е идеята, подчертана от еврейския термин „нефеш“.



Когато се използва в този смисъл, „нефеш“ не означава част от човека; тя е човекът, личността, и в много случаи се превежда „човек“ (виж Бит. 14:21; Чис. 5:6; Вт. 10:22; срв. Пс. 3:2) или „себе си“ (Лев. 11:43; 3Царе 19:4; Ис. 46:2 и пр. )

От друга страна, изрази като „душата ми“, „душата ти“, „душата му“ и пр. обикновено са идиоми на личните местоимения „аз“, „ти“, „той“ и пр. (виж Бит. 12:13; Лев. 11:43, 44; 19:9; Ис. Нав. 23:10; Пс. 3:2; Ер. 37:9 и т.н.). В повече от 100 случая от общо 755 в Стария Завет в изданието на Крал Джеймс „нефеш“ е преведена като „живот“ (Бит. 9:4,5; 1Царе. 19:5; Йов 2:4, 6; Пс. 31:13 и т.н.).

Често „нефеш“ означава желаниа, стремежи или страсти (срв. Вт. 23:24; Пр. 23:2; Екл. 6:7) и понякога се превежда с „охота“ (Пр. 23:2; Екл. 6:7). Това може да се отнася за храма на чувствата (Бит. 34:3; Пес. на пес. 1:7 и пр.), а понякога означава волевата част от човека, както когато е преведено „воля“ (издание на Крал Джеймс) във Вт. 23:24, Пс. 105:22; Ер. 34:16. В Чис. 31:19 „нефеш“ е преведено „убит“, а в Съдии 16:30, преведено „аз“, „нефеш“ умира. В Чис. 5:2 („мъртвец“) и 9:6 („мъртво тяло“) думата се отнася за труп (срв. Лев. 19:28; Чис. 9:7,10).

Употребата на гръцката дума „психе“ в Новия Завет е подобна на тази в Стария Завет. Тя се използва и за животински, и за човешки живот (Откр. 16:3). В изданието на Крал Джеймс 40 пъти е преведена просто като „живот“ (виж Мат. 2:20; 6:25; 16:25 и пр.). В някои случаи се използва със значение „хора“ (виж Деян. 7:14; 27:37; Римл. 13:1; 1Петр. 3:20 и т.н.), а в други е равнозначна на лично местоимение (виж Мат. 12:18; 2Кор. 12:15 и пр.). Понякога се отнася за чувствата (Мар. 14:34; Лука 2:35), за ума (Деян. 14:2; Фил. 1:27) или за сърцето (Еф. 6:6).

„Психе“ не е безсмъртна, а подвластна на смъртта (Откр. 16:3). Тя може да бъде унищожена (Мат. 10:28).

Библейските доказателства показват, че понякога „нефеш“ и „психе“ се отнасят за човека като цяло, а понякога - за определена страна на човека като чувства, пристрастия, стремежи и преживявания. Тази употреба обаче по никакъв начин не показва, че човекът е същество, съставено от две отделни и различни части. Тялото и душата съществуват заедно. Те образуват неделимо цяло. Душата няма съзнателно съществуване отделно от тялото. Няма текст, намекващ, че душата надживява тялото като съзнателна единица.

**2. Библейското значение на „дух“.** Докато еврейската дума „нефеш“, преведена „душа“, означава индивидуалност или личност, старозаветната еврейска дума „руах“, преведена „дух“, се отнася за активизиращата искра живот, така съществена за съществуването на човека. Тя означава божествената енергия или принципът на живота, който оживотворява човешките същества.

„Руах“ се среща 377 пъти в Стария Завет и най-често е преведена с „дух“ „вятър“, или „дихание“ (Бит. 8:1 пр.). Тя се използва също, за да означава жизненост (Съд. 15:19), смелост (Ис. Нав. 2:11), настроение или гняв (Съд. 8:3), разположение (Ис. 54:6), нравствен характер (Ез. 11:19) и храм на чувствата (1Царе 1:15).

В смисъл на „дихание“ „руах“ оставя тялото при смъртта (Пс. 146:4) и се връща при Бога (Екл. 12:7; срв. Йов 34:14). „Руах“ се използва често за Божия Дух, както е в Исая 63:10. Никъде в Стария Завет, когато се отнася за човек, „руах“ не означава разсъждаваща единица, способна да съществува и възприема отделно от физическото тяло.

Новозаветният еквивалент на „руах“ е „пнеума“, „дух“, от „пнео“, „духам“ или „дишам“. Както в случая с „руах“, в думата „пнеума“ не се съдържа нищо, което да показва, че някаква част от човека е способна на съзнателно съществуване отделно от тялото, нито новозаветната й употреба за човека напуска по някакъв начин за такова схващане. В пасажите като Римл. 8:15; 1 Кор. 4:21; 2 Тим. 1:7; 1 Йоан 4:6 „пнеума“ означава „настроение“, „отношение“, или „състояние на чувства“. Тя също е използвана за различни страни на личността, както в Гал. 6:1; Римл. 12:11 и пр. Както при случая с „руах“, „пнеума“ се предава на Господа при смъртта (Лука 23:46; Деян. 7:59). Както „руах“, така и „пнеума“ се използва за Божия Дух (1 Кор. 2:11, 14; Еф. 4:30; Евр. 2:4; 1 Петр. 1:12; 2 Петр. 1:21 и т.н.).

**3. Единство на тяло, душа и дух.** Каква е връзката между тяло, душа и дух? Какво влияние оказва тя върху единството на човека?

**а. Двойно единство.** Макар че Библията гледа на човешкото естество като на едно цяло, тя не определя точно връзката между тяло, душа и дух. На места душа и дух са използвани като взаимно заменяеми. Забележете приликата между тях в радостния възглас на Мария, след благовещението: „Величае душата ми Господа и зарадва се духът ми в Господа Спасителя мой“ (Лука 1:46,47).

В един случай Исус определя човека като тяло и душа (Мат. 10:28), а при друг случай Павел - като тяло и дух (1 Кор. 7:34). В първия случай „душа“ се отнася за по-висшата способност на човека, вероятно ума, чрез който той влиза във връзка с Бога. И във втория случай „дух“ се отнася за тази по-висша способност. И в двата случая тялото включва и физическата, и емоционалната страна на личността.

**б. Тройно единство.** Има едно изключение от общата характеристика на човека като единство от две неща. Павел, който говори за единството между тяло и дух, споменава за едно тройно единство. Той казва: „А сам Бог на мира да ви освети напълно и дано се запазят непокътнати духът, душата и тялото ви без порок до пришествието на нашия Господ Исус Христос“ (1 Сол. 5:23). Този пасаж изразява желанието на Павел нито една от тези страни на личността да не бъде изключена от процеса на осветението.

В този случай „дух“ може да се разбира като „по-висшият принцип на интелигентност и мисъл, с който човекът е надарен и чрез който Бог може да контактува чрез Своя Дух“ (виж Римл. 8:16). Именно с подновяването на ума посредством дейността на Светия Дух човекът се преобразява в Христово подобие (виж Римл. 12:1, 2).

Под „душа“, когато се различава от дух, може да се разбира тази част от

човешкото естество, намираща израз в инстинктите, чувствата и желанията. Тази част от естеството на човека също може да бъде осветена. Когато чрез делото на Светия Дух умът е доведен в съгласие с Божия ум и осветеният разсъдък владее над по-низшето естество, импулсите, които иначе биха били противни на Божията воля, стават подвластни на нея. Тялото, което бива контролирано или от по-висшето, или от по-низшето естество, е физическият организъм - плътта, кръвта и костите. Последователността, която дава Павел, не е случайна - първо духът, после душата и накрая тялото. Когато духът е осветен, умът е под божествен контрол. Осветеният ум на свой ред ще има осветяващо влияние върху душата, т.е. желанията, чувствата и емоциите. Човекът, у когото се извършва това осветение, не ще злоупотребява с тялото си и затова физическото му здраве ще процъфтява. Така тялото става осветеният инструмент, чрез който християнинът може да служи на своя Бог и Спасител. Призивът на Павел за осветение е вкоренен в идеята за единството на човешкото естество и разкрива, че ефективното подготвяне за Второто Христово пришествие прави необходимо приготвянето на цялостната личност - дух, душа и тяло.

**в. Едно неделимо, подходящо единство.** Ясно е, че всяко човешко същество е неразделно цяло. Тялото, душата и духът функционират в тясно сътрудничество, разкривайки едно изключително свършено взаимоотношение между духовните, умствените и физическите способности на човека. Евентуалните несвършенства в една сфера възпрепятстват другите две. Един болен, нечист, или объркан дух или разум би имал увреждащо влияние върху емоционалното и физическо здраве на човека. Обратното също е вярно. Един слаб, болен или страдащ физически организъм би увредил общо емоционалното и духовно здраве. Взаимното влияние на способностите една върху друга означава, че на всеки човек е дадена от Бога отговорност да поддържа тези способности в колкото е възможно по-добро състояние. Това е жизнено необходимо за преобразяването ни по подобие на Създателя.

## ЧОВЕК ПО ОБРАЗА НА БОГА

Живите същества, които Бог създаде в шестия ден при създанието, бяха направени „по Божи образ“ (Бит. 1:27). Какво означава да бъдеш създаден по Божи образ?

**Създаден по образ и подобие на Бога.** Често се предполага, че човешките морални и духовни способности разкриват Божието морално и духовно естество. Но тъй като Библията учи, че човекът е неразделно единство от тяло, ум и душа, физическите характеристики на човека би трябвало по някакъв начин да отразяват Божия образ. Но Бог не е ли дух? Как би могъл един дух да бъде свързан с каквато и да е форма или облик?

Едно кратко изследване на текстове за ангелите разкрива, че те, подобно на Бога, са духовни същества (Евр. 1:7,14). И въпреки това, винаги се явяват в човешки облик (Бит. 18:1-19:22; Дан. 9:21; Лука 1:11-38; Деян.

12:5-10). Възможно ли е едно духовно същество да притежава „духовно тяло“ без облик и черти (срв. 1 Кор. 15:44)?

Библията посочва, че някои хора са видели части от Божията личност. Мойсей, Аарон, Надав, Авиуд и седемдесетте старейшини видяха нозете Му (Иzx. 24:9-11). Макар че отказа да покаже лицето Си, след като закри Мойсей с ръката Си, Бог му показа гърба Си, преминавайки покрай него (Иzx. 33:20-23). Бог се яви на Данаил във видението за съда, като Древния по дни, седнал на престола (Дан 7:9-10). Христос е описан като „образ на невидимия Бог“ (Кол. 1:15) и „отпечатък на Неговото същество“ (Евр. 1:3). Тези пасажии изглежда показват, че Бог е личност и има човешки облик. Това не трябва да ни изненадва, защото човекът бе създаден по Божи образ.

Човекът бе създаден „малко по-долен от ангелите“ (Евр. 2:7), което означава, че е бил надарен с умствени и духовни дарби. Макар че Адам нямаше опит, интуиция и развит характер, той беше създаден „праведен“ (Екл. 7:29), с морална почтеност. Бидейки в моралния образ на Бога, той беше праведен и свят (срв. Еф. 4:24) и бе част от създанието, което Бог обяви за „твърде добро“ (Бит. 1:31).

Тъй като човекът бе създаден по моралния образ на Бога, той имаше възможността да изрази своята любов и вяност към Създателя си. Подобно на Бога и той имаше властта да избира, както и свобода да мисли и действа според морални повели. Така той бе свободен да обича и да бъде послушен, или да се съмнява и да бъде непокорен. Бог пое риска от един погрешен избор на човека, защото само със свобода на избора човекът можеше да развие характер, който напълно да показва принципа на любовта - същност на самия Бог (Йоан 4:8). Предназначението му бе да достигне най-висша изява на Божия образ: да възлюби Бога с цялото си сърце, душа и ум и да обича другите като себе си (Мат. 22:36-40).

**Създаден за взаимоотношения с другите.** Бог каза: „Не е добре за човека да бъде сам“ (Бит. 2:18) и създаде Ева. Точно както трите члена на Божеството са свързани чрез любов, така и ние бяхме създадени за другарство, присъщо на приятелството и брака (Бит. 2:18). При тези взаимоотношения имаме възможността да живеем за другите. Да бъдеш истински човек означава да бъдеш приятелски настроен. Развиването в този аспект към подобие на Божия образ е неразделна част от хармонията и процъфтяването на Божието царство.

**Създадени, за да бъдат стопани на околната среда.** Бог каза: „Да направим човека по нашия образ, по нашата прилика, и нека владее над морските риби, над небесните птици, над добитъка, над цялата земя и над всеки гад, що пълзи по земята.“ (Бит. 1:26). Тук Бог споменава божествения образ на човека и властта му над по-низшите земни създания в едно изречение. Точно като Божи представител човекът бе поставен над по-низшите създадени родове. Животинското царство не може да разбере Божията власт, но много животни са способни да обичат човека и да му служат. Давид, говорейки за човешката власт, казва: „Поставил си го господар над делата на ръцете си, всичко си подчинил под нозете му“ (Пс. 8:6-8).

Издигнатото положение на човека бе знак за славата и честта, с която бе увенчан (Пс. 8:5). Негова бе отговорността да владее с благодетелство света, отразявайки Божията власт над всемира. Така че ние не сме жертва на обстоятелствата, подчинени на природните сили. Напротив, Бог ни е възложил да подобряваме околната среда, използвайки всяка ситуация, за да изпълним Божията воля.

Това разбиране е ключът за подобряване на човешките взаимоотношения в един свят на разруха. То разкрива и причината за егоистичното използване на земните ресурси и безогледното замърсяване на въздуха и водата, водещо до все по-голямо влошаване на условията за живот. Приемането на библейската идея за естеството на човека дава единствената сигурност за едно добро бъдеще.

**Създаден, за да подражава на Бога.** Като човешки същества ние трябва да действаме подобно на Бога, тъй като сме били създадени подобни на Него. Макар че сме хора, а не божествени създания, ние трябва да отразяваме Създателя в рамките на нашите възможности. Четвъртата заповед ни призовава към това задължение: ние трябва да следваме примера на нашия Творец като работим шест дена в седмицата и почиваме в седмия (Исх. 20:8-11).

**Създаден с условно безсмъртие.** При Сътворението нашите първи родители получиха безсмъртие, но можеха да го притежават при условие, че бъдат послушни. Имайки достъп до дървото на живота, те щяха да живеят вечно. Единственият начин, по който можеха да загубят безсмъртието си, бе чрез престъпване на заповедта, забраняваща им да ядат от дървото за познание на доброто и злото. Непослушанието щеше да доведе до смърт (Бит. 2:17; срв. 3:22).

## ГРЕХОПАДЕНИЕТО

Макар че бяха създадени съвършени и по Божи образ, и поставени в една съвършена обстановка, Адам и Ева станаха грешници. Как стана тази така ужасна промяна?

**Произходът на греха.** Ако Бог бе създал един съвършен свят, как тогава грехът можа да се развие?

**1. Бог и произходът на греха.** Създателят Бог ли е автор на греха? Писанието посочва, че Божието естество е свято (Ис. 6:3) и че у Бога няма неправда. „Делата Му са съвършени, защото всичките Му пътища са прави. Бог на верността е и няма неправда в Него, справедлив и прав е Той" (Вт. 32:4). Писанието заявява: „Наистина Бог няма да извърши нечестие, нито Всемогъщият правосъдието ще извърне" (Йов 34:12). „Бог не се изкушава от зло и Той никого не изкушава" (Яков 1:13). „Бог мрази греха" (Пс. 5:4; 11:5). Първоначалното творение на Бога беше „твърде добро" (Бит. 1:31). Макар че не бе причина за греха, Той „стана причина за вечно спасение за всички, които Му са послушни" (Евр. 5:9).

**2. Авторът на греха.** Бог би предотвратил греха, създавайки един всемир от работи, които правят само това, за което са програмирани. Но Божиата любов изискваше Той да създаде същества, способни да отговорят свободно на Неговата любов, а такъв отговор е възможен само от страна на същества, притежаващи властта да избират.

Осигуряването на такъв вид свобода на творението означаваше, че Бог трябва да поеме риска някои от създадените същества да се отвърнат от Него. За съжаление Луцифер, едно високопоставено създание в ангелския свят, се възгордя (Ез. 28:17; срв. 1Тим. 3:6). Неудовлетворен от положението си в Божието управление (срв. Юда 6), той започна да се стреми към мястото на самия Бог (Ис. 14:12-14). При опита си да завладее всемира този паднал ангел пося семе на недоволство сред подобните му ангели и спечели мнозина от тях за съюзници. Последвалият небесен конфликт завърши с изхвърлянето на Луцифер, сега известен като Сатана, противник, и на неговите ангели от небето (Откр. 12:4,7-9; виж също глава 8).

**3. Произходът на греха в човешката раса.** Макар че бе изгонен от небето, Сатана реши да привлече и други към бунта срещу Божието управление. Вниманието му беше привлечено от новосъздадената човешка раса. Как можеше да подведе Адам и Ева към бунт? Те живееха в един съвършен свят, всичките им нужди бяха задоволени от техния Създател. Как можеха да проявят недоволство или недоверие към Този, Който бе източникът на тяхното щастие? Докладът за първия грях дава отговора.

При атаката си срещу първите човешки същества Сатана реши да ги изненада. Приближавайки се към Ева, когато тя бе близо до дървото за познание на доброто и злото, Сатана, под формата на змия, я запита относно Божиата забрана да ядат от това дърво. Когато Ева потвърди, че според Божиите думи ще умрат, ако ядат от дървото, Сатана оспори божествената забрана: „Никак няма да умрете“. Той възбуди любопитството ѝ, като намекна, че Бог се опитва да ѝ попречи да изпита едно чудесно ново преживяване - да бъде подобна на Бога (Бит. 3:4,5). И незабавно се появи съмнение в Божиите думи. Ева бе заслепена от големите възможности, които плодовете уж предлагали. Изкушението започна опустошителното си действие в нейния осветен ум. Вярата в Божиите думи бе заменена от вяра в думите на Сатана. Изведнъж тя си представи, че „дървото е добро за храна и че е приятно на очите, дърво желателно, за да дава знание.“ Недоволна от своето положение, Ева се поддаде на изкушението да стане като Бога. „Тя взе от плода му и яде. Даде и на мъжа си да яде с нея, та и той яде“ (Бит. 3:6).

Вярвайки повече на възприятията си, отколкото на Божиите думи, Ева прекрати зависимостта си от Бога, падна от високото си положение и потъна в греха. Ето защо падането на човешката раса се характеризира преди всичко със загубване на вярата в Бога и в Неговото слово. Това недоверие доведе до непослушание, което на свой ред доведе до нарушени взаимоотношения и накрая - до раздяла между Бога и човека.

**Влиянието на греха.** Какви бяха преките и дългосрочни последици от греха? Какво влияние оказа той върху човешкото естество? И каква е

възможността за унищожаване на греха и възстановяване естеството на човека?

**1. Непосредствените последици.** Първата последица от греха бе промяна в човешкото естество, повлияла на отношенията между самите хора, както и на отношенията с Бога. Новото забавно и отвращащо очите преживяване донесе на Адам и Ева само чувство на срам (Бит. 3:7). Вместо да станат равни на Бога, както Сатана бе обещал, те се уплашиха и се опитаха да се скрият (Бит. 3:8-10).

Когато Бог запита Адам и Ева за греха им, те вместо да признаят вината си, се опитаха да я прехвърлят. Адам каза: „Жената, която си ми дал за другарка, тя ми даде от дървото, та ядох“ (Бит. 3:12). Думите му намекваха, че и Ева, и косвено Бог бяха отговорни за греха му, което ясно показва как грехът бе разрушил връзката с неговата съпруга и неговия Създател. Ева на свой ред обвини змията (Бит.3:13).

Произтеклите ужасни последици разкриха сериозността на престъплението им. Бог прокле медуума на Сатана, змията, осъждайки я да се влачи по корема си като вечно напомняне за падението (Бит.3:14). На жената Бог каза: „Ще ти преумножа скръбта в бременността: със скръб ще раждаш чада и на мъжа ти ще бъде подчинено всяко твое желание, и той ще те владее“ (Бит. 3:16). А понеже Адам послуша жена си вместо Бога, земята бе прокълната да увеличи грижите и тежестта на труда му: „Проклетата да бъде земята поради тебе, със скръб ще се прехранваш от нея през всичките дни на живота си, тръни и бодили ще ти ражда и ти ще ядеш полската трева. С пот на лицето си ще ядеш хляб, докато се върнеш в земята, защото от нея си взет“ (Бит. 3:17-19).

Потвърждавайки отново непроменимостта на Своя закон и факта, че всеки грях води до сигурна смърт, Бог каза: „Пръст си и в пръстта ще се върнеш“ (Бит. 3:19). Той изпълни тази присъда, като изгони грешниците от Едемския дом, прекъсвайки пряката им връзка с Бога (Бит. 3:23, 24) и прекратявайки достъпа им до дървото на живота, източника на вечен живот. Така Адам и Ева станаха подвластни на смъртта (Бит. 3:22).

**2. Естеството на греха.** Много текстове в Писанието, включително самият доклад за грехопадението, дават ясно да се разбере, че грехът е морално зло - резултат от свободния морален избор на личността да наруши откритата Божия воля (Бит. 3:1-6; Римл. 1:18-22).

**а. Дефиницията за греха.** Библейските дефиниции за греха включват: „престъпването на закона“ (1Йоан. 3:4); действие от страна на някой, „който знае доброто, което трябва да върши, но не го върши“ (Яков 4:17); нещо „което не става от убеждение“ (Римл. 14:23). Едно широко, изчерпателно определение на греха е: „Всяко отклонение от известната Божия воля, представляващо или пренебрегване на това, което Той е наредил да се върши, или вършене на нещо, което Той определено е забранил“ (Адвентен библ. коментар).

Грехът не познава неутралност. Христос заявява: „Който не е с Мене, той е против Мене“ (Мат. 12:30). Липсата на вяра в Него е грях (Йоан

16:9). Грехът е абсолютен по своя характер, защото е бунт против Бога и Неговата воля. Всеки грях, малък или голям, води до присъдата „виновен“. Този, „който упаци целия закон, а съгреши в едно нещо, бива виновен във всичко“ (Яков 2:10).

**б. Грехът включва и мисли, и дела.** Често за греха се говори само като за конкретни и видими действия на закононарушение. Но Христос каза, че да се гневиш на някого е нарушение на шестата заповед от Декалога „Не убивай“ (Изх. 20:13) и че похотливите желаниа нарушават заповедта „Не прелюбодействай“ (Изх. 20:14). Ето защо грехът включва не само явно непослушание чрез действия, но също помисли и желаниа.

**в. Грех и вина.** Грехът произвежда вина. От библейска гледна точка вина означава, че този, който е извършил грях, подлежи на наказание. И тъй като всички са грешници, целият свят е „под съдбата на Бога“ (Римл. 3:19).

Ако не се вземат мерки, вината опустошава физическите, умствените и духовните способности. И в крайна сметка, ако не се прекрати, тя води до смърт - защото „заплатата на греха е смърт“ (Римл. 6:23).

Противоотрова срещу вината е прощението (Мат. 6:12), което води до чиста съвест и мир на съзнанието. Бог желае да дари това прощение на покаяните грешници. Ето Христовият благодатен призив към всички обременени от греха и обхванати от чувство за вина: „Дойдете при Мене всички, които се трудите и сте обременени, и Аз ще ви успокоя“ (Мат. 11:28).

**г. Управляващият център на греха.** Центърът на греха е това, което Библията нарича „сърце“, т.е. това, което ние познаваме като ум. От сърцето са „изворите на живота“ (Пр. 4:23). Христос разкрива, че именно човешките помисли биват опетнени, „защото от сърцето произхождат зли помисли, убийства, прелюбодейства, блудства, кражби, лъжесвидетелства, хули“ (Мат. 15:19). Именно чрез сърцето се повлиява цялата личност - интелект, воля, чувства, емоции и тяло. Тъй като сърцето е „измамливо повече от всичко и е страшно болно“ (Ер. 17:9), човешкото естество е описано като покварено, изродено и изцяло грешно.

**з. Влиянието на греха върху човечеството.** Някои вероятно имат чувството, че смъртната присъда е твърде тежко наказание за яденето на забранения плод. Но сериозността на прегрешението може да бъде преценена само в светлината на последиците на Адамовия грях за човешката раса. Първородният син на Адам и Ева извърши убийство. Потомците им скоро нарушиха светостта на брака, практикувайки многобрачие, и не след дълго пороци и насилие изпълниха земята (Бит. 4:8, 23; 6:1-5; 11-13). Никой не обърна внимание на Божиите призиви за покаяние и промяна и само осем души бяха спасени от водите на потопа; който унищожил непокаяните. Историята на човешката раса след потопа, с малки изключения, е доклад за делата на грешното човешко естество.



**а. Цялото човечество е грешно.** Историята разкрива, че потомците на Адам споделят неговото грешно естество. Давид каза в молитва: „Пред Тебе няма да се оправдае ни един жив човек" (Пс. 143:2; срв. 14:3). „Няма човек, който да не греши" (3Царе8:46). „Кой може да каже: „Очистих сърцето си, чист съм от греховете си" - пита Соломон (Пр. 20:9). „Наистина няма праведен човек на земята, който да струва добро и да не греши" (Екл. 7:20). Новият Завет заявява също толкова ясно, че „всички съгрешиха и не заслужават да се прославят от Бога" и че „ако речем, че нямаме грях, лъжем себе си и истината не е в нас" (1Йоан. 1:8).

**б. Дали грешното естество се наследява или се придобива?** Павел казва: „В Адам всички умират (1Кор. 15:22). На друго място той отбелязва: „Чрез един човек грехът влезе в света и чрез греха в смъртта, и по този начин смъртта мина във всичките човечи, понеже всички съгрешиха „ (Римл. 5:12).

Покварата на човешкото сърце повлиява на цялата личност. В тази светлина Йов възкликва: „Кой може да извади чисто от нечисто? Никой" (Йов 14:4). Давид казва: „Ето, родих се в нечестие и в грях ме зачна майка ми" (Пс. 51:5). А Павел заявява, че „копнежът на плътта е враждебен на Бога, понеже не се покорява на Божия закон, нито пък може. И тия, които са плътски, не могат да угодят на Бога" (Римл. 8:7,8). Преди обръщането, посочва той, вярващите са били „по естество изложени на гнева", точно както останалата част от човечеството (Еф. 2:3).

Макар че като деца ние придобиваме грешно поведение чрез имитиране на възрастните, горните текстове показват, че наследяваме основното си грешно естество. Универсалното грешно естество на човечеството е доказателство, че по природа ние клоним към злото, а не към доброто.

**в. Изкореняване на грешното поведение.** Доколко хората успяват да отстранят греха от своя личен и обществен живот?

Всеки опит да се постигне праведен живот чрез собствената сила на човека е обречен. Христос каза, че който е съгрешил, е „роб на греха". Само божествената сила може да ни освободи от това робство. Но Христос ни увери: „Ако Синът ви освободи, ще бъдете наистина свободни" (Йоан 8:36). Можете да имате правда, каза Той, само ако „пребъдвате в Мене", защото „без Мене не можете да сторите нищо" (Йоан 15:4,5).

Дори апостол Павел не успя сам да постигне праведен живот. Той знаеше свършения стандарт на Божия закон, но не бе в състояние да го постигне. Отчитайки усилията си, той каза: „Не разбирам собствените си деяния. Защото не върша това, което искам, но онова, което мразя... Не върша доброто, което искам, но злото, което не искам, него върша". Тогава посочи влиянието на греха в своя живот: „Сега, ако върша това, което не искам, то не аз го върша, но грехът, който живее в мен." Въпреки своите неуспехи той се прекланяше пред Божия свършен стандарт: „Аз се наслаждавам в Божия закон в моята най-дълбока същност, но в членовете си виждам друг закон, водещ война със закона на разума ми и правещ ме пленник на закона на греха, който обитава в членовете ми. Окаян аз човек! Кой ще ме освободи от това тяло на смъртта?" (Римл. 7:15,19,20,22-24).

Накрая Павел призна, че му е необходима божествена сила, за да побеждава. Чрез Христос той отхвърли плътския живот и започна нов живот според Духа (Римл. 7:25; 8:1).

Този нов живот в Духа е преобразяващият Божи дар. Чрез божествената благодат ние, които сме „мъртви в своите престъпления и грехове“, ставаме победители (Еф. 2:1,3, 8-10). Духовното новорождение така преобразява живота (Йоан 1:13; 3:5), че можем да говорим за ново създание - "старото премина" и „всичко стана ново" (2Кор. 5:17). Новият живот обаче не изключва риска за съгрешаване (1Йоан 2:1).

**4. Еволюцията и човешкото падение.** Още от Сътворението Сатана е обърквал мнозина, отслабвайки доверието им в доклада на Писанието за произхода на човешката раса и грехопадението на човека. Човек може да нарече еволюцията „естественото“ гледище на човечеството. Тя допуска, че животът е започнал случайно и по пътя на дълъг еволюционен процес човекът е възникнал от по-низшите форми на живот. Чрез оцеляване на най-приспособените хората достигнали до съвременното си състояние. Макар и далеч от върха на възможностите си, те все повече се развиват.

Умножават се християните, приемащи теистичната еволюция, според която Бог е използвал еволюцията за осъществяване на творческото Си дело, описано в Битие. Приемашите тази теистична еволюция отхвърлят първите глави на Битие като алегория или мит.

**а. Библейското гледище за човека и еволюцията.** Християните, приемащи божественото Сътворение, са загрижени за влиянието на еволюционната теория върху християнската вяра. Джеймс Орн писа: „Християнството не се посреща днес с откъслечни атаки срещу доктрините му,... а чрез едно добре формулирано контрагледище за света, с претенции за научна обоснованост, умело построено и защитавано, но чиито основни идеи рушат корените на християнската система.“

Библията отхвърля алегоричното или митично обяснение на Битие. Самите библейски писатели приемат Битие 1-11 за буквална история. Адам, Ева, змията и Сатана се възприемат като исторически участници в драмата на великата борба (виж Йов 31:33; Екл. 7:29; Мат. 19:4,5; Йоан 8:44; Римл. 5:12,18,19; 2Кор. 11:3; 1Тим. 2:14; Откр. 12:9).

Еволюцията е в противоречие с основите на християнството. Както Леонард Вердуин казва: „Вместо историята за едно „падение“ дойде историята за едно издигане“. Християнството и еволюцията са диаметрално противоположни. Или е вярно, че първите ни родители са били създадени по Божи образ и са преживели грехопадение, или не е вярно. Ако не е вярно, тогава защо да бъдеш християнин?

Най-вече Голгота оспорва еволюцията. Ако не е имало грехопадение, защо би било необходимо Бог да умира заради нас? Не само смъртта изобщо, но Христовата смърт за нас оповестява, че човечеството не е „в ред“. Оставени на самите себе си, ние бихме продължили да деградираме до пълно унищожаване на човешката раса.

Надеждата ни е в Човека, който увисна на кръста. Само Неговата смърт

открива възможност за един по-добър и по-смислен живот, който няма да има край. Голгота явно сочи, че се нуждаем от заместник, който да ни освободи.

**в. Въплъщението и еволюцията.** Може би на въпроса „Сътворение или еволюция“ е най-добре да се отговори, като се погледне Сътворението на човека от гледна точка на въплъщението. Въвеждайки втория Адам - Христос в историята, Бог действаше творчески. Ако е успял да извърши това велико чудо, то не подлежи на съмнение способността Му да създаде първия Адам.

**г. Достигнал ли е човекът своята зрелост?** Често еволюционистите посочват огромния научен напредък в последните няколко века като доказателство, че човекът изглежда вече е господар на собствената си съдба. След като науката задоволява всичките му потребности, при положение, че има достатъчно време, човек би могъл да разреши всички световни проблеми.

Но спасителната роля на техниката се посреща с нарастващ скептицизъм, защото тя тласна планетата до ръба на унищожението. Човечеството съвсем не успя да овладее и да контролира грешното сърце. В резултат на това целият научен прогрес направи света само по-опасен.

Все повече философии на nihilизъм и отчаяние изглеждат правдоподобни. Сентенцията на Алезандър Поуп „надеждата никога не умира в човешките гърди“ звучи без съдържание днес. Йов има по-добро разбиране за действителността - времето минава неумолимо „ден след ден без надежда“ (Йов 7:6; Библия на Лутер). Светът на човека е в упадък. Някой трябваше да дойде отвъд човешката история, да я овладее и да вложи в нея чувство за реалност.

**Лъчи на надежда.** Колко голям бе грехът на човечеството? На кръста хората убиха своя Създател - това бе истинско отцеубийство. Но Бог не изостави човечеството без надежда.

Давид разсъждаваше върху положението на човешката раса при Сътворението. В началото, впечатлен от необятността на всемира, той счете човека за незначителен. След това осъзна истинското положение на човечеството. И говорейки за настоящата връзка на човека с Бога, той каза: „Ти си го направил само малко по-долен от ангелите и със слава и чест си го увенчал. Поставил си го господар над делата на ръцете Си“ (Пс. 8:5,6; срв. Евр. 2:7).

Въпреки падението, останало е някакво чувство за човешко достойнство. Макар и помрачено, божественото подобие не е напълно заличено. Макар и паднал, покварен, грешен, човекът е все още Божи представител на земята. Неговото естество съвсем не е божествено, но все пак той заема достойно място като Божи стопанин на създадената земя. Давид отвърна с хваление и благодарност, когато осъзна това: „Йеова, Господи наш, колко е превъзходно Твоето име по цялата земя!“ (Пс. 8:9).

**Заветът на благодатта.** Чрез прегрешението първата двойка хора станаха грешни. Неспособни повече да противостоят на Сатана, можеха ли те някога да бъдат свободни, или да бъдат оставени да загинат? Имаше ли някаква надежда?

**Заветът, даден при грехопадението.** Преди да произнесе наказанието за греха на падналата двойка, Бог им даде надежда чрез завета на благодатта. Той каза: "Ще поставя и вражда между тебе (Сатана) и жената, и между твоето потомство и нейното потомство: то ще ти нарани главата, а ти ще му нараниш петата" (Бит. 3:15).

Божията вест донесе насърчение като обяви, че макар Сатана да е довел човечеството под злото си влияние, в крайна сметка Той ще бъде сразен. Заветът бе направен между Бог и човечеството. Първо Бог обеща чрез благодатта Си защита срещу греха. Той щеше да създаде омраза между змията и жената, между последователите на Сатана и Божия народ. Това щеше да подрони връзката между човека и Сатана и да открие пътя за подновени отношения с Бога. През вековете войната между Божията църква и Сатана щеше да продължи. Конфликтът щеше да достигне кулминацията си при смъртта на Исус Христос, Който бе пророкуваното Семе на жената. На Голгота Сатана бе победен. Макар и Семето на жената да бе наранено, авторът на злото беше сразен.

Всички, които приемат Божията благодатна покана, ще познаят враждата срещу греха, която ще им осигури успех в битката със Сатана. Чрез вяра те ще споделят победата на Спасителя на Голгота.

**Заветът, установен преди Сътворението.** Заветът на благодат не бе разработен след грехопадението. Писанията разкриват, че още преди Сътворението Триединството склочи завет помежду Си за спасение на човешката раса, ако тя падне в грях. Павел казва, че Бог „ни е избрал в Него (Христос) преди създанието на света, да бъдем свети и без недостатък пред Него в любов, като ни е предопределил да му бъдем осиновени чрез Исус Христос, по благоволенieto на своята воля, за похвала на славната си благодат" (Еф. 1:4-6; срв. 2Тим. 1:9). Петър казва за Христовата умиловителна жертва: „Той наистина беше предопределен преди създанието на света" (1Петр. 1:20).

Заветът бе положен на непоклатими основи: обещанието и клетвата на самия Бог (Евр. 6:18). Исус Христос бе гарантът на завета (Евр. 7:22). Гарант е този, който поема всякакви дългове или задължения в случай на неизпълнение на задължение от страна на друго лице. Ролята на Христос като гарант означаваше, че ако човечеството падне в грях, Той щеше да понесе наказанието. Той щеше да плати цената за изкупление на човека, Той щеше да направи умиловително за техния грях, Той щеше да задоволи изискванията на нарушения Божи закон - Никое човешко същество или ангел не можеше да поеме тази отговорност. Само Христос, Създателят, главният представител на расата, можеше да я понесе (Римл. 5:12-21; 1Кор. 15:22).

Божият Син не е само гарант на завета, но и неговият посредник или изпълнител. Той описа мисията Си като въплътен Човешки Син и разкри

тази страна на дейността Си: „Защото слязох от небето не Моята воля да върша, а волята на Тогова, който ме е пратил" (Йоан 6:38; срв. 5:30,43). Волята на Отца е „всеки, който види Сина и повярва в Него, да има вечен живот" (Йоан 6:40). „А това е вечен живот - каза той - да познаят Тебе, единия истинен Бог и Исуса Христа, Когото Си изпратил" (Йоан 17:3). В края на мисията Си той свидетелства, че е изпълнил от Своя страна поръчението на Отца: „Аз Те прославих на земята като свърших делото, което Ти ми даде да върша" (Йоан 17:4).

На кръста Христос изпълни Своя обет да бъде гарант на човечеството. Неговият вик „Свърши се" (Йоан 19:30) отбеляза изпълнението на мисията Му. Със собствения Си живот Той плати наказанието за нарушения Божия закон, гарантирайки спасение на покаялата се човешка раса. В този момент Христовата кръв потвърди завета на благодат. Чрез вяра в Неговата умилостивяваща кръв покаяните грешници щяха да бъдат приети като Божии синове и дъщери, ставайки по този начин наследници на вечен живот.

Този завет на благодат показва Божията безгранична любов към човечеството. Установен преди Сътворението, той бе разкрит на човека след грехопадението. По това време, в един особен смисъл, Бог и човечеството станаха съдружници.

**Подновяване на завета.** За съжаление човечеството отхвърли този велик завет на благодат както преди потопа, така и след това (Бит. 6:1-8; 11:1-9). Тогавашно Бог отново предложи завета и го поднови чрез Авраам: „В твоето потомство ще се благославят всичките народи на земята, защото си послушал гласа Ми" (Бит. 22:18; срв. 12:3; 18:18).

Писанието подчертава верността на Авраам към условията на завета. Авраам повярва в Бога и Той „му вмени това за правда" (Бит. 15:6). Участието на Авраам във вземане на благословенията бе основано на Божията милост и зависеше от неговото послушание. Това разкрива, че заветът издига авторитета на Божия закон (Бит. 17:1; 26:5).

Вярата на Авраам беше от такъв характер, че той бе наречен „баща на всички вярващи" (Римл. 4:11). Той е Божият модел за правда чрез вяра, изразяваща се в послушание (Римл. 4:2,3; Яков 2:23,24). Заветът на благодат не дари веднага благословенията на Авраамовите естествени наследници. Той бе за ония, които следват Авраамовия пример на вяра. „Тия, които упражняват вяра, те са Авраамови чада" (Гал. 3:7). Всеки човек на земята може да изпита обещанията на завета за спасение, като отговори на условието: „И ако сте Христови, то сте Авраамово потомство, наследници по обещание" (Гал. 3:29). От Божия страна Синайският завет (наричан също първи завет) беше подновяване на Авраамовия завет на благодат (Евр. 9:1). Но Израил го изврати в един завет на дела (Гал. 4:22-31).

**Новият Завет.** По-късни текстове в Писанието говорят за „един нов или по-добър завет". Но това е така не защото вечният завет беше променен, а защото: 1) чрез измяна на Израил вечният Божия закон бе превърнат в една система от дела; 2) той бе свързан с ново откровение на Божията

любов чрез въплъщението на Исус Христос, Неговия живот, смърт, възкресение и посредническа служба (срв. Евр. 8:6-13); 3) именно на кръста той бе потвърден чрез Христовата кръв (Дан. 9:27; Лука 22:20; Римл. 15:8; Евр. 9:11-22).

Това, което този завет предлага на приемащите го, е нещо велико. Чрез Божията благодат той им предлага прощението на греховете. Предлага им написване на десетте Божии заповеди в сърцето чрез дейността на Светия Дух и възстановяване на покаяните грешници в образа на техния Създател (Ер. 31:33). Опитността на Новия Завет, на новородението, носи Христовата правда и оправданието чрез вяра.

Подновяването на сърцето, което става чрез Новия Завет, преобразява хората така, че да принасят плодове на Духа: „любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милосърдие, вяност, кротост, себеобуздание“ (Гал. 5:22, 23). Чрез силата на Христовата спасителна благодат те могат да ходят, както Христос ходеше, като всекидневно се радват на нещата, които са угодни на Бога (Йоан 8:29). Единствената надежда за падналото човечество е да приеме Божия завет на благодат. Чрез вяра в Исус Христос можем да изпитаме тази връзка, която ни осигурява осиновяване като Божии чада и наследници заедно с Христос на Неговото царство.

## **Доктрината за спасението**

### Адвентистите от седмия ден вярват...

*Цялото човечество сега е въвлечено в една велика борба между Христос и Сатана относно характера на Бога, Неговия закон и властта Му над всемира. Този конфликт започна в небето, когато едно творение, надарено със свобода на избора, обзето от желание за себевъздигане, стана Сатана, противник на Бога, и поведе в бунт част от ангелите. Той въведе бунтовнически дух в този свят, въвличайки Адам и Ева в грях. Този грях доведе до изкривяване на Божия образ в човека, до объркване в създадения свят и унищожение по времето на световния потоп. Наблюдаван от целия всемир, този свят стана арена за конфликта на всемира, в края на който Бог на любовта ще докаже Своята правда. За да помогне на народа Си в тази борба, Христос изпраща Светия Дух и верните Си ангели да го ръководят, закрилят и пазят по пътя към спасението.*



## Глава 8

# Великата борба

**П**исанието представя една всемирна битка между доброто и злото, Бог и Сатана. Разбирането за тази битка, обхванала цялата вселена, помага да се отговори на въпроса „Защо Исус дойде на тази планета?“

**Космическият мащаб на борбата.** Тази тайна на тайните - конфликтът между доброто и злото - започна в небето. Как стана възможно грехът да се зароди в една съвършена обстановка?

Ангелите, по-висш род от човешкия (Пс. 8:5), бяха създадени да се наслаждават на непосредствено общение с Бога (Откр. 1:1; 3:5; 5:11). Притежаващи по-висша сила и послушни на Божието слово (Пс. 103:20), те действат като слуги или „служебни духове“ (Евр. 1:14). Макар че са невидими, понякога те се явяват в човешки облик (Бит. 18,19; Евр. 13:2). Точно чрез такова ангелско същество грехът бе въведен във всемира.

**Произходът на великата борба.** Използвайки царете на Тир и Вавилон като алегии за Луцифер, Писанието разкри как е започнало това космическо противоречие. „Луцифер, син на зората“, херувимът, помазан да осенява, се намираше в Божието присъствие (Ис. 14:12; Ез. 28:14). Писанието казва: „Ти си печат на съвършенство, пълен с мъдрост и съвършен по хубост... Ти бе съвършен в постъпките си от деня, когато бе създаден, додето се намери беззаконие в тебе“ (Ез. 28:12, 15).

Макар че възникването на греха е необяснимо и неоправдано, неговите корени могат да бъдат открити в гордостта на Луцифер: „Сърцето ти се надигна поради хубостта ти, ти разврати мъдростта си поради блясъка си“ (Ез. 28:17). Луцифер отказа да се задоволи с издигнатото положение, което Създателят Му беше дал. Изпълнен с егоизъм, той се полакоми за равенство със самия Бог: „А ти думаше в сърцето си: Ще възляза на небесата, ще възвиша престола си над Божиите звезди... Ще бъда подобен на Всевишния“ (Ис. 14:12-14). Но макар че желяеше мястото на Бога, той не желяеше да има Неговия характер. Ламтеше за Божията власт, но не и за Неговата любов. Бунтът на Луцифер срещу управлението на Бога беше първата стъпка в неговото преобразяване в Сатана, „противник“. Тайните действия на Сатана заслепиха много от ангелите за Божията любов. Получилото се недоволство и невярност към Божието управление нарастваше, докато една трета от ангелското войнство се присъедини към неговия бунт (Откр. 12:4). Спокойствието на Божието царство бе разклатено и „стана война на небесата“ (Откр. 12:7). Небесната война

завърши със свалянето на Сатана, описан като големия змей, староремнената змия и дявол. На земята „свалени бидоха и ангелите му заедно с него“ (Откр. 12:9).

**Как бяха въвлечени човешките същества?** След изгонването Му от небесата Сатана разпространи бунта на нашата земя. Маскиран като говореща змия, той използва същите аргументи, които бяха довели до неговото падение и успешно подрони доверието на Адам и Ева в техния Създател (Бит. 3:5). Сатана възбуди недоволство у Ева за определеното ѝ положение. Заслепена от перспективата да бъде равна с Бога, тя повярва в думите на изкушителя - и се усъмни в Божиите. Престъпвайки Божията заповед, тя яде от плода и накара съпруга си да направи същото, като повярва в думите на змията вместо в тези на Създателя. Те измениха на доверието и лоялността си към Бога. Резултатът беше, че семената на конфликта, започнал в небето, бяха посети и на планетата Земя (виж Бит. 3). Съблазнявайки нашите първи родители да съгрешат, Сатана ловко изтръгна от тях властта им над земята. Претендирайки, че е „князът на този свят“, Сатана отправи предизвикателство към Бога, към Неговото управление и към мира на цялата вселена от новата си главна квартира - планетата Земя.

**Влиянието на конфликта върху човешката раса.** Отражението на борбата между Христос и Сатана скоро стана очевидно, когато грехът изкриви Божия образ в човека. Макар че Бог предложи Своя завет на благодат на човешкия род чрез Адам и Ева (Бит. 3:15; виж глава 7 на тази книга), техният първороден син Каин уби своя брат (Бит. 4:8). Злото продължи да се умножава, докато изпълнен с мъка, Бог трябваше да каже за човека, „че всичко, което мислите на сърцето му въображаваха, беше постоянно само зло“ (Бит. 6:5).

Бог използва повсеместен потоп, за да пречисти света от непокаяните му обитатели и да даде на човешкия род ново начало (Бит. 7:17-20). Но не след дълго потомците на верния Ной се отделиха от Божия завет. Макар че Бог обеща никога вече да не унищожава цялата земя с потоп, те нагло демонстрираха неверието си в Него, като издигнаха Вавилонската кула, опитвайки се да достигнат небесата и по този начин да си осигурят средство за прибежище от някакъв следващ потоп. Този път Бог потуши бунта на човеците, разбърквайки езика им (Бит. 9:1,11; гл. 11).

След известно време, когато светът се намираше в почти пълно отстъпление, Бог продължи завета си с Авраам. Чрез Авраам Той възнамеряваше да благослови всичките народи по света (Бит. 12:1-3; 22:15-18). Следващите поколения на Авраамовите потомци обаче се оказаха неверни към Божия благодатен завет. Впримчени в грях, те помагаха на Сатана да постигне целта си във великата борба, разпъвайки Автора и Гаранта на завета - Исус Христос.

**Земята - бойно поле на всемира.** Докладът в книгата на Йов за един космически съвет, включил представители от различни части на веселената, дава допълнителни данни за великия конфликт. Докладът започва:

А един ден, като дойдоха Божиите синове да се представят пред Господа, между тях дойде и Сатана. И Господ му рече: „Отде идеш?" А Сатана в отговор на Господа каза: „От обикаляне земята и от ходене насам натам по нея" (Йов 1:6,7; ср. 2:1-7).

След това Господ рече: „Погледни Йов. Той вярно съблюдава закона Ми. Той е съвършен!" (виж Йов 1:8).

Когато Сатана отвърна: „Да, той е съвършен, защото има сметка да Ти служи. Не го ли закриляш?", Христос отговори, че Му разрешава да изпита Йов по всякакъв начин, само да не отнема живота му (виж Йов 1:9-2:7). Космическата перспектива, описана в книгата Йов, е силно доказателство за великия конфликт между Христос и Сатана. Нашата планета е сцената, на която се разыгрва драматичната битка между добро и зло. Както казва Писанието: „Станахме показ на света, на ангели и на човечи" (1 Кор. 4:9).

Грехът прекъсна връзката между Бога и човека, а „каквото не е от вяра, е грях" (Римл. 14:23). Нарушаването на Божиите заповеди е непосредствен резултат от липсата на вяра, доказателство за една нарушена връзка. Чрез плана за спасение Бог на свой ред възнамерява да възстанови вярата в Създателя, водеща до връзка на любов, която се проявява чрез послушание. Както отбеляза Христос, любовта води към послушание (Йоан 14:15).

В нашата епоха на беззаконие границите между редно и нередно са заличени, нечестият се възхвалява, подкупничеството е начин на съществуване, измяната се шири навсякъде и договорите, както международни, така и лични, не се спазват. Наша привилегия е да погледнем отвъд нашия отчаян свят към един обичащ ни всемогъщ Бог. Този по-широк поглед ни разкрива важността на жертвата, принесена от нашия Спасител, за да се сложи край на този всемирен конфликт.

## КОСМИЧЕСКИЯТ ВЪПРОС

Каква е същността на тази борба на живот и смърт?

**Божие управление и закон.** Божият морален закон е точно толкова нужен за съществуването на Неговия всемир, колкото и физическите закони, които го поддържат. Грехът е „престъпване на закона" (1Йоан. 3:4) или „беззаконие", както сочи гръцката дума „аномия". Беззаконието произтича от отхвърлянето на Бога и на Неговото управление.

Вместо да признае вината си за беззаконието в света, Сатана отправя обвинение към Бога. Той казва, че Божият закон е деспотичен и ограничава свободата на индивида. Освен това Сатана обвинява Бога, че тъй като е невъзможно да се спазва законът, Той бил насочен срещу интересите на сътворените същества. Чрез постоянно и коварно подриване на закона Сатана се опитва да отхвърли Божието управление и дори самия Бог.

**Христос и въпросът за послушанието.** Изкушенията, с които се сблъска Христос по време на земната Си служба, разкриха сериозността на борбата за послушание и подчинение на Божията воля. Посрещайки тези изку-

шения, които Го подготвиха да бъде „милостив и верен Първосвещеник" (Евр. 2:17), Той се среща в единоборство с един смъртен враг. В пустинята, след като Христос бе постил 40 дни, Сатана Го изкуши да превърне камъните в хляб, за да докаже, че наистина е Божи Син (Мат. 4:3). Както бе подмамил Ева да се усъмни в Божиите думи в Едем, така и сега Сатана се опита да създаде у Христос съмнение във валидността на това, което Бог беше изговорил при кръщението Му: „Това е Моят възлюблен Син, в Когото е Моето благоволение" (Мат. 3:17). Ако Христос беше поел нещата в Свои ръце, правейки от камъните хляб, за да докаже, че е Божи Син, Той, подобно на Ева, щеше да прояви липса на доверие в Бога. И мисията Му щеше да завърши с неуспех.

Но най-висшето предимство на Христос беше в това, че Той живееше според Словото на Отца Си. Въпреки че бе много гладен, отговори на сатанинското изкушение с думите: „Не само с хляб ще живее човек, но с всяко слово, което излиза от Божиите уста" (Мат. 4:4).

При друг опит да победи Христос, Сатана Му показа в панорамна гледка всички световни царства, обещавайки: „Всичко това ще ти дам, ако паднеш да ми се поклониш" (Мат. 4:9). Той намекна, че така Христос би могъл да си възвърне света, изпълнявайки мисията Си, без да изтърпява агонията на Голгота. Без никакво колебание и напълно верен на Бога, Исус заповяда: „Махни се, Сатано!". Тогава, използвайки Писанието, най-мощното оръжие в тази велика борба, Той каза: „На Господа твоя Бог да се покланяш и само Нему да служиш" (Мат. 4:10). Думите Му сложиха край на битката. Запазвайки пълната Си зависимост от Отца, Христос срази Сатана.

**Откритият конфликт на Голгота.** Този космически конфликт достигна кулминацията си на Голгота. Сатана напрегна усилия да осуети мисията на Исус, когато наближи времето за нейното завършване. Той има особен успех, като използва религиозните водачи, съвременници на Исус, чиято завист поради Христовата популярност създаде толкова проблеми, че Той трябваше да завърши обществената Си служба (Йоан 11:45-54). Предаден от един Свой ученик по лъжливи показания, Исус беше арестуван, съден и осъден на смърт (Мат. 26:14-16; Йоан 19:7). Абсолютно покорен на волята на Отца Си, Синът остана верен до смърт.

Благословенията от живота и смъртта на Христос се простират отвъд ограничения свят на човешкия род. Говорейки за кръста, Той каза: „Сега князът на този свят (Сатана) ще бъде изхвърлен вън" (Йоан 12:31).

Космическият конфликт достигна до своята връхна точка на кръста. Любовта и вярното послушание на Христос, показани пред лицето на сатанинската жестокост, разклатиха позицията на княза Сатана, потвърждавайки окончателното му унищожение.

**Спор върху истината, която е в Исус.** Днес великата борба, разгоряла се около Христовия авторитет, обхваща не само Неговия закон, но и Неговото Слово - Писанията. Разработени са различни подходи за обяснение на Библията, които оставят малко или никакво място за божествено откровение. Писанието се третира като всеки друг древен документ и се ана-

лизира със същите критични методи. Нарастващ брой християни, включително и теолози, не гледат вече на Писанията като на Слово Божие, непогрешимо откровение на Неговата воля. В резултат на това стигат до съмнение в библейското становище за личността на Исус Христос, в Неговото естество, раждане от девица, а чудесата и възкресението Му се подлагат на продължителни обсъждания.

**Най-важният въпрос.** Когато Христос запита: „Според както казват хората, Човешкият Син кой е?“, апостолите отговориха: „Едни казват, че е Йоан Кръстител, други пък - Илия, а други - Еремия или един от пророците“ (Мат. 16:13,14). С други думи, повечето от съвременниците Му Го считаха за обикновен човек. Писанието продължава доклада: Исус запита дванадесетте Си ученика: „Но според както вие казвате, кой съм аз?“ А Симон Петър в отговор рече: „Ти си Помазаникът, Синът на живия Бог“. Исус в отговор му каза: „Блажен си, Симоне, сине Йонов, защото плът и кръв не са ти открили това, но Отец Ми, който е на небесата“ (Мат. 16:15-17).

Днес всеки се сблъсква със същия въпрос, който Христос зададе на апостолите Си. Това е въпрос на живот и смърт и отговорът на всеки човек зависи от вярата му в свидетелството на Божието слово.

**Центърът на библейските доктрини.** Христос е центърът на Писанията. Бог ни кани да разберем истината, която е в Исус (Еф. 4:21), защото Той е истината (Йоан 14:6). Един от сатанинските похвати в космическия конфликт е да убеди хората, че могат да разберат истината и без Исус. Така се предлагат няколко центъра на истината, поотделно или в комбинация: 1) човекът, 2) природата или наблюдаемият вселенски мир, 3) Писанията и 4) църквата.

Всички те имат своя определена роля при разкриване на истината, но Писанието представя Христос като Създател на всяко едно от тях. Всички те намират истинския си смисъл само в Този, от когото произхождат. Да се отделят Библейските доктрини от Него би довело до погрешно разбиране на „пътя, истината и живота“ (Йоан 14:6). Да се предлагат други центрове на истината вместо Христос - това е в унисон с естеството и целите на антихриста. (На оригинален гръцки „антихрист“ може да означава не само „против“ Христос, но и „на мястото на“ Христос). Замествайки Христос с някакъв друг център на църковните доктрини, Сатана постига своята цел да насочи вниманието настрана от Този, Който е единствената надежда на човечеството.

**Функцията на християнската теология.** Космическият обхват на конфликта разкрива опита на Сатана да отстрани Христос от мястото, което Му се полага по право както във вселената, така и в истината. Теологията, която по определение е изследване на Бога и на Неговата връзка със създанията Му, трябва да разкрие всички доктрини в светлината на Христос. Задължението на християнската теология е да вдъхне доверие в авторитета на Словото Божие и да отстрани всеки друг център на истината, предложен вместо Христос. Само така истинската християнска теология

служи добре на църквата, защото тя стига до корените на великия конфликт, излага ги и ги свързва с единствения неоспорим аргумент - Христос, както е разкрит в Писанията. В тази светлина Бог може да използва теологията като ефикасно средство, с чиято помощ човечеството може да се противопоставя на сатанинските усилия на земята.

### ВАЖНОСТТА НА ДОКТРИНАТА

Доктрината за великия конфликт разкрива страшната битка, разтърсваща всеки, роден на този свят. Тя всъщност засяга всяко кътче на вселената. Писанието казва: „Защото нашата борба не е срещу кръв и плът, но срещу началствата, срещу властите, срещу всесветските управители на тая тъмнота, срещу духовните сили на нечестията в небесните места" (Еф. 6:12).

**Доктрината създава готовност и будност.** Разбирането на тази доктрина убеждава човека, че е необходимо да се бори със злото. Успехът е възможен само чрез упование в Исус Христос, Военачалникът на воинствата, „могъщият и силният, Господ, силният на бой" (Пс. 24:8). Както каза ап. Павел, приемането на Христовата стратегия за оцеляване обръща вниманието на „Божието всеоръжие, за да можете да противостоите в злия ден и като надвиете над всичко, да устоите. Стойте, прочее, препасани с истината през кръста си и облечени в правдата за бронен нагръдник, и с нозете си обути с готовност чрез благовестието на мира. А освен всичко това, вземете си вярата за щит, с който ще можете да угасите всичките огнени стрели на нечестивия. Вземете тоже за шлем спасението и меча на Духа, който е Божието слово, молеши се в Духа на всяко време с всякаква молитва и молба, бидейки бодри в това, с неуморно постоянство и моление за всичките светии" (Еф. 6:13-18). Каква привилегия е за истинските християни да живеят с търпение, вяроност и готовност във всяко време, за да посрещнат конфликта (Откр. 14:12), изпявайки постоянната си зависимост от Този, който ни е направил „повече от победители" (Римл. 8:37).

**Доктрината обяснява тайната на страданието.** Злото не произлезе от Бога. Този, Който „възлюбил правдата и намрази беззаконието" (Евр. 1:9), не е виновен за страданието на света. Сатана, един паднал ангел, носи отговорността за жестокостта и страданието. Ние по-лесно можем да разберем грабежите, убийствата, погребенията, престъпленията и нещастните случаи, когато ги видим в рамката на великата борба. Кръстът свидетелства както за унищожителната сила на греха, така и за дълбочините на Божията любов към грешниците. Така темата за великата борба ни учи да мразим греха и да обичаме грешника.

**Доктрината представя настоящата грижа на Христос за света.** След завръщането Си в небесата Христос не остави Своите чада самотни. С голямо състрадание Той ни осигури всякаква възможна помощ в битката срещу злото. Светият Дух бе изпратен да запълни мястото на Христос и да бъде наш постоянен спътник до завръщането Му (Йоан 14:16; срв. Мат.

28:20). На ангелите също бе възложено да се включат в спасителното Му дело (Евр. (1:14). Нашата победа е осигурена. Можем да имаме надежда и с кураж да посрещнем бъдещето, което е във властта на нашия Господ. Устните ни могат да мълвят хвала поради Неговото спасително дело.

***Доктрината разкрива всемирното значение на кръста.*** Спасението на човечеството бе смисълът на Христовата служба и смърт, защото Той дойде да даде живота Си за опрощение на нашите грехове. С това Свое дело Исус оправда характера на Своя Отец, Неговия закон и управление, срещу които Сатана отправи клевети.

Христовият живот доказа Божията справедливост и доброта и разкри, че Божият закон и Неговото управление са безпристрастни. Христос разкри безмислието на сатанинската атака срещу Бога, като показа, че чрез пълна зависимост от Божията сила и благодат покаяните се грешници могат да се издигнат над тревогите и заплахите на всекидневните изкушения и да живеят, побеждавайки греха.

## **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Чрез Христовия живот на съвършено послушание към Божията воля, чрез Неговото страдание, смърт и възкресение Бог осигури единственото средство на умилостите за човешкия грях, така че хората, които чрез вяра приемат тази жертва, да имат вечен живот, а цялото творение да може по-добре да разбере безкрайната и свята любов на Създателя. Тази съвършена жертва доказва справедливостта на Божия закон и благодатта на Неговия характер, защото тя не само осъжда греха ни, но и осигурява нашето прощение. Смъртта на Христос е заместническа и изкупителна, примиряваща и преобразяваща. Възкресението на Христос провъзгласява Божия триумф над силите на злото, а иа онези, които приемат умилоствието, осигурява крайната победа над греха и смъртта. Тя декларира божествеността на Исус Христос, пред Когото всяко коляно на небесата и на земята ще се преклони.*



## Глава 9

# Животът, смъртта и възкресението на Христос

**О**творена врата води към центъра на всемира. Един глас призовава: „Ела и виж какво става тук!“ Чрез Духа апостол Йоан погледна в тронната зала на Бога.

Ослепителна смарагдова дъга обкръжава централния престол и мълнии, гръмотевици и гласове излизат от него. Сановници, облечени в бели одежди и носещи златни корони, седят на по-малки престоли. Славословие изпълва въздуха, старейшините падат на лицата си в преклонение, сваляйки златните си корони пред престола.

Ангел, носещ запечатан със седем печата свитък, извиква: „Кой е достоен да разгъне книгата и да разпечата печатите ѝ?“ (Откр. 5:2). Смутен, Йоан вижда, че никой на небето или на земята не е достоен да отвори свитъка. Объркването му преминава в плач, докато един от старейшините не го утешава: „Недей плака, ето, Лъвът, който е от Юдовото племе, който е Давидовият корен, превъзможна, за да разгъне книгата и да разпечата нейните седем печата“ (Откр. 5:5).

Поглеждайки отново към величествения престол, Йоан вижда едно Агне, което е било заклано, но сега живее и притежава силата на Духа. Докато това смирено Агне взема свитъка, живите същества и старците запяват нов химн: „Достоен си да вземеш свитъка и да разчупиш печатите му. Защото си бил убит и чрез жертвената Си смърт си изкупил за Бога човечи от всяко племе, език, народ и раса. Ти си ги направил царство свещеници, за да служат на нашия Бог и те ще царуват на земята“ (Откр. 5:9, 10). Всяко творение на небесата и на земята се присъединява към песента им: „На тогова, който седи на престола, и на Агнето да бъде благословение и почест, слава и господство до вечни векове“ (Откр. 5:13).

Защо е толкова важен този свитък? В него е записано освобождаването на човешкия род от робството на Сатана и крайната победа на Бога над греха. Той разкрива едно така съвършено спасение, че пленените от греха могат да бъдат освободени от затвора си, където са обречени на смърт, просто чрез силата на своя избор. Много преди раждането Си във Витлеем Агнецът извика: „Ето, дойдох, в свитъка на книгата е предписано на Мене. Драго ми е, Боже Мой, да изпълнявам Твоята воля; да, законът Ти е дълбоко в сърцето Ми“ (Пс. 40:7,8, срв. Евр. 10:7). Именно идването на Агнето, заклано от основаването на света, приведе в сила изкуплението на човечеството (Откр. 13:8).

## БОЖИЯТА СПАСИТЕЛНА БЛАГОДАТ

Писанията разкриват един Бог, изпълнен с удивителна грижа за спасението на човечеството. Лицата на Божеството са единни в делото за възстановяване на отношенията между хората и Създателя. Исус подчерта Божията спасителна любов с думите: „Защото Бог толкоз възлюби света, че даде Своя единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в Него, но да има вечен живот (Йоан 3:16).

Писанията заявяват, че „Бог е любов“ (1 Йоан. 4:8). Той протяга ръка към човечеството „с вечна любов“ (Ер. 31:3). Този Бог, който отправя поканата за спасение, е всемогъщ, но любовта Му допуска всеки човек свободно да избере отговора си (Откр. 3:20, 21). Принуждението е метод, противен на Неговия характер и не може да бъде част от стратегията Му.

**Божествената инициатива.** Когато Адам и Ева съгрешиха, Бог пое инициативата да ги търси. Виновната двойка чу гласа на своя Създател, но не се втурна с радост да Го посрещне, както преди. Вместо това човеците се скриха. Но Бог не ги изостави. Продължи настойчиво да ги зове: „Къде сте?“

С дълбока скръб Бог очерта последиците от тяхното непослушание - болката, трудностите, с които щяха да се сблъскат. И все пак, в тяхното абсолютно безнадеждно положение им разкри един чуден план, обещаващ крайна победа над греха и смъртта (Бит. 3:15).

**Благодат или справедливост?** По-късно, след отстъплението на Израил при Синай, Господ откри на Мойсей Своя милосърден, но справедлив характер, прогласявайки: „Господ, Господ Бог жалостив и милосърд, дълготърпелив, който изобилства с милост и вярност, който пази милост за хиляди поколения, прощава беззаконие, престъпление и грях, но никак не обезвинява виновния, въздава беззаконието на бащите върху чадата и върху внуците им до трето и четвърто поколение“ (Изх. 34:6,7).

Божият характер открива чудно съчетание на милост и справедливост, на желание да прощава и нежелание да търси сметка за провиненията. Само в личността на Христос можем да разберем как могат да бъдат съвместими тези качества на характера.

**Да прости или да накаже?** По време на отстъпленията на Израил Бог често умоляваше с любов Своя народ да признае беззаконието си и да се върне към Него (Ер. 3:12-14). Но людете отхвърлиха с презрение благодатните Му покани (Ер. 5:3). Непокорството, присмиващо се на прощението, неизбежно води до наказание (Пс. 7:12).

Макар че Бог е милостив, Той не може да прости на тези, които са се привързали към греха (Ер. 5:7). Прощението има своя цел. Бог иска да промени грешниците в свети: „Нека остави нечестивият пътя си, и не-

праведният - помислите си; нека се обърне към Господа и Той ще се смили за него, и към нашия Бог, защото Той прощава щедро" (Ис. 55:7). Неговата спасителна вест звучи ясно по целия свят: „Към мене погледнете и спасени бъдете, всички земни краища. Защото Аз съм Бог и няма друг"(Ис. 45:22).

**Божият гняв към греха.** Първият грях създаде в човешкия ум враждебно отношение към Бога (Кол. 1:21). Следователно ние заслужаваме неодобрението на Бога, Който е „огън пояждащ" спрямо греха (Евр. 12:29; срв. Авак. 1:13). Печалната истина е, че „всички съгрешиха" (Римл. 3:23), всички са „ по естество деца на гнева" (Еф. 2:3; срв. 5:6) и подлежат на смъртта, „защото заплатата на греха е смърт" (Римл. 6:23).

Божественият гняв е това, което Писанието нарича Божие отношение към греха и неправдата (Римл. 1:18). Съзнателното отхвърляне на Божията воля - Неговия закон - предизвиква справедливото Му неодобрение или гняв (4Царе 17:16-18; 2Лет. 36:16). Г.Лад писа: „Хората са нравствено грешни и ако Бог счете прегрешенията им, трябва да ги вижда като грешници, като врагове, като обекти на божествения гняв, защото нравствена и религиозна необходимост е светостта на Бога да се прояви под форма на гняв към греха." И в същото време Бог копнее да спаси разбунтувалия се свят. Мразейки всеки грях, Той изпитва нежна загриженост към всеки грешник.

**Отговорът на човека.** Кулминационната точка във взаимоотношенията на Бога с Израил беше службата на Исус Христос, Който даде най-ясното проникновение в „премното богатство" на божествената благодат (Еф. 2:7). Йоан казва: „Видяхме славата Му, слава като на единородния от Отца, че беше пълно с благодат и истина" (Йоан 1:14). „Христос Исус - писа ап. Павел - стана за нас мъдрост от Бога и правда, и освещение, и изкупление, тъй щото, както е писано, „който се хвали, с Господа да се хвали" (1Кор. 1:30,31). Кой тогава може да презира „богатствата на Неговата благодат, търпеливост и дълготърпение"? Не е чудно, изтъква ап. Павел, че именно „Божията благодат" води към покаяние (Римл. 2:4).

Дори човешкият отговор на Божията покана за спасение не произлиза от човешките създания, а от Бога. Нашата вяра не е нищо друго, освен дар от Бога (Римл. 12:3), същото е и нашето покаяние (Деян. 5:31). Любовта ни се поражда в отговор на Божията любов (1Йоан 4:19). Ние не можем да се спасим от Сатана, от греха, страданието и смъртта. Собствената ни правда е като „омърсена дреха" (Ис. 64:6). „Бог, обаче, който е богат с милост поради голямата любов, с която ни възлюби, даже когато бяхме мъртви чрез престъпленията си, съживи ни заедно с Христа... защото по благодат сте спасени чрез вяра и то не от самите вас, това е дар от Бога, не чрез дела, за да се не похвали никой" (Еф. 2:4,5,8,9).

## ХРИСТОВАТА СЛУЖБА НА ПРИМИРЕНИЕ

Добрата новина е, че „Бог в Христа примиряваше света със Себе Си" (2Кор. 5:19). Това примиряване възстановява връзката между Бога и човешкия род. Текстът показва, че този процес примирява грешниците с Бога, а не Бога с грешниците. Ключът за връщането на грешниците обратно при Бога е Исус Христос. Божият примирителен план е чудо на божественото снизхождение. Той беше в пълното си право да остави човечеството да загине.

Както вече отбелязахме, Бог беше Този, Който пое инициативата да възстанови нарушената връзка между Себе Си и човечеството. „Когато бяхме неприятели - каза ап. Павел, - бяхме примирени с Бога чрез смъртта на Сина Му" (Римл. 5:10). В резултат на това „ние се и хвалим в Бога чрез нашия Господ Исус Христос, чрез Когото получихме сега това примирение" (Римл. 5:11).

Процесът на примирение се свързва с термина „умилостивение". На английски тази дума първоначално е означавала „състояние на единство" или на съгласие. Следователно „умилостивение" означава постигане на хармония в едни взаимоотношения, а когато се получи отчуждение, тази хармония би се появила в резултат на примиряване. Първоначалното значение „сдобряване" означава точно състояние на помирение, слагащо край на отчуждението.

Много християни ограничават термина „помирение" само до изкупителното въздействие на Христовото възплъщение, страдание и смърт. При богослуженията в светилището обаче изкуплението включваше не само убиването на жертвеното животно, но и поръсване на пролятата му кръв в самото светилище (срв. Лев. 4:20,26,35; 16:15-18,32,33), извършвано от свещеника. Съгласно тази библейска употреба, изкуплението може да се отнася както за Христовата смърт, така и за посредническата Му служба в небесното светилище. Там като Първосвещеник Той прилага заслугите на пълната Си и свършена изкупителна жертва за постигане на примирение на хората с Бога.

Винсънт Тейлър също споделя, че доктрината за изкуплението има два аспекта: а) спасяващото Христово дело и б) присвояването на Неговото дело чрез вяра, както индивидуално, така и общо. Двете заедно съставляват Изкуплението. С това разбиране той заключава, че „изкуплението е както извършено за нас, така и изработено в нас."

Тази глава спира вниманието върху изкуплението във връзка със смъртта на Христос. Изкуплението, свързано с Неговата служба като Първосвещеник, ще бъде разгледано по-късно (виж глава 23 на тази книга).

***Христовата изкупителна жертва.*** Христовата изкупителна жертва на Голгота отбеляза повратна точка в отношенията между Бога и човечеството. Макар че има доклад, съдържащ греховете на хората, в резултат на при-

мирението Бог не счита греховете им срещу Него (2Кор. 5:19). Това не означава, че Той отменя наказанието или че грехът вече не възбужда гнева Му. Напротив, това означава, че Бог е намерил начин да дари прощение на покаяните грешници, като запази справедливостта на вечния Си закон.

**Христовата смърт - необходимост.** За любещия Бог, Който трябваше да запази правдата и справедливостта Си, изкупителната смърт на Исус Христос беше „морална и законна необходимост“. Божията справедливост изисква грехът да бъде изправен пред съд. Ето защо Бог трябва да осъди греха, а по този начин и грешника. В този съд Божият Син зае нашето място, мястото на грешника, според Божията воля. Изкуплението беше необходимо, защото човекът се намираше под справедливия гняв на Бога. Това е същината на евангелието - прощението на греха и тайната на Христовия кръст: Христовата съвършена праведност удовлетвори божествената справедливост и Бог е готов да приеме Неговата саможертва вместо смъртта на човека.

Хората, които не желаят да приемат изкупителната кръв на Христос, не получават прощение на греха и продължават да бъдат обект на Божия гняв. Йоан каза: „Който вярва в Сина, има вечен живот, а който не слуша Сина, няма да види живот, но Божият гняв остава върху него“ (Йоан 3:36).

Ето защо кръстът изяви както Божията милост, така и Неговата справедливост. Бог го представи като жертва за изкупление чрез вяра в кръвта Му. Той извърши това, за да покаже Своята справедливост, защото в търпението Си беше оставил предишните грехове ненаказани. Той направи това, за да покаже справедливостта си в настоящото време, така че и да бъде справедлив, и да оправдае човека, имащ вяра в Исуса (Римл. 3:25,26).

**Какво постига изкупителната жертва?** Сам Бог Отец представи Сина Си като „жертва за изкупление“ (Римл. 3:25), на гръцки - „хиластерион“, „умилостивение“, „изкупление“. Новозаветната употреба на „хиластерион“ няма нищо общо с езическото понятие, означаващо „предразполагане на един разгневен Бог“. Текстът разкрива, че Бог по Своята милостива воля представи Христос като умилостивение за Светия Си гняв спрямо човешката вина, защото Той прие Христос като заместник на човека и божествен Заместник, изтърпял наказанието за греха.

В тази светлина човек може да разбере Павловото описание на Христовата смърт като „принос и жертва на Бога за благоуханна миризма“ (Еф. 5:2; срв. Бит. 8:21; Изх. 29:18; Лев. 1:9). Христовата саможертва е угодна на Бога, защото това жертвоприношение премахна бариерата между Бога и грешния човек. Христос напълно понесе Божия гняв поради греха на човека. Чрез Христос Божият гняв не се превръща в любов, но се отдалечава от човека и бива понесен от самия Бог.

Римл. 3:25 също разкрива, че чрез жертвата на Христос грехът е изкупен или очистен. Изкуплението се фокусира върху това, което умилоствителната кръв прави за каещия се грешник. Той преживява опитността на прощението, отстраняването на собствената вина и очистването от греха.

**Христос - Заместникът, понесъл греха.** Писанията представят Христос като Агнец, „Който носи греха“ на човешкия род. С ясен пророчески език Исаия казва: „Той биде наранен поради нашите престъпления, бит биде поради нашите беззакония... и Господ възложи на Него беззаконието на всинца ни... Но Господ благоволи Той да бъде бит, предаде Го на печал... „Той беше „принос за грях,... и защото взе на Себе Си греховете на мнозина“ (Ис. 53:5,6,10,12; срв. Гал. 1:4). Ап. Павел имаше предвид това пророчество, когато каза: „Христос умря за греховете ни според Писанията“ (1Кор. 15:3).

Тези текстове разкриват една много важна идея в спасителния план: греховете и вината, които са ни омърсили, могат да бъдат прехвърлени върху Този, Който понесе нашия грях, а ние да бъдем очистени (Пс. 51:10). Жертвоприношенията в старозаветното светилище разкриват тази роля на Христос. Там прехвърлянето на греха от каещия се грешник върху невинното агне символизираше прехвърлянето на греха върху Христос, Който носи нашия грях (виж глава 4 на тази книга).

**Каква е ролята на кръвта?** Кръвта играеше централна роля при умилоствителните жертви в службите на светилището. Бог постанови умилоствението с думите: „Защото животът на тялото е в кръвта, която Аз ви дадох да правите умилоствение на олтаря за душите си“ (Лев. 17:11). След убиване на животното свещеникът трябваше да поръси кръвта му, за да бъде дадено прощение на грешника.

Новият Завет открива, че старозаветните церемонии за получаване на прощение, очистване и примирение чрез заместителна кръв бяха изпълнени в изкупителната кръв на Христовата жертва на Голгота. За разлика от Стария Завет, Новият Завет казва: „Колко повече, тогава, кръвта на Христа, който чрез вечния Дух принесе Себе Си без недостатък на Бога, ще очисти съвестта ни от дела, водещи към смърт, така че да можем да служим на Живия Бог!“ (Евр. 9:14). Проливането на Неговата кръв извърши умилоствение за греха (Римл. 3:25). Йоан каза, че поради любовта Си Бог „изпрати Своя Син да бъде умилоствение (хиласмос) за греховете ни“ (1Йоан. 4:10), „изкупление“, „умилоствителна жертва“. Накратко, Божията цел - примирението, е постигната чрез умилоствителната и изкупителна кръв (саможертва) на Исус Христос, Неговия Син. Така Бог „осигурява и приема примирението“.

## **ХРИСТОС - ОТКУПЪТ**

Когато хората попаднаха под властта на греха, те попаднаха под осъждението и проклятието на Божия закон (Римл. 6:4; Гал. 3:10-13). Като слуги на греха (Римл. 6:17), подвластни на смъртта, те не бяха в състояние да се освободят. Никой човек не може да изкупи живота на друг или да даде на Бога откуп за него (Пс. 49:7). Само Бог притежава силата да изкупва. „От силата на Шеол ще ги изкупя, от смърт ще ги избавя" (Осия 13:14). Как ги изкупи Бог?

Чрез Исус, Който свидетелстваше, че не е „дошъл, за да му служат, но да служи и да даде живота си откуп за мнозина" (Мат. 20:28; виж 1Тим. 2:6), Бог „откупи" църквата със „собствената Си кръв" (Деян. 20:28). Чрез Христос „имаме изкуплението си чрез кръвта Му, прощението на прегрешенията ни" (Еф. 1:7; срв. Римл. 3:24). Неговата кръв трябваше да „ни изкупи от всяко беззаконие и очисти за Него люде за Негово притежание, ревностни за добри дела" (Тит 2:14).

*Какво постигна откупът?* Христовата смърт узакони факта, че човечеството принадлежи на Бога. Павел каза: „Вие не сте свои си, но сте били купени" (1Кор. 6:19,20; виж също 1Кор. 7:23).

Чрез смъртта Си Христос отне властта на греха, сложи край на духовното робство, премагна осъждението и проклятието на закона и направи вечния живот достъпен за покаяните се грешници. Петър казва, че вярващите са изкупени от „вашия предаден от бащите ви суетен живот" (1 Петр. 1:18). Павел пише, че освободените от робството на греха и от неговите смъртоносни плодове сега служат на Бога, като „имат за плод това, че отиват към святост, на която сетнината е вечен живот" (Римл. 6:22).

Да се пренебрегне или отрече принципът на откупа би означавало да се загуби самата същност на благовестието за благодатта и да се отрече най-дълбокият мотив за благодарност към Агнеца Божи. Този откуп вдъхва хваленията, които се пеят в небесната тронна зала: „Ти беше заклан и със Своята кръв изкупи люде за Бога от всяко племе, език, народ, и нация. Ти си ги направил царство и свещеници, за да служат на нашия Бог, и те ще царуват на земята" (Откр. 5:9,10).

## **ХРИСТОС - ПРЕДСТАВИТЕЛЯТ НА ЧОВЕЧЕСТВОТО**

Както Адам, така и Христос - "последният Адам", или „вторият човек" (1Кор. 15:45,47), представя цялото човечество. Докато естественото раждане обременява всеки човек с резултатите от Адамовия грях, всеки, който преживее духовното раждане, получава благословенията на Христовия свършен живот и жертва. „Защото както в Адама всички умират, така и в Христа всички ще живеят" (1Кор. 15:22).

Писанието ясно посочва универсалното естество на Христовата заместни-

ческа смърт. Чрез „Божията благодат“ Той понесе смъртта заради всички нас (Евр. 2:9). Подобно на Адам всички съгрешиха (Римл. 5:12) - ето защо всички преживяват смъртта - първата смърт. Смъртта, която Христос понесе заради всички, бе втората смърт - пълното проклятие на смъртта (Откр. 20:6, виж глава 26 на тази книга).

## ХРИСТОВИЯТ ЖИВОТ И СПАСЕНИЕТО

„Защото, ако бидохме примирени с Бога чрез смъртта на Сина Му, когато бяхме неприятели, колко повече сега, като сме примирени, ще се избавим чрез Неговия живот!“ (Римл. 5:10). Христовият живот, както и Неговата смърт бяха необходими, за да се преодолее бездната, издълбана от греха. И двете са необходими и допринасят за нашето спасение.

**Какво може да направи за нас Христовият съвършен живот?** Исус живя в чистота, святост и любов, уповавайки се напълно на Бога. Този скъпоценен живот Той споделя с каещите се грешници като дар. Съвършеният Му характер е представен като сватбена дреха (Мат. 22:11) или одежда на правда (Ис. 61:10), която Той дава, за да се покрият мръсните дрипи на човешките усилия за постигане на праведност (Ис. 64:6).

Въпреки човешката ни поквара, когато се подчиним на Христос, нашето сърце се съединява с Неговото, нашата воля се смесва с Неговата, умът ни става един с Неговия, мислите ни са подчинени на Него, ние живеем Неговия живот. Покрити сме с Неговата одежда на праведност. Когато Бог погледне вярващия, каещ се грешник, Той вижда не голотата или грозотата на греха, а одеждата на правдата от Христовото съвършено послушание към закона. Никой не може да бъде истински праведен, ако не е покрит с тази одежда.

В притчата за сватбената дреха гостът, който пристигна със собствените си дрехи, не беше изхвърлен поради неговото неверие. Той бе приел поканата за тържеството (Мат. 22:10). Но това, че дойде, не беше достатъчно. Той се нуждаеше от сватбената дреха. По подобен начин и вярата в кръста не е достатъчна. За да можем да се явим пред Княза, ние се нуждаем и от Христовия съвършен живот, от праведния Му характер.

Като грешници ние се нуждаем дългът ни да бъде платен. Необходимо ни е нещо повече от освобождаване от затвора - трябва и да бъдем осиновени в семейството на Княза. Посредническата служба на възкръсналия Христос има двойна цел - да ни даде прощение и да ни облече с одеждата Си - да се приложи смъртта и животът Му към нашия живот, към положението ни пред Бога. Голготското „Свърши се“ отбеляза края на един съвършен живот, даден в съвършена жертва. Грешниците се нуждаят и от двете.

**Вдъхновението, получено чрез Христовия живот.** Христовият живот на земята даде на човечеството и пример как да живее. Петър ни препоръчва да подражаваме на начина, по който Той отвръщаше на лична обида (1 Петр. 2:21-23). Той, който беше като нас и бе изкушаван във всичко като нас показа, че уповаващите се на Божията сила не чувстват необходимост



да продължат в греха. Христовият живот дава увереност, че можем да живеем победоносно. Павел свидетелства: „За всичко имам сила чрез Този, Който ме подкрепява" (Фил. 4:13).

## **ХРИСТОВОТО ВЪЗКРЕСЕНИЕ И СПАСЕНИЕ**

„Ако Христос не е възкръснал - каза ап. Павел, - то празна е нашата проповед, празна е и вашата вяра и вие сте още в греховете си"! (1 Кор. 15:14,17). Исус Христос беше физически възкресен (Лука 24:36-43), възнесе се като Богочовек в небесата и започна решаващата си посредническа служба като Ходатая отдясно на Бог Отец (Евр. 8:1,2; виж глава 4 на тази книга).

Христовото възкресение осмисли кръста, чийто смисъл потресените апостоли не разбраха в деня на разпятието. Възкресението Му превърна тези мъже в мощна сила, която промени историята. Възкресението - винаги свързано с разпятието, стана основата на тяхната мисия. Те прогласяваха живия, разпънат Христос, придобил победа над силите на злото. В това бе силата на апостолската вест.

„Възкресението на Христос - пише Филип Шаф - е пробният въпрос, от който зависи истината или фалшивостта на християнската религия. Това е или най-великото чудо, или най-великото заблуждение, което историята е записала." Уилбър М. Смит коментира: „Възкресението на Христос е самата защитна крепост на християнската вяра. Това е доктрина, обърнала света с главата надолу през първото столетие, издигнала християнството преди всичко над юдаизма и над езическите религии на средиземноморския свят. Ако това се приеме, то тогава трябва да се приеме почти всичко друго, жизнено необходимо и уникално в евангелието на Господ Исус Христос: „Ако Христос не е бил възкресен, суетна е вашата вяра" (1 Кор. 15:17).

Настоящата служба на Христос е основана на Неговата смърт и възкресение. Наистина умиловителната жертва на Голгота беше достатъчна и пълна, но без възкресението не бихме имали увереността, че Христос е завършил успешно божествената Си мисия на земята. Това, че Христос е възкръснал, потвърждава действителността на живота отвъд гроба и показва истинността на Божието обещание за вечен живот в Него.

## **РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ХРИСТОВАТА СПАСИТЕЛНА СЛУЖБА**

Христовата изкупителна служба повлиява не само на човешкия род, но и на цялата вселена.

**Примирение в цялата вселена.** Ап. Павел разкрива величината на Христовото спасение в църквата и чрез нея: „Неговото намерение беше сега, чрез църквата, многообразната мъдрост на Бога да стане позната на небесните началства и власти" (Еф. 3:10). По-нататък той потвърждава, че на Бога е било угодно чрез Христос „да примири всичко със Себе Си..., и земните и небесните, като въдвори мир чрез Него с кръвта, пролята на Неговия кръст " (Кол. 1:20). Павел открива удивителните резултати от

това примирение: „Така щото в Исусовото име да се поклони всяко коляно от небесните и земните, и подземните същества, и всеки език да изповяда, че Исус Христос е Господ, за слава на Бога Отца" (Фил. 2:10,11).

**Доказване справедливостта на Божия закон.** Христовата свършена изкупителна жертва издигна справедливостта и добротата, или праведността на Божия свят закон, както и Неговия благодетен характер. Христовата смърт и откуп удовлетвори изискванията на закона (грехът трябваше да бъде наказан), като заедно с това оправдаха покаяните се грешници чрез Неговата благодат и милост. Ап. Павел каза: „Той осъди греха в плътта, за да се изпълнят изискванията на закона в нас, които ходим не по плът, но по Дух" (Римл. 8:3,4).

**Оправдание.** Примирението се осъществява само когато се получи прощение. Блудният син се помири с баща си, когато прие бащината си любов и прошка.

Тези, които приемат чрез вяра, че Бог е примирил света със Себе Си в Христа и Му се покорят, ще получат безценния дар на оправданието и неговия плод - мир с Бога (Римл. 5:1). Преставайки да бъдат обект на Божия гняв, оправданите вярващи стават обект на Божието благоволение. Като имат пълен достъп до Божия престол чрез Христос, те получават силата на Светия Дух, за да разрушат всички бариери и преградни стени на враждебност между хората, символизиращи от враждата, съществуваща между юдеин и неюдеин (Виж Еф. 2:14-16).

**Безплодността на спасение чрез дела.** Божието дело за примирение разкрива безплодността на човешките усилия за постигане на спасение чрез дела по закона. Проникването в божествената благодат води до приемане на оправдаващата правда, достъпна чрез вяра в Христос. Благодарността за полученото прощение прави послушанието радост. Тогава делата не са средство за спасението, а негови плодове.

**Нова връзка с Бога.** Преживяването на Божията благодат, която предлага Христовия свършен живот на послушание, Неговата правда и изкупителната Му смърт като свободен дар, води до по-дълбока връзка с Бога. Пораждат се благодарност, хваление и радост. Послушанието става наслада, изследването на Неговото Слово - удоволствие, а умът - готово обиталище на Светия Дух. Осъществява се нова връзка между Бога и покаялия се грешник. Това е приятелство, основано на любов и преклонение, а не на страх и задължение (срв. Йоан 15:1-10).

Колкото по-добре разбираме Божията благодат в светлината на кръста, толкова по-малко ще се чувстваме праведни поради собствени заслуги и толкова повече ще осъзнаваме колко сме блажени. Силата на същия Свят Дух, действащ в Христос, за да Го възкреси от мъртвите, ще преобрази нашия живот. Вместо неуспехи, ще имаме всекидневната опитност на победа над греха.

***Стимул за проповядване.*** Удивителната любов, разкрита в Божието дело на примирение чрез Исус Христос, ни подтиква да споделяме евангелието с другите. Когато сме я изпитали сами, ние не можем да пазим в тайна факта, че Бог ще прости греха на всички, които приемат Христовата жертва за греховете им. Ще предадем и на други вълнуващата покана на евангелието „Примирете се с Бога, който за нас направи грешен Оногова, който не е знаел грях, за да станем ние чрез Него праведни пред Бога" (2Кор. 5:20,21).

### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*В безкрайната си любов и милост Бог направи така, че Христос, Който не познаваше грях, да стане грях за нас, за да можем чрез Него ние да станем Божия правда. Водени от Светия Дух, чувстваме нашата нужда, признаваме греховността си, покаяваме се от греховете си и упражняваме вяра в Исус като Господ и Христос, Заместник и Пример. Тази вяра, която води към спасение, идва чрез божествената сила на Словото и е дар на Божията благодат. Чрез Христос ние сме оправдани, осиновени като Божии синове и дъщери и освободени от господството на греха. Чрез Духа ние биваме новородени и осветени. Духът обновява умовете ни, изписва Божия закон на любовта в сърцата ни и ни дава сила да живеем свят живот. Пребъдвайки в Него, ставаме съучастници на божественото естество и получаваме увереността, че ще бъдем спасени сега и при съда.*

## Глава 10

# Опитността на спасението

Преди векове хермаският Пастир сънувал една сбръчкана стара жена. АжВ съня му, с течение на времето, тя започнала да се променя. Докато тялото ѝ било все още старо и косата ѝ - бяла, лицето ѝ започнало да изглежда все по-младо и по-младо. Накрая била възвърната в младостта си.

Т.Ф.Торанс оприличава жената на църквата. Християните не могат да останат статични. Ако Христовият Дух ги владее (Римл. 8:9), те са в процес на промяна.

Павел казва: „Христос възлюби църквата и предаде Себе Си за нея, за да я освети, като я е очистил с водно умиване чрез словото, за да я представи на Себе Си църква славна, без петно или бръчка, или друго такова нещо, но да бъде свята и без недостатък" (Еф. 5:25-27). Такова очистване е целта на църквата. Следователно вярващите, които я съставляват, могат да свидетелстват, че „макар и да тлее външният наш човек, пак вътрешният всеки ден се подновява" (2Кор. 4:16). „А ние всинца, като с открито лице отразяваме, както огледало, Господнята слава, преобразяваме се в същия образ от слава в слава, точно както от Духа на Господа" (2Кор. 3:18). Това преобразяване е вътрешното изживяване на Петдесетница.

Навсякъде в Писанието опитностите на вярващия - спасение, оправдание, освещение, очистване и изкупление - са дадени като 1) вече завършени, 2) извършващи се понастоящем, или 3) които ще се извършат в бъдеще. Разбирането на тези три аспекта помага да се разрешат привидните противоречия на оправданието и освещението. Затова и тази глава е разделена на три главни части, третиращи спасението в миналото, настоящето и бъдещето на вярващия.

### ОПИТНОСТТА НА СПАСЕНИЕТО И МИНАЛОТО

Само познанието за Бога и за Неговата любов и благодат е недостатъчно. Ако човек се опитва да развие доброто в себе си без Христос, усилията му ще бъдат безплодни. Опитността на спасението достига дълбините на душата, тя идва само от Бога. Говорейки за тази опитност, Христос каза: „Ако не се роди някой отново, не може да види Божието царство... Ако се не роди някой от вода и Дух, не може да влезе в Божието царство" (Йоан 3:3,5).

Само чрез Исус Христос човек може да изпита спасението, „защото няма под небето друго име, дадено между хората, чрез което трябва да се спасим“ (Деян. 4:12). Исус каза: „Аз съм пътят, истината и животът. Никой не идва при Отца, освен чрез Мене“ (Йоан 14:6).

Опитността на спасението включва покаяние, изповед, прощение, оправдание и освещение.

**Покаяние.** Малко преди да бъде разпънат, Исус обеща на апостолите Си Светия Дух, Който щеше да Го изяви, като обвини „света за грях, за правда и за съдба“ (Йоан 16:8). Когато на Петдесетница Светият Дух наистина убеди хората, че се нуждаят от Спасител, те попитаха шо да сторят. Петър отговори: „Покайте се!“ (Деян. 2:37, 38; срв. 3:19).

**1. Що е покаяние?** Думата „покаяние“ е превод на еврейското „нахам“ - „съжаливам“, „покайвам се“. Гръцкият еквивалент „метаноес“ означава „променям решението си“, „изпитвам угризения“, „покайвам се“. Истинското покаяние води до коренна промяна в отношението към Бога и към греха. Божият Дух убеждава човека, който Го приема, в собственото му безнадеждно състояние. Човек започва да изпитва мъка и чувство за вина. Разбирайки истината, че „който крие престъпленията си, няма да успее, а който ги изповядва и оставя, ще намери милост“ (Пр. 28:13), той изповядва своите грехове. Със силата на волята си човек се предава напълно на Спасителя и се отказва от греховното си поведение. Така покаянието достига връхната си точка при обръщането на грешника към Бога (от гръцкото „епистрофи“ - „обръщане към“ - срв. Деян. 15:3).

Покаянието на Давид от неговите грехове на прелюбодейство и убийство е жив пример как тази опитност приготвя пътя за победа над греха. Обвинен от Духа, той намрази своя грях и започна да скърби заради него, молейки се за чистота: „Защото престъплението си аз признавам и грехът ми е винаги пред мене. На Тебе, само на Тебе съгреших и пред Тебе сторих това зло.“ „Смили се за мене, Боже, според милосърдието Си, - според множеството на благите Си милости изличи беззаконията ми.“ „Сърце чисто сътвори в мене, Боже, и дух постоянен обновявай вътре в мене“ (Пс. 51:3,4,1,10). Последвалата опитност на Давид показва, че Бог не само дава прощение за греха, но и поправя съгрешилия.

Макар че покаянието предшества прощението, грешникът не може чрез покаяние да си осигури Божието благословение. Всъщност грешникът дори не може със собствени сили да преживее покаянието, този дар от Бога (Деян. 5:31, срв. Римл. 2:4). Светият Дух привлича грешника към Христос, за да може да намери покаяние, да почувства в сърцето си скръб поради греха.

**2. Подбуди за покаяние.** Христос каза: „И когато бъда Аз издигнат от земята, ще привлече всички при Себе Си“ (Йоан 12:32). Сърцето се смекчава и покорява, когато почувстваме, че Христовата смърт ни оправдава и избавя от наказанието на смъртта. Представете си чувствата на затворника, чакаш реда си да бъде езекутиран, когато внезапно му връчат съобщение за помилване.

В Христос покаяният се грешник не само е помилван, но и оправдан - обявен за праведен! Той не заслужава и с нищо не може да спечели такова отношение. Както посочва Павел, Христос умря за нашето оправдаване, докато ние бяхме слаби, грешни, нечестиви и неприятели на Бога (Римл. 5:6-10). Нищо не докосва така дълбините на човешката душа, както чувството за Христовата помилваща любов. Когато грешниците разсъждават върху необяснимата божествена любов, изявена на кръста, те приемат възможно най-силните подбуди към покаяние. Именно Божията добрина ни води към покаяние (Римл. 2:4).

**Оправдание.** В безкрайната Си любов и милост Бог направи грях Христос, „който не е знаел грях, за да станем ние чрез Него праведни пред Бога (2 Кор. 5:21). Чрез вяра в Исус сърцето се изпълва с Неговия Дух. Чрез същата тази вяра, която е дар на Божията благодат (Римл. 12:3; Еф. 2:8), се оправдават покаяните грешници (Римл. 3:28).

Терминът „оправдание“ е превод от гръцката дума „дикаймома“, означаваща „справедливо изискване“, „дело“, „наредба“, „съдебна присъда“, „дело на справедливост“, а „дикайосис“ означава „оправдание“, „доказване на справедливостта“, „освобождаване от обвинение“. Сродният глагол е „дикайос“ - „бивам обявен и третиран като праведен“, „бивам освободен от обвинение“, „бивам оправдан“, „бивам освободен, очистен“, „оправдан“, „освобождавам от обвинение“, „извършвам справедливост“. Той осигурява допълнителна светлина за разбиране значението на термина. Най-общо думата „оправдание“, използвана теологично, означава „божественото дело, чрез което Бог обявява един покаял се грешник за праведен или го счита за праведен“. Оправданието е противоположно на осъждането (Римл. 5:16). Основата за това оправдание не е нашето послушание, а Христовото, защото „чрез праведното дело на един Човек дойде на всички човеци оправданието, което докарва живот... Чрез послушанието на единия Човек мнозина ще станат праведни“ (Римл. 5:18,19). Той дава това послушание на онези вярващи, които „се оправдават даром чрез благодатта Му“ (Римл. 3:24). „Той ни спаси не чрез праведни дела, които ние сме извършили, но според Своята милост“ (Тит 3:5).

**1. Ролята на вярата и делата.** Мнозина погрешно считат, че Бог гледа на тях в зависимост от добрите или злите им дела. Отговаряйки на въпроса как хората се оправдават пред Бога, Павел недвусмислено заяви, че е „изгубил всичко... само Христа да придобия и да се намеря в Него, без да имам за своя правда оная, която е от закон, но оная, която е чрез вяра в Христа, правдата, която е от Бога въз основа на вяра“ (Фил. 3:8,9). Той посочва Авраам, който „повярва в Бога и това му се вмени за правда“ (Римл. 4:3; Бит. 15:6). Той беше оправдан, преди да бъде обрязан, а не въз основа на обрязването (Римл. 4:9,10).

Що за вяра имаше Авраам? Писанието разкрива, че „чрез вяра Авраам послуша“, когато Бог го призова да напусне родината си и да пътува, „без да знае къде отива“ (Евр. 11:8-10; срв. Бит. 12:4; 13:18). Неговата истинска, жива вяра в Бога бе изявена в послушанието Му. Именно поради тази действена вяра той бе оправдан.

Апостол Яков предупреждава относно друго неправилно разбиране на оправданието чрез вяра: че човек не може да бъде оправдан чрез вяра, без да я изявява със съответстващите на нея дела. Той показва, че истинската вяра не може да съществува без дела. Подобно на Павел Яков илюстрира твърдението си, използвайки опитността на Авраам. Като принесе сина си Исаак на жертвеника, Авраам изяви своята вяра (Яков 2:21). „Виждате ли - пита Яков, - че вярата действаше заедно с делата му, и че от делата се усъвършенства вярата" (Яков 2:22). „Вярата, ако няма дела, сама по себе си е мъртва" (Яков 2:17).

Опитността на Авраам разкри, че делата са доказателство за истинска връзка с Бога. Ето защо вярата, която води до оправдание, е жива, действваща вяра (Яков 2:24).

Павел и Яков са единомисленици по въпроса за оправданието чрез вяра. Докато Павел говори за заблудата, свързана с оправдание чрез дела, Яков третира еднакво опасното схващане за оправдание без съответните дела. Нито делата, нито мъртвата вяра водят до оправдание. Това може да осъществи само истинската вяра, действваща чрез любов (Гал. 5:6) и пречистваща душата.

**2. Опитността на оправданието.** Като бъдем оправдани чрез вяра в Христос, Неговата правда ни се вменява. Заставаме прави пред Бога заради Христос, нашия Заместник. „Бог - казва Павел - направи грешен Оногова, който не е знаел грях, за да станем ние чрез Него оправдани пред Бога" (2 Кор. 5:21). Като покаяни грешници ние преживяваме опитността на пълно и цялостно помилване. Примирени сме с Бога!

Видението на Захария за великия свещеник Исус чудесно илюстрира оправданието. Исус стои пред Господния ангел, облечен в нечисти дрехи, символизиращи омърсяването от греха. Докато той стои там, Сатана призовава за неговото осъждане. Обвиненията му са правилни - Исус не заслужава помилване. Но Бог „чрез божествената си милост смъмри Сатана: Не е ли този една главня, изтръгната от огън?" (Зах. 3:2).

Господ нарежда омърсената одежда да бъде свалена бързо и обявява: „Ето, отнех от тебе беззаконието ти и ще те облека в богати одежди" (Зах. 3:4). Нашият обичаш, всемилостив Бог отхвърля сатанските обвинения, оправдавайки треперещия грешник и покривайки го с одеждата на Христовата правда. Както мръсните дрехи на първосвещеника Исус бяха символ на греха, така новата одежда представляваше новата опитност на вярващия в Христос. В процеса на оправданието изповяданият и простен грях се прехвърля върху чистия и свят Божи син - Агнеца, понесъл греха. „Недостойният, каещ се грешник, обаче, е облечен с вменената Христова правда. Тази размяна на дрехите, това божествено, спасяващо решение представя библейската доктрина за оправданието." Оправданият вярващ е преживял опитността на прощението и е пречистен от греховете си.



**Резултатите.** Какви са резултатите от покаянието и оправданието?

**1. Освещение.** Думата „освещение“ е превод на гръцката дума „хагиазо“ - „права свят“, „посвещавам“, „освещавам“, „отделям“. Еврейският ѝ еквивалент е „кадаш“ - „отделям от обикновена употреба“.

Истинското покаяние и оправдание водят до освещение. Оправданието и освещението са тясно свързани, отделни, но никога разделени. Те представляват двете фази на спасението, оправданието е това, което Бог прави за нас, докато освещението е това, което Той извършва в нас.

Нито оправданието, нито освещението са резултат от заслуги. И двете се дължат единствено на Христовата благодат и правда. „Правдата, чрез която биваме оправдани, е вменена; правдата, чрез която биваме осветени, е придадена. Първата е нашето право за небето, втората е пригодността ни за небето“ (Елена Вайт).

Трите фази на освещението, които Библията представя, са: 1) едно завършено дело в миналото на вярващия; 2) един процес в настоящето на вярващия и 3) крайният резултат, който вярващият ще преживее при завръщането на Христос.

Що се отнася до миналото на вярващия, в момента на оправданието вярващият е осветен „в името на Господ Исус и чрез Духа на нашия Бог“ (1 Кор. 6:11). Той става „светия“. В този момент новият вярващ е изкупен и принадлежи напълно на Бога.

В резултат на Божия призив вярващите са наречени „светии“ (Римл. 1:7), защото те са „в Христа“ (Фил. 1:1, виж също Йоан 15:1-7), а не защото са постигнали състояние на безгрешност. Спасението е настояща опитност. „Неговата милост - казва Павел - ни е спасила чрез окъпването, сиреч, новородението и обновяването на Светия Дух“ (Тит 3:5), като ни е отделила и посветила за една свята цел и за ходене с Христос.

**2. Осиновяване в Божието семейство.** В същото време новоповярвалите са приели „Духа на осиновението“. Бог ги е осиновил като Свои чада, което означава, че вярващите стават синове и дъщери на Княза! Той ги е направил Свои наследници, „сънаследници с Христа“ (Римл. 8:15-17). Каква привилегия, чест и радост!

**3. Увереност за спасението.** Оправданието е и увереност за приемане на грешника. Тя носи радостта от подновяването на връзката с Бога сега. Няма значение колко грешен е бил миналият живот на човека - Бог прощава всички грехове и ние вече не сме под осъждението и проклятието на закона. Изкуплението е станало действителност: „В Него имаме изкупление чрез кръвта Му, опрощение на греховете според богатството на благодатта Му“ (Еф. 1:7).

**4. Начало на нов и победоносен живот.** Осъзнаването, че кръвта на Спасителя покрива грешното ни минало донася изцеление на тялото, душата и ума. Чувството за вина може да се премахне, защото в Христос всичко е простено, всичко е ново. Като ни дарява ежедневно благодатта Си, Христос започва да ни преобразява по подобие на Бога.

С нарастването на вярата ни в Него изцелението и преобразяването ни напредват и Той ни дава все по-големи победи над силите на мрака. Неговата победа над света гарантира нашето избавление от робството на греха (Йоан 16:33).

**5. Дарът на вечния живот.** Нашата нова връзка с Христос носи със себе си дара на вечния живот. Йоан потвърждава: „Който има Сина, има живот; който няма Божия Син, няма живот" (1Йоан 5:12). За грешното ни минало е простено; чрез пребъдващия Дух можем да приемем с радост благословенията на спасението.

### ОПИТНОСТТА НА СПАСЕНИЕТО И НАСТОЯЩЕТО

Чрез Христовата кръв, донасяща очистване, оправдание и освещение, вярващият е „ново създание; старото премина, ето, всичко стана ново" (2Кор. 5:17).

**Призив към осветен живот.** Спасението включва воденето на осветен живот въз основа на това, което Христос извърши на Голгота. Павел призоваваше вярващите към живот, посветен на морална святост и морално поведение (1Сол. 4:7). За да ги направи способни да преживеят освещението, Бог дава на вярващите „Дух на святост" (Римл. 1:4). „Според богатствата на славата Си - казва Павел - Бог може да ви даде да се утвърдите здраво чрез Неговия Дух във вътрешния човек, така че Христос да пребивава в сърцата ви чрез вяра" (Еф. 3:16,17).

Като ново създание вярващият има нова отговорност. „Както предавахте телесните си части като слуги на нечистотата и на беззаконието, което докарва още беззаконие - казва Павел, - така сега предайте частите си като слуги на правдата, която докарва святост" (Римл. 6:19). Сега те трябва да живеят „в Духа" (Гал. 5:25).

Изпълнените с Духа вярващи „не ходят по плът, а по Дух" (Римл. 8:1; срв. 8:4). Те са преобразени, тъй като „да бъдеш с плътски ум означава смърт, а да бъдеш с духовен ум е живот и мир" (Римл. 8:6). Чрез пребиваването на Божия Дух те „не са плътски, но духовни" (Римл. 8:9).

Най-висшата цел на изпълнения с Духа живот е да бъде угоден на Бога (1Сол. 4:1). „Освещението е Божията воля", казва Павел. Ето защо „трябва да се въздържате от блудство" и „никой да не се възползва и да измами брата си в това нещо... Защото Бог не ни е призвал на нечистота, а на святост" (1Сол. 4:3,6,7).

**Вътрешната промяна.** При Второто пришествие ние ще бъдем променени физически. Това тленно, смъртно тяло ще бъде облечено с безсмъртие (1Кор. 15:51-54). Нашите характери, обаче, трябва да бъдат преобразени при подготовката ни за Второто пришествие.

Преобразяването на характера включва умствените и духовни страни на Божия образ, това „вътрешно естество", което трябва да бъде обновявано ежедневно (2Кор. 4:16; срв. Римл. 12:2). Така, подобно на старичката от историята за хермаския Пастир, църквата се подмладява отвътре

- всеки напълно предал се християнин се променя от слава в слава, докато при Второто пришествие неговото преобразяване по образа на Бога бъде завършено.

**1. Участието на Христос и на Светия Дух.** Само Създателят може да извърши съзидателното дело за преобразяване на нашия живот (1 Сол. 5:23). Но Той не прави това без нашето участие. Ние трябва да се поставим под влиянието на Духа, а това може да стане като гледаме към Христос. Когато разсъждаваме върху Неговия живот, Светият Дух възстановява физическите, умствените и духовните ни способности (срв. Тит 3:5). Делото на Светия Дух включва разкриването на Христос и възстановяването ни в Неговия образ (срв. Римл. 8:1-10).

Бог желае да живее в Своите люде. Именно защото Той обеща: „Ще обитавам в тях“ (2 Кор. 6:16; срв. 1 Йоан 3:24; 4:12), Павел можа да каже: „Христос живее в мен“ (Гал. 2:20; срв. Йоан 14:32). Всекидневното пребиваване на Създателя у вярващите ги съживява вътрешно (2 Кор. 4:16), обновявайки умовете им (Римл. 12:2, виж също Фил. 2:5).

**2. Участие в божественото естество.** Христовите „скъпоценни и твърде големи обещания“ са гаранция, че божествената Му сила ще завърши преобразяването на нашите характери (2 Петр. 1:4). Този достъп до божествената сила позволява прилежно да „прибавите на вярата си добродетел, на добродетелта си благоразумие, на благоразумието си - себеобуздание, на себеобузданието си - твърдост, на твърдостта си - благочестие, на благочестието си - братолюбие, и на братолюбието си - любов“ (2 Петр. 1:5-7). „Ако тия добродетели се намират у вас и изобилстват - казва Петър, - те ви правят да не сте безделни, нито безплодни относно познанието на нашия Господ Исус Христос. Но оня, у когото те не се намират, е спял“ (2 Петр. 1:8, 9).

**а. Само чрез Христос.** Това, което преобразява хората в образа на техния Създател, е общуването с Господ Исус Христос (Римл. 13:14; Евр. 3:14), „обновяването на Светия Дух“ (Тит 3:5). То е усъвършенстването на Божията любов в нас (1 Йоан 4:12). Ето една тайна, подобна на тази за въплъщението на Божия Син. Както Светият Дух направи възможно божественият Христос да стане съучастник на човешкото естество, така прави възможно и божественото естество да обновява вътрешния човек, правейки ни подобни на Христос, макар и на различно ниво: Христос стана човек, но вярващите не стават божествени. Вместо това те стават богоподобни по характер.

**б. Динамичен процес.** Освещението е прогресивен процес. Чрез молитва и изучаване на Словото ние постоянно растем в приятелство с Бога. Само едно интелектуално разбиране на спасителния план не е достатъчно. „Ако не ядете плътта на Човешкия Син и не пиете кръвта Му - откри Исус, - нямате живот в себе си. Който се храни с плътта Ми и пие кръвта Ми, има вечен живот и аз ще го възкреса в последния ден. Защото Моята плът е истинска храна и Моята кръв е истинско питие. Който се храни с

Моята плът и пие Моята кръв, Той пребъдва в Мене и аз в него" (Йоан 6:53-56).

Неговата образност ясно показва, че вярващите трябва да приемат в себе си Христовите слова. Исус каза: „Думите, които ви говоря, дух са и живот са" (Йоан 6:63, виж също Мат. 4:4).

Характерът е съставен от това, което умът „яде и пие". Усвоявайки хляба на живота, ние се преобразяваме в подобие на Христос.

**3. Двете преобразявания.** През 1517 година, когато Лутер закова своите 95 тезиса на вратата на църквата във Витенберг, Германия, Рафаел започна известната си картина „Преображението" в Рим. Тези две събития имаха нещо общо помежду си. Постъпката на Лутер отбеляза раждането на протестантизма, а картината на Рафаел, макар и несъзнателно, представляваше в концентриран израз духа на Реформацията.

Картината показва Христос, стоящ на планината, а човек, обладан от демони, гледа към Него от долината с надежда (срв. Мар. 9:2-29). Двете групи апостоли - едната на планината, а другата - в долината - представляват двата типа християни.

Апостолите на планината искат да останат с Христос, явно, без да се вълнуват от нуждите на долината под тях. През вековете мнозина са си изградили „планини", далеч от потребностите на света. Тяхната опитност е молитва без дела.

От друга страна апостолите в долината работят без молитва и техните усилия да прогонят демона са останали безуспешни. Мнозина са пленени или в капана да работят за други, без да имат сила, или да се молят много, без да работят за другите. И двата вида християни се нуждаят Божият образ да бъде възстановен в тях.

**а. Истинското преобразование.** Бог се надява да промени падналите същества по Свой образ, като преобрази тяхната воля, ум, желания и характер. Светият Дух осъществява във вярващите решителна промяна на възгледите. Неговите плодове „любов, радост, мир, дълготърпение, благодат, милосърдие, вяроност, кротост, себеобуздание" (Гал.5:22,23) сега представят техния начин на живот, макар че си остават тленни смъртни до завръщането на Христос.

Ако не Му се противопоставяме, Христос „така ще се уеднакви с нашите мисли и цели, така ще приведе сърцата и умовете ни в съгласие с волята Си, че когато Му се покоряваме, не ще правим нищо друго, освен да удовлетворяваме собствените си импулси. Волята, пречистена и осветена, ще намери най-висше удовлетворение в служба за Него" (Елена Вайт, „Животът на Исус").

**б. Двете предназначения.** Христовото преобразование разкрива и един друг поразителен контраст. Христос беше преобразен, но в известен смисъл същото важеше и за момчето в долината. То бе преобразено в демонски образ (виж. Мар. 9:1-29). Тук виждаме осветени два контраста - Божия план, целящ да ни възстанови, и сатанинския - да ни съсипе. Писанието казва, че Бог може да ни предпази „от падане" (Юда 24). Сата-

на, от друга страна, полага всякакви усилия да ни задържи в падналото ни състояние.

В живота стават непрекъснати промени. Няма неутрална територия. Ние или се развиваме към облагородяване, или деградираме. Или сме „слуги на греха“, или „слуги на правдата“ (Римл. 6:17,18). Този, който заема ума ни, владее и нас. Ако чрез Светия Дух Христос владее нашия ум, ние ще станем подобни на Него. Един изпълнен с Духа живот води „всяка мисъл в плен на послушание на Христа“ (2 Кор. 10:5). Но отсъствието на Христос ни отделя от източника на живот и на преобразяване и прави крайното ни унищожение неизбежно.

**Съвършенството на Христос.** Що е библейско съвършенство? Как може да бъде получено то?

**1. Библейско съвършенство.** Думите „съвършен“ и „съвършенство“ са превод на еврейската дума „там“ или „тамии“, което означава „пълен“, „правилен“, „мирен“, „стабилен“, „здрав“ или „безупречен“. Най-общо, гръцката дума „телеиос“ означава „пълен“, „съвършен“, „израснал“, „зрял“, „напълно развит“ и „постигнал целта си“.

В Стария Завет думата има относителен смисъл, когато се използва за хора; Ной, Авраам и Йов бяха описани като съвършени или безупречни (Бит. 6:9; 17:1; 22:18; Йов 1:1, 8), макар че всеки от тях имаше несъвършенства (Бит. 9:21, гл. 20; Йов 40:2-5).

В Новия Завет като „съвършени“ често се означават зрели личности, живели според най-добрата достъпна за тях светлина и достигнали пълнотата на духовните си, умствени и физически сили (срв. 1 Кор. 14:20, Фил. 3:15; Евр. 5:14). Вярващите трябва да бъдат съвършени в своята ограничена сфера, каза Христос, както Бог е съвършен в Своята неограничена и абсолютна сфера (срв. Мат. 5:48). В Божиите очи съвършен човек е този, чието сърце и живот са напълно предадени на преклонение и служене на Бога. Той постоянно расте в божествено познание и чрез Божията благодат живее според всичката светлина, която е получил, радвайки се на победен живот (срв. Кол. 4:12; Яков 3:2).

**2. Пълно съвършенство в Христос.** Как можем да станем съвършени? Светият Дух ни дава съвършенството на Христос. Чрез вяра Христовият съвършен характер става наш. Хората никога не могат да постигнат това съвършенство по независим път, като че ли то е тяхно вродено притежание или е тяхно по право. Съвършенството е дар от Бога.

Отделно от Христос хората не могат да получат правда. „Който пребъдва в Мене и Аз в него - каза Той, - дава много плод, защото отделени от Мене, не можете да сторите нищо“ (Йоан 15:5). Христос е Този, Който „стана за нас мъдрост от Бога и правда, и освещение, и изкупление“ (1 Кор. 1:30).

В Христос тези качества съставляват нашето съвършенство. Той завърши веднъж завинаги нашето освещение и изкупление. Никой не може да добави към извършеното от Него. Нашата сватбена дреха или одеждата на правдата, беше изработена чрез Христовия живот, смърт и възкре-

сение , а Светият Дух я прилага успешно в живота на християнина. По този начин ние можем „да бъдем изпълнени с цялата Божия пълнота" (Еф. 3:19).

**3. Движение към съвършенство.** Каква роля имаме ние във всичко това като вярващи? Чрез обитаващия в нас Христос ние растем към духовна зрелост. Чрез Божиите дарове, дадени на църквата Му, можем да се развивем „до съвършен човек, до мярката на ръста на Христовата пълнота" (Еф. 4:13). Ние се нуждаем да израснем над опитността на духовното си детство (Еф. 4:14), над основните истини на християнската опитност, да преминем към „твърдата храна", приготвена за зрели вярващи (Евр. 5:14). „Това е молитвата ми - казва ап. Павел, - вашата любов да изобилства повече в познание и дълбочина на разбиране, така че да можете да различите което е най-добро и да бъдете чисти и безупречни до Христовия ден, изпълнени с плода на правдата, идващ чрез Исус Христос - за слава и хвала на Господа" (Фил. 1:9-11).

На осветения живот не липсват големи трудности и препятствия. Ап. Павел съветва вярващите: „Изработвайте собственото си спасение със страх и трепет". Но добавя и окуражителните думи: „Защото Бог е, който според благоволения си действа във вас и да желаете това, и да го изработвате" (Фил. 2:12,13).

„Увещавайте се един друг всеки ден - каза апостолът - да не би някой от вас да се закорави чрез измамата на греха. Защото ние сме станали съучастници на Христа, ако удържим твърдо докрай първоначалната си увереност"(Евр. 3:13,14, срв. Мат. 24:13).

Но Писанието предупреждава: „Ако съзнателно продължаваме да съгрешаваме, след като сме приели познанието за истината, никаква жертва за греха не остава, но само едно очакване в страх на съда" (Евр. 10:26, 27). Тези увещения дават ясно да се разбере, че християните „се нуждаят не само от едно чисто правно оправдание или освещение. Те се нуждаят от святост на характера, макар че спасението е винаги чрез вяра. Правото за небето почива само върху Христовата правда. Освен оправдание Божият спасителен план осигурява чрез това право и годност за небето чрез пребъдващия Христос. Тази годност трябва да се открива в моралния характер на човека като доказателство, че спасението „се е случило" (Ларондел).

Какво означава това за човека? Постоянната молитва е неделима част от воденето на осветен живот, съвършен във всеки етап на своето развитие. „Поради тази причина ние... не преставаме да се молим за вас..., за да се обхождате достойно за Господа, бидейки напълно угодни пред Него, като принасяте плод във всяко добро дело и като растете в познанието на Бога" (Кол. 1:9,10).

**Всекидневно оправдание.** Всички вярващи, които живеят изпълнен с Духа осветен живот (притежаван от Христос), имат постоянна нужда от ежедневно оправдание (дарявано от Христос). Ние се нуждаем от това поради прегрешенията на съвестта и поради грешките, които извършваме несъзнателно. Осъзнавайки греховността на човешкото сърце, Давид

молеше за прошка на своите „скрити грехове" (Пс.19:12; срв. Ер.17:9). Говорейки конкретно за греховете на вярващите, Бог уверява, че „ако някой съгреша, имаме Посредник при Отца, Исус Христос праведния" (1Йоан.2:1).

## СПАСЕНИЕТО И БЪДЕЩЕТО

Нашето спасение ще бъде окончателно и напълно завършено, когато или бъдем прославени при възкресението, или взети живи в небето. Чрез прославянето Бог споделя с избавените Своята собствена сияйна слава. Това е надеждата, която ние всички, като Божии чада, очакваме. Ап. Павел казва: „И ние се радваме в нашата надежда да споделим славата Божия" (Римл. 5:2).

Това ще се изпълни при Второто пришествие, когато Христос се яви, „за да донесе спасение на онези, които Го чакат" (Евр. 9:28).

**Прославяне и освещение.** Пребиваването на Христос в сърцата ни е едно от условията за бъдещото спасение - прославянето на смъртните ни тела. „Христос във вас - казва ап. Павел - е надеждата на славата" (Кол. 1:27), като обяснява на друго място: „И ако живее във вас Духът на тогава, който е възкресил Исуса от мъртвите, то същият, който възкреси Христа Исуса от мъртвите, ще съживи и вашите смъртни тела чрез Духа Си, който обитава във вас" (Римл. 8:11). Павел ни уверява: Бог „ви е избрал за спасение чрез освещението на Духа и вярването в истината..., за да получите славата на нашия Господ Исус Христос" (2Сол. 2:13,14).

Чрез Него ние сме вече в тронната зала в небето (Кол. 3:1-4). Онези, които са „съучастници на Светия Дух", в действителност са опитали „великите дела на бъдещия век" (Евр. 6:4,5). Като разсъждаваме върху Божията слава и гледаме привлекателната красота на Христовия характер, ние „се преобразяваме в Негово подобие с нарастваща слава" (2Кор. 3:18) - приготвяме се за преобразяването, което ще преживеем при Второто пришествие.

Окончателното ни изкупление и осиновяване като Божии деца ще стане в бъдеще. Ап. Павел казва: „Създанието с усърдно очакване - очакване откритието ни като Божии синове" и добавя, че „и сами ние въздишаме в себе си и очакваме осиновението си, изкуплението на нашето тяло" (Римл. 8:19,23, срв. Еф. 4:30).

Това върховно събитие се извършва във „времето на възстановяването на всичко" (Деян. 3:21). Христос нарича това „обновлението" (Мат. 19:28, „обновяването на всичко"). Тогава „самото създание ще се освободи от робството на тлението и ще премине в славната свобода на Божиите чада" (Римл. 8:21).

Духовното схващане, че в определен смисъл осиновението и изкуплението - или спасението - са „вече" завършени, и че в друг смисъл те още не са завършени, обърква някои. Едно изучаване на цялото Христово дело като Спасител дава отговора. „Павел свързваше нашето **настоящо спасение** с първото идване на Христос. На историческия кръст възкресението и небесната служба на Христос като първосвещеник и нашето

оправдание и осветение са осигурени веднъж завинаги. Но нашето **бъдещо спасение**, прославянето на телата ни, ап. Павел свързва с Второто идване на Христос.

„Поради тази причина Павел може да каже едновременно: „Ние сме спасени“ с оглед на кръста и възкресението на Христос в миналото и „още не сме спасени“ с оглед на бъдещото завръщане на Христос, за да изкупи телата ни“ (Ларохел).

Подчертаването на настоящото ни спасение, като се изключи бъдещото, създава неправилно, погрешно разбиране за пълнотата на Христовото спасение.

**Прославяне и съвършенство.** Някои неправилно вярват, че окончателното съвършенство, което ще донесе прославянето, е вече достъпно за хората. Но Павел, този посветен на Бога човек, лиса в края на живота си: „Не че съм сполучил вече, или че съм станал вече съвършен, но гоня изподир дано уловя, понеже и аз бидох уловен от Христа Исуса. Братя, аз не считам, че още съм уловил, но едно правя - като забравям задното и се простирам към предното, пускам се към прицелната точка за наградата на Божието отгоре призвание в Христа Исуса“ (Фил.3:12-14).

Осветението е дело на цял живот. Съвършенството сега е наше само в Христос, докато окончателното, всеобхватно преобразяване на живота ни по образа на Бога ще стане при Второто пришествие. Павел предупреждава: „Нека този, който мисли, че стои, да внимава да не падне“ (1Кор.10:12). Историята на Израил и животът на Давид, Соломон и Петър са сериозно предупреждение за всички. „През целия живот съществува необходимост да се владеят чувствата и страстите с твърда решимост. Има вътрешна склонност към порока, има изкушения отвън - затова навсякъде, където Божието дело напредва, Сатана планира така да подреди обстоятелствата, че изкушението да връхлети с огромна сила върху душата. Нито един миг не можем да бъдем в безопасност, ако не уповаваме на Бога и ако животът ни не е скрит с Христа в Бога“ (Елена Вайт).

Окончателното ни пресътворяване ще бъде завършено, когато станем нетленни и безсмъртни, когато Светият Дух напълно възстанови първоначалното създание.

## **ОСНОВАНИЕ ДА БЪДЕМ ПРИЕТИ ОТ БОГА**

Нито Христоподобният характер, нито безгрешното поведение са основание да бъдем приети от Бога. Спасителната правда идва от единствения праведен Човек, Исус, и ни се вменява чрез Светия Дух. Ние не можем да допринесем нищо към Христовия дар - правдата: можем само да го приемем. Никой освен Христос не е праведен (Римл. 3:10), независимата човешка правда е сравнена с мръсни дрипи (Ис. 64:6, виж също Дан. 9:7, 11, 20; 1Кор. 1:30).

Дори това, което правим в отговор на Христовата спасителна любов, не може да бъде причината за приемането ни от Бога. Това приемане е дело на Христос. Чрез Христос Светият Дух ни го осигурява.



На какво се основава нашето приемане - на оправдаващата или на осветяващата Христова правда, или и на двете? Джон Калвин посочи, че както „Христос не може да бъде разделен на две части, така и оправданието и освещението, които виждаме обединени в Него, са неразделни." На Христовата служба трябва да се гледа в нейната цялост. Това означава, че е от първостепенна важност да се избягват теориите за тези два термина, създадени чрез „опити да се определят внимателно тънките разлики между оправдание и освещение... Защо да се опитваме да бъдем по-прецизни и от Божественото вдъхновение по жизнено важните въпроси, свързани с оправдание чрез вяра?" (Елена Вайт).

Така както слънцето излъчва и светлина, и топлина - неделими една от друга, и все пак с различни функции, така Христос е станал за нас и правда, и освещение (1 Кор. 1:30). Чрез Него биваме не само напълно оправдани, но и напълно осветени.

Само чрез Своето „Свърши се" Светият Дух приема човека. Това „Свърши се", изречено на кръста, поставя под съмнение всякакви човешки опити да се постигне одобрение. Духът ни предлага единственото основание да бъдем одобрени от Бога, единственото истинско право и годност за спасение.

## **Доктрината за църквата**

## Адвентистите от седмия ден вярват...

*Църквата е общество от вярващи, които изповядват Исус Христос като Господ и Спасител. Бидейки приемници на Божия народ от старозаветните времена, ние сме призвани да излезем от света; събираме се за богослужение, братство, наставление в Словото, за празнуване на Господната вечеря, за служба на цялото човечество и разгласяване на евангелието по целия свят. Авторитетът на църквата произтича от Христос, Който е възплътеното Слово, и от Писанията, които са писаното Слово. Църквата е Божието семейство. Като Негови осиновени чада членовете ѝ живеят въз основа на Новия Завет. Църквата е тялото Христово, общество на вяра, чиято глава е самият Христос. Църквата е невестата, за която Христос умря, за да може да я освети и очисти. При триумфалното Си завръщане Той ще я представи на Себе Си като църква славна, вярна през всички времена, откупена с Неговата кръв, без петно или бръчка, свята и непорочна.*

## Глава 11

### Църквата

**О**бзет от гняв, възрастният мъж удря в камъка жезъла, който носи. После се обръща отново и извиква: „Чуйте сега, бунтовници! Да ви извадим ли вода от тази канара?“

Поток вода бликна от канарата, за да задоволи нуждата на Израил. Но като си присвои дара на водата, вместо да го припише на Канарата, Мойсей съгреша. И поради този грях не влезе в Обещаната земя (виж Чис. 20:7-12).

Тази Канара бе Христос, основата, върху която Бог утвърди Своя народ, както поотделно, така и като цяло. Този образ се среща в цялото Писание.

В последната Си проповед към Израил, вероятно като имаше предвид този случай, Мойсей олицетвори Божията стабилност и сигурност със Скалата:

„Той е Канара, делата Му са свършени, защото всичките Му пътища са прави, Бог на верността е, и няма неправда в Него. Справедлив и истинен е Той" (Вт. 32:4).

Векове по-късно Давид повтори същата тема, като нарече Своя Спасител „канара“: „У Бога е избавлението ми и славата ми, Моята силна канара и прибежището ми е в Бога" (Пс. 62:7).

Исаия използва същото нагледно представяне на идващия Месия: „Камък за основа, камък отбран, скъпоценен, крайъгълен, сигурна основа" (28:16).

Петър свидетелства, че Христос изпълни това предсказание - Той бе необикновен, "жив камък, наистина отхвърлен от хората, но избран от Бога и скъпоценен" (1Петр. 2:4). Павел Го определи като единствената сигурна основа, казвайки: „Никой не може да положи друга основа освен положената, която е Исус Христос" (1Кор. 3:11). Говорейки за канарата, която Мойсей удари, той казва: „Защото те всички пиха от същата духовна Канара, която ги придружаваше, и тази Канара бе Христос" (1Кор. 10:4).

Сам Исус Христос използва това сравнение, когато обяви: „На тази канара ще съградя Моята църква и портите на ада няма да ѝ надделят" (Мат. 16:18). Той утвърди християнската църква върху Себе Си, живата Канара. Собственото му тяло трябваше да бъде принесено в жертва за греховете на света - това означаваше удрянето на Канарата. Нищо не може да надделе на една църква, изградена върху здравата основа, която е сам Той. От тази Канара щеше да потече жива вода към ожаденелите народи

(срв. Ез. 47:1-12; Йоан 7:37-38; Откр. 22:1-5).

Колко немощна и слаба бе църквата, когато Христос изговори това! Тя се състоеше от няколко уморени, съмняващи се, уповаващи се на себе си апостоли, шепа жени и непостоянно множество, което изчезна, когато Канарата бе ударена. И въпреки това църквата бе съградена не върху човешка мъдрост и изобретателност, а върху вековната Кана. Времето щеше да разкрие, че нищо не може да унищожи Христовата църква, нито да я отклони от мисията ѝ да прославя Бога и да води мъже и жени при Спасителя (срв. Деян. 4:12,13,20,33).

### **БИБЛЕЙСКОТО ЗНАЧЕНИЕ НА ДУМАТА „ЦЪРКВА“**

В Писанията „църква“ е превод на гръцката дума „еклесия“, която означава „свикване“. Този израз обикновено се е използвал за всякакво събрание, получено чрез свикване на хора.

Септуагинта, гръцкият превод на еврейския Стар Завет, популярен по времето на Исус, използва „еклесия“ за превод на еврейското „кахал“, което означава „събиране“, „събрание“; или „сбор от хора“ (Вт. 9:10; 18:16; 1 Царе 17:47; 3 Царе 8:14; 1 Лет. 13:2). Тази употреба бе разширена в Новия Завет. Забележете как там се използва терминът „църква“: 1. вярващи, събрани за поклонение на определено място (1 Кор. 11:18; 14:19, 28); 2. вярващи, живеещи в определена област (паство) (1 Кор. 16:1; Гал. 1:2; 1 Сол. 2:14); 3. група вярващи в дома на един човек (1 Кор. 16:19; Кол. 4:15; Филим. 2); 4. група паства в дадена географска зона (Деян. 9:31); 5. всички вярващи по целия свят (Мат. 16:18; 1 Кор. 10:32; 12:28; срв. Еф. 4:11, 16); 6. цялото вярно създаване на небесата и на земята (Еф. 1:20-22; срв. Фил. 2:9-11).

### **ЕСТЕСТВОТО НА ЦЪРКВАТА**

Библията представя църквата като божествена институция, наричайки я „Божия църква“ (Деян. 20:28; 1 Кор. 1:2). Исус я натовари с божествен авторитет (Мат. 18:17, 18). Можем да разберем естеството на християнската църква, като разгледаме старозаветните ѝ корени и различните метафори, които Новият Завет използва, говорейки за нея.

**Корените на християнската църква.** Старият Завет представя църквата като организирано събрание на Божия народ. От най-ранни времена богобоязливите семейства по линията на Адам, Сит, Ной, Сим и Авраам бяха пазители на Божията истина. Тези домове, в които бащата изпълняваше ролята на свещеник, могат да бъдат разглеждани като църквата в умален вид. Бог даде на Авраам богатите обещания, чрез които този Божи дом постепенно се превърна в нация. Израил трябваше просто да продължи мисията, дадена на Авраам: да бъде благословение за всички народи (Бит. 12:1-3), показвайки Божията любов на света. Народът, който Бог изведе от Египет, беше наречен „църквата (или паството) в пустинята“ (Деян. 7:38). Нейните членове се считаха „царство свещеници и свят народ“ (Изх. 19:6), Божи „свят народ“ (Вт. 28:9, срв. Лев 26:12) - Негова църква.

Бог ги постави в Палестина, в центъра на големите световни цивилизации. Три големи континента - Европа, Азия и Африка - се срещаха там. Евреите трябваше да бъдат „слуги“ за други народи, като отправят поканата и към тях, за да се присъединят и да станат Божи народ. Казано накратко - Бог ги призова да привлекат народите (Ис. 56:7). Той желаше чрез Израил да създаде на земята най-голямата църква - в която представители на всички народи по света да дойдат на поклонение, да научат за истинския Бог и да се върнат при своя собствен народ с вестта за спасението. Въпреки Божиата постоянна грижа за народа Му, Израил се заплете в идолопоклонство, самоизолира се, потъна в национализъм, гордост и егоцентричност. Божият народ не успя да изпълни мисията си. Исус бе повратната точка в историята на Израил. Божиите чада очакваха един Месия, който да ги освободи като нация, а не такъв, който да ги освободи от самите тях. На кръста духовният провал на Израил стана очевиден. Разпъвайки Христос, евреите изяха вътрешното си разложение. Когато викаха „ние нямаме друг цар, освен Кесаря!“ (Йоан 19:15), те отказаха да приемат Бог да владее над тях.

На кръста две противоположни мисии достигнаха връхната си точка: от една страна сгрешилата църква така бе насочила вниманието си към самата себе си, че остана сляпа за Своя Творец; от друга страна Христос - така обзет от любов към хората - загина вместо тях, за да им даде вечен живот.

Докато кръстът отбеляза края на мисията на Израил, Христовото възкресение постави началото на християнската църква и на нейната мисия - да разгласява евангелието за спасение чрез Исусовата кръв. Когато евреите отхвърлиха своето призвание, те станаха просто един обикновен народ и престанаха да бъдат Божия църква. На тяхно място Бог установи един нов народ, една църква, която щеше да продължи Неговата мисия за света (Мат. 21:41,43).

Новозаветната църква, тясно свързана с древното Израилево общество на вярата, се състои както от обърнати юдеи, така и от обърнати езичници, които вярват в Исус Христос. Така истинският Израил са всички, които чрез вяра приемат Христос (виж Гал. 3:26-29). Павел илюстрира новата органична връзка между тези народи с двете дървета - питомно и диво маслиново дърво, символи съответно на Израил и на езичниците. Юдеите, които не приемат Христос, вече не са Божии чада (Римл. 9:6-8) и са представени като отчупени клони от доброто дърво, докато юдеите, приели Христос, си остават към него.

Павел описва езичниците, приели Христос, като клони от диво маслиново дърво, присадени към питомната маслина (Римл. 11:17:25). Той поучава тези нови езичници-християни да почитат божественото наследство на Божиите избрани инструменти. „Ако коренът е свят, свети са и клоните. Но ако някои клони са били отрязани, и ти, бидейки дива маслина, си бил присаден между тях и си станал съучастник с тях в тлъстия корен на маслината, не се хвали срещу клоните, но ако се хвалиш, знай, че не ти държиш корена, а коренът държи тебе“ (Римл. 11:16-18).

Новозаветната църква стана независима организация, отделна от Израил като нация. Националните граници бяха преодоляни, което даде на

църквата всемирен характер. Вместо национална църква, тя стана мисионска църква, съществуваща, за да завърши първоначалния Божи план, повторен в божествената заповед на своя основател Исус Христос: „Научете всички народи“ (Мат. 28:19).

**Метафорични описания на църквата.** Метафоричните описания на новозаветната църква хвърлят светлина върху нейното естество.

**1. Църквата като организация.** Метафората за тялото подчертава единството на църквата и функционалната връзка на всеки член с цялото. Кръстът примирява всички вярващи „към Бога в едно цяло“ (Еф. 2:16). Чрез Светия Дух те се „кръщават в едно тяло“ (1 Кор. 12:13) – църквата. Като организация църквата не е нещо друго освен Христовото тяло (Еф. 1:23). Тя е организъмът, на който Той предава Своята пълнота. Вярващите са членовете на Неговото тяло (Еф. 5:30). Следователно Той дава духовен живот чрез силата и благодатта Си на всеки истински вярващ. Христос е „главата на тялото“ (Кол. 1:18), „главата на църквата“ (Еф. 5:23). С любов Бог е дал на всеки член от Своето църковно тяло поне една духовна дарба, която прави този член способен да изпълнява жизнена функция. Както действието на всеки орган е жизнено важно за човешкото тяло, така и успешното завършване на мисията на църквата зависи от използването на всеки духовен дар, даден на членовете. Какво е тялото без сърце и колко по-безпомощно е то без очи или крак! Ако членовете задържат дарбите си, църквата ще бъде мъртва, сляпа, или най-малкото саката. Но самите особени дарби, дадени от Бога, не са крайна цел за постигане (виж глава 16 на тази книга).

**2. Църквата като храм.** Църквата е „Божие здание“, „Божият храм“, в който обитава Светият Дух. Исус Христос е неговата основа и „главен крайъгълен камък“ (1 Кор. 3:9-16; Еф. 2:20). Този храм не е мъртва структура, той показва динамично развитие. Както Христос е „живият камък“, казва Петър, така и вярващите са „живи камъни“, изграждащи „духовен дом“ (1Петр. 2:4-6).

Зданието още не е завършено. Нови живи камъни постоянно се прибавят към храма, който се „изгражда“, за да стане обиталище, в което Бог живее чрез Своя Дух“ (Еф. 2:22). Павел подканва вярващите да използват най-добрите строителни материали в този храм, така че той да и издържи огненото изпитание в деня на съда (1 Кор. 3:12-15).

Метафората „храма“ подчертава както светостта на местната църква, така и на църквата в голям мащаб. Божият храм е свят, казва ап. Павел. „Ако някой опетни Божия храм, него Бог ще разруши“ (1 Кор. 3:17).

Близки съдружия с невярващите са противни на Светия Му характер, отбелязва ап. Павел, и трябва да бъдат избягвани. „Защото какво общо имат правдата и беззаконието?... И какво споразумение има Божият храм с идолите?“ (2 Кор. 6:14,16). Неговият съвет се отнася както за служебни, така и за брачни взаимоотношения. Църквата трябва да се почита много, тъй като тя е обект на Божията върховна грижа.

**3. Църквата като невеста.** Църквата е представена символично като невеста, а Господ - като младоженец. Бог дава тържествен обет: „И ще те сгодя за Себе Си завинаги, да , ще те сгодя за Себе Си в правда и в съдба, в милосърдие и милости" (Осия 2:19). Той отново уверява: „Аз съм ти съпруг" (Ер. 3:14).

Павел използва същия символ: „Аз ви представям като чиста девица на Христа" (2Кор. 11:2). Христовата любов към Неговата църква е толкова дълбока и трайна, че Той „даде Себе Си за нея" (Еф. 5:25), принесе тази жертва, „за да я освети като я е очистил с окъпването с вода чрез словото" (Еф. 5:26).

Чрез освещаващото влияние на истината в Божието слово (Йоан 17:17) и на очистиането, което дава кръщението, Христос може да пречисти членовете на църквата, като отнеме мръсните им дрехи и ги облече с одеждата на съвършената Си правда. Така Той може да приготви църквата за Своя невеста - „славна църква, без петно или бръчка, или друго такова нещо, но... свята и непорочна" (Еф. 5:27). Пълната слава и блясък на църквата няма да се видят преди Христовото завръщане.

**4. Църквата като „Горният Ерусалим".** Писанието нарича град Ерусалим Сион. Там Бог обитава със Своя народ (Пс. 9:11). Точно от Сион идва спасението (Пс. 14:7, 53:6). Този град трябваше да бъде „радостта на цялата земя" (Пс. 48:2).

Новият Завет гледа на църквата като на „горния Ерусалим", духовен образ на земния Ерусалим (Гал. 4:26). Гражданите на този Ерусалим притежават „небесно гражданство" (Фил. 3:20). Те са „децата на обещанието", „родени според Духа", радващи се на свободата, чрез която Христос ги е освободил (Гал. 4:28,29, 5:1). Гражданите на този град не са вече робни на опитите си да се „оправдаят чрез закона" (Гал. 4:22, 26, 31; 5:4), „чрез Духа", те с нетърпение очакват „надеждата на правдата чрез вяра". Те съзнават, че в Исус Христос „вярата, действаща чрез любов", осигурява гражданството им (Гал. 5:5, 6).

Участниците в това славно събрание „са дошли до хълма Сион и до града на живия Бог, небесния Ерусалим, до неизброимо множество ангели, до общото събрание и църквата на първородните, които са записани в небото" (Евр. 12:22,23).

**5. Църквата като семейство.** Небесната и земната църква се разглеждат като семейство (Еф. 3:15). Използуват се две метафори за присъединяване към това семейство: осиновение (Римл. 8:14-16; Еф. 1:4-6) и новородение (Йоан 3:8). Чрез вяра в Христос новопокръстените вече не са друго, а чада на небесния Отец (Гал. 3:26-4:7), живеещи въз основа на Новия завет. Сега те принадлежат към „Божие семейство" (Еф. 2:19), към „домочадието на вярата" (Гал. 6:10).

Членовете на Неговото семейство се обръщат към Бога с „Отче" (Гал. 4:6) и се отнасят един към друг като братя и сестри (Яков 2:15; 1Кор. 8:11; Римл. 16:1). Поради това, че е довел мнозина в семейството на църквата, Павел счита себе си за духовен баща. „В Христа Исуса - казва той - аз станах ваш отец чрез евангелието" (1Кор. 4:15). Той нарича вярващите,



които е довел, „любезни мои чада“ (1 Кор. 4:14, срв. Еф. 5:1).  
 Особена характерна черта на църквата като семейство е общението. Християнското общение („коинония“ на гръцки) не е просто проява на общителност, но „общение в евангелието“ (Фил. 1:5). То включва истинско общение с Бог Отец, Неговия Син и Светия Дух (1 Йоан 1:3; 1 Кор. 1:9; 2 Кор. 13:14), както и с вярващите (1 Йоан 1:3,7). Членовете подават на всеки, станал част от семейството, „десницата на общението“ (Гал. 2:9).  
 Метафората за семейството разкрива една изпълнена с любов църква, „където хората са обичани, почитани и уважавани като личности. Място, където хората признават, че се нуждаят един от друг; място, където се развиват талантите; където всички растат и където всеки е доволен“. Тя включва и отговорност, почитане на духовните родители, грижа за духовните братя и сестри. И накрая, това означава, че всеки член ще изпитва към брата си любов, пораждаща дълбока преданост, която укрепва и подсилва.

Семейството на църквата дава възможност на отделните личности, различаващи се много по своята същност и характер, да се радват и да се подкрепят един друг. Членовете на това семейство се научават да живеят в единство, без да губят своята индивидуалност.

**6. Църквата като стълб и основа на истината.** Църквата на живия Бог е „стълби основа на истината“ (1 Тим. 3:15). Тя е хранилището и крепостта, защитаваща истината от атаките на нейните врагове. Истината обаче е динамична, а не статична. Ако членовете претендират, че имат нова светлина - нова доктрина или ново обяснение на Писанията - тези, които имат опит, трябва да изпитат новото учение въз основа на Писанието (виж Ис. 8:20). Ако новата светлина отговаря на този стандарт, църквата трябва да я приеме, ако не - да я отхвърли. Всички членове трябва да се подчинят на това отсъждане, основано на Библията, защото „в многото съветници има безопасност“ (Пр. 11:14).

Чрез разпространението на истината, т.е. чрез свидетелстването за нея, църквата е „светлината на света“, „град, разположен на хълм“, който „не може да се скрие“, и „солта на земята“ (Мат. 5:13-15).

**7. Църквата като армия - воюваща и побеждаваща.** Църквата на земята е като армия по време на битка. Тя е призвана да воюва срещу духовната тъмнина: „Защото нашата борба не е срещу кръв и плът, но срещу началствата, срещу властите, срещу всесветските управители на тая тъмнина, срещу духовните сили на нечестията в небесните места“ (Еф. 6:12). Християните трябва да „вземат Божието всеоръжие“, така че „да могат да противостоят в злия ден и, като надвият на всичко, да устоят“ (Еф. 6:13). През вековете църквата е трябвало да води борба с врага както отвътре, така и отвън (виж Деян. 20:29, 30 1 Тим. 4:1). Тя е осъществявала забележителен напредък и е постигала победи, но все още не е триумфиращата църква. За съжаление тя все още има големи недостатъци. Чрез друга метафора Исус обясни несъвършенствата вътре в църквата: „Царството небесно е подобно на човек, който посял добро семе на нивата си. Но докато всички спели, врагът му дошъл и посял плевели сред житото и си

отишъл" (Мат. 13:24, 25). „Като изтръгвате плевелите, може да изкорените и житото с тях. Нека да растат заедно до времето на жътвата" (Мат. 13:29, 30).

Плевелите и житото избуяли заедно на нивата. Докато Бог води обрънатите към църквата, Сатана вкарва в нея необрънати. Тези две групи упражняват своето влияние върху цялото тяло - едната, за пречистване, другата - за покваряване. Конфликтът между тях - в самата църква - ще продължи до жетвата, Второто пришествие.

Борбата на църквата с външните ѝ врагове също не е приключила. Очакват я изпитания и конфликти. Знаейки, че му остава малко време, Сатана е разгневен на Божията църква (Откр. 12:12,17) и ще доведе върху ѝ „време на страдание, каквото никога не е бивало, откакто народ съществува". Но Христос ще се намеси на страната на верните Си, които ще бъдат „избавени, всеки, който се намери записан в книгата" (Дан. 12:1). Исус ни уверява, че „който устои до края, ще бъде спасен" (Мат. 24:13).

При завръщането на Христос ще се яви победоносната църква. Тогава Той ще може да я представи „на Себе Си църква славна", върната от всички времена, купената чрез кръвта Му, „без петно или бръчка...,но свята и непорочна" (Еф. 5:27).

**Църквата - видима и невидима.** Двата термина - „видима" и „невидима" - се използват за два различни аспекта на земната църква. Метафорите, които разгледахме, се отнасят за видимата църква.

**1. Видимата църква.** Видимата църква е Божията църква, организирана да служи. Тя изпълнява великото Христово поръчение да занесе евангелието на света (Мат. 28:18-20), приготвя хората за Неговото славно завръщане (1Сол. 5:23; Еф. 5:27).

Като Христов специално избран свидетел тя дава светлина на света и служи както Той служеше, проповядвайки евангелието на бедните, изцелявайки съкрушените, прогласявайки освобождение на пленените и връщайки зрението на слепите, избавяйки угнетените и прогласявайки благоприятната Господна година (Лука 4:18,19).

**2. Невидимата църква.** Невидимата църква, наречена също всемирна, се състои от всички Божии чада по целия свят. Тя включва вярващите от видимата църква и много други, които макар и да не принадлежат към църковна организация, са следвали светлината, която Христос им е дал (Йоан 1:9). Тя включва и онези, които никога не са имали възможност да научат истината за Исус Христос, но са се поддали на Светия Дух и „по природа вършат това, което се съдържа в закона" на Бога (Римл. 2:14).

Съществуването на невидимата църква разкрива, че поклонението на Бога е в най-висш смисъл духовно. Исус каза: „Ще се кланят на Отца с дух и истина, защото такава иска Отец да бъдат поклонниците Му" (Йоан 4:23). Поради духовната същност на истинското поклонение хората не могат точно да преценят кой е и кой не е част от Божията църква.

Чрез Светия Дух Бог води Своя народ от невидимата църква в съюз с Неговата видима църква. „И други овци имам, които не са от тази кошара,

и тях трябва да доведе. Те също ще слушат гласа Ми и ще има едно стадо и един пастир" (Йоан 10:16). Само във видимата църква те могат напълно да преживеят Божиата истина, любов и общение, защото Той е дал на видимата църква духовни дарби за назидание на членовете като цяло и поотделно (Еф. 4:4-16). Когато Павел се обърна, Бог го свърза със Своята видима църква и след това му възложи да стане водач в мисията на църквата (Деян. 9:10-22). По същия начин днес Той възнамерява да води Своя народ към видимата Си църква, характеризираща се с преданост към Божиите заповеди и притежаваща Исусовата вяра, така че и двете да могат да участват в завършването на Неговата мисия на земята (Откр. 14:12; 18:4; Мат. 24:14, виж глава 12 на тази книга).

Смята се също, че понятието „невидима църква“ включва обединената църква на небето и на земята (Еф. 1:22,23) и скритата църква в периоди на преследване (Откр. 12:6,14).

## ЦЪРКОВНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

Христовото поръчение да се занесе евангелието на целия свят включва и възпитаването на онези, които вече са приели евангелието. Новите членове трябва да бъдат утвърждавани във вярата и научавани да използват дадените им от Бога таланти и дарби за делото Му. Тъй като „Бог не е автор на безредица“, но желае всичко да се извършва „благоприлично и порядъчно“ (1 Кор. 14:33,40), църквата трябва да има проста, но действена организация.

**Естеството на организацията.** Нека разгледаме църковното членство и организация.

**1. Църковно членство.** Когато отговарят на определени характеристики, обърнатите стават членове на новозаветното общество на вярващите. Членството включва придобиване на ново отношение към другите хора, държавата и Бога.

**а. Характеристики на членството.** Хората, желаещи да станат членове на Неговата църква, трябва да приемат Исус Христос като Господ и Спасител, да се покаят от греховете си и да бъдат кръстени (Деян. 2:36-41; срв. 4:10-12). Те трябва да са преживели новородението и да са приели Христовата заръка да учат и другите да съблюдают всичко, което Той е наредил (виж Мат. 28:20).

**б. Равноправие и служба.** Според Христовите думи: „вие всички сте братя“ и „по-големият между вас нека ви бъде служител“ (Мат. 23:8,11), членовете са задължени да се отнасят един към друг като равноправни. Но трябва да разберат и това, че следването на Христовия пример означава да се грижат за нуждите на другите, водейки ги към Учителя.

**в. Свещенство от всички вярващи.** Със започване на Христовата служба в небесното светилище значението на Левитското свещенство се изчерпа.

Сега църквата стана „свято свещенство“ (1Петр. 2:5). „Вие - казва Петър - сте избран род, царско свещенство, свят народ, люде, които Бог придоби, за да възвестявате превъзходствата на Тогова, Който ви призва от тъмнината в своята чудесна светлина“ (1Петр. 2:9).

Тази нова служба - свещенството, съставено от всички вярващи, не дава право на всеки отделен член да мисли, вярва и поучава така, както сметне за добре, без отговорност спрямо тялото на църквата. Това означава, че всеки църковен член носи отговорност да служи на другите в името на Бога и че може да общува пряко с Него без човешко посредничество. Подчертана е взаимната зависимост между църковните членове, както и тяхната независимост. Това свещенство не прави качествена разлика между духовенство и миряни, въпреки че определя различните функции на тези две групи.

**г. Вярност към Бога и държавата.** Библията признава Божията намеса в установяването на държавните органи за управление и задължава вярващите да почитат гражданските власти и да им се подчиняват. Този, който зачита гражданската власт, е „Божи служител, мъздовъздател за докарване гняв върху този, който върши зло“. Ето защо църковните членове отдават „комуто се дължи данък - данъка, комуто мито - митото, комуто страх - страха, комуто почит - почитта“ (Римл. 13:4,7).

В отношението си към държавата членовете се ръководят от Христовия принцип: „Като е тъй, отдавайте кесаревото на кесаря, а Божието на Бога“ (Мат. 22:21). Но ако държавата се намеси във вреда на някоя от божествените заповеди, най-висшата вярност е спрямо Бога. Апостолите казваха: „Подобава да се покоряваме на Бога, а не на хората“ (Деян. 5:29).

**2. Основната функция на църковната организация.** Църквата е била организирана, за да изпълни Божия план - да предаде на тази планета познание за Божията слава. Само видимата църква може да осигури функциите, жизнено важни за постигането на тази цел.

**а. Поклонение и проповядване.** През цялата си история църквата е била Божия организация за събиране на вярващите в събота за поклонение пред Създателя. Христос и Неговите апостоли следваха тази практика на богослужение, а Писанията съветват вярващите и днес да не изоставят „събиранията, но увещавайки се един друг и толкова повече, колкото виждате, че денят приближава“ (Евр. 10:25; срв. 3:13). Църковното богослужение освежава, окуражава и носи радост на поклонника.

**б. Християнско общение.** Църквата напълно задоволява най-дълбоките нужди на членовете си от общение. „Общение в евангелието“ (Фил. 1:5) - това е по-висше от всички други взаимоотношения, защото осигурява близка връзка с Бога, както и с хора от същата вяра (1Йоан. 1:3,6, 7).

**в. Наставление в Писанията.** Христос даде на църквата „ключовете на небесното царство“ (Мат. 16:19). Тези ключове са Христовите думи - всичките библейски слова. По-точно, те са „ключовете на познанието“ за на-

чина на влизане в царството (Лука 11:52). Исусовите думи са дух и живот за всички, които ги приемат (Йоан 6:63). Те дават вечен живот (Йоан 6:68).

Когато църквата прогласява библейските истини, тези ключове към спасението имат способността да връзват и да развързват, да отварят и да затварят небесата, защото дават критериите, според които хората биват приемани или отхвърляни, спасени или погубени. Така прогласяването на евангелието от църквата издава „ухание на живот“ или „мириса на смърт“ (2Кор. 2:16).

Исус знаеше колко е важно да живее човек с „всяко слово, което излиза от Божиите уста“ (Мат. 4:4). Само така църквата може да изпълни Исусовото поръчение да научи всички народи „да пазят всичко, що съм ви заповядал“ (Мат. 28:20).

**г. Прилагане на божествените наредби.** Църквата е Божи инструмент за изпълнение на наредбата за кръщението - на обряда за влизане в църквата (виж глава 14 на тази книга), и на наредбите за измиването на нозете и Господната вечеря (виж глава 15 на тази книга).

**д. Прогласяване на евангелието по целия свят.** Църквата е организирана за мисионска служба, за да изпълни делото, неизвършено от Израил. Както се вижда от живота на Учителя, най-великата служба, която църквата осигурява на света, е завършването на евангелското „свидетелство за всички народи“ с пълно посвещение (Мат. 24:14), подкрепено чрез кръщението със Светия Дух.

Тази мисия включва прогласяване на вестта за приготвяне за Христовото завръщане, отправена както към самата църква (1 Кор. 1:7, 8; 2Петр. 3:14; Откр. 3:14-22, 14:5), така и към останалото човечество (Откр. 14:6-12, 18:4).

## УПРАВЛЕНИЕТО НА ЦЪРКВАТА

След възнесението на Исус водачеството на църквата остана в ръцете на апостолите. Първото им организационно дело, след обсъждане с другите вярващи, бе избирането на друг апостол, който да заеме мястото на Юда (Деян. 1:15-26).

С нарастването на църквата апостолите разбраха, че е невъзможно и да се проповядва евангелието, и да се полагат грижи за текущите дела на църквата. Затова възложиха практическите дела на църквата на седем души, които църквата определи. Макар че църквата правеше разлика между „службата на словото“ и „прислужването на трапези“ (Деян. 6:1-4), тя не се опита да раздели духовните водачи от миряните при разпределянето на църковната мисия. Всъщност двама от седемте, Стефан и Филип, се отличаваха със своето дейно проповядване и евангелизиране (Деян. 7 и 8 глава).

Разрастването на църквата в Азия и Европа изискваше допълнителни стъпки за развитие на организацията. С установяването на многобройни нови църкви бяха ръкоположени презвитери „във всяка църква“, за да

се установи стабилно ръководство (Деян. 14:23).

Когато възникваше важен спор, на страните се даваше право да изложат позициите си пред общ съвет от апостоли и старейшини, представляващи църквата като цяло. Решенията на този съвет се считаха обвързващи за страните и бяха приемани като глас Божи (Деян. 15:1-29). Този случай показва, че когато става въпрос за нещо, засягащо цялата църква, е необходим съвет и авторитет с много по-широка основа от този на местната църква. В този случай решението на съвета бе резултат от споразумението, постигнато между представителите на всички засегнати страни (Деян. 15:22-25).

Новият Завет дава ясно да се разбере, че при възникване на необходимост Бог направлява ръководството на Своето дело. Под Негово наставление и в съвет с църквата се оформи едно ръководство. Ако и днес следваме този път, би се предотвратило отстъплението в църквата и тя би била способна да изпълни великото си предназначение.

### ***Библейски принципи на църковно управление***

**1. Христос е главата на църквата.** Оглавяването на църквата от Христос се основава главно на Неговата посредническа служба. След като победи Сатана на кръста, Христос получи „всяка власт на небето и на земята“ (Мат. 28:18). Бог „покори всичко под нозете Му и Го постави да бъде глава над всичко за църквата“ (Еф. 1:22; срв. Фил. 2:10,11). Ето защо Той е „Господ на господарите и Цар на царете“ (Откр. 17:14).

Христос е глава на църквата, защото тя е Негово тяло (Еф. 1:23; Кол. 1:18). Вярващите са „членове на Неговото тяло, Неговата плът и Неговите кости“ (Еф. 5:30). Те трябва да имат близка връзка с Него, защото от Него църквата „се храни и сплотява чрез ставите и жилите“ (Кол. 2:19).

**2. Христос е източникът на целия авторитет на църквата.** Христос демонстрира Своя авторитет в: а) установяването на християнската църква (Мат. 16:18); б) постановяването на наредбите, които църквата трябва да прилага (Мат. 26:26-30; 28:19, 20; 1Кор. 11:23-29; Йоан 13:1-17); в) даряването на църквата с божествена власт да действа в Негово име (Мат. 16:19; 18:15-18; Йоан 20:21-23); г) изпращането на Светия Дух да направлява църквата Му под Неговия авторитет (Йоан 15:26; 16:13-15); д) разпределянето на особени дарби сред вярващите в църквата, така че някои да могат да работят като апостоли, други - като пророци, евангелизатори, пастори и учители, за да приготвят нейните членове за служба и да изградят „Христовото тяло“, докато всички преживеят опитността на единството във вярата и отразят „Христовата пълнота“ (Еф. 4:7-13).

**3. Писанията носят Христовия авторитет.** Макар че Христос води църквата Си чрез Светия Дух, Божието слово е единственият стандарт, чрез който тя действа. Всички нейни членове трябва да се покоряват на това Слово, тъй като то е закон в абсолютния смисъл. Над всички човешки традиции, обичаи и културни навици стои авторитетът на Писанията (2Тим. 3:15-17).

**4. Христовият авторитет и църковните служби.** Христос упражнява Своята власт чрез църквата Си и чрез нейните специално назначени служители, но Той никога не надхвърля властта Си. Никой няма какъвто и да е авторитет (власт) настрана от Христос и Неговото слово.

Църквите на адвентистите от седмия ден избират своите служители. Но докато тези служители работят като човешки представители, авторитетът им идва от Христос. Избирането им просто потвърждава призванието, което са получили от Христос. Първото задължение на избраните служители е да се грижат за спазването на библейските указания за богослужение, учение, дисциплина и прогласяване на евангелието. Тъй като църквата е Христовото тяло, те трябва да търсят нейния съвет при своите решения и действия.

**Новозаветните служители на църквата.** Новият Завет споменава две църковни служби - на старейшината и на дякона. Важността на тези служби се подчертава от високите морални и духовни изисквания към тези, които ще ги изпълняват. Църквата признаваше светостта на призоваването за ръководител чрез ръкополагане - полагане на ръце (Деян. 6:6; 13:2,3; 1Тим. 4:14, 5:22).

### **1. Старейшините**

**а. Що е старейшина?** Старейшините (на гръцки „презбутерос“) или „епископи“ („епископос“) бяха най-важните служители на църквата. Терминът „старейшина“ означава по-стар, подсказва достойнство и уважение. Неговото положение е било подобно на положението на този, който е упражнявал надзор над синагогата. Терминът „епископ“ означава „надзирател“. Павел използва тези термини като взаимнозаменяеми, приравнявайки „старейшини“ с „надзиратели“ или „епископи“ (Деян. 20:17,28; Тит 1:5,7).

Заемащите този пост надзираваха новообразуваните църкви. „Старейшина“ се отнасяше за статут или ранг на службата, докато „епископ“ означаваше задължението или отговорността на службата „надзирател“. Тъй като апостолите също наричаха себе си старейшини (1Петр. 5:1; 2Йоан 1; 3Йоан 1), очевидно е, че имаше както местни старейшини, така и пътуващи старейшини, или старейшини на няколко църкви. Но и двата вида старейшини изпълняваха длъжността на пастири на църквите.

**б. Изискванията.** За да отговаря на изискванията за старейшина, човек трябва да бъде „непорочен, на една жена мъж, самообладан, разбран, порядъчен, гостолобив, способен да поучава, ненавикнал на пияни разprávии, не побойник, а кротък, не крамолник, не сребролюбец, който управлява добре своя си дом и държи чадата си в послушание с пълна сериозност (защото, ако човек не знае да управлява своя си дом, как ще се грижи за Божията църква?), да не е нов във вярата, за да се не възгордее и падне под същото осъждане с дявола. При това той трябва да се ползува с добри отзиви и от външните, за да не падне в укор и в примката на дявола“ (1Тим. 3:1-7; срв. Тит 1:5-9).

Ето защо преди назначаване на службата кандидатът трябва да е показал способности на ръководител в собствения си дом. „Трябва да се има предвид семейството на предложението за служба. Покорни ли са членовете му? Може ли човекът да управлява собствения си дом с чест? Какви са децата му по характер? Ще почитат ли влиянието на баща си? Ако той не е тактичен, мъдър и силно набожен в дома си, при управлението на собственото си семейство, спокойно може да се заключи, че същото неосветено ръководство ще бъде наблюдавано и в църквата" (Елена Вайт). Кандидатът, ако е женен, трябва да показва качества на ръководител в дома си, преди да му бъде възложена по-голямата отговорност да ръководи „Божия дом" (1Тим. 3:15).

Поради важноста на службата Павел нареди: „Не прибързвай да ръкополагаш никого" (1Тим. 5:22).

**в. Отговорността и властта на старейшината.** Старейшината е преди всичко духовен водач. Той е избран „да бъде пастир на Божията църква" (Деян. 20:28). Неговите отговорности са да подкрепя слаби членове (Деян. 20:35), да съветва своенравните (1Сол. 5:12) и да бъде нащрек за появата на каквито и да е учения, които биха създали разделение (Деян. 20:29-31). Старейшините трябва да бъдат образец на християнски начин на живот (Евр. 13:7; 1Петр. 5:3) и да дават пример за щедрост (Деян. 20:35).

**г. Отношението към старейшините.** До голяма степен ефективното църковно ръководство зависи от предаността на членовете. Павел окуражава вярващите да почитат своите водачи и „да ги ценят твърде много с любов заради делото им" (1Сол. 5:13). „Презвитерите, които управляват добре - казва той, - нека се удостояват с двойна почит, особено онези, които се трудят в словото и поучението" (1Тим. 5:17).

Писанието показва ясно необходимостта от почитане на църковното ръководство: „Бъдете послушни на вашите ръководители и се покорявайте, защото те бдят за душите ви като отговорни за тях" (Евр. 13:17; срв. 1Петр. 5:5). Когато членовете създават трудности на ръководители при изпълнението на възложените им от Бога отговорни задължения, както едните, така и другите ще изпитат скръб и ще им липсва радостта от успеха в Божието дело.

Вярващите са поощрявани да наблюдават начина на живот на ръководителите, който е подобен на Христовия. „Разсъждавайте върху сетнината на техния начин на живот и подражайте във вярата им" (Евр. 13:7). Те не трябва да обръщат внимание на клюки. Павел предупреждава: „Против презвитер не приемай обвинение, освен ако е направено от двама или трима свидетели" (1Тим. 5:19).

**2. Дякони и дяконеси.** Думата „дякон" идва от гръцкото „дяконос", означаващо „слуга" или „помощник". Дяконската служба беше учредена, за да даде възможност на апостолите да се отдадат напълно „на молитва и на служенето на словото" (Деян. 6:4). Макар че дяконите трябваше да се грижат за текущите дела на църквата, те бяха и активни участници в делото на евангелието (Деян. 6:8; 8:5-13, 26-40).



Формата за женски род на термина се явява в Римл. 16:1. Преводачите предават тази дума като „служителка“ или „дяконеса“. „Думата и употребата ѝ в този текст навеждат на предположението, че службата на дяконеса може да е била установена в църквата по времето, когато Павел е писал Посланието към Римляните“ (Адв. Библ. речник).

Както старейшините, така и дяконите се избират от църквата въз основа на морални и духовни качества (1Тим. 3:8-13).

**Църковната дисциплина.** Христос даде на църквата власт да санкционира членовете си, като даде и съответните принципи за това. Той очаква църквата да приложи тези принципи, когато е необходимо, за да поддържа високото си призвание да бъде „свято свещенство“ и „свят народ“ (срв. Мат. 18:15-18; 1Петр. 2:5,9). Но тя трябва и да се опитва да внушава на грешащите си членове, че се нуждаят от поправяне на пътищата си. Христос похвали Ефеската църква, защото тя „не може да търпи злите човечи“ (Откр. 2:2), но порица църквите в Пергам и Тиатир, че търпят еретически учения и неморалност (Откр. 2:14, 15, 20). Запомнете следния библейски съвет за дисциплината:

**1. При лични обиди.** Когато един член онеправдае друг (Мат. 18:15-17), Христос съветва онеправдания да се обърне към този, който му е нанесъл обидата - заблудената овца - и да го убеди да промени поведението си. Ако това се окаже безуспешно, трябва да опита втори път, придружен от един или двама безпристрастни свидетели. Ако и този опит пропадне, въпросът трябва да бъде изнесен пред цялата църква.

Ако грешащият член отхвърли мъдростта и авторитета на Христовата църква, той прекъсва общението си с нея. Отстранявайки виновника, църквата просто потвърждава неговото състояние. Ако под ръководството на Светия Дух църквата внимателно следва библейския съвет, нейните решения биват признати и в небето. Христос казва: „Каквото вържете на земята, ще бъде вързано на небесата, и каквото развържете на земята, ще бъде развързано на небесата“ (Мат. 18:18).

**2. При обществени нарушения.** Макар че „всички съгрешиха и не заслужават да се прославят от Бога“ (Римл. 3:23), скандални и бунтовнически постъпки, събуждащи възмущение към църквата, трябва незабавно да бъдат посрещани чрез отнемане членството на нарушителя.

Отстраняването от членство действа в две посоки: 1) отстранява злото - което иначе би нараснало подобно на квас, така се възстановява чистотата на църквата и 2) като спасително средство за нарушителя. Научавайки за един случай на сексуална неморалност в Коринтската църква, Павел подкани към незабавно действие: „В името на нашия Господ Исус Христос - каза той, - когато се събра моят дух с вас заедно с властта на нашия Господ Исус, да предам такъв човек на Сатана за погубване на плътта му, за да се спаси духът му в деня на Господа Исуса... Очистете стария квас, за да бъдете ново тесто“ (1Кор. 5:4,5,7). „Не се свързвайте с който и да е, наричащ себе си вярващ - казва той, - ако е блудник или сребролюбец, идолопоклонник или хулител, пияница или измамник. С такъв нито

да бъдете заедно... Отлъчете нечестивия човек измежду си" (1Кор. 5:11,13).

**3. Отношение към разколниците.** Един член, който предизвиква „раздори и съблазни" (Римл. 16:17), „който ходи извън пътя", отказвайки да се подчинява на библейските съвети, трябва да бъде избягван, за да „се засрами" от поведението си. „И все пак не го считайте за враг - казва Павел, - но го наставлявайте като брат" (2Сол. 3:6,14,15). Ако „раздорникът" откаже да се вслуша във „втория съвет" на църквата, той трябва да бъде отхвърлен, като се знае, че „такъв човек се е извратил и съгрешава, та от само себе си е осъден" (Тит 3:10, 11).

**4. Възстановяване на нарушителите.** Църковните членове не трябва да презират, отбягват или пренебрегват изключените от църквата. Напротив, трябва да се опитват да възстановят връзката им с Христос чрез покаяние и новородение. Изключените членове могат да бъдат възстановени, ако представят достатъчни доказателства за истинско покаяние (2Кор. 2:6-10).

Божията мощ, слава и благодат се откриват особено при възстановяване на грешниците в църквата. Христос копнее да освободи пленниците на греха, прехвърляйки ги от царството на тъмнината в царството на светлината. Божията църква, театралната сцена на вселената показва силата на Христовата примирителна жертва в живота на мъже и жени.

Днес Христос чрез Своята църква приканва всички да станат част от Неговото семейство. „Ето - казва Той, - стоя на вратата и чукам. Ако чуе някой гласа Ми и отвори вратата, ще вляза при него и ще вечерям с него, и той с Мене" (Откр. 3:20).

### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Всемирната църква се състои от всички, които истински вярват в Христос, но в последните дни - време на широко разпространено отстъпление, един остатък е призван да пази Божиите заповеди и вярата в Исус. Този остатък обявява, че идва часът на съда, прогласява спасение чрез Христос и разгласява вестта за приближаване на Неговото Второ пришествие. Това прогласяване е символизирано чрез трите ангела в Откровение, 14 глава. То съвпада с делото на съда в небето и води до покаяние и реформа на земята. Всеки вярващ е призван да вземе лично участие в това свидетелство по целия свят.*

## Глава 12

### Остатъкът и неговата мисия

**О**громният червен змей е готов за скок. Той вече е предизвикал падането на около една трета от небесните ангели (Откр. 12:4, 7-9). Сега, ако може да погълне младенца, който ще се роди, той ще е спечелил борбата.

Жената, стояща пред него, е облечена със слънцето, има луната под нозете си и корона от 12 звезди на главата си. Младенецът, когото тя ражда, ще „управлява всички народи с желязна тояга“.

Змеят се хвърля, но усилията му да убие Детето са напразни. Вместо това Детето е „занесено при Бога и до Неговия престол“. Разярен, змеят насочва гнева си към майката, която по чуден начин придобива криле и бива отнесена в отдалечено място, специално приготвено от Бога, където Той я храни за време, времена, и половин време - 3 1/2 години, или 1260 пророчески дни (Откр. 12:1-6,13,14).

В библейското пророчество една чиста жена е символ на Божията вярна църква. Жена, описана като блудница или прелюбодейка, представлява Божия народ, който е отстъпил (Ез. 16 гл.; Исаия57:8; Ер. 31:4,5; Осия1:1-3; Откр. 17:1-5).

Змеят, „старовременната змия, наречена Дявол и Сатана“, чака да погълне мъжкото Дете, дългоочаквания Месия, Исус Христос. Сатана, водейки война срещу вековния си враг Исус, използва като свой инструмент Римската империя. Но нищо, дори кръстната смърт, не може да отклони Исус от мисията Му като Спасител на човечеството.

На кръста Христос срази Сатана. Говорейки за разпятието, Христос каза: „Сега е съд на този свят, сега князът на този свят ще бъде изхвърлен“ (Йоан 12:31). Книгата Откровение описва небесния химн на победата: „Сега дойде спасението, силата и царството на нашия Бог и властта на неговия Помазаник, защото се свали клеветникът на нашите братя, който ги клевети ден и нощ пред нашия Бог... Затова веселете се, небеса, и вие, които живеете в тях!“ (Откр. 12:10-12). Изгонването на Сатана от небесата ограничи неговата дейност. Той не можеше повече да клевети Божия народ пред небесните същества.

Но докато небесата се радват, земята трябва да приеме предупреждението: „Горко на вас, земя и море, защото дяволът слезе у вас много разярен, понеже знае, че му остава малко време“ (Откр. 12:12).

Изливайки гнева си, Сатана започна да преследва жената - църквата (Откр. 12:13), която, макар и да е пострадала много, оцелява. Рядко населени области на земята - „пустинята“ - осигуриха прибежище за верните

Божии люде през време на 1260-те пророчески дни или 1260 буквални години (Откр. 12:14-16, виж глава 4 относно принципа ден-година).

В края на тази опитност в пустинята Божият народ се появи като белег за скорошното завръщане на Христос. Йоан определя тази група верни като „остатък..., който пази Божиите заповеди и има свидетелството Исус Христово" (Откр. 12:17). Дяволът особено много мрази този остатък (Откр. 12:17).

Кога и къде се е извършило това преследване? Как е станало то? Кога се е появил остатъкът? Каква е мисията му? Отговорът на тези въпроси изисква един преглед на Писанието и на човешката история.

### ГОЛЯМОТО ОТСТЪПЛЕНИЕ

Първо езическият Рим преследва Христовата църква, а след това я преследваха отстъпилите от нейните собствени редове. Това отстъпление не е изненадващо - то бе предсказано от Йоан, ап. Павел и Христос.

В последната си голяма проповед Исус предупреди апостолите Си за бъдещата заблуда. „Пазете се да не ви заблуди някой - казва Той, - защото ще се появят лъжехристи и лъжепророци, които ще покажат големи знамения и чудеса, така щото да заблудят, ако е възможно, дори избраните" (Мат. 24:4,24). Неговите последователи щяха да преживеят един период на „голяма скръб", но щяха да оцелеят (Мат. 24:21,22). Внушителни природни знамения щяха да отбележат края на това гонение и да открият близостта на Христовото завръщане (Мат. 24:29, 32, 33).

Ап. Павел предупреждава: „След моето заминаване ще навлязат между вас свирепи вълци, които няма да жаят стадото, и от самите вас ще се издигнат човечи, които ще говорят извратено, за да отвличат учениците след себе си" (Деян. 20:29,30). Тези „вълци" щяха да водят църквата към „отстъпление" или „отпадане".

Това отстъпление трябваше да се случи преди Христовото завръщане според Павел. То бе толкова сигурно, че самото му осъществяване бе ясен белег за приближаване на Христовото идване. „Никой да ви не измами по никой начин - казва Павел, - защото този ден няма да дойде, докато първо не дойде отстъплението и не се яви човекът на греха, синът на погибелта, който така се противи и се превъзнася над всеки, който се нарича Бог и на който се отдава поклонение, щото той седи като Бог в Божия храм (църква) и представя себе си за Бог" (2Сол. 2:3,4).

Още по времето на Павел това отстъпление бе вече започнало да действа в ограничени размери. Неговият метод на действие бе сатанински, „с всякаква сила, знамения, лъжливи чудеса и с всичката измама на неправдата" (2Сол. 2:9,10). Преди края на първото столетие Йоан заявява, че „много фалшиви пророци са излезли по света". Наистина, казва той, „духът на антихриста" е „вече на света" (1Йоан 4:1,3).

Как се появи тази система на отстъпление?

**Въздигането на „човека на греха".** Оставяйки „първата си любов" (Откр. 2:4), църквата се лиши от чистотата на учението си, от високите принципи на лично поведение и от невидимата връзка на единство, осигурена от

Светия Дух. При богослужението формализмът измести простотата. Популярността и личната власт все повече и повече започнаха да определят избора на водачи, които първо добиха растяща власт в рамките на местната църква, после се разпростираха и над съседни църкви.

Управлението на местната църква под ръководството на Светия Дух в крайна сметка отстъпи място на църковен авторитаризъм в ръцете на един служител, епископ, комуто бе подчинен лично всеки църковен член и чрез когото отделният вярващ имаше достъп до спасението. Оттук нататък ръководителите мислеха само как да управляват църквата, а не да й служат. „Най-големият вече не се считаше за „слуга на всички“. Така постепенно се разви идеята за свещеническа йерархия, която постави себе си между отделния човек и неговия Господ."

Потъпквайки значението на отделната личност и на местната църква, Римският епископ взе върховната власт в християнството. С помощта на императора този най-върховен епископ или папа беше признат за видимата глава на всесветската църква, притежаващ върховна власт над всички църковни водачи по целия свят.

Под ръководството на папството християнската църква потъна в още по-дълбоко отстъпление. Нарастващата ѝ популярност ускори нейния упадък. Снизените стандарти станаха причина необърнатите да се чувстват удобно в църквата. Мнозина, знаещи съвсем малко за истинското християнство, се присъединиха към църквата само външно, внасяйки своите празници, пиршества и символизъм.

Тези компромиси между езичеството и християнството доведоха до появата на „човека на греха" - една гигантска система на фалшива религия, смесица от истина и грешки. Пророчеството във 2 Сол. 2 глава не осъжда отделни личности, а излага религиозната система, отговорна за голямото отстъпление. Много вярващи от тази система обаче принадлежат към Божията всемирна църква, защото живеят според всичката светлина, която имат.

**Страдащата църква.** С упадъка на духовността Римската църква придобиваше все по-светски образ, влизаше във все по-близки връзки с управлението на империята. Църква и държава се обединиха в един несвят съюз. В своето класическо произведение „Божият град" Августин, един от най-влиятелните църковни отци, изложи църковния идеал за всемирна църква, управляваща една всесветска държава. Мислите на Августин положиха основата на средновековната папска теология.

В 533 г. сл. Хр. в писмо, включено в Сборника от закони на Юстиниан, император Юстиниан обяви римския епископ за глава на всички църкви. Той призна и влиянието на папата за отстраняване на еретиците.

Когато пълководецът на Юстиниан, Велизарий, освободи Рим в 538 г. сл. Хр. римският епископ беше освободен от властта на остготите, чието арианство до известна степен ограничаваше развитието на католическата църква. Сега епископът можеше да упражнява прерогативите си според Юстиниановия декрет от 522 г., вече можеше да увеличи властта на „Светата Епархия" (папския Престол). Така започнаха 1260-те години на гонение според Библейското пророчество (Дан. 7:25; Откр. 12:6,14; 13:5-7).

За зла участ църквата се опитваше с помощта на държавата да наложи наредбите и ученията си на всички християни. Мнозина предадоха вярата си поради страх от гонение, докато преданите на библейските учения бяха подложени на жестоко преследване. Християнският свят се превърна в бойно поле. Мнозина бяха хвърлени в затвора или екзекутирани в името на Бога! През продължилото 1260 години гонение милиони предани вярващи преминаха през големи страдания, а мнозина платиха верността си към Христос със смърт.

Всяка пролята капка кръв петнеше името на Бога и на Исус Христос. Нищо не е нанесло на християнската кауза по-големи поражения от това безмилостно гонение. Цялостното фалшифициране на Божия характер в резултат на тези действия на църквата и на доктрините за чистилицето и вечните мъчения накара мнозина да отхвърлят християнството изобщо. Много преди Реформацията в самата католическа църква се издигнаха гласове, протестиращи срещу безжалостното избиване на опоненти, срещу наглите ѝ претенции и деморализиращата ѝ поквара. Нежеланието на църквата да се реформира доведе през 16 век до зараждане на протестантската Реформация, чийто успех бе голям удар за властта и престижа на Римската църква. Чрез Контрареформация папството поведе кървава борба за смазване на Реформацията, но постепенно загуби битката срещу силите, устремени към гражданска и религиозна свобода.

В крайна сметка през 1798 г., 1260 години след 538 г, Римската църква получи смъртоносният удар (срв. Откр. 13:3). Забележителните победи на Наполеоновите армии в Италия поставиха папата на разположение на милостта на френското революционно правителство, което гледаше на римската религия като на непримирим враг на републиката. Френското правителство накара Наполеон да арестува папата. По негова заповед генерал Бертие влезе в Рим и обяви края на папската политическа власт. Бертие плени папата и го отведе във Франция, където последният почина като заточеник.

Отхвърлянето на папството беше кулминацията на дълга поредица от събития, свързани с неговия продължителен път към падение. Това събитие отбелязва края на пророческия период от 1260 години. Много протестанти видяха в това изпълнение на пророчеството.

## РЕФОРМАЦИЯТА

Доктрини не според Писанията, основани на предания, безмилостно преследване на несъгласните, поквара и духовен упадък на голяма част от духовенството - това са някои от главните фактори, станали причина хората да отправят зов за реформи в рамките на установената църква.

*Доктрини.* По-долу следват примери на небиблейски доктрини, подтикнали протестантската Реформация, които и днес разделят протестанти от римокатолици.

**1. Главата на земната църква е заместник на Христос.** Според тази доктрина само римският епископ е заместник или представител на Христос на

земята и е видимата глава на църквата. Противно на библейското гледище за църковните ръководители (виж глава 11 на тази книга), това учение се основава на предположението, че Христос е направил Петър видимата глава на църквата, а папата бил приемник на Петър.

**2. Непогрешимостта на църквата и нейния глава.** За престижа и влиянието на римската църква най-много допринася учението за нейната непогрешимост. Църквата претендираше, че никога не е допускала грешка, нито ще направи това в бъдеще. Тя основаваше това учение на следните разсъждения, които нямат библейска подкрепа: тъй като църквата е божествена, едно от присъщите ѝ характерни качества е непогрешимостта. Освен това, тъй като Бог възнамерявал чрез тази божествена църква да доведе всички доброжелателно настроени до небето, тя трябвало да бъде непогрешима, като ги наставлява във вяра и морално поведение. Затова Христос би я предпазил от всякаква грешка чрез силата на Светия Дух. Логичният извод, отричаш покварата на човешкото естество (виж глава 7 на тази книга) е, че църковният водач трябва също да е непогрешим. В съответствие с това католическата литература потвърждаваше, че ръководителят ѝ притежава божествени прерогативи.

**3. Засенчване на Христовата първосвещеническа посредническа служба.**

С нарастване влиянието на Римската църква вниманието на вярващите бе отклонено от постоянната посредническа служба на Христос като Първосвещеник в небето, чийто прототип бяха всекидневните жертвоприношения от старозаветните служби в светилището (виж глава 4 и 23 на тази книга), и беше насочено към една земна свещеническа служба с ръководител, намиращ се в Рим. Вместо да вярват в Христос за спасение от греховете и вечно спасение (виж глави 9 и 10 на тази книга), вярващите се уповаваха на папи, свещеници и прелати. Противно на новозаветното учение за свещеническото звание на всички вярващи, актът на опрощение на греховете, извършван от духовенството, се считаше като жизнено важен за спасението.

Христовата свещеническа служба в небето, където Той постоянно принася дара на Своята умилостивителна жертва за каещите се грешници, беше фактически отречена, когато църквата замени Господната вечеря с литургията. За разлика от Господната вечеря, която Исус постанови за възпоменание на Неговата смърт и за символ на идващото Му царство (виж глава 15 на тази книга), литургията, според католическата църква, е безкръвно принасяне в жертва на Христос пред Бога от човешки свещеник. Тъй като Христос се принасяше в жертва отново, както на Голгота, смяташе се, че литургията носи особена благодат на вярващите и на умрелите.

Незапознати с Писанията, познавайки само литургията, провеждана от човешки свещеници, множествата губеха благословието от един непосредствен достъп до нашия Ходатай Исус Христос. Така бяха заличени обещанието и поканата: „Нека пристъпваме с дързост към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага благовременно " (Евр. 4:16).



**4. Заслугите, придобити чрез добри дела.** Преобладаващото схващане, че чрез вършене на добри дела човек може да получи заслугата, необходима за спасението му, и че вярата не може да спасява, противоречи на новозаветното учение (виж глави 9 и 10 на тази книга). Католическата църква учеше, че добрите дела, резултат от благодат, влята в сърцето на грешника, представляват заслуга, тоест дават на отделния човек справедливото право да претендира за спасение. Всъщност човек можеше да извърши повече добри дела, отколкото му бяха необходими за спасение - както беше случаят със светците, - и по този начин да натрупа допълнителни заслуги. Тази допълнителна заслуга можеше да бъде използвана от други. Тъй като църквата поддържаше, че грешниците били оправдавани въз основа на правдата, влята в сърцата им, добрите дела играеха важна роля за оправданието на човека.

Делата, печелещи заслуги, играеха роля и в доктрината за чистилицето, според която онези, които не са свършено чисти, трябва да понесат едно очистиране, временно наказание за греховете си в чистилицето, преди да влязат в блажения свят. С молитвите и добрите си дела живите вярващи можеха да скъсят периода на мъченията и да намалят страданията на намиращите се в чистилицето.

**5. Доктрината за епитимията и индулгенциите.** Епитимията е тайнството, чрез което християните могат да получат прощение за грехове, извършени след кръщението си. Това прощаване на греховете се извършва от свещеник, но най-напред християните трябва да изпитат съвестта си, да се покаят за греховете си и да решат никога повече да не наскърбяват Бога. Тогава трябва да изповядат греховете си на свещеника и да изпълнят епитимията - някаква задача, определена от свещеника.

Епитимията, обаче, не освобождаваше напълно грешниците. Те все пак трябваше да понесат временното наказание или в този живот, или в чистилицето. За да се погрижи за това наказание, църквата въведе индулгенциите. Те осигуряваха опрощаване на временното наказание поради греха. Индулгенциите, които можеха да ползват както живите, така и тези в чистилицето, бяха давани при условие на покаяние и изпълнение на предписаните добри дела, често под формата на плащане пари за църквата.

Допълнителните заслуги на мъчениците, светците, апостолите и особено на Исус Христос и Мария правеха възможно съществуването на индулгенциите. Техните заслуги бяха натрупани в една „съкровищница на заслуги“ и можеха да се прехвърлят върху онези вярващи, чиито сметки бяха недостатъчни. Папата, като обявен приемник на Петър, държеше ключовете от тази съкровищница и можеше да освобождава хората от временното наказание, като им прехвърляше заслуги от нея.

**6. Църквата има върховна власт.** През вековете установената църква приема много езически вярвания, свещени дни и символи. Когато срещу тези мерзости се надигат гласове, римската църква приписва единствено на себе си правото да обяснява Библията. Църквата, а не Библията заема ръководното място (виж глава 1 на тази книга). Тя твърди, че съществу-

ват само два източника на божествена истина: 1) Свещените писания и 2) католическата традиция, състояща се от писанията на църковните отци, декретите от църковни събори, одобрени вероучения и церемонии. Винаги, когато църковните доктрини се опират на традицията, а не на Писанието, традицията има предимство. Обикновените вярващи нямат право да тълкуват ученията, открити от Бога в Писанието. Това право и власт има само католическата църква.

**Зората на новия ден.** През XIV век Джон Уиклиф призова към реформация не само църквата в Англия, но и целия християнски свят. Във време, когато съществуваха само няколко екземпляра на Библията, той направи първия ѝ превод на английски. Неговото учение за спасение само чрез вяра в Христос и за непогрешимостта единствено на Писанията поставя основите на протестантската Реформация. Като утринна звезда на Реформацията той се опита да освободи Христовата църква от оковите на езичеството, които я държаха окована в невежество. Уиклиф основа едно движение, което трябваше да разкрепости умовете на хората и да освободи цели народи от здравата хватка на една фалшива религия. Трудовете на Уиклиф докоснаха душите на Хус, Йероним, Лутер и много други. Мартин Лутер - пламенен, импулсивен, безкомпромисен - беше може би най-силната фигура на Реформацията. Повече от всеки друг той насочи хората отново към Писанията и към великата евангелска истина за оправдание чрез вяра, обявявайки се срещу спасението чрез дела. Заявявайки, че вярващите не трябва да приемат никакъв друг авторитет, освен този на Писанията, Лутер насочи хората да обърнат поглед от човешките дела, свещениците и епитимията нагоре към Христос, техния единствен Ходатай и Спасител. Невъзможно е, казваше той, чрез човешки дела да се намали вината за греха или да се избегне наказанието за нея. Само покаяние пред Бога и вяра в Христос могат да спасят грешниците. Тъй като Неговата благодат е дар, тя не може да бъде купена. Ето защо хората могат да имат надежда не благодарение на индулгенции, а заради пролятата кръв на разпнатия Спасител.

Подобно на археологическа експедиция, откриваща съкровища, заровени под натрупани от вековете остатъци, Реформацията откри тези така отдавна забравени истини. Оправданието чрез вяра, великият принцип на евангелието, беше открит повторно, а веднъж завинаги принесената изкупителна жертва на Исус Христос и Неговата достатъчна за всички свещеническа служба на посредничество бяха наново оценени. Много небиблейски учения, например молитви за мъртвите, почитане на светци и реликви, безбрачие на свещениците, молитвената броеница, инквизицията, трансубстанцията, помазването на умиращ, уповаването на традицията бяха отречени и изоставени.

Протестантските реформатори са почти единодушни, определяйки папската система („човека на греха“, „тайната на безчестието“ и „малкия рог“ от книгата на Данаил) като организацията, която преследвала Божия верен народ през 1260-те години от Откровение 12:6,14 и 13:5 преди Второто пришествие.

Доктрината, че Библията и само Библията е нормата за вяра и морални

принципи стана основна за протестантизма. Реформаторите поставиха над всички човешки традиции крайния и по-висш авторитет на Писанията. По въпросите за религиозната вяра никаква власт - папа, събори, църковни отци, крале или книжовници - не можеше да владее над съвестта. Християнският свят наистина започваше да се пробужда от своя сън и в крайна сметка в много страни бе прогласена религиозна свобода.

### **ЗАСТОЙ В РЕФОРМАЦИЯТА**

Реформацията на християнската църква не трябваше да завърши през XVI век. Реформаторите постигнаха много, но не възстановиха цялата светлина, загубена по време на отстъплението. Те извадиха християнството от пълния мрак, но то все още бе в сянка. Пречупиха желязната ръка на средновековната църква, дадоха Библията на света и възстановиха основата на евангелието, но не успяха да открият други важни истини. Кръщението чрез потапяне, безсмъртието като дар от Христос при възкресението на праведните, седмият ден като библейската събота и други истини (виж глави 7,14,19 и 25 на тази книга) все още оставаха в сянка.

Но вместо да продължат напредъка на Реформацията, последователите на пионерите ѝ само затвърдиха нейните постижения. Те концентрираха вниманието си върху думите и мненията на реформаторите, вместо върху Писанието. Неколцина откриха някои нови истини, но мнозинството отказа да продължи напред, отвъд това, в което ранните реформатори вярваха. В резултат протестантската вяра дегенерира във формализъм и схоластика, а грешки, които трябваше да бъдат отстранени, бяха запазени като нещо свято. Пламъкът на Реформацията постепенно угасна, а самите протестантски църкви охладняха и се изпълниха с формализъм дотолкова, че сами се нуждаеха от реформа.

Епохата след Реформацията кипеше от теологична активност, но малък духовен напредък бе постигнат. Фредерик В. Фарар пише, че през този период „свободата била заменена с окови, универсалните принципи - с жалки елементи, истината - с догматизъм, независимостта - с традиция, религията - със система. Живата почит към Писанието била изместена от една мъртва теория за вдъхновението. Добрата правоверност отстъпила място на желязно еднообразие, а живата мисъл - на противоречива диалектика." И макар че „Реформацията счупила оловния скиптър на старата схоластика", протестантските църкви въведоха „нова схоластика, чийто скиптър бил железен". Робърт М. Грант нарече тази нова схоластика „скована, както която и да е средновековна теологична структура." Протестантите „практически оковали сами себе си с ограниченията на приетите от тях вярвания."

Избухнаха противоречия. „Никога не е имало епоха, в която хората са били така заети да откриват грешките на другите или да се наричат с такива оскърбителни имена" (Фарар). Така добрата вест се превърна в словесна война. „Писанието вече не говори на сърцето, а на критично настроения разум". „Догмите били правоверни, но духовността била угаснала. Теологията триумфирала, но любовта била угасена."

## ОСТАТЪКЪТ

Въпреки отстъплението и скръбта през тези 1260 години, някои вярващи продължиха да отразяват чистотата на апостолската църква. Когато 1260-те години на потисничество приключиха в 1798 г.сл.Хр., змеят не успя в опитите си да заличи напълно Божи верен народ. Той продължи да насочва усилията си към унищожение на тези хора. Йоан казва: „Тогава змеят се разяри против жената, та отиде да воюва против останалите от нейното потомство, които пазят Божиите заповеди и държат свидетелството Исус Христово" (Откр. 12:17).

**Какво представлява остатъкът?** Йоан описва битката на змея с жената и нейните потомци, като използва израза „останалите от нейното потомство" (Откр. 12:17). Този израз означава „останалите" или „остатъка" (Откр. 12:17). Библията представя остатъка като малка група Божии люде, които, макар и заплашени от войни и отстъпление, остават предани на Бога. С този верен остатък Бог си е послужил, за да запазва и води през поколенията Своята видима църква на земята (2Лет. 30:6; Ез. 9:14,15; Ис. 10:20-22; Ер. 42:2; Ез. 6:8; 14:1).

Текстът в Откр. 12:17 съдържа описание на последния остатък в избора от Бога род на предани вярващи - Неговите верни свидетели в последните дни преди второто идване на Христос. Какви качества притежава остатъкът?

**Характерните качества на остатъка.** Остатъкът в последното време не може да бъде лесно сгрешен. Йоан описва тази група с особени думи. Появили се след 1260-те години на гонение, хората, влизащи в нейния състав, „пазят Божиите заповеди и имат свидетелството Исус Христово" (Откр. 12:17).

Те имат отговорността да прогласяват непосредствено преди завръщането на Христос Божието последно предупреждение към целия свят - трите ангелски вести от Откровение 14 глава (Откр. 14:6-12). Самите тези вести съдържат описание на остатъка, т. е. остатък са тези "които пазят Божиите заповеди и вярата Христова" (Откр. 14:12). Нека разгледаме по-отблизо всяка от тези характеристики.

**1. Вярата Исусова.** Божият останал народ се характеризира с вяра, подобна на Исусовата. Тези хора отразяват Исусовото непоклатимо доверие в Бога и в авторитета на Писанието. Вярват, че Исус Христос е Месия, предсказан в пророчеството, Божият Син, Който дойде като Спасител на света. Тяхната вяра обхваща всички библейски истини, в които Исус вярваше и които проповядваше.

Следователно Божият остатък ще прогласява вечното евангелие за спасението чрез вяра в Христос. Те ще предупреждават света, че часът на Божия съд е дошъл и ще подготвят другите за среща с идващия скоро Господ. Ще изпълняват по целия свят една мисия за завършване на божественото свидетелство към човечеството (Откр. 14:6,7; 10:11; Мат. 24:14).

**2. Божиите заповеди.** Живата вяра в Исус задължава остатъка да следва Неговия пример. „Който казва, че пребъдва в него - казва Йоан, - сам е длъжен да ходи, както е ходил Христос" (1Йоан. 2:6). Както Исус пазеше заповедите на Отца Си, така и те ще се подчиняват на Божиите заповеди (Йоан 15:10).

След като те са остатъкът, делата им трябва да бъдат в хармония с тяхното вероизповедание - иначе то би било безсмислено. Исус казва: „Не всеки, който Ми казва „Господи, Господи“, ще влезе в небесното царство, но който върши волята на Отца Ми, Който е на небесата" (Мат. 7:21). Чрез силата, дадена им от Христос, те спазват Божиите изисквания, включително и десетте заповеди, Божия непроменим морален закон (Иzx. 20:1-17; Мат. 5:17-19; 10:17; Фил. 4:13).

**3. Свидетелството Исусово,** Йоан определя „свидетелството Исусово" като „духа на пророчеството" (Откр. 19:10). Остатъкът ще се ръководи от свидетелството Исусово, предадено чрез дара на пророчеството.

Този дар на Духа трябваше да действа постоянно в историята на църквата, докато „всички дойдат до единство на вярата и познанието на Божия Син, в пълнолетно мъжество, в мярката на ръста на Христовата пълнота" (Еф. 4:13). Ето защо това е една от главните характеристики на остатъка. Такова пророческо ръководство прави остатъка един пророчески народ, прогласяващ пророческа вест. Той ще разбира пророчеството и ще го обяснява. Откровението на истината, дадено на остатъка, му помага да завърши мисията си - да подготви света за завръщането на Христос (виж глава 17 на тази книга).

**Поява на остатъка на последните дни.** Библията посочва, че остатъкът се появява на световната сцена след времето на голямото гонение (Откр. 12:14-17). Разтърсилите земята събития на Френската революция, завършили с пленяването на папата в края на 1260-те години (1798 г.сл.Хр.) и изпълнението на трите велики космически знамения - чрез които земята, слънцето, луната и звездите свидетелстваха за близостта на Христовото завръщане (виж глава 24 на тази книга), - са свързани с голямо съживяване на изследването на пророчеството. Настъпи повсеместно очакване на непосредственото идване на Исус. По целия свят много християни осъзнаха, че „краят на времето" е дошъл (Дан. 12:4).

Изпълнението на библейските пророчества през втората половина на осемнадесети и първата половина на деветнадесети век доведе до мощно междурелигиозно движение, имащо за център надеждата за Второто пришествие. Във всяка църква можеха да се намерят вярващи в непосредствено предстоящото връщане на Христос, всички се молеха, работеха и очакваха кулминационната точка на вековете.

Адвентната надежда (надеждата за Пришествието - бел. прев. ) стана причина за дълбоко духовно единство между приелите я и мнозина се съюзиха, за да предупредят света за скорошното завръщане на Христос. Адвентното движение се яви като истинско библейско междурелигиозно движение, основано върху Божието слово и адвентната надежда.

Колкото повече изследваха Библията, толкова повече те се убеждаваха,

че Бог е призвал един остатък, който да продължи недовършената Реформация на християнската църква. Те самите бяха изпитали отсъствие на истинския дух на Реформацията в църквите, към които принадлежаха, и липсата на интерес към изучаването и подготовката за Второто пришествие. Изследването на Библията им откри, че изпитанията и разочарованията, през които Бог ги е водил, представляват дълбока духовна, пречистваща опитност, която ги обедини като Божи остатък. Бог им възложи да продължат Реформацията, дала толкова радост и сила на църквата. С благодарност и смирение те приеха своята мисия, осъзнавайки, че тази поръчка не им е възложена от Бога поради собственото им превъзходство, но че само чрез милостта и силата на Христос те биха могли да постигнат някакъв успех.

**Мисията на остатъка.** Пророчествата в книгата Откровение ясно очертават мисията на остатъка. Трите ангелски вестии от Откровение 14:6-12 разкриват вестта на остатъка, която ще доведе до пълно и окончателно възраждане на евангелската истина. Тези три вестии обхващат Божия отговор на залялата света сатанинска заблуда непосредствено преди Христовото завръщане (Откр. 13:3,8,14-16). Незабавно след Божия последен апел към света Христос ще се върне, за да прибере жетвата (Откр. 14:14-20).

### ПЪРВАТА АНГЕЛСКА ВЕСТ

„И видях друг ангел, че летеше посред небето, като имаше вечното благовестие, което да прогласява на обитаващите по земята, и на всеки народ и племе, език и люде. И каза със силен глас: „Бойте се от Бога и въздайте Нему слава, защото настана часът, когато Той ще съди, и поклонете се на тогова, който е направил небето и земята, морето и водните извори“ (Откр. 14:6,7).

Първият ангел символизира Божия остатък, носещ вечното евангелие на света. Това евангелие е същата добра вест за Божията безгранична любов, която прогласяваха древните пророци и апостолите (Евр. 4:2). Остатъкът не представя ново евангелие. С оглед на съда се потвърждава отново вечното евангелие, според което грешниците могат да бъдат оправдани чрез вяра и да получат Христовата правда.

Тази вест зове света към покаяние. Тя призовава всички да се „убоят“, да почетат Бога и да му отдават „слава“ и чест. Ние бяхме създадени за тази цел и можем да отдадем почит или слава на Бога чрез думите и делата си: „В това се прославя Отец Ми, да давате много плод“ (Йоан 15:8).

Йоан предсказва, че движението, приготвящо света за Христовото завръщане, ще постави ударението върху библейската загриженост как да прославим Бога. Както никога преди, то ще представи новозаветния апел за свято използване на нашия живот: „Тялото ви е храм на Светия Дух.“ Ние нямаме изключителни права над нашите физически, морални и духовни сили; Христос ги изкупи със Своята кръв на Голгота. „Затова прославете Бога в телата си и в духа си, които са Божии“ (1 Кор. 6:19, 20). „И тъй, ядете ли, пиете ли, нещо ли правите, всичко правете за Божията слава“ (1 Кор. 10:31).

Фактът, че „часът на Неговия съд“ е настанал, придава неотложност на призива за покаяние (виж глава 23 на тази книга). В Откровение 14:7 думата „съд“ е превод на гръцкото „крисис“, самото съдене като действие, а не присъдата в резултат на това съдене (крима). Тя се отнася за целия процес на съд, включително призоваването на хората пред божествения съд, прегледа на досиетата за водения от тях живот, произнасянето на оправдателна или наказателна присъда и даването на вечен живот или смъртна присъда (виж Мат. 16:27; Римл. 6:23; Откр. 22:12). Вестта прогласява и Божия съд над всички отстъпили (Дан. 7:9-11, 26; Откр. 17:18). Вестта за часа на съда сочи по-специално, че започва последната фаза от службата на Христос като Първосвещеник в небесното светилище (виж глава 23 на тази книга).

Тази вест кани всички да се поклонят на Създателя. Божият призив за поклонение трябва да се разбира като противодействие на поклонението, отдавано на звяра и на неговия образ (Откр. 13:3, 8, 15). Скоро всички ще трябва да направят избор между истинското и фалшивото поклонение - между поклонението на Бога според Неговите условия (правда чрез вяра), или според нашите условия (правда чрез дела). Заповедта да се „поклоним на Този, Който е направил небето и земята, морето и водните извори“ (Откр. 14:7; срв. Изх. 20:11), насочва вниманието към четвъртата заповед. Тя води хората към истинско поклонение на Създателя, което включва почитане на създадения от него паметник на Сътворението - седмия ден, Господната събота, която Той постанови и потвърди в Декалога (виж 19 глава на тази книга). Ето защо вестта на първия ангел призовава към възобновяване на истинското поклонение чрез представяне на Христос пред света като Създател и Господ на библейската събота. Това е белегът на Божието сътворение, пренебрегван от мнозинството Негови създания.

Прогласяването на тази вест привлече съвсем навреме вниманието към Бог-Творец. Тя се разнесе в такъв исторически момент, когато еволюционната философия получи силен тласък с публикуването на труда на Чарлс Дарвин „Произход на видовете“ (1859 г.). Проповядването на вестта на първия ангел представлява най-голямата стена срещу напредъка на еволюционната теория. Това бе призив и за възстановяване честта на Божия свят закон, потъпкан от „човека на беззаконието“ (2 Сол. 2:3). Само когато истинското поклонение бъде възобновено и вярващите живеят според принципите на Божието царство, Бог може да бъде прославен.

## **ВТОРАТА АНГЕЛСКА ВЕСТ**

„Падна, падна великият Вавилон, който напои всичките народи от виното на своето разпалено блудстване“ (Откр. 14:8).

Още от древни времена градът Вавилон е бил символ на незачитане на Бога. Неговата кула е паметник на отстъплението и център на бунта (Бит. 11:1-9). Луцифер (Сатана) бе невидимият му княз (Ис. 14:4, 12-14). Изглежда той искаше да направи Вавилон средство за изпълнение на изкусния си план да властва над човешката раса. В цялата Библия битката между Божия град, Ерусалим; и сатанинския град Вавилон илюстрира кон-

фликта между доброто и злото.

В ранните християнски векове, когато римляните потискаха както юдеи, така и християни, юдейската и християнската литература изобразяваха град Рим като Вавилон. Мнозина считат, че Петър използва „Вавилон“ като псевдоним на Рим (1Петр. 5:13). Поради отстъплението и гонението, извършено от Рим, повечето протестанти в епохата на Реформацията и след нея наричат Римската църква духовен Вавилон (Откр. 17), враг на Божия народ.

В книгата Откровение Вавилон е наречен блудница, майка на блудниците и на нейните нечисти дъщери (Откр. 17:5). Той символизира всички отстъпили религиозни организации и тяхното ръководство, макар че се отнася по-специално за големия отстъпнически религиозен съюз между звяра и неговия образ, който ще предизвика последната криза, описана в Откровение 13:15-17.

Втората ангелска вест изважда на преден план всемирната природа на Вавилонското отстъпничество и неговата насилническа власт с думите: „накара всички народи да пият от виното на нейното разпалено блудстване.“ „Виното“ на Вавилон представляват еретическите му учения. Вавилон ще упражни натиск върху гражданските власти, за да наложи по целия свят фалшивите си религиозни учения и наредби.

„Блудството“ е незаконната връзка между Вавилон и народите - между отстъпилата църква и гражданската власт. Църквата трябва да бъде невеста на своя Господ. Търсейки вместо Него подкрепата на държавата, тя изостави съпруга си и извърши духовно прелюбодеяние (срв. Ез. 16:15; Яков 4:4).

Тази незаконна връзка води до трагедия. Йоан вижда жителите на земята „пияни“ от фалшивите учения, а самия Вавилон - блудницата - „опила се с кръвта на светиите и от кръвта на Исусовите мъченици“, които отказват да приемат небиблейските ѝ доктрини и да се подчинят на нейната власт (Откр. 17:2,6).

Вавилон пада, защото отхвърля вестта на първия ангел - евангелието на правда чрез вяра в Създателя. Както в първите няколко столетия римската църква отстъпи, така и много днешни протестанти са се отделили от великите библейски истини на Реформацията. Това пророчество за падането на Вавилон намира своето изпълнение най-вече в отделянето на протестантизма като цяло от чистотата и простотата на вечното евангелие на правдата чрез вяра, което някога Реформацията наложи с такава сила. Вестта на втория ангел ще бъде все по-актуална с приближаването на края. Тя ще намери пълно изпълнение в съюзяването на различните религиозни организации, отрекли първата ангелска вест. Вестта за падането на Вавилон е повторена в Откровение 18:2-4, където се обявява пълното рухване на Вавилон и се призовават Божиите чада, които все още принадлежат към различни религиозни общности, влизачи в състава на Вавилон, да се отделят от него. Ангелът казва: „Излезте от нея, люде мои, за да не участвате в греховете ѝ и да не споделяте язвите ѝ“ (Откр. 18:4).



### ТРЕТАТА АНГЕЛСКА ВЕСТ

Ако някой се кланя на звяра и на неговия образ и приема белега на челото си или на ръката си, той ще пие и от виното на Божия гняв, което е приготвено чисто в чашата на гнева Му, ще бъде мъчен с огън и жупел пред светите ангели и пред Агнето. И димът от тяхното мъчение ще се издига вечни векове, и ония, които се кланят на звяра и на образа му, не ще имат отдиш ни ден, ни нощ, така ще е с всеки, който приема белега на името му. Тук е нужно търпението на светиите, тук са тези, които пазят Божиите заповеди и вярата Исусова (Откр. 14:9-12).

Първата ангелска вест прогласява вечното евангелие и призовава към възстановяване на истинското поклонение на Бога като Създател, тъй като часът на съда е дошъл. Вторият ангел предупреждава за всички произлезли от човека форми на поклонение. Накрая третият ангел прогласява Божието сериозно предупреждение срещу поклонението на звяра и на неговия образ, което всички, отхвърлили евангелието за правда чрез вяра, задължително ще сторят.

Звярът, описан в Откровение 13:1-10, е съюзът между църква и държава, властвал над християнския свят в продължение на много столетия, описан от Павел като „човека на греха“ (2 Сол. 2:2-4) и от Данаил - като „малкия рог“ (Дан. 7:8, 20-25; 8:9-12). Образът на звяра представлява онази форма на религия на отстъплението, която ще развият църквите, загубили истинския дух на Реформацията, в обединение с държавата, за да наложат ученията си на другите. Обединявайки църква и държава, те ще са станали идеален образ на звяра - на отстъпилата църква, извършвала гонение в продължение на 1260 години. Оттук и името „образ на звяра“.

Третата ангелска вест прогласява най-сериозното и страшно предупреждение в Библията. Тя разкрива, че хората, които се подчинят на човешки авторитет през време на последната криза на земята, ще се поклонят на звяра и неговия образ вместо на Бога. При този последен конфликт ще се развият две ясно различаващи се групи. Едната ще проповядва евангелие от човешки измислици и ще се покланя на звяра и на неговия образ, навличайки си най-сериозните осъждания. Другата, рязко отличаваща се, ще живее според истинското евангелие и ще „пази Божиите заповеди и вярата Исусова“ (Откр. 14:9,12). Последен спорен въпрос е истинското и фалшивото поклонение, истинското и фалшивото евангелие. Когато този въпрос бъде изнесен пред света, тези, които отхвърлят Божия паметник на Сътворението - библейската събота, избират да се покланят и да почитат неделята с пълното съзнание, че тя не е определеният от Бога ден за поклонение и приемат „белега на звяра“. Този белег е белег на бунт. Звярът претендира, че е променил деня за поклонение, демонстрира властта си дори над Божия закон.

Третата вест насочва вниманието на света към последствията от отказа да приеме вечното евангелие и Божията вест за възстановяване на истинското поклонение. Тя живо представя крайния резултат от избора на истинското поклонение. Изборът не е лесен, защото какъвто и да бъде, той съдържа в себе си страдание. Хората, които се подчинят на Бога, ще изпитат гнева на змея (Откр. 12:17) и накрая ще бъдат заплашени със смърт

(Откр. 13:15), докато избраните да се поклонят на звяра и на неговия образ, ще си навлекат седемте последни язви и накрая „огненото езеро“ (Откр. 15:1-6; 20:14,15).

Но докато и двата избора съдържат страдание, изходът им е различен. Тези, които се покланят на Създателя, ще избегнат смъртната ярост на змея и ще застанат заедно с Агнеца на хълма Сион (Откр. 14:1; 7:2,4). Покланящите се на звяра и образа му, от друга страна, получават в пълна мярка Божия гняв и умират в присъствието на светите ангели и на Агнеца (Откр. 14:9,10; 20:14).

Всеки човек ще трябва да избере на кого да се поклони. Или изборът на правда чрез вяра ще се открие в участието на човека в една форма на поклонение, която Бог е одобрил, или изборът му на правда чрез дела ще се открие при участието му в една форма на поклонение, която Бог е забранил, но която е наредена от звяра и неговия образ - едно измислено от човека поклонение. Бог не може да приеме последната форма на поклонение, защото тя слага на първо място човешките заповеди, не Божиите. Тя търси оправдание чрез човешки дела, а не чрез вяра, идваща от пълно предаване на Бога като Създател, Изкупител и Възстановител. В този смисъл вестта на третия ангел е вест за оправдание чрез вяра.

Бог има Свои чада във всички църкви, но чрез църквата на остатъка Той прогласява една вест, която трябва да възстанови истинското поклонение към Него, като призове народа Му да излезе от отстъплението и да се приготви за Христовото завръщане. Съзнавайки, че много от Божиите люде все още не са се присъединили към тях, членовете на църквата на остатъка чувстват своето несъвършенство и слабостите си, когато се опитват да изпълнят тази сериозна мисия. Те си дават сметка, че само чрез Божията благодат могат да изпълнят възложената им изключително важна задача.

В светлината на скорошното идване на Христос и на необходимостта от подготовка за среща с Него, до всеки от нас идва Божият настоятелен, пълен със състрадание зов: „Излезте от нея, люде мои, за да не участвате в греховете ѝ и да не споделяте язвите ѝ. Защото греховете ѝ стигнаха дори до небето и Бог си спомни нейните неправди“ (Откр. 18:4,5).

### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Църквата е едно тяло с много членове, призвани от всеки народ, род, език и люде. В Христос ние сме ново създание, Разлики по отношение на раса, култура, образование и националност, поради високо или ниско обществено положение, определяне като богати и бедни, мъже или жени, не трябва да ни разделят. Всички ние сме равни в Христос, Който чрез един Дух ни е свързал да сме едно с Него и един с друг, да служим и да ни служат без пристрастност, без разделение или въздържане от общение. Чрез откровението на Исус Христос в Писанията ние споделяме същата вяра и надежда и протягаме ръка с едно и също свидетелство към всички. Това единство има за източник единството на триединния Бог, Който ни е осиновил като Свои деца.*

## Глава 13

# Единство в Христовото тяло

**В** края на делото Си на земята (Йоан 17:4) Исус продължи да се тревожи за състоянието на Своите апостоли дори в навечерието на смъртта Си.

Ревността доведе учениците до спорове кой е най-големият от тях и кой ще бъде поставен на най-висок пост в Христовото царство. Обяснението на Исус, че смиренното е същност на царството Му, и че Неговите истински последователи трябва да бъдат слуги, раздавайки се с желание, без дори да очакват благодарност в замяна, изглежда попадна в глухи уши (Лука 17:10). Дори примерът, който Той даде, навеждайки се да измие нозете им, което никой от тях не би сторил (защото като действие бе унищително), изглеждаше напразен (виж глава 15 на тази книга).

Исус е Любов. Неговото съчувствие караше мнозина да Го следват. Без да разбират тази всеотдайна любов, Неговите апостоли бяха изпълнени със силни предрасъдъци към неюдеи, жени, „грешници“ и към бедните. Подобни предрасъдъци ги заслепяваха за всеобхватната Христова любов, включваща дори и тези презрени хора. Когато апостолите Го намериха да разговаря с една самарянка с лоша репутация, те все още не бяха научили, че в нивите, узрели за жътва, има зърно от всякакъв вид, готово да бъде пожънато.

Но Христос не можеше да бъде подчинен на традицията, на общественото мнение и дори на семейния контрол. Неговата неугасима любов достигаше до низините и възстановяваше падналото човешко естество. Любовта, която биха изявила сред безучастното общество, би била доказателство, че са истински апостоли. Трябваше така да обичат, както Той обичаше. Светът винаги е бил в състояние да разпознава християните - не благодарение на името им, а защото Христовата любов се изявява чрез тях (срв. Йоан 13:34,35).

Дори в Гетсиманската градина главната грижа на Христовото творение бе единството на църквата, на онези, които бяха „излезли от света“ (Йоан 17:6). Христос молеше Отца да създаде единство в църквата подобно на това, което съществуваше у Божеството. Молеше се: „Да бъдат всички (Неговите последователи) едно, както ти, Отче, си в Мене и аз в Тебе, тъй и те да бъдат в нас, за да повярва светът, че Ти си Ме пратил“ (Йоан 17:21).

Такова единство е най-мощното свидетелство на църквата, защото то дава доказателство за Христовата всеотдайна любов към човечеството. Той каза: „аз в тях и Ти в Мене, за да бъдат свършени в единство, за да по-

знае светът, че Ти си Ме пратил и си възлюбил тях, както си възлюбил и Мене" (Йоан 17:23).

## БИБЛЕЙСКОТО ЕДИНСТВО И ЦЪРКВАТА

Какво единство имаше предвид Христос за видимата църква днес? Как е възможна такава любов и единство? Каква е неговата основа? Кои са съставните му части? Единството еднаквост ли изисква, или допуска разнообразие? Как действа единството?

*Единство на Духа.* Светият Дух е движещата сила, стояща зад църковното единство. Чрез Него вярващите биват водени към църквата. Чрез Него те са „всички кръстени в едно тяло" (1 Кор. 12:13). Тези кръстени членове трябва да притежават единство, което Павел описва като „единството на Духа" (Еф. 4:3).

Апостолът изброява основните съставни части на единството на Духа: „Има едно тяло и един Дух - казва той, - както и бяхте призвани към една надежда на званието ви: един Господ, една вяра, едно кръщение, един Бог и Отец на всички, Който е нїд всички, чрез всички и във всички" (Еф. 4:4-6). Седемкратното повторение на думата „един" подчертава пълното единство, описано от Павел.

Призовавайки хората от всяка народност и раса, Светият Дух ги кръщава в едно тяло - тялото Христово, църквата. При израстването в Христос културните разлики вече не са разделителен елемент. Светият Дух отстранява бариерите между високо и нископоставени, богати и бедни, мъже и жени. Осъзнавайки, че в Божиите очи всички са равни, те се уважават един друг.

Това единство действа и в църквата като цяло. То означава, че местните църкви навсякъде са равни, въпреки че някои получават парични средства и мисионери от други страни. Такова духовно единство не познава йерархия. Местните поданици и мисионерите са равни пред Бога.

Единната църква има една надежда - „блажената надежда" на спасението, което ще се осъществи при „славното явяване на нашия велик Бог и Спасител Исус Христос" (Тит 2:13). Тази надежда е източник на мир и радост и силен мотив за обединено свидетелстване (Мат. 24:14). Тя води до преобразяване, защото „всеки, който има тази надежда в Него, очиства себе си, както Той е чист" (1Йоан. 3:3).

Именно чрез общата вяра - личната вяра в изкупителната жертва на Исус Христос - всички стават част от тялото. Кръщението, символизиращо Христовата смърт и възкресение (Римл. 6:3-6), съвършено изразява тази вяра, като свидетелства за свързване с Христовото тяло.

Писанието учи, че има един Дух, един Господ, един Бог Отец. Всички аспекти на църковното единство се основават на единството в триединния Бог. „Дарбите са различни, но духът е същият, различни са и службите, но Господ е същият, различни са и действията, но Бог е същият, Който действа всичко във всички" (1 Кор. 12:4-6).

**Степен на единство.** Вярващите имат единство в мисли и възгледи. Забележете следните призиви: „Сега нека Бог на търпението и утехата да ви даде единомислие помежду ви, по примера на Христа Исуса, така че единодушно и с една уста да славите Бога и Отца на нашия Господ Исус Христос" (Римл. 15:5,6). „Сега ви моля, братя, в името на нашия Господ Исус Христос, всички да говорите в съгласие и да няма раздори между вас, но да бъдете съвършено съединени в един ум и в една мисъл. " (1Кор. 1:10). „Имайте добра утеха, бъдете единомислени, живеете в мир и Бог на любовта и мира ще бъде с вас" (2 Кор. 13:11).

Следователно Божията църква трябва да покаже единство в чувства, мисли и действия. Означава ли това, че членовете ѝ трябва да имат еднакви чувства, мисли и действия? Библейското единство означава ли еднаквост?

**Единство и разнообразие.** Библейското единство не е еднаквост. Библейската метафора за човешкото тяло показва, че единството на църквата съществува в разнообразието.

Тялото има много органи, всеки от които допринася за най-доброто функциониране на тялото. Всеки от тях изпълнява жизнено важна функция, макар и различна от тази на останалите органи. Никой не е непотребен. Същият принцип действа и в църквата. Бог разпределя дарбите Си „на всеки поотделно, както Му е угодно" (1Кор. 12:11), създавайки едно здравословно разнообразие в полза на цялото. Не всички членове мислят еднакво, нито са подготвени да изпълняват една и съща работа. Но всички функционират под ръководството на един и същ Дух, съграждайки църквата според максимума на дарените им от Бога възможности.

За да изпълни мисията си, църквата трябва да вложи в делото всички свои дарби. Обединени, те осигуряват един общ тласък на евангелието. Успехът на църквата не е в това, всеки член да бъде еднакъв с другия и да върши същото, каквото вършат останалите. Напротив, той зависи от това, дали всички членове изпълняват възложените им от Бога задачи. Лозата с нейните пръчки илюстрира единството в многообразието. Исус използва метафората за лозата, за да опише единството Си с вярващите (Йоан 15:1-6). Пръчките, т.е. вярващите, са продължения на истинската Лоза - Христос. Както всяка пръчка и лист, всеки отделен християнин се различава от останалите, но въпреки това съществува единство, тъй като всички те получават жизнените си сокове от един и същ източник - лозата. Пръчките на лозата са отделни една от друга и не се смесват една с друга: но всяка пръчка ще бъде свързана с другите, ако е съединена с общото стебло. Всички получават храна от един източник - усвояват едни и същи животворни качества.

Християнското единство зависи от присаждането на членовете към Христос. От Него идва силата за християнски живот. Той е източникът на талант и сила, необходими на църквата за изпълнение на нейната задача. Връзката с Него оформя вкусовете, навиците и начина на живот на всички християни. Чрез Него всички членове са обединени един с друг и в общата мисия. Свързани с Него, членовете прогонват себелюбието си и постигат християнско единство, което ги прави способни да изпълнят Неговата мисия.

И така, макар и да има различни характери в църквата, те всички работят под ръководството на един Ръководител. Дори и да има много дарби, духът е само един. Въпреки че дарбите са различни, налице е хармонично действие. „Бог е същият, Който действа във всички " (1Кор. 12:6).

**Единство на вяра.** Разнообразието на дарбите обаче не означава различни вярвания. В последните дни Божията църква ще бъде съставена от хора, поставили над всичко вечното евангелие - техният живот ще се характеризира със спазване на Божиите заповеди и с вярата Исусова (Откр. 14:12). Те заедно прогласяват на света Божията покана за спасение.

### НУЖНО ЛИ Е ЦЪРКОВНОТО ЕДИНСТВО?

Единството е необходимо за църквата. Без него тя няма да успее да изпълни светата си мисия.

**Единството прави усилията на църквата ефективни.** В един свят, раздран от противоречия и конфликти, любовта и единството между църковните членове с различни качества, темпераменти и наклонности свидетелстват за вестта на църквата и нищо друго не би могло да ги замени. Това единство осигурява неоспоримо доказателство за връзката им с небето и за валидността на пълномощията им като Христови апостоли (Йоан 13:35). То доказва мощта на Божието слово.

Конфликтите между християни само на думи, са предизвиквали отвращение у невярващите и са може би най-голямата им пречка за приемане на християнската вяра. Истинското единство между вярващите премахва тази пречка. Според Христос то е основното свидетелство пред света, че Той е нашият Спасител (Йоан 17:23).

**Единството изявява реалността на Божието царство.** Една истински единна църква на земята разкрива, че членовете ѝ сериозно очакват да живеят заедно в небето. Единството им на земята изявява реалността на Божието вечно царство. За всички, които живеят по този начин, ще се изпълни писаното Слово: „Ето колко е добро и колко угодно да живеят братя в единоподушие" (Пс. 133:1).

**Единството показва силата на църквата.** Единството носи сила, а разединението предизвиква отслабване. Една църква е истински успяваща и силна, когато членовете ѝ са свързани с Христос и един с друг, и работят в хармония за спасението на света. Само тогава те са в най-истинския смисъл „Божии съработници" (1Кор. 3:9).

Християнското единство е предизвикателство към нашия непрекъснато разединяващ се свят, разкъсан от студен егоизъм. Обединената църква е красноречив пример в едно общество, разделено от разлики в култура, раса, пол и националност. Единната църква ще устои на сатанинските атаки. Наистина силите на мрака не могат да надвият църквата, чиито членове се обичат един друг така, както Христос ги е възлюбил.

Чудесното положително влияние на една единна църква може да се срав-

ни с изпълнението на оркестър. В моментите преди да се появи диригентът, когато музикантите настройват своите инструменти, се чува една какафония. Но когато се появи диригентът, хаотичният шум стихва и всички погледи се спират върху него. Всеки член на оркестъра заема позиция, готов да свири под неговото ръководство. Следвайки диригента, оркестърът възпроизвежда красива, хармонична музика.

„Единство в Христовото тяло означава съчетаване на инструмента на моя живот с другите инструменти в оркестъра на призованите под диригентската палка на божествения Диригент. Под Неговото диригентство, следвайки първоначалната партитура на Сътворението, ние имаме привилегията да изпълняваме за човечеството симфонията на Божията любов” (Бенджамин Рийве).

## ПОСТИГАНЕ НА ЕДИНСТВОТО

Ако църквата трябва да постигне единство, то както Божеството, така и вярващите следва да вземат участие в този процес. Кой е източникът на единството и може ли то да бъде постигнато? Каква роля играят вярващите?

**Източникът на единство.** Писанието посочва, че единството има за източници: 1) поддържащата сила на Отца (Йоан 17:11); 2) славата на Отца, която Христос даде на Своите последователи (Йоан 17:22) и 3) Христовото пребъждане във вярващите (Йоан 17:23). Светият Дух, „Духът Христов” на тялото Христово, е свързващата сила, присъствието, което държи частите в едно.

Подобно на главината и спиците на едно колело, колкото по-близо църковните членове (спиците) идват до Христос (главината), толкова по-близо идват и един до друг. „Тайната на истинското единство в църквата и в семейството не е дипломатията, нито управлението, нито свръхчовешкото усилие да се преодолеят трудностите - макар че много от това трябва да се направи, - а единството с Христос.”

**Светият Дух като обединител.** „Духът Христов” и „Духът на истината” - Светият Дух, създава единство.

**1. Центърът на единството.** Навлизайки във вярващите, Духът ги прави да надживеят човешките си предразсъдъци относно култура, раса, пол, цвят, националност и положение (виж Гал. 3:26-28). Той извършва това, довеждайки Христос в сърцето. Хората, в които Той обитава, ще гледат към Исус, а не към себе си. Тяхното единство с Христос е и връзката помежду им - плод на обитаващия в тях Дух. Тогава те ще сведат до минимум разликите помежду си и ще се обединят, за да прославят Исус.

**2. Ролята на духовните дарби за постигане на единство.** Възможно ли е да бъде постигнато църковното единство? Когато Христос започна посредническата си служба до трона на Отца в небето, Той потвърди, че не е илюзия целта Му да доведе до единство Своя народ. Чрез Светия Дух



Той даде особени дарби, предназначени да създадат „единство на вярата“ сред вярващите.

Обсъждайки тези дарби, Павел казва, че Христос „даде някои да бъдат апостоли, други пророци, други благовестители, а някои пастири и учители“. Тези дарби бяха дадени на църквата за „усъвършенстване на светите за делото на служенето, за назиданието на Христовото тяло, докато всички достигнем до единство на вярата и до познанието на Божия Син, в пълнолетно мъжество, в мярката на ръста на Христовата пълнота“ (Еф. 4:11-13).

Тези уникални дарби са предназначени да развият „единството на Духа“ в „единство на вярата“ (Еф. 4:3,13), така че вярващите да бъдат зрели и твърди и „да не бъдат вече деца, блъскани и завличани от всеки вятър на учение, чрез човешки заблуди, в лукавство, по измамнителни хитрости“ (Еф. 4:14; виж глава 16 на тази книга).

Чрез тези дарби вярващите говорят истината с любов и растат в Христос, Главата на църквата, развивайки се в динамичното единство на любовта. Чрез Христос, казва Павел, „цялото тяло, съчленено и свързано с всички поддържащи ставни връзки, расте и се изгражда в любов, като всяка част върши своята работа“ (Еф. 4:16).

**3. Основа на единството.** Именно като „Дух на истината“ (Йоан 15:26) Светият Дух действа за изпълнение на Христовото обещание. Задачата Му е да направлява вярващите във всичката истина (Йоан 16:13). Тогава е ясно, че истината с център Христос е основа на единството.

Мисията на Духа е да води вярващите в „истината, както тя е в Христос“. Такова изучаване има обединяващ ефект. И все пак само изучаването не е достатъчно, за да предизвика истинско единство. Общението, духовните дарби и любовта са много важни, но тяхната пълнота идва чрез Онзи, който каза: „Аз съм пътят, истината и животът“ (Йоан 14:6). Христос се молеше: „Освети ги чрез Твоята истина. Твоето Слово е истина“ (Йоан 17:17). Следователно, за да имат опитността на единството, вярващите трябва да получат светлината така, както тя греє от Словото.

Когато тази истина, както е в Христос, пребивава в сърцето, тя ще очисти, възвиси и пречисти живота, като отстрани всички предразсъдъци и търкания.

**Христовата нова заповед.** Подобно на човека, църквата бе направена по Божи образ. Както всяка личност на Божеството обича другите членове, така и членовете на църквата ще се обичат един друг. Христос е наредил на вярващите да показват любовта си към Бога, обичайки другите като себе си (Мат. 22:39).

На Голгота самият Исус извиси принципа на любовта до краен предел. Непосредствено преди смъртта Си Той разшири вече дадената от Него заповед, давайки на апостолите нова заповед: „Любете един другото, както Аз съм ви възлюбил“ (Йоан 15:12; срв. 13:34). Като че ли Той им казваше: „Моля ви да не държите на правата си, да не търсите да получите дължимото ви и да не съдите, ако не го получите, Моля ви да оголите

гърба си за камшика, да обърнете и другата страна, да изтърпите нечестно обвинение, осмиване, презрение, да бъдете наранени, бити, приковани към кръст и погребани, ако това е цената да обичате другите. Защото това значи да обичате другите, както Аз ви обичам."

**1. Невъзможната възможност.** Как можем да обичаме като Христос? Невъзможно е! Христос моли за невъзможното, но може и да го извърши. Той обещава: „И когато бъда издигнат от земята, ще привлека всички при себе си" (Йоан 12:32). Защото единството на тялото Христово е безсмъртно, то е единството на вярващите в Бога чрез Словото, което стана плът. То е също и единство на сродници, единство на вярващите чрез общия им корен в лозата. И накрая, то е вкоренено в кръста: Голготската любов изгрява във вярващите.

**2. Единството и кръстът.** Единството на църквата се осъществява на кръста. Само когато осъзнаем, че не можем да обичаме като Исус, тогава признаваме нуждата си от Неговото постоянно присъствие - и Му вярваме, когато казва: „Без Мен не можете да сторите нищо" (Йоан 15:5). На кръста разбираме, че Той не умря само за нас, а за всеки човек на земята. Това означава, че обича всички народи, раси, цветове и съсловия. Обича ни всички еднакво, независимо от разликите между нас. Ето защо единството е вкоренено в Бога. Ограниченият миоглед на човека има склонност да разделя хората. Кръстът прониква през човешката слепота и поставя върху човешките същества етикет с цената, определена от Бога. Той показва, че всеки човек има стойност. Исус копнее за всички. Ако Той ни обича, ние също би трябвало да обичаме.

Когато Христос предсказа, че разпятието Му ще привлече всички при Него, Той имаше предвид, че собствената Му привличаща сила, силата на най-големия страдалец, ще доведе до единство Неговото тяло, църквата. Съзнанието за огромната пропаст между небето и нас, която Христос преодоля, прави възможна малката крачка през улицата или града, която трябва да направим, за да стигнем до брата си.

Голгота означава: „Носете един другиму бремето" (Гал. 6:2). Исус понесе бремето на цялото човечество и даде живота Си, за да ни освободи, за да си помагаме един на друг.

**Стъпки към единство.** Единството не идва наготово. Вярващите трябва да направят определени стъпки, за да го постигнат.

**1. Единство в дома.** Идеално място за изява на църковно единство е домът (виж глава 22 на тази книга). Ако вкъщи се научим на мъдро ръководство, любезност, нежност, търпение и любов, имайки за център кръста, ще можем да внесем тези принципи и в църквата.

**2. Помощ за постигане единство.** Ние никога не ще постигнем единство, ако не работим съзнателно за него. И никога не можем самодоволно да твърдим, че сме го постигнали. Трябва ежедневно да се молим за единство и внимателно да го изграждаме.

Нека да сведем до минимум разликите и да избягваме да спорим за несъществени неща. Вместо да се концентрираме върху това, което ни разделя, да се обърнем към многото скъпоценни истини, върху които имаме съгласие. Да говорим за единството и да се молим Христовата молитва да се изпълни за нас. Като вършим това, ще осъзнаем единството и хармонията, които Бог иска да имаме.

**3. Работете заедно, устремени към една обща цел.** Църквата няма да има единство, докато не се включи като цяло в прогласяване на Христовото евангелие. Изпълнението на тази мисия осигурява съвършен урок по хармония. Тя учи вярващите, че всички те са отделни части на Божието могъщо семейство и че щастието на цялото зависи от добруването на всеки вярващ.

В Своята служба Христос съчетава възстановяването на душата с възстановяване на тялото. И когато праща апостолите Си да изпълняват своята мисия, Той отново поставя това ударение: проповядване и изцеляване (Лука 9:2; 10:9).

И така, Христовата църква трябва да върши както делото на проповядване - службата на словото, така и медицинска мисионска работа. Никоя от тези две страни на Божието дело не бива да се върши поотделно и да стане основна. Както и по времето на Христос, хармонията на балансирана съвместна работа за душите следва да характеризира нашите начинания.

Хората, включени в различните клонове на църковното дело, трябва да си сътрудничат, ако искат мощно да разнесат евангелската покана към света. Някои считат, че единството означава обединение с цел по-голяма ефикасност. Метафората за тялото, обаче, показва, че всеки орган, голям или малък, е важен. Сътрудничество, а не съперничество, е Божият план за делото по целия свят. Затова единството в рамките на тялото Христово изявява Христовата всеотдайна любов, така чудно разкрита на кръста.

**4. Развитие на единството по цялата земя.** Една църква няма истинско единство, ако не изгражда активно Божието дело във всички части на земното кълбо. Тя трябва да направи всичко, което може, за да избегне национална, културна или религиозна изолация. За да постигнат единство в мисъл, цели и действия, вярващите от различни народности трябва да се смесят и да служат заедно. Църквата да внимава да не поощрява отделни национални интереси, за да не навреди на доверието, с което се ползва по света. Църковното ръководство да действа по такъв начин, че да запазва равенството и единството, грижейки се да не се разработват такива програми или инициативи в която и да е област, които да се финансират за сметка на делото в други области на света.

**5. Избягване на отношения, които разделят.** Отношения на егоизъм, гордост, самоувереност, самодоволство, чувство за превъзходство, предразсъдъци, критикарство, осъждане и намиране на недостатъци сред вярващите допринасят за разединение в църквата. Често зад тези отноше-

ния се крие загубата на първата любов. Един нов поглед към Божия дар в лицето на Христос може да поднови любовта ни един към друг (1Йоан 4:9-11). Божията благодат, предадена чрез Светия Дух, може да потисне тези източници на разединение в естественото сърце.

Когато една новозаветна църква се сблъска с проблема на разединението, Павел я посъветва да „ходи в Духа“ (Гал. 5:16). Чрез постоянна молитва ние трябва да търсим ръководството на Духа, който ще ни води към единство. Ходенето в Духа ражда плодовете на Духа - любов, радост, мир, дълготърпение, благодат, милосърдие, вяност, кротост, себеобуздание - ефикасна противоотрова срещу разединение (Гал. 5:22, 23).

Яков говори за друг корен на разединение - третиране на отделни хора в зависимост от богатството или положението им. Със силни думи той разобличава такова отношение: „Ако показвате пристрастие, извършвате грях и сте осъдени от закона като престъпници“ (Яков 2:9). Тъй като Бог е безпристрастен (Деян. 10:34), не бива да отдаваме повече уважение към някои в сравнение с други поради положението, богатството или способностите им. Трябва да ги уважаваме, но не бива да считаме, че са поскъпоценни за нашия небесен Отец в сравнение с най-нископоставеното Божие чадо. Христовите думи коригират нашия начин на мислене: „Каквото сте направили за един от най-малките от тези Мои братя, за Мен сте го направили“ (Мат. 25:40). Той обитава в личността на най-незначителния, както и в личността на най-благословения от църковните членове. Всички са Негови чада и затова са еднакво важни за Него.

Точно така, както нашият Господ, Човешкият Син, стана брат на всеки син и дъщеря на Адам, така и ние, Неговите последователи, сме призвани да протегнем ръка, единни в разбирания и действия, за спасение на нашите братя и сестри от „всеки народ, племе, език и люде“ (Откр. 14:6).

### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Чрез кръщението ние изповядваме вярата си в смъртта и възкресението на Исус Христос, свидетелстваме, че сме умрели за греха и сега целта ни е да живеем по нов начин. Така признаваме Христос като Господ и Спасител, ставаме Негови деца и биваме приети за членове на църквата Му. Кръщението символизира нашето съединяване с Христос, прощаването на греховете ни и приемането ни от Светия Дух. То се извършва чрез потапяне във вода и зависи от потвърждение на вярата в Исус и от доказателство за покаяние от греха. То се извършва след обучение на священото писание и приемане на неговите учения.*

## Глава 14

# Кръщението

**Н**иангуира, която живеела в Централна Африка, не смятала, че кръщението е просто само избор. Повече от година тя внимателно изучавала Библията и копнеела да стане християнка.

Една вечер споделила със съпруга си нещата, които била научила. Вбесен, той извикал: „Не искам такава религия в моя дом и ако продължиш да я изучаваш, ще те убия!“ Макар че била съкрушена, Ниангуира продължила да изучава Библията и скоро била готова за кръщение.

Преди да тръгне за кръщението си, Ниангуира коленичила почитателно пред съпруга си и му казала, че ще се кръсти. Той вдигнал големия нож за лов и извикал: „Казах ти, че не искам да бъдеш кръстена! В'деня, в който се кръстиш, ще те убия.“

Но Ниангуира решила да следва своя Господ. Тръгнала, макар че заплахите на нейния съпруг още звучали в ушите ѝ.

Преди да влезе във водата, тя изповядала греховете си и посветила живота си на своя Спасител, без да знае дали в същия този ден няма да положи живота си пред Господа. Мир изпълнил сърцето ѝ, когато била кръстена.

Завръщайки се в къщи, тя занесла ножа на мъжа си.

- Кръстиха ли те? - попитал той разярено.

- Да - отговорила Ниангуира простиичко. - Ето ножа.

- Готова ли си да бъдеш убита?

- Да, готова съм.

Удивен от нейната смелост, съпругът ѝ загубил желанието си да я убие (Ривю енд Херълд, 14.2.1963 г.).

### ВАЖНОСТТА НА КРЪЩЕНИЕТО

Струва ли си човек да рискува живота си заради кръщението? Наистина ли Бог изисква да се кръстим? Спасението зависи ли от това дали човек е кръстен?

**Примерът на Исус.** Един ден Исус напусна дърводелската работилница в Назарет, сбогува се със семейството Си и отиде край Йордан, където братовчед му Йоан проповядваше. Доближавайки се до Йоан, Исус помоли да бъде кръстен. Удивен, Йоан се опита да Го разубеди с думите: „Аз имам нужда да бъда кръстен от Теб, а Ти при мен ли идваш?“ „Нека да бъде така сега - отговори Исус, - защото така ни е прилично да изпълним, що е право“ (Мат.3:13-15).

Исусовото кръщение даде завинаги божествена святост на този обряд (Мат. 3:13-17; срв. Мат. 21:25). Кръщението е аспект на правдата, в която всички могат да участват. Както Христос, Безгрешният, бе кръстен, за „да изпълни, що е право“, така и ние, които сме грешници, трябва да направим това.

**Исусовата заповед.** В края на Своята служба Христос нареди на апостоли-те: „Идете, прочее, научете всичките народи, и кръщавайте ги в името на Отца, Сина и Светия Дух, като ги учите да пазят всичко, що съм ви заповядал“ (Мат. 28:18-20).

С тази заръка Исус даде ясно да се разбере, че изисква да се кръстят желаещите да станат част от църквата Му - Неговото духовно царство. Когато чрез службата на апостоли-те Светият Дух водеше хората към покаяние и приемане на Исус като техен Спасител, те трябваше да бъдат кръстени в името на Триединния Бог. Кръщението им щеше да покаже, че са влезли в лична връзка с Христос и са се посветили на живот в хармония с принципите на Неговото царство на благодатта. Исус завърши наредбата за кръщението, давайки ни увереност: „И ето, Аз съм с вас през всичките дни до свършването на века.“

След Христовото възнесение апостоли-те прогласяваха необходимостта и неотложността на кръщението (Деян. 2:38; 10:48; 22:16). В отговор на това бяха кръстени големи множества, които образуваха новозаветната църква (Деян. 2:41, 47; 8:12), които приеха авторитета на Отца, Сина и Светия Дух.

**Кръщение и спасение.** Христос учи, че „този, който повярва и се кръсти, ще бъде спасен“ (Мар. 16:16). В апостолската църква кръщението следва веднага след приемането на Христос. То е потвърждение за вярата на новообърнатия (срв. Деян. 8:12; 16:30-34).

Петър използва опитността на Ной по време на потопа, за да илюстрира връзката между кръщение и спасение. В предпотопните времена грехът достига до такива размери, че Бог предупреждава чрез Ной света да се покае или да посрещне унищожението си. Само осем души, които са повярвали, влизат в ковчега и „се избавиха чрез вода“. „Има също един образ, който сега ни спасява - казва Петър, - именно кръщението (не отстраняването на плътската нечистота, но отговорът на една чиста съвест към Бога), чрез възкресението на Исус Христос“ (1Петр. 3:20,21).

Петър обяснява, че ние се спасяваме чрез кръщението, както Ной и семейството му са спасени чрез вода. Разбира се Бог, а не водите, спасиха Ной. По аналогия Христовата кръв отстранява греха от вярващия, а не водата на кръщението. „Но кръщението, подобно на послушанието (на Ной) при влизането в ковчега, е „отговорът на една чиста съвест към Бога“. Когато човекът, чрез Божията сила, даде „отговор“, се осъществява спасението, осигурено „чрез възкресението на Исус Христос“ (Джемисън).

Кръщението е жизнено свързано със спасението, но то не го гарантира. Павел разглежда изхода на Израил като символично кръщение: „Желая да знаете, че макар да са били бащите ни всички под облака и всички да са минали през морето, и в облака и в морето всички да са били кръстени

с Мойсей, и всички да са яли от същата духовна храна, и всички да са пили от същото духовно питие...". „Потопени“ във вода - облакът отгоре и водата около тях - Израилевият народ беше символично кръстен при преминаването си през Червеното море. Но въпреки тази опитност „Бог не благоволи“ към повечето от тях (1Кор. 10:1-5). И днес кръщението не осигурява автоматично спасение. Опитността на Израил бе записана за „поука на нас, които сме стигнали последните времена. Така щото, който мисли, че стои, нека внимава да не падне“ (1Кор. 10:11,12).

### „ЕДНО КРЪЩЕНИЕ“

Начинът на кръщението в християнския свят има разновидности. Някои прилагат потапяне или топване, други - ръсене или поръсване, а трети - обливане или поливане. Характерно за единството, което Духът внася в Божията църква, е практикуването на „едно кръщение“ (Еф. 4:5). Какво значение има в Библията думата „кръщавам“, каква е самата практика и нейното духовно значение?

**Значение на думата „кръщавам“.** Английската дума „кръщавам“ идва от гръцкия глагол „баптизо“, който означава потапяне, тъй като произлиза от глагола „бапто“, означаващ „топвам в или под“. Когато глаголът „кръщавам“ се отнася за водно кръщение, той съдържа идеята за потапяне на човек във вода.

В Новия Завет глаголът „кръщавам“ е използван 1) за да означава водно кръщение (напр. Мат. 3:6; Мар. 1:9; Деян. 2:41); 2) като метафора за Христовото страдание и смърт (Мат. 20:22, 23; Мар. 10:38, 39; Лука 12:50); 3) за идването на Светия Дух (Мат. 3:11, Мар. 1:8; Лука 3:16; Йоан 1:33; Деян. 1:5; 11:16) и 4) за измиването или ритуала измиване на ръце (Мар. 7:3,4; Лука 11:38). Тази четвърта употреба означава просто измиване за очистване от церемониална нечистота и не узаконява кръщение чрез поливане. Писанието използва съществителното „кръщение“ както за водно кръщение, така и за Христовата смърт (Мат. 3:7; 20:22).

Дж.К.Хауърд отбелязва, че Новият Завет не предлага „никакво доказателство поръсването някога да е било практикувано от апостолите, но всички доказателства сочат за по-късното му въвеждане.“

**Кръщението в Новия Завет.** Случаите на водно кръщение, описани в Новия Завет, говорят за потапяне. Четем, че Йоан кръщавал в реката Йордан (Мат. 3:6; срв. Мар. 1:5) и „в Енон, близо до Салим, защото там имаше много вода“ (Йоан 3:23). Само потапянето би изисквало наличие на „много вода“.

Йоан потопи Исус. Той Го кръсти „в Йордан“ и след кръщението Исус „излезе из водата“ (Мар. 1:9, 10; срв. Мат. 3:16).

Апостолската църква също кръщаваше чрез потапяне. Когато евангелистът Филип кръсти етиопския евнух, двамата „слязоха във водата“ и „излязоха из водата“ (Деян. 8:38, 39).



**Кръщението в историята.** Преди епохата на християнството юдеите кръщаваха своите прозелити чрез потапяне. Есеите в Кумран следваха практиката на потапяне както на членове, така и на новоповярвали. Доказателства от рисунките в катакомбите и църквите, от мозайките по подове, стени и тавани, от скулптурни релефни изработки и от рисунки в древните ръкописи на Новия Завет „категорично свидетелстват за потапянето като нормален начин на кръщение в християнската църква през първите 10-14 столетия" (Г.Райс). Местата за кръщение в древните катедрали, църкви и руини в Северна Африка, Турция, Италия, Франция и други места все още свидетелстват за античността на тази практика.

### **ЗНАЧЕНИЕ НА КРЪЩЕНИЕТО.**

Значението на кръщението е тясно свързано с начина на извършването му. Алфред Плумър казва: „Само когато кръщението се извърши чрез потапяне, тогава може да се види пълното му значение."

**Символ на Христовата смърт и на възкресението му.** Както покриването с вода символизира струпване на неприятности и нещастия (Пс. 42:7; 69:2; 124:4,5), така Исусовото водно кръщение представлява пророческо изпълнение на Неговите страдания, смърт и погребване (Мар. 10:38; Лука 12:50), а излизането Му от водата е символ на последвалото възкресение (Римл. 6:3-5).

Кръщението не би имало никакво значение като символ на Христовите мъки, „ако апостолската църква беше практикувала различен от потапянето начин на кръщаване". Ето защо, „най-силният аргумент за кръщаване чрез потапяне е теологичният "(Адв. енциклопедия, стр. 120).

**Символ на умирање за греха и раждане за Бога.** При кръщението вярващите символично споделят смъртта на нашия Господ. Павел казва: „Или не знаете, че ние всички, които се кръстихме да участваме в Исуса Христа, кръстихме се да участваме в смъртта му? Затова чрез кръщението ние и се погребвахме с него да участваме в смърт, тъй шото, както Христос биде възкресен от мъртвите ...така и ние да ходим в нов живот" (Римл. 6:3,4).

Личните отношения между вярващия и Христос се разкриват чрез изрази като „кръстени в Христа Исуса", „кръстени в Неговата смърт" и „погребани с Него чрез кръщението". Хауърд отбелязва: „Чрез символичното действие на кръщението вярващият влиза в смъртта на Христос и в истинския смисъл тази смърт става негова; той участва във възкресението на Христос и това възкресение става негово". Какво означава участието на вярващия в смъртта на нашия Господ?

**1. Смърт към греха.** При кръщението вярващите „се свързват заедно в подобие на Неговата (Христовата) смърт" (Римл. 6:5) и „са разпънати с Христа" (Гал. 2:20). Това означава, че „старият ни човек е бил разпнат с Него, така че да бъде унищожено старото тяло на греха, за да не бъдем вече роби на греха. Защото който е умрял, е бил освободен от греха"(Римл. 6:6-8).

Вярващите са се отрекли от предишния си начин на живот. Те са мъртви към греха и потвърждават, че „старите неща са преминали“ (2Кор. 5:17), животът им вече е скрит с Христа в Бога. Кръщението символизира разпъване на стария живот. То не е само смърт, но и погребване. Ние сме „погребани с Него чрез кръщението“ (Кол. 2:12). Както погребението следва смъртта на човека, така когато вярващият слезе във водния гроб, старият му живот до приемането на Христос бива погребан.

При кръщението вярващите се отричат от света. Послушни на заповедта „Излезте изсред тях и бъдете отделени... Не се допирайте до нечисто“ (2Кор. 6:17), кандидатите изповядват публично, че изоставят служенето на Сатана и приемат Христос в живота си.

Апостолската църква призова към покаяние и към кръщение (Деян. 2:38). Така кръщението отбелязва и истинското покаяние. Вярващите умират поради престъпването на закона и получават прощение на греха чрез очистващата кръв на Исус Христос. Церемонията на кръщението е израз на вътрешното очистване - на измиването на греховете, които са били изповядани.

**2. Живи към Бога.** Силата на Христовото възкресение започва да действа в нашия живот. Тя ни прави способни за нов живот (Римл. 6:4), да бъдем мъртви към греха, „но живи към Бога в Христа Исуса нашия Господ“ (Римл. 6:11). Ние свидетелстваме, че единствената надежда за победа над старото естество е в благодатта на възкръсналия Господ, Който ни дава нов духовен живот чрез укрепващата сила на Светия Дух. Този нов живот ни издига на по-високо равнище, където придобиваме чрез Исус нови стойности, стремежи и желания да се посветим на Него. Ставаме нови апостоли на нашия Спасител, а кръщението е белег на апостолството ни.

**Символ на една заветна връзка.** В старозаветни времена обрязването отбелязваше заветната връзка между Бог и Авраам (Бит. 17:1-7).

Авраамовият завет имаше и духовни, и национални аспекти. Обрязването бе знак за принадлежност към еврейския народ. Самият Авраам и всички мъже от семейството му на възраст над 8 дни трябваше да бъдат обрязани (Бит. 17:10-14, 25-27). Всички необрязани мъже трябваше да бъдат „отсечени“ от Божия народ поради нарушение на завета (Бит. 17:14).

Това, че заветът беше сключен между Бог и Авраам - един възрастен човек, - открива духовните му измерения. Обрязването на Авраам отбелязваше и потвърждаваше неговата предишна опитност-оправдание чрез вяра. Обрязването му бе „печат на правдата на вярата, която той имаше, докато беше още необрязан“ (Римл. 4:11).

Но само обрязването не гарантираше влизане в истинското духовно измерение на завета. Често Божиите говорители предупреждаваха, че само плътското обрязване не е достатъчно. „Обрежете кракотожието на сърцето си и не бъдете повече коравовратни“ (Втор. 10:16; срв. 30:6; Ер. 4:4). Тези „с необрязано сърце“ трябваше да бъдат наказани заедно с неюдеите (Ер. 9:25,26).

Когато юдеите отказаха да приемат Исус като Месия, те нарушиха заветните си връзки с Бога, отхвърляйки специалната привилегия да бъдат Не-

гов избран народ (Дан. 9:24-27, виж глава 4 на тази книга). Макар че Божият завет и Неговите обещания останаха същите, Той избра един нов народ. Духовният Израил замести юдеите като нация (Гал. 3:27-29; 6:15,16).

Христовата смърт утвърди Новия Завет. Сега хората влизаха в този Завет чрез духовно обрязване, приемайки с вяра Исусовата изкупителна смърт. Християните имат „евангелието за необрязаните“ (Гал. 2:7). Новият Завет изисква „вътрешната вяра“, а не „външния обряд“ на онези, които принадлежат към духовния Израил. Човек може да бъде юдеин само по рождение, но християнин може да бъде само чрез новородението, „понеже в Христа Исуса нито обрязването има някаква сила, нито необрязването, но вяра, която действа чрез любов“ (Гал. 5:6). Това, което има значение, е „обрязване на сърцето чрез Духа“ (Римл. 2:28,29).

Кръщението, белег на спасителна връзка с Исус, представлява това духовно обрязване. „В него бяхте и обрязани с обрязване не от ръка извършено, но с обрязването, което е от Христа, като съблякохте плътското тяло, погребани с него в кръщението, в което бидохте и възкресени с него чрез вяра в действието на Бога, Който Го възкреси от мъртвите“ (Кол. 2:11,12).

„След като плътското тяло бива отстранено чрез духовното обрязване, извършено от Исус, кръстеният облича Христос и влиза в заветна връзка с Него. В резултат на това той очаква да получи изпълнението на заветните обещания“. „Защото колкото от вас бяха кръстени в Христа, са облекли Христа... Ако сте Христови, то вие сте Авраамово потомство, наследници по обещание“ (Г. Райс), (Гал. 3:27-29). Хората, които са влезли в тази заветна връзка, имат Божието уверение: „Аз ще бъда техен Бог и те ще бъдате Мои люде“ (Ер. 31:33).

**Символ за посвещаване в служба за Христос.** При кръщението Си Исус получи специално изливане на Светия Дух, утвърждаващо Неговото помазване или посвещение на мисията, която Неговият Отец Му бе възложил. (Мат. 3:13-17; Деян. 10:38). Тази опитност разкрива, че водното кръщение и кръщението чрез Духа вървят заедно; че кръщение, лишено от приемане на Светия Дух, е непълно.

В апостолската църква изливането на Светия Дух обикновено следваше кръщението. Така и днес, когато биваме кръщавани в името на Отца, Сина и Светия Дух, ние биваме предадени, посветени и свързани с трите велики сили и с разпространяването на вечното евангелие.

Светият Дух ни приготвя за тази служба, като очисти сърцата ни от греха. Йоан обяви, че Исус „ще ви кръсти със Светия Дух и с огън“ (Мат. 3:11). Исаия откри, че Бог ще очисти Своя народ от нечистотата му „чрез дух на съдба и чрез дух на изгорение“ (Ис. 4:4). Аз ще „очистя напълно шлака ти - каза Бог, - и ще отделия от тебе всеки примес“ (Ис. 1:25). „Бог е огън пояждащ“ за греха (Евр. 12:29). Светият Дух ще очисти от греха живота на всички, които Му се предадат.

След това Светият Дух им дарява Своите дарби. Това са особени божествени способности, получени при кръщението, които дават възможност на вярващия да служи на църквата и да проповядва на други, които още

не са приели Исус Христос. Кръщението на Светия Дух даде на ранната църква сила да свидетелства (Деян. 1:5,8) и единствено това кръщение ще я направи способна да завърши мисията си - да прогласи вечното евангелие на царството (Мат. 24:14; Откр. 14:6).

**Символ за влизане в църквата.** Като белег на възстановяването или новородението на човека (Йоан 3:3, 5), кръщението отбелязва също и влизането му в Христовото духовно царство. Понеже свързва новия вярващ с Христос, то винаги служи за врата към църквата. Чрез кръщението Господ прибавя нови апостоли към вярващите, които са Неговото тяло, църквата (Деян. 2:41,47; 1Кор. 12:13). Така се увеличават членовете на Божието семейство. Човек не може да бъде кръстен, без да се присъедини към семейството на църквата.

### КАЧЕСТВА, НЕОБХОДИМИ ЗА КРЪЩЕНИЕ

Писанието сравнява връзката между Христос и Неговата църква с брака. В семейството и двете страни трябва добре да знаят отговорностите и задълженията си. Желаетелите да се кръстят следва да разкрият в живота си вяра, покаяние и плодове на покаянието, както и разбиране за значението на кръщението и произтичащата от него духовна връзка.

**Вяра.** Едно от предварителните условия за кръщение е вяра в Исусовата изкупителна жертва като единствено средство за спасение от греха. Христос каза: „Който вярва и се кръсти, ще бъде спасен“ (Мар. 16:16). В апостолската църква бяха кръщавани тези, които вярваха в евангелието (Деян. 8:12, 36,37; 18:8).

Тъй като „вратата идва от слушане, а слушането от Словото Божие“ (Римл. 10:17), обучаването е съществена част от подготовката за кръщение. Христовата велика заръка потвърждава важността на това обучение: „Идете, прочее, научете всичките народи и кръщавайте ги в името на Отца, Сина и Светия Дух, като ги учите да пазят всичко, що съм ви заповядал“ (Мат. 28:19,20). Да стане човек апостол означава да е научен „да пази всичко“.

**Покаяние.** „Покайте се - каза Петър - и всеки от вас нека се кръсти“ (Деян. 2:38). Изучаването на Божието слово води не само до вяра, но и до покаяние и обръщане. В отговор на Божия призив хората виждат падналото си състояние, признават греховността си, предават се на Бога, покаяват се за греха си, приемат Христовото изкупление и се посвещават на нов живот с Него. Без обръщане те не могат да влязат в лична връзка с Исус Христос. Само чрез покаяние могат да преживеят смърт към греха - предварителното условие за кръщение.

**Плодове на покаянието.** Желаетелите да се кръстят трябва да изповядат вяра и да са преживели покаяние. Но докато не принесат „плодове, достойни за покаяние“ (Мат. 3:8), те не са отговорили на библейските изисквания за кръщение. Животът им да показва посвещаване на църквата

и да изразява любовта им към Бога чрез послушание към заповедите Му. Пригответе се за кръщение, те да са изоставили грешните си вярвания и обичаи. Плодовете на Духа<sup>г</sup> изявени в живота им, ще открият, че Бог пребивава в тях и те в Него (Йоан 15:1-8). Докато не дадат свидетелство за връзката си с Христос, те не са готови да се присъединят към църквата.

**Изпитване на кандидатите.** Да стане човек църковен член означава да предприемаме важна духовна стъпка. Това не е просто записване на името в някаква книга. Тези, които извършват ритуала, са отговорни за определяне готовността на кандидатите за кръщение. Нека те да се уверят дали кандидатът разбира църковните принципи, дали дава доказателства за новородение и общение с Господ Исус.

Но да внимават да не съдят мотивите на ония, които желаят да се кръстят. „Когато човек се обяви за кандидат за църковно членство, трябва да изпитаме плода на живота му и да оставим отговорността за мотивите му на самия него“ (Елена Вайт).

Някои биват погребани във водата при кръщението. Но тяхното „аз“ не умира и те не получават нов живот в Христос. Тези, които са се присъединили към църквата по този начин, са донесли със себе си семе на слабост и отстъпление. Те имат „неосветено“ влияние вътре и вън от църквата и осуetyават нейното свидетелство.

**Трябва ли да бъдат кръщавани бебета и деца?** Кръщението включва в църквата нови вярващи „родени отново“. Тяхното обръщане ги е направило достойни за кръщение и за църковно членство. Включването става при „новородението“, не при „раждането на бебе“. Ето защо бяха кръщавани вярващи „мъже и жени“ (Деян. 8:12,13, 29-38; 9:17,18; 1 Кор. 1:14). „Никъде в Новия Завет - признава Карл Барт - не е допуснато или наредено кръщение на бебе“. Г.Р.Белси-Мъри изповядва: „Аз не съм в състояние да разпозная в кръщаването на бебе кръщението на Новозаветната църква.“

Тъй като бебетата и малките деца не могат да преживеят обръщане, те не отговарят на условията за кръщение. Означава ли това, че са изключени от обществото на Новия завет? Разбира се, че не! Исус не ги изключи от Своето царство на благодат. „Оставете дечицата, не ги възпирайте да дойдат при Мене - каза Той, - защото на такива е небесното царство“ (Мат. 19:14,15). Вярващите родители изпълняват жизнено важна роля да ръководят своите деца към връзка с Христос, която в крайна сметка да ги доведе до кръщение.

Исус отговори положително на майките, довели децата си при Него да ги благослови. Този епизод говори за практиката да се посвещават деца. За тази служба родителите довеждат децата си в църквата, за да ги представят или посветят на Бога.

На каква възраст би следвало човек да бъде готов за кръщение? Хората трябва да бъдат кръщавани, ако 1) са достатъчно възрастни, за да разбират значението на кръщението, 2) ако са се предали на Христос и са се обърнали, 3) ако разбират основните принципи на християнството и 4) ако разбират значението на църковното членство. Човек осуetyава спасе-

нието си само ако е достигнал възрастта, в която може да дава отчет за делата си, но отхвърли влиянието на Светия Дух.

Тъй като отделните хора се различават по своята духовна зрелост във всяка възраст, някои са готови за кръщение по-рано от други. Така че не можем да определим минимална възраст за кръщение. Когато родителите се съгласят децата им да бъдат кръстени в ранна възраст, трябва да поемат и отговорността за тяхното духовно израстване и развитие на характера.

### ПЛОДЪТ НА КРЪЩЕНИЕТО

Превъзходният плод, който кръщението дава, е един живот за Христос. Целите и стремежите имат за център Христос, а не собствената личност. „И тъй, ако сте били възкресени заедно с Христос, търсете онова, което е горе, дето седи Христос отдясно на Бога. Мислете за горното, а не за земното" (Кол. 3:1,2). Кръщението не е достигане на най-високия достъпен за християнина връх. Чрез духовен растеж ние усвояваме християнски добродетели, които следва да бъдат използвани в служба за другите според Божия план за умножаване: „Благодат и мир да ви се умножи чрез познаването на Бога и на Исуса, нашия Господ" (2Петр. 1:2). Оставайки посветени чрез дадения от нас обет при кръщението на Отца, Сина и Светия Дух, в чието име сме били кръстени, ние получаваме гаранция за достъп до божествената сила, която да ни помага при всеки труден случай, с който можем да се сблъскаме в живота си след кръщението.

Вторият плод е живот за Христовата църква. Ние вече не сме отделни изолирани личности; станали сме членове на Христовата църква. Като живи камъни изграждаме Божия храм (1Петр. 2:2-5). Ние поддържаме особена връзка с Христос, Главата на църквата, от Когото всекидневно получаваме благодат за растеж и развитие в любов (Еф. 4:15). Поемаме отговорности в обществото на завета, а останалите членове носят отговорност за новопокръстените (1Кор. 12:12-26). За тяхно собствено добро, както и за доброто на църквата, новите членове трябва да бъдат включени в живот на поклонение, молитва и служба от любов (Еф. 4:12).

Последният плод е да се живее в света и за света. Вярно е, че ние, които сме били кръстени, имаме гражданство на небесата (Фил. 3:20). Но ние сме били призвани да излезем от света, за да бъдем обучени в Христовото тяло и после да се върнем в света като слуги, участващи в Христовото спасително служене. Истинските апостоли не трябва да се оттеглят от света в църквата. Ние сме родени в Христовото царство като мисионери. Верността към нашия завет при кръщението включва водене на други в царството на благодатта.

Днес Бог с нетърпение чака да ни даде изобилния живот, който така милостиво е осигурил. „И сега защо се бавиш? Стани, кръсти се и се умий от греховете си, и призови името Господне" (Деян. 22:16).

## **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Господната вечеря е символично участие в тялото и кръвта на Исус чрез вяра в Него, нашия Господ и Спасител. Христос присъства в това причастие, за да се срещне със Своите деца и да ги укрепи. Като участваме в нея, ние с радост прогласяваме смъртта на Господа, докато Той дойде отново. Приготвянето за причастията включва себеизпитване, покаяние и изповед. Учителят постанови службата на измиването на нозете, за да означава новото очистване, да изрази едно желание за взаимно служене със смирение, подобно на Христовото, да свърже сърцата ни с любов. Причастията са достъпни за всички вярващи християни.*

## Глава 15

### Господната вечеря

С прашни нозе те пристигнаха в горницата за Пасхата. Някой беше осигурил стомна вода, умивалник и кърпа за обичайното измиване на нозете, но никой не пожела да извърши това задължение на слуга. Чувствайки близката си смърт, Исус им каза, изпълнен със скръб: „Твърде много съм желал да ям тая пасха с вас, преди да пострадам, защото ви казвам, че няма вече да я ям, докле се не изпълни в Божието царство" (Лука 22:15,16).

Съперничеството, което апостолите подхранваха един към друг, изпълни със скръб Исусовото сърце. Той разбра, че те все още продължават да се препират кой трябва да бъде считан за най-голям в Неговото царство. (Лука 22:24; Мат. 18:1, 20:21). Хитрите им ходове за постигане на постове, гордостта и самочувствието им пречеха да се смирят, да заемат мястото на слуга и да измият нозете на другите. Щяха ли някога да научат, че в Божието царство истинското величие се разкрива чрез смирение и служба от любов?

„По време на вечерята (Йоан 13:2, 4) Исус тихо стана, взе кърпата на слугата, наля вода в умивалника, коленичи и започна да мие нозете на апостолите". Учителят като слуга! Разбирайки неизговореното порицание, апостолите бяха обзети от срам. Когато свърши работата Си и се върна на Своето място, Той каза: „Ако сега Аз, Вашият Господ и Учител, ви измих нозете, вие също трябва да миете един другиму нозете. Защото ви дадох пример да правите така, както Аз направих на вас. Истина, истина ви казвам, слугата не е по-горен от господаря си, нито пратеникът е по-горен от този, който го е пратил. Ако знаете това, блажени сте, ако го вършите" (Йоан 13:14-17).

След това Исус постанови вместо Пасхата да бъде извършвана служба за възпоменание за великата Му жертва: Господната вечеря. Вземайки безквасния хляб, Той „го благослови и го разчупи, и даде на апостолите", казвайки: „Вземете, яжте, това е Моето тяло, което се разчупва за вас, правете това за Мое възпоменание". След това взе чашата, благодари и им я даде с думите: „Пийте от нея всички. Защото това е Моята кръв на Новия Завет, която се пролива за мнозина за прощение на греховете. Това правете винаги, когато пиете от нея, за Мое възпоменание". „Защото всеки път, когато ядете тоя хляб и пиете тая чаша, възвестявате смъртта на Господа, докле дойде Той" (Мат. 26:26-28; 1Кор. 11:24-26; 10:16).

Наредбата за измиването на нозете и за Господната вечеря съставлява службата на Причастието. Така Христос постанови и двете, за да ни помогнат да влезем в общение с Него.



## НАРЕДБАТА ЗА ИЗМИВАНЕТО НА НОЗЕТЕ

Обичаят изискваше при празнуването на Пасхата юдейските семейства да премахнат всичкия квас, греха от своите домове, преди да започне Седмицата на безквасните хлябове (Изх. 12:15, 19, 20). Така вярващите трябва да изповядат всеки грях и да се покаят от гордост, съперничество, завист, чувства на презрение и егоизъм - преди да могат да постигнат духовно общение с Христос, което да бъде колкото е възможно по-дълбоко. За тази цел Христос нареди обряда за измиване на нозете. Той не само даде пример, но заяви, че и учениците трябва да правят същото, обещавайки им благословение: „Ако знаете това, блажени сте, като го вършите“ (Йоан 13:17). Чрез този обряд, предшестваш Господната вечеря според предписанието, всеки трябва да изпита себе си, така че да не вземе участие в тази вечеря „по недостоен начин“ (1 Кор. 11:27-29).

*Значението на причастието.* Този обряд разкрива Христовата мисия, както и духовното преживяване на участващите.

**1. Паметник на Христовото снизхождение.** Обрядът за измиване на нозете е възпоменание за Христовото смирение. Макар че бе редом с Отца сред божествена слава, Той „се отказа от славата си, като прие образ на слуга и стана подобен на човеците“ (Фил. 2:7).

Беше унизително за Божия Син да се раздава така всеотдайно, с толкова любов, само за да бъде отхвърлен от повечето хора, които дойде да спаси. През земния живот на Христос Сатана бе решил да Го унижава до краен предел на всяка крачка. Каква мъка трябва да Му е причинило това - невинен да бъде разпънат като престъпник!

Христос извърши всеотдайно службата Си. Той не дойде „за да Му служат, но да служи“ (Мат. 20:28). Чрез измиването на нозете Той показа, че би извършил всяка служба, колкото и унизителна да е тя, за да спаси хората. Така Той запечата своя пример на смирение в умовете на последователите Си.

Постановявайки тази подготвителна служба, Христос възнамеряваше да доведе вярващите до състояние на смирение и любов, които да ги подтикват да служат на другите. Този обряд поощрява хората да разсъждават върху значението му, като се отнасят към другите със смирение и съчувствие. Като следваме Христос при умиването на нозете, ние изповядваме Неговия дух: „С любов служете един другиму“ (Гал. 5:13).

Макар участието в тази служба да е смиряващо, то далеч не е унизително. Кой не би счел за привилегия да се наведе пред Христос и да измие същите тези нозе, които бяха приковани на кръста? Исус каза: „Доколкото сте го сторили на един от най-малките от тези Мои братя, на Мен сте го сторили“ (Мат. 25:40).

**2. Символ на по-висше очистване.** Измиването на нозете бе нещо повече от обикновено измиване с хигиенна цел. То представлява по-висше очистване - на сърцето. Когато Петър помоли Исус да го очисти целия, Исус му каза: „Който се е окъпал, няма нужда да умие друго, освен нозете си, но е цял чист“ (Йоан 13:10).

Окъпаният е чист. Но обутите в открити сандали нозе много скоро се омърсяват и трябва отново да бъдат измити. Така беше и с апостолите. Греховете им бяха очистени чрез кръщението, но те бяха изкушавани да таят в сърцата си гордост, завист и зло. Не бяха готови за близко общение със своя Господ, нито да приемат Новия завет, който Той желаше да направи с тях. Чрез измиването на нозете Христос искаше да ги подготви за участие в Господната вечеря. Освен Юда, предателя, останалите получиха очистване на сърцата си от егоизъм и гордост чрез Христовата благодат и бяха обединени помежду си в любов; чрез Исусовото дело на себеотрицание те се смириха и можеха да бъдат поучавани.

Подобно на апостолите и ние, когато сме приели Христос и сме се кръстили, сме били очистени чрез Неговата кръв. Но бидейки в християнския живот, ние падаме. Нозете ни стават прашни. Трябва да дойдем отново при Христос и да оставим Неговата благодат да очисти омърсеното. Не е необходимо обаче да бъдем кръстени повторно, защото „който се е окъпал, няма нужда да умие друго, освен нозете си" (Йоан 13:10). Измиването на нозете като обряд ни напомня, че се нуждаем от периодично очистване и че сме напълно зависими от Христовата кръв. Самото измиване на нозете не може да очисти греха. Само Христос може да стори това.

**3. Прощателен дух.** Прощението между участниците показва, че очистването, символизирано от тази служба, става реалност. Само ако прощаваме, можем да получим Божието прощение. „Ако вие простите на човешките съгрешенията им, то и небесният ви Отец ще прости на вас. Но ако не простите на човешките съгрешенията им, то и вашият Отец няма да прости вашите съгрешения" (Мат. 6:14,15).

Исус каза: „И вие сте длъжни да миете един на друг нозете" (Йоан 13:14). Ние трябва да желаем да умием нозете на другите, както и нашите нозе да бъдат измити от друг. В последния случай признаваме нуждата си от духовна подкрепа.

Тази служба чрез вяра ни дава сигурност, че сме чисти, защото греховете ни са измити. От кого? - От Христос. Когато нашите братя във вярата прилагат символите на Христовата служба, по този начин участват в общение помежду си.

**4. Общение на вярващите с Христос и помежду им.** Тази служба за измиване на нозете показва Христовата любов към Неговите последователи „докрай" (Йоан 13:1). Когато Петър отказа да измият нозете му, Христос отговори: „Ако не те умия, нямаш дял с Мене" (ст. 8). Без очистване няма общение. Всеки, който желае постоянно общение с Христос, трябва да вземе участие в тази служба.

Същата вечер Исус каза: „Нова заповед ви давам, да се обичате един друг, както аз ви възлюбих, така и вие да се обичате един друг" (стих 34). Смисълът на заповедта е ясен: „С любов служете един на друг" (Гал. 5:13). Да притежаваме такава любов означава да отстъпим най-високото място на ближните си, оценявайки другите много по-високо от самите себе си (Фил. 2:3). Тя ни задължава да обичаме тия, които се различават от нас. Не ни позволява да подхранваме чувство на превъзходство или при-

страстие. Нашият начин на живот трябва да отразява любовта ни към братята по вяра. Коленичейки пред тях, като измиваме нозете им, ние се радваме, че ще живеем заедно през вечността. Всички, които последват Христовия пример в тази служба, ще изпитат какво означава да обичаш, както Христос обичаше. А такава любов може да бъде могъщ свидетел. Веднъж будистки монах помоли един мисионер да предложи за рисуване сцена, представляваща християнството. Художници трябваше да украсят една зала в манастира със стенописи и релефи, представящи главните световна религии. След известно размишление мисионерът започна да му чете Йоан 13 гл. „Монахът не каза нищо, докато четях - разказваше мисионерът, - но почувствах как странно, почтително замълча, повлиян от текста, описващ как Исус измива нозете на учениците Си". Според местния обичай публичното обсъждане на каквото и да е, свързано с нозете, се считало за проява на много лош вкус.

Когато спрях да чета, последва миг на пълна тишина. Той ме погледна с недоумение и каза: „Искаш да кажеш, че Основателят на вашата религия е измил нозете на учениците Си?"

„Да" - отговорих аз. Обикновено спокойното лице, подобно на месечина, с избръснати вежди и глава, се сгърчи от смущение и удивление. Той не можеше да отрони дума, аз също. Преглътнах с мъка няколко пъти и двамата бяхме потопени в драмата на описаната сцена. Вглеждайки се в него, забелязах как изразът на недоумение на лицето му се смени с почтително благоговение. Исус, Основателят на християнството, беше докоснал и измил мръсните нозе на рибаря! След няколко минути той се овладя и се изправи. „Сега разбирам какво е християнството" (Джон Дибдал).

## ПРАЗНУВАНЕ НА ГОСПОДНАТА ВЕЧЕРЯ

Сред протестантите най-популярното наименование на Светопричастната служба е „Господна вечеря" (1 Кор. 11:20). Други наименования са „Господната трапеза" (1 Кор. 10:21), „разчупването на хляба" (срв. Деян. 20:7; 2:42) и „причастие" - дума, която изразява благодарствената и благославяща страна на службата (Мат. 26:26, 27; 1 Кор. 10:16; 11:24). Господната вечеря трябва да бъде време на радост, а не на скръб. Предшестващата служба - измиването на нозете - осигурява възможност за себеизпитване, изповед на греховете, помирение и прощение. Получили сигурността, че са очистени чрез кръвта на Спасителя, вярващите са готови да влязат в особено общение със своя Господ. Те се обръщат към трапезата Му с радост, заставайки в спасителната светлина, а не в сянката на кръста, готови да отпразнуват изкупителната победа на Христос.

**Значението на Господната вечеря.** Господната вечеря заменя празника на Пасхата от старозаветната епоха. Пасхата бе символ, който се изпълни, когато Христос, Пасхалното Агне, даде живота Си. Преди Своята смърт Христос сам постанови смяната с новия празник на духовния Израил в условията на Новия Завет. Така корените на голяма част от символизма на Господната вечеря се простират назад в службата на Пасхата.

**1. Възпоменание на освобождението от греха.** Както празникът на Пасхата бе възпоменание за освобождението на Израил от робството в Египет, така Господната вечеря е възпоменание за освобождението от духовния Египет, от робството на греха.

Кръвта на пасхалното агне, поръсена по горния праг и стълбовете на вратата, защитаваше обитателите от смърт; плътта му беше за тях храна, която им даде сили да излязат от Египет (Изм. 12:3-8). Така Христовата жертва носи освобождение от смърт; вярващите се спасяват чрез участие както в Неговото тяло, така и в Неговата кръв (Йоан 6:54). Христовата смърт на кръста осигури нашето спасение, осигури ни прощение и ни гарантира вечен живот.

Исус каза: „Правете това за Мое възпоменание“ (1Кор. 11:24). Тази наредба подчертава, че Христос ни замести чрез изкуплението. „Това е Моето тяло - каза Той, - което се разчупва за вас“ (1Кор. 11:24; срв. Ис. 53:4-12). На кръста Невинният замести виновния, Праведният-неправедния. Това възвишено дело удовлетвори изискванията на закона за смърт на грешника, осигурявайки прощение, мир и гаранция за вечен живот на покаялите се грешници. Кръстът премахна нашата присъда и ни облече с дрехата на Христовата правда, като ни даде сила да побеждаваме злото.

**а) Хлябът и плодът на лозата.** Исус използва много символи, за да ни разкрие истината за Себе Си. Той каза: „Аз Съм вратата“ (Йоан 10:7), „Аз Съм пътят“ (Йоан 14:6), „Аз Съм истинската лоза“ (Йоан 15:1) и „Аз Съм хлябът на живота“ (Йоан 6:35). Не можем да приемем буквално никой от тези изрази, защото Той не е във всяка врата, път или лоза. Но тези изрази илюстрират по-дълбоки истини.

Когато по чуден начин нахрани 5 000 души, Исус разкри по-дълбокото значение на Своето тяло и кръв. Той, Който бе истинският хляб, каза: „Не Мойсей ви даде хляб от небето, а Отец ми ви дава истинския хляб от небето. Защото Божият хляб е Този, който слиза от небето и дава живот на света“. Тогава Мурекоха: „Господи, давай ни винаги тоя хляб“. А Исус им отвърна: „Аз съм хлябът на живота. Който дойде при Мене, никак няма да огладнее, и който вярва в Мене, никак няма да ожаднее“ (Йоан 6:32-35). Той предложи тялото и кръвта Си, за да утоли глада и жаждата на най-дълбоките човешки нужди и желания (Йоан 6:50-54).

Пасхалният хляб, който Исус яде, беше безквасен, а плодът на лозата - неферментирал. Квасът (маята), който предизвиква ферментация и набъбване на хляба, се считаше за символ на греха (1Кор. 5:7,8), така че бе неподходящ да представлява Агнеца „без недостатък и пречист“ (1Петр. 1:19). Само безквасен или „неферментирал“ хляб можеше да символизира безгрешното тяло на Христос. По същия начин само неповреденият плод на лозата - неферментиралото вино - е подходящ символ за пречистото съвършенство на очистващата кръв на Спасителя.

**б) Яденето и пиенето.** „Ако не ядете плътта на Човешкия Син и не пиете кръвта Му, нямате живот в себе си. Който се храни с плътта Ми и пие кръвта Ми, има вечен живот; и аз ще го възкреса в последния ден“ (Йоан 6:53,54).

Храненето с Христовата плът и пиенето на Неговата кръв е символ за приемането на Божието слово, чрез което вярващите поддържат общение с небето и са способни да водят духовен живот. Исус каза: „Думите, които ви говоря, дух са и живот са“ (Йоан 6:63). „Човек не ще живее само с хляб, но с всяко слово, което излиза от Божиите уста“ (Мат. 4:4).

Вярващите се хранят с Христос, хляба на живота, чрез Словото на живота - Библията. От това Слово идва Христовата животворна сила. Чрез причастие ние също вземаме участие в Христос, като приемаме Словото Му чрез Светия Дух. Поради това всяка Господна вечеря се съпровожда от проповядване на Словото.

Тъй като приемаме даровете на Христовата изкупителна жертва чрез вярата, Господната вечеря е много повече от обикновено приемане на храна за възпоменание. Службата на причастие ни дава Христовата поддържаща сила, която ни осигурява живот и радост. Накратко, символите показват, че „ние сме така зависими от Христос за духовния си живот, както сме зависими от храната и пиенето за физическия живот“.

По време на причастие ние „благодарим“ чашата (1 Кор. 10:16). Това означава, че както Христос „благодари“ за чашата (Мат. 26:27), така и ние изразяваме благодарността си за Йесусовата кръв.

**2. Обща връзка с Христос.** В един свят, пълен с конфликти и раздори, нашето общо участие в този ритуал допринася за единството и стабилността на църквата чрез истинско общение с Христос и помежду ни. Подчертавайки това общение, Павел казва: „Чашата, която бе благословена, и която ние благодарим, не е ли това да имаме общение в Христовата кръв? Хлябът, който пречупваме, не е ли да имаме общение в Христовото тяло? Тъй като ние, ако и да сме мнозина, сме един хляб, едно тяло, понеже всички в единия хляб участваме“ (1 Кор. 10:16,17).

Това загатва за факта, че хлябът на причастие се разчупва на много парчета, които се изяждат от вярващите, и както всички парчета идват от един и същ хляб, така всички вярващи чрез причастната служба са обединени в Този, чието разкъсано тяло е символизирано от разчупения хляб. Участвайки заедно в този обряд, християните показват публично, че са обединени и принадлежат към едно голямо семейство, чиято глава е Христос (Адв. библ. коментар).

Всички църковни членове трябва да участват в това свято причастие, защото там, чрез Светия Дух, Христос се среща със Своя народ и Му дава сила с присъствието Си. Дори ако недостойни сърца и ръце раздават символите, пак Христос е там, за да служи на чадата Си. Всички, които идват с вяра в Него, ще бъдат богато благословени. Всички, които пренебрегват тези срещи на божествена привилегия, ще претърпят загуба. За тях може да се каже: „Вие не сте всички чисти“ (Елена Вайт).

Ние преживяваме в най-пряк и дълбок смисъл общение на Господната вечеря. Тук ние се срещаме на обща територия, без бариери, които биха могли да ни разделят. Тук осъзнаваме, че докато в обществото има много неща, които ни разделят, чрез Христос имаме всичко необходимо за свързването ни. Споделяйки чашата на причастие, Исус склучи Новия

Завет с апостолите: „Пийте от нея всички. Защото това е Моята кръв на Новия Завет, която се пролива за мнозина за прощаване на грехове" (Мат. 26:27,28; срв. Лука 22:20). Както Старият Завет се утвърждаваше чрез кръвта на жертвените животни (Изх. 24:8), така Новият Завет бе утвърден чрез Христовата кръв. При този обряд вярващите подновяват обета си за вяност към техния Господ, признавайки отново, че участват в удивителното единство, при което Бог обвърза Себе Си с човечеството чрез Исус Христос. Те имат нещо, което да празнуват - участието си в този Завет. Така Господната вечеря е и паметник, и израз на благодарност за сключването на вечния завет чрез благод тта. Получените благословения са съобразно с вярата на участващите.

**3. В очакване на Второто пришествие.** „Защото всеки път, когато ядете тоя хляб и пиете тая чаша, възвестявате смъртта на Господа, докле дойде Той" (1Кор. 11:26). Службата на причастието обхваща периода между Голгота и Второто пришествие. Тя свързва кръста и царството, настоящето с бъдещето, което е основата на новозаветното схващане за света. Свързва жертвата на Спасителя с Второто Му пришествие, осигурено с осъщественото спасение. Тя прогласява, че Христос присъства чрез Духа Си, докато дойде видимо.

Христовото обещание „Няма вече да пия от тоя плод на лозата до оня ден, когато ще го пия с вас нов в царството на Моя Отец (Мат. 26:29) е пророческо. То насочва вярата ни към едно бъдещо празнуване на причастието с нашия Спасител в царството Му. Това ще бъде „сватбената вечеря на Агнето" (Откр. 19:9).

При подготовката за това събитие Христос нареди: „Кръстът ви да бъде препасан и светилата ви запалени; и самите вие да бъдете прилични на човечи, които чакат господаря си да се върне от сватба, за да му отворят незабавно, щом дойде и похлопа. Блажени ония слуги, чийто господар ги намери будни, когато си дойде; истина ви казвам, че ще се препаше, ще ги накара да седнат на трапезата, и ще дойде да им прислужи" (Лука 12:35-37).

Събрал последователите Си около празничната трапеза, Христос ще отпразнува Вечерята, както направи това в Ерусалим. От толкова отдавна е чакал този случай и сега вече всичко е готово. Той става от престола Си и пристъпва напред, за да служи. Всички са изпълнени с удивление. Чувстват се напълно недостойни за честта Христос да им служи. И се възпротивяват, казвайки: „Нека ние да прислужваме!" Но Христос тихо настоява и ги принуждава да седнат.

„Никога Христос не е бил така истински велик на земята, както на паметната Господна вечеря, когато зае мястото на слуга и смири Себе Си. Никога Христос не е изпълнявал по-велика свещеническа служба за Своите светии" (М. Адресен). Това е върховното очакване, към което ни насочва Господната вечеря, радостта от бъдещата слава на лично общение с Христос във вечното Му царство.

**Необходими условия за участие.** В християнството има два велики обряда - кръщението и Господната вечеря. Първият е входът към църквата, а

вторият благославя онези, които вече са членове. Исус даде причастие само на учениците, които се бяха обявили за Негови последователи. Ето защо причастieto е предназначено за вярващи християни. По традиция децата не участват в тези служби, освен ако са кръстени.

Библията учи вярващите да празнуват този обряд с дължимото страхопочитание към Господа, защото , който „яде този хляб и пие тази чаша... недостойно, ще бъде виновен пред тялото и кръвта на Господа" (1 Кор. 11:27). Това „недостойно" е или „непристойно поведение (виж ст. 17-21), или липса на жива, действена вяра в изкупителната жертва на Христос". Такова поведение показва неуважение към Господа и може да бъде счетено като отхвърляне на Спасителя, водещо до споделяне вината на ония, които Го разпънаха.

Непристойното участие предизвиква Божието недоволство. Ако някой яде и пие по непристоен начин, яде и пие „осъждане на себе си", защото не разпознава Господното тяло (1 Кор. 11:29). Такъв човек не успява да различи обикновената храна от светите символи на Христовата изкупителна смърт. „Вярващите не трябва да разбират обряда просто като възпоменателна церемония за едно историческо събитие. Той е и това, но и нещо много повече; той напомня какво е коствал на Бога грехът и какво дължим на Спасителя. Той е и средство за поддържане в ума на вярващия задължението да бъде свидетел за вярата си в изкупителната смърт на Божия Син пред хората около него" (Адв. библ. коментар).

С оглед на тези наставления Павел съветва вярващия да „изпита себе си", преди да вземе участие в Господната вечеря (1 Кор. 11:28). Преди да вземат участие, вярващите трябва с молитва да преразгледат християнската си опитност, чрез изповед на греховете си да възстановят прекъснатите връзки.

Опитността на адвентните пионери разкрива какво благословение може да донесе такова себеизпитване: „Когато още бяхме малко на брой, празнуването на обредите беше случай, при който получавахме благословение. В петък всеки църковен член се стараше да отстрани всичко, което би могло да го отдели от братята му и от Бога. Сърцата бяха обстойно изпитвани; молитвите за божествено откриване на скрити грехове бяха искрено издигани; правеха се изповеди за измамни търговски дела или прибързано изговорени лоши думи. Господ идваше близо и ние бивахме силно укрепени и окуражени" (Елена Вайт).

Това изпитване е лично дело. Други не могат да го извършат, защото кой може да проникне в сърцето или да различи плевелите от житото? Христос, нашият пример, отхвърли изключването от Господната вечеря. Макар че откритият грях изключва хората от участие (1 Кор. 5:11), сам Исус раздели яденето с Юда - един външно обявил се за последовател, а вътрешно - крадец и предател.

Белег на годността за участие в службата на причастieto е състоянието на сърцето - пълното посвещение на Христос и вярата в Неговата жертва, а не членството в която и да е църква. Следователно вярващи християни от всички църкви могат да вземат участие в Господната вечеря. Всички са поканени да празнуват често този велик празник на Новия Завет и чрез своето участие да свидетелстват, че са приели Христос като свой личен Спасител.

## **Адвентистите от седмия ден вярват..**

*Бог дава на всички църковни членове от всички векове духовни дарби, които всеки трябва да използва в служба за благо на църквата и на човечеството. Дадени посредством Светия Дух, Който раздава на всеки както намери за добре, дарбите са средство, чрез което църквата може да изпълни задълженията, възложени ѝ от Бога. Според Свещеното писание тези дарби включват делата на вяра, изцеление, пророчество, евангелизиране, служене, помирение, състрадание и всеотдайна служба и благотворителна дейност за подпомагане и насърчение на хората. Някои църковни членове са призвани от Бога и надарени от Духа да работят за църквата като пастори, евангелизатори, апостоли и учители, така че да служат на останалите, да издигат църквата на по-високо духовно равнище и да укрепват единството във вярата и познанието за Бога. Когато църковните членове използват тези духовни дарби като верни настойници на многообразната Божия благодат, църквата бива запазена от разрушителното влияние на фалшиви учения, израства с Божия помощ и се развива във вяра и любов.*



## Глава 16

# Духовни дарби и служби

**Д**умите, които Исус изговори непосредствено преди да се възнесе на небето, трябваше да променят историята. „Идете в света - нареди Той на апостолите си - и проповядвайте евангелието на всяко създание" (Мар. 16:15).

На целия свят? На всяко създание? Апостолите може би са възприели това за една трудноизпълнима задача. Христос, долавяйки тяхната безпомощност, им нареди да не напускат Ерусалим, но "да чакат Обещаното на Отца". След това ги увери: „Ще приемете сила, когато Светият Дух дойде върху вас; и ще бъдете свидетели за Мен в Ерусалим и по цяла Юдея и Самария, и до края на земята" (Деян. 1:4,8).

След Исусовото възнесение в небето, апостолите прекараха много време в молитва. Съгласие и смирение заместиха разприте и завистта. Апостолите се обърнаха. Тяхното близко общение с Христос и полученото в резултат на това единство ги подготвиха за изливането на Светия Дух.

Както Исус получи специално помазване с Духа, за да стане годен за службата Си (Деян. 10:38), така и апостолите получиха кръщението на Светия Дух (Деян. 1:5), за да бъдат способни да свидетелстват. Резултатите бяха удивителни! В деня, когато получиха дара на Светия Дух, те кръстиха три хиляди души (виж Деян. 2:41).

### ДАРБИТЕ НА СВЕТИЯ ДУХ

Христос илюстрира дарбите на Светия Дух с една притча: „Небесното царство е подобно на човек, който тръгнал за далечна страна, извикал слугите си и им дал част от богатството си. На един дал пет таланта, на друг два, а на трети един, на всеки според способностите му и веднага заминал" (Мат. 25:14,15).

Човекът, заминаващ за далечна страна представлява Христос, заминаващ за небето. Слугите са Неговите последователи, които "са били с цена купени" (1 Кор. 6:20), със „скъпоценната Христова кръв" (1 Петр. 1:19). Христос ги е изкупил за служба и те вече не живеят за себе си, а за Него, за Спасителя си, който умря за тях и отново възкръсна" (2 Кор. 5:15).

Христос даде от Богатството Си на всеки слуга съобразно неговата способност и „всекиму особената му работа" (Мар. 13:34). Заедно с другите дарби и способности (виж глава 20 на тази книга), те представляват специалните дарби, придавани от Духа.

В особен смисъл Христос даде тези духовни дарби на Своята църква в

деня на Петдесетница. „Когато възлезе на високо - казва Павел, - Той даде дарования на човеците". Така „на всеки от нас се даде благодат според мярката на това, което Христос ни е дал" (Еф. 4:8, 7). Светият Дух е Посредникът, Който разпределя „на всеки поотделно, както Му е угодно" (1Кор. 12:11). Тези дарби правят църквата способна да изпълни възложеното ѝ дело.

## ЦЕЛ НА ДУХОВНИТЕ ДАРБИ

Светият Дух дава особена способност на всеки член да помага на църквата в изпълнението на божествената ѝ мисия.

**Съгласие в рамките на църквата.** На църквата в Коринт не липсваше каквато и да е духовна дарба (1Кор. 1:4, 7). За съжаление членовете ѝ се премираха като деца по въпроса кои дарби са по-важни.

Загрижен за разделенията в тази църква, ап. Павел писа на коринтяните за истинската същност на тези дарби и как би трябвало да се употребяват. Духовните дарби - обясни той - са дарби на благодат. От един и същи Дух идват „различни дарби", които водят до „различни служби" и „различни дейности". Но апостолът специално подчерта, че „Бог е един и същ, който върши всичко у всички" (1Кор. 12:4-6).

Духът разпределя дарбите на всеки вярващ - за назидаване или изграждане на църквата. Нуждите на Божието дело определят какво и на кого ще бъде дадено. Не всички приемат едни и същи дарби. Ап. Павел пише, че „Духът дава на едни мъдрост, на други - знание, на други - вяра, на други - чудеса, на други - пророческа дарба, на други - разпознаване на духове, на други - езици, а на други - тълкуване на езици. Но всичко това се върши от един и същ Дух, Който разпределя на всеки поотделно, както Му е угодно" (стих 11). Благодарността за дадена дарба трябва да бъде отправена не към този, който я упражнява, а към Бога, Който я е дал. И тъй като дарбите са дадени за църквата, а не за отделната личност, получателите им не трябва да ги считат за своя собственост.

Тъй като Духът разпределя дарбите, както Той счита за необходимо, никоя дарба не би трябвало да бъде презирана или омаловажавана. Никой църковен член няма право да бъде високомерен поради даденото му назначение или функция, нито пък някой трябва да се счита за пренебрегнат, ако му е възложена една по-семпла задача.

**1. Начин на действие.** Павел използва като пример човешкото тяло, за да покаже хармонията в разнообразието на дарбите. Тялото има много части, всяка от които служи на цялото по специален начин. „Всъщност Бог е поставил частите на тялото и всяка една от тях е точно такава, каквато е искал да бъде" (стих 18).

Никоя част на тялото не казва на друга: „Аз нямам нужда от теб". Всички са взаимно зависими и свързани и онези части от тялото, които изглеждат по-слаби, са също така абсолютно необходими. Неблагоприличните ни части получават по-голямо внимание и грижа, докато благоприличните нямат нужда от специално отношение към тях. Но Бог е сглобил така

членовете на тялото ни, че е дал по-голяма почит на оная част, която не я притежава" (стихове 21-24).

Неизправността на който и да е орган би повлияла на цялото тяло. Без участието на мозъка стомахът няма да функционира, а ако липсва стомах, мозъкът би бил безполезен. Така църквата ще страда, ако някой, колкото и незначителен да е, липсва.

Някои части от тялото, които са структурно по-слаби, се нуждаят от специална защита. Човек може да съществува без ръка или крак, но не и без черния дроб, сърцето или белия дроб. Обикновено показваме лицата и ръцете си, но покриваме другите части на тялото си с дрехи според правилата на благоприличие. Без да считаме по-малките дарби за нищожни, ние трябва да се отнасяме към тях с по-голяма грижа, защото здравето на църквата зависи и от тях.

Бог разпределя духовните дарби в църквата, за да предотврати „разделянето на тялото" и да въдвори дух на съгласие и взаимна зависимост, така щото неговите части да имат еднаква грижа един за друг. „Ако една част страда, всяка част страда с нея; ако една част се слави, всички части се радват с нея" (ст.25, 26). Така и когато един от вярващите страда, цялата църква трябва да знае това и да помогне за облекчаване на страданието му. Само когато този човек бъде възстановен, тогава здравето на църквата ще е осигурено.

След като обсъжда стойността на всяка от дарбите, ап. Павел изброява някои от тях: „Бог е определил в църквата първо апостоли, второ пророчи, трето учители, след това извършители на чудеса, след това лечители, помощници, управители, говорещи разни езици" (стих 28; срв. Еф. 4:11). Тъй като никой член не може да притежава всички дарби, ап. Павел поощрява всички „да копнеят за по-големите дарби" (стих 31), имайки предвид най-полезните за църквата.

**2. Задължителното измерение.** Дарбите на Светия Дух обаче не са достатъчни сами по себе си. Има „един по-превъзходен път" (стих 31). Докато дарбите на Духа ще преминат при Христовото завръщане, плодът на Духа е вечен. Той има вечната стойност на любовта, мира, благостта и правдата, които любовта носи със себе си (виж Гал. 5:22; Еф. 5:9). Докато пророческата дарба, езиците и познанието ще изчезнат, вярата, надеждата и любовта ще останат. И най-велика от тях е любовта" (1Кор. 13:13).

Тази любов, която Бог дава (на гръцки „агапе"), е жертвоготовна и себеотрицателна (1Кор. 13:4-8). Тя е по-висшият тип любов, тя вижда ценността на личността или обекта, който е обичан, и е основана на принцип, а не на емоция; това е любов, породена от уважение към достоинства на нейния обект. Дарби, несъдържащи любов, причиняват раздори в църквата. Ето защо, по-добрият път е този: всеки, който има духовна дарба, да притежава също и истинската Божествена любов. „Следвайте пътя на любовта и копнейте за духовните дарби" (1Кор. 14:1).

**Живот за Божия слава.** Ап. Павел говори за духовните дарби и в посланието си към римляните. Призовавайки всеки вярващ да живее за Божия

слава (Римл. 11:36-12:2), Той отново дава пример с частите на тялото, за да илюстрира разнообразието и същевременно единството на вярващите, обединени в църквата (ст. 3-6).

Осъзнавайки, че и вярата, и духовните дарби имат за източник не човека, но Божията благодат, вярващите трябва да останат смирени. Колкото повече дарби са дадени на един вярващ, толкова по-голямо ще бъде духовното му влияние, но и толкова по-голяма трябва да бъде зависимостта му от Бога.

В тази глава Павел изброява следните дарби: пророчество (вдъхновено говорене, благовестване), служене (помагане), поучаване, увещаване (поощряване), даване (споделяне), управляване и милост (състрадание). Както в 1 Кор, гл.12, той завършва този списък с най-великия принцип на християнството - любовта (Римл. 12:9).

Ап. Петър представя темата за духовните дарби на фона на приближаващия край (1 Петр. 4:7). Неотложността на времето налага вярващите да използват дарбите. „Тъй като всеки е получил дарба“ - казва той - „служете с нея един на друг като добри настойници на многообразната Божия благодат“ (стих 10). Подобно на Павел Петър учи, че тези дарби не са за собствено прославяне, а целят „във всичко да бъде прославен Бог“ (ст. 11). Той свързва дарбите с любовта (стих 8).

**Израстването на църквата.** В третото и последно обсъждане на духовните дарби, ап. Павел подтиква вярващите да живеят достойно според званието, което са приели, да бъдат напълно смирени, кротки и търпеливи, като си отстъпват взаимно с любов. Съветва ги да положат всяко усилие, за да запазят единството на Духа чрез връзката на мира (Еф. 4:1-3).

Духовните дарби допринасят за единство, съдействащо за растежа на църквата. Всеки вярващ е приел благодат, „според мярката на Христовата дарба.“ (стих 7).

Сам Христос „даде някои да бъдат апостоли, други пророци, други пък благовестители, а други - пастири и учители“. Тези дарби са способности с цел служене, за назидание на Христовото тяло, докато всички достигнем „в единство на вярата и познанието на Божия Син, до свършения човек, до мярката на ръста на Христовата пълнота“ (ст. 11-13). Притежателите на духовни дарби са избрани да служат на вярващите, като ги обучават на различните видове служби според дарбите. Това прави църквата да расте до една зрелост, достигаща пълнотата на Христовия ръст.

Тези служби увеличават духовната стабилност и засилват защитеността на църквата срещу фалшивите учения, така че вярващите да не бъдат „повече деца, блъскани и завличани от всеки вятър на учение, чрез човешката заблуда, в лукавство, по измамни хитрости; но, действащи истинно в любов, да порастем във всичко чрез Него, Който е главата - Христос“ (стих 14,15).

Накрая, чрез Христос, духовните дарби водят както до единство, така и до прогрес в развитието на църквата. „От Него цялото тяло, сглобено и свързано от всяка става, расте и се изгражда в любов, като всяка част върши своята работа“ (ст. 16). С цел църквата да израсне така, както Бог възнамерява, всеки член трябва да употреби правилно дарбата на благодат, която Бог му е дал.

В резултат на това църквата ще преживее двойно развитие - ще расте и броят на членовете ѝ, ще се умножават и индивидуалните духовни дарби. А любовта е най-съществената, тъй като църквата може да се развива и расте само ако използва тези дарби чрез любов.

## ИЗВОДИ

**Общо служене.** Свещеното писание не учи, че само духовните водачи трябва да служат, а миряните просто да топят столовете си и да чакат да бъдат нахранени. Както пастирите, така и миряните съставяват църквата, „Божия собствен народ“ (1Петр. 2:9). Те заедно са отговорни за добруването на църквата и нейното процъфтяване. Призвани са да работят заедно, всеки според своите особености, дадени му от Христос дарби. Разликата в дарбите води до разлика в службите, но всички те са обединени да свидетелстват за Божието царство и за приготвянето на света да посрещне Спасителя (Мат. 28:18-20; Откр. 14:6-12).

**Ролята на духовенството.** Учението за духовните дарби поставя отговорността за поучаване на църквата върху раменете на проповедника. Бог е назначил апостоли, пророци, благовестители, пастори и учители, за да направи вярващите способни за служене. „Проповедниците не трябва да вършат работата, която принадлежи на църквата, като по този начин се преуморяват и пречат на другите да изпълняват задълженията си. Те трябва да научат членовете как да се трудят в църквата и в обществото“ (Елена Вайт).

Който няма дарбата да обучава, не принадлежи към пастирската служба, а към някоя друга част от Божието дело. Успехът на Божия план за църквата зависи много от готовността и способността на нейните пастири да учат членовете как да използват дадените им от Бога дарби.

**Дарби и мисия.** Бог дава духовни дарби в полза на цялото тяло, а не само на отделните личности, които ги получават. И както получателят не приема дарбата за самия себе си, така и църквата като цяло не приема всичките дарби единствено за себе си. Бог дарява с дарби, за да я подготви да изпълни в света мисията, която Той ѝ е възложил.

Духовните дарби не са награди за добре свършена работа, те са средство за доброто извършване на тази работа. Духът обикновено дава дарби, съвместими с естествените таланти, макар че последните не са духовни дарби сами по себе си. Необходимо е чрез новородение човекът да бъде укрепен в Духа, за да получи духовни дарби.

**Не еднаквост, а единство в разнообразието.** Някои християни се опитват да направят всеки вярващ като себе си. Това е човешки, а не Божи план. Църквата си остава обединена независимо от разнообразието на духовните дарби, които имат допълващо се естество. Прогресът на Божията църква зависи от всеки вярващ. Бог възнамерява всички дарби, служби и дейност в църквата да се съчетаят в делото на градене върху основата, поставена от Христос. Чрез Него, Който е главният крайъгълен камък, цялата сграда, „сглобена, расте в свят храм на Господа“ (Еф. 2:21).

**Свидетелството - цел на дарбите.** Вярващите получават разнообразни дарби, нещо, което показва, че всеки има специфична служба. И все пак, всеки вярващ трябва да може да свидетелства за своята вяра, споделяйки разбиранията си с други, както Бог е направил в неговия живот. Целта, с която Бог дава всяка дарба, каквато и да е тя, е притежателят ѝ да даде по най-добър начин своето свидетелство.

**Несполучливо използване на духовните дарби.** Вярващите, които отказват да употребят духовните си дарби, ще видят, че те не само ще закърнеят, но и че са загубили вечния си живот. С любеща загриженост Исус тържествено предупреди, че слугата, който не употреби таланта си, не беше нищо друго освен „зъл и мързелив слуга“ (Мат. 25:26-30), който сам си призна, че съзнателно е решил да не използва таланта си. Затова трябваше да понесе отговорността за своя неуспех. „Във великия последен ден за такива, които са се носили по течението, избягвайки многото добри възможности и носенето на отговорности, великият Съдия ще определи участ. подобна на тази на злодеите“ (Адв. библ. коментар).

#### ОТКРИВАНЕ НА ДУХОВНИТЕ ДАРБИ

За да се включат успешно в църковната мисия, членовете трябва да осъзнаят своите дарби. Дарбите служат за компас, насочващ притежателя си към служене с радост от изобилния живот (Йоан 10:10). В степената, в която ние „изберем (или пък просто пренебрегнем) да разпознаем, развием и упражняваме дарбите си, църквата е ощетена, което е против Божието намерение.“

Как да открием нашите духовни дарби?

**Духовна подготовка.** Апостолите се молеха искрено да бъдат годни да говорят думи, които да доведат грешници при Христос. Изоставиха изтъкването на различията помежду си и желанието си за върховенство, които ги разделяха. Изповедта на греха и покаянието ги доведоха до близко общение с Христос. Който приеме Христос днес, се нуждае от подобна опитност в подготовката си за кръщението от Светия Дух.

Кръщението от Духа не е единично събитие; ние можем да го преживяваме всекидневно. Необходимо е да се молим на Бога за това кръщение, тъй като то дава на църквата сила да свидетелства и да прогласява евангелието. За да направим това, ние трябва постоянно да предаваме живота си на Бога, да пребъдваме напълно в Христос и да Го молим за мъдрост да открием нашите дарби (Яков 1:5).

**Изследване на Писанията.** Молитвеното изучаване на това, което Новият Завет учи за духовните дарби, позволява на Светия Дух да отпечата в ума ни особената служба, която Той ни е отредил. Важно е да вярваме, че Бог ни е дал поне една дарба, която да употребим в службата си за Него.

**Да се оставим на божественото ръководство.** Не ние трябва да използваме Духа, но Той трябва да използва нас, защото Бог е Този, Който действа

в Своите люде" да желаят и да работят според Неговото благоволение" (Фил. 2:13). Привилегия е да желаем с готовност да работим във всяка област на служенето, която Божието провидение ни предостави. Трябва да дадем на Бога възможност да работи чрез другите, за да ни насочи как да бъдем полезни. Трябва да сме готови да откликнем на нуждите на църквата винаги, когато те се появят. Да не се боим, ако се наложи да се заемем с нови неща, но също и да се чувстваме свободни да информираме онези, които търсят помощта ни, какви са нашите таланти и опит.

***Потвърждение от тялото.*** Тъй като Бог дава тези дарби за изграждане на църквата Си, ние можем да очакваме крайното потвърждение за тях да възникне от оценката на Христовото тяло, а не от собствените ни чувства. Често е по-трудно човек да разпознае собствените си дарби, отколкото тези на другите. Не само че трябва да се вслушваме в това, което казват другите за собствените ни дарби, но важно е да разпознаем и потвърдим Божиите дарби и у другите.

Няма нищо по-вълнуващо и удовлетворяващо от това да знаем, че сме заели мястото или службата, която Провидението ни е отредило. Какво благословение е за нас да използваме за Негова служба особения дар, който Христос ни е дал чрез Светия Дух. Христос копнее да сподели с нас благодатните Си дарби. Днес можем да приемем поканата Му и да открием какво могат да извършат те в един изпълнен с Неговия дух живот.

### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Една от дарбите на Светия Дух е пророчеството. Тази дарба е отличителен белег за църквата на остатъка и е проявена в проповядването на Елена Г. Вайт. Като Божия вестителка, тя създаде писания, които са постоянен и авторитетен източник на истина, осигуряващ на църквата утеха, ръководство и наставление. Те дават ясно да се разбере, че Библията е стандартът, според който всички учения и опитности трябва да бъдат изпитвани.*



## Глава 17

# Дарът на пророчеството

**Й**осафат, царят юдейски, бе отчаян. Вражеските армии приближаваха и изходът изглеждаше безнадежден. „И Йосафат... се предаде да търси Господа и прогласи пост по целия Юда" (2Лет. 20:3). Народът започна да се стича към храма, за да моли Господа за милост и избавление. Повеждайки молитвената служба, Йосафат призова Бог да промени обстоятелствата. Той се молеше: „Господи, Боже на башите ни, не си ли Ти Бог на небето? И не си ли Ти владетел над всичките царства на народите? И не е ли в Твоята ръка силата и могъществото, така щото никой не може да устои против Тебе?" (ст. 6). Не беше ли Бог защитавал своите в миналото? Не беше ли дал тази земя на Своя избран народ? Така се молеше Йосафат: „Боже наш, не ще ли да ги съдиш? Защото ние нямаме сила... нито знаем що да сторим, но към Тебе са очите ни" (стих 12).

Както целият Юда стоеше пред Господа, някой си Язиил се възправи. Неговата вест даде кураж и наставление на уплашените люде. Той каза: „Не бойте се... защото боят не е ваш, но Божи... Не ще е потребно вие да се биете в тоя бой. Застанете, стойте мирно и вижте спасението на Господа... защото Господ е с вас" (стихове 15-17). Сутринта цар Йосафат каза на войските си: „Вярвайте в Господа, вашия Бог и ще се утвърдите; вярвайте в пророците Му и ще имате добър успех" (ст. 20).

Царят толкова много повярва на този малко известен пророк, Язиил, че постави на предна линия войници с хор между тях, пеещ възхвала на Господа и на Неговата святост! Химните на вярата изпълваха въздуха, а Господ действаше, създавайки объркване сред вражеските армии. Унищожението беше толкова голямо, че „никой... не се избави" (ст. 24).

Язиил беше Божият говорител в това особено време.

Пророците играеха жизнено важна роля както в Стария, така и в Новия Завет. Но дали пророчеството престана да функционира с приключването на Библейските писания и наредби? За да намерим отговора, нека проследим отново историята му.

### ДАРБАТА НА ПРОРОЧЕСТВОТО В БИБЛЕЙСКИ ВРЕМЕНА

Макар грехът да прекъсна връзката на равнище „лице в лице" между Бога и човешките същества (Ис. 59:2), Бог не прекрати близостта си с човечеството. Напротив, Той разработи други начини за общуване. Започна да изпраща вести на окуражение, предупреждение и порицание чрез пророци.

В Писанията пророк е „този, който получава вести от Бога и предава техния смисъл на Неговия народ“. Пророците не пророкуваха по своя собствена инициатива, „защото пророчество никога не е идвало по волята на човека, но светите Божии люде са говорили, движени от Светия Дух“ (2Петр. 1:21).

В Стария Завет думата „пророк“ е превод от еврейската дума „наби“. Нейното значение е изразено в Изход 7:1,2: „Тогаваш рече Господ на Мойсея: Ето, поставих те бог на Фараона и брат ти Аарон ще ти бъде пророк. Ти ще казваш всичко, което ти заповядвам, а брат ти Аарон ще говори на Фараона. Връзката на Мойсей с фараона беше подобна на тази на Бога с Неговия народ. И както Аарон предаваше Мойсеевите думи на фараона, така пророкът предаваше Божите думи на народа. Терминът „пророк“ следователно означава божествено назначен говорител на Бога. Гръцкият еквивалент на еврейското „наби“ е „профетес“, от него произлиза думата „пророк“.

„Гледач“, превод на еврейското „роех“ (Ис. 30:10), или „чозех“ (2Царе 24:11; 4Царе 17:13), е още едно определение за лица с пророческа дарба. Термините „пророк“ и „гледач“ са тясно свързани. Писанието обяснява: „В старо време в Израил, когато някой отиваше да се допита до Бога, думаше така: Елате да идем при гледача; защото оня, който се нарича пророк, се наричаше по-напред гледач“ (1Царе 9:9). Определението „гледач“ подчертава начина, по който пророкът приемаше божествената вест. Бог откриваше за „очите“ или ума на пророците това, което искаше да бъде предадено на народа Му.

През годините Бог е давал откровения на Своята воля за народа Си чрез лица, притежаващи дарбата на пророчеството. „Наистина Господ Йеова няма да направи нищо, без да открие своето намерение на слугите Си пророците“ (Амос 3:7; срв. Евр. 1:1).

**Действията на пророческата дарба в Новия Завет.** Новият Завет дава на пророчеството забележително място сред дарбите на Светия Дух, веднъж поставяйки го на първо и два пъти на второ място сред службите, най-полезни за църквата (виж Римл. 12:6; 1Кор. 12:28; Еф. 4:11). То насърчава вярващите особено да желаят тази дарба (1Кор. 14:1,39).

Новият Завет говори за няколко различни функции на пророците.

**1. Те помагаша при основаването на църквата.** Църквата бе „съградена върху основата на апостолите и пророците, като крайъгълен камък е сам Христос Исус“ (Еф. 2:20, 21).

**2. Те дадоха началото на църковните мисии.** Именно чрез пророците Светият Дух избра Павел и Варнава за първото мисионско пътуване (Деян. 13:1,2) и даде наставления къде трябва да работят (Деян. 16:6-10).

**3. Те назидаша църквата.** „Който пророкува - казва Павел, - назидаша църквата“. Пророчествата се говорят „на човеците за тяхно назидание, увещание и утешение“ (1Кор. 14:4, 3). Заедно с другите дарби Бог даде на църквата и пророчеството, за да подготви вярващите за „делото на служенето, за назиданието на Христовото тяло“ (Еф. 4:12).

**4. Те предупреждаваха за бъдещи трудности.** Един новозаветен пророк предупреди за приближаваш глад. В отговор на това църквата започна да подпомага пострадалите от този глад (Деян. 11:27-30). Други пророци предупредиха Павел за арестуването и затварянето му в Ерусалим (Деян. 20:23; 21:4, 10-14).

**5. Те утвърждаваха вярата във време на конфликти.** При първия църковен съвет Светият Дух направляваше църквата към решение по един конфликтен въпрос, засягащ спасението на неюдеите християни. Тогава Светият Дух чрез пророци утвърди отново вярващите в истинското учение. След като предадоха на членовете решението на съвета, Юда и Сила, които сами бяха и пророци, казаха много, за да окуражат и укрепят братята" (Деян. 15:32).

### **ПРОРОЧЕСКИЯТ ДАР В ПОСЛЕДНИТЕ ДНИ**

Много християни вярват, че дарбата на пророчеството е преустановена в края на апостолската епоха. Но Библията разкрива особената нужда на църквата от божествено ръководство по време на кризата. Тя свидетелства за една постоянна нужда и осигуряване на пророческата дарба след новозаветните времена.

**Продължение на духовните дарби.** Няма библейско доказателство, че Бог би оттеглил духовните дарби, които е дал на църквата, преди те да са изпълнили задачата си, а тя според Павел е да бъде доведена църквата „до единството на вярата и познанието на Божия Син, до съвършения човек, до съвършената мярка на Христовия ръст" (Еф. 4:13). Тъй като църквата не е достигнала тази опитност, тя все още се нуждае от всички дарби на Духа. Тези дарби, включително и дарбата на пророчеството, ще продължат да действат в полза на Божия народ до завръщането на Христос. Следователно Павел предупреди вярващите да не „угасят Духа" и да не „презират пророчествата" (1 Сол. 5:19,20), като ги съветваше: „Копнейте за духовните дарби, а особено за дарбата да пророкувате" (1 Кор. 14:1).

Тези дарби не винаги са се проявявали пълноценно в християнската църква. След смъртта на апостолите пророците се радваха на уважение в много среди до 300 г. след Христос. Но упадъкът на духовността в църквата и последвалото отстъпление (виж глава 12 на тази книга) доведоха до намаляване както на присъствието, така и на дарбите на Светия Дух. В същото време фалшиви пророци доведоха до загуба на престижа на пророчеството и доверието в него.

Замирането на тази дарба през определени периоди от църковната история не означава, че Бог я е оттеглил завинаги. Библията показва, че с приближаване на края тя ще присъства, за да помогне на църквата в това трудно време. Нещо повече, посочва се една повишена активност на тази дарба.

**Пророческата дарба непосредствено преди Второто пришествие.** Бог даде дарбата на пророчеството на Йоан Кръстител, за да обяви първото идване на Христос. По подобен начин можем да очакваме Той да изпрати пророческия дар отново, за да прогласи Второто пришествие, така че всеки да има възможност да се подготви за среща със Спасителя.

Всъщност Христос споменава, че появата на фалшиви пророци е един от белезите на приближаване на идването Му (Мат. 24:11,24). Ако нямаше да има истински пророци във времето на края, Христос щеше да ни предупреди, да не би някой да претендира за тази дарба. Неговото предупреждение срещу фалшивите пророци подсказва, че ще има и истински пророци.

Пророк Йоил предсказа специалното изливане на пророческата дарба непосредствено преди Христовото завръщане. Той каза: „И след това ще изляе Духа си на всяка твар; и синовете ви, и дъщерите ви ще пророкуват, старците ви ще виждат сънища, юношите ви ще виждат видения; още на слугите и на слугините ще изливам Духа Си в ония дни. И ще покажа чудеса на небето и на земята, кръв, огън и стълбове от дим. Слънцето ще се обърне в тъмнина и луната в кръв, преди да дойде великият и страшен ден Господен" (Йоил 2:28-31).

На първата Петдесетница имаше забележителна проява на Духа. Петър, цитирайки пророчеството на Йоил, посочва, че Бог е обещал такива благословения (Деян. 2:2-21). Ние можем да се запитваме обаче дали пророчеството на Йоил е достигнало крайното си изпълнение на Петдесетница, дали не трябва да има още едно, по-пълно изпълнение на пророчеството. Нямаме доказателство, че явленията в слънцето и луната са станали преди или след това изливане на Духа. Тези явления не са се случвали от много столетия насам (виж глава 24 на тази книга).

Петдесетницата тогава бе едно предвкусване за пълното проявление на Духа преди Второто пришествие. Подобно на ранния дъжд в Палестина, който падаше през есента, малко след като реколтата беше прибрана, изливането на Светия Дух на Петдесетница даде да се разбере, че Светият Дух е вече изпратен. Пълното и крайно изпълнение на пророчеството на Йоил съответства на късния дъжд, който, падайки през пролетта, помагаше за узряване на зърното (Йоил 2:23). По подобен начин последното даряване на Божия Дух ще се извърши непосредствено преди Второто пришествие, след изпълването на предсказаните белези в слънцето, луната и звездите (срв. Мат. 24:29; Откр. 6:12-17; Йоил 2:31). Подобно на късния дъжд, това последно изливане на Духа ще предизвика узряване на жетвата на земята (Мат. 13:30,39) и „който призове името Господне, ще бъде спасен" (Йоил 2:32).

**Дарбата на пророчеството в църквата на остатъка.** Откровение 12 глава разкрива два главни периода на гонение. През време на първия, който обхваща времето от 538 до 1798 г. сл. Хр. (Откр. 12:6,14, виж глава 12 на тази книга), преданите вярващи претърпяха голямо преследване. Отново, точно преди Второто пришествие, Сатана ще атакува „остатъка от нейното потомство" или църквата на остатъка, която отказва да се отрече от верността към Христос. Книгата Откровение характеризира верни-

те християни, които съставляват остатъка, като такива, „които пазят Божиите заповеди и имат свидетелството Исус Христово" (Откр. 12:17). Това, че изразът „свидетелството Исусово" говори за пророческо откровение, е ясно и от по-нататъшния разговор между ангела и Йоан. Към края на книгата ангелът се разкрива като „съслужител на тебе и на братята ти, които имат свидетелството за Исуса" (Откр. 19:10) и „съслужител на тебе и на братята ти пророците" (Откр. 22:9). Тези паралелни изрази дават да се разбере, че именно пророците са тези, които имат „свидетелството Исусово". Това обяснява изказването на ангела, че свидетелството Исусово е „Духът на пророчеството"(Откр. 19:10). Разглеждайки този текст, Джеймс Мофат писа: „Защото свидетелството или доказателството на (т.е. носено от) Исуса е (т.е. съставлява) Духът на пророчеството. Това... специално определя братята, които държат свидетелството Исусово като притежатели на пророческо вдъхновение". Свидетелството за Исус е практически равно на свидетелстващия Исус. Именно собственото откровение на Исус (според Откр. 1:1), идващо в крайна сметка от Бога, е това, което движи християнските пророци. Така изразът „Духът на пророчеството" може да се отнася за: 1) Светия Дух, вдъхновяващ пророка с откровение от Бога; 2) действието на дарбата на пророчеството и 3) самото средство на пророчеството. Пророческата дарба, Исусовото свидетелство „към църквата чрез пророчеството", представлява отличителна характеристика за църквата на остатъка. Еремия свърза липсата на тази дарба с беззаконието. „Законата го няма и пророците ѝ не получават видения от Господа" (Плач Ер. 2:9). Откровението посочва притежанието на двете като отличителни черти на църквата от последното време; нейните членове „пазят Божиите заповеди и имат свидетелството Исус Христово" - пророческата дарба (Откр. 12:17).

Бог даде пророческата дарба на „църквата" на Изхода, за да организира, наставлява и води Неговия народ (Деян. 7:38). „Чрез пророк изведе Бог Израил от Египет и чрез пророк той беше запазен" (Осия 12:13). Не е изненада тогава, че тази дарба се намира между включените в последния Изход - избавлението от омърсената с грях планета Земя и преминаването в небесния Ханаан. Този изход, който ще последва Второто пришествие, е крайното и съвършено изпълнение на Ис. 11:11 - "И в оня ден Господ пак, втори път, ще възвърне с ръката Си останалите от людеите Си".

**Помощ при последната криза.** Писанията разкриват, че Божият народ в последните дни на земната история ще преживее в пълна мярка гнева на сатанинския змей при последния му опит да го унищожи (Откр. 12:17). Това ще бъде „време на страдание, каквото никога не е бивало, откакто народ съществува" (Дан. 12:1). За да помогне на людеите си да оцелеят в този най-ужасен конфликт през вековете, Бог с любвеобилна милост им даде уверението, че няма да бъдат сами. Свидетелството Исусово, Духът на пророчеството ще ги води в безопасност до крайната им цел - обединяване с техния Спасител при Второто пришествие.

Следната илюстрация обяснява връзката между Библията и следбиблейс-

ките случаи на пророческа дарба: „Представете си, че се готвим да тръгнем на пътешествие. Собственикът на плавателен съд ни дава указател с достатъчно информация за цялото ни пътешествие и ни казва, че ако спазваме тези правила, ще достигнем благополучно крайната си цел. Отплувайки, ние отваряме книгата, за да изучим съдържанието ѝ. Откриваме, че авторът ѝ е дал основни принципи, които да ни ръководят по пътя, а също и указания за различните непредвидени случаи, които биха могли да възникнат до края. Но ни казва също, че последната част от пътешествието ни ще бъде изключително опасна, че крайбрежието, където е пристанището, непрекъснато се променя поради местещи се пясъци и бури. За тази част от пътя - казва той - аз съм ви осигурил лоцман, който ще ви посрещне и ще ви даде указания, съобразно с обстоятелствата и опасностите в момента. Трябва да го слушате. „С тези указания ние достигаме определените опасни времена и лоцманът според обещанието се явява. Но някои от екипажа се възпротивяват на нарежданията му. Ние имаме първоначалната книга с указания - казват те - и тя ни е достатъчна. Ние държим на нея и само на нея и не искаме нищо от теб". Кой сега спазва тази първоначална книга с указания? Онези, които отхвърлят лоцмана, или онези, които го приемат според указанията на книгата? Вие преценете" (Юрая Смит).

### СЛЕДБИБЛЕЙСКИТЕ ПРОРОЦИ И БИБЛИЯТА

Пророческата дарба създаде самата Библия. В следбиблейските времена тази дарба не трябва да замести Писанията или да добави нещо към тях, тъй като канонът на Писанието е вече приключен.

Пророческата дарба функционира и през последните години, както и във времето на апостолите. Нейната същност е да издигне Библията като основа за вярата и практиката, да обясни ученията ѝ, да приложи принципите ѝ във всекидневния живот. Тя е включена в установяването и назиданието на църквата, давайки ѝ способност да изпълни божествено възложената ѝ мисия. Пророческата дарба порицава, предупреждава, направлява и окуражава както отделните хора, така и църквата като цяло, защитавайки я от ереси и обединявайки я в библейските истини.

Следбиблейските пророци действат подобно на пророци като Натан, Гад, Асаф, Шемайя, Азария, Елиезер, Ахия Авдий, Мириам, Девора, Олда, Симеон, Йоан Кръстител, Ахав, Сила, Ана и четирите дъщери на Филип, които са живели в библейско време, но чиито свидетелства никога не са станали част от Библията. Същият Бог, Който говори чрез пророците, чиито Писания са в Библията, е вдъхновил и тези пророци и пророчици. Техните вести не противоречат на предварително записаното Божие откровение.

**Изпитване на пророческата дарба.** Тъй като Библията предупреждава, че преди Христовото завръщане ще се появят фалшиви пророци, трябва внимателно да изпитваме всички претенции за пророческа дарба. „Не презирайте пророчествата - казва Павел. - Всичко изпитвайте. Доброто дръжте. Избягвайте всякакво зло" (1 Сол. 5:20-22; срв. 1 Йоан 4:1).

Библията ни дава няколко основни указания, чрез които можем да различим истинската пророческа дарба от фалшивата.

**1. В съгласие ли е вестта с Библията?** „Нека прибегнат при закона и при свидетелството! Ако не говорят според това слово, наистина няма зазоряване за тях" (Ис. 8:20). Този текст показва, че вестите на който и да е пророк трябва да бъдат в хармония с Божия закон и свидетелството от цялата Библия. Един по-късен пророк не трябва да противоречи на предишните. Светият Дух никога не противоречи на дадени от самия Него преди това свидетелства, защото у Бога „няма изменение или сянка от промяна" (Яков 1:17).

**2. Изпълняват ли се предсказанията?** Как можем да познаем кога една вест не е била изговорена от Бога? „Ако един пророк прогласи в името Господне вест, която не се изпълни, това е вест, която Господ не е изговорил. Пророкът е говорил надменно. Да се не боиш от него" (Втор. 18:21, 22; срв. Ер. 28:9). Макар че предсказанията могат да съставляват сравнително малка част от пророческата вест, тяхната точност трябва да бъде демонстрирана.

**3. Признато ли е Христовото възплъщение?** „По това познавайте Божия Дух; всеки дух, който изповядва, че Помазаният Спасител дойде в плът, е от Бога, а никой дух, който не изповядва Спасителя, не е от Бога" (1Иоан. 4:2,3). Това изпитване изисква повече от едно просто признаване, че Исус Христос е живял на земята. Истинският пророк трябва да изповядва Библейското учение за Христовото възплъщение - да вярва в Неговата божественост и предсъществуване, Неговото раждане от девица, истинското Му човешко естество, безгрешен живот, изкупителна жертва, възкресение, възнесение, посредническа служба и второ идване.

**4. Дали пророкът принася добър или лош „плод“?** Пророчеството идва чрез вдъхновение от Светия Дух на „свети Божии мъже" (1Петр. 1:21). Можем да различим фалшивите пророци по плодовете на техния живот. „Доброто дърво не може да роди лош плод - каза Исус, - нито може лошото дърво да роди добър плод. Всяко дърво, което не дава добър плод, отсича се и се хвърля в огъня. Затова по плодовете им ще ги познаете" (Мат. 7:16, 18-20).

Този съвет е критичен при оценяване претенциите на даден пророк. Той говори първо за живота на пророка. Това не означава, че пророкът може да бъде абсолютно съвършен. Писанието казва, че Илия беше човек „с подобни нам страсти" (Яков 5:17). Но животът на пророка трябва да се характеризира с плода на Духа, а не с делата на плътта (виж Гал. 5:19-23). Второ, този принцип се отнася за влиянието на пророка върху другите. Какви резултати се получават в живота на хора, които приемат вестите му? Тези вести правят ли Божия народ способен за мисиониране и обединяват ли го във вярата (Еф. 4:12-16)?

Всеки човек, претендиращ, че притежава пророческа дарба, трябва да бъде подложен на тези Библейски тестове. Ако той или тя отговаря на

тези критерии, можем да имаме доверие, че наистина Божият Дух им е дал дарбата да пророкуват.

## **ДУХЪТ НА ПРОРОЧЕСТВОТО В ЦЪРКВАТА НА АДВЕНТИСТИТЕ ОТ СЕДМИЯ ДЕН**

Дарбата на пророчеството действаше в службата на Елена Г. Вайт, една от основателките на Църквата на Адвентистите от седмия ден. Тя е дала вдъхновени указания на Божия народ, живеещ в началото на 19 век. Когато Елена Вайт започна да предава Божиите вести, беше „мъжки свят“. Нейното пророческо призвание я постави на критично изпитание. Преминавайки библейския изпит, тя продължи да проповядва чрез пророческия си дар в продължение на 70 години. От 1844 г, когато бе на 17, до 1915 - годината на смъртта си - тя има повече от 2 000 видения. През това време тя живя и работи в Америка, Европа и Австралия, като съветваше, установяваше ново дело, проповядваше и пишеше.

Елена Вайт никога не прие титлата пророчица, но не се възпротивяваше, когато други я наричаха така. Тя обясняваше: „Рано в моята младост бях запитана няколко пъти: пророк ли си? Винаги съм отговаряла, че съм Божия вестителка. Зная, че мнозина ме наричат пророк, но нямам претенции за тази титла... Защо не съм претендирала да бъда пророк? Защото в тези дни мнозина, които гордо твърдят, че са пророци, са порицание за Христовата кауза; и защото моето дело включва много повече, отколкото означава думата пророк... Никога не съм твърдяла, че съм пророчица. Ако други ме наричат така, няма да им противореча. Но моята работа обхваща толкова много направления, че не мога да се нарека по друг начин освен вестителка.“

***Прилагането на пророческите тестове.*** Как службата на Елена Вайт може да бъде преценена в светлината на библейския критерий за един пророк?

***1. Съгласие с Библията.*** Нейното изобилно литературно творчество включва десетки хиляди библейски текстове, често придружени с подробни изложения. Внимателното изследване показва, че писанията ѝ са съгласувани, точни и в пълно съгласие с Библията.

***2. Точността на предсказанията.*** Писанията на Елена Вайт съдържат сравнително малък брой предсказания. Някои са в процес на изпълнение, докато други още чакат своето изпълнение. Но тия, които могат да бъдат изпитани, са се изпълнили с удивителна точност. Ето два момента, които илюстрират пророческото ѝ проникновение:

***а. Възникването на съвременния спиритизъм.*** В 1850 година, когато спиритизмът - движението, което проповядва свързване със Света на духовете и мъртвите - бе току що възникнал, Елена Вайт го определи като измама на последните дни и предсказа неговото разрастване. Макар че по това време движението бе определено антихристиянско, тя предвиди, че



в близко бъдеще то ще бъде почитано сред християните. Оттогава спиритизмът се разпростря по целия свят, печелейки милиони привърженици. Неговата антихристиянска позиция се промени. Наистина, мнозина се наричат християнски спиритисти, претендирайки, че имат истинската християнска вяра и че „спиритистите са единствените религиозни последователи, които са използвали обещанията от Христос дарби, чрез които изцеляват болни и сочат към едно бъдещо съзнателно и прогресивно съществуване". Те дори твърдят, че спиритизмът дава познанието за всички велики религиозни системи, и не само това, дава повече познание за християнската Библия, отколкото всички нейни коментари, събрани заедно. Твърдят, че Библията е книга на спиритизма.

**б. Близко сътрудничество между протестанти и римокатолици.** По времето на Елена Вайт между протестанти и римокатолици съществуваше огромна бездна, която изглеждаше, че изключва всякакво сътрудничество между тях. Сред протестантите цареше антикатолицизъм. Тя пророкува, че основни промени в протестантизма ще доведат до отделянето му от вярата на Реформацията. Впоследствие разликите между протестанти и католици намаляха, като по този начин се създаде мост над пропастта, която ги разделя.

В годините след нейната смърт можеше да се наблюдава възникването на икуменическото движение, установяването на Световния съвет на църквите, Втория ватикански събор и протестантското безразличие и дори откритото отхвърляне схващанията на Реформацията за пророческото тълкуване. Тези огромни промени разрушиха бариерите между протестанти и католици, водейки ги до растящо сътрудничество.

**3. Признание на Христовото въплъщение.** Елена Вайт писа обстойно върху живота на Христос. Неговата роля като Господ и Спасител, изкупителната Му жертва на кръста и Неговата просредническа служба доминират в литературното ѝ творчество. Нейната книга „Желанието на вековете" (Животът на Исуса) е призната като един от най-духовните трактати, написан някога за живота на Христос, докато „Пътят към Христа", най-широко разпространената ѝ книга, е довела милиони до дълбоки връзки с Бога. Творбите ѝ ясно отразяват Христос като напълно Бог и напълно човек. Уравновесените ѝ обяснения хармонират с библейското схващане, като внимателно избягват прекаленото подчертаване на едното естество или на другото - един проблем, който е причинил толкова много противоречия в християнската история.

Тя обхваща цялата Христова служба. Без значение какъв въпрос третира, главната ѝ загриженост е да доведе читателя до по-близка връзка със Спасителя.

**4. Влиянието на нейното служене.** Повече от век измина, откакто Елена Вайт получи пророческата дарба. Нейната църква и животът на онези, които са се вслушали в съветите ѝ, са свидетелство за влиянието на живота и вестта ѝ.

„Макар че никога не заемаше официално положение, че тя не беше ръко-

положен проповедник и никога не получи заплата от църквата до смъртта на съпруга си, влиянието ѝ оформи Църквата на Адвентистите от седмия ден повече от който и да е друг фактор, освен светата Библия"(Ричард Хамил). Тя беше сериозна движеща сила в установяването на църковната издателска дейност, училища, медицинско-мисионско дело и световната мисионска дейност, направила Църквата на Адвентистите от седмия ден една от най-големите и най-бързо нарастващи протестантски мисионски организации.

Материалите, които тя написа, изпълват повече от 80 книги, 200 трактата и 4600 статии в периодични издания. Проповеди, дневници, специални свидетелства и писма съставляват други 60 000 страници ръкописни материали.

Обхватът на това творчество е удивителен. Познанията на Елена Вайт не бяха ограничени в няколко тесни полета. Господ ѝ даваше съвети по отношение на здравето, образованието, семейния живот, въздържанието, евангелизаторската дейност, издателската служба, правилната диета, медицинското обслужване и много други области. Може би писанията ѝ в областта на здравето са най-удивителни, тъй като проникновението, което тя притежава, изявено преди повече от столетие, сега се доказва от съвременната наука.

Писанията ѝ са фокусирани върху Исус Христос и издигат високите морално-етични стойности на Христовото учение.

Макар че много от писанията ѝ са адресирани към Църквата на Адвентистите от седмия ден, голяма част са били оценени от по-широка публика. Популярната ѝ творба „Пътят към Христа" е преведена на повече от 100 езика и от нея са продадени над 15 милиона екземпляра. Най-великата ѝ творба е добре приетият петтомник „Конфликтът на вековете", който третира великата борба между Христос и Сатана от началото на греха до неговото изличаване от вселената.

Влиянието на творбите ѝ върху отделните хора е особено широко и благотворно. Наскоро Институтът по църковна служба при Университета Андрюс извърши изследване, сравнявайки християнското отношение и поведение на адвентисти, които редовно четат нейни книги с това на християни, които не ги четат. Това изследване силно подчерта влиянието, което писанията ѝ имат върху хората, които ги четат. В резултат на изследването им се стигна до следните заключения: „Читателите имат близка връзка с Христос, по-голяма сигурност за това, как стоят пред Бога, и по-лесно осъзнават духовните си дарби. Те повече подкрепят разностките за обществена евангелизаторска дейност и допринасят по-силно за местните мисионски проекти. Чувстват се по-подготвени за свидетелстване и за мисионски програми. Имат по-голяма склонност да изучават всекидневно Библията, да се молят за определени хора, да се срещат на групи за общение и да имат ежедневно семейно богослужение. Те гледат на църквата си по-положително. Съдействували са за спечелването на повече обрънати".

***Духът на пророчеството и Библията.*** Писанията на Елена Вайт не са заместител на Библията. Те не могат да бъдат поставени на същото равни-

ще. Свещеното Писание е единствен стандарт, чрез който нейните или нечии други писания трябва да бъдат оценени и на които те трябва да бъдат подчинени.

**1. Библията - върховен стандарт.** Адвентистите от седмия ден напълно поддържат принципа на Реформацията за „сола скриптура“, т.е. Библията като свой собствен тълкувател и само Библията в основата на всички учения. Основателите на църквата развиха основните вярвания чрез изследване на Библията; те не приеха доктрини чрез виденията на Елена Вайт. Нейната голяма роля в развитието на техните доктрини беше да направлява разбирането на Библията и да потвърждава заключенията, до които се беше достигнало чрез изследването на Библията.

Самата Елена Вайт вярваше и учеше, че Библията е единствената норма за църквата. В първата си книга, публикувана в 1851 г., тя казва: Препоръчвам ти, скъпи читателю, Словото Божие като правило за твоята вяра и практика. От това Слово ние ще бъдем съдени“. Тя никога не измени на това си схващане. Много години по-късно писа: „В Своето Слово Бог е дал на хората познание, необходимо за спасението. Свещените писания трябва да бъдат приети като авторитетно, безпогрешно откровение на Неговата воля. Те са стандарт за характера, те разкриват ученията и представяват тест за живота“. В 1909 г. при последното ѝ обръщение към една от генералните сесии на църквата, тя отвори Библията, издигна я пред събранието и каза: „Братя и сестри, препоръчвам ви тази Книга“. В отговор на вярващи, взели нейните писания за допълнение към Библията, тя писа: „Аз взех скъпоценната Библия и я заобиколих с няколко свидетелства за църквата, дадени за Божи народ... Вие не сте запознати с Писанията. Ако бяхте изследвали Божието слово с желание да достигнете библейския стандарт и да се доближите до християнското съвършенство, нямаше да се нуждаете от свидетелствата. Поради това, че сте пренебрегнали запознаването с Книгата на Бога, Той е търсил начин да достигне до вас чрез прости, преки свидетелства, привличайки вниманието ви към вдъхновените думи, на които вие не сте си направили труда да се покорите, като ви съветва да оформите живота си в съгласие с неговите чисти и възвишени учения“.

**2. Водач към Библията.** Тя гледаше на своето творчество като водещо хората обратно към Библията. „Малко внимание се обръща на Библията - каза тя, - затова Господ е дал една по-малка светлинка да води мъже и жени към по-голямата“. „Словото Божие - писа тя - е достатъчно, за да просвети и най-помрачения разсъдък и може да бъде разбрано от такива, които имат някакво желание да го разберат. Но независимо, че някои обявиха Божието слово за обект на своето изучаване, оказва се, че живеят съвсем противно на неговите най-прости учения. Тогава, за да не остави извинение за тези мъже и жени, Бог дава прости и преки свидетелства, за да ги върне към Словото, което са пренебрегнали да следват“.

**3. Ръководство за разбиране на Библията.** Елена Вайт виждаше в писанията си ръководство за по-ясно разбиране на Библията. „Не е изнесена

допълнителна истина; но Бог чрез свидетелствата опрости великите истини, дадени вече на хората, и по Свой собствен избран начин ги изнесе пред тях, за да събуди и раздвижи умовете, така че всички да останат без извинение". „Писаните свидетелства не са дадени като нова светлина, а за да впечатлят живо сърцата чрез вече откритите вдъхновени истини".

**4. Ръководство за прилагане на библейските принципи.** Повечето от нейните писания прилагат библейските съвети към всекидневния живот. Елена Вайт каза, че е била насочена да изнесе общи принципи говоримо и писмено, като в същото време определи опасностите, грешките и греховете на отделни личности, така че всички да могат да бъдат предупредени, порицани и посъветвани. „Христос беше обещал такова пророческо ръководство на Своята църква". Както Елена Вайт отбелязва, „Фактът, че Бог е открил волята Си на човеците чрез Своето Слово, не премахва необходимостта от постоянното присъствие и ръководство на Светия Дух. Напротив, Духът бе обещан от нашия Спасител, за да открие Словото на Неговите слуги и да освети и приложи ученията Му".

**Предизвикателство към вярващия.** Пророчеството в Откровение, че „свидетелството Исусово" ще се прояви чрез „духа на пророчеството" в последните дни на земната история, предизвиква всеки да не бъде безразличен или неверен, но да „изпита всичко" и да „държи доброто". Много може да се спечели или загуби в зависимост от това, дали ще извършим изискваното от Библията изследване. Йосафат каза: „Вярвайте в Господа, вашия Бог и ще се утвърдите; вярвайте в пророците Му и ще имате добър успех" (2Лет. 20:20). Неговите думи са верни и днес.

## **Доктрината за християнския живот**

### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Великите принципи на Божия закон са въплътени в Десетте заповеди и са осъществени като пример в живота на Христос. Те изразяват Божията любов, воля и цели относно човешкото поведение и взаимоотношения и са задължителни за всички хора от всяка епоха. Тези принципи са основа на Божия завет с Неговия народ и стандарт в Божия съд. Чрез посредничеството на Светия Дух те посочват греха и доказват необходимостта от един Спасител. Спасението е изцяло по благодат, а не чрез дела, но неговият плод е послушание на заповедите. Това послушание развива християнски характер и спомага за човешкото благополучие. То е доказателство за нашата любов към Господа и за грижата ни към ближния. Послушанието чрез вяра спомага силата на Христос да преобразява живота и поради това укрепва християнското свидетелство.*

## Глава 18

### Божият закон

**В**сички погледи бяха приковани в планината. Нейният връх бе обвит с гъст облак, който, продължавайки да потъмнява, се спусна надолу, докато цялата планина бе обгърната в тайнственост. Светкавици проблясваха в тъмнината, ехото повтаряше отново и отново гръмотевиците. „А Синайската планина беше цяла в дим, защото Господ слезе в огън на нея и димът ѝ се издигаше като дим от пещи, цялата планина се тресеше силно... тръбният глас звучеше продължително и все по-силно и по-силно" (Иzx. 19:18,19). Толкова могъщо беше това величествено откровение на Божието присъствие, че целият Израил потрепера.

Изведнъж гърмежите и тръбата секнаха, оставяйки след себе си ужасяваща тишина. Тогава Бог заговори из гъстия мрак, който Го обгръщаше на планината. Движен от дълбока любов към Своя народ, Той прогласи десетте Си заповеди. И каза Мойсей: "Господ дойде от Синай... с десетки хиляди светии. От десницата му излезе огнен Закон за тях. Да, Той възлюби людеите; всичките Му светии са под ръката Ти; те седят при нозете Ти, всеки приема думите Ти" (Втор. 33:2,3).

Когато даде Закона на Синай, Бог не само откри Себе Си като величествен върховен Владетел на всемира. Той се представи и като Избавител на Своя народ (Иzx. 20:2). Именно защото е Спасител, Той призова не само Израил, а цялото човечество (Екл. 12:13) да спазва десет кратки, разбираеми и авторитетни принципа, които обхващат задълженията на човешките същества към Бога и към техните ближни.

И Бог каза:

1. „Да нямаш други богове освен Мене".
2. „Не си прави кумир или каквото да било подобие на нещо, което е на небето горе или което е на земята долу, или което е във водата, под земята. Да не им се кланяш, нито да им служиш, защото аз, Господ, твоят Бог, съм Бог ревнив, Който въздавам беззаконието на бащите върху чадата до трето и четвърто поколение на ония, които Ме мразят, а показвам милост към хиляда поколения на ония, които Ме любяат и пазят Моите заповеди".
3. „Не изговаряй напразно името на Господа твоя Бог, защото Господ няма да счита безгрешен оногова, който изговаря напразно името Му".
4. „Помни съботния ден, за да го освещаваш. Шест дни да работиш и да вършиш всичките си дела; а на седмия ден, като е събота на Господа твоя Бог, да не вършиш никаква работа, ни ти, ни синът ти, ни дъщеря ти, ни слугата ти, ни слугинята ти, нито добитъкът ти, нито чужденецът, който

е отвътре вратите ти; защото в шест дни Господ направи небето и земята, морето и всичко що има в тях, а на седмия ден си почина; затова Господ благослови съботния ден и го освети.

5. „Почитай баща си и майка си, за да се продължават дните ти на земята, която ти дава Господ, твоят Бог“.

6. „Не убивай“.

7. „Не прелюбодействай“.

8. „Не кради“.

9. „Не свидетелствай лъжливо против ближния си“.

10. „Не пожелавай къщата на ближния си, не пожелавай жената на ближния си, нито слугата му, нито слугинята му, нито вола му, нито осела му, нито какво да е нещо, което е на ближния ти“.

(Изх. 20:1-17).

## ЕСТЕСТВОТО НА ЗАКОНА

Като отражение на Божия характер Десетте заповеди са морален и духовен закон, който обхваща и съдържа универсални принципи.

**Законът - отражение на характера на Законодателя.** Свещеното писание разкрива качествата на Бога, отразени в Неговия закон. Подобно на Бога „законът Господен е съвършен“, а „повеленията Господни са прави“ (Пс. 19:7:8). „Тъй щото законът е свят и заповедта свята, праведна и добра“ (Римл. 7:12). „Ти си близо, Господи; и всички Твои заповеди са истина. Отдавна зная от Твоите свидетелства, че Ти си ги учредил завинаги“ (Пс. 119:151,152). Наистина „всички Твои заповеди са правда“ (Пс. 119:172).

**Морален закон.** Десетте заповеди предават на човечеството Божието изискване за поведение. Те определят взаимоотношенията ни с нашия Създател и Изкупител и задълженията ни към нашите ближни. Според Свещеното писание нарушението на Божия закон е грях (1Йоан 3:4).

**Духовен закон.** „Законът е духовен“ (Римл. 7:14). Затова само тези, които са духовни и притежават плодове на Духа, могат да го изпълняват (Йоан 15:4; Гал. 5:22, 23). Светият Дух ни дава силата да спазваме Божия закон (Деян. 1:8; Пс. 51:10-12). Ако пребъдваме в Христос, ние получаваме силата, от която се нуждаем, за да принасяме плодове за негова слава (Йоан 15:5).

Човешките закони се отнасят само за открити действия. Десетте заповеди обаче са „твърде широки“ (Пс. 119:96) и засягат нашите най-съкровени мисли, желания и чувства, като например ревност, завист, сластолюбие, амбиции. В Планинската проповед Исус наблегна на това духовно измерение на закона и показа, че нарушението започва в сърцето (Мат. 5:21,22,27,28; Мар. 7:21-23).

**Позитивен закон.** Декалогът е нещо повече от кратък списък на забрани; в него се съдържат всеобхватни принципи. Той ни разкрива не само нещата, които не трябва да правим, но и нещата, които трябва да правим. Не



бива само да се въздържа от зли дела и мисли; важно е да се научим да използваме за доброто на другите талантите, дадени ни от Бога. Така всяка негативна заповед има своето положително измерение.

Например шестата заповед „Не убивай“ има и положителна страна - „Пази живота“. „Волята на Бога за Неговите последователи е да се стремят да създават щастие у всеки, който попадне в тяхната сфера на влияние. В по-дълбок смисъл евангелското поръчение - благата вест за спасение и вечен живот в Исус Христос, - се основава на положителния принцип, вложен в шестата заповед“ (Холбрук).

Законът на десетте заповеди не трябва да бъде разглеждан „от гледна точка на забраните, а от позицията на милостта. Неговите забрани са сигурни гаранции за щастие в послушанието. Когато бъде приет чрез Христос, законът изработва в нас чистота на характера, която ще ни носи щастие през вечността. Той е предпазна стена за послушните. В него откриваме добротата на Бога, Който чрез разкриването пред хората на вечните принципи на правдата иска да ги предпази от злото и от последиците на греха“ (Елена Вайт).

**Лесноразбираем закон.** Десетте заповеди са изключително дълбоки и същевременно лесноразбираеми. Те са толкова кратки, че всяко дете може да ги научи наизуст, и същевременно толкова всеобхватни, че покриват всеки възможен грях.

„Няма нищо тайнствено в Божия закон. Всички могат да разберат великите истини, които се съдържат в него. И най-неразвитият интелект може да възприеме тези правила; и най-невежият човек може да контролира живота си и да оформя своя характер според Божия стандарт“ (Елена Вайт).

**Закон на принципи.** Десетте заповеди са резюме на всички добри принципи - те са валидни за всички хора от всички векове. В Свещеното писание се казва: „Бой се от Бога и пази заповедите Му, понеже това е всичко за човека“ (Екл. 2:13).

Декалогът се състои от две части - две каменни плочи, върху които Бог изписа заповедите (Вт. 4:13). Първите 4 заповеди уреждат нашите отношения със Създателя и Изкупителя, а останалите 6 - отношенията ни с другите хора.

Това разделяне произтича от двата велики принципа на любовта, върху които е основано Божието царство: „Да възлюбиш Господа твоя Бог с цялото си сърце, с цялата си душа, с всичката си сила и с всичкия си ум, и ближния си, както себе си“ (Лука 10:27; ср. Вт. 6:4,5; Лев. 19:18). Хората, които живеят според тези принципи, ще бъдат в пълна хармония с Десетте заповеди, тъй като заповедите изразяват тези принципи в по-големи подробности.

Първата заповед ни насочва към поклонение на единствения истинен Бог. Втората забранява идолопоклонството. Третата не позволява да се изразява непочтителност спрямо Божието име. Четвъртата призовава към спазване на съботния ден и разкрива Бога като Творец на небето и земята. Петата заповед изисква от децата да се подчиняват на родителите си, кои-

то са определените от Бога средства за предаване на Божията воля на следващите поколения (виж Вт. 4:6-9; 6:1-7). Шестата предпазва живота като нещо свято. Седмата налага чистота в брачните отношения. Осмата защитава собствеността. Деветата пази истината и забранява клеветата. Десетата прониква до корена на всички човешки взаимоотношения, като забранява пожелаването на всяко нещо, което принадлежи на другите.

**Уникален закон.** Десетте заповеди са уникални в смисъл, че те са единствените думи, изговорени гласно от Бога пред целия народ (Вт. 5:22). За да не повери този закон на леснозабравящите човешки умове, Бог изписа с пръста Си заповедите върху каменни плочи, които бяха запазени в ковчега на завета, намиращ се в скинията (Иzx. 31:18; Вт. 10:2).

За да помогне на израилтяните да изпълняват заповедите, Бог им даде допълнителни закони с по-големи подробности за отношенията им към Него и между самите тях. Някои от тези допълнителни закони засягаха гражданските дела на Израил (граждански закони), други показваха как да се извършват ритуалите в светилището (церемониални закони). Бог предаде допълнителни закони чрез един посредник, Мойсей, който ги записа в „книгата на закона“ и ги постави „край ковчега“ (Вт. 31:25, 26), а не в ковчега, както бе направено с върховното Божие откровение - Декалога. Тези допълнителни закони са известни като „Книгата на Мойсеевия закон“ (Ис. Нав. 8:31; Неем. 8:1; 2Лет. 25:4) или просто като „Мойсеев закон“ (4Царе 23:25; 2Лет. 23:18).

**Чудесен закон.** Божият закон вдъхновява душата. Псалмистът казва: „Колко обичам аз Твоя закон! Цял ден се поучавам в него... аз любя Твоите заповеди повече от злато, даже от чисто злато... Твоите заповеди са моя наслада“ (Пс. 119:97, 127, 143). За тези, които обичат Бога, „заповедите Му не са тежки“ (1Йоан 5:3). Нарушителите считат закона за тежко бреме, тъй като грешният ум „не се подчинява на Божия закон, нито пък може“ (Римл. 8:7).

**Целта на Закона.** Бог даде Своя закон, за да излее върху хората изобилните Си благословения и да ги доведе до спасителна връзка със Себе Си. Размислете над следните цели:

**1. Законът разкрива Божията воля за човечеството.** Като отражение на Божия характер и любов Десетте заповеди разкриват Неговата воля и цел за човечеството. Те изискват съвършено послушание, „защото който упати целия закон, а съгреши в едно нещо, бива виновен във всичко“ (Яков 2:10). Спазването на закона е правило за живот и е жизненоважно за нашето спасение. Сам Христос каза: „Ако искаш да влезеш в живот, пази заповедите“ (Мат. 19:17). Това послушание е възможно само чрез силата, която ни дава обитаващият в нас Свети Дух.

**2. Основа на Божия завет.** Мойсей написа Десетте заповеди и други обяснителни закони в книга, наречена „Книга на завета“ (Иzx. 24:7). Покъсно той нарече Десетте заповеди „плочи на завета“ и по този начин

подчерта тяхната важност като основа на вечния завет (Вт. 9:9; ср. 4:13; за повече подробности по завета виж гл.7 на тази книга).

**3. Критерий при съда.** Подобно на Бога Неговите „заповеди са правда" (Пс. 119:172). Следователно законът е критерият за правда. Всеки един от нас ще бъде съден от тези принципи на правдата, а не от собствената си съвест. „Бой се от Бога и пази заповедите Му... защото относно всяко скрито нещо Бог ще докара на съд всяко дело, било то добро или зло" (Екл. 12:13,14; ср. Яков 2:12).

Човешката съвест се променя. На някои съвестта е „слаба", а на други - "осквернена", „лукава" или „прегоряла" (1Кор. 8:7, 12; Тит 1:15; Евр. 10:22; 1Тим. 4:2). Също като часовник, колкото и добре да работи, тя трябва да бъде „сверявана" от някакъв точен стандарт. Нашите съвести ни казват, че ние следва да вършим добро, но те не ни казват какво е добро. Само съвестта, направлявана от Божия велик стандарт - Неговия велик закон - може да ни опази от затъване в греха.

**4. Посочва греха.** Без Десетте заповеди хората не могат ясно да видят Божията святост, собствената си вина или необходимостта от покаяние. Когато не знаят, че нарушават Божия закон, те не осъзнават обреченото си състояние и не разбират необходимостта от изкупителната Христова кръв. За да им помогне да видят истинското си състояние, законът служи като огледало (виж Яков 1:23-25). Тези, които „поглеждат" в него, виждат дефектите в собствения си характер и разликата с Божия праведен характер. Така моралният закон показва, че целият свят е виновен пред Бога (Римл. 3:19) и всеки отделен човек е отговорен пред закона.

„Чрез закона става само познаването на греха" (Римл. 3:20), защото „грехът е беззаконие" (1Йоан 3:4). Ап. Павел казва: „Не бих познал греха освен чрез закона" (Римл. 7:7). Като показва на грешниците техния грях, законът им помага да осъзнаят, че са осъдени от Божия гняв и са изправени пред наказанието на вечната смърт. Той ги води до чувството за собствената им безпомощност.

**5. Средство за промяна.** Божият закон е средството, което Светият Дух използва, за да ни доведе до обръщане: „Законът Господен е съвършен, възвръща душата" (Пс. 19:7). След като видим истинския си характер и осъзнаем, че сме грешници, че сме обречени на смърт и без надежда, ние разбираме, че се нуждаем от Спасител. Едва тогава евангелската вест става наистина значима за нас. Така законът ни води до Христос - единственият, Който може да ни помогне да се спасим от тази безнадеждна ситуация. В този смисъл ап. Павел нарича двата закона - моралния и церемониалния - "детеводител", който ни води „при Христа, за да се оправдаем чрез вяра" (Гал. 3:24).

Въпреки че законът показва нашия грях, той никога не може да ни спаси. По същия начин, както водата измива едно мръсно лице, така и ние, след като видим нуждата си в огледалото на Божия морален закон, отиваме при извора, отворен „за грях и за нечистота" (Зах. 13:1) и биваме изчистени чрез „кръвта на Агнето" (Откр. 7:14). Ние трябва да погледнем към

Христос и „когато Го видим на голготския кръст, умиращ под тежестта на греха на целия свят, Светият Дух ни показва отношението на Бога към всички, които се покаяват" (Адв. библи. коментар). Тогава нашите души биват изпълнени с надежда и ние с вяра отиваме при Христос, Който ни дава вяра на вечния живот (Йоан 3:16).

**6. Законът дава истинска свобода.** Христос каза, че „всеки, който върши грях, слуга е на греха" (Йоан 8:34). Когато нарушаваме Божия закон, ние нямаме свобода. Само спазването на Десетте заповеди ни дава истинска свобода. Да живеем в границите, определени от Божия закон, означава да бъдем свободни от греха; означава да бъдем свободни от чувствата, които съпровождат греха - непрекъснато безпокойство, наранена съвест, увеличаваща се вина и съжаление - чувства, които изтощават жизнените сили. Псалмистът казва: „Ще ходя нашироко, защото потърсих Твоите правила" (Пс. 119:45). Яков нарича Декалога „царски закон" и „съвършен закон на свободата" (Яков 2:8; 1:25).

За да можем да получим тази свобода, Исус ни кани да отидем при Него с нашия товар от грях. Вместо този товар Той ни предлага Своето бреме (ярем), което е леко (Мат. 11:29, 30). Яремът е средство за работа. Христос предлага да поеме товара заедно с нас. Яремът е символ на закона; „великият закон на любовта, разкрит в Едем, провъзгласен на Синай, а след Новия Завет - изписан в сърцата, е това, което обвързва човека с Божията воля" (Елена Вайт). Когато бъдем впрегнати заедно с Христос, Той понася тежкия товар и прави послушанието радост. Ние сме свободни, защото ИСКАМЕ да изпълняваме Божиите заповеди.

Ако законът бъде представян без Христовата спасителна сила, няма да има свобода от греха. Но Божията спасителна благодат, която не отменя закона, дава сила, освобождаваща от греха, защото „където е Господният Дух, там е свобода" (2Кор. 3:17).

**7. Ограничава злото и носи благословение.** Увеличаването на престъпността, насилието, неморалността и нечестието, които заливат света, е резултат от незачитането на Декалога. Там, където бива приет, този закон ограничава греха, подтиква към правилни постъпки и става СРЕДСТВО за установяване на правдата. Народите, които са вложили неговите принципи в законите си, са получили големи благословения. От друга страна, изоставянето на тези принципи води до сигурен упадък.

В старозаветни времена Бог често е благославял народи и отделни личности в зависимост от послушанието им спрямо Неговия закон. „Правдата възвишава народ", казва Свещеното писание, а „престолът се утвърждава с правда" (Пр. 14:34; 16:12). Тези, които отказвали да се подчиняват на Божиите заповеди, преживявали бедствия (Пс. 89:31, 32). „Проклятията от Господа има в дома на нечестивия; а Той благославя жилището на праведните" (Пр. 3:33; ср. Лев. 26; Вт. 28). Същият общ принцип важи и днес (виж „Възпитанието" от Елена Вайт).

## НЕПРОМЕНИМОСТ НА ЗАКОНА

Тъй като моралният закон, състоящ се от десет заповеди, е отражение на Божия характер, неговите принципи не са временни и не зависят от обстоятелствата, а са абсолютни, непроменими и вечно валидни за човечеството. Много християни през всички векове твърдо са отстоявали непроменимостта на Божия закон и са поддържали неговата задължителност.

**Законът при Синай.** Законът е съществувал дълго преди Бог да даде Декалога на Израил. Ако не е съществувал, значи, че не би могло да има грях преди Синай, „защото грехът е беззаконие" (1Йоан. 3:4). Фактът, че Луцифер и неговите ангели са съгрешили, е доказателство, че законът е съществувал дори преди сътворението (2Петр. 5:12).

Когато Бог създаде Адам и Ева по Свой образ, Той вложи моралните принципи на закона в техните умове и направи така, че за тях да е естествено да вършат Неговата воля. Прегрешението им внесе греха в човешкото семейство (Римл. 5:12).

По-късно Бог каза: „Авраам послуша гласа Ми и опази заръчването Ми, заповедите Ми, повеленията Ми и законите Ми" (Бит. 26:5). Мойсей учеше народа на Божиите заповеди и наредби още преди Синай (Изх. 16; 18:16). Внимателното изследване на книгата „Битие" показва, че Десетте заповеди са били познати дълго преди Синай. От книгата става ясно, че още преди Бог да даде Декалога, хората са знаели какво е забранено (за отношението към I и II заповед виж Бит. 35:1,4; за IV заповед - 2:1-3; V заповед - 18:29; VI заповед - 4:8-11; VII заповед - 39:7-9; 19:1-10; VIII заповед - 44:8; IX заповед - 12:11-20, 20:1-10; X заповед - 27 гл.). Това познаване на моралния закон показва, че Бог е дал знание на човечеството за Десетте заповеди.

**Законът на Синай.** През дългия период на робство в Египет - страна, която не признаваше истинския Бог (Бит. 5:2), - израилтяните живеяха сред идолопоклонство и поквара. В резултат на това те загубиха голяма част от познанията си за Божията святост, чистота и морални принципи. В положението си на роби на тях им беше трудно да се покланят на Бога. В отговор на отчаяния им вик за помощ Бог Си спомни за завета Си с Авраам и реши да избави Своя народ от „железарската пещ" (Вт. 4:20), като ги заведе в страна, където те да могат „да пазят Неговите повеления и да изпълняват законите Му" (Пс. 105:43-45).

След освобождението им Той ги доведе до планината Синай, за да им даде моралния закон - стандарт за Неговото управление, и церемониалните закони, които трябваше да ги научат, че спасението се постига само чрез изкупителната жертва на Спасителя. На Синай Бог им даде закона по ясен и достъпен начин „с цел да се изявят престъпленията" (Гал. 3:19), „тъй щото чрез заповедта грехът да стане много грешен" (Римл. 7:13). Едва след като Божият морален закон бе разкрит на израилтяните по особено драстичен начин, те можаха да осъзнаят своята греховност, да открият безпомощността си и да разберат, че се нуждаят от спасение.

**Законът преди Христовото завръщане.** Библията ни разкрива, че Божият закон е обект на сатанински атаки и че тази война срещу него ще достигне върхната си точка непосредствено преди Второто пришествие. Пророчествата показват, че Сатана ще поведе повечето хора към неподчинение на Бога (Откр. 12:9). Действайки чрез силата на „звяра“, дяволът ще насочи вниманието на хората към звяра, вместо към Бога (Откр. 13:3; виж гл. 12 на тази книга).

**1. Законът атакуван.** В Дан. 7 гл. същата сила е представена като малък рог. В тази глава се говори за четири големи звяра, които библейските коментатори още от времето на Христос са определили като четирите световни сили - Вавилон, Мидо-Персия, Гърция и Рим. Десетте рога на четвъртия звяр са частите, на които е била разделена Римската империя след нейното падане в 476 г. сл. Хр.

Видението на Данаил ни насочва към малкия рог - страшна и богохулна сила, възникнала между десетте рога, с което се показва появяването на една ужасна власт след разпадането на Римската империя. Тя ще се опита да промени Божия закон (Дан. 7:25) и ще продължи да съществува до Христовото завръщане (виж гл. 19 от тази книга). Атаката сама по себе си е доказателство за голямото значение на закона в спасителния план. Видението завършва с уверение за Божия народ, че тази сила няма да успее да го премахне, тъй като съдът ще унищожи малкия рог (Дан. 7:11, 26-28).

**2. Светиите защитават закона.** Послушанието е отличителна черта на светиите, които очакват Второто пришествие. В последния конфликт те отстояват Божия закон. Свещеното писание ги описва по следния начин. Те „пазят Божиите заповеди и държат свидетелството за Исуса“ (Откр. 12:17; 14:12) и търпеливо очакват Христовото идване.

Подготвяйки се за Второто пришествие, тези хора провъзгласяват евангелието и призовават другите да се поклонят на Бога като на Творец (Откр. 14:6,7). Всеки, който почита Бога от любов, ще му се подчинява. Йоан каза: „Ето що е любов към Бога: да пазим Неговите заповеди, а заповедите Му не са тежки“ (1Йоан 5:3).

**3. Божият съд и законът.** Божият съд, последните седем язви върху непокорните, започва от „храма на скинията на свидетелството“, намиращ се в небето (Откр. 15:5). Израил бе добре запознат с израза „скиния на свидетелството“. Така са наричали построената от Мойсей скиния (Числа 1:50, 53; 17:8; 18:2). Наричали са я така, защото там са се съхранявали „плочите на свидетелството“ (Изх. 26:34; 31:18). Следователно Десетте заповеди са „свидетелството“ - свидетелство пред човечеството за Божията воля (Изх. 34:28,29).

Но в Откр. 15:5 се говори за „храма на скинията на свидетелството В НЕБЕТО“. Мойсей бе направил само копие на небесния храм (Изх. 25:8,40; Евр. 8:1-5), в който се пази великият оригинал на закона с десетте заповеди. Фактът, че наказанията в последното време са тясно свързани с нарушаването на Божия закон, е доказателство за неговата непроменимост.

Книгата „Откровение“ описва как се отваря небесният храм и вътре се вижда „ковчегът на Божия завет“ (Откр. 11:19). С израза „ковчега на завета“ се описва ковчегът в земното светилище, който съдържа плочите с думите на завета - Десетте заповеди (Изх. 34:27; ср. Числа 10:33; Вт. 9:9). Ковчегът на завета в Небесното светилище съдържа плочите с думите на вечния завет - оригиналния Декалог. Така става ясно, че времето на последното Божие наказание над света (Откр. 11:18) е тясно свързано с отварянето на Небесното светилище (ст. 19), където се вижда ковчегът с Десетте заповеди - една наистина подходяща илюстрация за значимостта на Божия закон като критерий за съд.

**Законът и евангелието.** Спасението е дар, който идва по благодат чрез вяра, а не чрез дела по закона (Еф. 2:8). Никакви дела по закона, никакви усилия, колкото и похвални да са те, никакви дарения - независимо дали са много или малко, себепожертвователни или не - не могат по какъвто и да е начин да оправдаят грешника (виж Тит 3:5; Римл. 3:20).

Навсякъде в Свещеното писание има свършено единство между закона и евангелието, които взаимно се поддържат.

**Законът и евангелието преди Синай.** Когато Адам и Ева съгрешиха, те научиха какво означава вина, страх и нужда (Бит. 3:10). Бог отговори на тяхната нужда не като отмени закона, който ги осъждаше, а като им предложи евангелието, което щеше да възстанови тяхното послушание и общение с Него.

Евангелието се състоеше от едно обещание за Спасител, който някога ще дойде чрез семето на жената, и ще възтържествува над злото (Бит. 3:15). Жертвената система, дадена от Бога, научи хората на една важна истина за изкуплението: прощение се получава само чрез проливане на кръв - кръвта на Спасителя. С вяра, че жертвеното животно символизира изкупителната смърт на Спасителя, Който умира вместо тях, те получаваха прощение на греховете си и се спасяваха по благодат.

Евангелското обещание бе центърът на Божия вечен завет на благодат, предложен на човечеството (Бит. 12:1-3; 15:4,5; 17:1-9). Това обещание бе тясно свързано със спазването на Божия закон (Бит. 18:18,19; 26:4,5). Гаранция за завета бе Божият Син, Който е същността на евангелието и бе „закланото Агне“ (Откр. 13:8), определено още преди сътворението на света. Затова Божията благодат започна да действа веднага след греха на Адам и Ева. Давид каза: „Милостта на Господа е от века и до века върху ония, които Му се боят... на ония, които пазят завета и помнят заповедите Му, за да ги изпълняват“ (Пс. 103:17,18).

**Законът и евангелието на Синай.** Съществува тясна връзка между Декалога и евангелието. Например в уводните думи към закона се споменава, че Бог спасява. След провъзгласяването на Десетте заповеди Бог нареди израилтяните да издигнат олтар и да започнат да принасят жертви, които всъщност разкриваха Неговата спасителна благодат.

На планината Синай Бог даде на Мойсей голяма част от церемониалния закон, в който се обяснява как да бъде построено светилището, в което

Той да се среща със Своя народ, за да го благославя и да прощава греховете му (Изх. 24:9; 31:18). Това продължение на простата жертвена система, съществувала преди Синай, е символ на Христовата посредническа служба за изкупление на грешниците, отстояване на авторитета и светостта на Божия закон.

Бог обитаваше в Светая Светих на земното светилище над умилостивилището на ковчега на завета, в който се пазеха Десетте заповеди. Всеки аспект на светилищната служба символизира Спасителя. Кървящите жертвени животни посочваха Неговата изкупителна смърт, която щеше да спаси човечеството от проклятието на закона (виж гл. 4 и 9 на тази книга).

Декалогът бе поставен вътре в ковчега на завета, а церемониалният закон заедно с гражданските наредби, дадени от Бога, бяха записани в „Книгата на закона“ и поставени край ковчега на завета като „свидетелство против народа“ (Вт. 31:26). Всеки път, когато хората съгрешаваха, това „свидетелство“ осъждаше техните действия, но и даваше указания за помириенето им с Бога. От времето на Синай до Христовата смърт нарушителите на закона намираха надежда, прощение и очистване чрез вяра в евангелието, представено от светилищните служби на церемониалния закон.

### ***Законът и евангелието след Голгота***

Както много християни са забелязали, Библията показва, че Христовата смърт е премахнала церемониалния закон, но е потвърдила валидността на моралния закон. Ето някои доказателства:

**1. Церемониалният закон.** Когато Христос умря, Той изпълни пророческите символи на жертвената система. Символът се срещна със своето изпълнение и церемониалният закон приключи. Векове по-рано Данаил бе предсказал, че смъртта на Месия ще „направи да престанат жертвата и приносът“ (Дан. 9:27; виж гл. 4 на тази книга). След смъртта на Исус завесата в храма бе разкъсана по свръхестествен начин отгоре до долу (Мат. 27:51), което показа, че е настъпил краят на духовното значение на храмовите служби.

Макар че церемониалният закон играеше важна роля преди Христовата смърт, той бе с много недостатъци, тъй като представляваше „само сянка на бъдещите добрини“ (Евр. 9:10; ср. Гал. 3:19) - времето, когато Христос умря като истинския Агнец Божи.

След Христовата смърт валидността на церемониалния закон бе отменена. Изкупителната жертва на Христос дава възможност за прощение на всички грехове. По този начин „като изличи противния нам в постановленията Му закон, който беше враждебен нам, махна го отсрещ и го прикова на кръста“ (Кол. 2:14; ср. Вт. 31:26). Тогава вече не бе необходимо да се извършват сложни ритуали, които в никакъв случай не могат да премахнат греха или да пречистят съвестта (Евр. 10:4; 9:9,14). Сега няма нужда от церемониални закони и техните сложни изисквания по отношение на приношения от храни и питиета, празнуването на различни празници



(Пасха, петдесетница и т.н.), новолуния и церемониални съботи (Кол. 2:16; ср. Евр. 9:10), които бяха само „сянка на онова, което ще дойде“ (Кол. 2:17).

Според тълкуването, дадено от евреите, церемониалният закон се бе превърнал в преграда между тях и останалите народи. Той бе станал най-голямата пречка в мисията им да осветят света с Божията слава. Христовата смърт отмени този „закон със заповедите му, изразени в постановления“, като „развали средната стена, която разделяше езичници и евреи, така че да създаде едно ново семейство от вярващи, примирени в Бога чрез кръста“ (Еф. 2:14-16).

**2. Декалогът и кръстът.** Въпреки че Христовата смърт премахна авторитета на церемониалния закон, тя утвърди авторитета на Десетте заповеди. Христос понесе проклятието на закона и по този начин освободи вярващите от неговата присъда. Това обаче съвсем не означава, че законът е премахнат и ние имаме право да нарушаваме неговите принципи. Многобройните доказателства от Библията по отношение непроменимостта на закона опровергават подобно становище.

Калвин съвсем уместно заявява, че „не трябва да си въобразяваме, че идването на Христос ни е освободило от авторитета на закона; той е вечно правило за благочестив и свят живот и следователно е така непроменим, както Божията справедливост“.

Ап. Павел описва отношението между послушанието и евангелието на спасителната благодат. Призовавайки вярващите към свят живот, той им препоръчва да „представят себе си като оръдия на правдата, защото грехът няма да ги владее, понеже не са под закон, а под благодат“ (Римл. 6:13, 14). Затова християните не пазят закона, за да придобият спасение - тези, които се опитват да правят това, ще открият, че затъват все повече в греха. Докато човек е под закон, той остава и под господството на греха, тъй като законът не може да спасява нито от присъдата на греха, нито от неговата власт. Но тези, които са под благодат, получават не само свобода от присъдата (Римл. 8:1), но и сила да побеждават (Римл. 6:4). По такъв начин грехът няма повече да ги владее.

Ап. Павел добавя: „Христос изпълнява целта на закона, за да се оправдае всеки, който вярва“ (Римл. 10:4). Следователно всеки, който вярва в Христос, осъзнава, че Той е целта на закона като средство за постигане на правда. Сами по себе си ние сме грешници, но в Исус Христос сме праведни чрез Неговата придадена правда.

Макар че са под благодат, това не разрешава на вярващите да съгрешават, „за да се умножи благодатта“ (Римл. 6:1). По-скоро благодатта дава сила, която прави възможни послушанието и победата над греха. „Няма никакво осъждане на тия, които са в Христа Исуса, които ходят не по плът, но по Дух“ (Римл. 8:1).

Христовата смърт възвеличи закона и потвърди неговия авторитет. Ако Декалогът можеше да се промени, Исус не би трябвало да умира. Но тъй като този закон е абсолютен и непроменим, за заплащане на вината се изисква смърт. Христос напълно задоволи това изискване чрез смъртта Си на кръста и направи вечния живот достъпен за всички, които приемат Неговата величава жертва.

## ПОСЛУШАНИЕ НА ЗАКОНА

Хората не могат да спечелят спасение със собствените си добри дела. Послушанието е резултат от спасението в Христос. Чрез Своята удивителна благодат, изявена на кръста, Бог освободи народа Си от наказанието и проклятието на греха. Въпреки че те бяха грешници, Христос даде живота Си, за да ги дари с вечен живот. Божията изобилна любов подбужда покаяния грешник да отговори с любов и послушание чрез силата на благодатта, дарена му от Бога. Вярващите, които разбират, че Христос цени закона и осъзнават благословенията на послушанието, ще имат силно желание да живеят Христоподобен живот.

**Христос и законът.** Христос почиташе особено много закона на десетте заповеди. Като великия „Аз Съм“ Исус бе провъзгласил на Синай моралния закон на Отца (Йоан 8:58; Изх. 3:14; виж гл. 4 тази книга). Част от Неговата мисия на земята се състоеше в това „да възвеличи закона и да го направи почитаем“ (Ис. 42:21). Един текст от Псалмите, който Новият Завет прилага за Христос, изяснява отношението Му към закона: „Драго ми е, Боже мой, да изпълнявам Твоята воля. Да! Законът Ти е дълбоко в сърцето ми“ (Пс. 40:8; ср. Евр. 10:5,7).

Неговото евангелие породи вяра, която твърдо държи за валидността на Декалога. Ап. Павел казва: „Тогава чрез вяра разваляме ли закона? Да не бъде! Но утвърждаваме закона“ (Римл. 3:31).

И така, Христос дойде не само за да изкупи човека, но и да защити авторитета и светостта на Божия закон, като представи неговото величие и слава пред хората и им даде пример как да се отнасят към него. Последователите на Христос - християните - са призовани да възвеличават Божия закон. Със Своя живот в любов и послушание Христос наблегна на факта, че и Неговите последователи трябва да спазват заповедите. Когато Го запитаха какви са изискванията за вечен живот, Той отговори: „Ако искаш да влезеш в живота, пази заповедите“ (Мат. 19:17). Исус предупреди за опасността от нарушаването на този принцип: „Не всеки, който Ми казва „Господи! Господи!“, ще влезе в Небесното царство, но който върши волята на Отца Ми, Който е на небесата.“ На закононарушителите ще бъде отказан достъп до Божието царство (Мат. 7:21-23).

Самият Христос изпълни закона не като го премахна, а чрез живот на послушание. „Истина ви казвам“, докле премине небето и земята, ни една йота, ни една точка от закона няма да премине, докато всичко не се сбъдне“ (Мат. 5:18). Христос подчерта, че никога не трябва да забравяме голямата цел на закона: да обичаме с цяло сърце, ум и душа и ближните си, както себе си (Мат. 22:37, 38). Той обаче искаше последователите Му да се обичат един друг не както светът обича - егоистично или сантиментално. За да обясни каква любов има предвид, Христос даде „нова заповед“ (Йоан 13:34). Тази нова заповед НЕ ЗАЕ МЯСТОТО НА ДЕКАЛОГА, а даде на вярващите пример за това, какво представлява истинската неегоистична любов - такава любов, каквато никога преди не е била проявявана на земята. В този смисъл Неговата заповед е „нова“. Според нея ние не трябва просто да се обичаме един друг, а да се обичаме така, както

Той ни е възлюбил (Йоан 15:12). Тук виждаме още едно доказателство за това как Христос възвеличава законите на Отца.

Послушанието разкрива подобна любов. Исус заяви: „Ако Ме любите, ще пазите Моите заповеди" (Йоан 14:15). „Ако пазите Моите заповеди, ще пребъдвате в любовта Ми, както и Аз упазих заповедите на Отца Си и пребъдвам в Неговата любов" (Йоан 15:10). По същия начин, ако обичаме Божия народ, ние обичаме Бога и пазим Неговите заповеди (1Йоан. 2:3). Само чрез пребъждане в Христос може да имаме послушание, което идва от сърцето. „Както пръчката не може да даде плод от само себе си, ако не остане на лозата - каза Исус, - така и вие не можете, ако не пребъдете в Мене;... който пребъдва в Мене и Аз в него, той дава много плод, защото отделени от Мене, не можете да сторите нищо" (Йоан 15:4, 5). За да пребъдваме в Христос, ние трябва да бъдем разпънати с Него и да преживеем това, за което Павел писа: „Не аз живея, но Христос живее в мене" (Гал. 2:20). За вярващите, които са в това състояние, Христос може да изпълни новозаветното обещание: „Ще положи законите Си в ума им и ще ги напиша в сърцата им; Аз ще бъда техен Бог и те ще бъдат Мои люде" (Евр. 8:10).

**Благословенията на послушанието.** Послушанието развива християнски характер и поражда чувство на удовлетворение, което дава възможност на вярващите да растат като „младенци" и да се преобразяват по Христовия образ (виж 1Петр. 2:2; 2Кор. 3:18). Това преобразяване на грешника като Божие дете е мощно свидетелство за силата на Христос.

Свещеното писание произнася благословение за всички, „които ходят в закона на Господа" и „в Неговия закон се поучават ден и нощ" (Пс. 1:2). Благословенията за послушанието са много: 1) ПРОНИКНОВЕНИЕ И МЪДРОСТ (Пс. 119:98, 99); 2) МИР (Пс. 119:165; Ис. 48:18); 3) ПРАВЕДНОСТ (Вт. 6:25; Ис. 48:18); 4) ЧИСТ И МОРАЛЕН ЖИВОТ (Пр. 7:1-5); 5) ПОЗНАВАНЕ НА ИСТИНАТА (Йоан 7:17); 6) ПРЕДПАЗВАНЕ ОТ БОЛЕСТ (Исх. 15:26); 7) ДЪЛЪГ ЖИВОТ (Пр. 3:1,2; 4:10,22); 8) УВЕРЕННОСТ, ЧЕ МОЛИТВИТЕ ПОЛУЧАВАТ ОТГОВОР (1Йоан 3:22; ср. Пс. 66:18).

Призовавайки ни да бъдем покорни, Бог обещава изобилни благословения (Лев. 26:3-10; Вт. 28:1-12). Когато отговорим положително, ние ставаме Негово „собствено притежание" - „царско свещенство, свят народ" (Исх. 19:5,6; ср. 1Петр. 2:5,9), издигнати „над всичките народи на света", „глава, а не опашка" (Вт. 28:1,13).

### Адвентистите от седмия ден вярват...

*След шестте дни на Сътворението благодетелният Творец си почива на седмия ден и учреди съботата за всички хора като паметник на Сътворението. Четвъртата заповед от Божия непроменен закон изисква съблюдаване на този седми ден - събота - като ден за почивка, поклонение и служба в съгласие с учението и практиката на Исус, Господаря на съботата. Съботата е ден за радостно общение на вярващите с Бога и един с друг. Тя е символ на нашето изкупление от Христос, белег за нашето освещение, знак за нашата вяност, предвкусване на вечното бъдеще в Божието царство. Съботата е Божи вечен знак за вечния завет между Него и народа Му. Радостното съблюдаване на това свято време от вечер до вечер, от залез до залез слънце, е честване на Божието творческо и изкупително дело.*

## Глава 19

# Съботата

**З**аедно с Бога Адам и Ева изследваха своя райски дом. Природата беше смайващо красива, неподлежаща на описание. Когато слънцето започна бавно да залязва в този петък - шестия ден от Сътворението - и звездите започнаха да се появяват, „Бог видя всичко, което направи, и ето - беше твърде добро" (Бит. 1:31). Така Бог приключи със сътворяването на „небето и земята, и всичкото множество същества" (Бит. 2:1). Но колкото и красив да беше светът, който Той току-що бе завършил, най-великият дар, който Бог би могъл да даде на новосътворената двойка, беше привилегията на лично общение и връзка с Него. Така Той им даде съботата за особено благословение, приятелство и общение с Твореца.

### СЪБОТАТА В ЦЯЛАТА БИБЛИЯ

Съботата заема централно място в нашето поклонение на Бога. Бидейки паметник на сътворението, тя разкрива основанията, поради които ние трябва да се покланяме на Бога: Той е Творец, а ние Негови творения. Съботата следователно лежи в самата основа на божественото поклонение, защото ни предава тази велика истина по най-впечатляващ начин и никоя друга институция не прави това. Истинското основание за поклонение на Бога, което съществува не само в седмия ден, но и във всяко богослужение, това е разликата между Творец и творение. Този велик факт не може никога да остарее и не трябва никога да бъде забравен. Именно за да задържи тази истина завинаги в паметта на човечеството, Бог учреди съботата.

**Съботата при Сътворението.** Съботата идва при нас от един свят без грях. Тя е Божият, специален подарък, който дава възможност на човешката раса да преживее реалността на небето още тук, на земята. Три отличителни божествени действия учредяват съботата:

**1. Бог Си почива в събота.** На седмия ден Бог „си почива и успокои" (Изход 31:17) и все пак Той не направи това, защото имаше нужда от почивка (Ис. 40:28). Глаголът „почива", шабат, означава буквално „да прекратя" работа или дейност (ср. Бит. 8:22). „Божията почивка не беше резултат нито на изчерпване, нито на умора, а прекратяване на предишната дейност" (Адв. библ. коментар).

Бог си почива от Своето творческо дело, защото очакваше и хората

да почиват; Той остави пример, който хората да следват (Изх. 20:11). Ако Бог привърши Сътворението на шестия ден (Бит. 1:31; 2:1), какво има предвид Писанието, когато казва, че Той „свърши делата“ на седмия ден (Бит. 2:2)? Бог беше свършил сътворяването на небето и земята в тези шест дни, но трябваше да направи и съботата. Именно като си почина в събота, Той я направи. Съботата беше последният шрих, поставящ край на Неговото дело.

**2. Бог благослови съботата.** Бог не само направи съботата, Той я благослови. Благословението на седмия ден означаваше, че поради това тя беше обявена за специален обект на божествено благоволение, ден, който би донесъл благословение на Неговите творения.

**3. Бог освети съботата.** Да се освети нещо означава да се направи свещено или свято, или да се отдели като свято и за свята употреба. Хора, места (като светилище, храм или църква) и време (свети дни) могат да бъдат освещавани. Фактът, че Бог освети седмия ден означава, че този ден е свят, че Той го е отделил, за да се обогатят отношенията между Бога и човека. Бог благослови и освети седмия ден, събота, защото си почина в този ден от всичките Си дела. Той я благослови и освети за човечеството, не за Себе Си. Именно Неговото лично присъствие донася на съботата Божието благословение и освещение.

**Съботата при Синай.** Събитията, последвали извеждането на израилтяните от Египет показват, че до голяма степен съботата е била забравена. Жестоките изисквания на робството изглежда са направили съблюдаването на съботата много трудно. Скоро след като си възвърнаха свободата, Бог сериозно им напомни чрез чудото с манната и провъзгласяването на Десетте заповеди за техния дълг да съблюдают седмия ден, събота.

**1. Съботата и манната.** Един месец преди провъзгласяването на Закона, от Синай Бог обеща на Своя народ защита срещу болестите, ако те прилежно внимават в заповедите Му и пазят всичките Му повеления (Изх. 15:26; ср. Бит. 26:5). Скоро след като даде това обещание, Бог напомни на израилтяните за светостта на съботата. Чрез чудото с манната Той ги научи по конкретен начин колко важно бе за Него да почиват в седмия ден.

През всеки друг ден от седмицата Бог даваше на израилтяните достатъчно манна, която да задоволи нуждите им. Не трябваше да оставят от нея за следващия ден, защото ако направеха така, манната щеше да се развали (Изх. 16:4, 16-19). На шестия ден трябваше да съберат двойно повече от обикновеното количество, за да имат достатъчно за своите нужди и за този ден, и за събота. Като ги учеше, че шестият ден трябва да бъде ден за подготовка, а също и как трябва да бъде пазена съботата, Бог каза: „Утре трябва да бъде ден за почивка, свята събота на Господа. Така че опечете това, което искате да опечете, и сварете това, което искате да сварите. Сложете настрана това, което остане и го запазете за утре“ (Изх. 16:23). Само на седмия ден манната можеше да се запазва, без да се разва-

ли (Изх. 16:24). С език, подобен на езика от четвъртата заповед, Мойсей каза: „Шест дни ще я събирате, но седмият ден е събота, в нея няма да се намира" (Изх. 16:26).

През четиридесетте години или повече от две хиляди последователни седмични съботи, когато израилтяните бяха в пустинята, чудото с манната им напомняше това - шест дни работа, а на седмия ден - почивка.

**2. Съботата и Законът.** Бог постави съботната заповед в центъра на Декалога. Тя гласи:

„Помни съботния ден, за да го освещаваш. Шест дни да работиш и да вършиш всичките си дела, а на седмия ден, който е събота на Господа твоя Бог, да не вършиш никаква работа ни ти, ни синът ти, ни дъщеря ти, ни слугата ти, ни слугинята ти, ни добитъкът ти, нито чужденецът, който е отвътре вратите ти. Защото в шест дни Господ направи небето и земята, морето и всичко, що има в тях, а на седмия ден си почина. Затова Господ благослови съботния ден и го освети" (Изх. 20:8-11).

Всички заповеди от Декалога са жизнено важни и нито една не трябва да бъде пренебрегвана (Яков 2:10). И все пак Бог отличи съботната заповед от всички други. По отношение на нея Той заповяда: „Помни", като по този начин предупреди човечеството за опасността да забрави значението ѝ. Думите, с които започва заповедта - "Помни съботния ден, за да го освещаваш", свидетелстват, че съботата не беше учредена за първи път на Синай. Те показват, че съботата води началото си от по-рано - в действителност от сътворението, както ни разкрива останалата част от заповедта. Бог възнамеряваше да съблюдаваме съботата като паметник на сътворението. Тя определя времето за почивка и поклонение, насочва ни да размишляваме за Бога и за Неговите дела.

Като паметник на Сътворението пазенето на съботата е противоотрова срещу идолопоклонството. Напомняйки, че Бог е сътворил небето и земята, тя Го отличава от всички фалшиви богове. Пазенето на съботата, следователно, става знак за нашата вярност към истинския Бог, че признаваме Неговото върховенство като Творец и Цар.

Съботната заповед изпълнява функцията на печат на Божия закон. Обикновено печатите съдържат три елемента: името на собственика на печата, титлата му и територията (пълномощията му). Служебните печати се използват, за да направят валидни документи с голямо значение. Документът приема авторитета на служебното лице, чийто печат е поставен върху него. Печатът показва, че самото служебно лице одобрява написаното и че цялата власт на неговата служба стои зад него.

Сред Десетте заповеди именно съботната съдържа жизнено важните елементи на един печат. Тя е единствената от десетте, посочваща истинския Бог с името Му: „Господ, твоя Бог" ; титлата Му: Този, който направи - Творец; и владението Му: „небето и земята" (Изх. 20:10,11). Тъй като само четвъртата заповед посочва чрез чий авторитет бяха дадени Десетте заповеди, тя следователно „съдържа печата на Бога", прикрепен към Неговия закон като доказателство за Неговата автентичност и задължителност.

Наистина Бог направи от съботата паметник или знак за Своята власт,

сила и авторитет в един свят, неопетнен от грях и бунт. Тя трябваше да бъде институция, закон за вечно лично задължение, предписано от увещанието: „помни съботния ден, за да го освещаваш" (Изх. 20:8).

Въпреки че хората имат нужда от физическа почивка, за да освежат своите тела, Бог обоснова заповедта за почивка в събота със Своя пример. Както Той си почива от Своята дейност след първата работна седмица на нашия свят, така и ние трябва да си починем.

**3. Съботата и Заветът.** Както Божият закон заема централно място в Завета (Изх. 34:27), така съботата, поставена в центъра на този закон, е забележителна в Неговия завет. Бог заявява: тя е „знак между мене и вас, за да познаете, че Аз, Господ, ви освещавам" (Езек. 20:12; ср. Езек. 20:20; Изх. 31:17). Следователно пазенето на съботата е „вечен завет" (Изх. 31:16). Точно както заветът е основан върху Божията любов към Неговия народ (Втор. 7:7, 8), така и съботата, като знак на този завет, е знак на Божествената любов.

**4. Годишните съботи.** В допълнение към седмичните съботи (Лев. 23:3) съществуваха седем годишни, церемониални съботи, пръснати в религиозния календар на Израил. Тези годишни съботи не бяха пряко свързани със седмия ден, събота, или със седмичния цикъл. Тези съботи, „освен Господните съботи" (Левит 23:38), бяха първият и последният ден от празника на безквасните хлябове, денят на петдесетницата, празникът на тръбното възклицание, денят на умилостивението и първият и последният ден от празника на скинопигията (ср. Левит 23:7,8,21,24,25,27,28,35,36). Тъй като изчисляването на тези съботи зависеше от началото на свещената година, което се основаваше на лунния календар, те можеха да се паднат във всеки седмичен ден. Когато съвпадаха със седмичната събота, бяха наричани „голям ден" (ср. Йоан 19:31). Докато седмичната събота беше установена в края на творческата седмица за цялото човечество, годишните съботи бяха неразделна част от юдейската ритуална и церемониална система, учредена на планината Синай и сочеща напред към идващия Месия. Съблюдаването ѝ приключи с Неговата смърт на кръста.

**Съботата и Христос.** Свещеното писание разкрива, че не само Отец беше Творец, но и Христос беше Творец (виж 1Кор. 8:6; Евр. 1:1,2; Йоан 1:3). Така че Той именно отдели седмия ден за почивка на човечеството. Христос свързваше съботата както със Своето изкупително, така и със Своето творческо дело. Като великия „Аз Съм" (Йоан 8:58; Изх. 3:14) Той включи съботата в Декалога да бъде мощно напомнящо средство за тази седмична среща за поклонение пред Твореца. Прибавена беше и друга причина за съблюдаване на съботата: избавлението на Божия народ (Втор. 5:14,15). Така че съботата е белег на тези, които са приели Исус като Творец и Спасител.

Двойната роля на Христос - Творец и Изкупител, изяснява защо Той като Човешки Син предяви претенции, че е „Господар и на съботата" (Мар. 2:28). Със Своя авторитет Исус би могъл да премахне съботата, ако бе



пожелал това, но не го направи. Напротив, Той изтъкна, че тя е валидна за всички човешки същества, като каза, че „съботата е направена за човека" (ст. 27).

През цялата Си земна служба Христос ни остави пример за вярно съблюдаване на съботата. Негов „обичай" беше да присъства на богослужение в събота (Лука 4:16). Участието Му в съботните служби разкрива, че Той одобряваше този ден за поклонение.

Христос беше толкова загрижен за освещаването на съботата, че когато говореше за гонението, което щеше да настъпи след възнесението Му, Той намери за необходимо да посъветва Своите ученици: „Молете се да не се случи бягането ви зиме или в съботен ден" (Мат. 24:20). Това показва ясно, както Джонатан Едуардс е отбелязал, „че дори и в такива тежки времена християните са били задължени стриктно да съблюдават съботния ден."

Когато Христос приключи Своето творческо дело, Той си почина на седмия ден. Тази почивка означаваше завършване и освещаване. Той направи съвсем същото в края на Своята земна служба, когато завърши Своето второ велико историческо дело. В петък следобед, на шестия ден от седмицата, Христос свърши Своята изкупителна мисия на земята. Последните Му думи бяха: „Свърши се!" (Йоан 19:30). Писанието подчертава, че когато Той умря, „беше приготвителен ден и съботата настъпваше" (Лука 23:54). След смъртта Той Си почина в гроб, символизирайки по този начин, че бе осъществил изкуплението на човечеството.

Така съботата свидетелства за Христовото дело на сътворение и изкупление. Чрез съблюдаването ѝ Неговите последователи се радват с Него на това, което Той е осъществил за човечеството.

**Съботата и апостолите.** Учениците на Христос почитаха съботата преди и след Христовата смърт. Когато съботата дойде, те прекъснаха своите приготовления за погребението на Исус „и в съботата си почиваха според заповедта", като решиха да продължат тази работа в неделя, „първия ден на седмицата" (Лука 23:56;24:1).

Както Христос, така и апостолите провеждаха богослуженията си в седмия ден, събота. В своите евангелизаторски пътувания ап. Павел посещаваше синагогите в събота и проповядваше Христос (Деян. 13:14; 17:1,2; 18:4). Дори езичниците го канеха да проповядва Божието слово в събота (Деян. 13:42,44). Където нямаше синагоги, той търсеше местата, на които обикновено се провеждаше съботно богослужение (Деян. 16:13). Както участието на Христос в съботните служби означаваше, че Той приема седмия ден като специален ден за поклонение, същото означава и Павловото участие.

Това вярно съблюдаване на съботата от страна на апостола е в контраст с отношението му към годишните церемониални съботи. Той обяснява, че християните не са задължени да пазят тези годишни почивни дни, защото Христос прикова церемониалния закон на кръста (виж глава 18 от тази книга). Той казва: „И тъй, нека никой да не ви осъжда за това, което ядете или пиете, или за някой празник, или новомесечие, или събота, които са сянка на онова, което ще дойде, но същността е Христова" (Кол. 2:16,

17). Тъй като контекстът на този пасаж се занимава с ритуални въпроси, съботите, за които става дума тук, са церемониалните съботи от юдейските годишни празници, които са „сянка“ или прототип, символ, чието изпълнение щеше да дойде в Христос.

По подобен начин в посланието си към галатяните ап. Павел протестира срещу изискванията на церемониалния закон. Той казва: „Вие пазите дните, месеците, времената и годините! Страхувам се, че съм работил за вас напразно“ (Гал. 4:10,11).

Мнозина са под впечатлението, че Йоан има предвид неделята, когато заявява, че е бил „в Духа в Господния ден“ (Откр. 1:10). В Библията обаче единственият ден, за който се говори като Божие специално притежание, е съботата. Христос заяви: „Седмият ден е събота на Господа твоя Бог“ (Изх. 20:10); по-късно Той го нарече „Светия Ми ден“ (Ис. 58:13). А Христос се нарече „Господар на съботата“ (Мар. 2:28). Тъй като в Св. писание единственият ден, който Господ нарича Свой собствен, е седмият ден, събота, изглежда логично да заключим, че именно събота е бил денят, който Йоан е имал предвид. Със сигурност няма никакъв библейски прецедент, който да показва, че той би приложил това понятие за първия ден на седмицата, неделята.

И наистина, никъде Библията не ни заповядва да съблюдаваме който и да било друг седмичен ден освен събота. Тя не обявява никой друг седмичен ден за благословен или свят. Нито пък Новият Завет посочва, че Бог е заменил съботата с някой друг ден от седмицата.

Напротив, Писанията разкриват, че Бог възнамерява Неговият народ да съблюдава съботата през цялата вечност: „Защото, както новото небе и новата земя, които Аз ще направя, ще пребъдват пред Мене, казва Господ, така ще пребъде родът ви и името ви. И от новолуние до новолуние, от събота до събота ще дохожда всяка твар да се покланя пред Мене, казва Господ“ (Ис. 66:22,23).

## ЗНАЧЕНИЕ НА СЪБОТАТА

**1. Вечен паметник на Сътворението.** Както видяхме, Десетте заповеди посочват съботата като паметник за Сътворението на света (Изх. 20:11,12). Заповедта да се съблюдава седмият ден, събота, е свързана неразривно със Сътворението. Заповедта да я съблюдаваме е пряк резултат от акта на Сътворението. Нещо повече, цялото човешко семейство дължи своето съществуване на Сътворението, паметник на което е съботата; следователно задължението да се съобразяваме със съботната заповед като паметник на творческата мощ на Бога, стои пред цялата човешка раса. Стронг нарича съботата „вечно морално задължение, учреден от Бога паметник на Неговата творческа дейност.“

Тези, които я приемат като паметник на Сътворението, биха я съблюдавали с благодарна признателност, защото „Бог е техният Творец и Господар, а те - дело на Неговите ръце, подчинени на Неговия авторитет. Така че тази институция има в голяма степен възпоменателна същност и бе дадена на цялото човечество. В нея няма нищо символично, тя не е „сян-

ка" на нещо, нито приложението ѝ е ограничено само за някой народ". И докато ние се покланяме на Бога, защото Той е наш Творец, дотогава и съботата ще служи като знак и паметник на Сътворението.

**2. Символ на изкуплението.** Когато Бог освободи Израил от робството в Египет, съботата, която вече беше паметник на Сътворението, стана и паметник на освобождението (Вт. 5:15). Господ имаше намерение седмичната съботна почивка, подходящо съблюдавана, да бъде едно постоянно избавление на човека от робството на Египет, което да не бъде ограничено в една страна или един век, но да включва всяка страна и всеки век. Човекът и днес се нуждае да бъде освободен от робуване на алчността, печалбарството и властолюбието, от социалното неравенство, греха и егоизма.

В подножието на кръста съботната почивка изпъква като особен символ на изкуплението. Тя е паметник на изхода от робството на греха под ръководството на Емануил. Най-големият товар, който носим, е вината за нашето непослушание. Съботната почивка, като сочи назад към Исусовата почивка в гроба, след победата над греха предлага на християнина изключителната възможност да приеме и преживее Христовото прощение, мир и почивка.

**3. Знак за осветение.** Съботата е знак за Божията преобразяваща сила, знак за святост или осветение. Господ заяви: „Съботите ми непременно да пазите, защото те са знак между Мене и вас във всичките поколения, за да знаете, че Аз съм Господ, Който ви освещавам" (Изх. 31:13; ср. Езек. 20:20). Съботата следователно е знак за Бога, който ни освещава. Като народ ние сме осветени чрез кръвта на Христос (Евр. 13:12), затова съботата е и знак, че вярващият приема Неговата кръв за прощение на греховете. Както Бог отдели съботата за особена цел, така Той отдели и Своя народ за особена цел - да бъде Негов специален свидетел. Общението с Него в този ден води към святост; ние се научаваме да бъдем зависими не от своите собствени възможности, а от Бога, който ни освещава. Силата, която сътвори всичко, е същата, която пресътворява душата по Негово собствено подобие. За тези, които пазят свято съботния ден, той е знак за осветение. Истинското осветение е хармония с Бога, уеднаквяване с Неговия характер чрез послушание към тези принципи, които отразяват характера Му. А съботата е знак на послушание. Който се подчинява, от сърце на четвъртата заповед, ще се подчинява и на целия закон. Той я освещава чрез послушание.

**4. Знак за вяност.** Както верността на Адам и Ева беше изпитана чрез дървото за познаване на доброто и злото, поставено сред Едемската градина, така и верността на всяко човешко същество към Бога ще бъде изпитана чрез съботната заповед, поставена в средата на Декалога. Писанията разкриват, че преди Второто пришествие целият свят ще бъде разделен на две групи: едни, които са верни и „пазят Божиите заповеди и вярата Исусова" и други, които „се кланят на звяра и на неговия образ" (Откр. 14:12,9). По това време Божията истина ще бъде възвеличена пред

света и на всички ще стане ясно, че съблюдаването на седмия ден, съботата от Писанията, е доказателство за вяност към Твореца.

**5. Време за приятелско общуване.** Бог сътвори животните, за да бъдат компания на човека (Бит. 1:24,25). А за по-висше общуване Бог даде мъжът и жената да си принадлежат един на друг (Бит. 2:18-25). Но в лицето на съботата Бог даде на човечеството най-висшата форма на общение - приятелството с Него. Човеците не бяха създадени само за да общуват с животните, нито дори за да общуват с други себеподобни. Те бяха създадени да общуват с Бога.

Именно в събота можем да преживеем по особен начин Божието присъствие между нас. Без съботата животът би бил работа и тежък труд без край. Всеки ден би бил еднакъв с другите, посветен на светски стремежи. Идването на съботата обаче донася покой, отмора, надежда, радост, смисъл и кураж. Тя осигурява време за общение с Бога чрез богослужение, молитва, песни, изучаване и размишление върху Словото чрез споделяне на евангелието с други. Съботата е нашата възможност да преживеем тук Божието присъствие.

**6. Знак за оправдание чрез вяра.** Християните признават, че чрез ръководството на една просветена съвест нехристияните, които честно търсят истината, могат да бъдат доведени от Светия Дух до разбиране основните принципи на Божия закон (Римл. 2:14-16). Това изяснява защо деветте заповеди, с изключение на четвъртата, са били до известна степен приети и извън християнството. Но случаят със съботната заповед не е такъв. Много хора разбират основанието за седмия почивен ден, но често им е трудно да разберат защо една работа, извършвана през всеки друг ден от седмицата, е добра и препоръчителна, а става грях, ако се извършва в седмия ден. Природата не ни предлага никакво основание за пазене на седмия ден. Планетите се движат по своите орбити, растенията растат, дъждът и слънцето се сменят, а животните продължават да живеят така, като че ли всички дни са еднакви. Защо тогава хората би трябвало да пазят седмия ден, съботата? За верните християни има само едно основание и никакво друго, но това основание е достатъчно: Бог е наредил така. Само чрез Божието специално откровение хората разбират защо е нужно съблюдаването на седмия ден. Тези, които пазят седмия ден, правят това с вяра и поради абсолютното си доверие в Христос, който е предписал това съблюдаване. Чрез пазенето на съботата вярващите откриват желанието си да приемат Божията воля в своя живот, вместо своята собствена. Като пазят седмия ден, вярващите не се опитват да станат праведни, те съблюдават съботата в резултат на връзката си с Христос - Твореца и Изкупителя. Пазенето на съботата е следствие на Неговата праведност да оправдава и освещава, да освобождава от робството на греха и да вменява на човека Своята съвършена правда.

Едно ябълково дърво не става ябълково чрез раждане на ябълки. То просто трябва да бъде такова. Тогава ябълките са негов естествен плод. Така истинският християнин не пази съботата или другите девет заповеди, за да стане праведен. По-скоро пазенето е естествен плод от праведността,

която Христос споделя с него. Който пази съботата по този начин, не е законник, защото външното пазене на седмия ден означава и вътрешно преживяване на оправданието и освещението от страна на вярващия. Следователно истинският пазител на съботата не се въздържа от забранени дейности в събота, за да спечели Божието благоволение, а защото обича Бога и желае да направи съботата най-важен ден за по-близко общение с Него.

Пазенето на съботата разкрива, че сме престанали да разчитаме за спасение чрез нашите собствени дела и разбираме, че само Христос, Творецът, може да ни спаси. И наистина, духът на истинското пазене на съботата открива върховна любов към Исус Христос, Твореца и Спасителя, Който ни прави нови личности. Тази любов прави пазенето на истинския ден по истинския начин знак за оправдание чрез вяра.

**7. Символ на почивка на Христос.** Съботата, паметник за Божието освобождение на израилтяните от Египет и на почивката в земния Ханаан, отличаваше изкупените в онова време от заобикалящите ги народи. По подобен начин и днес съботата е знак за освобождението от греха за почивка в Бога, Който отделя изкупените от света.

Всички, които влизат в Божията почивка, са си починали „от своите дела, както и Бог от Неговите Си" (Евр. 4:10). Тази почивка е духовна, тя е почивка „от своите дела", от греха. Именно в нея Бог кани Своя народ и символ на тази почивка са и съботата, и земният Ханаан.

Когато Бог приключи Своето творческо дело и Си почива в седмия ден, Той осигури на Адам и Ева - в съботата - възможност да си починат в Него. Въпреки че те не успяха, Божията първоначална цел - да предложи тази почивка на човечеството - не се промени. След грехопадението съботата продължаваше да бъде спомен за тази почивка. По този начин съблюдаването на седмия ден, събота, свидетелства не само за вярата ни в Бога като Творец на всичко, но и за вярата ни в Неговата сила да преобрази живота и да направи годни мъже и жени да влязат в тази вечна „почивка", която Той първоначално възнамеряваше да даде на жителите на тази земя.

Бог беше обещал тази духовна почивка на плътския Израил. Въпреки неговия неуспех да влязат в нея, Божията покана все още е в сила: „Остава следователно една съботна почивка за Божия народ" (Евр. 4:9). Всички, които желаят да влязат в тази почивка, „трябва първо да влязат чрез вяра в Неговата духовна „почивка", трябва да влязат първо в почивката на душата от греха и от нейните старания за спасение чрез собствени усилия". Новият Завет умолява християните да не отлагат да преживеят тази почивка на благодат и вяра, защото „днес" е благоприятно време да се влезе в нея (Евр. 4:7;3:13). Всички, които са влезли в тази почивка - Спасителната благодат, получавана чрез вяра в Исус Христос - са си починали от всяко усилие да придобият праведност чрез свои собствени дела. По този начин съблюдаването на седмия ден, събота, е символ за влизането на вярващия в евангелската почивка.

## ОПИТИ ДА СЕ ПРОМЕНИ ДЕНЯТ ЗА ПОКЛОНЕНИЕ

След като съботата играе жизнено важна роля в поклонението на Бога като Творец и Изкупител, не би трябвало да се изненадваме, че Сатана е обявил тотална война за събаряне на тази свята заповед.

Никъде Библията не дава право за промяна на деня за поклонение, който Бог освети в Едем и обяви повторно на Синай. Други християни, пазители на неделята, признават това. Католическият кардинал Джеймс Гибънс пише: „Може да прочетете Библията от Битие до Откровение, но няма да намерите нито едно единствено място, което да разрешава освещаване на неделята. Писанията налагат религиозното съблюдаване на събота.“ А.Т.Линкълн, протестант, пише: „Не може да се докаже, че самият Нов Завет дава основание за вяра, че след възкресението Бог е наредил да се съблюдава първият ден на седмицата като събота.“ Той признава: „Единственият последователен начин на поведение за всеки, който твърди, че целият Декалог е задължителен като морален закон, е да стане пазител на седмия ден, събота.“

Ако няма никакво библейско доказателство, че Христос или Неговите ученици са променили деня за поклонение, тогава как наистина толкова много християни са приели неделята вместо събота?

**Зараждане на промяната.** Промяната на деня за поклонение от събота в неделя е станала постепенно. Няма никакво доказателство за ежеседмично поклонение на християните в неделя преди втори век, но доказателствата сочат, че към средата на II в.сл.Хр. някои християни започнали доброволно да съблюдават неделята като ден за богослужение, а не като почивен ден.

Църквата в Рим, съставена в по-голямата си част от вярващи-езичници, се отклонила към поклонение в неделя. В Рим, столицата на империята, възникнали силни антиюдейски настроения, които с течение на времето ставали все по-силни и по-силни. Реагирайки на тези настроения, християните в този град се опитали да се разграничат от юдеите. Изоставили някои практики, които поддържали заедно с юдеите, и започнали да се отклоняват от почитането на съботата, като преминали към съблюдаване на неделята.

От II до V в., докато неделята увеличавала своето влияние, християните продължавали да съблюдават седмия ден, събота, почти в цялата Римска империя. Историкът Сократ от пети век пише: „Почти всички църкви в целия свят почитат светите тайнства в събота всяка седмица, но това християните от Александрия и Рим, поради някаква древна традиция, са престанали да правят.“

През IV и V в. много християни са провеждали богослужения и в събота, и в неделя. Созомен, друг историк от този период, пише: „Хората в Константинопол и почти навсякъде се събираха в събота, както и в първия ден на седмицата, чиито обичай никога не се съблюдава в Рим или в Александрия“. Подобни цитати показват водещата роля на Рим в незачитане на съботата.

Защо тези, които се отклониха от поклонението в седмия ден, избраха

неделя, а не друг ден от седмицата? Главната причина беше, че Христос възкръсна в неделя. В действителност се твърдеше, че Той е упълномощил поклонението в този ден. „Но колкото и странно да изглежда, **НИТО ЕДИН ПИСАТЕЛ ОТ ВТОРИ И ТРЕТИ ВЕК НИКОГА НЕ Е ЦИТИРАЛ НИТО ЕДИН БИБЛЕЙСКИ ТЕКСТ, С КОЙТО ДА ДОКАЖЕ ПРАВОТО ЗА СЪБЛЮДАВАНЕ НА НЕДЕЛЯТА ВМЕСТО СЪБОТА.** Нито Варнава, нито Игнатий, нито Юстин, нито Иринея, нито Тертулиан, нито Климент от Рим, нито Климент от Александрия, нито Ориген, нито Киприан, нито Викторин, нито който и да било автор, живял около времето на Исус, знае за някакво такова наставление от Исус от някоя част на Библията (Максуел, „Бог се грижи“).

Поклонението на слънцето играеше важна роля в целия древен свят. То беше един от най-важните компоненти на римската религия. Поради източния култ към слънцето от първата част на втория век след Христос култът към слънцето стана доминиращ в Рим и в други части на империята. А неговият ден бе неделя.

Тази популярна религия повлия на ранната църква чрез новообърнатите. „Обърнатите от езичеството християни бяха постоянно привлечени към почитание на слънцето. Това се доказва не само от честото осъждане на тази практика от църковните отци, но и от значителното отражение на поклонението на слънцето в християнската литургия“ (Бакиоки, „От събота към неделя“).

Четвърти век бе свидетел на въвеждането на неделните закони. Първо бяха издадени неделни закони от граждански характер, а след това от религиозен. Император Константин издаде първия граждански неделен закон на 7 март 321 г. сл. Хр. Съобразявайки се с популярността на неделята сред езическите поклонници на слънцето и почитта, с която много християни гледаха на нея, Константин се надяваше, че като направи неделята почивен ден, би могъл да си осигури подкрепата на тези две категории избиратели за своето управление.

Неделният закон на Константин гласи: „На почитаемия ден на слънцето (венерабили дие солис) нека съдиите и хората, живеещи в градовете, да почиват и нека всички магазини бъдат затворени. В селата обаче хората, които са заети в селското стопанство, могат свободно и законно да продължават своите занимания.“

Няколко десетилетия по-късно църквата последва този пример. На събора в Лаодикия (364 г.сл.Хр.), който не бе всемирен, а римокатолически, бе издаден първият църковен неделен закон. В канон 29 църквата поставя условие християните да почитат неделята и „ако е възможно, да не работят в този ден“, като порицава практиката да се почива и учи в събота, че християните не би трябвало да стоят „без работа в събота (на гръцки „сабатон“), а да работят в този ден.“

В 538 г.сл.Хр., годината, която бележи началото на пророчеството за 1260-те години (виж глава 11 на тази книга), римокатолическият трети събор в Орлеанс издаде закон, дори по-суров от закона на Константин. Канон 28 от този църковен събор гласи, че в неделя дори „селскостопанската работа би трябвало да бъде оставена, за да не пречи на хората да посещават църквата.“

**Промяната - пророкувана.** Библията разкрива, че съблюдаването на неделата като християнска институция има своя произход в „тайната на беззаконието“ (2 Сол. 2:7), която беше вече в действие в дните на ап. Павел (виж глава 12 от тази книга). В пророчеството от Данаил 7 гл. Бог откри Своето предуздание за промяната на деня за поклонение.

Видението на Данаил описва една атака срещу Божия народ и Неговия закон. Атакуващата сила, представена чрез малкия рог (и чрез звяра от Откр. 13:1-10), причинява голямо отстъпничество в християнската църква (виж глава 12 от тази книга). Произлязъл от четвъртия звярът и станал главна преследваща сила след падането на Рим (виж глава 8), малкият рог се опитва „да промени времена и закони“ (Дан. 7:25). Тази отстъпническа сила успява да измама по-голямата част от света, но в края присъдата ще бъде срещу нея (Дан. 7:11,22,26). По време на последната скръб Бог ще се намеси в полза на Своя народ и ще го избави (Дан. 12:1-3).

Това пророчество разкрива една сила в християнския свят. Само една религиозна организация твърди, че притежава правото да променя божествените закони. Ето виждането на римокатолическите авторитети през цялата история:

Около 1400 г.сл.Хр. Петрус де Анчарано настоява, че „папата може да промени божествения закон, тъй като неговата власт не е от човек, а от Бога и той действа вместо Бога на земята с пълната власт да връзва и развързва своите овци.“

Въздействието на това удивително твърдение бе демонстрирано по време на Реформацията. Лутер смяташе, че Свещеното писание, а не традицията на църквата, е неговото ръководство в живота. Девизът му бе СОЛА СКРИПТУРА - „Библията и само Библията“. Джон Ек, един от най-известните защитници на римо-католическата вяра, атакува Лутер по този въпрос като изтъква, че авторитетът на църквата е над Библията. Ек казва: „Писанието учи: „Помни съботния ден, за да го освещаваш. Шест дни да работиш и да вършиш всичките си дела, но седмият ден е събота на Господа твоя Бог...“ И все пак църквата замени съботата с неделя по силата на своя собствен авторитет, за който ти (Лутер) нямаш никакво Писание.“

На събора в Трент (1545-1563), свикан от папата, за да се противопостави на протестантизма, Гаспар де Фосо, архиепископ на Реджио, повдигна отново въпроса. „Авторитетът на църквата - каза той - се илюстрира най-ясно от Писанията, защото докато от една страна тя (църквата) заявява, че са божествени и ни ги предлага да ги четем,...от друга - законните предписания на Свещеното писание, дадени от нашия Господ, не се зачитат благодарение на същия авторитет (църквата). Съботата, най-славният ден в закона, е била променена в Господния ден... Тези и други подобни въпроси са загубили своето значение не по силата на Христовото учение (защото Той казва, че е дошъл да изпълни закона, а не да го разруши), а са били променени от авторитета на църквата.“

Дали църквата все още поддържа това становище? Конспектът за обърнати в учението на католиците, издаден през 1977 година, съдържа следната серия от въпроси и отговори:



„В. Кой е почивният (сабат) ден?"

„О. Събота е почивният (сабат) ден."

„В. ЗАЩО СЪБЛЮДАВАМЕ НЕДЕЛЯТА ВМЕСТО СЪБОТА?"

„О. Ние съблюдаваме неделя вместо събота, защото католическата църква премести светостта на съботата върху неделя".

В своя бестселър „ВЯРАТА НА МИЛИОНИТЕ" (1974) римо-католическият учен Джон А. О' Брайън дойде до следното непреодолимо заключение: „След като събота, а не неделя е точно определението от Библията ден, не е ли странно, че некаатолиците, които изповядват, че са приели своята вяра направо от Библията, а не от църквата, пазят неделя вместо събота? Да, разбира се, нелогично е. Обичаят да се съблюдава неделя - каза той - почива на авторитета на католическата църква, а не на изричен библейски текст. Това съблюдаване остава като спомен от майката-църква, от която некаатолическите секти се отделиха - като момче, бягащо от дома, но все още носещо в своя джоб портрет на своята майка или кичур от нейната коса".

Претенциите за тези права изпълняват пророчеството и допринасят за идентифициране на силата, наречена „малък рог".

**Възстановяване на съботата.** В Ис. 56 и 58 гл. и Бог зове Израил към съботна реформа. Като открива славата на бъдещото събиране на езичниците в Неговата кошара (Ис. 56:8), Той свързва успеха на тази спасителна мисия със светото пазене на съботата (Ис. 56:1,2,6,7).

Бог внимателно излага особеното дело на Своя народ. Въпреки че мисията му е всесветска, тя е специално насочена към една група хора, които изповядват, че са вярващи, но в действителност са се отклонили от Неговите предписания (Исая 58:1,2). Той определя мисията за така наречените вярващи със следните думи: „И родените от тебе ще съградят отдавна запустелите места. Ще възстановиш основите на много поколения и ще те нарекат поправител на развалините, възобновител на места за население. Ако отдръпнеш ногата си в събота, за да не вършиш своята воля, и наречеш съботата наслада, свята на Господа, почитаема, и Го почиташ като не следваш своите си пътища, и не търсиш своето си удоволствие, и не говориш своите си думи, тогава ще се наслаждаваш в Господа" (Ис. 58:12-14).

Мисията на духовния Израил съответства на мисията, която имаше древният Израил. Божият закон беше „развален", когато властта на малкия рог промени съботата. Така както потъпканата събота трябваше да бъде възстановена в Израил, така в днешно време божествената събота трябва да бъде възстановена и развалината в стената на Божия закон поправена. Именно провъзгласяването на вестта от Откр. 14:6-12 във връзка с вечното евангелие осъществява това дело на възстановяване и възвеличаване на Закона. Именно провъзгласяването на тази вест е мисията на Божията църква малко преди Второто пришествие (виж глава 12 от тази книга). Тази вест ще събуди света, поканвайки всеки да се приготви за съда. В апела да се поклоним на Твореца, „на Този, Който е направил небето, земята, морето и водните извори" (Откр. 14:7), е вложен пряк цитат от четвъртата заповед на Божия вечен закон. Включването на тази заповед

в това последно предупреждение потвърждава Божията особена грижа Неговата напълно забравена събота да бъде възстановена преди Второто пришествие.

Провъзгласяването на тази вест ще предизвика конфликт, който ще обхване целия свят. Централният въпрос ще бъде послушание към Божия закон и съблюдаване на съботата. В обстановката на този конфликт всеки трябва да реши дали да пази Божиите заповеди, или човешките. Тази вест ще оформи един народ, който пази Божиите заповеди и вярата Исусова. Които я отхвърлят, накрая ще получат белега на звяра (Откр. 14:9,12; виж глава 12 от тази книга).

За да изпълни успешно своята мисия да възвеличи Божия закон и да направи почитаема Неговата пренебрегната събота, Божият народ трябва да даде пример за последователно пазене на съботата от любов.

### СЪБЛЮДАВАНЕ НА СЪБОТАТА

За да „**ПОМНИМ** съботния ден" (Изх.20:8) и да го освещаваме, ние трябва да мислим за съботата през цялата седмица и да направим необходимата подготовка, за да я празнуваме по начин, угоден на Бога. Би трябвало да внимаваме да не изчерпим силите си през седмицата така, че да не можем да Му служим в събота.

Тъй като съботата е ден за специално общение с Бога, в който сме покани да празнуваме с радост Неговото благодатно сътворение и изкупление, важно е да избягваме всичко, което може да наруши неговата свята атмосфера. Библията посочва ясно, че в събота трябва да прекратим светската си работа (Изх. 20:10), като избягваме всяка дейност за осигуряване на прехраната и всички търговски сделки (Неемия 13:15-22). Трябва да почитаме Бога „като не следваш своите си пътища и не търсиш своето си удоволствие, и не говориш своите си думи" (Ис. 58:13). Да посвещаваме този ден на своите удоволствия, да се занимаваме със светски интереси, разговори и мисли или да прекарваме времето си в спортни игри, означава да се лишим от общението с нашия Творец и да нарушим светостта на съботата. Грижата ни за съботната заповед би трябвало да обхваща и всички, които са под наша власт -нашите деца, нашите работници и дори нашите гости (Изх. 20:10), така че и те да могат да се насладят на съботните благословения.

Събота започва при залез слънце в петък и свършва след залез в събота вечер (виж Бит. 1:5; ср. Мар. 1:32). Писанието нарича петъка подготовителен ден (Мар. 15:42) - ден на подготовка за събота, така че нищо да не осквернява нейната святост. В петък тези, които приготвят храната на семейството, би трябвало да приготвят и за събота, така че през нейните свети часове да могат да си починат от своята работа (виж Изх. 16:23). Когато наблизат светите съботни часове, добре е членовете на семейството или групи от вярващи да се събират заедно точно преди залез слънце в петък вечер, за да пеят, да се молят и да четат Божието слово, като по този начин поканват като любим гост Духа на Христос. По подобен начин те би трябвало да отбелязват и нейното приключване, като се събират за богослужение в края на съботния ден, в събота вечер, за да

измолят Божието присъствие и ръководство за настъпващата седмица. Бог призовава Своя народ да направи съботата ден за наслада (Ис. 58:13). Как може да стане това? Само като се следва примерът на Христос, Господаря на съботата, можем да се надяваме да преживеем истинската радост и задоволство, които Бог е запазил за нас в този ден.

Христос редовно ходеше на богослужение в събота, вземаше участие в службите и даваше религиозни наставления (Мар. 1:21; 3:1-4; Лука 4:16-27; 13:10). Но правеше и нещо повече от присъствието на богослужение. Той дружеше с другите (Марко 1:29-31; Лука 14:1), прекарваше известно време на открито (Марко 2:23) и ходеше да върши свети дела на милост. Навсякъде, където можеше, Той изцеляваше болните и нещастните (Мар. 1:21-31; 3:1-5; Лука 13:10-17; 14:2-4; Йоан 5:1-15; 9:1-4).

Когато бе критикуван, че облекчава страдания в Светия ден, Исус отговори: „Законно е да се прави добро в събота“ (Мат. 12:12). Неговата изцелителна дейност нито нарушаваше съботата, нито я премахваше. Тя наистина поставяше край на тежките фарисейски наредби, които бяха изопачили значението на съботата като средство за духовно освежаване и радост. Бог определи съботата за духовно обогатяване на човечеството. Дейности, които подпомагат и улесняват общението с Бога, са подходящи; тези, които отклоняват от тази цел и превръщат съботата в пасивен почивен ден, са неподходящи.

Господарят на съботата кани всички да следват Неговия пример. Които приемат Неговия апел, преживяват съботата като наслада и духовен празник - предвкушане на небето. Те откриват, че съботата е определена от Бога, за да ни предпазва от духовно обезсърчение. Седмица след седмица седмият ден успокоява нашата съвест, като ни уверява, че независимо от нашия несъвършен характер ние стоим свършени в Христос. Това, което Той извоюва на Голгота, е нашето изкупление. Ние влизаме в Неговата почивка.

### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Ние сме Божии домоуправители, на които са поверени време и възможности, способности и притежания, както и благословенията на земята и нейните богатства. Ние сме отговорни пред Бога за тяхното подходящо използване. Признаваме Божията собственост, като служим вярно на Него и на нашите ближни, като връщаме десетъците и даваме приношения за провъзгласяване на Неговото евангелие и за поддръжка и развитие на Неговата църква. Службата на домоуправителя е привилегия, дадена ни от Бога, за да ни възпита в любов и победа над егоизма и алчността. Управителят се радва на благословенията, които другите получават в резултат на верността му.*

## Глава 20

# Служба на домоуправител

**П**овече от всичко друго християнският живот означава себепредаване и приемане на Христос. Когато видим как Исус отдаде Себе Си за нас, сърцето ни е готово да извика: „Какво мога да направя за Тебе?“

И точно когато мислим, че сме осъществили пълно отдаване, пълно посвещение, се случва нещо, което показва колко повърхностно е посвещението ни. Като откриваме нови области в нашия живот, за да ги предадем на Бога, нашето посвещение расте. И тогава съвсем нежно Той предлага на нашето внимание друга област, в която собственото аз се нуждае от посвещение. И така животът продължава, като минава през серия от християнски посвещения, които се задълбочават все повече и повече, включват самата наша същност, собственото ни аз, нашия стил на живот и нашите действия и реакции.

Когато даваме всичко, което сме и което имаме, на Бога, на Когото изцяло принадлежим (1Кор. 3:21-4:2), Той го приема, но след това ни връща повече и ни прави отговорни за него, прави ни домоуправители или стопани на всичко, което притежаваме. Тогава склонността ни да живеем удобен, себелюбив живот изчезва като разберем, че нашият Господ заради нас беше гол, беден, странник. И думите Му „идете, прочие, и научете всичките народи“ правят църковните дейности - споделяне, поучаване, проповядване, кръщение - по-скъпоценни за нас. Поради Него ние желаем да бъдем верни управители.

### КАКВО ОЗНАЧАВА ДА СИ ДОМОУПРАВИТЕЛ?

„Не знаете ли, че вашето тяло е храм на Светия Дух... и вие не сте свои си? Защото сте с цена купени, затова прославете Бога с телата си и с душите си, които са Божии“ (1Кор. 6:19, 20). На висока цена ние бяхме купени, изкупени. Ние принадлежим на Бога. Но това е само едно повторно потвърждение на този факт, защото Той ни е създал. Ние Му принадлежим още от началото, защото „в начало Бог създаде...“ (Бит. 1:1). Писанията ясно заявяват, че „Господна е Земята и всичко, което я изпълва, светът и тези , които го населяват“ (Пс. 24:1).

При Сътворението Бог сподели Своите притежания с човечеството и Той продължава да бъде истинският собственик на света, на неговите жители и богатства (Пс. 24:1). На кръста Той потвърди отново като Своя собственост това, което човекът беше предал на Сатана при грехопадението (1Кор. 6:19, 20). Сега Той е определил Неговият народ да служи като домоуправител на имота Му.

Домоуправителят е личност, на която е поверено ръководството на домакинството или имуществото, принадлежащи на някой друг. За християнина службата на управителя означава отговорност за всичко, което Бог Му е поверил, както и за начина, по който използва живота си, цялото си същество, времето, талантите и способностите, материалните си притежания и възможности в служба за другите и за опознаване на истината. Християните служат като управители на Божиите притежания и гледат на живота като на дадена от Бога възможност да се научат да бъдат верни управители, за да станат годни за по-висша служба на управители на вечните неща в бъдещия живот.

Следователно в своите по-обширни измерения службата на домоуправителя включва мъдрото и несебелюбиво използване на живота.

### НАЧИНИ ДА ПРИЗНАЕМ БОЖИЯТА СОБСТВЕНОСТ

Животът може да бъде разделен на четири основни области, всяка от които е дар от Бога. Той ни е дал тяло, способности, време и материални притежания. Като допълнение е и грижата за света около нас, над който ни е дал власт.

**Служба за тялото.** Божиите чада притежават службата на управители на самите себе си. Ние трябва да обичаме Бога с цялото си сърце, с цялата си душа, с всичката си сила и с целия си ум (Лука 10:27).

Християните имат привилегията да развиват своите физически и умствени способности до най-високата степен на възможностите си. Като правят това, те отдават почит на Бога и могат да бъдат по-голямо благословение за своите съчовещи. (Виж гл. 21).

**Управител на способностите.** Всеки човек има специфични дарби. Един може да е надарен в областта на музиката, друг - сръчен в занаят. Трети успяват да бъдат много общителни, лесно да се сприятеляват и да контактуват с хората, докато други имат естествена склонност към по-уединени занимания.

Всеки талант може да бъде използван или за прослава на този, който го притежава, или на неговия Дарител. Човек може прилежно да усъвършенства даден талант или за прослава на Бога, или за лична изява, от егоизъм.

Ние би трябвало да развиваме дарбите, които Светият Дух дава на всеки един от нас, за да ги умножим (Мат. 25). Добрите домоуправители използват щедро своите таланти, за да принесат повече полза на своя господар.

**Управител на времето.** Ако сме верни управители, ние прославяме Бога чрез мъдро използване на времето. „Всичко каквото вършите, работете го с цялото си сърце, като че ли работите за Господа, а не на човещи, като знаете, че ще получите наследство от Господа като награда. На Господа Христа вие служите" (Кол. 3:23).

Библията ни увещава да не се държим „като глупави, но като мъдри, като изкупуваме времето, защото дните са зли" (Еф. 5:15,16). Подобно на

Исус и ние трябва да се намираме около дома на Отца ни (Лука 2:49). Понеже времето е талант от Бога, всеки момент е скъпоценен. То ни е дадено, за да изградим характер за вечния живот. Вярно да служим като управители на времето си, това означава да го използваме, за да опознаем нашия Господ, да помагаме на нашите ближни и да споделяме с тях евангелието. Когато при сътворението Бог ни дари с времето, Той запази седмия ден, съботата, като свято време, в което да общуваме с Него. Но шест дена бяха осигурени на човешкото семейство, за да се занимава с полезна работа.

**Управител на материалните притежания.** Бог даде на нашите първи родители отговорността да владеят земята, да ръководят животинското царство и да се грижат за Едемската градина (Бит. 1:28; 2:15). Всичко това беше тяхно не само за да му се радват, но и да го ръководят. Само едно ограничение им беше наложено. Не трябваше да ядат от дървото за познаване на доброто и злото. Това дърво постоянно напомняше, че Бог е собственик и върховен Владетел на Земята. Съобразявайки се с ограничението, Адам и Ева щяха да проявят своята вяра и вярност към Него.

След грехопадението Бог не можеше вече да ги изпитва чрез дървото на познанието за добро и зло. Но човекът все още се нуждае от постоянно напомняне, че Бог е източникът на всяка добра и съвършена дарба (Яков 1:17) и че именно Той ни дарява и осигурява сили, за да придобием богатство (Вт. 8:18). За да ни напомня, че Той е източникът на всяко благословение, Бог учреди система от десетъци и приношения.

Тази система осигуряваше материални средства за поддържане на свещениците в израилевия храм. Адвентистите от седмия ден са възприели модела на левитите като здрав библейски метод за финансиране разпространението на евангелието в световен мащаб. Бог е наредил разпространението на добрата вест да зависи от усилията и приношенията на Неговия народ. Той ни призовава да станем несебелюбиви Негови съработници, като Му даваме десетъци и приношения.

**1. Десетъци.** Както една седма от нашето време (съботата) принадлежи на Бога, така и една десета част от всички материални неща, които придобиваме, също е Божия. Писанието ни казва, че десетъкът е „свят на Господа“ символ на това, че Той е собственик на всичко (Лев. 27:30,32). Десетъкът трябва да Му бъде върнат като Негова собствена част.

Системата на десетъка е прекрасна в своята простота. Безпристрастието и справедливостта ѝ се откриват в пропорционалните изисквания към богатия и бедния. Според мярката на това, което Той ни е дал да ползваме от Неговата собственост, толкова трябва да Му върнем като десетък.

Когато Бог ни призовава да даваме десетък (Мал. 3:10), Той не апелира да бъдем благодарни или великодушни. Наистина благодарността би трябвало да изпълва нашето отношение към Бога, но ние даваме десетък, защото Бог е заповядал това. Десетъкът принадлежи на Господа и Той изисква ние да го върнем.

**а. Примери за даване на десятък.** Даването на десятък е общоприета практика в цялото Писание. Авраам даде на Мелхиседек, свещеника на Всевишния Бог, „десятък от всичко“ (Бит. 4:20). Като направи това, той призна божествената свещеническа служба на Мелхиседек и показа, че е добре запознат с тази свята наредба. Този непреднамерен случай за даване на десятък показва, че това вече е било установен обичай още в ранен период.

Очевидно, Яков също е разбирал изискването за даване на десятък. Когато бе заточеник и беглец, той даде клетва на Господа: „От всичко, каквото ми дадеш, ще ти дам десятък“ (Бит. 28:22). И след Изхода, когато Израил се установи като нация, Бог отново потвърди даването на десятък за божествен закон, от който зависеше успехът на Израил (Лев. 27:30-32; Чис. 18:24,26,28; Вт. 12:6,11,17).

Без да има намерение да премахне тази институция, Новият Завет потвърди нейната валидност. Исус одобри даването на десятък и осъди тези, които нарушават духа на закона (Мат. 23:23). Докато церемониалните наредби, които уреждаха жертвоприношенията, символизиращи Христовата изкупителна жертва, бяха прекратени с Неговата смърт, не е така с десятъка.

Тъй като Авраам е баща на всички вярващи, той е модел за плащане на десятък от християните. Както Авраам даде десятък на Мелхиседек, свещеник на Всевишния Бог, така и новозаветните вярващи дават десятък на Христос, нашия Първосвещеник по чина на Мелхиседек (Евр. 5:9,10; 7:1-22).

**б. Използването на десятъка.** Десятъците са свети и трябва да се използват само за свети цели. Господ заповяда: „Всеки десятък от земята, било от посевите на земята или от плода на дърветата, е Господен; свят е Господу... И всеки десятък от черди и стада... да бъде свят на Господа“ (Лев. 27:30-32). „Донесете всичките десятъци във влагалището - казва Той, - за да има храна в дома Ми“ (Мал. 3:10).

В Израил десятъкът беше използван изключително за издържане на левитите, които не бяха получили земя по жребий и трябваше да използват всичкото си време за поддържане на богослужението в Израил, като служат в светилището и наставляват народа в закона Господен (Чис. 18:21,24).

След разпятието, когато божествено отредената роля на левитското свещенство приключи, десятъците трябваше пак да се използват за поддържане проповедниците на Божията църква. Павел илюстрира принципа, който лежи в основата на това, сравнявайки службата на левитите и новоучредената служба на проповедниците на евангелието. Той заявява: „Ако ние сме посели сред вас духовно семе, голямо нещо ли е ако пожънем материална жетва от вас? Ако други имат това право на подкрепа от вас, не би ли трябвало ние да имаме още по-голямо право?... Не знаете ли, че тези, които работят в храма, получават храната си от храма и тези, които служат на олтара, вземат дял от това, което се принася на олтара! Така и Господ е заповядал: които проповядват евангелието, да живеят от евангелието“ (1Кор. 9:11-14).



Следователно църковните членове с желание донасят своите десетъци във „влагалището, за да има храна в дома Ми“ (Мал. 3:10), с други думи, за да има достатъчно средства в Божията църква, за да се осигури издръжката на нейните проповедници, за да се предава евангелието до края на земята.

**2. Приношения.** Благодарните християни не могат да ограничат своите приноси към църквата само с десетъка. В Израил скинията и впоследствие храмът бяха построени от „доброволните приношения“ - приношения, давани на драго сърце (Изх. 36:2-7; ср. 1Лет. 29:14). А специални приношения покриваха разходите за поддържане на тези места за богослужение (Изх. 30:12-16; 4Царе 12:4-16; Неем. 10:32,33). Израилтяните вероятно даваха от една четвърт до една трета от своя доход за религиозни и благотворителни цели. Водеха ли до бедност такива тежки пожертвувания? Напротив, Бог обеща и благослови тяхната вярност (Мал. 3:8-12).

Днес Господ също така зове за щедро даване, според както ни е благословил. Приношенията са необходими за изграждане, поддържане и функциониране на църквите, за установяване на медицинското мисионско дело, което трябва да покаже практическото значение на евангелието.

Би ли трябвало да даваме толкова, колкото израилтяните даваха, или този модел не е вече приложим? В Новия Завет Христос представи принципа на истинската служба на управителя - нашите дарби за Бога би трябвало да бъдат според светлината и привилегиите, на които се радваме. Той каза: „И от всеки, комуто е много дадено, много и ще се изисква от него; и комуто са много поверили, от него повече ще изискват“ (Лука 12:48). Когато Христос изпрати Своите последователи на мисионска работа, Той им каза: „Даром сте приели, даром давайте“ (Мат. 10:8). Този принцип е приложим също и при споделянето на нашите материални благословения.

И наистина, никъде Новият Завет не отменя и не смекчава тази система. Когато сравняваме своите привилегии и благословения с тези на израилтяните, ние виждаме, че в Исуса нашият дял е явно по-голям. Благодарността ни би трябвало да намери съответен израз в по-голяма щедрост, така че евангелието на спасението да стигне и до другите. Колкото по-нашироко се провъзгласява то, от толкова по-голяма подкрепа се нуждае.

**3. Принцип за остатъка.** Основният принцип в службата на управителя се отнася както за това, което задържаем, така и за това, което даваме. Докато десетъкът е основният изпит в службата ни като управители на временните ни материални притежания, то ние сме изпитвани също и чрез начина, по който използваме останалата част от средствата.

Използването на материалните средства разкрива колко обичаме Бога и ближните си. Парите могат да бъдат сила за добро: чрез нашите ръце те могат да осигурят храна за гладния, вода за жадния и облекло за голия (Мат. 25:34-40). От божествена гледна точка парите имат стойност само ако се използват, за да осигурят належащите нужди на живота, ако носят благословение на другите и подкрепят Неговото дело.

**4. Невяриост в десетъка и приношенията.** Обикновено хората не познават или са небрежни по отношение на божествените принципи на стопанисване. Дори сред християните малцина познават своята роля като управители. Божият отговор за неверността на Израил ни дава ясна представа как Той гледа на този въпрос. Когато използват десетъците и приношенията за своя собствена полза, Бог ги предупреждава, че това граничи с кражбата (Мал. 3:8).

Той обяснява че им липсва благополучие поради материалната им невяриост: „Вие сте проклетни с клетва, защото вие, да, целият тоя народ Ме крадете“ (Мал. 3:9).

Господ открива Своето търпение, любов и милост, като започва Своето предупреждение с предложение на благодат: „Върнете се при Мене и Аз ще се върна при вас“ (Мал. 3:7). Той им предлага изобилно благословение и ги призовава да изпитат Неговата вяриост. „Донесете целия десетък в съкровищницата, за да има храна в дома Ми и опитайте ме сега в това - казва Господ на Силите - и вижте дали няма да ви отворя небесните отвори и да излея толкова много благословение, че да нямате достатъчно място за него. И заради вас ще смърря поглъщателя, та няма вече да поврежда рожбите на земята ви; и лозата ви на полето няма да хвърля плода си преждевременно - казва Господ на Силите. Тогава всичките народи ще ви наричат блажени, защото вашата земя ще бъде земя на радостта - казва Господ на Силите“ (Мал. 3:10-12).

**Управител на земята.** Съвременната наука направи земята огромна лаборатория за изследване и експерименти. Това изследване дава много благословения, но техническата революция стана причина за сериозно замърсяване на въздуха, водата и почвата. Природата се уврежда, вместо да се стопанисва мъдро.

Ние сме управители на този свят и би трябвало да направим всичко възможно, за да съхраним живота на всички равнища, като запазим непокътнат екологичния баланс. При Своето идване Христос ще унищожи тези, които унищожават земята (Откр. 11:8). От тази гледна точка християните - домоуправители са отговорни не само за своите собствени притежания, но и за света наоколо.

## ХРИСТОС КАТО УПРАВИТЕЛ

Истинската служба на управителя е несебелюбива; тя е пълно предаване на Бога и служене на човека. Поради любовта Си към нас Христос понесе ужаса на кръста, а също и по-силната болка - да бъде отхвърлен от своите и изоставен от Бога. В сравнение с тази жертва какво изобщо бихме могли да Му дадем ние? Той не ни подари нещо, което имаше - въпреки че имаше всичко, но Той Самият стана този Дар. Това е образецът за службата на домоуправителя. Да гледаме на този най-велик Дар означава да се освободим от нашето собствено „аз“, да станем подобни на Него. Това ще ни раздвижи, за да станем грижеща се църква; църква, която милее както за тези, които са от общността на вярващите, така и за хората извън нея. Тъй като Христос умря за света, службата на управителя, в най-широк смисъл, е служба за света.

## **БЛАГОСЛОВЕНИЯТА, КОИТО НОСИ СЛУЖБАТА НА УПРАВИТЕЛ**

Бог ни е поставил в ролята на управители за наша полза, а не за Негова.

**Лично благословение.** Една от причините, поради които Бог ни умолява да Му посвещаваме непрекъснато целия си живот - време, способност, тяло и материални притежания, - е да насърчи духовното ни израстване и развитието на характера ни. Нашата любов и благодарност се възпитават, когато осъзнаваме, че Бог е Дарителят на всичко, което притежаваме в този свят.

Вярната служба на управители ни помага да спечелим победа над алчността и себелюбието. Алчността, един от най-големите врагове на човека, е осъдена в Декалога. Исус също ни предупреждава: „Внимавайте и пазете се от всяко користолюбие, защото животът на човека не се състои в изобилието на имота му" (Лука 12:15). Това, което даваме постоянно, помага да се изкоренят алчността и себелюбието от нашия живот. Службата на управителя развива навици на пестеливост, стопанисване и експедитивност. „А които са Христови, са разпънали плътта заедно със страстите и желанията ѝ" (Гал. 5:24); Ако сме направили това, ние няма да удовлетворяваме собственото аз. Когато на принципите, които ръководят службата на управителя, се даде ръководно място, душата се просвещава, целта се определя, социалните удоволствия се очистват от нездравни елементи, деловият ни живот идва под ръководството на златното правило и печеленето на души става наша цел и страст. Такива са изобилните благословения на Божия промисъл в един живот на вяра и вярност.

Дълбоко удовлетворение и радост дава уверението, че Бог всичко е предвидил и вложил за спасението на човека, ето защо Господ Исус Христос насърчава и нас в същото: „Доколкото сте сторили това на един от най-малките Мои братя, на Мене сте го сторили" (Мат. 25:40). „Не съществува нещо толкова скъпоценно, което да не можем да дадем на Исус. Ако Му върнем талантите от средствата, които ни е поверил, за да ги пазим, Той ще ни даде още повече. Всяко усилие, което правим за Него, ще бъде възнаградено и всеки дълг, който ние изпълняваме в Негово име, ще служи за нашето собствено щастие и благословение.

**Благословение за другите.** Истинските управители служат за благословение на всички, с които са в контакт. Те изпълняват предписанието на ап. Павел за службата на управителя: „Заповядай им да вършат добро, да бъдат богати с добри дела, великодушни и да желаят да споделят. По този начин те ще съберат съкровище за себе си, добра основа за бъдещия век, за да достигнат бъдещия живот" (1Тим. 6:18,19).

Службата на управителя е служба за другите и желание да се споделя всичко, с което Бог така щедро ни е надарил, за благословение на другите. Това означава, че наистина ние вече не смятаме, че животът се състои в това колко пари имаме, в титлите, които притежаваме, важните хора, които познаваме, къщата и съседствата, в които живеем, както и службата, и влиянието, които мислим, че притежаваме. Истинският живот е по-

знаване на Бога, развиване на любов, великодушие и щедрост като Неговите и даване на това, което можем, според както ни е благословил. Истински да даваме в Духа на Христос означава, че живеем истински.

**Благословение за църквата.** Възприемането на библейския план за служба на управителя е необходимост за църквата. Постоянното участие на нейните членове в даването е упражнение във вяра и благотворителност и има за резултат едно силно църковно тяло, което участва в споделянето с други души на благословенията, които Христос му е подарил и е готов да се отзове на всички нужди на Божията кауза. Църквата ще има достатъчно средства да поддържа проповедниците, да разшири Божието царство в близките околности и да се разпростре и до най-отдалечените краища на земята. Тя ще предостави с желание време, таланти и средства на Бога от любов и благодарност за Неговите благословения.

Христос ще се завърне, когато евангелието на царството бъде провъзгласено „за свидетелство на всичките народи“ (Мат. 24:14), затова всички са поканени да бъдат управители и сътрудници с Него. Така свидетелството на църквата ще бъде мощно благословение за света, а верните управители ще бъдат радостни, когато виждат благословенията на евангелието да достигат много други души.

## Адвентистите от седмия ден вярват...

*Ние сме призвани да бъдем Божии народ, който мисли, чувства и действа в съгласие с принципите на небето. За да може Духът да пресътвори в нас характера на нашия Господ, ние ще се заемаме само с тези неща, които ще дадат на живота ни чистота, здраве и радост. Това означава, че нашите забавления би трябвало да бъдат съобразени с най-възвишените критерии за християнски вкус и красота. Докато признаваме различията в културата, облеклото ни трябва да бъде прилично, семпло, скромно и чисто, подобаващо на хора, чиято истинска красота не се състои във външно украшение, а в нетленната красота на един благороден и смирен дух. Това означава също, че след като нашето тяло е храм на Светия Дух, ние трябва да се грижим за него разумно. Заедно с достатъчно упражнения и почивка трябва да възприемем възможно най-здравословната диета и да се въздържаме от нечистите и вредни храни, за които говори Писанието. Тъй като алкохолните напитки, тютюнът и своеволната употреба на лекарства и наркотици са опасни за нашето здраве, следва да се въздържаме и от тях. Ние трябва да приемаме нещата, които поставят нашите мисли и тела под ръководството и дисциплината на Христос, Който желае да бъдем здрави, радостни, разумни и добри.*

## Глава 21

# Християнско поведение

**Х**ристиянското поведение - стилът на живот на Божиите последователи - представлява благодарствен отговор на Бога за величественото спасение, осъществено чрез Христос. Ап. Павел призовава всички християни: „И тъй, моля ви, братя, поради Божиите милости да представите телата си в жертва жива, свята, благоугодна на Бога, като ваше духовно служене. И недейте се съобразява с този свят, но преобразявайте се чрез обновяването на ума си, за да познавате от опит що е Божията воля - това, което е добро, благоугодно Нему и съвършено" (Римл. 12:1,2). Така християните с желание пазят и развиват своите умствени, физически и духовни способности, отдавайки почит на своя Творец и Изкупител.

Христовото желание бе: „Не се моля да ги вземеш от света, но да ги пазиш от лукавия. Те не са от света, както и аз не съм от света" (Йоан 17:15,16). Как християнинът може да бъде и в света, и отделен от него? По какво християнският начин на живот би трябвало да се различава от този на света?

Християните би трябвало да възприемат различен начин на живот, не само за да бъдат различни, а защото Бог ги е призвал да живеят според Неговите принципи. Начинът на живот, към който Той ги призовава, им дава възможност да развият максимално своите способности като Негови творения, чрез което да станат добри работници в служба за Него. Да бъдат различни, това е необходимо за напредъка на тяхната мисия: да служат на света - да бъдат сол и светлина. От каква стойност би била солта без вкус или светлината, която не се отличава от тъмнината?

Нашият пример е Христос. Той живя дотолкова пълноценно сред света, че Го обвиниха като „лаком и винопиец" (Мат. 11:19), макар че не беше такъв. Но така последователно живееше Божиите принципи, че никой не можа да го обвини в грях (Йоан 8:46).

### ПОВЕДЕНИЕ И СПАСЕНИЕ

Като определяме подходящото поведение, би трябвало да избягваме две крайности. Първата е да възприемем правилата и приложението на принципите като средство за спасение. Павел обобщава тази крайност с думите: „Вие, които се опитвате да се оправдаете чрез закон, се отчуждихте от Христа, отпаднахте от благодатта" (Гал. 5:4).

Противоположната крайност е да се вярва, че след като делата не ни спасяват, те следователно не са важни - т. е. това, което човек в действител-

ност прави, няма никакво значение. Павел говори и за тази крайност: „Вие, мои братя, бяхте призвани да бъдете свободни. Но не използвайте вашата свобода за задоволяване на грешното си естество" (Гал. 5:13). Когато всеки член следва своята собствена съвест, не съществува взаимно дисциплиниране на християните помежду им в светлината на Матей 18 и Галатяни 6:1, 2. Църквата става не Христово тяло, в което има взаимна любов и грижа, а сбор от голям брой индивидуалности, всяка от които върви по свой собствен път, без да поема отговорност за своите ближни и без да се грижи за тях. Въпреки че нашето поведение и духовност са тясно свързани, не можем да спечелим спасение поради правилното си поведение. По-скоро поведението на християнина е естествен плод на спасението и се основава на това, което Христос вече е осъществил за нас на Голгота.

### **ХРАМ НА СВЕТИЯ ДУХ**

Не само църквата, но и отделният християнин е храм, в който обитава Светият Дух: „Не знаете ли, че вашето тяло е храм на Светия Дух, Който е във вас, Когото имате от Бога и че не сте свои си?" (1Кор. 6:19).

Именно затова християните практикуват здравни навици, за да запазят командния център на телесните си храмове - умът, мястото, където живее Духът на Христос. Поради тази причина адвентистите от седмия ден през изминалите 100 години сериозно са подчертавали значението на подходящите здравни навици. И тази дейност богато е благословена: Последните изследвания разкриват, че вероятността адвентистите да се разболеят от по-значимите болести, от които често страда голяма част от населението, е много по-малка.

Като християни ние сме заинтересовани както от състоянието на духовните, така и на физическите аспекти на живота. Исус, нашият образец, изцеляваше „всяка болест и всяка немощ между хората" (Мат. 4:23).

Библията разглежда човека като едно цяло (глава 7). Разделянето на духовното от материалното е чуждо на Библията. Така че Божият апел за святост представлява зов както за физическо, така и за духовно здраве. Сюзън Уесли, майка на основателя на методизма, обобщава сполучливо този принцип: „всичко, което отслабва вашия разум, уврежда нежността и чувствителността на вашата съвест, обърква чувството ви за Бога, намалява силата и авторитета на ума над тялото ви - то е грешно, независимо колко невинно може да е само по себе си."

Божии закони, които включват и законите на здравето, не са дадени произволно, но са предназначени от нашия Творец да ни осигурят възможност да се радваме на живота по най-добрия начин. Сатана, врагът, желае да ограби нашето здраве, радостта ни, мира на ума ни и накрая да ни погуби (виж Йоан 10:10).

### **БОЖИИТЕ БЛАГОСЛОВЕНИЯ ЗА СЪВЪРШЕНО ЗДРАВЕ**

Опазването на нашето здраве зависи от прилагането на няколко съвсем прости, но резултатни, дадени от Бога принципи. Някои от тях са очевид-

ни и съвсем приемливи за повечето хора. Други, например подходящата диета, са по-трудни за възприемане, тъй като засягат навици, които са залегнали дълбоко в нашия начин на живот. Поради тази причина ще посветим повече място на принципите, които са или погрешно разбирани, или оспорвани и отхвърляни.

**Благословение от упражненията.** Редовните физически упражнения са най-простият начин за увеличаване на енергията, укрепване на тялото, отпускане на нервната система, за по-свежа кожа, повече самоувереност и резултатен контрол на теглото, за подобряване на храносмилането и намаляване на чувството за потиснатост, както и на риска от сърдечни заболявания и рак. Физическите упражнения са не само една възможност за избор, те са от съществено значение за поддържане на най-добро здраве - както физическо, така и духовно.

Полезната дейност води до благополучие; бездействието и леността са път към противното (Пр. 6:6-13; 14:23). Бог предписа работа и дейност на първите хора - грижа за техния дом - градина на открито (Битие 2:5,15; 3:19). Самият Христос даде пример за живот, изпълнен с физическа дейност. Защото през по-голямата част от Своя живот Той беше зает с ръчна работа като дърводелец, а по време на службата Си Той ходеше по пътищата на Палестина.

**Благословения на слънчевата светлина.** Светлината е от съществено значение за живота (Битие 1:3). Тя дава енергия за процесите, които произвеждат храните, необходими за нашето тяло и доставящи му енергия. Също така тя освобождава кислорода, от който ние се нуждаем, за да живеем. Слънчевата светлина подобрява здравето и подпомага лечението.

**Благословение от водата.** Човешкото тяло се състои от 75% вода, но тази жизнено важна течност се губи постоянно чрез издишвания въздух, изпотяването и отпадните продукти. Изпиването на шест до осем чаши чиста вода дневно би допринесло за едно добро здравословно състояние. Друга важна функция на водата е използването ѝ за поддържане чистотата на тялото, а също и действието ѝ за отмора и отпускане, които тя осигурява.

**Благословение от умерения, свободен от лекарства и стимуланти живот.** Лекарствата са твърде често спътник на живота в съвременното общество, защото предлагат едно бързо лечение, стимулиране, премахване на напрежението и болката. Християнинът е заобиколен от съблазнителни покани за употреба на лекарствата. Дори не само лекарствата, но и много невинни на пръв поглед, широко употребявани напитки, съдържат лекарствени средства: кафето, чаят и колата съдържат кофеин. Изследванията сочат, че слабите лекарства имат склонност да водят към употреба на все по-силни, влияещи върху ума препарати. Мъдрият християнин ще се въздържа от всичко, и ще използва умерено това, което е полезно.

**1. Тютюн.** Всеки вид тютюн е бавна отрова, която има вреден ефект върху физическите, духовните и моралните сили. Първоначално нейната



вреда е трудно забележима. Отначало тя възбужда, а след това парализира нервната система, като отслабва и замъглява ума.

Тези, които използват тютюн, извършват бавно самоубийство, нарушавайки шестата заповед: „Не убивай“ (Изх. 20:13).

**2. Алкохол.** Алкохолът е един от най-широко употребяваните опиати на планетата Земя. Той е опустошил неизброимо множество човечи. Не само уврежда здравето на тези, които го употребяват, но и настоятелно взема своите жертви от обществото като цяло - чрез съсипани домове, смърт от нещастни случаи и мизерия.

Тъй като Бог се свързва с нас чрез нашия ум, добре е да запомним, че алкохолът влияе зле върху всяка функция на мозъка. Когато концентрацията на алкохола в организма се повиши, сигурните последици са объркване, дезориентация, унес, безчувственост, кома и понякога смърт. Редовното пиене на алкохолни напитки в края на краищата довежда до загуба на паметта, разсъдка и способността за възприемане.

Библейските разкази за употребата в старо време на алкохолни напитки може да оставят у нас впечатлението, че Бог одобрява това. Писанието обаче сочи, че Божият народ е участвал и в развод, полигамия и робство - практика, която Бог със сигурност осъжда. Когато интерпретираме такива библейски пасажии, добре е да имаме предвид, че Бог не винаги одобрява това, което разрешава.

Исусовият отговор на въпроса защо Мойсей е разрешил развода, обяснява това тълкуване: „Поради вашето коравосърдечие Мойсей ви е разрешил да си напускате жените, но от начало не е било така“ (Мат. 19:8). Едем е божественият модел, който евангелието възстановява. Както и другите подобни прояви, употребата на алкохол не беше част от Божия първоначален план.

**3. Други лекарства и наркотици.** Съществуват много други вредни лекарства и наркотици, чрез които Сатана погубва човешкия живот. Истинските християни, гледайки към Христос, постоянно ще прославят Бога със своите тела, като разбират, че са Негово скъпо притежание, купено със скъпоценната Му кръв.

**Благословието на почивката.** Подходящата почивка е от съществено значение за здравето на тялото и ума. Христос даде и на нас Своето състрадателно напътствие, както и на уморените Си ученици: „Елате с Мене самите вие на уединено място, насаме, и починете си малко“ (Мар. 6:31). Периодите на почивка осигуряват така необходимата тишина и спокойствие за общение с Бога: „Млъкнете и знайте, че Аз съм Бог“ (Пс. 46:10). Бог подчерта нашата нужда от почивка, като отдели седмия ден от седмицата за почивка (Изх. 20:10).

Почивката е нещо повече от сън или прекъсване на редовната работа. Тя включва начина, по който прекарваме свободното си време. Умората не винаги се причинява от стрес, от твърде тежка или от твърде дълга работа: нашите умове могат да бъдат уморени от свръхвъзбудата на условията за живот и околната среда, болест или различни лични проблеми.

Почивката е пресътворяване в истинския смисъл на думата. Тя засилва, укрепва и освежава ума и тялото, като по този начин подготвя вярващите да се върнат към своето призвание с нова енергия. За да изживеят живота възможно най-добре, християните би трябвало да използват само тези начини за почивка и забавление, които засилват връзката с Христос и подобряват здравето им.

Писанието формулира следния принцип, който ще помогне на християните да изберат подходящата почивка: „Не любете света, нито каквото е на света. Ако люби някой света, любовта на Отца не е в него. Защото всичко, което е на света - страстта на плътта, пожеланието на очите и тщеславието на живота - не е от Отца, но е от света" (1Иоан. 2:15, 16).

**1. Кино, телевизия, радио и видео.** Тези средства могат да имат огромна възпитателна стойност. Те са променили цялата атмосфера на нашия модерен свят и ни довеждат до лесен контакт с живота, мисленето и дейностите на целия свят. Християните трябва да помнят, че телевизията и видеото въздействат по-силно върху живота на личността, отколкото което и да било друго средство.

За нещастие видеото и телевизията със своите почти постоянни театрални представления внасят в домовете ни влияния, които не са нито благотворни, нито възвишени. Ако не сме проникателни и решителни, те ще превърнат домовете ни в театри и естрадно шоу от евтин и долнокачествен вид. Посветеният християнин ще се отклонява от неблагоприятните, изпълнени с насилие, аморалност и пр. филми и телевизионни програми. Аудио-визуалните средства не са лоши сами по себе си. Същите канали, които предават дълбините на човешката злоба и греховност, могат да донасят и проповедта на спасителното евангелие. А освен това се излъчват и много други ценни програми. Но хората могат да използват дори и добрите програми, за да избягват отговорностите на живота. Християните не само ще желаят да установят принципи, за да решат какво да гледат, но ще наложат и лимит на времето си за гледане, така че да не страдат социалните им връзки и отговорностите на живота. Ако не сме проникателни или ако ни липсва сила да контролираме нашите средства за масова информация, безкрайно по-добре е да се освободим напълно от тях, отколкото да ги оставим да управляват нашия живот като замърсяват ума ни или като отнемат голяма част от времето ни (виж Мат. 5:29,30).

Относно размишлението ни за Христа един важен библейски принцип заявява, че „като гледаме славата Господня... ние се преобразяваме в същия образ от слава в слава" (2Кор. 3:18). Гледането донася промяна. Но християните трябва постоянно да помнят, че този принцип действа и в отрицателна посока. Филмите, които нагледно и живо представят греховете и престъпленията на човечеството - убийства, прелюбодейства, кражби и други срамни дела - допринасят за сегашното понижено равнище на морала.

Съветът на ап. Павел във Филипяните 4:8 утвърждава един принцип, който ни помага да определим тези видове почивка, които имат стойност: „Най-после, братя, всичко, що е истинно, що е благородно, що е праведно, що е чисто, що е любезно, което е благодатно и ако има нещо добродетелно, и ако има нещо похвално, това размишлявайте."

**2. Четене и музика.** Същите тези високи критерии се прилагат и за книгите, които четете, и за музиката, която слуша християнинът. Музиката е дар от Бога, за да вдъхновява чисти, благородни и възвишени мисли. Добрата музика засилва най-фините качества на характера.

Лошата музика, от друга страна, убива ритъма на душата и понижава морала. Така че последователите на Христос ще отбягват всяка мелодия, която носи белезите на джаза, рока или свързаните с тях хибридни форми, както и всеки език, който изразява глупави или нечисти чувства. Християнинът отбягва да слуша музика с неприличен текст или мелодия (Римл. 13:11-14; 1Петр. 2:11).

Книгите също предлагат много информация с висока стойност. Има изобилие от добра литература, която изгражда и обогатява ума. Но все пак съществува и поток от лоша литература, често с най-привлекателна външност, която уврежда ума и деформира морала. Разказите за диви приключения и морална разпуснатост, независимо дали са факт или измислица, са неподходящи за вярващите, защото създават отвращение от благородния, честен и чист начин на живот и възпрепятстват развитието на връзката с Христос.

**3. Неприемливи развлечения.** Адвентистите учат също, че комарът, играта на карти, посещаването на театри и танцуването трябва да се избягват (1Йоан 2:15-17). Поставят под съмнение ползата от прекарване на времето в гледане на спортни състезания, в които има насилие (Фил. 4:8). Всяка дейност, всяко забавление, което отслабва връзката ни с нашия Господ допринася да изгубваме от поглед вечните интереси, помага на Сатана да обвърже душите ни със своите вериги. Християните ще вземат участие в такива ползотворни форми на забавления в свободното си време, които истински ще освежат тяхното физическо, умствено и духовно естество.

**Благословение от правилното хранене.** На първата семейна двойка Творецът даде идеалната диета: „Вижте, давам ви всяко растение, което дава семе по цялата повърхност на земята и всяко дърво, което има плод със семе в него. Те ще ви бъдат за храна" (Бит. 1:29). След потопа Бог прибави към диетата им „полската трева" (Бит. 3:18).

Днес най-тежък здравен проблем представляват заболяванията от дегенеративен тип, които са пряк резултат от храненето и начина на живот. Диетата, която Бог беше определил - зърнени и ядкови храни, плодове и зеленчуци, предлага всички хранителни съставки за поддържане на най-доброто здраве.

**1. Първоначалната диета.** Библията не осъжда яденето на месо от чисти животни. Но Божията първоначална диета за човека не включваше месна храна, защото Той не мислеше да се отнема животът на което и да било животно, и защото една балансирана вегетарианска диета е най-подходяща за здравето - факт, за който науката предложи вече планина от доказателства. Хората, които се хранят с животински продукти, съдържащи токсини, бактерии или вируси, могат да увредят здравето си. Изчислено

е, че всяка година само в Съединените щати милиони страдат от хранителни отравяния с птиче месо, тъй като санитарният контрол не успява да открие паразитите от салмонела и други микроорганизми. Някои експерти считат, че бактериалната зараза представлява далеч по-голям риск от химическите прибавки и консерванти в храната и се боят, че случаите на заболявания, причинени от тези бактерии, ще нараснат.

Нещо повече, проучванията, проведени през последните години, показват, че увеличената консумация на месо предизвиква увеличаване на атеросклерозата, рака, заболяванията на бъбреците, остепороза и трихиноза, и съществено намалява средната продължителност на живота.

Диетата, която Бог определи в Едемската градина, а именно вегетарианската, е идеална за човека, но понякога не можем да имаме идеалното. Затова при всеки отделен случай или място тези, които желаят да запазят здравето си, ще се хранят с най-добрата храна, която могат да си доставят.

**2. Чисти и нечисти месни храни.** Едва след потопа Бог позволи месната храна. След като целият растителен свят беше унищожен, Бог разреши на Ной и семейството му да се хранят с месна храна, поставяйки като условие да не се консумира кръвта в месото (Бит. 9:3-5).

Друга уговорка, която Писанието налага и която Бог даде на Ной, беше, че той и семейството му трябваше да се хранят само с определените от Бога чисти животни. Именно защото Ной и семейството му се нуждаеха от чисти животни за храна, както и за жертвоприношения (Бит. 8:20), Бог нареди Ной да вземе седем двойки от всеки вид чисти животни със себе си в ковчега и само по една двойка от всеки вид нечисти животни (Бит. 7:2, 3). Левит 11 и Второзаконие 14 представят обширно изложение на проблема за чиста и нечиста храна.

По своето естество нечистите животни не са най-добрата храна. Повечето от тях или се хранят с мърша, или са хищници - от лъва и свинята до лешояда и до обитаващите водните пространства млекопитаещи. Поради своя начин на живот и хранене много по-голяма е вероятността те да бъдат преносители на болести.

Проучванията разкриха, че освен умерените количества холестерин, които се намират както в свинското, така и в месото на животните с черупка (стрида, рак, мида и пр.), и двата вида храни съдържат голямо количество токсини и микроорганизми, причиняващи хранителни отравяния при човека.

Като се въздържа от употреба на нечисти храни, Божият народ проявява своята благодарност за живота, здравето и за избавлението от покварения, нечист свят около себе си (Лев. 20:24-26; Вт. 14:2). Да внасяме каквото и да било нечисто нещо в телесния храм, в който обитава Божият Дух, не е Божият идеал.

Новият Завет не премахва разликата между чисти и нечисти храни. Някои вярват, че тъй като тези закони за диетата се споменават в Левит, те са просто церемониални или ритуални и следователно не са вече валидни за християните. И все пак разликата между чисти и нечисти животни датира отпреди Ноевите дни - дълго преди Израил да съществува. Като здравни принципи тези закони на диетата носят със себе си неотменимо задължение.

**3. Редовност, простота и равновесие.** Успешните реформи в храненето са нещо прогресивно и към тях следва да се подхожда разумно. Рано или късно, добре е да се научим да отхвърляме или да използваме съвсем ограничено храни с високо съдържание на мазнини и захар.

Нещо повече, ние би трябвало да приготвяме храната си по възможно най-простия и естествен начин. А за да имаме най-голяма полза, правилно е да се храним през точно определени интервали от време. Сложните, възбуждащи храни не са най-здравословни. Многото подправки увреждат храносмилателната система, а постоянната им употреба създава редица здравни проблеми.

**Благословието от християнското облекло.** Бог осигури първото облекло на Адам и Ева. Той знае, че и ние имаме нужда от подходящо облекло днес (Мат. 6:25-33). Трябва да основаваме избора на облеклото си на принципите на простотата, скромността, практичността, здравето и красотата.

**1. Просто.** Както във всички други области от живота ни, християнският зов за простота засяга и начина, по който се обличаме. Свидетелството на християнина се нуждае от простота.

Начинът, по който се обличаме, показва на света кои сме и какви сме - не като законническо изискване, предадено ни от викторианската ера, но като израз на любов към Исус.

**2. С висока морална стойност.** Християните не ще опетняват красотата на своите характери с облекло, което възбужда „страстите на плътта“ (1Йоан 2:16). Тъй като желаят да свидетелстват на другите, те ще се обличат и действат скромно, като няма да подчертават части от тялото, които възбуждат сексуални желания. Скромността допринася за моралното здраве. Целта на християнина е да прослави Бога, а не собственото „аз“.

**3. Практично и икономично.** Като управители на средствата, които Бог им е поверил, християните ще практикуват пестеливост, избягвайки „злато или бисери, или скъпи дрехи“ (1Тим. 2:9). Да се практикува пестеливост обаче не означава, че задължително трябва да се купуват възможно най-евтините дрехи. Често дрехите от по-висококачествени платове излизат по-икономични поради дълготрайността си.

**4. Здравословно.** Не само диетата влияе върху здравето на човека. Християните ще избягват облекла, които не предпазват по подходящ начин тялото или го стягат, или му влияят по такъв начин, че увреждат здравето.

**5. Ще се характеризира с грация и естествена красота.** Християните разбират предупреждението срещу „гордостта на живота“ (1Йоан 2:16). Говорейки за кремове (лилии), Христос каза, че „дори и Соломон във всичката своя слава не се е обличал като един от тях“ (Мат. 6:29). По този начин Той илюстрира, че небесното разбиране за красотата се характери-

зира с грация, простота, чистота и естествена красота. Световният показ, както може да се види в преходните моди, няма никаква стойност в очите на Бога (1Тим. 2:9).

Християните могат да спечелят невярващите не ако изглеждат и се държат подобно на други, но ако разкриват едно привличащо и освежаващо различие. Петър казваше, че невярващите съпрузи може да бъдат спечелени от поведението на съпругите им като видят целомъдреното им поведение, придружено със страх. „Вместо да украсяват само външността, съветваше той, нека вярващите се посветят на развиване „на скришния човек на сърцето, с нетленното украшение на кротък и тих дух, което е много скъпоценно в очите на Бога" (1Петр. 3:1-4). Писанието учи, че:

**а. Характерът изразява истинската красота на човека.** Както Петър, така и Павел излагат основния принцип на християните, мъже и жени, по въпроса за украшенията: „Вашата красота не би трябвало да идва от външното украшение като... златни скъпоценности и изтънчено, изящно облекло" (1Петр. 3:3). „Искам и жените да се обличат скромно, с благоприличие и целомъдрие, не с плетена коса и злато или бисери, или скъпи дрехи, а с добри дела, както подхожда на жени, които са се посветили в служба на Бога" (1Тим. 2:9,10).

**б. Простотата е в съгласие с реформацията и съживлението.** Когато Яков призова своето семейство да се посвети на Бога, „те предадоха всичките чужди богове, които бяха в ръцете им и всичките обици, които бяха на ушите им" (Битие 35:2,4).

След вероотстъпничеството на Израил със златното теле, Бог им заповяда: „Снемете си сега украшенията, та да видя какво ще направя с вас". В покаяние те „махнаха украшенията си" (Изх. 33:5, 6). Павел заявява ясно, че Писанието докладва това вероотстъпничество „като предупреждение за нас, върху които са дошли последните времена" (1Кор. 10:11).

**в. Добрата служба на управителя изисква живот на жертвоготовност.** Докато голяма част от света гладува, светът поставя пред християните изкушения, като се почне със скъпи облекла, коли и скъпоценности и се стигне до луксозните домове. Простотата в стила на живот и обличане поставя християните в пълен контраст с алчността, материализма и пищността на съвременното езическо общество на двадесети век, където се придава стойност на материалните неща, а не на духовните и на самия човек.

Имайки предвид тези библейски учения и принципите, изложени по-горе, ние считаме, че християните не би трябвало да се украсяват със скъпоценности, бижута и пр. Това означава, че носенето на пръстени, обици, гердани, гривни и всеки вид ефектни бижута, чиято главна цел е външният показ, е ненужно и не е в хармония с простотата на украшението, към което ни сочи Писанието.

Библията свързва ярката козметика с езичеството и отстъпничеството (4Царе 9:30; Еремия 4:30). Що се отнася до козметиката, ние вярваме, че християните би трябвало да поддържат естествен, приличен, здрав външен вид. Ако ние издигаме Спасителя чрез начина, по който живеем,

говорим, действаме и се обличаме, ставаме като магнит, който привлича хората към Него.

### **ПРИНЦИПИТЕ НА ХРИСТИЯНСКИТЕ КРИТЕРИИ**

Във всичките свои прояви християнският начин на живот е отговор на спасението, което християнинът има в Христос. Той желае да почита Бога и да живее, както Христос би живял. Въпреки че някои гледат на християнския начин на живот като на списък от забрани, ние трябва да гледаме на него като на серия от положителни принципи, насочени към спасението. Исус подчертава, че е дошъл, за да имаме живот и то изобилен. Кои са принципите, които ни ръководят, за да живеем този пълноценен живот? Когато Светият Дух влезе в живота на човека, настъпва решителна промяна, видима за тези, които влизат в кръга на този човек (Йоан 3:8). Духът не само осъществява първоначалната промяна в живота му, но тези резултати продължават и в бъдеще. Плодът на Духа е любов (Гал. 5:22, 23). Най-мощният аргумент в полза на християнството е един обичай и обичан християнин.

*Да живеем с ума на Христос.* „Нека същият този ум, който беше в Христос, да бъде и във вас“ (Фил. 2:5). При всички обстоятелства, благоприятни и неблагоприятни, ние би трябвало да търсим, да разбираме и да живеем в хармония с волята и ума на Христос (1 Кор. 2:16).

Елена Вайт отбелязва прекрасните резултати в живота от такава връзка с Бога. „Всяко истинско послушание произлиза от сърцето, което работи с Христос. И ако ние сме съгласни с Неговите принципи, Той така ще се солидаризира с нашите мисли и цели, така ще съедини сърцата и умовете ни в съгласие със Своята воля, че когато Му се подчиняваме, ние всъщност ще правим това по наш собствен вътрешен порив. Волята ни, пречистена и осветена, ще намира най-възвишената си радост в служба за Него. Когато опознаем Бога, което е наша привилегия, нашият живот ще бъде живот на постоянно послушание. Като оценяваме характера на Христос, като общуваме с Бога, грехът ще стане за нас отвратителен и омразен.“

*Да живеем за хвала и прослава на Бога.* Бог е направил толкова много за нас. Един от начините, по които можем да покажем благодарността си, е хвалението, което Му отдаваме.

Псалмите подчертават силно тази страна на духовния живот: „Аз съм Те виждал в светилището и съм видял силата Ти и славата Ти. Понеже Твоята любов е по-добра от живота, устните ми ще Те славят. Ще Те славя, докато съм жив, и в Твоето име ще издигам ръцете си. Душата ми ще бъде задоволена като от най-богата храна; и с пеещи устни ще Те прославя устата ми“ (Пс. 63:2-5).

Такова отношение на хваление от страна на християнина ще поставя другите проблеми на живота в правилна и ярна светлина. Като гледаме нашия разпнат Спасител, Който ни изкупи от наказанието и ни освободи от силата на греха, ние имаме привилегията и възможността да правим само

това, което „е угодно пред Него“ (1Йоан 3:22; ср. Ефес. 5:10). Християните „не живеят вече за себе си, но за Този, Който умря за тях и възкръсна“ (2Кор. 5:15). Всеки истински християнин поставя Бога на първо място във всичко, което прави, във всичко, което мисли, във всичко, което говори и което желае. Той няма никакви други богове освен своя Изкупител (1Кор. 10:31).

*Да живеем за пример.* Павел казва да не ставаме „съблазън“ на никого (1Кор. Ю:32). „Затова и аз се старая да имам всякога непорочна съвест и спрямо Бога, и спрямо хората“ (Деян. 24:16). Ако нашият пример води други до грях, тогава ставаме камък за препъване на тези, за които Христос е умрял. „Който твърди, че живее в Него, трябва да ходи, както Христос е ходил“ (1Йоан 2:6).

*Да живеем, за да служим.* Смисъл на живот за християните е да живеят, за да спасяват изгубени мъже и жени, както самите те са били спасени. Ап. Павел казва: „Аз се опитвам да угодя на всеки по всеки начин. Защото аз не търся своето собствено добро, но доброто на мнозина, така че те да бъдат спасени“ (1Кор. 10:33; ср. Мат. 20:28).

## ИЗИСКВАНИЯ И ОБЩИ СЪВЕТИ

Поради влиянието, което начинът на живот на човека оказва върху духовната му опитност и свидетелство, като църковна организация ние сме установили известни критерии за начин на живот, като минимални изисквания за църковно членство. Тези критерии включват; 1. съзнателно придържане към Божи закон; 2. доказателството на една растяща християнска опитност по въпросите на облеклото и използване на свободното време; 3. въздържане от тютюн, алкохолни напитки, средства, повлияващи ума, както и нечиста месна храна. Тези минимални изисквания не обхващат всичко, което Божият идеал съдържа за вярващия. Те просто отбелязват съществените първи стъпки в развитието на една растяща, лъчезарна християнска опитност. Тези критерии осигуряват и основата, която е от съществено значение за единството на вярващите вътре в общността.

Развитието на християнското поведение - "Богopodobието"- е прогресивно, постоянно напредващо дело, доживотен съюз с Христос. Светият живот не е нищо друго освен всекидневно предаване на волята под контрола на Христос и всекидневно съобразяване с Неговите учения, които Той ни открива при изучаване на Библията и молитвата. Понеже ние узряваме с различна скорост, важно е да се въздържаеме да не съдим по-слабите братя или сестри (Римл. 14:1; 15:1).

Християните, които са в съюз със Спасителя, имат един-единствен идеал: да правят най-доброто, на което са способни, за да прославят небесния Отец, който е осигурил такава богата благодат за тяхното спасение. „Следователно ядете ли, пиете ли, нещо друго ли правите, правете всичко за слава на Бога“ (1Кор. 10:31).



## Адвентистите от седмия ден вярват...

*Бракът бе учреден от Бога в Едем и утвърден от Исус като доживотен съюз на интимна връзка между мъжа и жената. За християнина бракът означава предаване както на Бога, така и на съпруга, и той би трябвало да бъде сключван само между партньори, които споделят една и съща вяра. Взаимната любов, почит, уважение и отговорност са тъканта на тази връзка, която трябва да отразява любовта, светостта, близостта и непреходността на връзката между Христос и Неговата църква. Относно развода Исус учи, че този, който се развежда, освен поради прелюбодеяние, и се свързва в интимна връзка с друго лице, извършва прелюбодеяние. Въпреки че някои семейни връзки не оправдават очакванията за този идеал, брачните партньори, които се посвещават напълно един на друг в Христос, могат да достигнат единство в любовта чрез ръководството на Духа и подкрепата на църквата. Бог благославя семейството и очаква неговите членове да си помагат взаимно по пътя към пълната зрелост. Родителите трябва да възпитават децата си да обичат Господа и да Му се покоряват. Чрез своя пример и думи те следва да ги учат, че Христос е поддръжник на дисциплината. Винаги нежен и грижовен, Той иска да станем членове на Неговото тяло, Божието семейство. Освежената семейна близост е един от белезите на последната евангелска вест.*

## Глава 22

# Бракът и семейството

**Д**омът е основната среда за възстановяване на Божия образ в човека. Вътре в семейството бащата, майката и децата могат да се изразяват свободно, като задоволяват своята нужда от принадлежност, любов и близост. Тук укрепва личността и се развива достойнството ѝ. Домът е също мястото, където чрез Божията благодат се възприемат принципите на истинското християнство и неговите стойности се предават от поколение на поколение.

Семейството може да бъде място на истинско щастие. Но може да бъде и сцена на ужасни болки и наранявания. Хармоничният семеен живот показва истинските принципи на християнството, които разкриват характера на Бога. За съжаление тези качества съвсем рядко се проявяват в съвременните домове. Вместо това много семейства поощряват мислите и намеренията на себелюбивото човешко сърце - разпри, бунтуване, съперничество, гняв, непристойно държание и дори жестокост. И все пак тези качества не бяха част от Божия първоначален план. Исус каза: „Отначало не беше така“ (Мат. 19:8).

### ОТНАЧАЛО

Съботата и бракът са два от Божиите първоначални дарове за човешкото семейство. Те бяха определени, за да осигурят радостта, почивката и принадлежността на Бога и един на друг, независимо от времето, мястото и културата. Учредяването на тези две институции беше кулминационната точка при сътворяването на нашата земя. Те бяха последните и най-добри от безкрайно добрите дарове, които Бог даде на човечеството при сътворението. Като учреди съботата, Той даде на човека време за почивка и възстановяване, време за общение и приятелство с Него. Като създаде първото семейство, Той учреди основната социална единица на човечеството, даде ѝ чувство за принадлежност и ѝ осигури възможност да се развие като единство от пълноценни личности в служба на Бога и другите.

*Мъж и жена по Божи образ.* Битие 1:26,27 описва създаването на човека, който трябваше да населява тази земя: „И Бог каза: Да направим човека по нашия образ, по наше подобие... И Бог създаде човека по Своя образ; мъжки и женски пол ги създаде.“ Тук, както и повече от 500 пъти на други места в Стария Завет, понятието „човек“ е употребено (и на еврейски, и

на английски) в неговия видов смисъл. Това понятие включва и мъжа, и жената. Текстът не твърди, че само мъжът е бил създаден по образ на Бога, а жената по образ на мъжа. Напротив, и двамата бяха създадени по Божи образ.

Точно както Отец, Синът и Светият Дух са Бог, така мъжът и жената заедно трябва да образуват „човек“. И както Божеството, въпреки че са едно, нямат еднаква функция. Те са равни по правото на съществуване, по достойнство, но не са еднакви като личности (Ср. Йоан 10:30; 1 Кор. 11:3). Техните тела се допълват, техните роли си сътрудничат.

И двата пола са добри и необходими (Бит. 1:31), както и техните различни роли. Семейството и домът са изградени на базата на половата разлика. Бог би могъл да продължи живота на земята и без да създава мъжки и женски пол, както се вижда от безполовото възпроизводство при някои видове от животинския свят. Но Той създаде два индивида, идентични по общия си вид и характерни качества, но всеки съдържащ в себе си нещо, което липсва на другия и което допълва другия. Един свят, съставен изключително от личности с един пол, не би бил пълен. Истинско осъществяване може да стане само в общество, в което са включени както мъжът, така и жената. Равенството не подлежи на оспорване, защото и двата пола са от съществено значение.

През първия си ден Адам, първородният и следователно глава на човешката раса, почувства своята самота, защото нямаше друг, подобен на него. „Но помощник, подходящ за Адам, не се намери“ (Бит. 2:20). Бог даде възможност на Адам да почувства тази липса. Той каза: „Не е добре за човека да бъде сам; ще му направя помощник, подходящ за него“ (Бит. 2:18).

Еврейската дума „негед“, преведена „подходящ“, е съществително име, свързано с предлог, което означава да стоя „пред, срещу, да съответствам на“ някого или нещо. В този случай личността, която трябваше да стои пред Адам, трябваше да го допълва, да отговаря на него, да му съответства като негово подобие. Затова Бог „нанесе на Адам дълбок сън“ и взе майки „едно от ребрата му“ (Бит. 2:21), оформи неговата съпруга.

Като се събуди, Адам мигновено почувства близката, много интимна връзка, която това специално творческо дело направи възможна. Той възкликна: „Най-после, ето една от моя собствен вид - кост, взета от костта ми и плът от плътта ми. „Жена“ е нейното име, защото тя беше взета от мъжа“ (Бит. 2:23; ср. 1 Кор. 11:8).

**Бракът.** От различието между мъжа и жената Бог създаде ред, единство. През този първи петък Той извърши първото бракосъчетание, като свърза тези двама, копие на Неговия образ, и ги направи едно. И бракът стана основа на семейството, основа на самото общество, оттогава до сега.

Свещеното Писание описва брака като решителен акт както на отделяне, така и на привързване: „Ще остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жена си; и двамата ще бъдат една плът“ (Бит. 2:24).

**1. Оставяне.** От жизнено значение за брачната връзка е оставянето на заден план на бившите първостепенни връзки. Брачната връзка трябва да заеме мястото на връзката между родителя и детето. В този смисъл „оставянето“ на връзката с родителите позволява „привързването“ към другия. Без този процес бракът няма твърда основа.

**2. Привързване.** Еврейското понятие, преведено „привързвам“, произлиза от дума, която означава „прилепвам се, свързвам се, съединявам се с, държа се за“. Като съществително то може дори да се употреби за спояване (Ис. 41:7). Близостта и силата на тази връзка илюстрират естеството на брачната връзка. Всеки опит да се наруши този съюз би наранил личностите, които са така тясно свързани. Това, че тази човешка връзка е много интимна, близка, се подчертава и от факта, че същият глагол е употребен и за връзката между Бога и Неговия народ: „От Господа твоя Бог да се боиш, Нему да слугуваш, Нему да бъдеш привързан и в Неговото име да се кълнеш“ (Вт. 10:20).

**3. Сключване на завет.** В Писанието този тържествен обет, това обещание, чрез което брачните двойки се свързват заедно, се нарича „завет“, понятие, използвано за най-тържественото и най-задължаващото споразумение, известно в Божието слово (Мал. 2:14; Пр. 2:16, 17). Връзката между съпруга и съпругата трябва да следва примера на Божия вечен завет с Неговия народ, църквата (Еф. 5:21-33). Предаването, посвещението им един на друг трябва да придобие верността и трайността, която характеризира Божия завет (Пс. 89:34; Пл. Ер. 3:23).

Бог и близките на брачната двойка, приятелите и обществото стават свидетели на завета, който те сключват един с друг. Този завет се потвърждава в небето. „Това, което Бог е съединил, нека никой човек не го разделя“ (Мат. 19:6). Християнската двойка разбира, че при брака се сключва завет за взаимна вярност, която трае, докато и двамата са живи.

**4. Стават една плът.** Оставянето и сключването на завет за свързване има за резултат един съюз, който е тайна. Това е единство в пълния смисъл на думата - брачната двойка живее заедно и споделя една дълбока интимност. От самото начало това единство се отнася и за физическия съюз в брака. Но отвъд него стои интимната връзка на духа и душата, която осигурява и подплатява тази физическа страна на брака.

**а. Съвместен живот.** За връзката Си със Своя народ Бог пита: „Могат ли двама да ходят заедно, ако не са съгласни?“ (Амос 3:3). Този въпрос е подходящ и за тези, които биха станали една плът. Бог нареди на израилтяните да не сключват брак със съседните народи, „защото те ще отвърнат синовете ви от да ме следват, за да служат на други богове“ (Вт. 7:4; ср. Ис. Нав. 23:11-13). Когато израилтяните пренебрегнаха тези наставления, те се срещнаха с катастрофални последици (Съд. 14-16; 3Царе 11:1-10; Езд. 9,10).

Павел повтаря този принцип като подчертава най-същественото: „Не се впрягайте несходно с невярващите. Защото какво общо имат правдата и

беззаконието? Или какво общение има светлината с тъмнината? И какво съгласие има Христос с Велиал? Или какво участие има вярващият с невярващия? И какво споразумение има Божият храм с идолиите? Защото вие сте храмът на живия Бог" (2Кор. 6:14-16; ср.ст.17,18).

Ясно е, че Писанието очаква вярващите да се женят за вярващи. Но този принцип се простира дори и отвъд това. Истинското единство изисква съгласие във вярванията и обичаите. Различията в религиозната опитност водят до различия в начина на живот, които могат да причинят сериозни сътресения и дисхармония в брака. Следователно, за да се постигне единството, за което говори Свещеното писание, хората би трябвало да се женят за тези, които са от тяхната общност.

**б. Един до друг.** За да станат една плът, двама души трябва да бъдат абсолютно верни един на друг. Когато човек се жени, той рискува всичко и приема всичко, което идва с партньора му. Тези, които се женят, обявяват своето желание да споделят отговорностите на живота със своя партньор, да устояват до своя другар срещу всичко. Бракът изисква активна, последователна любов, която не ще се предаде.

„Двете личности споделят всичко, което имат, не само своите тела, не само материалните си притежания, но и мислите си, и чувствата си, своите радости и скърби, надежди и страхове, успехи и падения. Да бъдат „една плът“ означава две личности да станат напълно едно в тяло, душа и дух, като все пак останат две различни личности" (Валтер Тробиш).

**в. Интимност.** Да бъдеш една плът включва и сексуалната връзка: „Адам ПОЗНА Ева, своята съпруга, и тя зачна" (Бит. 4:1). В своя копнеж да бъдат заедно, копнеж, който мъжете и жените чувстват от дните на Адам и Ева, всяка семейна двойка възпроизвежда първата любовна история. Актът на сексуална интимност е възможно най-близката физическа връзка между тях; той представя близостта, която двойката може да изживее както емоционално, така и духовно. Християнската брачна любов би трябвало да се характеризира с топлина, радост и възхищение (Пр. 5:18,19).

„Женитбата да е на почит у всички и леглото - неосквернено" (Евр. 13:4). Писанията ни заявяват ясно, че радостният сексуален израз на любов между съпруга и съпругата е Божи план. Той е, както писателят на Посланието към евреите подчертава, НЕОСКВЕРНЕН, негреховен, неопетнен. Той е място на велика почит в брака - светая светих, където съпругът и съпругата се срещат лично, за да отпразнуват своята взаимна любов. Това е време, предназначено да бъде както свято, така и безкрайно приятно.

**5. Библейска любов.** Брачната любов е безусловно нежно и интимно посвещение един на друг, което насърчава взаимното израстване по образа на Бога във всички аспекти на личността: физически, емоционален, интелектуален и духовен. Любовта в брака търпи развитие; тя има своите романтични времена, времена на силни изживявания; своите много сантиментални времена; своите спокойни времена; време за общение и чувство

за принадлежност. Но любовта АГАПЕ (божествената любов), описана в Новия Завет - неегоистичната, отдадена изцяло в грижа за другия, е основа на истинската, трайна, непреходна съпругеска любов.

Исус прояви най-висшата форма на тази любов, когато пое вината и последиците от нашите грехове и отиде на кръста. „Като обикна Своите Си, които бяха на света, Той ги обикна до край" (Йоан 13:1). Той ни обикна, независимо от края, до който го доведоха нашите грехове. Това беше и е безусловната любов на Исус Христос - АГАПЕ.

Описвайки я, Павел казва: „Любовта дълго търпи и е милостива, любовта не завижда, любовта не се превъзнася, не се гордее, не безобразничи, не търси своето, не се раздражнява, не държи сметка за зло, не се радва на неправдата, а се радва заедно с истината, всичко премълчава, на всичко хваща вяра, на всичко се надява, всичко търпи. Любовта никога не отпада..." (1Кор. 13:4-8).

Коментирайки този пасаж, Ед Уит пише: „Любовта АГАПЕ е вечен източник на сила, тя продължава да действа, когато всяка друга любов отпада. .. Тя обича без значение какъв си. Без значение колко несимпатичен и неприятен е другият човек, любовта АГАПЕ може да продължи да се лее. АГАПЕ е безусловна, както Божията любов към нас. Тя е становище на ума, което се основава върху съзнателния избор на волята."

**б. Духовната отговорност на личността.** Въпреки че брачните партньори са сключили завет за взаимно посвещение един на друг, всеки от тях трябва лично да носи отговорност за избора, който прави (2Кор. 5:10). Поемането на тази отговорност означава, че той никога няма да обвинява другия за това, което сам е извършил. Те трябва да поемат и отговорността за своето собствено духовно развитие, никой не бива да разчита на духовната сила на другия. И все пак, от друга страна, връзката на единия с Бог може да служи като източник на сила и насърчение за другия.

## ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ ГРЕХОПАДЕНИЕТО ВЪРХУ БРАКА

Изопаченото отражение на Божия образ в човека, което грехът причини, оказва въздействие и върху брака, както и върху всяка друга област на човешкия живот. Егоизмът се натрапи там, където царуваше съвършена любов и единство. Егоизмът е главната мотивираща сила на всички, които не са водени от Христовата любов. Обявявайки се против принципа предаване, служене и даване, който представя евангелието, той е главната причина за всеки неуспех на християнина.

Чрез непослушанието си Адам и Ева отидоха против целта, за която бяха създадени. Преди да съгрешат, те живееха напълно открито и свободно пред Бога. След това, вместо да дойдат с радост към Него, те се скриха от страх, като се опитаха да прикрият истината за себе си и да отхвърлят отговорността за постъпките си. Обхванати от дълбоко чувство на вина, което техният разум не можа да изличи, те не можеха да срещнат очите на Бога и светите ангели. Оттогава това бягане и себеправдание стана общ модел на човешкото отношение към Бога.

Страхът, който ги принуди да се прикриват, изопачи не само връзката им

с Бога, но застана и между самите тях. Когато Бог ги запита, те и двамата потърсиха начин да защитят себе си за сметка на другия. Обвиненията им доказват сериозния провал във връзката на любов, която Бог бе създал при сътворението.

След грехопадението Бог каза на жената: „На мъжа ти ще бъде подчинено всяко твое желание и той ще те владее“ (Бит. 3:16). Той възнамеряваше този принцип, който не променя основното равенство между мъжа и жената, да бъде от полза не само за първата човешка двойка, но и за следващите. За нещастие този принцип се изопачи. Оттогава първенството и господаруването чрез сила, машинации и унищожаване на индивидуалността характеризират брака през вековете. Егоизмът направи приемането и оценяването на другия нещо рядко срещано.

Същността на християнството е да се живее в хармонията на себеотричането, която характеризираше брака преди грехопадението, което от своя страна бързо унищожи тази хармония. Обичта между съпруга и съпругата трябва да допринася за взаимното им щастие. Всеки да работи, за да радва другия. Те следва да се слепят като един и все пак никой от тях не бива да изгуби индивидуалността си, която принадлежи на Бога.

## ОТКЛОНЕНИЯ ОТ БОЖИЯ ИДЕАЛ

**Полигамия.** Практиката човек да има няколко жени е в противоречие с единството и съюза, които Бог учреди при първия брак в Едем. Въпреки че Свещеното писание описва многоженството като културна действителност от времето на патриарсите, описанието им ясно посочва, че тези бракове не достигаха божествения идеал. Различните членове в тези бракове се въвличаха в борби за власт, горчиви негодувания и отчуждение (виж Бит. 16; ср. 29:16-30:24 и др.), използвайки децата като емоционално оръжие, с което да наранят другите членове на семейството.

Моногамният брак дава на семейната двойка чувството за принадлежност, което укрепва тяхната близост. Те разбират, че си принадлежат изцяло и че никой друг не може да накърни тяхната близост. Моногамната връзка отразява по най-ясен начин връзката между Христос и Неговата църква, между личността и Бога.

**Блудство и прелюбодеяние.** Съвременното мислене и практика олекотяват трайното и непреходно посвещение, при което и двамата съпрузи са сексуално верни един на друг до смърт. Но Свещеното писание счита всяка сексуална връзка извън брака за грях. Седмата заповед остава непроменена: „Не прелюбодействай“ (Изм. 20:14). Нито скрито, нито открито. И никакво изключение. Тази заповед е принцип, който ревностно пази брачната връзка.

Цялостното разбиране на библейското становище за блудството и прелюбодеянието стои в пълен контраст със съвременната толерантност към тези прояви. Много пасажи и в Стария, и в Новия Завет, осъждат подобни деяния (Лев. 20:10-12; Пр. 6:24-32; 7:6-27; 1 Кор. 6:9,13,18; Гал. 5:19; Еф. 5:3; 1 Сол. 4:3 и др.).

Такива връзки могат да имат дълготрайни последствия. Те мамат закон-

ния сексуален партньор и могат да го увредят физически, емоционално, духовно, финансово, правно и социално. Наранява се цялото семейство, но ако има деца, те понасят особено тежки и жестоки последици. Тези връзки могат да имат за резултат предаване на венерически болести и раждане на извънбрачни деца. А облакът от лъжи и безчестие, който съпътства този вид деяния, така унищожава доверието, че то не може никога вече да бъде възстановено. Дори независимо от библейската заповед срещу тези форми на неморалност самият резултат от жалките им последици би трябвало да бъде достатъчно ясно предупреждение.

**Нечистота на мислите.** Грехът не е просто външното деяние; по-скоро той е проблем на сърцето, който засяга дълбоко стила на мислене. Ако изворите са замърсени, няма вероятност реките да бъдат чисти. Исус разбираше, че вътрешният резервоар на ума обуславя човешкото поведение, „защото от сърцето произлизат зли помисли, убийства, прелюбодеяния, блудства, кражди, лъжесвидетелства, хули" (Мат. 15:19). Поради тази склонност Той говори за делото на невярност, извършено още в мислите и чувствата: „Чули сте, че е било казано на старовременните: „Не прелюбодействай". Но аз ви казвам, че всеки, който гледа жена, за да я пожелае, вече е прелюбодействал с нея в сърцето си" (Мат. 5:27,28).

Днес съществува цяла индустрия, която превърна в капитал извратеността на въображението. Сексуалните и чувствени филми и книги, които тя произвежда, нямат място в живота на християнина. Те не само насърчават незаконните връзки, но свеждат значението на личността на мъжа и жената до обикновен сексуален обект, изопачавайки истинското значение на секса и помрачавайки образа на Бога. Християните са призвани да имат чисти мисли и да живеят чист живот, тъй като се приготвят да живеят в чисто и вечно общество.

**Кръвосмешение.** Някои родители прекрочват границата, която разграничава здравия израз на любов към техните деца, като допускат физическа и емоционална интимност с тях. Това се получава често пъти при пренебрегната нормална връзка между съпруга и съпругата, при което едно от децата става жертва. Това прекрочване на границата може да стане и между братя и сестри, и между членовете на едно по-голямо семейство.

Кръвосмешението бе забранено в Стария Завет (Лев. 18:6-19; Вт. 27:20-23) и осъдено в Новия (1Кор. 5:1-5). Тази злоупотреба уврежда развитието на сексуалността у детето и му налага жесток товар от срам и вина, който то може да внесе по-късно и в брачния си живот. Когато родител наруши тези граници, унищожава чувството на доверие у детето, така жизнено важно за вярата му в Бога.

**Развод.** Едно изявление на Исус обобщава учението на Библията за развода: „Това, което Бог е съединил, човек да не го разделя" (Мат. 19:6; Мар. 10:7-9). Бракът е свят, защото Бог го освети. В края на краищата именно Бог е Този, Който съединява съпруга и съпругата, а не обикновените човешки думи или половият акт. Именно Той е подпечатал техния съюз. Разбирането на християнина за развода и повторния брак следователно



трябва да почива на библейска основа.

Изявлението на Исус потвърждава основния библейски принцип за развода: Бог възнамеряваше бракът да бъде траен. Когато фарисеите Го попитаха дали несъвместимостта на характерите в брака е достатъчна причина за развод, Той утвърди едемския модел на брак - вечен съюз. Когато Го притиснаха със закона за развода, който Мойсей даде, Той отговори: „Поради вашето коравосърдечие Мойсей ви е разрешил да си напускате жените, но отначало не е било така" (Мат. 19:8). Исус потвърди, че единственото законно основание за развод е сексуалната изневяра (Мат. 5:32; 19:9).

Отговорът към фарисеите изяснява, че Исус имаше далеч по-задълбочено разбиране за верността от тях. От това, което Той каза, и от принципите за брака и в Стария, и в Новия Завет, може да се заключи, че Бог възнамерява тези, които се женят, да отразяват Божия образ в доживотен съюз.

Дори и неверността на единия от съпрузите не означава, че бракът непременно трябва да приключи с развод. Бог приканва съгрешилия към дълбоко покаяние, а другия към прощение. Дори и в случай на прелюбодеяние чрез прощателната и примиряваща сила на Бога, нараненият съпруг би трябвало да има предвид Божията първоначална цел при сътворението. „От библейска гледна точка не е необходимо прелюбодеянието да оказва по-разрушително въздействие върху вашия брак от всеки друг грях... Когато сте готови да простите и да се откажете от отрицателните си становища, Бог с готовност ще ви излекува и ще възстанови любовта ви един към друг" (Ед. Уит).

Докато божественият идеал за брака е вечен съюз чрез любов, който продължава до смъртта на единия от съпрузите, от време навреме става необходимо законно разделяне на брака поради простъпки от друг характер като физически тормоз над съпругата или детето. „В някои граждански правни системи такова разделяне може да бъде осигурено само чрез развод, който при тези обстоятелства не би трябвало да бъде осъждан. Но такова разделяне или развод, при което няма „невярност към брачната клетва", не дава на нито един от двамата библейско право да се ожени повторно, освен ако другият не се ожени, извърши прелюбодеяние или почине" (Църковно ръководство).

Тъй като бракът е божествена институция, църквата има неповторимата и тържествена отговорност както да предотвратява развода, така и ако настъпи развод, да лекува, доколкото е възможно, раните, които той причинява.

**Хомосексуализъм.** Бог създаде мъжа и жената, за да се различават и все пак да се допълват един друг. И когато направи това, Той насочи техните сексуални чувства към противоположния пол. Различията и близостта се проявяват в привличането между двата пола, за да се изгради пълноценна връзка.

В някои случаи грехът е повлиял дори върху тази основна ориентация, причинявайки явлението хомосексуализъм. Тогава естествената сексуална ориентация е „обърната" към хора от същия пол.

Свещеното писание осъжда хомосексуалната практика със силно отрицателна терминология (Бит. 19:4-10; ср. Юда 7, 8; Лев. 18:22;20:13; Римл. 1:26-28; 1Тим. 1:8-10). Деяния от този вид причиняват сериозно изопачаване на Божия образ в мъже и жени.

Тъй като „всички съгрешиха и не заслужават да се прославят от Бога" (Римл. 3:23), християните ще съдействат за спасяване и на такива, които са засегнати и измъчвани от това смущение. Ще отразяват отношението, което Христос прояви към жената, хваната в прелюбодеяние: „И аз не те осъждам: иди си и не съгрешавай вече" (Йоан 8:11). Не само склонните към хомосексуализъм, но и всички, затънали в тресавището на слабости, навици или връзки, причиняващи тревога, срам или вина, се нуждаят от изслушване или дума на съчувствие от възпитан, обучен и опитен християнски съветник. Никой грешник не е извън обсега на Божията целебна благодат.

## СЕМЕЙСТВОТО

След като създаде Адам и Ева, Бог им даде да владеят света (Бит. 1:26; 2:15). Те създадоха първото семейство, първата църква и поставиха началото на обществото. Така обществото беше изградено върху брака и семейството. Тъй като бяха единствените жители на земята, Бог им заповяда: „Плодете се и множете се, напълнете земята и обладайте я" (Бит. 1:28).

Както сочат световните демографски статистики, жената не желае повече да бъде изпълвана и подчинявана. Но тези християнски семейни двойки, които решават да дадат живот на деца в този свят, все още имат задължението да ги възпитат в духа и увещанията на Господа. Преди семейната двойка да се насочи по този път, тя трябва да се съобрази с Божия идеал за семейството.

### *Родителите*

**1. Бащата.** Свещеното писание дава на съпруга и бащата привилегиата и отговорността да бъде глава и свещеник в дома (Кол. 3:18-21; 1Петр. 3:1-8). Той става прототип на Христос, главата на църквата. „Защото мъжът е глава на жената, както и Христос е глава на църквата (при което само Той е Спасител на тялото). Но както църквата се подчинява на Христос, така и жените нека се подчиняват във всичко на своите мъже. Мъже, любете жените си, както и Христос възлюби църквата и предаде Себе Си за нея, за да я освети и очисти с водно измиване чрез словото, за да я представи на Себе Си църква славна, без петно или бръчка или друго такова нещо, но да бъде свята и непорочна. Така са длъжни и мъжете да любят жените си, както своите тела. Който люби жена си, себе си люби" (Еф. 5:23-28).

Както Христос води църквата, така и съпругът и съпругата „би трябвало да си отстъпват един на друг", но Божието слово дава предпочитание на преценката, на решението на мъжа там, където не става въпрос за проблеми на съвестта. Същевременно той носи отговорността да се отнася

към нейната индивидуалност с възможно най-голямо уважение.

Както Христос показва едно благородно ръководство, което Го заведе като слуга на кръста, така и мъжът трябва да ръководи дома си с жертвоготовност. „Ръководството на Христос е ръководство на мъдрост и любов, и когато мъжете изпълняват своите задължения към съпругите си, ще използват своя авторитет със същата нежност, с която Христос го използва към църквата. Когато Христовият Дух контролира съпруга, подчинението на жената ще има за резултат само спокойствие и благополучие, защото Той ще изисква от нея само това, което е добро, по същия начин, по който Христос изисква подчинение от църквата... Нека съпрузите изучават думите на Христос не за да открият колко пълно трябва да бъде подчинението на жената, но как могат да имат Христовия ум и да станат чисти, свети и годни да бъдат господари на своите домове" (Елена Вайт). Като свещеник в дома, подобно на Авраам, бащата ще събира семейството в началото на деня и ще го предава в ръцете на Бога. Вечерта ще го събере отново, за да Го славят членовете на това семейство и за да Му благодарят за дарените благословения. Това семейно богослужение ще бъде връзката, която ги обединява - времето, което дава на Бога първо място в семейството.

Мъдрият баща прекарва времето си със своите деца. Детето може да получи много уроци от бащата - уважение и любов към майката, любов към Бога, значение на молитвата, любов към другите хора, начин на работа, любов към природата и нещата, които Бог е създал. Но ако бащата не е никога в дома си, детето се лишава от тази привилегия и радост.

**2. Майката.** „Царят на своя престол не извършва по-възвишена работа от майката. Тя е царицата на дома. В нейна власт е да оформи характера на децата си, за да бъдат годни за по-възвишения, безсмъртен живот. Един ангел не би могъл да поиска по-възвишена мисия, защото като извършва това дело, тя служи на Бога... Нека осъзнае стойността на своята работа и се облече във всеоръжието на Бога, за да може да се съпротивлява на изкушението, да се съобразява с мярката на света. Нейната работа е както за този свят, така и за вечността" (Елена Вайт). Някой в семейството трябва да носи решителната отговорност за характера на децата. Възпитанието на детето не може да бъде оставено на случая или възложено на други, защото никой не изпитва към детето тази любов, която изпитва неговият родител. Бог създаде майката със способността да носи детето вътре в своето тяло, да го кърми и да го обича... майката има уникалната привилегия да остане през целия ден със своите деца: тя може да изпита неповторимата радост, че работи заедно с Твореца в изграждането на характери за вечността.

Необходимо е някой в семейната общност да счита семейството за свое поприще, кариера, професия... Да се приеме попрището на съпруга и майка, поглъщащо целия живот, е нещо баснословно рядко в двадесети век. И много предизвикателно. Пропиляно усилие? Робиня без достойнство? Не! Това е най-вълнуващата възможност да се обърнат превратностите на живота, да се спаси човешкият род, да се повлияе на историята, да се направи нещо, което ще бъде почувствано и чуто в един все по-разширяващ се кръг.

В старозаветно време името носеше и кратка характеристика за човека. Ева получи името си след грехопадението (Битие 3:20). Тъй като тя трябваше да стане майка на всички хора, името ѝ (на еврейски „чаввах“) произлизаше от думата „живот“ (на еврейски „чай“). То отразява необикновеното положение на почит, което тя заема в историята на човешката раса.

Както създаването на потомството не беше единствено и изключително право нито само на Адам, нито само на Ева, така е и с родителството. И родителството трябваше да бъде споделена отговорност. Така би трябвало да бъде и сега, не само при раждането на децата, но и при отглеждането им. Всеки родител има известни отговорности и те трябва да бъдат носени свято пред Господа. „Ето, наследство от Господа са децата и награда от него е плодът на утробата“ (Пс. 127:3).

### *Децата*

**1. Приоритет.** Освен предаността си на Господа и един към друг, родителите нямат по-възвишена отговорност от тази към децата, на които са дали живот. Те трябва да поставят интересите на децата си над собствения си успех и удобство; не децата са избрали да дойдат на света и затова трябва да им се помогне да влязат по най-добрия начин в живота. Тъй като влиянието на родителите е от жизнено значение за духовното, душевното и физическото здраве, благополучието на детето би трябвало да заеме първо място още преди раждането му.

**2. Любов.** Любовта на родителя би трябвало да бъде безусловна и жертвоготовна. Въпреки че децата може и никога да не се отплатят за нея, те трябва да я имат, за да живеят в атмосфера на любов и да имат емоционално здраве през целия си живот. Децата, които нямат тази любов, се стремят да я спечелят или се чувстват отхвърлени и маловажни, опитват се да я получат от родителите си чрез нежелателно поведение, наречено негативизъм, което се затвърдява и става навик.

Децата, които са сигурни в любовта на родителите си, ще влияят и на други. Те могат да се научат както да дават, така и да получават. Те разбират, че съществуването има смисъл и отвъд собственото „аз“. Като растат и се оформят така, те могат да прославят Бога.

**3. Посвещение.** Родителите християни трябва да посветят своите деца в служба на Бога във възможно най-ранен момент от живота им. Събранията на адвентистите от седмия ден осигуряват такава възможност за посвещение с една семпла церемония, при която пред събранието родителите представят своите деца на Бога с молитва, точно както Йосиф и Мария представиха детето Исус на Господа в храма (Лука 2:22-39). По този начин детето започва живота си като член на едно голямо духовно семейство. Членовете на събранието участват в социалното и духовно развитие на младия човек като дете на Бога и член на тялото Христово.

В тази служба родителите също посвещават себе си да възпитат детето в пътя на Господа, така че в него да бъде изобразен образът на Бога. За

да постигнат тази цел, родителите ще водят редовно децата си на съботно училище и църква, та още в началото на живота си малките да станат част от тялото Христово. След това, като достигнат училищна възраст, родителите и църквата ще положат всяко старание, за да им дадат възможност да получат християнско образование, което още повече ще укрепи любовта към Господа.

**4. Постоянство.** Духовното обучение, което родителите осъществяват, е продължителен процес, който обхваща всеки етап от живота на детето. Господ заповядва: „На тях да учиш прилежно децата си и за тях да говориш, когато седиш в дома си, когато ходиш по пътя, когато лягаш и когато ставаш. Да ги връзваш за знак на ръката си и да бъдат като надчелия между очите ти. И да ги напишеш на стълбовете на вратата на къщата си и на портите си" (Вт. 6:7-9; ср. 11:18,19).

Детето се влияе от цялостната атмосфера в дома. Родителите не могат да придадат духовност само чрез семейното богослужение. Тя трябва да дойде от тяхното постоянно доверие в Исус; да се проявява в начина им на живот, в облеклото им и дори в подреждането и украсяването на дома. Да познава Бога като обичаш родител, това е от жизнено значение за християнското израстване на детето.

**5. Да се учат на послушание.** „Възпитавай детето отрано в подходящия за него път и то не ще се отклони от него и когато остарее" (Пр. 22:6). Какво включва по необходимост това възпитание? Дисциплината е нещо много повече от наказанието. Наказанието обикновено се занимава с миналото, докато дисциплината гледа в бъдещето. Дисциплината е процес на обучение, при който младежът е поверен на родителите за възпитание, ръководство и пример. Тя означава да се преподават важните принципи на вярност, истинност, справедливост, постоянство, търпение, ред милост, великодушие и труд.

Когато децата се научат отрано да се подчиняват на родителите си безусловно, авторитетът не им създава проблеми в живота. Но видът послушание, на който се учат, е също много важен. Истинското послушание се дава не просто защото се изисква, то извира отвътре. Тайната на това послушание лежи в новородението.

Този, който се опитва да пази Божиите заповеди само от чувство за дълг, - защото от него се изисква да прави това, - няма да влезе никога в радостта от послушанието. Той не е послушен... Истинското послушание е външен израз на вътрешен принцип. То произлиза от любов към правдата, от любов към Бога и Неговия закон. Същността на всичката правда е вярност към нашия Изкупител. Това ще ни води да вършим правото, защото е право, защото вършенето на правда е угодно на Бога.

**6. Социализация и развиване на езика.** Именно в семейството децата се приспособяват към обществото като членове на човечеството, с произтичащите от това отговорности и привилегии. Социализацията е процес, чрез който децата научават основните умения за живот в обществото. Езикът с всичките негови нюанси е едно от първите неща, които детето

усвоява. Следователно езикът, използван в дома, се нуждае от внимателен контрол, тъй като той разкрива Божия характер. Детето би трябвало често да чува радостни и спонтанни изрази на любов между членовете на семейството и хваления към Бога.

**7. Полово възпитание.** Именно в дома чрез благотворни и здрави взаимоотношения между мъжкия и женския пол, които изграждат цялостната семейна система, децата се научават да живеят като мъже и жени в обществото. Необходимо е възрастните да ги научат да ценят красотата на развиващото се в тях полово чувство чрез правилна и подходяща информация. Тяхна е и отговорността да предпазят децата от злоупотреба със секса.

**8. Да се научат стойностите.** Основната социализираща функция на дома е да осигури усвояване на стойностите, възприети от семейството. Семейната ценностна ориентация и религиозните идеи не винаги съвпадат. Родителите може да имат претенции, че се придържат към известни религиозни принципи, но ценностите, които издигат като пример пред децата си, да не са в съгласие с тези принципи. Важно е родителите да бъдат последователни.

**Голямото семейство.** В едно изключително динамично общество, каквото е съвременното, човек рядко намира големи семейства - прародители, братя и сестри, братовчеди, всички живеещи в близко съседство. Църковното семейство може да помогне на тези, които са далеч от своя род или семейство, или нямат такова, да намерят истинските стойности и да споделят чувството си за принадлежност. Тук и самотните родители могат да намерят благоприятна среда за възпитание на своите деца с любов и нежна загриженост. И църквата може да осигури подходящи образци за поведение, които липсват у дома.

Като се научават да обичат възрастните хора в църквата, децата се учат на уважение. А възрастните могат да преживеят задоволството от възможността да обичат и да се радват на малките деца. „Да! Дори до старост и бели коси, Боже, не ме оставяй, докато не разглася силата Ти на идещия род, твоята мощ на всичките бъдещи поколения" (Пс. 71:18).

Бог отделя специално внимание на възрастните, когато казва: „Белокосата глава е венец на слава, ако се намира в пътя на правдата" (Пр. 16:31), и „дори до старостта ви Аз съм същият, и докато побелеете, Аз ще ви нося! Аз ви направих и Аз ще ви държа. Да! Аз ще ви нося и избавя" (Ис. 46:4).

В църквата неженените или самотните могат да намерят особено място, където да бъдат обичани и ценени, както и да споделят своята любов и енергия. Чрез нейната служба те могат да разберат Божията грижа за тях: „Наистина те възлюбих с вечна любов, затова продължих да ти показвам милост" (Ер. 31:3).

Част от „истинската религия" е и специалната грижа за тези, които са в нужда (Яков 1:27; Изх. 22:22; Вт. 24:17; 26:12; Пр. 23:10; Ис. 1:17). Църковното семейство има особената възможност и привилегия да осигу-

ри пристан, подслон и място за тези, които нямат семейство, тя може да обгърне и включи всеки член в своето единство, за което Христос казва, че ще бъде белег за самото християнство (Йоан 17:20-23).

### ОБРЪЩАНЕТО

Тъй като семейството е душата на църквата и обществото, самото християнско семейство ще бъде инструмент за спечелване на членовете си за Господа и поддържането им. Последните стихове на Стария Завет са пророчество за това, което ще стане преди завръщането на нашия Господ: „Ето, аз ще ви изпратя пророк Илия, преди да дойде великият и страшен ден Господен. И той ще обърне сърцето на бащите към чадата и сърцето на чадата към бащите им" (Мал. 4:5, 6). Докато много сили днес се опитват да разединят членовете на семейството, Божият зов е за ново съединяване, за ново обединяване и утвърждаване, за обръщане и възстановяване. И тези семейства, които отговорят на Неговия зов, ще имат сила, която ще разкрива истинското християнство. Църквите, съставени от тези семейства, ще растат; техните млади хора няма да излизат от тях; те ще носят на света ясната светлина за Бога.

**Доктрината за събитията от  
последното време**



## **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*В небето има светилище, истинското светилище, което Бог установи, а не човек. В него Исус служи в полза на човека, като поставя на разположение на вярващите облагите на изкупителната Си жертва, принесена веднъж завинаги на кръста. Той бе въведен в длъжност като наш велик Първосвещеник и започна Своята посредническа служба след възнесението Си. В 1844 г., в края на пророческия период от 2300 дни, Той навлезе във втората и последна фаза на изкупителната Си служба. Тя е дело на изследователен съд, част от окончателното ликвидиране на греха, символизирано чрез очистването на старото еврейско светилище в Деня на умилостивението. В тази символична служба светилището се очистваше с кръв от жертвени животни, но небесните неща се очистват със съвършената жертва на Исусовата кръв. На небесните разумни същества изследователният съд открива кой измежду мъртвите е заспал в Христос и се счита достоен да има дял в първото възкресение. Той разкрива кой измежду живите е пребъдвал в Христос, пазил е заповедите на Бога и вярата на Исус и чрез Него може да бъде преселен във вечното Му царство. Този съд оправдава правото на Бога да спасява вярващите в Исус. Съдът обявява, че останалите верни на Бога ще приемат царството. С края на тази Христова служба приключва благодатното време преди Пришествието.*

## Глава 23

# Службата на Христос в небесното святилище

**Ч**асът на вечерната служба приближава. Свещеникът е в двора на Ерусалимския храм, готов да принесе в жертва едно агне. Когато издига нож да заколи жертвата, земята се разтърсва. Уплашен, той изпуска ножа и агнето побягва. Сред шума от земетресението чува силен звук - една невидима ръка раздира завесата на храма отгоре до долу.

Срещу града черни облаци забулват кръста. След като Исус, Пасхалното Божие Агне, извика: „Свърши се!“, Той умря за греховете на света. Символът е срещнал първообраза. Събитието, което храмовите служби са сочели през вековете, бе станало. Спасителят принесе Своята умилюстителна жертва и тъй като символът среща действителността, обредите, предвещаващи тази жертва, бяха преустановени. И така следваха разкъсаната завеса, изпуснатият нож, побягналото агне.

Но в историята на спасението има нещо повече. То се простира отвъд кръста. Възкресението и възнесението на Исус насочват вниманието ни към небесното святилище, където Самият Той служи като свещеник. Жертвата бе принесена веднъж завинаги (Евр. 9:28), сега Той прави достъпно за всички спечеленото с тази изкупителна жертва.

### СВЕТИЛИЩЕ В НЕБЕТО

Бог заповяда на Мойсей да направи святилище - място, където да обитава на земята (Иzx. 25:8), първата скиния, в която се изпълняваха службите при Първия завет (Евр. 9:1). Това беше място, където хората бяха поучавани върху пътя на спасението. Около 400 години по-късно постоянният храм в Ерусалим, изграден от цар Соломон, замести преносимата скиния на Мойсей. След като Навуходоносор разруши този храм, заточениците, завърнали се от вавилонското пленничество, построиха втори храм, който Ирод Велики разкраси, а римляните унищожиха в 70 г.сл.Хр. Писанието разкрива, че в Новия Завет също има святилище и то е в небето. В него Исус Христос служи като първосвещеник, „Който седна надясно от престола на Величието“. Това святилище е „истинската скиния, която Господ е поставил, а не човек“ (Евр. 8:1,2). На планината Синай на Мойсей бе показан „образ“, копие, миниатюрен модел на небесното святилище (виж Иzx. 25:9,40). Писанието нарича святилището, което Мойсей издигна „образ на небесните неща“, и неговите „свети места... образи на истинското“ (Евр. 9:23, 24). Земното святилище и неговите служби ни помагат да вникнем в ролята на небесното святилище.

Цялото Писание доказва съществуването на небесно светилище или храм (Пс. 11:4; 102:19; Мих. 1:2, 3). Във видение Йоан видя небесното светилище. Той го описва като „храм на скинията на свидетелството в небето" (Откр. 15:5) и „Божият храм, който е на небето" (Откр. 11:19). Там той видя принадлежностите в светилището: седемте светилника (Откр. 1:12) и златния олтар (Откр. 8:3). Видя и ковчега на завета в Светая Светих (Откр. 11:19). Небесният кадилен олтар е поставен пред Божия престол (Откр. 9:13) в небесния храм (Откр. 4:2; 7:15; 16:17). Небесната престолна зала (Дан. 7:9,10) е в храма на небесното светилище. Ето защо последните присъди идват от небесния храм. (Откр. 15:5-8). Следователно ясно е, че Писанието представя небесното светилище като действително място (Евр. 8:2), а не като символ или абстракция. Небесното светилище е главното място на Божия престол.

### СЛУЖБАТА В НЕБЕСНОТО СВЕТИЛИЩЕ

Светилището въплъщава вестта за спасението. Чрез неговите служби Бог разкрива евангелието (Евр. 4:2). Службите в земното светилище бяха „образ (на гръцки „парабола"- притча) за сегашното време" за първото идване на Христос (Евр. 9:9, 10). Чрез символ и обред Бог целеше да съсредоточи вярата на Израил в жертвата и свещеническата служба на световния Изкупител, „Божият Агнец", който носи греха на света (Гал. 3:23; Йоан 1:29). Светилището описва три фази на Христовата служба: 1) заместническата жертва; 2) посредничеството на свещеника и 3) последната присъда.

**Заместническата жертва.** Всяка жертва в светилището символизираше Исусовата смърт за опрощение на греха, изявявайки истината, че „без проливане на кръв няма прощение" (Евр. 9:22). Тези жертви илюстрираха:

**1. Божието осъждане на греха.** Тъй като грехът е дълбок бунт против всичко, което е добро, чисто и вярно, той не може да бъде пренебрегнат. „Заплатата на греха е смърт" (Римл. 6:23).

**2. Христовата заместническа смърт.** „Всички ние се заблудихме като овци... и Господ възложи на Него беззаконието на всички ни" (Ис. 53:6). „Христос умря за греховете ни според Писанията" (1Кор. 15:3).

**3. Бог осигурява изкупителната жертва.** Тази жертва е „Исус Христос, Когото Бог постави за умилостивение чрез кръвта Му посредством вяра" (Римл. 3:24,25). „Който (Бог) направи грешен оногова (Христа), който не е знаел грях, за да станем ние чрез него праведни пред Бога" (2Кор. 5:21). Христос, Изкупителят понесе осъждането на греха върху себе си. Следователно „Христос бе третиран така, както ние заслужавахме, за да бъдем ние третирани така, както Той заслужава. Той бе осъден за нашите грехове, в които нямаше никакъв дял, за да се оправдаем ние чрез Неговата правда, в която нямаме никакъв дял. Той понесе нашата смърт, за

да получим Неговия живот. С Неговите рани ние се изцелихме" (Ис. 53:5). Жертвите в земното светилище се повтаряха. Тази обредна притча за изкупление се разказваше и преразказваше година след година. Но Първообразът - истинската изкупителна жертва на нашия Господ - бе дадена на Голгота, и то веднъж завинаги (Евр. 9:26-28; 10:10-14).

На кръста наказанието за греха на човека бе напълно платено. Божественото правосъдие беше задоволено от гледна точка на Закона. Изкуплението или примирението бе завършено на кръста, както бе предвиждано чрез жертвите. Разкаялият се вярващ може да приеме с доверие завършеното дело на нашия Господ.

**Посредникът.** Ако жертвата изкупваше греха, защо бе необходим свещеник?

Ролята на свещеника насочваше вниманието върху потребността от посредник между грешниците и Бога. Посредничеството на свещеника разкриваше сериозността на греха и отчуждението, което грехът причини между безгрешния Бог и грешното създание. Както всяка жертва предвещаваше Христовата смърт, така всеки свещеник предвещаваше Христовата посредническа служба на Първосвещеник в небесното светилище. „Защото има само един Бог и един Ходатай между Бога и хората, човекът Исус Христос" (1Тим. 2:5).

**1. Посредник и изкупление.** Поръсването с изкупителната кръв по време на посредническата служба на свещеника бе считано за форма на изкупление (Лев. 4:35). Английската дума изкупление предполага примирение между две отчуждили се страни. Както примирителната смърт на Христос примири света с Бога, така и Неговото посредничество чрез заслугите на безгрешния Му живот и заместническа смърт правят примирението с Бога лична действителност за вярващия.

Свещенството на левитите илюстрира спасителната служба на Христос от смъртта Му насам. Нашият велик Първосвещеник служи „отдясно на престола на Величието в небесата" като „Служител на светилището и на истинската скиния, която Господ е поставил, а не човек" (Евр. 8:1,2). Небесното светилище е великият управителен център, където Христос извършва свещеническата Си служба за нашето спасение. Той може „свършено да спасява тях, които дохождат при Бога чрез Него, понеже всякога живее да ходатайства за тях" (Евр. 7:25). Затова сме насърчени да „пристъпваме с дързост към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага благовременно" (Евр. 4:16).

В земното светилище свещениците извършваха две специални служби - всекидневна служба в Светая, или първото отделение (виж 4-та глава на тази книга), и веднъж в годината в Светая Светих, или второто отделение. Тези служби символизираха Христовата свещеническа служба.

**2. Службата в Светая.** Свещеническата служба в Светая на светилището може да се определи като служба на посредничество, прощение, примирение и възстановяване. Тя даваше възможност за постоянен достъп до Бо-

га чрез свещеника. Така се символизира истината, че покаяният се грешник има пряк и постоянен достъп до Бога чрез Христовата свещеническа служба като Ходатай и Посредник (Евр. 2:18; 4:14-16; 10:19-22).

Когато разкаяният се грешник донасяше жертвата си в светилището, той поставяше ръцете си върху главата на невинното животно и изповядваше греховете си. Този акт символично прехвърляше и греха, и наказанието за него върху жертвата. В резултат на това самият той получаваше прощение на греховете. Еврейската енциклопедия пояснява: „Полагането на ръце върху главата на жертвата е обикновен обред, чрез който се извършва прехвърлянето на греховете. Всяка жертва съдържа идеята за заместване; жертвата заема мястото на грешника”.

Кръвта на жертвата се прилагаше по два начина: 1) когато се внасяше в Светая, с нея се попръскваше пред вътрешната завеса; от нея се слагаше и на роговете на олтара за благоуханно кадене (Лев. 4:6,7,17,18); 2) когато не се внасяше в светилището, тя се слагаше на роговете на олтара за всеизгаряне в двора (Лев. 4:25,30). В този случай свещеникът изяждаше част от месото на жертвата (Лев. 6:25,26,30). И в двата случая виновните разбираха, че техните грехове и отговорност бяха внесени в светилището.

В тази образна притча светилището поемаше вината и отговорността на каещия се грешник, когато той принасяше жертва за грях, изповядвайки прегрешенията си. Той си отиваше опростен, сигурен, че Бог го е приел. Така и в първообразната опитност, когато грешникът е воден от Светия Дух към покаяние, да приеме Христос за свой Спасител и Господ, Исус взема греховете и отговорността му. Човекът бива щедро опростен. Христос е Гарант на вярващия и негов Заместник.

Като символ и първообраз службата в Светая цели преди всичко едно правилно разбиране от човека на свещеническата служба на Христос, осигуряваща на грешника прощение и примирение с Бога (Евр. 7:25). Заради Христос Бог прощава на покаяния се грешник, като му вмения праведния характер и послушание на Своя Син и записва името му в книгата на живота като на Свое дете. (Еф. 4:22; 1Йоан. 1:9; 2Кор. 5:21; Римл. 3:24; Лука 10:20). Когато вярващият живее в Христос, чрез благодатта на Господа и Светия Дух той расте духовно и развива добродетели и качества, отразяващи божествения характер (2Петр. 3:18; Гал. 5:22, 23). Службата в Светая осъществява в грешника оправдание и осветение.

**Последният съд.** Събитията в Деня на умилостивението описват трите фази на окончателната Божия присъда. Те са: 1) „съдът преди хилядата години" (или „изследователният"), наречен още „съд преди Пришествието"; 2) „съдът през хилядата години"; 3) „изпълнителният съд", който се извършва в края на хилядата години.

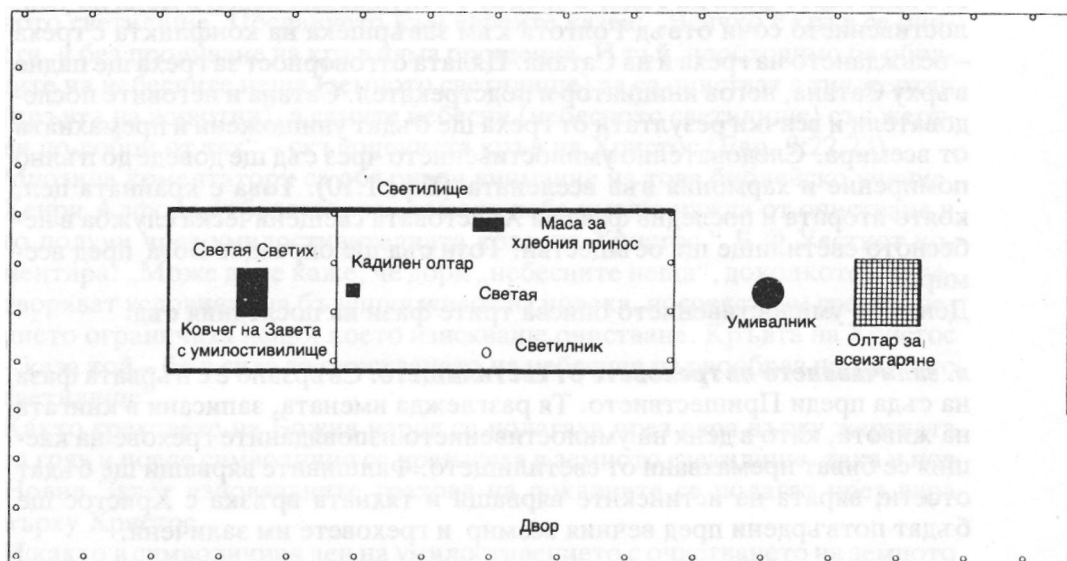
**1. Службата в Светая Светих.** Свещеническата служба във второто отделение се занимава главно с очистването на светилището и на Божия народ. Тази служба в Пресвятото място на светилището бе извършвана само от първосвещеника и то в един ден от годината.

Очистването на светилището изискваше два козела - Господният козел и отпускаемият козел (на еврейски Азасел). Принасяйки в жертва Госпо-

дня козел, първосвещеникът извършваше умилостивение (Лев. 16:20; 16:16-18).

Внасяйки в Светая Светих кръвта на Господния ярец, представящ кръвта на Христос, свещеникът в присъствието на Бога веднага погръскваше умилостивилището - плочата на ковчега с десетте заповеди, - за да задоволи изискванията на Божия свят закон. Това дело символизираше неизмеримата цена, която Христос трябваше да плати за нашите грехове и изразяваше силното желание на Бога да примири Своя народ със Себе Си (2Кор. 5:19). С тази кръв свещеникът погръскваше олтара за благоуханно кадене и олтара за все изгаряне, погръскван всеки ден в годината с кръвта на представяните жертви за изповядани грехове. Така първосвещеникът извършваше умилостивение за светилището и за народа (Лев. 16:16-20, 30-33).

ПЛАН НА ЕВРЕЙСКОТО СВЕТИЛИЩЕ



После, представяйки Христос като посредник, първосвещеникът вземаше върху себе си греховете, омърсили светилището, и ги възлагаше на живия козел, Азасел, който изпращаха в пустинята, далеч от стана на Божия народ. Това дело премахваше греховете, символично прехвърляни от изповядващите се чрез кръвта на жертвите за прощение в светилището (Лев. 16:16-20,30-33). Така се уреждаха отношенията между Бога и Неговия народ.

Денят на умилостивението пояснява съдебния процес, който се занимава с изкореняването на греха. Изкуплението, извършвано в този ден, загатваше как заслугите на Христос премахват греха навеки и как се осъществява пълно примирение на всемира в хармонично съжителство под управлението на Бога.

**2. Азасел, отпушаемият козел.** Преводът на думата „отпушаем козел“, от еврейски Азасел, идва от Вулгата - "капер емисариус", „изгонен ярец“ (Лев. 16:8). Един внимателен преглед на Левит 16 гл. открива, че Азасел представя Сатана, а не Христос, както някои мислят. Доказателствата в подкрепа на това обяснение са: 1) отпушаемият козел не е заклан като жертва и затова не може да се употреби като средство за прощение на греха. Защото „без проливане на кръв няма прощение“ (Евр. 9:22); 2) светилището биваше изцяло очистено чрез кръвта на Господния козел преди още отпушаемият козел да се включи в обряда (Лев. 16:20); 3) стихът третира отпушаемия козел като същество, което стои срещу Бога и Му се съпротивлява (Лев. 16:8; чети буквално: „Един за Иеова и другият за Азасел“). Следователно в условията на светилищната притча по-логично е да виждаме в яреца за Господа символ на Христос и в отпушаемия ярец - Азасел - символ на Сатана.

**3. Различните фази на съда.** Обредът с отпушаемия козел в Деня на умилостивението сочи отвъд Голгота към завършека на конфликта с греха - осъждането на греха и на Сатана. Цялата отговорност за греха ще падне върху Сатана, негов инициатор и подстрекател. Сатана и неговите последователи и всички резултати от греха ще бъдат унищожени и премахнати от всемира. Следователно умилостивението чрез съд ще доведе до пълно помирение и хармония във вселената (Еф. 1:10). Това е крайната цел, която втората и последна фаза на Христовата свещеническа служба в небесното светилище ще осъществи. Този съд ще оправдае Бога пред всемира.

Денят на умилостивението описва трите фази на последния съд:

**а. заличаването на греховете от светилището.** Свързано е с първата фаза на съда преди Пришествието. Тя разглежда имената, записани в книгата на живота, като в деня на умилостивението изповяданите грехове на каещия се биват премахвани от светилището. Фалшивите вярващи ще бъдат отсети; вярата на истинските вярващи и тяхната връзка с Христос ще бъдат потвърдени пред вечния всемир и греховете им заличени.

**б. заточаването на отпушаемия козел в пустинята.** Символизира хилядагодишното оставане на Сатана в плен на тази опустошена земя, който започва при Второто пришествие и съвпада с втората фаза на съда в небето (Откр. 20:4; 1 Кор. 6:1-3). Този хилядагодишен съд преглежда случаите на нечестивите и ще помогне на спасените да вникнат в Божиите постъпки с греха и с онези грешници, които не са били спасени. Той ще отговори на всички въпроси на спасените за Божията милост и правда (виж глава 26).

**в. очистеният лагер.** Символизира резултатите на третата изпълнителна фаза на съда, когато огън унищожават нечестивите и очисти земята (Откр. 20:11-15; Мат. 25:31-46; 2 Петр. 3:7-13, виж 26 глава на тази книга).

## НЕБЕСНОТО СВЕТИЛИЩЕ В ПРОРОЧЕСТВОТО

Пророчеството за 70-те седмици на Данаил 9 гл. разкрива встъпването на Христос в свещеническа служба в небесното светилище. Едно от последните събития през 490-те години беше помазването на „Пресветия“ (Дан. 9:24, виж гл. 4). Еврейските думи „кодеш кодешим“, преведени като „Пресветия“, буквално значат Светая Светих. Следователно по-добре би било фразата да се преведе „да се помаже Светая Светих“ или „да се помаже най-святото място“. При осветяване земното светилище биваше помазано със свято масло, за да бъде посветено за службите си. Така и при тържественото откриване на небесното светилище то трябваше да бъде помазано и посветено за посредническата служба на Христос. След Своята смърт и възнесение (Дан. 9:27) Христос започна службата Си като наш Първосвещеник и Посредник.

**Очистване на небесното светилище.** Говорейки за очистването на небесното светилище, Посланието към евреите казва: „Всичко с кръв се очисти, и без проливане на кръв няма прощение. И тъй, необходимо бе образите на небесните неща (земното светилище) да се очистват с тия жертви (кръвта на животни), а самите небесни (небесното светилище) със жертви по-добри от тях“ - скъпоценната кръв на Христос (Евр. 9:22,23). Мнозина коментатори са обърнали внимание на това библейско учение. Хенри Алфорд отбелязва, че „самото небе имаше нужда от очистване и го получи чрез умилюстителната кръв на Христос.“ Б.Ф.Уесткот коментира: „Може да се каже, че дори „небесните неща“, доколкото олицетворяват условията на бъдещия живот на човека, посредством грехопадението ограничиха нещо, което изискваше очистване. Кръвта на Христос - каза той - бе в сила за очистването на небесния първообраз на земното светилище“.

Както греховете на Божия народ се полагаха чрез вяра върху жертвата за грях и после символично се пренасяха в земното светилище, така и под Новия Завет изповяданите грехове на покаяните се полагат чрез вяра върху Христос.

И както в символичния ден на умилюстителното с очистването на земното светилище заличаваха натрупаните там грехове, така небесното светилище се очиства чрез заличаване на записаните в небесните книги грехове. Но преди да стане това, книгите ще бъдат прегледани, за да се определи кой с покаяние и вяра в Христос има право да влезе във вечното царство. Следователно очистването на небесното светилище включва едно разследване или съд, който е символизиран чрез Деня на умилюстителното като ден на съд. Този съд решава кой ще бъде спасен и кой загубен преди Второто пришествие, защото тогава Христос се връща с наградата, която дава, да отплати на всеки, според каквито са делата му (Откр. 22:12). Тогава ще се отговори и на Сатанинските обвинения (12:10).

Всички истински покаяни, приели с вяра умилюстителната жертва на Христос, биват опростени. Когато този съд ги намери облечени в дрехата на Христовата правда, греховете им биват заличени и те биват счестени годни за вечен живот. „Който победи, ще се облече в бели дрехи - каза



Исус - и аз никога не ще залича името му от книгата на живота, но ще изповядам името му пред Моя Отец и пред Неговите ангели" (Откр. 3:5). Пророк Данаил разкрива естеството на този изследователен съд. Докато отстъпническата сила, символизирана чрез малкия рог, продължава да богохуства против Бога и да преследва народа Му (Дан. 7:8,20,21,25), тронове се полагат и Бог председателства съда. Този съд става в престолната зала на небесното светилище и на него присъстват множество небесни свидетели. Когато съдът заема мястото си, книгите се отварят, показвайки, че съдилището започва разследването (Дан. 7:9,10). В резултат на този съд отстъпническата сила бива погубена (Дан. 7:11).

**Времето на съда.** Отец и Христос участват в Изследователния съд. Преди да се върне на земята на „небесните облаци“, Христос идва като „Човешки Син“ с „небесните облаци“ при „Древния по дни“, Бог Отец, и застава пред Него (Дан. 7:13). Откакто Христос се възнесе, Той служи като първосвещеник, наш посредник пред Бога (Евр. 7:25). Но сега идва да получи царството (Дан. 7:14).

**1. Помрачаване на Христовата свещеническа служба.** Данаил 8 гл. ни говори за борбата между доброто и злото и за последната Божия победа. Тази глава разкрива, че в периода между встъпването на Христос в свещеническа служба и очистването на светилището една земна сила ще засенчва Неговата служба.

Овенът в това видение представлява Мидо-Персийската империя (Дан. 8:20). Двата рога, от които на по-високия пониква втори, ясно показват двете фази на развитие - доминиращата персийска част от империята, която възниква по-късно. Както предсказа Данаил, това източно царство разпростира силата си към „запад, към север и към юг“ и стана „велико“ (Дан. 8:4).

Козелът, който иде от запад, символизира Гърция. Нейният голям рог, „първият цар“, представлява Александър Велики (Дан. 8:21). Идейки от „запад“, Александър бързо покори Персия. Няколко години след смъртта му империята бе разделена на „четири царства“ (Дан. 8:8,22): царствата на Касандър, Лисимах, Селевкий и Птоломей.

В „последните времена на царуването им“ (Дан. 8:23), с други думи, към края на разделената гръцка империя, един малък рог щеше да се появи“ (Дан. 8:9). Някои смятат, че Антиох Епифан, цар, който управлявал Сирия за късо време във втория век пр.Хр., изпълнява тази част на пророчеството. Други, включително мнозина от реформаторите, са видели в този малък рог Рим в двете му фази - езическа и папска. Това последно обяснение подхожда точно на подробностите, дадени от Данаил. Обърнете внимание на следните точки:

а. Силата на малкия рог се простира от падането на гръцката империя до „последните времена“ (Дан. 8:17). Само Рим, езическият и папският, отговаря на това време.

б. Пророчествата на Данаил (2,7,8 глави) съвпадат едно с друго (виж пророческата карта, приложена в тази книга). Четирите метални части на образа в Данаил 2 гл. и четирите звяра в Данаил 7 гл. представляват едни

и същи световни империи: Вавилон, Мидо-Персия, Гърция и Рим. Нозете от желязо и глина и десетте рога на четвъртия звяр представят падането на Рим; тези разделени държави трябваше да продължават съществуването си до Второто пришествие. Забележете, че и двете пророчества сочат Рим като наследник на Гърция и последно царство преди Второто пришествие и преди последния съд. Малкият рог от Данаил 8 гл. следва същия път; идва след Гърция и бива погубен свръхестествено - „смазан без човешка ръка" (Дан. 8:25;2:34).

в. Мидо-Персия е наречена „велика", Гърция е описана като „много велика", а малкият рог като „извънредно велик" (Дан. 8:4,8,9). Рим, една от най-големите световни империи, отговаря и на тази подробност.

г. Само Рим разшири империята си към юг (Египет), изток (Македония и Мала Азия) и „Славната земя" (Палестина), точно както пророчеството предсказва (Дан. 8:9).

д. Рим се повдигна против „Началника на множеството", самия „Княза на князете" (Дан. 8:11, 25) Исус Христос. Против Него и Неговия народ Римската сила води най-изумителната война. Това описание се отнася за езическата и папската фаза на Рим. Докато езическият Рим се противопоставяше на Христос и наистина разруши храма в Ерусалим, папският Рим успешно засенчи посредническата служба на Христос за грешниците в небесното светилище (Евр. 8:1, 2), като я замести със свещенство, което претендира да прощава чрез посредничество на хора (виж глава 12 на тази книга). Тази отстъпила сила ще действа успешно, защото „тръшна на земята истината, стори по волята си и успя" (Дан. 8:12).

**2. Времето на възстановяване, очистване и съд.** Бог не, ще позволи помрачаването на истината за първосвещеническата служба на Христос да продължи безкрайно. Чрез верни, богобоязливи мъже и жени Той възстанови Своето дело. Реформацията разкри отчасти ролята на Христос като наш Посредник, което причини голямо съживяване в християнския свят. Но имаше да се открият още много истини за небесната служба на Христос.

Видението на Данаил пояснява, че ролята на Христос като първосвещеник ще бъде прогласена в „последното време" (Дан. 8:17), когато Той започне особеното Си дело на очистване и съд (Евр. 7:25). Видението определя точно кога Христос трябваше да започне изследователния съд и очистването на светилището, символизиран чрез Деня на умилюстивението (Дан. 7). „До две хиляди и триста денонощия, тогава светилището ще се очисти" (Дан. 8:14). Тъй като видението се отнася за края на времето, светилището, за което се говори, не може да бъде земното, защото то беше разрушено в 70 г. сл. Хр. Следователно пророчеството трябва да се отнася за небесното светилище на Новия Завет, мястото, където Христос служи за нашето спасение.

Какво са 2300 дни, или, както на еврейски гласи, „2300 вечери и утрини"? Съгласно Битие 1 гл. „вечер и утрин" съставляват един ден. Както видяхме в глави 4 и 12 на тази книга, времето в символично пророчество е също символично; един пророчески ден представлява една година. Но много християни през вековете са вярвали, че 2300 дни от Данаил 8 гл. означават 2300 буквални дни.

**а. Данаил 9 гл. - ключ за разбиране Данаил 8 гл.** Бог заповяда на ангел Гавраил да направи така, че Данаил „да разбере видението“ (Дан. 8:16). Но въздействието на видяното бе толкова силно, че Данаил се разболя и Гавраил трябваше да прекъсне обяснението. В края на главата Данаил обяснява: „Аз се ужасих от видението и не го разбирах“ (Дан. 8:27). Поради това прекъсване Гавраил трябваше да забави обяснението за известно време - единствената страна на видението, която Той не обясни. Данаил 9 гл. описва връщането на ангела с цел да изпълни тази отговорност. Данаил 8 и 9 глави са свързани; последната е ключът за откриване тайната на 2300 дни. Когато Гавраил се върна, той каза на Данаил: „Излязох, за да те направя да вземеш разум... затова разумей думата и разбери видението“ (Дан. 9:22,23). Тук той се връща към видението за 2300 дни. Желанието му да обясни времето на видението от Дан. 8 гл. пояснява защо той представя обяснението чрез пророчеството за 70-те седмици.



Седемдесетте седмици, или 490 години, бяха „определени“, т.е. „декретирани“ за евреите и Ерусалим (Дан. 9:24). Основният глагол на еврейски е „чатак“. Макар че е употребен само веднъж в Писанията, неговото значение може да се разбере от други еврейски източници. Според добре познатия еврейско-английски речник на Гезениус глаголът често означава „да отрежа“ или „да разделя“.

На тази основа обясненията на Гавраил са много показателни. Той казва на Данаил, че 490 години трябва да се отрежат от дългия период на 2300 години. За начална точка на 490-те години Гавраил посочи „излизането на заповедта да се съгради изново Ерусалим“ (Дан. 9:25), което стана в 457 г. пр. Хр., седмата година на Артаксеркс (виж глава 4).

490-те години завършиха в 34 г. сл. Хр. Като „отрежем“ 490 години от 2300, остават 1810 години, които се простират до 1844 г. сл. Хр.

**б. Към по-пълно разбиране на Христовата служба.** В началото на 19- и век много християни - включително баптисти, презвитерианци, методисти, лютерани, англиканци, епископални, конгрегационалисти - ученици на Христос - започнаха усилено изучаване на пророчеството от Данаил 8 глава. Всички те очакваха важни събития в края на 2300 години. Обля-

гайки се на своето разбиране за силата на малкия рог и светилището, те очакваха този пророчески период да завърши с очистване на църквата, освобождение на Палестина и Ерусалим, завръщане на евреите, падане на турската империя, унищожение на папството, възстановяване на истинското поклонение, започване на хилядата години, очистване на земята чрез огън и Второто пришествие.

Нито едно от тези предсказания не се осъществи и всички се разочароваха. Жестокостта на тяхното разочарование беше пропорционална с величието на предсказаното събитие. Но разочарованието на хората, които очакваха Христос да дойде в 1844 г., беше по-травматизиращо от това на тези, които очакваха завръщането на евреите в Палестина.

В резултат на разочарованието мнозина се отказаха да изучават пророчествата и отхвърлиха историческия метод за тълкуването им като виновен за този резултат. Но имаше някои, които продължиха с много молитви да гледат на Христовата служба в небесното светилище. Нови, богати проникновения възнаградиха усилията им. И тогава откриха, че вярата в историческите пророчества на ранната църква и на Реформацията е още валидна. Изчисленията на пророческото време бяха наистина верни. 2300 години бяха завършили в 1844 г., грешката на всички тълкуватели от онова време беше в събитието, което трябваше да отбележи края на този период. Новата светлина за Христовата служба в светилището обърна разочарованието им в надежда и радост.

Изследването на библейското учение за светилището откри, че в 1844 г. Христос идва при Стария по дни и започва последната фаза на първосвещеническата Си служба в небесното светилище. Тази служба е символизирана с Деня на умилюванието и очистването на светилището, което Данаил 7 гл. описва като Изследователен съд преди Пришествието.

Това ново вникване в Христовата небесна служба не е отклонение от историческата християнска вяра. То е в логична връзка с нея като неизбежен неин завършек. То е изпълнение на пророкуваното прогласяване на вечното евангелие, заключителната част на свидетелството за света.

Пророчествата на Данаил 7 и 8 глави разкриват по-широки перспективи за крайния резултат на великата борба между Бог и Сатана.

***Оправдаване на Божия характер.*** Чрез дейността на малкия рог Сатана се е опитвал да оспори Божия авторитет. Действията на тази сила са позорили и погавали небесното светилище, центърът на Божието управление. Виденията на Данаил сочат един съд преди Пришествието, в който Бог взема решение да осъди малкия рог, тоест Сатана. В светлината на Голгота предизвикателствата на Сатана ще бъдат опровергани. Всички започват да разбират и да се убеждават, че Бог е справедлив, че не Той е отговорен за греха. Неговият характер ще излезе оправдан и управлението Му, пропито с любов, ще бъде потвърдено.

***Оправданието на Божия народ.*** Докато съдът осъжда силата на малкия рог, „съдът се даде на светиите на Всевишния“ (Дан. 7:22). Наистина този съд оправдава пред вселената не само Бога, но и Неговия народ. Макар светиите да бяха презирани и гонени заради вярата си в Христос през всич-

ки векове, този съд решава нещата. Божият народ ще постигне обещанието на Христос: „Всеки, който изповяда Мене пред човеците, ще изповядам и аз него пред Отца, Който е на небесата" (Мат. 10:32; Лука 12:8, 9; Откр. 3:5).

**Съдът и спасението.** Изследователният съд излага ли на опасност спасението на вярващите в Исус Христос? Никак! Истинските вярващи живеят в единство с Христос и Му се доверяват като на посредник (Римл. 8:34). Тяхната сигурност се основава на обещанието: „Имаме Ходатая при Отца, Исус Христос - Праведния" (1Йоан 2:1).

Тогава защо е необходим Изследователен съд преди Пришествието? Този съд не е за Божеството. Той е главно заради вселената, тъй като отговаря на сатанинските обвинения и дава уверението, че в царството ще влязат само ония, които истински са се преобразили. Така Бог отваря книгите за справедливо разглеждане. (Дан. 7:9,10).

Човешките същества принадлежат към някоя от следните три класи: 1) нечестивите, които отхвърлят Божия авторитет; 2) истински вярващите, които чрез вяра се доверяват на Христовите заслуги и живеят в послушание към Божия закон и 3) имащите вид на истински вярващи, но без да бъдат такива.

Непадналите същества могат лесно да различат първата класа. Но кой е истински вярващ и кой не? И двете групи са записани в книгата на живота, която съдържа имената на всички отдали се някога на служба на Бога. (Лука 10:20; Фил. 4:3; Дан. 12:1; Откр. 21:27). Самата църква има истински и фалшиви вярващи, жито и плевели (Мат. 13:28-30).

Божии непаднали същества не са всезнаещи, те не могат да четат в сърцето. „Затова е необходим един съд - преди Пришествието на Христос, - който да пресеи истинските от фалшивите и да докаже на всемира справедливостта на Бога. Спорът е между Бога и всемира, не между Бога и вярното Му чадо. Това изисква отваряне на книгите, за да се открият онези, които са изповядвали вяра и чиито имена са записани в книгата на живота."

Христос описва този съд в притчата за сватбата и гостите, отговорили на поканата Му. Тъй като не всички, които избират да бъдат християни, са истински ученици, царят идва да провери гостите и да види кой е със сватбарска дреха. Тази дреха е чистият, неопетнен характер на истинските Христови последователи. На църквата се даде „да се облече с чист и светъл висон", без да има петно или бръчка, или друго подобно нещо. (Откр. 19:8, Еф. 5:27). Чистият висон, казва Писанието, е „оправданието на светиите" (Откр. 19:8). Той е правдата на Христос, Неговият неопетнен характер, който чрез вяра се придава на всички, приемащи Го за свой личен Спасител. Когато царят преглежда гостите, само облечените в дрехата на Христовата правда, щедро предложена в евангелската покана, биват приети като истински вярващи. Онези, които претендират, че са последователи на Бога, но живеят в непослушание и не са облечени в Христовата правда, ще бъдат заличени от книгата на живота" (виж Изх. 32:33).

Изследователният съд за всички, които проявяват вяра в Христос, не про-

тиворечи на спасението по благодат чрез вяра. Ап. Павел знаеше, че един ден ще застане пред съда. Той изразява желанието „да се намеря в него, без да имам своя си от закона правда, но правдата, която е от вярата Христова; правдата, която е от Бога чрез вяра" (Фил. 3:9). Всички свързани с Христос са с гаранция за спасение. В последния съд преди Пришествието истинските вярващи, съединени с Христос, биват потвърдени пред непадналия всемир.

Христос не може да осигури спасение на онези, които само изповядват, че са християни и са извършили много добри дела (виж Мат. 7:21-23). Небесните доклади следователно са повече от средство за отсяване на истинското от фалшивото. Те са основата за потвърждаване спасението на истинските вярващи пред ангелите.

Учението за светилището не ограбва вярващия от уверението за спасение чрез Христос. То просветлява ума и пояснява нагледно плана на спасението. Покаяното сърце с радост се надява на действителната заместническа смърт на Христос за сторените грехове, предварително символизирана чрез жертвоприношенията. Нещо повече, човекът протяга ръка, за да открие истинското й значение в живия Христос, неговия Свещеник и Застъпник, в самото присъствие на светия Бог.

***Време е да бъдем готови.*** Бог възнамерява преди Христовото пришествие тези добри вести за заключителната служба на Христос за спасението на човечеството да обхванат целия свят. Центърът на тази вест е вечното евангелие. То трябва да се оповестява настойчиво, защото „часът на Неговия (Божия) съд е дошъл" (Откр. 14:7). Този зов предупреждава света, че Божият съд заседава сега.

Днес живеем във времето на този съд, символизиран чрез Деня на умилостивението. Както израилтяните бяха призвани да смирят душите си в този ден (Лев. 23:27), така Бог призовава целия Си народ да преживее искрено покаяние. Които искат да запазят имената си в книгата на живота, трябва да уредят отношенията си с Бога и ближните си през това време на Божия съд (Откр. 14:7).

Делото на Христос като Първосвещеник приближава своя завършек. Годините на благодатното време бързо се нижат. Никой не знае кога Божият глас ще заяви: „Свърши се"! „Бдете и молете се, защото не знаете кога ще бъде времето" (Мар. 13:33).

Макар и да живеем в страшното време - Деня на умилостивението - не трябва да се боим. Исус Христос в качеството Си на Жертва и Свещеник служи в небесното светилище заради нас. Понеже „като имаме велик Първосвещеник, Който е преминал в небесата, Исуса Божия Син, нека държим това изповедание. Защото нямаме първосвещеник, който да не може да ни състрадава в нашите немощи, но който освен в грях, изкушен биде подобно нам всякак. И тъй, да пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да приемем милост, и да намерим благодат за мощ във време на нужда" (Евр. 4:14-16).

## **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Второто идване на Христос е блажената надежда на църквата, величествената кулминационна точка на евангелието. Идването на Спасителя ще бъде буквално, лично, видимо и всесветско. Когато Той дойде, праведните мъртви ще бъдат възкресени и заедно с праведните живи ще бъдат прославени и взети на небето, а нечестивите ще загинат. Почти завършеното изпълнение на повечето страни от пророчеството в настоящото състояние на света показва, че идването на Христос е близо. Времето за това събитие не е посочено и затова сме увещавани да бъдем готови по всяко време.*

## Глава 24

# Второто идване на Христос

„**М**амо, - призна малкото дете при лягане, - така ми е мъчно за моя приятел Исус. Кога ще дойде Той?“

Това дете едва ли можеше да знае, че желанието на малкото му сърце е копнежът на вековете. Последните думи на Библията са обещание за скорошно завръщане: „Ето, ида скоро!“ И Йоан, верният ученик на Исус, прибавя: „Амин! Дойди, Господи Исусе“ (Откр. 22:20).

Да видим Исус! Да бъдем винаги с Него - с Този, Който ни обича повече, отколкото можем да си представим! Да се сложи край на всяко земно страдание! Да се радваме вечно с възкръсналите мили, които сега почиват! Не е чудно, че след възнесението на Исус Неговите приятели са очаквали това време.

Един ден Той ще дойде, макар че дори и за светиите Неговото идване ще бъде изненада (Мат. 25:5). „Посреднощ“, в най-тежкото време за земята, Бог ще изяви Своята сила, за да спаси народа Си. Писанието описва събитията: „Силен глас излезе из храма от престола и каза: „Сбъдна се!“ Този глас разтърсва земята и причинява „силен трус, небивал откак съществуват човеци на земята“ (Откр. 16:17,18). Планините се разклащат, скали се разпръсват навсякъде и цялата земя се надига като вълните на океана. Повърхността ѝ се разпуква „и градовете на народите паднаха... И всеки остров побягна и планините не се намериха“ (ст. 19,20). „Небето бе преместено като свитък, когато се свива и всички планини и острови се вдигнаха от местата си“ (Откр. 6:14).

Въпреки хаоса, завладял внезапно физическия свят, Божият народ е насърчен, виждайки „знамението на Човешкия Син“ (Мат. 24:30). Когато Той слиза на небесните облаци, всяко око вижда Княза на живота. Този път Той идва не като човек на скърби, но като победител. Вместо трънен венец Той носи славна корона. „И на дрехата, и на бедрото му имаше написано име: ЦАР НА ЦАРЕТЕ И ГОСПОД НА ГОСПОДАРИТЕ“ (Откр. 19:12,16).

При идването Му голямо отчаяние обхваща хората, които са Го отхвърлили като Спасител и Господ и са презрели изискванията на Неговия закон. Нищо не прави отхвърлилите Божията благодат по-силно да съзнават вината си, от този търпеливо умоляващ глас: „Върнете се, върнете се от лошите си пътища; защо да умрете?“ (Езек. 33:11). „И земните царе, големците и хилядниците, богатите и силните, всеки роб и всеки свободен се скриха в пещерите и между скалите на планините, и казваха на планините и на скалите: „Паднете върху нас и скрийте ни от лицето



на Седящия на престола и от гнева на Агнето; защото е дошъл великият ден на техния гняв и кой може да устои?" (Откр. 6:15-17).

Но радостта на верните, които дълго са Го чакали, засенчва отчаянието на нечестивите. Идването на Изкупителя довежда историята на Божия народ до нейната славна върховна точка - това е моментът на тяхното избавление. С трепетно преклонение те извикват: „Ето Го нашия Бог; чакахме Го и Той ще ни спаси; Той е Господ, чакахме Го; ще се възрадваме и развеселим в спасението Му" (Ис. 25:9).

Когато Исус се приближава, Той извиква Своите спящи светии от гробовете им и нарежда на ангелите Си да „съберат избраните му от четирите ветрища, от единия край на небето до другия" (Мат. 24:31). Праведните мъртви чуват гласа Му и излизат от гробовете си.

Тогава праведните живи „се променят в една минута, в мигновение на око" (1 Кор. 15:52). Прославени и безсмъртни, заедно с възкръсналите светии, те ще бъдат грабнати, за да посрещнат своя Господ във въздуха и да останат с Него завинаги (1 Сол. 4:16,17).

### **СИГУРНОСТТА НА ХРИСТОВОТО ЗАВРЪЩАНЕ**

За апостолите и ранните християни завръщането на Христос бе „блажената надежда" (Тит 2:13, Евр. 9:28). Те очакваха всички пророчества и обещания да се изпълнят при Второто пришествие (виж 2Петр. 3:13; Ис. 65:17), защото то е главната цел на християнското странстване. Всички, които обичат Христос, жадуват за деня, когато ще бъдат завинаги с Него - с Отца, Светия Дух и ангелите.

*Свидетелството на Писанието.* Истината за Второто пришествие се основава на Свещеното писание. Точно преди смъртта Си Исус каза на учениците Си, че отива при Своя Отец, за да им приготви място. Но Той обеща: „Ще дойда пак" (Йоан 14:3).

Както първото идване на Христос на земята, така и второто Му идване е пророкувано в цялото Писание. Даже преди потопа Бог каза на Енох, че идването на Христос в слава ще сложи край на греха. Той пророкува: „Ето Господ иде с десетки свои светии да извърши съда над всички и да обяви за виновни всички нечестивци за всичките нечестиви дела, които в нечестив са сторили, и за всичките жестоки думи, които нечестивите грешници са говорили против Него" (Юда 14,15).

Хиляда години преди Христос псалмистът говори за идването на Господа: „Нашият Бог ще дойде и няма да мълчи; ще има пред Него огън поглъщащ и около Него силна буря ще призове небесата отгоре и земята, за да съди людеите си, казвайки: Съберете Ми Моите светии, които направиха с Мене завет със жертви" (Пс. 50:3-5).

Христовите ученици се радваха на обещанието за завръщането Му. Всред трудностите, които ги заобикаляха, сигурността на това обещание подновяваше куража и силата им. Техният Учител щеше да се върне, за да ги вземе в дома на Отца!

**Гаранцията, която дава първото идване.** Второто пришествие е тясно свързано с първото идване на Христос. Ако не бе дошъл първия път и не бе извоювал решаващата победа над греха и Сатана (Кол. 2:15), не бихме имали основание да вярваме, че ще дойде да сложи край на сатанинското господство в този свят и да обнови света в първоначалното му съвършенство. Но тъй като имаме доказателството, че Той „се яви да премахне греха чрез пожертване на Себе си“, имаме основания да вярваме, че Той „ще се яви втори път, без да има работа с грях, за спасението на ония, които го очакват“ (Евр. 9:26,28).

**Небесната служба на Христос.** Откровението на Христос към Йоан пояснява че небесното светилище е център на спасителния план (Откр. 1:12,13; 3:12;4:1-5; 5:8; 7:15; 8:3; 11:1,19; 14:15,17; 15:5; 6:8; 16:1,17). Пророчествата, които свидетелстват, че Той е започнал последната Си служба в полза на грешниците уверяват, че Той скоро ще се върне да прибере Своя народ у дома (виж 23 глава на тази книга). Вярата, че Христос действително работи, за да доведе докрай изкупителното дело, вече осъществено на Голгота, е насърчавала християните, които са очаквали Неговото завръщане.

## НАЧИНЪТ НА ХРИСТОВОТО ЗАВРЪЩАНЕ

Когато Христос говореше за знаменията, които щяха да свидетелстват за близкото Му идване, Той изрази загриженост Неговият народ да не бъде измамен от фалшиви учения. Исус предупреди, че преди Пришествието „ще се появят лъжехристи и лъжепророци, които ще покажат големи знамения и чудеса, така щото, ако е възможно, да заблудят и избраните“ Той каза: „Ако някой ви каже: „Ето, тук е Христос или там, не вярвайте“ (Мат. 24:24,23). Предупрежденият е по-малко уязвим. За да дадат възможност на вярващите да различават истинското събитие от фалшификацията, няколко библейски цитати откриват подробно начина, по който Христос ще се върне.

**Буквално и лично завръщане.** Когато Исус се възнесе, двама ангели се обърнаха към учениците, които все още със затаен дъх гледаха към разделящия се с тях Господ: „Галилеяни, защо стоите, та гледате към небето? Тоя Исус, Който се възнесе от вас на небето, така ще дойде, както го видяхте да отива на небето“ (Деян. 1:11).

С други думи, те казаха, че същият Господ, Който току-що ги остави едно лично с плът и кръв същество, а не някакъв дух (Лука 24:36-43) - ще се върне на земята. Неговото второ идване ще бъде така буквално и лично, както и Неговото заминаване.

**Видимо завръщане.** Христовото идване не ще бъде някаква духовна, невидима опитност, а действителна среща с видима Личност. Без да остави място за съмнение във видимостта на Своето завръщане, Исус предупреди учениците Си, за да не бъдат измамани от някакво уж тайно пришествие, а да сравняват Неговото идване с блясъка на светкавицата, която

ясно се вижда от единия край на хоризонта до другия (Мат. 24:17). Писанието заявява, че праведните и нечестивите едновременно ще бъдат свидетели на Неговото идване. Йоан писа: „Ето, иде с облаците и ще го види всяко око“ (Откр. 1:7), а Исус отбелязва отговора на нечестивите: „Ще заплачат всички земни племена, като видят Човешкия Син, идещ на небесните облаци със сила и голяма слава“ (Мат. 24:30).

**Видимо идване.** Целият свят ще бъде уведомен за идването на Христос. Библията твърди, че Неговото пришествие ще бъде оповестено гласно и видимо: „Сам Господ ще слезе от небето с повелителен вик, при глас на архангел и при Божия тръба“ (1Сол. 4:16). „Силен тръбен глас“ (Мат. 24:31) придружава събирането на Неговия народ. Това не става тайно.

**Славно завръщане.** Христос се връща като Победител със сила и „в славата на Отца Си със Своите ангели“ (Мат. 16:27). В Откровението Йоан описва славата на Христовото идване още по-драматично. Той представя Христос яздещ на бял кон и водещ неизброими небесни армии. Свръхестественото великолепие на Христос е очевидно (Откр. 19:11-16).

**Внезапно, неочаквано завръщане.** Християните, които жадуват, очакват завръщането на Христос, ще знаят кога ще наближи денят на идването Му (1Сол. 5:4-6). Но общо за жителите на света ап. Павел писа: „Господният ден ще дойде като крадец нощем. Когато казват: Мир и безопасност, тогава ще ги постигне внезапно погубление, както болките на непразна жена и никак няма да избегнат“ (1Сол. 5:2,3; Мат. 24:43). От Павловото сравнение за идването на Христос някои идват до заключение, че то ще стане тайно и незабележимо. Обаче това противоречи на библейското описание за идването на Христос в слава и великолепие, видимо за всяко око (Откр. 1:7). Всъщност Павел не казва, че Христовото идване е тайно, но за светските хора то става така неочаквано, както идването на крадец.

Христос сравнява Своето идване и с неочакваното унищожение на предпотопния свят чрез потопа. „Защото, както в ония дни преди потопа, ядяха и пиеха, женеха се и се омъжваха до деня, когато Ной влезе в ковчега и не усетиха, докато дойде потопът и завлече всички, така ще бъде и пришествието на Човешкия Син“ (Мат. 24:38,39). Макар Ной да бе проповядвал в продължение на много години, че предстои потоп, много хора бяха изненадани. Имаше две групи хора. Едните вярваха във вестта на Ной, влязоха в ковчега и се спасиха; другите избраха да останат извън ковчега и „дойде потопът и завлече всички“ (Мат. 24:39).

**Катастрофално събитие.** Подобно на сравнението с потопа, сънят на Навуходоносор за металния образ описва катастрофалния начин, по който Исус ще дойде на Земята (виж 4 глава на тази книга). Навуходоносор видя един величествен образ, с „глава от чисто злато, гърдите му и мишците му от сребро, коремът и бедрата от мед, краката му от желязо, нозете му отчасти от желязо, отчасти от кал“. После „Камък се отсякъл, не с ръце,

който ударил образа в нозете му, които били от желязо и от кал, и ги строшил. Тогава желязото, калта, медта, среброто и златото се строшили изведнъж и станали като прах по гумното лете, вятърът ги отнесъл и за тях не се намерило никакво място. А камъкът, който ударил образа, станал голяма планина и изпълнил целия свят" (Дан. 2:32-35).

Чрез този сън Бог даде на Навуходоносор кратък преглед на световната история. Между неговото време и установяването на Христовото вечно царство (камъка), четири велики царства или империи, и после сбор от слаби и силни нации щяха да владеят последователно световната сцена. От дните на Христос насам тълкувателите са идентифицирали империите като Вавилон (605-539 г.пр.Хр.), Мидо-Персия (539-331 г.пр.Хр.), Гърция (331-168 г.пр.Хр.) и Рим (168 г.пр.Хр. - 476 г.сл.Хр.). Както е пророкувано, никоя империя не е последвала Рим. През IV и V век сл.Хр. той се разпадна на няколко по-малки царства, които по-късно станаха народи на Европа. През вековете мощни владетели - Карл I, Карл V, Наполеон, Кайзер Вилхем и Хитлер - се опитаха да установят друга световна империя. Но всеки пропадна, както каза пророчеството: „Няма да се слоят един с друг, както желязото не се смесва с калта" (Дан. 2:43).

Най-после сънят се съсредоточава върху драматичната кулминационна точка: издигането на Божието вечно царство. Камъкът, отсечен без ръце, представя Христовото царство на славата (Дан. 7:14; Откр. 11:15), което ще бъде установено без човешко усилие при Пришествието.

Христовото царство не ще съществува едновременно с някоя човешка империя. Когато Той дойде на земята по време на Римската империя, за камъка, който смазва всички народи, още не бе дошло времето. Това щеше да стане само след периода на нозете от желязо и кал - времето на разделените народи. Христовото царство трябва да бъде установено при Второто пришествие, когато Христос отдели праведните от нечестивите (Мат. 25:31-34).

Когато това стане, камъкът ще удари „образа в нозете му, които са били от желязо и кал", като строши всички тия царства, и за тях не се намери никакво място" (Дан. 2:34, 35, 44). Наистина Пришествието е събитие, разтърсващо земята.

## **ВТОРОТО ПРИШЕСТВИЕ И ЧОВЕЧЕСТВОТО**

Второто идване на Христос ще засегне двете големи групи от хора - тези, които са Го приели, и тези, които са се отвърнали от Него.

**Събиране на избраните.** Една важна страна от установяването на Христовото вечно царство е събирането на всички изкупени (Мат. 24:31; 25:32-34; Мар. 13:27) за вечния дом, който Исус е приготвил (Йоан 14:3).

Когато държавник посещава някоя държава, малко хора го посрещат. Но когато Христос дойде, всеки вярващ, живял някога, без разлика на възраст, род, образование, икономическо положение или раса, ще участва в това величествено честване на Пришествието. Две събития правят възможно това събиране: възкресението на праведните мъртви и преобразяването на живите светии.

**1. Възкресението на мъртвите в Христос.** При звука на тръбата, известяваща завръщането на Христос, праведните мъртви ще възкръснат без недостатък и безсмъртни (1Кор. 15:52, 53), малко преди живите праведни да бъдат грабнати, за да бъдат всички с Господа.

Възкръсналите се събират със своите близки, които са скърбели за тях. Сега те извикват: „О, смърт, де ти е жилото? О, гробе, де ти е победата?“ (1Кор. 15:55).

Това не са ония болни, стари тела, които отидоха в гроба. Възкръсналите имат нови, безсмъртни, съвършени тела, по които не личи гниенето, причинено от греха. Възкръсналите светии преживяват пълно възстановяване, което е дело на Христос. Те отразяват съвършения образ на Бога в ум, душа и тяло (1Кор. 15:42-54; виж глава 25 на тази книга).

**2. Преобразяване.** Когато праведните мъртви възкръснат, праведните, заварени от Пришествието живи, ще се променят. „Защото това тленното трябва да се облече в нетление и това смъртното да се облече в безсмъртие“ (1Кор. 15:53).

При идването на Христос никоя група вярващи няма предимство пред друга. Павел казва, че преобразените вярващи „ще бъдем грабнати заедно с тях (с възкресените) в облаците, да посрешнем Господа във въздуха и така ще бъдем всякога с Господа“ (1Сол. 4:17; Евр 11:39, 40). Всички вярващи ще присъстват на великото Пришествие заедно-и възкресените светии от всички векове, и тези, които живи са дочакали завръщането на Христос.

**Смъртта на невярващите.** За спасените Второто пришествие е време на радост и веселие, но за изгубените то е време на гибелен страх. Дълго време те се бяха съпротивлявали на Христовата любов и на Неговите покани за спасение (виж 2Сол. 2:9-12; Римл. 1:28-32). Когато виждат Този, чието идване като Цар на царете и Господ на господарите бяха отхвърлили, те осъзнават, че часът на съда е дошъл. Обзети от страх и отчаяние, те се обръщат към бездушното създание да ги скрие (Откр. 6:16,17). В това време Бог ще унищожи Вавилон, съюза на всички отпаднали религии. „Тях ще изгори на огън“ (Откр. 18:8). Водачът на този съюз - тайната на нечестието, беззаконният - "Господ Исус ще убие с дишането на устата Си и ще изтреби с явлението на пришествието Си" (2Сол. 2:8). Силите, налагали белега на звяра (виж глава 12), ще бъдат хвърлени „в огненото езеро, което гори с огън и жупел.“ Останалите от нечестивите ще бъдат „избити с меча, който излиза от устата на яздейшия на коня“ - Господ Исус Христос (Откр. 19:20,21).

## ЗНАМЕНИЯ ЗА СКОРОШНОТО ИДВАНЕ НА ХРИСТОС

Писанията откриват не само начина и целта на Христовото идване, но описват и знаменията за близостта на това върховно събитие. Много знамения, известяващи Второто пришествие, станаха повече от 1700 години след възнесението на Христос. Кои знамения свидетелстват, че Неговото идване е предстоящо?

**Знамения в природния свят.** Христос предсказа, че „ще станат знамения в слънцето, в луната и в звездите“ (Лука 21:25), определяйки точно, че „слънцето ще потъмнее, луната няма да даде светлината си, звездите ще падат от небето и силите, които са в небето, ще се разклатят. Тогава ще видят Човешкият Син, идещ на облаци с голяма сила и слава“ (Мар. 13:24-26). В допълнение на това Йоан видя голямо земетресение да предшества знаменията в небето (Откр. 6:12). Тези знамения щяха да отбележат края на 1260-те години на преследване (виж глава 12).

**1. Свидетелството на земята.** В изпълнение на това пророчество най-голямото документирано земетресение стана на 1 ноември 1755 г. Известно като „Лисабонското земетресение“, то бе почувствано в Европа, Африка и Америка и обхвана област от около 4 милиона квадратни мили. Център на разрушителното му действие беше гр. Лисабон, Португалия, където за минути то изравни обществени и жилищни сгради, причинявайки смърт на стотици хиляди хора.

Докато физическите ефекти от земетресението бяха големи, неговото въздействие върху мисленето беше също значително. Тогава мнозина го приеха като пророческо знамение за края и започнаха да обръщат сериозно внимание на въпроса за Божия съд и последните дни. Лисабонското земетресение даде тласък за изучаване на пророчествата.

**2. Свидетелството на слънцето и луната.** Двадесет и пет години по-късно стана следващото знамение, споменато в пророчеството - затъмнението на слънцето и на луната. Христос бе посочил времето за изпълнението му. То трябваше да следва голямата скръб, 1260-те години на папско преследване, предсказано в Писанието (Мат. 24:29; виж глава 12 на тази книга). Но Христос каза, че скръбта, която трябваше да предшества тези знамения, щеше да бъде съкратена (Мат. 24:21,22). Чрез влиянието на Реформацията и движенията, които водят началото си от нея, папското преследване наистина бе съкратено, така че в средата на 18 век то бе почти напълно спряно.

В изпълнение на това пророчество на 19 май, 1780 г. необикновена тъмнина се спусна над североизточната част на Северна Америка.

Припомняйки си това събитие, Тимъти Дуайт, председател на Йейлския университет, каза: „19 май 1780 г. беше забележителен ден. В много къщи бяха запалени свещи; птиците замлъкнаха; кокошките се прибраха. Хората вярваха, че денят на съда е наближил.“

Самюъл Уилямс от Харвард разказва: Тъмнината „се приближаваше с облаци от северозапад между 10.00 и 11.00 ч. преди обяд и продължи до средата на следващата нощ, варирайки на много места по степен и продължителност. На някои места хората не можеха да виждат обикновен шрифт на открито.“ По мнението на Самюъл Тенис „мракът на следващата вечер беше вероятно най-гъстият наблюдаван някога, откак волята на Всемогъщия е създала светлината... Ако всички светлинни тела във всемира бяха обвити в непроницаем мрак или бяха съвсем изчезнали, тъмнината тогава не би била по-голяма. В 21 ч. тази нощ луната изгръ, но тъмнината продължаваше и след полунощ. Когато луната се появи, тя изглеждаше кърваво червена.“

В Откровението Йоан бе пророкувал необикновените знамения на този ден. След земетресението той писа: „Слънцето почерня като козиняво вретиче и луната стана като кръв" (Откр. 6:12).

**3. Свидетелството на звездите.** Христос и Йоан бяха говорили също и за падане на звезди, което щеше да бъде знак, че Пришествието е близо (Откр. 6:13; Мат. 24:29). Големият метеоритен дъжд на 13 ноември 1833 г. - най-масовото падане на звезди, - изпълни това пророчеството. Изчислено бе, че отделният наблюдател е могъл да види средно 60000 метеорита на час. Това бе наблюдавано от Канада до Мексико и от средата на Атлантическия до Тихия океан. Много християни видяха в него изпълнение на библейското пророчество.

Един очевидец разказва: „В небосвода почти нямаше място, което всеки миг да не се изпълваше с тези падащи звезди; понякога те падаха на групи, напомняйки за смокиновото дърво, което хвърля незрелите си плодове, разлюлявано от силен вятър."

Христос даде тези знамения, за да държи будни християните за близкото Му идване. „А когато почне да става това - каза Той, - изправете се и повдигнете главите си, защото изкуплението ви наближи." Той прибави: „Погледнете смоковницата и всичките дървета. Когато покарат, вие, като видите това, сами знаете, че лятото е вече близо. Също така и вие, когато видите че става това, да знаете, че е близо Божието царство" (Лука 21:28-31).

Това уникално свидетелство на земя, слънце, луна и звезди, което се даде в точно последователния ред и във времето, предсказано от Христос, обърна вниманието на мнозина към пророчествата за Второто пришествие.

**Знамения в религиозния свят.** Писанието предсказва, че забележителни събития в религиозния свят ще отбележат времето, предшествашо Христовото завръщане.

**1. Голямо религиозно пробуждане.** Книгата Откровение разкрива появата на голямо, всесветско религиозно движение преди Пришествието. Във видението на Йоан това движение се възвестява така: „И видях друг ангел че летеше посред небето, като имаше вечното благовестие, което да прогласява на обитаващите по земята и на всеки народ и племе, език и люде. И каза със силен глас: Бойте се от Бога и въздайте Нему слава, защото настана часът, когато Той ще съди, и поклонете се на Тогова, който е направил небето и земята, морето и водните извори" (Откр. 14:6,7). Самата вест казва кога ще бъде прогласена. Вечното евангелие е било проповядвано през всички векове. Но тази вест, която набляга на съда, можеше да се известява само в края на времето, защото предупреждава, че „часът на Неговия съд наближи".

Книгата на Данаил ни уведомява, че нейните пророчества ще бъдат разпечатани (Дан. 12:4). Тогава хората ще разбират нейните тайни. Разпечатването на книгата стана, когато периодът от 1260 години папско господство дойде до своя край с пленяването на папата през 1798 г. Пленяването на папата и знаменията в природата подтикнаха много християни да изу-

чават пророчествата за събитията, водещи към Второто пришествие. Резултатът е ново задълбочено разбиране на тези пророчества.

Това съсредоточаване върху Второто пришествие допринесе за всесветско пробуждане на надеждата за Пришествието. Както Реформацията се разви независимо в различни страни, така стана и с адвентното движение. Световният характер на това движение е едно от най-ясните знамения, че идването на Христос приближава. Както Йоан подготви пътя за първото идване на Христос, така адвентното движение подготвя пътя за Неговото Второ идване, като прогласява вестта от Откровение 14:6-12, последната Божия покана да се приготвим за славното идване на Спасителя (виж 14 и 23 глави на тази книга).

**2. Проповядване на евангелието.** „Бог е назначил ден, когато ще съди вселената справедливо“ (Деян. 17:31). Като ни предупреждава за този ден, Христос не казва, че това ще стане, когато целият свят се обърне към Него, но че „благовестието на царството ще бъде проповядвано по цялата вселена за свидетелство на всички народи и тогава ще дойде краят“ (Мат. 24:14). Така Петър окуражава вярващите да очакват и ускоряват „дохождането на Божия ден“ (2Петр. 3:12).

Статистиката отбелязва мащабите на превеждането и разпространението на Библията в този век. В 1900 г. Библията е била разпространена на 537 езика. В 1980 г. тя е била преведена, цялата или отчасти, на 1811 езика, за близо 96 процента от населението на света. Също така годишното разпространение на Писанията е нарастнало от 5,4 милиона библии в 1900 г. на 36, 8 милиона библии и почти половин милиард части от Библията до 1980 г. В допълнение, християнството днес има на разположение несравнимо разнообразие от възможности за провеждане на своята мисия: служби за услуги, образователни и медицински институти, национални и чуждестранни мисионски центрове, радио и телевизионни предавания и значителни финансови средства. Днес мощни радиостанции на къси вълни могат да излъчват евангелието за почти всяка страна от земното кълбо. Употребени под ръководството на Светия Дух, тези средства могат да осъществят целта за евангелизиране на света.

Адвентистите от седмия ден говорят на около 700 езика и 1000 диалекта и прогласяват евангелието в 190 страни. Почти 90 процента от тези членове живеят извън Северна Америка. Вярвайки, че медицинското и образователното дело играят съществена роля в изпълнението на евангелската заръка, ние имаме почти 600 болници, частни болници, клиники и диспансери, 19 медицински моторни лодки, 27 фабрики за здравословна храна, 86 колежи и университети, 834 средни училища, 4166 училища, 125 библейски института за задочно обучение и 33 езикови института. Нашите 51 издателства печатат литература на 190 езика и нашите радиостанции на къси вълни предават приблизително за 75 процента от населението на света. Светият Дух е благословил изобилно мисионския ни подем.



**3. Религиозен упадък.** Широкото разпространение на евангелието естествено не означава и голямо израстване в истинско християнство. Напротив, Писанията предсказват упадък на истинската духовност към края на времето. Павел казва, че в „последните дни ще настанат усилни времена. Защото човеците ще бъдат себелюбиви, сребролюбиви, надменни, горделиви, хулители, непокорни на родителите си, неблагодарни, нечестиви, без семейна обич, непримирими, клеветници, невъздържани, свирепи, неприатели на доброто, предатели, буйни, надути, повече сластолюбиви, а не богобоязливи, имащи вид на благочестие, но отречени от силата му" (2Тим. 3:1-5).

Така и днес себелюбие, материални и светски неща са изместили Духа на Христос от много сърца. Хората вече не позволяват Божиите принципи и закон да направляват живота им. Беззаконието расте. „Но понеже ще се умножи беззаконието, любовта на мнозина ще охладнее" (Мат. 24:12).

**4. Съживяване на папството.** Съгласно библейското пророчество в края на 1260-те години папството щеше да получи „смъртоносна рана", но нямаше за замре (виж 12 глава на тази книга). Писанието казва, че тази смъртоносна рана ще оздравее. Папството ще поднови своето влияние и престиж - „цялата земя учудена отиде след звяра" (Откр. 13:3). Днес мнозина вече виждат в папата морален водач на света.

До голяма степен възкръсването на папското влияние и престиж се дължи на това, че християните замениха авторитета на Библията с традиции, човешки стандарти и наредби. Постъпвайки така, те стават уязвими за „беззаконния", който действа „със всякаква сила, знамения и лъжливи чудеса" (2Сол. 2:9). Сатана и неговите представители ще постигнат един пагубен съюз, символизиран чрез нечестивото триединство на звяра, змея и лъжливия пророк, който ще мами света (Откр. 16:13,14; 13:13,14).

Само тези, чийто ръководител е Библията и които „пазят заповедите Божии и имат вярата на Исуса" (Откр. 14:12), ще могат успешно да се съпротивляват срещу пагубната измама на този съюз.

**5. Упадък на религиозната свобода.** Съживяването на папството ще засегне драматично християнството. Религиозната свобода, извоювана с голяма цена, гарантирана чрез отделяне на църквата от държавата, ще бъде подкопана и в края отменена. С подкрепата на силни правителства, тази отстъпническа сила ще се опита да налага на всички хора своята форма на поклонение. Всеки ще трябва да избира: вярност към Бога и Неговите заповеди или вярност към звяра и неговия образ (Откр. 14:6-12).

Налаганото подчинение ще включва икономическо насилие: „Да не може никой да купува или да продава, освен оня, който носи за белег името на звяра или числото на неговото име" (Откр. 13:17). Които откажат да се поклонят пред образа на звяра, ще бъдат осъдени на смърт (Откр. 13:15). В това време на скръб Бог ще се намеси за народа Си и ще избави всеки, чието име е записано в книгата на живота (Дан. 12:1; Откр. 3:5; 20:15).

**Увеличаване на нечестие.** Духовният упадък на християнството е довел до пренебрегване дори на Божия закон в църквата и в живота на вярващите. Мнозина даже стигнаха дотам да вярват, че Христос е премахнал Закона и че християните не са вече длъжни да го съблюдават. Това пренебрежение към Божия закон е довело до нарастване на престъпността и неморално поведение.

**1. Нарастване на престъпността.** Общоприетото незачитане на Божия закон от повечето християни е спомогнало да се презират законите и редът в съвременното общество. Сведения на кореспонденти от няколко световни столици гласят: „Точно както в САЩ, престъпността се покачва в почти всяка страна на света. От Лондон до Москва и Йоханесбург престъпността бързо става главна заплаха, която променя начина на живот на много хора.“

**2. Сексуална революция.** Пренебрегването на Божия закон разруши границите на скромност и чистота и откри път за всяка неморалност. Днес сексът се въздига в култ и се разпространява чрез кино, телевизия, видео, песни, списания, реклами, танци и т.н. Сексуалната революция доведе до увеличаване на разводите, морални отклонения като „свободен брак“, изнасилване на деца, ужасяващо число аборти, широко разпространен хомосексуализъм, масово разпространение на венерически болести и на наскоро появилия се СПИН.

**Войни и бедствия.** Исус каза: „Народ ще се повдигне против народ и царство против царство; и ще има големи трусове, и в разни места глад и мор; ...ще има и ужасили големи знамения от небето“ (Лука 21:10,11; Мар. 13:7,8; Мат. 24:7). С приближаването на края и с усиление на конфликта между сатанинските и божествените сили тези бедствия ще стават все по-силни и по-чести.

**1. Войни.** В цялата земна история много войни са поразявали човечеството, но те никога не са били така глобални и разрушителни. Първата и Втората световни войни причиниха повече нещастия и страдания от всички предишни войни, взети заедно.

Мнозина виждат възможност за нова война. Втората световна война не изкорени тази възможност. След нея е имало около 140 конфликта, водени с конвенционални оръжия, в които са загинали над 10 000 000 души.

**2. Природни бедствия.** Както е известно, бедствията се увеличили значително през последните години. Неотдавнашни катаклизми по земята и в климата, идещи един след друг, дадоха повод на някои да се запитат дали природата се е разярила или светът преживява дълбоки промени в климат и структура, които в бъдеще ще се засилват.

**3. Глад.** Глад е имало често в миналото, но не и в такъв мащаб, какъвто е в нашия век. Никога преди светът не е имал милиони хора, страдащи от глад или недояждане. Изгледите за бъдещето не са по-светли. Увеличаващият се брой гладуващи ясно показва, че Христовото пришествие е наближило.

**БЪДИ ГОТОВ ПО ВСЯКО ВРЕМЕ.**

Библията многократно ни уверява, че Исус ще се върне. Но дали ще дойде след година? Пет години? Десет? Двадесет? Никой не знае със сигурност. Сам Исус заявява: „А за онзи ден и час никой не знае, нито небесните ангели, нито Синът, а само Отец" (Мат. 24:36).

В края на земната Си служба Христос разказа притчата за десетте девици, за да разкрие опитността на църквата в последните дни. Двете групи девици са символ на двата вида вярващи, които изповядват, че очакват своя Господ. Наречени са девици, защото изповядват истинската вяра. Светилниците им са символ на Божието слово, а маслото - на Светия Дух.

Повърхностно погледнато, тези две групи изглеждат еднакви, заедно излизат да посрещнат Младоженеца, всички имат масло в светилниците си, в поведението им няма разлика. Всички са чули вестта за скорошното идване на Христос и го очакват. Но след това наставка едно явно забавяне - тяхната вяра трябва да се изпита.

Внезапно посреднощ, в най-тъмния час на земната история, се чува викът: „Ето, Младоженецът иде; излезте да го посрещнете!" (Мат. 25:6). Сега разликата между двете групи става явна: някои не са готови да посрещнат Младоженеца. Тези „безумни" девици не са лицемери, те са почитали истината, Божието слово. Но им липсва масло - не са били запечатани чрез Светия Дух (Откр. 7:1-3). Задоволявали са се с повърхностна работа и не са паднали върху скалата Исус Христос. Имали са вид на благочестие, но са били лишени от Божията сила.

Когато Младоженецът идва, само готовите влизат с Него на сватбеното тържество и тогава вратата се затваря. Неразумните девици отиват да си купят масло, но се връщат и викат: „Господи, Господи, отвори ни!" Но Младоженецът отговаря: „Не ви познавам" (Мат. 25:11, 12).

Колко жалко, че когато дойде Земята, Христос ще трябва да изговори тези думи на хора, които обича. Той предупреждава: „В онзи ден мнозина ще ми рекат: Господи! Господи! Не в Твоето ли име пророкувахме, не в Твоето ли име бесове изгонихме и не в Твоето ли име направихме много велики дела? Но тогава ще им заявя: „Аз никога не съм ви познавал, махнете се от Мене, вие, които вършите беззаконие" (Мат. 7:22, 23).

Преди потопа Бог изпрати Ной да предупреди света за идващата гибел. По същия начин Бог изпрати една тройна вест като предупреждение, за да приготви света за връщането на Христос (Откр. 14:6-16).

Всички, които приемат Божията милостива вест, ще се радват от гледката на Второто пришествие. „Блажени тия, които са призвани на сватбената вечеря на Агнето" (Откр. 19:9). Наистина, „ще се яви втори път, без да има работа с грях, за спасение на ония, които Го очакват" (Евр. 9:28).

Идването на Изкупителя довежда до кулминация в историята на Божия народ. Това е моментът на освобождението на вярващите и с радостно преклонение те възкликват: „Ето, Този е нашият Бог; чакахме Го и Той ще ни спаси... ще се възрадваме и развеселим в спасението му" (Ис. 25:9).

### Книгата Данаил

Тълкуване	Гл. 2	Гл. 7	Време Гл. 7	Гл. 8	Време Гл. 8–9
Вавилон Мидо-Персия Гърция Деления на Рим /езически/	Злато Сребро Бронз Желязо	Лъв Мечка Леопард 4 глави 4 звяра		Овен Козел 4 рога Малък рог	457 г. пр. Хр. ...
<b>ПЪРВОТО ИДВАНЕ НА ХРИСТОС</b>					
Рим разделен Европа Рим (палски)	Желязо / кал	10 рога Малък рог	538 г. сл. Хр.   1260 години   1798 г. сл. Хр.	Малък рог	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;">                     Христовата първосвеще ническа служба в небесното светилище Дан. 9::24; Евр. 8–9 Християнска епоха                 </div>
<b>ВТОРОТО ИДВАНЕ на Христос</b> Божие царство	Камък става планина	Съд (на небето)  Божие царство		Светилището очистено (на небето)  Божие царство	
					1844 г сл. Хр.  2300 години 457 г. пр. Хр. – 1844 г. сл. Хр.

## **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Заплатата на греха е смърт. Но Бог, Който единствен е безсмъртен, ще даде вечен живот на Своите чада, изкупени в деня на Пришествието Си. Смъртта е несъзнателно състояние. Тя е такава за всички хора. Когато Христос, нашият живот, се яви, възкресените и живите праведни ще бъдат прославени и грабнати да посрещнат своя Господ. Второто възкресение на нечестивите ще стане хиляда години по-късно.*

## Глава 25

# Смърт и възкресение

**Ф**илистимската армия влезе в Сунам, разположи своя стан и се приготви да атакува Израил. Цар Саул, настроен съвсем не оптимистично, установи израилската армия близо до планината Гелвие. В миналото уверението за Божието присъствие даваше възможност на Саул безстрашно да води Израил против неприятелите. Но той се бе отклонил от служенето на Бога. Когато църят изменник се опита да се свърже с Бога, за да узнае какъв ще е изходът от предстоящата борба, Той отказа да му отговори. Зловещият страх от непознатото утро тегнеше върху Саул. Ако само Самуил беше тук! Но Самуил беше мъртъв и не можеше вече да го посъветва. Или може би... можеше?

Като намери дома на една врачка, изплъзнала се от по-раншното преследване на магьосници, възвишеният цар се унижи да се осведоми чрез нея за изхода на предстоящата битка. Той помоли: „Самуил ми възведи.“ По време на сеанса медиумката видя „дух да излиза из земята.“ Този дух информира нещастния цар, че не само Израил ще загуби войната, но и той, и синовете му ще бъдат убити (виж 1Царе 28).

Предсказанието беше вярно. Но духът на Самуил ли даде предсказанието? Как можеше един медиум, осъден от Бога, да има сила над духа на Самуил - Божия пророк? И откъде дойде Самуил? Защо неговият дух излезе „из земята“? „Какво причини смъртта на Самуил? Ако духът, който говори на Саул, не бе Самуиловият, кой беше той? Нека видим какво учи Библията по въпроса за смъртта, за свързването с мъртви и за възкресението.

### БЕЗСМЪРТИЕ И СМЪРТ

Безсмъртието е качество или състояние, неподлежащо на смърт. Преводачите на Писанието употребиха думата безсмъртие, за да преведат гръцките думи „атанасия“, безсмъртие и „аптарсия“, нетленност. Как това понятие се отнася за Бога и за човешките същества?

**Безсмъртие.** Писанието казва, че вечният Бог е безсмъртен (1Тим. 1:17). Всъщност Той „сам има безсмъртие“ (1Тим. 6:16). Той съществува без начало, от Себе Си, няма нито начало, нито край (виж 2 глава на тази книга).

Писанието никъде не описва безсмъртието като качество или състояние, което човек - или неговата „душа“, или неговият „дух“ наследяват. Тер-

мините, обикновено преведени „душа“ и „дух“, в Библията се срещат повече от 1600 пъти, но никога във връзка с думите „безсмъртен“ или „безсмъртие“ (виж глава 7).

За разлика от Бога човешките същества са смъртни. Писанието сравнява живота им с „пара, която за малко се явява и после изчезва“ (Яков 4:14). Те са „плът, вятър, който прехождат и не се връща“ (Пс. 78:39). Човек цъфти като цвете и се покосява, бяга като сянка и не се спира“ (Йов 14:2). Между Бога и човешките същества съществува огромна разлика. Бог е безграничен, те са ограничени. Бог е безсмъртен, те са смъртни. Бог е вечен, те са преходни.

**Условно безсмъртие.** При сътворението „Бог създаде човека от пръст из земята; и вдъхна в ноздрите му дихание на живот; и стана човек жива душа“ (Бит. 2:7). Описанието на сътворението разкрива, че човечеството получи живота си от Бога (Деян. 17:25; Кол. 1:16, 17). Изводът от този основен факт е, че безсмъртието не е вродено в човека, то е Божи дар. Когато създаде Адам и Ева, Бог им даде свободна воля - възможност за избор. Те можеха да се покоряват или да не се покоряват. Продължителността на живота им зависеше от постоянното послушание към Божията воля. Притежаването на дара на живота беше условно.

Бог старателно предупреди за условието, при неспазване на което те биха загубили този дар - ако ядат от „дървото за познаване на добро и зло.“ Бог ги предупреди: „Когато ядеш от него, непременно ще умреш“ (Бит. 2:17).

**Смъртта - заплата на греха.** Срещу Божието предупреждение, че непослушанието ще причини смърт, Сатана твърдеше: „Никак няма да умрете“ (Бит. 3:4). Но след като престъпиха Божията заповед, Адам и Ева откриха, че заплата на греха наистина е смърт (Римл. 6:23). Грехът им ги доведе до присъдата: „Ще се върнеш в Земята, от която си взет; понеже пръст си и в пръст ще се върнеш“ (Бит. 3:19). Тези думи не говорят за продължаване на живота, а за неговото прекратяване.

Като изрече присъдата, Бог прегради пътя на съгрешилата двойка към дървото на живота, за да не може „да яде и да живее вечно“ (Бит. 3:22). Това ясно показва, че безсмъртието, обещано при условие на послушание, беше загубено чрез греха. Сега те станаха смъртни, подвластни на смъртта. И защото Адам не можеше да предаде на децата си безсмъртието, което вече не притежаваше, „смъртта мина във всичките човеци, понеже всички съгрешиха“ (Римл. 5:12).

Единствено Божията милост запази Адам и Ева от незабавна смърт. Божият Син бе предложил да даде живота Си, за да имат те друга възможност, втори случай. Той беше „закланото Агне от създание мира“ (Откр. 13:8).

**Надежда за човечеството.** Макар да се раждаме смъртни, Библията ни насърчава да търсим безсмъртието (виж Римл. 2:7). Исус Христос е изворът на това безсмъртие: „Божият дар е живот вечен в Христос, Исус, нашия Господ“ (Римл. 6:23; 1Йоан 5:11). Той „унищожи смъртта и осия

живота и безсмъртието" (2Тим. 1:10). „Както чрез Адам всички умират, така чрез Христос всички ще оживеят" (1Кор. 15:22). Сам Христос каза, че Неговият глас ще отвори гробовете и ще възкреси мъртвите (Йоан 5:28, 29).

Ако Христос не бе дошъл, положението на човека би било безнадеждно и всички, които умират, биха били загубени завинаги. Йоан каза: „Защото Бог толкоз възлюби света, че даде Своя единороден Син, за да не погине всеки, който вярва в Него, но да има живот вечен" (Йоан 3:16). Вярата в Христос премахва не само наказанието за греха, но и осигурява за вярващите безценния дар на безсмъртието.

Христос „осия безсмъртието чрез евангелието" (2Тим. 1:10). Ап. Павел уверява, че Светото писание ни прави „мъдри за спасение чрез вярата в Исус Христос" (2Тим. 3:15). Тези, които не приемат евангелието, не ще получат безсмъртие.

**Получаване на безсмъртие.** Ап. Павел описва момента на даряване на безсмъртието: „Ето, една тайна ви казвам: всинца няма да умрем, но всинца ще се изменим в една минута, в мигновение на око, с последната тръба, защото тя ще затръби и мъртвите ще възкръснат нетленни и ние ще се изменим. Защото трябва това тленното да се облече с нетление и това смъртното да се облече в безсмъртие. А когато тленното се облече в нетление и смъртното се облече в безсмъртие, тогаз ще се сбъдне словото, което е писано: Погълната биде смъртта с победа" (1Кор. 15:51-54). Това много ясно показва, че Бог не дарява безсмъртие на вярващия при смъртта му, а при възкресението, когато „последната тръба" затръби. Тогава „това смъртното ще се облече с безсмъртие." Йоан каза, че получаваме дара на вечния живот, когато приемаме Исус за наш личен Спасител (1Йоан. 5:11-13), но действителното осъществяване на този дар ще стане, когато Христос се завърне. Само тогава ще се променим от смъртни в безсмъртни, от тленни в нетленни.

## ЕСТЕСТВОТО НА СМЪРТТА

Ако смъртта е прекратяване на живота, какво казва Библията за състоянието на мъртвия? Защо е важно християнинът да разбира това библейско учение?

**Смъртта е сън.** Смъртта не е пълно унищожаване; тя е само временно безсъзнание, докато човекът чака възкресението. Библията често нарича това междинно състояние смърт.

Като говори за смъртта на Давид, Соломон и други царе на Израил и Юда, Старият Завет ги описва като „заспали с отците си." (3Царе 2:10; 11:43; 14:20, 31; 15:8; 2Лет. 21:1; 26:23 и т.н.) Йов нарича смъртта сън (Йов 14:10-12), също и Давид (Пс. 13:3), Еремия (Ер. 51:39,57) и Данаил (Дан. 12:2). Новият Завет употребява същата образност. Като описа състоянието на Яировата дъщеря, която бе умряла, Исус каза, че тя спи (Мат. 9:24; Марко 5:39). Той потвърди също и за починалия Лазар (Йоан 11:11-14). Матей писа, че „много от умрелите светии бяха възкресени след възкресението



на Христос" (Мат. 27:52), а говорейки за мъченичеството на Стефан, Лука писа, че той „заспа" (Деян. 7:60). Павел и Петър също наричаха смъртта сън (1Кор. 15:51,52; 1Сол. 4:13-17; 2Петр. 3:4).

Библейското представяне на смъртта като сън явно съответства на нейното естество, както показват следните сравнения: 1. Спящите са в безсъзнание. „Мъртвите не знаят нищо (Екл. 9:5); 2. В съня съзнателното мислене прекъсва. „Диханието му излиза,... в същия ден мислите му загиват" (Пс. 146:4). 3. Сънят прекратява всяка дейност. „Няма ни деяние, ни помисъл, ни знание, нито мъдрост в гроба, дето отиваш" (Екл. 9:10); 4. Сънят ни разделя от будните, както и от тяхната дейност. „Не ще имат вече никога дял във всичко, що става под слънцето" (ст. 6); 5. При нормален сън чувствата са пасивни. „Любов, ненавист и завист вече са се загубили" (ст. 6); 6. В сън човеците не хвалят Бога: „Не ще хвалят Господа мъртвите" (Пс. 115:17); 7. Сънят предполага събуждане: „Иде час, в който всички, които са в гробовете, ще чуят гласа Му и ще излязат" (Йоан 5:28,29).

**Човекът се връща в пръстта.** За да разберем какво става с човека при смъртта, трябва да знаем от какво е съставено неговото естество. Библията описва човека като органично единство. Понякога в смисъл „човек" се употребява думата душа, когато се има предвид цялата личност. Понякога „душа" означава склонностите и чувствата. Но Библията никога не учи, че човек се състои от две отделни части. Тялото и душата съществуват заедно; те формират едно неделимо цяло.

При сътворението на човека от пръстта на земята (земните химически елементи) и от диханието на живот Бог създаде живо същество или душа. Адам не получи душа като нещо отделно, той СТАНА жива душа (Бит. 2:7, виж също глава 7 на тази книга). При смъртта става обратното: пръстта на земята минус диханието на живота дава мъртва личност или мъртва душа, без никакво съзнание (Пс. 146:4). Елементите, от които е съставено тялото, се връщат в земята, откъдето са дошли (Бит. 3:19). Душата, отделена от тялото, няма съзнателно съществуване и никой цитат от Библията не загатва, че душата остава жива като съзнателно същество. Наистина „душата, която съгреша, ще умре" (Ез. 18:20).

**Жилището на мъртвите.** Мястото, където отиват мъртвите, Старият Завет нарича „шеол" (на еврейски), а Новият Завет - „хадес" (на гръцки). В Писанието и двете означават просто гроб.

Всички мъртви отиват там (Пс. 89:48) - и праведните, и нечестивите. Яков казва: „Ще слеза в гроба" (Бит. 37:35). Когато земята отвори „устата си", за да погълне нечестивия Корей и неговите сподвижници, те слезоха „живи в ада" (Чис. 16:30).

При смъртта шеол приема цялата личност. Когато Христос умря, Той влезе в гроба (хадес) (Деян. 2:27,31), (шеол), (Пс. 16:10). Когато Давид благодари на Бога за оздравяването си, той казва, че неговата душа е спасена от гроба (шеол), (Пс. 30:3). Гробът не е място на съзнателно състояние. Тъй като смъртта е сън, мъртвите остават в състояние на безсъзнание в гроба до възкресението, когато гробът (хадес) ще даде своите мъртви (Откр. 20:13).

**Духът се връща при Бога.** Въпреки че тялото се връща в праха, духът се връща при Бога. Соломон казва, че при смъртта „пръстта ще се върне в земята, както е била, и духът ще се върне при Бога, който го е дал“ (Екл. 12:7). Това е вярно както за нечестивите, така и за праведните.

Мнозина са мислели, че този стих доказва съществуването на личността след смъртта. Но в Библията нито еврейският, нито гръцкият термин за дух (руах и пнеума) се отнасят за интелигентно същество, способно да живее съзнателно отделно от тялото. По-скоро тези термини се отнасят за „диханието“ - искрата на живота, принципа на живота, който оживотворява, вдъхва живот на животни и на човешки същества (виж глава 7 на тази книга).

Соломон писа: „Участта на човека е като онази на животните, същата съдба ги очаква: както умира единият, така умира и другият. Всички имат едно дихание („дух“, „руах“); човек не превъзхожда животното... Всички отиват на същото място; всичко е станало от пръст и всички се връщат в пръстта. Кой знае дали духът (руах) на човека възлиза горе и дали духът (руах) на животното слиза долу в земята?“ (Екл. 3:19,20,21). И така, според Соломон при смъртта няма разлика между духовете на човека и животното.

Твърдението на Соломон, че духът се връща при Бога, който го е дал, показва, че това, което се връща при Бога, е животът, който Той е вдъхнал. Нищо не показва, че духът или диханието е съзнателно същество, отделно от тялото. Този „руах“ може да се смята за равен с „диханието на живот“, което Бог вдъхна в човека, за да оживи безжизненото му тяло (Бит. 2:7).

**Единство в Писанията.** Честни християни, които не са изучавали напълно учението на Библията за смъртта, не са знаели, че смъртта е сън до възкресението. Те са приемали от някои стихове идеята, че духът или душата съществуват съзнателно след смъртта. Внимателното изучаване на този въпрос разкрива логичното учение на Библията, че смъртта прекъсва съзнанието.

**Спиритизъм.** Ако мъртвите са напълно безчувствени, с кого или с какво се свързват медиумите?

Честният човек ще признае, че поне някои от тези явления са измама, но не винаги е така. Явно е, че има някаква свръхестествена сила - спиритизмът. Какво казва Библията по този въпрос?

**1. Основа на спиритизма.** Спиритизмът води началото си от първата лъжа на Сатана към Ева: „Никак няма да умрете“ (Бит. 3:4). Неговите думи бяха първата проповед за безсмъртие на душата. Днес по целия свят различни религии несъзнателно повтарят тази измама. Мнозина не желаят да приемат Божията присъда, че „душата, която греши, ще умре“ (Ез. 18:20). Според тях „душата, макар че греши, ще живее вечно.“

Това погрешно учение за вродено безсмъртие е довело някои до убеждението за съществуване на съзнание в смъртта. Както видяхме, подобни мнения пряко противоречат на библейското учение по този въпрос. Те са

въведени в християнската вяра от езическата философия - особено тази на Платон - по време на голямото отстъпление (виж глава 12 на тази книга). Тези вярвания са станали преобладаващ възглед на християнството, запазен и до днес. Вярването, че мъртвите са в съзнание, е въвело много християни в измамата на спиритизма. Ако мъртвите са живи и са в присъствието на Бога, защо да не се връщат на земята като духове? И ако е така, защо да не се опитваме да се свързваме с тях, за да ни съветват и наставляват, да предотвратяват нещастията ни или да ни утешават в скръб?

Предлагайки тази линия на разсъждение, Сатана и неговите ангели (Откр. 12:4,9) са установили канал на съобщение, чрез който да прокарат своята заблуда. В спиритическите сеанси сатанинските духове изпълняват ролята на мили покойници, донасяйки желаната утеха и увереност на живите. Понякога предсказват бъдещи събития, които след като се докажат за верни, се приемат за реални. Тогава опасни ереси придобиват патината на достоверност, макар остро да противоречат на Библията и Божия закон. Така премахвайки бариерите срещу злото, Сатана може свободно да води хората далеч от Бога към сигурна гибел.

**2. Предупреждение против спиритизма.** Никой не трябва да бъде мамен от спиритизма. Библията ясно обявява неговите претенции за фалшиви. Както видяхме, тя учи, че мъртвите нищо не знаят, че лежат без съзнание в гроба.

Библията строго забранява всеки опит за свързване с мъртви или със света на духовете. Тя казва, че онези, които твърдят, че разговарят с мъртвите, както спиритическите медиуми правят днес, всъщност се свързват със „зли духове“, които са „бесовски духове“. Господ казва, че тези контакти са мерзост и онези, които ги вършат, трябва да бъдат наказани със смърт (Лев. 19:31; 20:27; Вт. 18:10,11).

Исаия сполучливо изразява глупостта на спиритизма: „И когато ви рекат: Допитайте се до запитваните на зли духове и до врачовете, които шепнат и мърморят, отговорете: не трябва ли един народ да се допита до своя Бог? Ще прибегне ли до мъртвите заради живите? Нека прибегнат до закона и свидетелството! Ако не говорят според това Слово, наистина няма зазоряване в тях" (Ис. 8:19,20). Само ученията на Библията могат да предпазят християните от тази погубваща измама.

**3. Прояви на спиритизма.** Библията изброява някои спиритически дейности, извършвани от магьосниците на Фараона, от астролозите и чародеите на Ниневия и Вавилон, от бесовъпрошателите и медиумите в Израил. Тя осъжда всички. Един пример, с който започнахме тази глава, е сеансът, по време на който врачката в Ендор извика дух за Саул.

Писанието казва: „Когато Саул се допита до Господа, Господ не му отговори нито чрез сънища, нито чрез Урима, нито чрез пророци" (Шаре 28:6). Бог нямаше никакво участие в това, което се случи в Ендор. Саул беше измамен от демон, който се представи за мъртвия Самуил. Врачката видя фигурата на старец, докато Саул само се „досети“, че това беше Самуил (ст. 14).

Ако трябва да повярваме, че този дух наистина беше Самуил, тогава редно е да приемем, че врачки, магьосници, некроманти, вълшебници, спиритисти или медиуми могат да повикват праведните мъртви, където и да отиват, когато умират. Трябва да приемем също, че набожният Самуил е бил в съзнание в земята, понеже старецът „възлезе из земята“ (ст. 13). Този сеанс причини на Саул отчаяние, отне му всяка надежда. На следния ден той се самоуби (1Царе 31:4). Така нареченият Самуил беше предсказал, че в този ден Саул и синовете му ще бъдат убити (1Царе 28:19). Ако бяхме прави, бихме направили извода, че след смъртта непокорният Саул и праведният Самуил живеят заедно. Но правилното заключение е, че един зъл дух предизвика трагичните събития по време на този сеанс.

**4. Последната измама.** В миналото спиритическите явления бяха ограничени в областта на окултизма, но напоследък спиритизмът прие „християнски“ вид, за да може да мами и християнския свят. Като твърди, че приема Христос и Библията, спиритизмът става още по-опасен враг на вярващите. Неговото действие е хитро и измамливо. Чрез влиянието на спиритизма „Библията се тълкува по начин, който се харесва на необновеното сърце, докато нейните най-тържествени и важни истини се отхвърлят като ненужни. Говори се за любовта като главно качество на Бога, обаче тя бива понижена до слаба сантименталност, която прави малка разлика между доброто и злото. Божията справедливост, Неговото осъждане на греха, изискванията на Неговия свят закон не се уважават. Народът бива поучаван да смята десетте Божии заповеди като мъртви букви. Приятни, пленителни басни омайват чувствата и карат хората да отхвърлят Библията като основа на свята вяра“ (Елена Вайт).

Така доброто и злото стават относителни и всеки човек, ситуация или култура стават норма за „истината“. Всъщност всяка личност става бог на себе си според обещанието на Сатана „ще станете като богове“ (Бит. 3:5). Пред нас е „времето на изпитанието, което ще дойде върху цялата вселена да изпита ония, които живеят по земята“ (Откр. 3:10). С последни усилия Сатана ще си послужи със всякакви знамения и чудеса, за да измами света. Говорейки за тази изкусна измама, Йоан казва: „Видях три нечисти духове, прилични на жаби... Те са бесовски духове, които като вършат знамения, отиват при царете на цялата вселена да ги събират за войната във великия ден на Всемогъщия Бог“ (Откр. 16:13,14; 13:13,14). Само закриляните чрез силата на Бога и укрепени духовно с истините на Писанието, което приемат за единствен авторитет, ще могат да се спасят от тази измама. Всички незащитени ще бъдат пометени от заблудата.

**Първата и втората смърт.** Втората смърт е окончателно наказание на непокаяните грешници, чиито имена не са записани в книгата на живота. Това става в края на 1000-та години (виж глава 26). От тази смърт няма възкресение. С унищожаването на Сатана и неправедните, грехът и смъртта биват премахнати (1Кор. 15:26; Откр. 20:14; 21:8). Христос уверява, че „който победи, няма да бъде повреден от втората смърт“ (Откр. 2:11).

Базиран на това, което Писанието нарича „втора смърт“, можем да приемем, че първата смърт е тази, която всяка личност (освен малцината взети живи на небето) преживява като последица от Адамовото прегрешение. Тя е нормален завършек на разлагашото влияние на греха.

## ВЪЗКРЕСЕНИЕ

Възкресението е възстановяване на живота след смъртта в пълнота на естество и личност. Тъй като човечеството е подвластно на смъртта, необходимо е възкресение за живот отвъд гроба. В Стария и Новия Завет Божии вестители са изразявали надежда във възкресението (Йов 14:13-15; 19:25-29; Пс. 49:15; 73:24; Ис. 26:19; 1 Кор. 15).

Надеждата за възкресението, за което имаме солидно доказателство, никуражава да се радваме на едно по-добро бъдеще отвъд този настоящ свят, в който смъртта е участ на всички.

**Възкресението на Христос.** Възкресението на праведните мъртви в безсмъртен живот е тясно свързано с възкресението на Христос, защото Христос е Този, Който ще възкреси мъртвите (Йоан 5:28,29).

**1. Неговото значение.** Какво би станало, ако Христос не бе възкръснал? Ап. Павел обобщава последствията: а) не би имало нужда да се проповядва евангелието: „Ако Христос не е бил възкресен, то празна е нашата проповед“ (1 Кор. 15:14); б) не би имало прощение на греховете ни: „Ако Христос не е бил възкресен... вие сте още в греховете си“ (ст. 17); в) не би имало смисъл да се вярва в Исус: „Ако Христос не е бил възкресен, суетна е вашата вяра“ (ст. 17); г) не би имало всеобщо възкресение на мъртвите: „Ако се проповядва, че Христос е възкръснал от мъртвите, как казват някои между вас, че няма възкресение на мъртвите?“ (ст. 12); д) не би имало надежда отвъд гроба: „Ако Христос не е бил възкресен, ...тогава и тия, които са починали в Христос, са погинали“ (ст. 17,18).

**2. Телесно възкресение.** Христос, Който излезе от гроба, бе същият, Който живя тук на земята. Сега Той имаше прославно тяло, но въпреки това - материално, истинско. То бе така истинско, че другите дори не забелязаха никаква разлика в него (Лука 24:14-27; Йоан 20:14-18).

Сам Исус отрече да е някакъв дух. Говорейки на учениците Си, Той им каза: „Погледнете ръцете и нозете ми... Попипайте ме и вижте, защото дух няма меса и кости, както виждате, че Аз имам“ (Лука 24:39). За да докаже физическата реалност на възкресението, Той яде в тяхно присъствие (ст. 43).

**3. Неговото въздействие.** Възкресението беше като електрически удар за Христовите ученици. То промени слабите и изплашени мъже в храбри апостоли, готови да направят всичко за своя Господ (Фил. 3:10,11; Деян. 4:33). Мисията, с която се натовариха, разтърси Римската империя и промени историята на света (Деян. 17:6).

Сигурността на Исусовото възкресение даде смисъл и сила за проповядване на евангелието (Фил. 3:10, 11). Ап. Петър говори за „възкресението на Христос от мъртвите“ като възраждане за „жива надежда“ на вярващите (1Петр. 1:3). Апостолите се считаха посветени да бъдат свидетели „на Неговото възкресение“ (Деян. 2:31). Личните им познания за „възкресението на Господ Исус“ даваха „голяма сила“ на тяхното свидетелство (Деян. 4:33). Апостолите предизвикаха съпротивата на еврейските водачи, когато излязоха да проповядват „Чрез Христа възкресението от мъртвите“ (ст. 2). Когато бе призован на съд пред синедриона, Ап. Павел заяви, че „поради надеждата и учението за възкресението от мъртвите“ той е „съден“ пред тях (Деян. 23:6; 24:21). На римляните Павел писа, че Христос беше „обявен като Божи Син със сила... чрез възкресението от мъртвите“ (Римл. 1:4). Чрез кръщението, обясни той, християнинът потвърждава вярата си във възкресението на Христос (Римл. 6:4,5).

**Двете възкресения.** Христос учеше, че има две възкресения: „Възкресение за живот“ на праведните и „възкресение за осъждане“ на нечестивите (Йоан 5:28, 29, Деян. 24:15). Хиляда години разделят двете възкресения (Откр. 20:4,5).

**1. Възкресението за живот.** Възкресените в първото възкресение са наречени „блажени и свети“ (Откр. 20:6). Те не ще изпитат втората смърт в огненото езеро в края на 1000-та години, (Откр. 20:14). Това възкресение за живот и безсмъртие (Йоан 5:29; 1Кор. 15:52, 53) става при Второто пришествие (1Кор. 15:22, 23; 1Сол. 4:15-18). Които го преживеят, не ще умрат вече (Лука 20:36). Те са свързани навеки с Христос. При възкресението какво ще бъде тялото? Както и Христос, възкресените светии ще имат действителни тела. И както Христос възкръсна с прославлено естество, така ще бъде и с праведните. Ап. Павел казва, че Христос, „ще преобрази нашето унижено тяло, за да стане съобразно с Неговото славно тяло“ (Фил. 3:21). Той нарича непрославленото тяло и прославленото съответно „естествено тяло“ и „духовно тяло“; първото - смъртно и покварено, второто - безсмъртно и нетленно. Промяната от смъртност към безсмъртие става мигновено при възкресението (виж 1Кор. 15:42-54).

**2. Възкресението за осъждане.** Неправедните биват възкресени във второто възкресение в края на 1000-та години (виж глава 26 на тази книга). Това възкресение продължава до последния съд и осъждането (Йоан 5:29). Хората, чиито имена не се намират в Книгата на живота, ще бъдат хвърлени „в огненото езеро“ и ще преживеят втората смърт (Откр. 20:15,14). Те биха могли да избегнат този трагичен край. С непогрешим език Писанието представя Божия път на спасение: „Покайте се и обърнете се от всичките си престъпления, за да не ви погуби беззаконието. Отхвърлете от себе си всичките престъпления, с които беззаконствахте; направете си ново сърце и нов дух. Защо да умрете?... Понеже Аз не благоволя в смъртта на оня, който умира, казва Господ Йеова, затова, върнете се и живеете“ (Езек. 18:30-32).

Христос обещава, че „който победи, няма да бъде повреден от втората смърт“ (Откр. 2:11).

Тези, които приемат Исус и спасението, което Той дава, ще преживеят неопишуема радост при Неговото велико идване. В никога неповяхващо щастие те ще живеят във вечността заедно със своя Господ и Спасител.

ПОСЛЕДНОТО ВРЕМЕ	1000 ГОДИНИ (Милениум)	ВЕЧНОСТ
<p>Христос се връща</p> <p>Праведните взети на небето и възкресените мъртви, и живите</p> <p>Нечестивите убити</p> <p>Нечестивите мъртви остават в гробовете си</p> <p>Сатана вързан (ограничен на земята)</p> <p>Земята запустяла</p> <p>последните язви; земетресение; разрушения от Второто пришествие</p>	<p>Първо възкресение</p> <p>Праведните царуват с Христос (на небето) Изследователна фаза на съда</p>	<p>Второ възкресение</p> <p>Христос, праведните, градът слиза</p> <p>Нечестивите възкресени</p> <p>Сатана развързан (организирана атака срещу светия град)</p> <p>Изпълнителна фаза на съда</p> <p>Сатана, грешниците, грехът унищожени</p> <p>Земята подновена за вечността</p> <p>Дом за праведните</p>

## **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*Милениумът е хилядагодишното царуване на Христос с Неговите светии в небето между първото и второто възкресение. През това време нечестивите ще бъдат съдени; земята ще бъде напълно пуста и необитаема от хора. Само Сатана и неговите ангели ще живеят там. В края Христос с Неговите светии и Светият град ще слезат от небето на Земята. Тогава неправедните мъртви ще бъдат възкресени и Сатана с неговите ангели ще обкръжат града, но огън от Бога ще ги унищожи и ще очисти земята. Така вселената ще се освободи завинаги от греха и от грешниците.*



## Глава 26

# Хилядолетието и краят на греха

**П**рез цялата история е имало хора, които, употребявайки цялото си красноречие, са описвали ужасите на ада, всявайки страх в хората с цел да ги накарат да почитат Бога. Но какъв Бог описват те? Как най-после Бог ще ни избави от лукавия? Какво ще стане със Сатана? Какво ще задържи греха да не издига вече своята смъртоносна и уродлива глава? Как може един справедлив Бог да бъде същевременно и любещ Бог?

### СЪБИТИЯ В НАЧАЛОТО НА ХИЛЯДАТА ГОДИНИ

По време на хилядата години, за които Откровение 20 гл. говори, влиянието на Сатана на земята ще бъде ограничено и Христос ще царува със Своите светии в небето (Откр. 20:1-4).

**Второто пришествие.** Последователността на 19 и 20 гл. в Откровение е без прекъсване. Те описват идването на Христос (Откр. 19:11-21) и веднага продължават с хилядолетието. Следователно този период от време започва с идването на Христос.

Откровението представя три сили, които събират народите на света, за да се противопоставят на Христовото дело и на Неговия народ непосредствено преди Второто пришествие: змей, звяр и лъжлив пророк (Откр. 16:13). Когато „звярът и земните царе с войските им“ се събират да воюват против Христос при Неговото идване, звярът и фалшивият пророк биват унищожени (Откр. 19:19, 20). Двадесетата глава на Откровение се занимава със съдбата на третия член на демонското трио, змеят. Той бива пленен и хвърлен в бездната, където остава в продължение на 1000 години. Както видяхме в 24 глава, с второто идване на Христос земните царства биват разрушени и Бог установява Своето царство на слава - царство, което ще продължи навеки (Дан. 2:44). Тогава Неговият народ започва да царува.

**Първото възкресение.** Първото възкресение става при Пришествието. Праведните, „блажени и свети“, възкръсват, защото „над такива втората смърт не ще има сила; но те ще бъдат свещеници Богу и на Христос и ще царуват с Него хиляда години“ (Откр. 20:6; виж също глава 25 на тази книга).

**Праведните отиват на небето.** След възкресението на праведните мъртви, те и живите светии биват грабнати „да срещнат Господа във въздуха“ (1 Сол. 4:17). Тогава Христос ще изпълни обещанието, което даде, преди да напусне този свят: „Отивам да ви приготвя място. И като отида и ви приготвя място, пак ще дойда и ще ви взема при Себе Си, тъй щото където съм аз, да бъдете и вие“ (Йоан 14:2,3). Исус описва мястото, на което ще заведе Своите последователи, като „дом на Моя Отец“, „където има много жилища“ или места за живеене (Йоан 14:2). Исус споменава за Новия Ерусалим, който не ще слезе на тази земя, докато не завършат хилядата години. Затова при Второто пришествие, когато праведните „срещат своя Господ във въздуха“, тяхното местопребиваване ще бъде в небето, а не на земята, която току що са напуснали. В това време Христос не установява Своето царство на слава на тази земя. Това Той ще направи в края на милениума (хилядагодишнината).

**Неприятелите на Христос убити.** Христос сравнява Своето завръщане с това, което се случи при потопа и с унищожението на Содом и Гомор (Мат. 24:37-39; Лука 17:28-30). Неговото сравнение отбелязва две точки: Първо, унищожението изненадва нечестивите; второ, това което се случи, беше пълно унищожение - потопа „завлече всички“ (Мат. 24:39). Огънят и сярата, които валяха над Содом, „погубиха всички“ (Лука 17:29; виж също Мат. 13:38-40). При пришествието Христос ще слезе от небето със Своята армия подобно на ездач на бял кон, чието име е „Цар на царете и Господ на господарите“ и ще порази бунтуващите се народи на света. След като звярът и лъжовният пророк бъдат унищожени, останалите последователи на Сатана ще умрат и не ще остане нито един жив, защото „бидоха избити с меча на язедшия на коня. И всичките птици се наситиха от месата им“ (Откр. 19:21).

Описвайки тази сцена, Писанието казва: „Господ излиза от мястото си, за да накаже жителите на Земята за беззаконието им; и Земята ще открие кървите си и не ще покрие вече убитите си“ (Ис. 26:21).

**Земята е безлюдна.** Тъй като праведните са в небето с Господа, а нечестивите унищожени при явлението Му, земята остава за известно време без обитатели. Пророк Еремия казва: „Погледнах земята и ето, тя беше пуста и празна, на небето ѝ нямаше светлината му. Погледнах на планините ѝ, ето, трепереха и всичките хълми се тресяха. Погледнах и, ето, нямаше човек“ (Ерем. 4:23-25). Еремия си служи с терминологията от Битие 1:2, „пуста и неустроена“, което показва, че земята ще стане така хаотична, както беше в началото на сътворението.

**Сатана е вързан.** Събитията, ставащи по това време, бяха предвещани в обряда с отпущаемия козел в Деня на умилостивението в светилищната служба на Израил. В този ден първосвещеникът очистваше светилището с умилостивителната кръв на Господния ярец. След завършване на това умилостивение започваше обредът, включващ Азасел, яреца-символ на Сатана (виж глава 23). Слагайки ръце на главата му, първосвещеникът изповядваше „всичките беззакония на израилевите чада и всичките им

престъпления, и всичките им грехове; и нека ги възложи на главата на козела" (Лев. 16:21).

По същия начин Христос служи в небесното светилище за умилоствие на Своя народ. Когато се завърне, Той ще ги избави и ще им даде вечен живот. Когато завърши делото на изкупление и очистване на небесното светилище, Той ще положи греховете на Своя народ върху Сатана, инициатора и подстрекателя на злото. По никакъв начин не може да се каже, че Сатана изкупва греховете на вярващите - Христос напълно е извършил това. Но Сатана трябва да понесе отговорността за всеки грях, към който е подтиквал спасените. И както „определен човек" трябваше да изпрати отпушаемия козел в необитаема земя, така Бог ще изолира Сатана в пустата и необитаема земя (виж глава 23 на тази книга).

Видението на Йоан за хилядата години живо описва изгонването на Сатана. Той видя, че в началото на хилядата години „змеят, старовременната змия, която е Дявол и Сатана", е завързан с верига и ограничен в „бездната" (Откр. 20:2, 3). Тук символично е представено временното преустановяване на сатанинската дейност на преследване и измама - „да не мами вече народите, преди да се свършат хилядата години" (Откр. 20:3).

Терминът, който Йоан употребява - "бездна" (на гръцки „абусос") - описва по същия начин състоянието на земята по това време. Разрушена от седемте язви, които предшестват идването на Христос (виж особено Откр. 16:18-21) и покрита с трупове на нечестивите, земята е сцена на пълно опустошение. Ограничен на тази земя, Сатана е „вързан" чрез веригата на обстоятелствата. Тъй като земята е лишена от човешки живот, Сатана няма кого да изкушава или да преследва. Той е вързан в смисъл, че няма какво да върши.

## СЪБИТИЯ ПО ВРЕМЕ НА ХИЛЯДАТА ГОДИНИ

***Христос в небето с изкупените.*** При Второто пришествие Христос взема последователите Си в небето, в обиталищата, които Той е приготвил за тях в новия Ерусалим. Подобно на Мойсей и израилтяните, изкупените, изпълнени с благодарност, пеят песен за избавлението си - "песента на Божия слуга Мойсей и песента на Агнето, казвайки: Велики и чудесни са Твоите дела, Господи, Боже Всемогъщи; праведни и истинни са Твоите пътища, Царю на светиите!" (Откр. 15:3).

***Светиите царуват с Христос.*** По време на хилядата години Христос изпълнява обещанието Си да даде на победителите „власт над народите" (Откр. 2:26). Данаил видя, че след унищожението на Христовите неприятели „величието и владичеството на царствата, които са под цялото небе, ще се дадат на люде, които са светиите на Всевишния" (Дан. 7:27). Онези, които Христос възкреси в първото възкресение, ще царуват с Него хиляда години. (Откр. 20:4).

Но в какъв смисъл може да се каже, че светиите царуват, щом са в небето, а всички нечестиви са мъртви? Те ще бъдат включени в една важна фаза на Христовото управление.

**Осъждането на нечестивите.** Йоан видя, че по време на хилядата години светиите ще бъдат включени в съда; той видя „престоли и на тях, които бяха насядали на тях, бе дадено да съдят" (Откр. 20:4). Това е времето за осъждане на Сатана и на неговите ангели (2Петр. 2:4; Юда 6). Това е времето, за което ап. Павел заявява, че светиите ще съдят не само света, но даже и ангелите (1Кор. 6:2,3).

Хилядагодишният съд не решава кой е спасен и кой загубен. Бог взема това решение преди Пришествието; онези, които не са възкресени, нито взети в небето, са загубени. Съдът, в който праведните вземат участие, има за цел да отговори на някои въпроси, каквито праведните може да имат. Бог иска хората, на които е дал вечен живот, да имат пълно доверие в Неговото ръководство и Той ще им открие Своите действия на милост и правда.

Представете си, че вие сте на небето и откривате, че един от Вашите мили, когото със сигурност сте очаквали да бъде там, го няма. Един такъв случай може да ви принуди да се усъмните в Божията справедливост, а този вид съмнение лежи в самата основа на греха. За да сложи завинаги край на подобни съмнения и да не се появи грехът отново - Бог ще отговори на тези въпроси в хилядагодишния съд.

В това дело изкупените изпълняват решаваща роля във великата борба между добро и зло. Те ще се убедят колко сериозно и търпеливо Бог се е грижил за изгубените грешници. Ще разберат колко небрежно и упорито грешници са презирали и отхвърляли Неговата любов. Ще открият, че дори кротките на вид грешници са съхранявали опасно себелюбие, вместо да следват примера на своя Господ и Спасител.

**Времето на Сатана за размисъл.** През хилядата години Сатана силно ще страда. Ограничен със своите ангели на една пуста земя, той не може да продължи измамите, които постоянно са заемали времето му. Принуден е да гледа резултатите на своя бунт против Бог и Неговия закон. Трябва да размисли за ролята, която е изиграл в живота на този свят и в борбата между добро и зло. А за бъдещето си може да гледа само със страх към ужасното наказание, което трябва да понесе поради всичкото зло, което е извършил.

## **СЪБИТИЯ В КРАЯ НА ХИЛЯДАТА ГОДИНИ**

В края на хилядата години „другите мъртви" - нечестивите - ще бъдат възкресени, освобождавайки Сатана от бездействието, което го задържа (Откр. 20:5,7). Като мами нечестивите отново, той ги повежда срещу „стана на светиите и обичния град (Новия Ерусалим)", който е слязъл с Христос от небето по това време.

**Христос, светиите и градът слизат.** Христос слиза на земята отново със светиите и Новия Ерусалим, по две причини. Той ще завърши голямата борба като приложи решенията на хилядагодишния съд, ще очисти и поднови земята, за да може да установи на нея вечното Си царство. Тогава в най-пълния смисъл „Господ ще бъде Цар на целия свят" (Зах. 14:9).

**Възкресението за осъждане.** Сега е дошъл моментът, в който ще върши изпълнението на Христовото обещание: „Всички, които са в гробовете, ще чуят гласа Му" (Йоан 5:28). При пришествието Си Христос ще повиква праведните мъртви от гробовете им в първото възкресение, „възкресението за живот". Другото възкресение, за което говори Исус, е „възкресението за осъждане" (Йоан 5:29). Откровението споменава за това възкресение: „Другите мъртви не оживяха (онези, които не възкръснаха в първото възкресение), докле не се свършиха хилядата години" (Откр. 20:5).

**Пленничеството на Сатана завършва.** Възкресението на нечестивите в края на хилядата години освобождава Сатана от пленничеството му „за малко време" (Откр.20:3). В последния си опит да оспори Божието управление той „ще излезе да мами народите в четирите краища на земята" (Откр.20:8). Тъй като нечестивите възкръсват със същия бунтовен дух, който са имали при смъртта си, неговото дело не ще бъде трудно.

**Атакване на града.** В последната си измама Сатана се опитва да вдъхнови нечестивите с надеждата да завладеят царството на Бога чрез сила. Събирайки народите на света, той ги води срещу обичния град (Откр. 20:8, 9). Нечестивите, които са отказали да влязат в Божия град чрез заслугите на Христовата умиловителна жертва, сега решават да спечелят достъп и власт в него чрез обсада и борба.

Фактът, че нечестивите, току-що получили отново живот, се обръщат срещу Него и се опитват да повалят Неговото царство, потвърждава решението, което Исус е взел за тяхната съдба. По този начин Неговото име и характер, които Сатана цели да опетни, ще бъдат напълно оправдани пред всички.

**Големият бял съдийски трон.** Йоан казва, че когато Божиите неприятели заобиколят града, готови да го атакуват, Бог поставя Своя велик бял трон. Когато цялата човешка раса се събира около този трон - някои в безопасност вътре в града, други отвън, треперещи в присъствието на Съдията, Бог ще изпълни последната фаза на съда. Това е времето, за което Христос каза: „Там ще бъде плач и скърцане със зъби, когато видите Аврама, Исака, Якова и всички пророци в Божието царство, а себе си изпъдени вън" (Лука 13:28).

В тази изпълнителна фаза на съда ще се отворят книги. „Разгъна се друга книга, която е книгата на живота. И мъртвите бидоха съдени според делата си по написаното в книгите" (Откр. 20:12). Тогава Бог произнася присъдата.

Защо Бог възкресява тези хора, само за да тури отново край на съществуването им? През хилядата години изкупените са имали възможност да изпитат справедливостта на Бога към всяко интелегентно същество във Вселената. Сега загубените - включително Сатана и неговите ангели - ще потвърдят справедливостта на Божиите пътища.

Край този бял съдийски трон ще се изпълнят думите на Павел: „Ние всички ще застанем пред Божието съдилище" (Римл. 14:10). Там всички

създания - непаднали и паднали, спасени и загубени - ще коленичат и изповядат, че Исус Христос е Господ (Фил. 2:10,11; Ис. 45:22,23). Тогава въпросът за Божията справедливост ще бъде завинаги разрешен. Тези, които получат вечен живот, ще имат непоклатима вяра в Него. Никога вече грехът не ще помрачава Вселената и не ще нанася вреда на обитателите ѝ.

**Сатана и грешниците унищожени.** Веднага след изричането на присъдата Сатана, неговите ангели и последователите му получават наказанието си. Те трябва да умрат с вечна смърт. „Огън падна от Бога из небето, та ги изпояде" (Откр. 20:9). Вън от града повърхността на земята се стопява и става обширно езеро от огън за „гибелта на нечестивите човеци" (2Петр. 3:7). Денят „на възмездие от Господа" (Ис. 34:8) е дошъл, за да извърши „пречудната си работа" (Ис. 28:21) за унищожение на Неговите неприятелни. Йоан каза: „И ако някой не се намери записан в книгата на живота, той биде хвърлен в огненото езеро" (Откр. 20:15). Дяволът и неговите съучастници биват сполетени от тази участ (Откр. 20:10). Контекстът на цялата Библия пояснява, че „втората смърт" (Откр. 21:8), която претърпяват нечестивите, означава пълното им унищожение. Но къде е тогава понятието вечно горящ пъкъл? Внимателното изучаване показва, че Библията не учи за пъкъл или ад.

**1. Адът.** Според Библията думата пъкъл изразява мястото и условията на наказание и унищожение чрез вечен огън за втора смърт на тези, които отхвърлят Бога и предлаганото спасение в Исус Христос. Английските преводи на Библията често употребяват думата „пъкъл", за да преведат еврейската дума „шеол" и гръцката „хадес". Тези термини се отнасят обикновено за гроба, където мъртвите - праведни и нечестиви, - очакват в безсъзнателно състояние възкресението (виж глава 25). Тъй като днешното понятие за пъкъл значително се различава от това, което еврейската и гръцката дума означава, съвременните преводи избягват думата „пъкъл", като използват оригиналните думи „шеол" и „хадес". За разлика от тях гръцката дума „геена", която английските преводи на Новия Завет също превеждат с думата „ад", говори за място на огнено наказание за неразкаяните. Затова в Библията „ад" не винаги има едно и също значение - и неуспехът да се схване тази разлика често е водел до голямо объркване.

Геена произхожда от еврейската дума Ге Еном, „Долина на Еном" - долина в южната част на Ерусалим. Тук Израил е провеждал езическия обряд на изгаряне на деца за Моллох (2Лет. 28:3; 33:1,6). Еремия предсказа, че поради този грях Господ ще направи долината „Долина на клането", където трупове на израилянците ще се изгарят, докато не се намери място за тях. Останалите тела трябваше да бъдат храна за птиците (Ер. 7:32, 33; 19:6; Ис. 30:33). Несъмнено пророчеството на Еремия караше израилянците да гледат на Ге Еном като място за осъждане на нечестивите, място на отвращение, наказание и срам. По-късно равинската традиция го нарича място за изгаряне на трулове и смет.

Исус използва огъня на Еном, за да представи огнения пъкъл (Мат. 5:22;

18:9). Огънят на Еном символизираше унищожавания огън на последния съд. Исус каза, че това е преживяване отвъд гроба (Лука 12:5) и че този пъкъл ще унищожи и тяло, и душа (Мат. 10:28).

Какво е естеството на „пъкления огън“? Дали хората ще горят вечно в пъкъл?

**2. Съдбата на нечестивите.** Според Писанията Бог обещава вечен живот само на праведния. Заплатата на греха е смърт, а не вечен живот в пъкъл (Римл. 6:23).

Писанията учат, че нечестивите ще се „изтребят“ (Пс. 37:9, 34) и ще „загинат“ (Пс. 37:20; 68:2). Те не ще живеят в състояние на вечно съзнание, а ще изгорят (Мал. 4:1; Мат. 13:30, 40; 2 Петр. 3:10). Ще бъдат изтребени (Пс. 145:20; 2 Сол. 1:9; Евр. 2:14), ще бъдат довършени (Пс. 104:35).

**3. Вечно наказание.** Говорейки за наказанието на нечестивите, Новият Завет употребява думата „вечен“. Тя е превод на гръцката дума „айониос“ („безкраен“, „вечен“) и се отнася както за Бога, така и за човека. За да избегнем погрешно разбиране, трябва да помним, че айониос е относителна дума; нейното значение се определя от думата, към която се отнася. Така че, когато Писанията употребяват айониос за Бога, това означава, че Той притежава неограничено съществуване - защото Бог е безсмъртен. Но когато думата се употребява за смъртни човешки същества или за нетрайни предмети, смисълът е „докато човек живее“ или докато предметите съществуват. Например Юда 7 ст. казва, че Содом и Гомор претърпяха „наказанието на вечния огън“. Но тези градове днес не горят. Петър казва, че тези градове, осъдени на унищожение, са превърнати в пепел (2Петр. 2:6). „Вечният“ огън гори, докато не остане нищо за горене, и после угасва (виж също Ерем. 17:27; 2Лет. 36:19).

По същия начин, когато Исус предава на „вечен огън“ нечестивите (Мат. 25:41), огънят, който ще ги изгори, ще бъде неугасим (Мат. 3:12). Само когато не остане нищо за изгаряне, огънят ще угасне. Когато Христос говори за „вечно наказание“ (Мат. 25:46), Той няма предвид безкрайно наказание - Той иска да каже, че наказанието, което нечестивите ще преживеят, ще бъде не вечно времетраене на съзнателно страдание, но наказание, окончателно завършено. Това е втората смърт. Тя ще бъде вечна и от нея не ще има и не може да има възкресение.

Когато Библията говори за „вечно изкупление“ (Евр. 9:12) и „вечен съд“ (Евр. 6:2), това се отнася за вечните резултати на изкуплението и съда - не за някакъв дълъг процес на изкупване и съд. По същия начин, когато говори за вечно или безкрайно наказание, това се отнася за вечните резултати, а не за процеса на наказанието. Смъртта, от която нечестивите умират, ще бъде окончателна и вечна.

**4. Мъчени до вечни векове.** Употребеният от Писанието израз „вечни векове“ (Откр. 14:11; 19:3; 20:10) води също до заключението, че наказанието на Сатана и нечестивите ще продължава през вечността. Но подобно на думата вечен е и значението на думата „вечни векове“. Когато думата е свързана с Бога, тя има значение на неограничен - защото Бог е безсмъртен, а когато се отнася за смъртни човещи, означава до последна възможност.

Добър пример за това ни дава Писанието в случая с наказанието на Едом. Исаия казва, че Бог ще обърне тази страна в пламтяща смола, която „не ще угасне ни деня, ни нощя“, и че димът ѝ „ще се издига непрестанно. От род в род ще остане запустена: никой не ще мине през нея до века“ (Ис. 34:9,10). Едом беше разрушен, но той вече не гори. Това „вечно“ продължи, докато завърши разрушението ѝ.

От цялото Писание става ясно, че „вечните векове“ имат своите граници. Старият Завет казва, че един роб можеше да служи на своя господар „завинаги“ (Исх. 21:6), че детето Самуил трябваше да остане в скинията „завинаги“ (1Царе 1:22) и че Йона мислеше, че ще остане в корема на рибата „завинаги“ (Йона 2:6). Новият завет употребява тази дума по същия начин: Ап. Павел например съветва Филимон да приеме Онисим „завинаги“ (Филим. 15). В тези примери „завинаги“ означава „докато личността живее“.

Според псалом 92:7 нечестивите ще бъдат изстребени навеки. И пророкувайки за последния голям пожар, Малахия казва: „Денят иде, който ще гори като пещ и всичките горделиви, да, и всички, които вършат нечестив, ще бъдат плява. И денят, който иде, ще ги изгори, казва Господ Саваот, та няма да им остави ни корен, ни клонче“ (Мал. 4:1).

След като нечестивите - Сатана, злите ангели и непокаяните човеци - бъдат унищожени чрез огън, както корен, така и клон, не ще има вече нужда от смърт и хадес (виж 25 глава на тази книга). Тях Бог също ще унищожи завинаги (Откр. 20:14).

И така, Библията пояснява, че наказанието, не наказването, е вечно - то е втората смърт. От това наказание няма възкресение; неговите резултати са вечни.

Архиепископ Уилям Темпъл беше прав, когато заяви: „Едно нещо можем да кажем със сигурност: Вечното мъчение трябва да се отхвърли. Ако хората не бяха заимствали гръцкото и небиблейско схващане за естественото безсмъртие на душата и ако след това не бяха чели Новия Завет с това схващане, щяха да повярват новозаветното учение за унищожение, а не за вечно мъчение. Огънят е наречен айониос (вечен), а не животът, хвърлен в него.“

След като пълното наказание на Божия закон бъде изпълнено, изискванията на справедливостта са спазени. Сега небе и земя прогласяват правдата на Господа.

**5. Принципът на наказанието.** Смърт е пълното наказание за греха. В резултат на своя грях всички, отказали спасението, което Бог предлага, ще умрат завинаги. Но някои са съгрешавали ужасно, наслаждавайки се демонически на страданието, причинено на други. Други са водели относително морален живот. Тяхната вина е главно в това, че са отхвърлили спасението, предвидено от Христос. Справедливо ли е и те да понесат същото наказание?

Христос каза: „Онзи слуга, който знае волята на господаря си, но не е приготвил, нито сторил това, което господарят му иска, ще бъде бит с много удари. Но онзи, който не знае и върши неща, заслужаващи наказание, ще получи малко удари. От всеки, на когото е дадено много, много



ще се изиска; и от онзи, на когото е много поверено, много ще се поиска. (Лука 12:47,48).

Несъмнено онези, които са се бунтували срещу Бога, най-много ще страдат - много повече от другите. Но ние ще разберем най-добре тяхното страдание в светлината на „втората смърт“ на Христос, преживяна на кръста. Там Той понесе греховете на света. А това беше ужасната раздяла от Неговия Отец - раздяла, причинена от греха, агонията, която изпита - душевна агония, а тя не може да се опише. Така ще бъде с осъдените грешници. Те жънат това, което са сели през този живот, жънат го в последното унищожение. В Божието присъствие вината, която чувстват поради извършените грехове, ще им причини неопишуема агония. И колкото е по-голяма вината, толкова по-тежка е агонията. Сатана, инициаторът и подбудителят на греха, ще страда най-много.

**Очистване на земята.** Описвайки деня на Господа, когато всички следи на греха ще бъдат премахнати, Петър казва: „Небето ще премине с бучене, а елементите нажежени ще се стопят и земята, и каквото се е вършило по нея, ще изгорят“ (2Петр. 3:10).

Огънят, който унищожават нечестивите, очиства земята от покварата на греха. От развалините на тази земя Бог ще създаде „ново небе и нова земя, защото първото небе и първата земя преминаха“ (Откр. 21:1). На тази очистена, пресъздадена земя - вечният дом на изкупените - Бог ще сложи край на плача, болката и смъртта (Откр. 21:4). Накрая проклятието, което грехът донесе, ще бъде премахнато (Откр. 22:3).

Предвид идването на Господния ден, в който грехът и непокаяните грешници биват унищожени, ап. Петър казва на всички: „Какви трябва да сте вие в свято живеене и в благочестие, като очаквате и ускорявате идването на Божия ден?“ Базирайки надеждата си на обещанието за завръщането на Христос, той твърди: „Ние очакваме ново небе и нова земя, дома на правдата. Затова, мили приятели, като очаквате тия неща, старайте се да се намерите чисти, непорочни пред Него, с мир в сърцата си“ (2Петр. 3:11, 14).

### **Адвентистите от седмия ден вярват...**

*На новата земя, където ще обитава правда, Бог ще осигури вечен дом за изкупените и съвършена околна среда за вечен живот, любов, радост и познания в Неговото присъствие. Защото тук сам Бог ще живее с народа Ся, а страдание и смърт ще са изчезнали. Великата борба ще завърши и грях няма да има вече. Всички неща, одушевени и неодушевени, ще свидетелстват, че Бог е любов; и Той ще царува навеки. Амин.*

## Глава 27

# Новата земя

**С**лед като се разминал на косъм от смъртта, един младеж казал: „Домът ми е на небето, но все пак аз не страдам от носталгия.“ Мнозина считат, че след смъртта е много по-добре да отидат на небето, а не в „другото място“. Това обаче не е достатъчен стимул за тях, за да започнат друг начин на живот. От описанието, което Свещеното писание ни дава, разбираме, че Бог е приготвил неща, далеч надхвърлящи най-смелите човешки представи.

### КАК ИЗГЛЕЖДА НОВАТА ЗЕМЯ

**Осезаема реалност.** Първите две глави на Библията разказват за създаването на един съвършен дом за хората, които Той създаде. Последните две глави говорят също за създаване от Бога на един съвършен свят за човечеството. Този път Той го пресъздаде, възстановен на земята след опустошението, което грехът нанесе.

Библията често заявява, че вечният дом на изкупените ще бъде едно действително място, където истински хора с тяло и ум могат да виждат, чуват, докосват, вкусват, миришат, обхващат, представят, изпитват и да живеят пълноценно. Новата земя е мястото, където Бог ще установи този реален дом.

Във Второто послание на ап. Петър 3 гл. накратко е обобщена библейската истина за това понятие. Ап. Петър говори за предпотопния свят като „светът, който тогава съществуваше“ и бе унищожен с вода. Вторият свят е „светът, който сега съществува“, но ще бъде очистен с огън, за да направи път за третия свят, „нова земя, в която живее правда“ (ст. 6,7,13). „Третият свят“ ще бъде така реален, както първите два.

**Приемственост и разлики.** Терминът „нова земя“ изразява подобие и разлика от настоящата земя. Апостолите Петър и Йоан разбират под тези думи старата земя, очистена с огън от всякаква нечистота и после подновена (2Петр. 3:10-13; Откр. 21:1). Следователно новата земя е тази земя, а не някое чуждо място. Подновена, тя остава близък, познат дом. Това е добре! Тя е нова в смисъл, че Бог ще премахне от нея всеки дефект, причинен от греха.

## НОВИЯТ ЕРУСАЛИМ

Новият Ерусалим е столицата на новата земя. На еврейски Ерусалим значи „град на мир“. Земният Ерусалим рядко е отговарял на името си. Новият Ерусалим ще отразява точно тази реалност.

**Свързващо звено.** В определен смисъл градът свързва небето и новата земя. Когато Писанието употребява думата небе, тя се отнася 1) за атмосферното небе (Бит. 1:20); 2) за звездното небе (Бит. 1:14-17) и 3) за „третото небе“, където се намира Раят (2Кор. 12:2-4). От тази връзка на „небе“ с Рай, това понятие става синоним на Рая, мястото на Божия трон и на Божието обитаване. Следователно в по-широк смисъл Писанието определя като „небесно царство“ царството и управлението на Бога и хората, които с готовност приемат Неговия авторитет.

В отговор на всички очаквания Бог ще изпълни молбата в Господната молитва: „Да дойде Твоето царство. Да бъде волята Ти на земята, както е на Небето“, когато разположи Новия Ерусалим на планетата Земя (Откр. 21:1,2). Той не само подновява земята, Той я възвеличава. Превъзхождайки своето предишно състояние на падение, тя става столица на вселената.

**Физическото описание.** Ап. Йоан употребява художествено сравнение, за да предаде красотата на Новия Ерусалим: Градът е като „невеста, украсена за мъжа си“ (Откр. 21:2). Физическите съставни части на града изявяват неговата реалност.

**1. Неговата светлина.** Първият особен атрибут, който Йоан забелязва, когато видя „невестата, жената на Агнето“, беше „нейната светлина“ (Откр. 21:9, 11). Божията слава осветява града; светлината на слънцето и луната става излишна (Откр. 21:23,24). Тъмни алеи не ще помрачават Новия Ерусалим, защото стените и улиците са полупрозрачни и „там не ще има нощ“ (Откр. 21:25). „Не ще имат нужда от светило или от слънчева светлина, защото Господ Бог ги осветлява“ (Откр. 22:5).

**2. Неговата конструкция.** За изграждането на града Бог е употребил само най-финия материал. Стената е от яспис (Откр. 21:11,18). Основите са украсени с дванадесет различни скъпоценни камъка: яспис, сапфир, халкидон, смарагд, сардоникс, сард, хрисолит, вирил, топаз, хрисопрас, яцинт и аметист“ (Откр. 21:19,20).

Но скъпоценните камъни не са основният градивен материал, защото по-голямата част на града - неговите постройки и улици - Бог е направил от злато (Откр. 21:18, 21), като е употребил този ценен метал така щедро, както днес хората употребяват обикновен строителен материал. Това злато е по-fino от познатото днес, защото Йоан го вижда като „чисто злато, подобно на чисто стъкло“ (Откр. 21:18).

През дванадесет порти, всяка направена от един бисер, се влиза в града. Бисерите са символ на страдание: един мъничък дразнител се вмъква в

черупката на стридата и понеже малкото създание страда, то превръща тази болка в блестящ скъпоценен камък. Портите са от бисер. Твоето влизане, моето влизане Бог е осигурил с цената на безкрайното Си лично страдание, примирявайки всичко чрез Христа със Себе Си.

Така многозначителен, както списъка на материалите, вложени в изграждането на града, е фактът, че ангелът, който показваше на ап. Йоан града, измерва стените му. Това, че те можеха да се измерват, че имаха височина, дължина и ширина, дава представа на съвременния информиран човек за реалността на града.

**3. Снабден с храна и вода.** От Божия трон в центъра на града изтича „реката на живота“ (Откр. 22:1). И подобно на индийска смокиня с многобройни корени, дървото на живота расте „от двете страни на реката“. Неговите плодове съдържат жизнените елементи, от които човешката раса е лишена, откакто Адам и Ева трябваше да напуснат Едем - противоотровата срещу остаряване, тленност и немощ. (Откр. 22:2; Бит. 3:22). Онези, които ядат от това дърво, не се нуждаят от нощна почивка (Откр. 21:25), защото в Новата земя не ще чувстват умора.

#### НАШ ВЕЧЕН ДОМ

Библията пояснява, че спасените най-после ще наследят тази земя (Мат. 5:5; Пс. 37:9,29; 115:16). Исус обеща да приготви „жилища“ в дома на Своя Отец за последователите Си (Йоан 14:1-3). Както отбелязахме, Писанието поставя Божия трон и небесния управителен център в Новия Ерусалим, който ще слезе на тази земя (Откр. 21:2,3,5).

**Градски дом.** Ерусалим е градът, който Авраам очакваше (Евр. 11:10). Вътре в този просторен град Христос приготвя „жилища“ (Йоан 14:2), или както оригиналната дума показва, „места за живеене“ - реални домове.

**Извънградски домове.** Но изкупените не ще бъдат ограничени от стените на Новия Ерусалим, те ще наследят цялата земя. Ще излизат извън градския си дом, за да проектират и градят къщите, за които са мечтали, да садят, да жънат и да ядат от плода на труда си.

**С Бог и Христос.** На Новата земя обещанието, дадено от Исус на учениците Му, напълно ще се изпълни: „Тъй щото където съм аз, да бъдете и вие“ (Йоан 14:3). Целта на възплъщението, „Бог с нас“, постига своето намерение. „Ето, скиинята на Бога е с човечите; Той ще обитава с тях; те ще бъдат Негови люде; и сам Бог техен Бог, ще бъде с тях“ (Откр. 21:3). Спасените имат привилегията да живеят в присъствието на Отца и Сина.

## ЖИВОТ НА НОВАТА ЗЕМЯ

Какъв ще бъде животът на Новата земя? Бог ще включи изкупените в работите на Своето царство. „Престолът на Бога и на Агнето ще бъде в него и Неговите слуги ще му служат... И те ще царуват до вечни векове" (Откр. 22:3-5; 5:10).

Без да знаем степента на тяхната роля, можем безопасно да смятаме, че важна част от работата им в царството ще бъде да служат като посланици на Христос във всемира, за да свидетелстват за Божията любов от лична опитност. Най-голямата им радост ще бъде да прославят Бога.

**Физическа активност в Новата земя.** Животът в новата земя ще стимулира най-амбициозния стремеж за вечност. Един поглед върху разните дейности, достъпни за изкупените там, показва, че тези дейности стимулират нашите стремежи, като ни най-малко не ограничават възможностите ни. Вече разгледахме библейското обещание, че изкупените ще „строят къщи и ще живеят в тях" (виж Ис. 65:21). Думата „строят" намеква за планиране, строеж, мебелировка и възможност да се твори или възобновява. И от думата „живеят" можем да подразберем един цял спектър от дейности, свързани с ежедневиия живот.

Основната причина за съществуването на цялата Нова земя е възстановяването на това, което Бог бе планирал за оригиналното Си творение. В Едем Бог даде на първите човечи една градина „да я пазят и да се грижат" за нея (Бит. 2:15). Ако, както казва Исая, изкупените ще садят лозя, защо не и овощни градини и житни ниви? Ако, както Откровението показва, те ще свирят на арфи, защо не и на всички други инструменти? Сам Бог вдъхна на човека творчески сили и го постави в един свят с неограничени възможности (Бит. 1:28-31).

**Обществен живот в Новата земя.** Във вечността ще се радваме на красиви взаимни отношения.

**1. Приятели и семейство.** След като бъдем прославени, променени по образа на Исус, ще можем ли да познаем нашите приятели и семейство? На учениците не беше трудно да познаят Христос след Неговото възкресение. Мария позна гласа Му (Йоан 20:11-16), Тома - физическата Му външност (20:27, 28), а учениците от Емаус - Неговите маниери (Лука 24:30,31,35). В небесното царство Авраам, Исак и Яков ще носят личните си имена и своята самоличност (Мат. 8:11). Можем със сигурност да приемем, че на Новата земя ще продължим нашите взаимоотношения с хората, които познаваме и обичаме сега.

Фактически взаимоотношенията, на които ще се радваме там и не само тези със семейството и сегашните ни приятели, правят небето наша надежда.

Неговите материални облаги ще са нищо в сравнение с вечните стойности на взаимоотношението с Бог Отец, с нашия Спасител, със Светия Дух, с ангелите, със светиите от всяко племе, народ, език и хора и с нашите семейства... Няма да има вече съсипани личности, съкрушени семейства,

разбити отношения. Всичко ще бъде пълно и красиво. В небето и вечността изцяло ще се осъществят физическото и умственото съвършенство.

„Чувствата на любов и състрадание, които сам Бог е посял в душата, там ще се проявяват по най-благороден и мил начин. Чистите обноси със свети същества, чистият задружен живот с възвишените ангели и с верните от всички векове... ще допринасят за щастието на спасените" (Елена Вайт).

**2. Брак.** Някои Христови съвременници разказаха случая на една жена, овдовявала седем пъти. Те Го попитаха на кого от седмината тя ще бъде жена. Нужно е малко въображение, за да се видят безкрайните усложнения, които ще възникнат, ако брачните отношения на тази земя бъдат подновени в небето. Отговорът на Христос открива божествената мъдрост: „Във възкресението нито се женят, нито се омъжват; но са като Божии ангели на небето" (Мат. 22:29,30). Тогава изкупените ще бъдат ли лишени от привилегиите, които сега имат чрез брака? В новата земя изкупените не ще бъдат лишени от никое добро. Бог е обещал, че „няма да лиши от никакво добро ходещите в незлобие" (Пс. 84:11). Ако това е вярно в този живот, колко по-вярно ще бъде в бъдещия.

Най-същественото в брака е любовта. Същността на радостта е в изразяването на любов. Писанието казва: „Бог е любов" и „в Твоето присъствие има пълнота от радост, отдясно на Тебе всякога е веселие" (1Йоан 4:8; Пс. 16:11). В новата земя на никого не ще липсва любов или радост. Никой не ще се чувства самотен, без стойност или необичан.

Можем да бъдем сигурни, че любимият Спасител, Който замисли брака да достави сигурност, подкрепа и радост в този настоящ свят, ще даде нещо по-добро в бъдещия свят - нещо, което толкова ще превъзхожда брака, колкото Неговият Нов свят ще превишава този.

## ИНТЕЛЕКТУАЛЕН ЖИВОТ В НОВАТА ЗЕМЯ

**Умствено възстановяване.** „Листата на дървото (на живота) бяха за изцеление на народите" (Откр. 22:2). Изцелението, за което Откровението говори, означава повече, отколкото „лекуване"; то значи „възстановяване", защото там никой не ще боледува (Ис. 33:24, 20). Като ядат от дървото на живота, изкупените ще надрастват прекъснатото физическо и умствено развитие, което вековете на грях са спъвали. Те ще бъдат възобновени в Божия образ.

**Неограничена възможност.** Вечността предлага неограничени умствени хоризонти. В новата земя „безсмъртни умове ще разглеждат с неуморимо възхищение чудесата на творческата сила и тайните на спасителната любов. Там не ще има никакъв жесток, лукав неприятел, който да подвежда хората да забравят Бога. Всяка способност ще се развива, всяка дарба ще се увеличава. Увеличаването на знанията не ще изморява паметта, нито ще изчерпва силите. Там могат да се извършат най-великите предприятия, да се постигнат най-възвишените стремежи, да се осъществят най-

висшите копнежи, и все пак, постоянно ще се явяват все нови височини за изкачване, нови чудеса за възхищение, нови истини за възприемане и нови предмети ще развиват силите на разума, на душата и на тялото" (Елена Вайт).

**Духовни занимания в Новата земя.** Без Христос вечният живот ще бъде незначителен. През цялата вечност изкупените винаги ще се радват на близкото си общение с Исус. Ще получават още познания за живота и делото Му. Ще имат привилегията да свидетелстват пред непадналите светове за Неговата безпределна любов, за постигане на характер, който да отразява Неговия. Изкупените ще живеят за Христос и с Него. Само така те ще бъдат напълно задоволени!

Сам Христос живееше, за да служи на другите (Мат. 20:28). Той призова последователите Си към подобен живот. Да работиш с Него сега, значи да бъдеш възнаграден. И връзката, която се създава, прибавя още по-голямо благословение и привилегията да работим с Него на новата земя. Там с голяма радост и задоволство „Неговите слуги ще Му служат" (Откр. 22:3).

Макар изкупените да имат възможността да изследват Божията съкровищница на природата, най-обичаната наука ще бъде науката за кръста. С умове, възобновени до остротата, която Бог възнамеряваше да притежава умът на човека, освободени от слепотата на греха, те ще бъдат способни да схващат духовната истина по начин, за който тук могат само да копнеят. Темата за спасението съдържа дълбочина, височина и ширина, обхващаща цялото въображение. Тя ще бъде предмет за изучаване и песен през цялата вечност. Чрез това изучаване изкупените ще виждат все по-голяма светлина в истината, както е в Исус.

Седмица след седмица спасените ще се събират за съботно поклонение: „И от една събота до друга всяка плът ще се кланя пред Мене, казва Господ" (Ис. 66:23).

#### ТАМ НЕ ЩЕ ИМА ВЕЧЕ...

Всяко зло ще бъде премахнато. Някои от най-утешителните обещания за Новата земя се отнасят за това, което не ще съществува вече там. „Смърт не ще има вече, нито жалеене, нито лай, нито болка : защото първото се мина" (Откр. 21:4).

Тези злини ще изчезнат завинаги, защото Бог ще премахне всяка форма на грях, причината за всяко зло. Писанието споменава за дървото на живота в новата земя, но не и за дървото за познаване на добро и зло, нито някакъв източник на изкушение. В тази добра земя християнинът не ще има нужда да се бори със света, плътта или дявола.

Гаранция, че новата земя ще остане „нова", е фактът, че ще бъде невъзможно проникването на емигранти от осквернената с грях стара планета. Бог не ще допусне „мръсните, убийците, сексуално неморалните, онези, които вършат чародейства, идолопоклонници и всички лъжци" (Откр. 21:8; 22:15). Такива няма да бъдат допуснати. „Всяка следа от проклятие е премахната... Остава само един спомен: Нашият Спасител ще



носи вечно белезите на Своето разпятие. На някога наранената Му глава, по ръцете и нозете Му личат единствено следи от жестокото дело. Пророкът, виждайки Христос в Неговата слава, казва: „Блясъкът Му е като слънчева светлина; от ръцете Му излизат лъчи и тук е скривалището на силата Му" (Ав. 3:4) От вечност на вечност раните от Голгота ще Го славят и ще възвестяват Неговата мощ" (Елена Вайт).

**Миналото не ще се помни.** На новата земя, според Исаия, „миналото не ще се помни, нито ще дойде на ум" (Ис. 65:17). Но не ще се забравят добрите неща, които Бог е направил, изобилната благодат, чрез която Той ги е спасил, иначе цялата борба срещу греха би била напразна. Спасяващата благодат на Христос в личния живот на светиите е същността на тяхното свидетелство през вечността.

Историята на греха формира увереността, че „бедствие няма да нападне втори път" (Наум 1:9). Резултатите на греха ще служат като вечна спиралка на всеки, за да не избере отново този гибелен път. Но докато събитията на миналото служат за постигане на известна цел, небесната атмосфера очиства ужасните спомени за преживяната мъка. Обещанието е, че спомените не ще извикват в изкупените угризение на съвестта, скръб, отчаяние, тъга и огорчение.

## СТОЙНОСТТА НА ВЯРАТА В ЕДНО НОВО СЪТВОРЕНИЕ

Вярата в създаването на Новата земя донася и практическа полза на християнина.

**Тя дава импулс за устояване.** Сам Исус „заради предстоящата нему радост издържа кръст, като презря срама" (Евр. 12:2). Ап. Павел подновяваше смелостта си, съзерцавайки бъдещата слава: „Затова ние не се обезсърчаваме... Защото нашата привременна лека скръб произвежда все повече и повече една вечна тежина на слава за нас" (2Кор. 4:16,17).

**Тя създава радост и сигурност за наградата.** Христос каза: „Радвайте се и веселете се, защото е голяма наградата ви на небесата" (Мат. 5:12). Павел повтаря: „Всеки, на когото работата устои, ще получи награда" (1Кор. 3:14).

**Тя дава сила против изкушения.** Мойсей можеше да побеждава лесно „насладите на греха" и „египетските съкровища", понеже „гледаше на наградата" (Евр. 11:26).

**Тя е предвкушане на Небето.** Наградата на християнина не е само в бъдещето (Еф. 1:14). Христос казва: „Ако чуе някой гласа Ми и отвори вратата, ще вляза." (Откр. 3:20). И когато Христос идва, Той винаги носи със Себе Си Небето. Беседването с Него е небе в сърцето; славата започва, спасението е предкусено.

**Тя води до по-голяма ефективност.** Някои считат християните за толкова привързани към небесните неща, че те нямат стойност на земята. Но точно самата вяра в бъдещия свят дава на християните здрава основа за придвижване напред. Както К.С.Левис казва: „Ако четете историята, ще видите, че най-много за настоящия свят са направили точно хората, които са мислели най-вече за следващия... Именно това, че християните до голяма степен са престанали да мислят за другия свят, е причината за тяхното бездействие в този свят. Имайте за цел небето и ще получите и земята в прибавка; имайте за цел земята и не ще получите и двете”.

Мъдрият ще положи повече старания за извайване на статуя от мрамор, отколкото за направа на снежен човек. Християнинът, възнамеряващ да живее вечно, естествено ще подреди живота си с повече старание (като по този начин ще окаже много по-положително влияние върху обществото), отколкото човек, който смята себе си като вещь за еднократно ползване, роден само за да бъде изхвърлен.

Занимаването с небесни теми, към които Светият Дух подтиква, има мощна изграждаща сила. Чрез нея душата бива възвишавана и облагородявана. Нейното поле и нейните сили да преценява се разширяват и относителните размери и стойности на нещата, видими и невидими, стават по-ясно разбираеми.

**Тя открива характера на Бога.** Светът, който сега виждаме, не представя точно Божия характер и оригиналния Му план за тази планета. Грехът така е повредил околната среда, че мнозина едва могат да си представят някаква връзка между този свят и рая, описан в Битие 1 и 2 глави. Днес една постоянна борба характеризира живота. Даже животът на вярващия, който трябва да се бори със света, плътта и злото, не представя точно първоначалния Божия план. В света, който Бог е планирал за изкупените - един свят, недокоснат от сатанинското влияние, в който господстват само Божиите намерения - ще имаме и една по-вярна представа за Неговия характер.

**Тя ни привлича към Бога.** Библията описва Новата земя, за да привлече вниманието на нерелигиозния човек към Христос. Един човек, слушайки, че земята, възстановена в нейната едемска красота, „така реална, както е земята сега”, ще бъде последният дом на светиите, „освободени от скръб, болка и смърт, ще се познават и виждат един друг лице с лице, упорито възразил: „Как - казал той, - това не може да бъде: та това е точно онова, което би задоволило света, то е точно това, което нечестивите биха харесали.”

А някои считат, че щастието, за което човешкото сърце, макар и паднало, истински копнее, не може да бъде част от истинска религия. Нищо друго не може да бъде по-далеч от истината.

Божията цел да открива онова, което е приготвил за хората, които Го обичат, е да привлече човеците от тяхната претовареност в този свят - да им помогне да схванат стойността на бъдещия, да зърнат прекрасните неща, приготвени от изпълненото с любов сърце на Отца.

**Завинаги нова.** На тази стара Земя често е казвано, че „всички добри неща имат край“. Най-добрата новина за Новата земя е, че тя не ще има край. Тогава ще се чуе песента: „Царството на този свят стана царство на нашия Господ и на Неговия Христос, и Той ще царува до вечни векове“ (Откр. 11:15; Дан. 2:44; 7:27). Писанието казва, че всяко създание ще се присъедини към тази тържествена песен: „ На Седящия на престола и на Агнето да бъде благословение и почит, слава и господство до вечни векове“ (Откр. 5:13).

„Великата борба е свършена. Грях и грешници не съществуват вече. Цялата вселена е чиста. Единодушие и радост владеят в цялото необятно творение. От Онзи, Който е сътворил всичко, се излъчва живот, светлина и щастие над всички области на неограниченото пространство. От най-нищожния атом до най-голямото световно тяло, всички живи и безжизнени неща в непомрачена красота и пълна радост заявяват: „Бог е любов“ (Елена Вайт).

Издателска къща „ИНТЕРПРЕС-67“  
1784 София, бул. „Ленин“ 113

АДВЕНТИСТИТЕ ОТ СЕДМИЯ ДЕН ВЯРВАТ...

Първо издание

Редактор *Стоянка Митева*

Художник *Николай Цачев*

Художествен редактор *Скарлет Панчева*

Технически редактор *Таня Костова*

Формат 16/70X100

Печатни коли 21.50

Подписана за печат 15.IV.1991 г.

Излязла от печат 30.IV.1991 г.

31/23431/0442-4-91

Печатница на „София-прес“